

TEXTE

Biblia, 1688, pag. 124, col. II

пгѣтє фѣлѡл и пгѣтє дѣлѹнъ пгѣтє нпгѣтєлѹнъ лѹръ
дїчѣстївъ пгѣтєннile ши фїдїе пгѣтєнн
ае, ши т҃дїе пгѣтєннile кїреле дївъ пгѣтє
чїпъ дїмнѹл фїжна лѹнъ мѹн
сн, аа лѹсъл мѹлсъ,
аа фїсълансъ фїстїре
гїрнхсъ.
фїдїе
сн

А Д О А , А Т І Ц Е , К А П І Й .

и чїтївъ кѹбнїтєлє кїреле дївъ гїрннть мѹ
нѹл патотъ фїернхл дїннїннде дїе фїсъл
дїпгїстїн вїпторъ лѹсъл апїрїпе дїмарѣ
юшївъ фїпгїмїлкїсъл фїлїн, фїфїл
ши лѹвнъ ши лѹлнъ, ши спречїлє дївъ дївъ.
дїнъ спрїзїчє знае дїла Хорнъ, кїле премнїтєлє
снїръ, пгїнъ лакафїсъ, барни . Ши фїзъл
дїл патръ зїчїлѣ аи, лѹнъ спрїзїчє лѹнъ, фїръ
ши лѹвнъ, гїрнъ мѹсън вїпторъ тоцин фїннъ лѹнъ
бїрнъл фїпто вїпторъ кїже дївъ порхнїтє дїмнѹл
дївъ вїпторъ дїннїн . дївъ пгїе дївъ оуїнсъ пре
енсънъ фїпгїтѹл амогенлоръ, пречїлаке дївъ апїкѹн
тѹл аа есъбонъ, ши пре дїгъ фїпгїтѹл вїсаннѹл
пречїлаке дївъ апїкѹн тѹл апїстароффъ, ши ла вїрнн
бїчїннде дїе фїсълансъ, фїпгїмїннл мѹлсъ .
дївъ фїпгїтѹл мѹсън аїрнїтє аїчїпа зїнжїн .
дїмнѹл дїннїннде вїпторъ дївъ гїрннть мѹсън ла хо
рие зїнжїн . фїсълансъ вїпкїстїе вїлсъл апїлсън фї
пгїе мѹнїтєлє. Аїтєста . Аїпїа чїннїтєлє ши вїл
екїлїн вїнъ ши пгїсъцн памнїтєлє, амогенлоръ,
ши вїпторъ тоцин чїл дїпе фїпгїтѹл, Харабнло,
ламнїтєлє ши лакжїлѹ ши вїпторъ аїмїзїзїн, ши
прелїнгїтє мѹре пїпмїжїтѹл Хананъ, ши фїръ
жїмїа лївнїннхн пїпнъ аа дївъ чїл мѹре, Ефратъ .
Бїрнъл амъ дїпъ дїннїтє вїлкїстїе пїпмїжї
тѹл фїрнїтє дївъ фїпгїтѹл мїшнїннци дїпітѹл
мїжїтѹл кїреле дївъ т҃дїрн вїпгїмїннлоръ вїшн,
лѹнъ аїрламъ, ши лѹнъ гїлїкъ, ши лѹнъ гїлїкъ, сп
ледївъ лѹръ, ши сїненїннлоръ . дївъ дїннїн .
Ши зїншн вїпторъ вїнъ фїръл фїрнїтє дїтїл зїнкъ
нръ, дївъ пїпнъ сїнгѹл вїпкїстїе вїпкїстїе дїпгїтѹл
дїмнѹл дїннїннде мѹсъл дївъ дївъ дївъ дївъ
ши дїпъ сїннпїцїл дїлїзїн кїл спїтїл вїрнлѹн дї
мѹнїтє . дїмнѹл дїннїннхн пїпгїтѹл вїшн
спїтїл дїлїзїл вїлсъл, кїл сїннпїцїл дїмнїтє дїпгїтѹл
ман мѹлл ши спїтїл вїлїкїстїе, преовъ , дїпгїтѹл
дївъ гїрннть вїлсъл . Кїмъ вїнъ пїпнъ сїнгѹл дївъ
пїпнъ дїпгїтѹл вїлкїстїе, ши спїтїл дївъ дїпгїтѹл
ши прїчїлє вїлкїстїе . дїлїп вїлсъл сїлїнн
цїлїпци ши шїзїпци ши кѹмїнїтє лїнїтє мѹнїл вїл
стїе, ши вїнъ пїпнъ пре дїннїннти престїе вїнъ пїпнъ
нпїрн вїлсъл . Ши мїлїцїрпїтѹл дївъ ши лїнїн .
вїнъ Аїтє кѹбнїтє дївъ кїре аи гїрннть вїпгїтѹл
ши дїмъ дївъ дїпгїтѹл вїнъ сїлїнн дїзїлїпци ши дї
шїзїпци ши кѹмїнїтє, ши дїмъ пїпнъ пре дїннїнн

A DOA LÈGE

CAP 1

1. Acëstea-s cuvintele carele au grăit Moisi la tot Israile, dicindea de Iordan, în pustiù, cătră apus, aproape de Marea Roşie, întru mijlocul Faran, Tofolon, și Lovon, și Avlon și spre Cèle de Aur.

2. Unsprăzêce zile de la Horiv, cale pre muntele Siir păna la Cadis-Varni.

3. Și fu întru al patruzecele an, la unsprăzêce luni, întru una a lunii, grăi Moisi cătră toți fiili lui Israile, după cîte au poruncit Domnul lui cătră dinșii.

4. După ce au ucis pre Sion, împăratul amoreilor, pre cela ce au lăcuitu la Esevon, și pre Og, împăratul Vasanului, pre cela ce au lăcuitu la Astaroth și la Edrain,

5 [4]. Decindea de Iordan, în pămîntul Moav, [5] au început Moisi a arăta lêgea aceasta zicindu:

6. „Domnul Dumnezeul nostru au grăit noao la Horiv zicindu: «Destul vă iaste voao a lăcui întru muntele acesta!

7. Întoarceți-vă și vă sculați voi și păsați la muntele amoreilor și cătră toți ceia de pe împrejurul Haravilor, la munte și la cîmpu și cătră amiazazi și pre lăngă mare, pămîntul Hanaan și în preajma Livanului, păna la rîul cel mare, Efrat.

8. Vedeți, am dat înaintea voastră pămîntul; intrându înlăuntru, moșteniți de tot pămîntul carele am jurat părinților voștri, lui Avraam și lui Isaac și lui Iacob, să le dau lor și simenții lor după dînsii.»

9. Și ziș cătră voi întru vrîmea acëea zicindu: «Nu voi putea singur să vă portu pre voi.

10. Domnul Dumnezeul nostru v-au înmulțit pre voi și, iată, sînteți astăzi ca stîlele cerului de mulți.

11. Domnul Dumnezeul părinților voștri să vă adaogă voao ca să fiți cu o mie de părți mai mult și să vă blagoslovească pre voi, după cum au grăit voao.

12. Cum voi putea singur a purta osteneala voastră și statul vostru și pricile voastre?

13. Dați voao oameni înțelepti și știuți și cu minte la neamurile voastre și voi pune pre dînsii preste voi povăuitorii voao.»

14. Și mi-a răspunsu și ați zis: «Bun iaste cuvîntul carele ai grăit să faci.»

15. Și am luat dentru voi oameni înțelepti și știutori și cu minte și i-am pus pre ei să po/vătască preste voi, preste mii, și

Ms. 45

Ms. 4389

Versiunea modernă

A DOA LÊGE

CAP 1

1. Acestea-s cuvintele carele au grăit Moisi la tot Israîl, decinde de Iordan, în pustiu, cătră apus, aproape de Marea Roșie, între mijlocul Faran, Tofolon, și Lovon, și Avlon și spre Câle de aur.

2. 11 dzile de la Horiv cale pre muntele Siir, până-la Cadis-Varni.

3. Și fu întru al patrudecilea an, întru 11 lună, într-ună a lunei, grăi Moisi cătră fiii lui Israîl după toate căte au porîncit Domnul lui cătră însii.

4. După ce au ucis pre Sion, împăratul amorcilor, pre cela ce au lăcuit la Esevon, și pre Og, împăratul Vasanului, pre cela ce au lăcuit la Astarot și la Edrai,

5[4]. Decinde de Iordan, în pământul Moav, [5] au început Moisi a arăta lêgea aceasta dîcând:

6. „Domnul Dumnedzăul nostru au grăit noao la Horiv dîcându: «Dăstul vă iaste voao a lăcui în muntele acesta!

7. Întoarceți-vă și vă sculați voi și păsați la muntele amorcilor și cătră toți ceia de Prenpregiurul Aravilor, la munte și la câmpu, și cătră amiadzăzi și pre lângă marea, pământul Hanaan și în preajma Livanului, până la rîul cel mare Efrat.

8. Vedeți, am dat înaintea voastră pământul; întărindu înconți moștenireni de fot pământul carele am giurat părinților voștri, lui Avraam și lui Isaac și lui Iacob, să le dau lor pre însul și seminței lor după însii.»

9. Și dîz cătră voi întru vrêmea accea dîndu: «Nu voi putea săngur să vă portu pre voi.

10. Domnul Dumnedzăul vostru v-au înmulțit pre voi și iată sănței astăzi ca stîlcele cerului de mulți.

11. Domnul Dumnedzăul părinților voștri să vă adaogă voao ca să fiți cu o mie de părți mai multu și să vă blagoslovască pre voi, după cum au grăit voao.

12. Cum voi putea săngur a portu osteneala voastră și statul vostru și pricele voastre?

13. Dați voao oameni înțelepți și știuți și cu minte la semințile voastre și voi pune pre însii preste voi povăzitorii voao.»

14. Și mi-ai răspunsu și aji dîz: «Bun, iaste cuvantul carele ai grăit să facă.»

15. Și am luat dentru voi oameni înțelepți și știuitori și cu minte și i-am pus pre ei să po/ăfască preste voi, preste mii, și preste sute, și preste

CARTEA 5
A LUI MOISEI

Ovreiește: Elle Haddebarimă

CAPUL DE-NTĂI

1. Acestea sântu cuvintele care grăi Moisi cătră toți israelitenii de ceea parte de Iordan, în pustiu, despres apus, aproape de Marea Roșie, între Faran, și între Tofol, și între Lovon, și Avlon și în Câle de aur¹.

2. 11 zile de la Horiv, cale pre la muntele Seirului, până-la Cadis-Varni.

3. Și fu la al 40 de ani², a 11 lună, în zioa dentării a lunii, grăi Moisi cătră tot nărodul feților lui Israîl, după toate căte porânci lor Domnul cu dănsul.

4. După uiciderea lui Sion, împăratul Ammotiului, care lăcuia în Asevon, și a lui Og, a împăratului Vasanului, care lăcuia în Astaroth și în Edrai,

5. Decidea de Iordan, în Terra Moavului, începu Moisi a mărturisi această lêge zicind:

6. „Domnul Dumnezeul nostru au porâncit noaoă în Horiv zicind: «Ajunge voaoă de-a mai lăcui într-acest munte!

7. Întoarceți-vă și vă suși și intrăi în muntele Amoreiului și la toți cei ce lăciuiesc în Arava, în munte și la luncă și spre amiazați, spre dumbrăvi și în lungul mării Tărâi Hanaanului și împotriva dumbrăvilor până la râul cel mare al Efrathului.

8. Și iată am dat țara înaintea voastră, ce păsat de o stăpâni, cu carea țară m-am jurat părinților voștri, lui Avraam, lui Isaac și lui Iacob, să o dau lor și seminței lor după dănsii.»

9. Și am grăit cătră voi în vrêmea accea zicând:

[10] «Nu poci eu săngur să vă port³.»

10. Că Domnul Dumnezeu v-au înmulțit și iată sănței astăzi ca stîlcele cerului de mulți.

11. Domnul Dumnezeul părinților voștri v-au adao de sănței de 1000 de ori înmulțit și blagoslovi, cum au grăit voaoă⁴.

12. Dară cum voi putea purta săngur osteneala voastră și greutățile voastre și pîrile voastre?

13. Dați dentru voi bărbați înțelepți și știuți și chibzuți den semințile voastre să-i puiu să fie voaoă căpetenii.»

14. Atunci voi aș răspuns și aji zis: «Bun lucru iaste care vei face.»

15. Și am luat den semințile voastre bărbați înțelepți și știuți și chibzuți și am pus pre dănsii să vă stăpânească, căpitani, și iubză, și ceauș, și vătăș

A DOUA LEGE

CAP. 1

Prima cuvintare a lui Moise

1. Acestea sunt cuvintele pe care le-a rostit Moise către tot Israîl, în pustie, dincolo de Iordan, în Arabă, aproape de Suf, între Paran, Tofel, Laban, Haferot și Di-Zahab.

2. De la Horeb pînă la Cadeș-Barnea este o cale de unsprezece zile, pe drumul de pe muntele Seir.

3. În al patrudecilea an, în prima zi a celei de-a unsprezece luni, Moise le-a vorbit fiilor lui Israîl despre tot ceea ce îi poruncise Domnul pentru ei.

4. După ce a învins pe Sihon, regele amerișilor, care locuia în Hešbon, și pe Og, regele Vasanului, care locuia în Aștarot și în Edrei,

5. Moise a început, dincolo de Iordan, în țara Noaab, să tlcuiască această lege, zicind:

6. „Domnul Dumnezeul nostru ne-a vorbit la Horeb astfel: «Ați locuit destul pe muntele acesta!

7. Întoarceți-vă și porniți spre Muntele Amoreiului și la toți cei ce lăciuiesc în Arava, în munte și la luncă și spre amiazați, spre dumbrăvi și în lungul mării Tărâi Hanaanului și împotriva dumbrăvilor până la râul cel mare al Efrathului.

8. Iată, v-am dat pământul dinaintea voastră: intrăi și luati în stăpâni pământul pe care Domnul a jurat să-l dea părinților voștri, lui Avram, lui Isaac și lui Iacob, lor și urmașilor lor de după ei.»

9. Pe vremea accea v-am spus: «Singur nu vă pot purta de grijă.»

10. Domnul Dumnezeul vostru v-a înmulțit într-atât, încît iată, astăzi sănței tot atât de mulți ca și stîlcele cerului.

11. Fie ca Domnul Dumnezeul părinților voștri să sporescă numărul vostru de o mie de ori mai mult și să vă binecuvînteze, aşa cum v-a făgăduit!

12. Cum voi mai putea să port singur nevoie voastre, greutățile voastre și neînțelegerile dintre voi?

13. Alegeți-vă bărbați înțelepți, pricepuți și încercăți din semințile voastre și-i voi pune căpetenii peste voi.»

14. Iar voi mi-ai răspuns și aji zis: «Ceea ce vrei să faci nu este un lucru bun.»

15. Atunci am ales dintre voi bărbați înțelepți, pricepuți și încercăți și i-am pus cîmumitori peste voi: căpetenii peste mii, peste sute, peste cincizeci,

Biblia, 1688, pag. 125, col. I

preste sute, și preste cincizeci, și preste zêce, și aducători de cărți judicătorilor voștri.

16. și am poruncit judecătorilor voștri întru vrêmea accea-
zicindu: «Așultați întru mijlocul fraților voștri și judecați dirept
întru mijlocul omului și întru mijlocul fratelui său și întru
mijlocul nemăruncelui său.

17. Să nu cunoști obrazul la judecată după cel micu și după cel mare să judeci, să nu te sfiești de fața omului, căce judecata a lui Dumnezeu iaste și cuvîntul carele nesilnic va fi de spre voi îl veți aduce la mine și-l voi auzi pre dănsul.»

18. Să am poruncit voao întru vrêmea acâea toate cuvintele carele veți face.

19. Si scufindu-ne de la Horiv, am mersu tot pustiului cel mare si in fricoșatul acela carele ață väzut, calea muntelui amoreului, după cum au poruncit Domnul Dumnezeul nostru noao, si am venit păna la Cadis-Varmi.

20. Si am zis cătră voi: «Venit-ăt pînă la muntele amoreului, Domnul Duhnezeul nostru dă noao.

21. Vedeți, au dat Domnul Dumnezeul vostru înaintea fății voastre pământul: suindu-vă, moșteniți în ce chip au zis Domnul Dumnezăul părinților voștri voao; nu vă temeți, nice vă spărăți!»

22. și ați venit toți la mine și ați zis: «Să trimitem oamenii înaintea noastră și să cerceteze noao pământul și să ne spue noao răpusu, calea pre care ne vom suia întru dinșa și cetățile în carele vom intra în ele.»

23. Si plăcu înaintea mea cuvîntul și luaiu dentru voi
oîsprăzêce oameni, cîte un om după fieliu.

24. *Și întorcîndu-să s-au suiat în munte și au venit păna la Valea Strugurului și au cercat-o pre dinșa.*

25. Şi luară în mînile lor den roada pămîntului şi aduseră
întră noi şi zicea: «Bun iaste pămîntul carele Domnul Dumnezaul
ostru ne dă noao.»

26. Să n-ăștăvăciți, ce ați călcat cuvîntul Domnului umnezăului vostru.

27 [26]. Și ați cîrtit u în corturile voastre și ați zis: [27] «Pentru ce ne-au fostu urîndu Domnul pre noi, ne-au scos pre noi din mîntul Eghipetului să ne dea pre noi la mîinile amoreilor, ca să piarză pre noi.

28. Unde ne suim noi?» Iară frații voștri v-au osebit inimaastră, zicindu: «Limbă mare și multă și mai tare decât noi, și
tăți mari și zidite până la ceriu, ce și feciori de uriaș am văzut
olo.»

29. Să am zis către voi: «Să nu vă temeți, nici să vă spământați către dînsăi.

30. Domnul Dumnezaul nostru, cela ce mîrge înaintea femeii noastre, el va bate pre dînsii, împreună cu voi, după toate cîte au făcut voao în pămîntul Eghipetului.

31. Să încrănuiești pustiul acesta carele ați văzutu în ce chip te-ai hrănit cu hrana Domnului Dumne/zăul tău, în ce chip ar fi purtat

Ms. 45

cincidezeci, și preștețe, și aducători de cărți
giudecătorilor voștri.

16. Si porinții giudecătorilor voștri: «Ascultați
întru mijlocul frajilor voștri și giudecați dreptu
întru mijlocul omului și întru mijlocul fratele lui
întru mijlocul priștelelui lui.

17. Să nu cunoști obrazul la giudeț după cel mic
și după cel mare să giudeci, să nu te sfiești de fața
omului, căci giudeful a lui Dumnedzău iaste și
cuvântul carele năsălnic¹ va fi despre voi veți
aduce pre el la mine și-l voi audzi pre el.»

18. Si porinții voao întru vrêmea accea toate
cuvintele carele veți face.

19. Si sculindu-ne de la Horiv, am mersu tot
pustiul cel mare și strănicul acela carele am
văzut calea muntelui amorelului, după cum au
porințit Domnul Dumnedzău nostru noao, și am
venit pân-la Cadis-Varni.

20. Si am dzis cără voi: «Venit-ai pân-la
muntele amorelului carele Domnul Dumnedzău
nostru dă noao.

21. Vedeți, au dat Domnul Dumnedzău vostru
înaintea fără voastre pământul, suindu-vă moșt-
neniți în ce chip au dzis Domnul Dumnedzău pă-
rinților voștri voao; nu vă temeți, nici vă spăriți!»

22. Si aji venit toți la mine și mi-ai dzis: «Să
trimitem oameni înaintea noastră și să cérceo noao
pământul și să ne spui noao răspunsu, calea pre
carea ne vom suui întru însă și cetățile întru care ne
vom suui întră élle.»

23. Si plăcu înaintea mea cuvântul și luai dentru
voi 12 oameni, căte pre un om după feli.

24. Si întorcându-să s-au suit în munte și au
venit pân-la Valea Strugurului și au cercat-o pre
însă.

25. Si luară întru mănuile lor den roada
pământului și aduseră cără noi și dzicea: «Bun
iaste pământul carele Domnul Dumnedzău nostru
ne dă noao.»

26. Si nu aji vrut să vă suui, ce aji pricin
cuvântul Domnului Dumnedzăului vostru.

27 [26]. Si aji cărtit întru corturile voastre și aji
dzis: [27] «Pentru căc ne-au fostu urăndu Domnul
pre noi ne-au scos pre noi den pământul Eghipului
să ne dea pre noi la mănuile amortelor ca să ne
surpe pre noi.

28. Unde noi ne suim? Jară frajii voștri v-au
usăbit înema voastră dzicindu: «Limbă mare și
multă și mai tare decât noi și cetăț mari și zidite
pân-la ceriu, ce și fiori de uriași am văzut
acolo.»

29. Si am dzis cără voi: «Să nu vă temeți, nici
să vă spământați de cără însă.

30. Domnul Dumnedzău nostru, cela ce merge
înaintea fără noastre el va bate împreună pre însă
cu voi după toate căte au făcut voao în pământul
Eghipului.

31. Si întru pustiul acestu mare carele aji văzut
< calea muntelui Amorelului >² în ce chip te-
au hrănit cu hrănă Domnul Dumne/dzăul tău, în ce

Ms. 4389

și aducător de cără giudecătorilor voștri.

16. Si am porințit giudecătorilor voștri în vrêmea
accea zicând: «Luă seama între frajii voștri și
giudecați pre direptate între bărbat și între fratele lui
și între vinetic.»

17. Nu căutați obrazul la judecată, pre cel mare
și pre cel mic să judeci. Nu te îndoii de fața omului
că judecați⁴ iaste a lui Dumnezeu, iar cuvântul care
iaste cu greu voao aduceți-l la mine să-l auz.»

18. Si într-accea vrême am porințit voao toate
cuvintele căte veți face.

19. Si rădicindu-ne de la Horiv am trecut toată
pustia cea mare și frica accea carea aț văzut pre
calea muntelui ammorelului, cum au porințit
Domnul Dumnezeul nostru, și am venit
până la Cadis-Varni.

20. Si am zis voao: «Venit-ai până la muntele
ammorelului care au dat Domnul Dumnezeul
vostru de l-aț văzut.»

21. Vedeți și jara carea o au dat Domnul Dum-
nezeul vostru voao. Păsat și o luat cum au grădit
voao Domnul Dumnezeul părinților voștri; nu vă
temeți, nice vă fie frică!»

22. Iar voi aț venit la mine toj și aț zis: «Să
trimitem oameni înaintea noastră să iscodească
jara și vor aduce noao răspuns și ne vor spune
calea pre carea vom merge și cetățile în care vom
vrea să întrăm.»

23. Si-m plăcu cuvântul acela și luai dentru voi
12 bărbați, dentr-o semințe căte 1 bărbat.

24. Si întorcându-se se-au suit în munte și au
mers până la Răpa Strugurului și o au iscodit.

25. Si au luat în mănuile lor den roada pământu-
lui și au adus la voi și au spus: «Bunătatea
pământului care l-au dat voao Dumnezeu.»

26. Iar voi n-aț vrut să întră, nici să ascultați
cuvântul Domnului Dumnezeului vostru.

27. Ce aț gălăevit pren corturile voastre și aț zis:
«Pentru căc ne-au fost urăndu Domnul pentru accea
ne-au scos den jara Eghipetului să dea pre noi în
mănuile amortelor să ne piărză.»

28. Dară unde să întrăm? Că iscoadele au
întors înimile noastre zicind: «Limbă iaste multă și
mai tare de noi și cetăț sănt mari și nalte până la
cer și am văzut acolo și fiori de uriaș.»

29. Iar eu am zis voao: «Nu vă temeți, nici vă
fie frică de dănsii.»

30. Că Domnul Dumnezeul nostru carele merge
înaintea fără voastre acela va bate pre dănsii cu
voi cum au făcut voao și în Tara Eghipetului
înaintea ochilor voștri.

31. Si cum ai văzut și în pustia aceasta că te-
au hrănit Domnul Dumne/zeul tău ca cum hrăneste un

Versiunea modernă

peste zeci, precum și drăgători peste seminițile
voastre.

16. Tot atunci, am poruncit giudecătorilor voștri
astfel: «Ascultați pricinile dintre frajii voștri și
giudecați cu dreptate neînțelegerile fiecăruia, astă cu
fratele său, că și cu cel pripăsit din străinătate.»

17. Să nu luăți în seamă înfățișarea nimănui
atunci cind judecați, ci să ascultați pe cel mic ca și
pe cel mare. Nu vă lăsați inflația de înfățișarea
oamenilor, căci judecata este a lui Dumnezeu.
Dacă o pricină este prea grea pentru voi, aduceți-o
la mine și eu o voi asculta.»

18. Astfel v-am poruncit în vremea accea despre
toate îndatoririle voastre.

19. După ce am pornit de la Horeb, aşa cum ne-
a poruncit Domnul Dumnezeul nostru, am
străbătut tot pustiul acela mare și înfricoșător pe
care l-aț văzut, în drum spre muntele amortelor, și
am ajuns la Cadeș-Barnea.

20. Acolo v-am spus: «Ați ajuns pînă la muntele
ammortelor, pe care Domnul Dumnezeul nostru ni-
dă nouă.»

21. Iată, Domnul Dumnezeul tău și-a dat
pămîntul dinaintea ta. Du-te și întinde-ți stăpînirea
asupra lui, aşa cum și-a zis Domnul Dumnezeul
părinților tăi. Nu te teme și nu te înpăimîntă!»

22. Atunci aji venit cu toții la mine și mi-ai spus:
«Să trimitem înaintea noastră oameni care să
cerete jara și să ne dea de șire despre calea de
urcat spre ea, precum și despre cetățile în care vom
intra.»

23. Cuvîntarea voastră mi-a plăcut și am ales
dintre voi doisprezece oameni, căte unul din fiecare
seminție.

24. Aceștia s-au îndreptat spre munte și au urcat
pînă la ajuns la Valea Strugurului pe care au
cercat-o.

25. Si-au luat apoi din roadele pămîntului, le-au
ăduș la noi și ne-au spus: «Mănoaș este jara pe
care ne-o dă Domnul Dumnezeul nostru.»

26. Voi însă n-ați vrut să urcați acolo, ci v-ați
împotriva poruncii Domnului Dumnezeului
vostru.

27. Aji cărtit în corturile voastre și aji zis:
«Pentru că Domnul ne urăște, ne-a scos din jara
Egiptului, ca să ne dea în mănuile amortelor și să ne
nimicească.»

28. Unde să urcăm? Căci ni s-a frînt înima cind
frajii noștri ne-au spus: «Poporul acela este înalt de
statură și numeros, mai puternic decât noi; cetățile
sunt mari, cu ziduri pînă la cer; chiar și pe fiii lui
Enac i-am văzut acolo.»

29. Atunci v-am spus: «Nu vă înpăimîntați și
nu vă temeți de ei.»

30. Domnul Dumnezeul vostru, care merge
înaintea voastră, va lupta el însuși pentru voi, tot
așa cum a mai făcut și în Egipt, precum aji văzut.

31. Același lucru l-ați văzut și în pustiu: Domnul
Dumne/zeul tău te-a purtat, aşa cum un părinte îți

1

К А П Р

и фтори жндъне и вѣмъ порѣнію га пъ
спінъ, калѣ фестре мѣрѣ роштѣ, фекинѣ
и грѣнію дмнѣлѣ квѣтѣ мінѣ, ши ам
жюнжурѣтѣ мѣнпеле, сїнѣ, энѣлѣ мѣпеле.
Ши энсе дмнѣлѣ квѣтѣ мінѣ
дмнѣлѣ кѣле босо и фекинѣтѣрѣ мѣпеле атѣлѣ.
Толчеци дарпѣ спрѣ мѣзѣтѣ нобѣтѣ. Ши нородѣлѣ
анчестула поруднѣтѣ Ѣнижнѣдѣ тѣтѣци вон пѣ
предѣтѣ, пренѣ, хотпѣтѣ фрацнѣлѣ, бѣщенѣ фінорѣ
лѣнѣ геафѣ, каленѣ лѣкнѣсскѣ ла сїнѣ, ши сїбѣрѣ спѣ

Biblia, 1688, pag. 125, col. II

vreun om cu hrana pre fiul său, preste toată calea care ați mersu păna ați venit la locul acesta.»

32. și întru cuvîntul acesta nu v-aț încrezut Domnului Dumnezaul vostru,

33. Carele mîrge înainte, mai naîntă de voi în cale, a alège voao loc, povăuind pre voi cu foc noaptea, arâsfnd voao calea pre care veți mîrge pre ea și cu nor ziuă.

34. și auzi Domnul glasul cuvintelor voastre și scăribindu-să, să jură zicind:

35. «De va vedea cineva den oamenii aceştia pământul acesta bun carele am jurat părinților lor,

36. Afără den Halev, feciorul lui Iesoni, acesta va vedea predeșnul și acestuia voiu da pământul pre carele s-au suit, și fiilor lui, pentru căce el iaste apropiat la cîte-s ale Domnului.»

37. Si pre mine s-au scăbit Domnul pentru voi zicindu: «Nice tu nu vei intra acolo!

38. Iisus, feciorul lui Navi, cela ce săde lîngă tine, acesta va merge acolo, pre dînsul întărête, pentru că el va împărți pre el cu sorțu.

39. Si copiii voștri, carii ați zis întru jaf să fie, și tot copilul înăr, carele n-au știut astăzi rău au bun, aceștea vor intra acolo; și lor voiua da pre el și ei vor moșteni pre el.

40. „Și voi întorcîndu-vă v-ați tăbărât la pustiuu, calea cea
despre Marea Roșie.”

41. și ați răspunsu și mi-ați zis: «Greșit-am înaintea Domnului Dumnezeului nostru! Noi, suindu-ne, ne vom bate, după toate cîte au poruncit Domnul Dumnezeul nostru noao.» Și, luînd ieșitecările uneltelele cîle de războu ale lui și adunîndu-vă, vă uitați la munte.

42. și zise Domnul către mine: „Zi îor: Nu vă suji, nice să vă
opateți, că nu sînt cu voi, și să nu vă surpați înaintea vrăjmașilor
voștri.”

43. Si am grăit voao, si nu m-ati ascultat pre mine si ati căcat
uvîntul Domnului si, silindu-vă, v-atii suiat în munte.

44. și ieșă amoreul celu ce lăcuieste în muntele acela în
împinarea voastră și v-ai gonit pre voi ca cîndu ar face albinele
i vă răniă pre voi, de la Siir până la Erma.

45. Si șăzind, plîngeați înaintea Domnului, și n-au ascultat Domnul glasul vostru, nice au luat aminte pre voi.

46. Si ati săzut la Cadis zile multe, cîte odată zile ati săzut.

CAP 2

1. Si intorcindu-ne ne-am pornit la pustiul, calea despre Marea Rosie, in ce chip au grait Domnul catra mine, si am incunjurat muntele Siir zile multe.

2. și zise Domnul către mine:

3. «Destul iaste voao a încunjeta muntele acesta! Întoarci-te-vă dară spre miazañoapte!

4. Si norodului acestuia porunceste zicind: Tricesti voi pe aproape, pren hotarale frajilor vostrii, siilor lui Isaf, care-i lăcuesc la Siir si se vor spă/mânta de voi si se vor spărea foarte.

Ms. 45

chip ar fi purtat niscare om cu hrane pre fiul său³ preste toată calea carea aji mersu până venit la locul acesta.»

32. Si între cuvântul acesta nu v-ai încredințat Domnului Dumnedzăului vostru,

33. Carele mérge înainte, maiinte de voi în cale, a alége voao loc, povătuindu pre voi cu foc noaptea, arătându voao calca pre carea mérgește pre ea și cu nor dzu.

34. Si audzi Domnul glasul cuvintelor voastre și scărbindu-să să giură džicindu:

35. «Să va vedea cineva dentru oamenii aceșteia pământul acestu bun carele eu am giurat părinților lor.»

36. Afară den Halev, ficerul lui Iefthoni, acesta va vedea pre însul și acestuia voi da pământul pre carele s-au suit și fiilor lui pentru căce iaste el apropiat la căte-s ale Domnului.»

37. Si pre mine s-au scărbit Domnul pren voi dicându: «Nici tu vei intra acolo!»

38. Isus, ficerul lui Navi, cela ce secadă lângă tine, acesta va mérge acolo, pre însul întărëște pentru că el îl va împărți pre el lui Israël cu sorti.

39. Si copiii voștri carii aji dzis între jac să fie și tot copilul Tânăr, carele nu ſtie rău au bun astăzi, aceșteia vor intra acolo și lor voi da pre el și ei vor moșteni pre el.

40. Si voi întorcindu-vă vă tăbărăți la pustiu, calca despre Marea Roșie.»

41. Si aji răspunsu și mi-ai dzis mie: «Greșit-am înaintea Domnului Dumnedzăului nostru! Noi suindu-ne ne vom bate după toate căte au poruncit Domnul Dumnedzăul nostru noao.» Si luind fiștecarile vasele⁴ lui căle de război ale lui și adunându-vă, vă sujti la munte.

42. Si dzise Domnul cătră mine: «Dzi lor și să nu să suie, nice să vă batej, că nu săntu <cu> voi și să nu vă surpuți înaintea neprietenilor voștri.»

43. Si am grăit voao și nu m-ai ascultat pre mine și aji călcat cuvântul Domnului și, silindu-mă, v-ai suit în munte.

44. Si ieși amorrelul cela ce lăcua în muntele acela în timpinarea voastră și v-au gonit pre voi, ca căndu are face albinele și vă rănia pre voi dc la Sîr până la Erna.

45. Si ședzându plângăti înaintea Domnului, și n-au ascultat Domnul glasul vostru, nici au luat aminte pre voi.

46. Si aji ședzut la Cadis dzile multe căte odată dzile aji ședzut.

CAP 2

1. Si întorcându-ne ne-am pornit la pustii, calea despre Marea Roșie, în ce chip au grăit Domnul cătră mine, și am încunguriat muntele Sîr dzile multe.

2. Si zise Domnul cătră mine:

3. «Destul iastic voao a încungura muntele acesta! Întoarci-vă dară spre miadzănoape!»

4. Si nărodului acestuia porințește džicindu: Voi trăceji pre aproape, pren hotărăle frajilor noștri, fiilor Isav, carii lăcuesc la Sîr, și să vor spământa de voi și să vor spăria foarte.

Ms. 4389

om pre un fecior al lui în toate căile în care a umblat până a venit la acest loc.»

32. Ce nici în cuvântul acesta n-ai crezut Domnului Dumnezezelui vostru,

33. Care mérge pre cale înaintea voastră să vă alcăgă loc ducându-vă noaptea cu foc, arătându-vă calea pre carea veș mérge iar zioa cu nor.

34. Si auzi Domnul Dumnezeu glasul cuvintelor voastre și se mănic și se jură zicând:

35. «Nu veș vedea nici unul den bărbajii aceșteia țara cea bună cu carca m-am jurat eu părinților voștri.

36. Fără numai Halev, ficerul lui Iefthoni, el ova vede, lui voiu da pământul care l-a căusat și feciorilor lui, că au răvnit Domnului.»

37. Si se-au măniat și pre tine Domnul pentru voi și au zis: «Nici tu nu vei intra acolo!»

38. Ce Isus, ficerul lui Navii, carele stă înaintea ta, acela va intra într-ânsă, pre acela întărëște că acela o va moștina lui Israël.

39. Si copiii voștri carii aji zis că vor fi în robie și tot copilul Tânăr care nu ſtie astăzi binele și răul, aceia vor intra acolo și acelora o voiu da și accia o vor moștina.

40. Iar voi v-ai întors și v-ai tăbărăți în pustie pre calea Mărtii Roșie.»

41. Si aji zis cătră mine: «Greșit-am noi înaintea Domnului Dumnezezelui nostru! Ce vom mérge și vom tăia după cum au poruncit noao Domnul Dumnezezel nostru.» Si luindu-vă fiștecarile armele sale cea de război și adunându-vă v-ai suit în munte.

42. Iar Domnul au zis cătră mine: «Zi lor să nu se suie, nici să se bată că nu sănt eu cu dănsii să nu se surpe înaintea vrăjmașilor voștri.»

43. Si am grăit voao și nu m-ai ascultat, ce aji călcat cuvântul Domnului și, pripindu-vă, v-ai suit în munte.

44. Iar amorreii carci lăcua în muntele acela au ieșit înaintea voastră și v-au gonit ca cum fac albiniile și v-au tăiat de la Seir până la Erna.

45. De-acii atunci v-ai întors și săzând aji plâns înaintea Domnului, iar Domnul n-ai căutat spre plângerea voastră, nici au băgat seamă de voi.

46. Si aji săzut în Caddis multe zile, căte zile aji săzut acolo.

CAP 2

1. Si întorcându-ne ne-am rădăcat în pustie, pre calea Mării Roșie, cum grăise către mine Domnul și am încunjurat muntele Seirului multă vrême.

2. Si zise Domnul către mine:

3. «Ajunge-vă de-a încunjura acest munte! Ce vă întoarci spre miadzănoape!

4. Si porințește nărodului zicând: Voi să trăceji pren hotărăle frajilor voștri, ale feciorilor lui Isav, carei lăcuesc în Seir, iar ei se vor înfricoșa de voi și se vor teme foarte.

Versiunea modernă

poartă fiul, tot drumul ce l-ai străbat pînă aji ajuns la locul acesta.»

32. Cu toate acestea, nu aji crezut în Domnul Dumnezezelui vostru,

33. Care mérge pre cale înaintea voastră, ca să vă caute un loc de popas. Noaptea vă călăuzea cu foc, iar ziua cu nor, arătându-vă calea pe care să mérgești.

34. Cind Domnul a auzit răsunetul cuvintelor voastre, s-a măniat și a jurat:

35. «Nici unul dintre acești oameni ticăloși nu va vedea pământul pe care am jurat să-l dau părinților voștri.

36. Nimeni în afară de Caleb, fiul lui Iesofe; el îl va vedea, și doar lui și fiilor lui voi da pământul pe care a pășit pentru că el a urmat îndeaproape pe Domnul.»

37. Si pe mine s-a măniat Domnul din pricina voastră și mi-a spus: «Nici tu nu vei intra acolo!

38. Isoua, fiul lui Navi, care este în slujba ta, va intra. Pe el să-l împuernicești, căci prin el va ajunge Israel să stăpînească țara.

39. Iar pruncii voștri, despre care spuneați că vor ajunge pradă de război, și copiii voștri, care încă nu deosebesc binele de rău, aceștia vor intra acolo. Lor le voi da țara și ei o vor stăpini.

40. Cît despre voi, întoarci-vă și plecați în pustie, pe drumul către Marea Roșie.»

41. Atunci voi mi-ai răspuns: «Am păcătuit față de Domnul Dumnezezelui nostru! Dar acum ne ducem și vom lupta, aşa cum ne-a poruncit Domnul Dumnezezel nostru.» Si fiecare și-a luat armele și s-a încins cu ele ca să se urce pe munte.

42. Dar Domnul mi-a zis: «Așa să le spui: Nu vă urcați și nu vă luptați, ca să nu vă doboare vrăjmașii voștri, căci eu nu sunt în mijlocul vostru.»

43. Așa v-am vorbit, dar voi nu m-ai ascultat, aji călcat porunca Domnului și, semjești-vă, v-ai urcat pe munte.

44. Atunci amorii de pe muntele acela au ieșit în întăpinarea voastră și v-au gonit, aşa cum fac albiniile; apoi v-au spulberat de la Seir pînă la Horma.

45. După ce v-ai întors, aji plâns înaintea Domnului, dar Domnul nu a ascultat glasul vostru și nu v-a luat în scamă.

46. Si aji rămas la Cadeș vreme îndelungată, acolo aji zăbovit multe zile.

CAP 2

Tinuturile străbatute pînă la Iordan

1. Apoi ne-am întors și am pornit prin pustiu, pe drumul către Marea Roșie, aşa cum îmi porunciscesc Domnul, și am mers vreme îndelungată în jurul Muntelui Seir.

2. Atunci Domnul mi-a spus:

3. «Ași umblă destul în jurul acestui munte! Întoarci-vă acum spre miadzănoape!

4. Dă-i poporului acestă poruncă: Veșt trece acum prin jinuturile frajilor voștri, fiil lui Isav, care locuiesc în Seir. Ei se vor teme de voi, dar să vă păziți bine.

५८६

жихтлъ дебой . Ши сөбөр спбэрф фоарпте, из
из батыци из джиншиг рээбон , пэнтрүү иш нэг
бою да байсан дэй спомжитын лорь чингэ огурчье да
тийнээс, пэнтрүү иш из сорцы алм дадт фингилор лхий
гэсэф, мэнтеле лхий, сүйр . КХ джиншиг иш
из химтээр сууцасе дэла джиншиг ши бүрии мянганыз
ши элслэх мэсээр бүрдэлэх дэла джиншиг из ал
чигнэш ши бүрии тэв . Пэнтрүү иш дамнхал
тийгээдэл нээлтээр сууцасе дэла джиншиг ши
идалор тэлээ, хувьцаа иш элслэх дэла джиншиг из ал
чигнэш ши франкошитын ажсайдаа шийнэ
Чирхүүн дэ айн, дамнхал дамнхул тэлэх из тине
из нүхтлийн лицензи дэхүүжин . Ши алт тенгэ
пре францийн тохири франхийн гэсэф, пре чайчээлтэй
из алт тэйрэг ялангтэй ишлэх албан дэла болно, ши
дэла гаишонье гаверье, ши франкошитын алт
ишлэх албан тэйрэг, ялангтэй . Ши зүйс дамнхал
ицтэй мине, из алт франкошитын мянганын
ши тинэх лобици ла джиншиг рээбон, пэнтрүү иш
из нүхтлийн да байсан дэй спомжитын лхий
кто франхийн алт лотэ, алм дадт пре алт
алмошени . Олонгийн алт франшиш шийг жанд мэ
франките пре джинхал, лиамбэ мэрэ ши музайти
ши тарх, иш ши ёнахийн . Раффаний спбэр со
исоти ши алчевшт, иш ши ёнахийн, ши молвийт
ег ний, из мөсийн пре ён салмени . Ши алт сүйр,
шитэдт хорхуйлан франките, ши франхийн гэсэф
из алт тэргүйт пре ён ши алт суурпамт пре ён, дэла фран
ца лоре, ши тий алтээхирэв пэнтрүү джиншиг, штэйн
из алт франкошитын ажсайдаа шийнэ
из кирелэ алт дамнхал лорь . Дикум дарх сэх
лачинго, ши алт гуднигийн болои, ши мифчүүци пре алт
пробле дэ бэлэх, зарчмын . Ши зүйлэгэ калелэ алт
мергүү пре алтээлэ, дэ хаднэс баринно түнхэ алт
пробле ишлэх, зарчмын, бэшиг, иш дэ айн, тий
из алт ишлэх шийгээштэй пробле салманий, салменийн, рэв
брониний дэй таатгаат дэхнэгээдэлэх салх түүрэтийн до
бо, из алт дамнхул лорь . Ши мянганын дамнхул
эрэ, пре ти ён, гасан тэрбэгэстя пре ён дэй таатгаат
из тишига бүнхэд алт ишлэх . Ши франшиш дэй бретмэ
чи, ишлэх тэйцэн тэвэрэвийн чин рээхийнч, мх
жидэй дэй мянганыг хорхуйлан . Тэй мөрчин
из дамнхал ишлэх мянган, зинжнэ . Ши гэргэй
аслагийн түе, алтээлэ дэ хаднагаа мэрэ пре алт
ши бүрии алтээлэ дэ франхийн алмань, иш
чиниеди багажийн лорь, ши синийнэх лобици из джин
шийн алт, рээбон, пэнтрүү иш нүхтлийн дэй дамнх
туяа фингилор лхийнэ, цүе дэла сорцы, из фран
шайн лотэ, алм дадт пре алт из сорцы .
Ишлэх тэйцэн тэвэрэвийн чин рээхийнч, мх
жидэй дэй джиншиг хорхуйлан . Дикум мэрэ
ши мхайтийн шийгээл, ишшиг чий дэй, ёнахийн
ши түх тэргүйтэй пре джиншиг дамнхал дэ кильтэгэ
франкошт, ши алт мөшенийн пре джиншиг ши тий алтээхирэв
из джиншиг тэйцэн тэвэрэвийн чин . Фран
ши франкошт франхийн гэсэф, челоха чай алтээхирэв, ал
сүйр, штэйн алт суурпамт пре хорхуйлан, дэ кильтэгэ
франкошт, ши алт мөшенийн пре джиншиг ши тий

Biblia, 1688, pag. 126, col. I

5. Să nu bateți cu dânsii războiu, pentru că nu voiu da voao den pământul lor nice urmă de picior, pentru că cu sorti am dat filor lui Isaf muntele lui Siir.

6. Cu argint veți cumpăra bucate de la dînsii și veți mîncă; și apă cu măsură veți lua de la dînsii cu argint și veți bea.

7. Pentru că Domnul Dumnașău nostru te-ai blagoslovit în tot faptul măniilor tale, cunoaște cum ai petrecut pustiul cel mare și înfricoșatul acesta. Iată, patruzeci de ani Domnul Dumneazău tău – cu tine, nu te-ai lipsit de cuvînt.»

8. și am trecut pre frajii noștri, fiui lui Isaf, pre ceia ce lăcuia în Siir lîngă calea Aravei de la Elon și de la Gasion-Gaver, și întorcîndu-ne, am trecut calea pustiului Moav.

9. Si zise Domnul cătră mine: «Nu vă învărăbiți cu moavitenii și să nu loviți la dînsii războiu, pentru că nu voi da voao den pământul lui întru sorti, pentru că fiilor lui Lot am dat pre Aroir a moșteni.

10. Oamenii au fost săzînd mai multe pre dînsul, limbă mare și multă și tare, ca și enachin.

11. Rafain să vor socoti și aceștea, ca și enachimii; și moavitenii numescu pre ei oameni.

12. și la Siir sădea horeul mai înainte; și fiii lui Isaf i-au pierdut pre ei și au surpat pre ei de la fața lor, și să lăcuirea pentru dînșii în ce chip au făcut Israîl pămîntul moștenirii lui carele au dat Domnul lor.

13. Acum dară, sculați-vă și vă rădicați voi și mărgeți pre aproape de valea Zareth.»

14. și zilele carele am mersu pre aproape de Cadis-Varni, păñă am trecut valea Zareth, 30 și 8 de ani, păñă au căzut toată seminiția oamenilor războinici den tabără, după cum s-au jurat Domnul Dumnezaul lor.

15. Si mina lui Dumnezeu era preste ei, ca sa-i topeasca pre ei den tabara, pana unde au cazut.

16. Si fu den vrîmea ce căzură toți bărbații cei războinici, murind den mijlocul norodului,

17. Si grăi Domnul cătră mine zicînd:

18. «Tu mergi astăzi pre aproape de hotărăile Moav, pre Aroir.

19. Si veți apropija aproape de fiili lui Aman; nu țineți vrăjbă lor și să nu vă loviți cu dînsii la războiu, pentru că nu voi da den pământul fiilor lui Aman și intru sorțu, că fiilor lui Lot am dat pre el cu sorțu.

20. Pământul lui Rafail să va socoti, pentru că pre dînsul rafaini lăcua; și manitenii numescu pre dînsii zohomin.

21. Limbă mare și multă și tare, ca și cei den Enachim. Și i-au pierdut pre dânsii Domnul de către fața lor, și au moștenit și să lăcură pentru dânsii pămâ în ziua aceasta,

22. În ce chip au făcut fiilor Isaf, celora că lăcuesc la Siir, în ce chip au surpat pre horeul de cătră fața lor și i-au moștenit pre dînșii și s-au lăcuit pentru dînșii până în ziua aceasta.

Ms. 45

5. Să nu bateți cu înșii răzbai, pentru că nu voi da voao den pământul lor nice urmă de picior, pentru că sorțu am dat fiilor Isav muntele lui Siir.

6. Cu argintu veți cumpăra bucate de la înșii și veți mânca; și apă cu măsură veți lua de la înșii cu argintu și veți bea.

7. Pentru că Domnul Dumnedzăul nostru te-au blagoslovit întru faptele măinilor tale, cunoaște cum ai petrecut pustiul cel mare și strănic acesta. Iată 40 ani Domnul Dumnedzăul tău împreună cu tine și te-ai lipsit de cuvântu.

8. Și am trecut pre frații noștri, pre fiili lui Isav, pre ceia ce lăcuia în Siir lângă Calea Arapăcă de la Elion și de la Gasion-Gaver; și întorcându-ne am trecut calea a pustiului Moav.

9. Și zise Domnul cătră mine: «Nu vrăjbiți moavitenilor și să nu lovii cu înșii răzbai pentru că nu vă dă voao den pământul lor întru sorțu pentru că fiilor lui Lot am dat pre Aroi a moșteniri.

10. Omin^c, au fostu ședzându mai pre insu limbă mare și multă și tare ca și enachini.

11. Rafain să vor socotii și aceștea ca și enachimini; și moavitenii număscu pre ei omini.

12. Și la Siir ședea Horrelui mai pre iiii lui Isav i-au pierdut pre ei și i-au surpat pre ei de la fața lor și să lăciură pentru înșii în ce chip au făcut Israel pământ moștenirei lui carele au dat Domnul lor.

13. Acum dară sculați-vă și vă rădicăți voi și mărgeți pre aproape la valca Zareth.

14. Și dzilele carele am mersu pre aproape de la Cadis-Varni până pre trecut valea Zareth 38 de ani, până au căzut toată sămânția a oamenilor războinici den tabără, după cum s-au giurat Domnul Dumnedzăul lor.

15. Și măna lui Dumnedzău era preste ci <ca să-i topască pre ei^d> den tabără până unde au căzut.

16. Și fu în vrême ce căzură toți bărbații cei războinici murindu în mijlocul nărodului.

17. Și grăi Domnul cătră mine dzicându:

18. «Tu mergi pre aproape astăzii hotărălc Moav, pre Aroi.

19. Și veți apropiu aproape de fiili lui Amman; nu jineți vrăjibă lor și să nu vă lovii cu înșii pre răzbai pentru că nu voi da <din^e> pământul fiilor Amman și întru sorțu, pentru că fiilor lui Lot am dat pre el cu sorțu.

20. Pământul lui Rafain să va socoti pentru că pre insul rafainii lăcuia mai pre amanitennii și număscu pre înșii zommin.

21. Limbă mare și multă și tare ca și enachimi. Și i-au pierdut pre înșii Domnul de cătră fața lor și au moștenit și să lăciură pentru înșii până întru dzua aceasta.

22. În ce chip au făcut fiilor Isav, celor ce lăciuiesc la Siir, în ce chip au surpat pre horrelui de cătră fața lor și i-au moștenit pre înșii și s-au lăciuit pentru înșii până în dzua de astăzii.

Ms. 4389

5. Ce să nu faceți răzbui cu dănsii, că n-am dat voao den tara lor măcară o urmă de un picior, că muntele Scirului l-am dat întru moștinare feților lui Isav^f.

6. Bucate pre preț de bani să vă cumpărați de la dănsii să mâncați și apă cu măsură să luăți de la dănsii și cu preț să beți.

7. Că Domnul Dumnezeul tău te-ai blagoslovit întru tot lucru măinilor tale, socotește cum ai trecut pustia aceasta mare și înfricoșător. Iată, 40 de ani Domnul Dumnezeul tău cu tine și n-ai cerut cuvântu.

8. Și am trecut pren frații noștri, fețorii lui Isav, carii lăcuia în Seir la calea Aradului^g de la Elion și de la Gasion-Gaver; și întorcându-ne am trecut calea a pustiului Moavului.

9. Și zise Domnul cătră mine: «Nu vă învrăjbiți cu moavitenii, nice faceți cu dănsii răzbui că n-am dat voao den tara lor întru moștinare, că fețorii lui Lot am dat să moștenească Aroilu.

10. Că iomenii au fost săzând mai nainte într-ansa nărod mare și multă și tare ca și enachini.

11[10]. Rafan se vor chiama și aceștea. [11] Că ca pre enachini și ca pre moavitenii ū chiamă iomanii.

12. Și în Seir lăcuia horrei mai nainte, iar fețorii lui Isav ū uciseră și-i dezrädcinără deneantea feței lor și lăciură în locul lor, în ce chip au făcut și Israel pre pământ lăciună lui carea o au dat lor Dumnezeul lor.

13. Ce acum vă sculați și vă porniți și treceți răpa^h Zaretului.

14. Și vremea cătă am trecut de la Cadis-Vari până am trecut răpaⁱ Zarethului au trecut 38 de ani până au căzut toată seminția oamenilor celor de oaste den tabără cum se jurase lor Domnul.

15. Și măna Domnului era pre dănsii să-i piărză den tabără până ce căzură.

16. Iar deaca căzură toți bărbații cei de oaste și muriză den mijlocul taberii,

17. Grăi Domnul cătră mine zicind:

18. «Tu vei trece astăzi hotărălc Moavului și ale lui Aroi.

19. Și vei merge aproape de fețorii lui Ammon; să nu vă învrăjibă cu dănsii nici să faceti cu dănsii răzbui, că nu voi da jec den tara fețorilor lui Ammon întru moștinare că o au dat fețorilor lui Lot întru moștinare.

20. Tara Rafainilor^k se chiamă, că rafainii lăcuiai mai nainte într-ansa, iar ammonitenii ū chiamă zomini,

21. Nărod mare și multă și tare ca și pre enachimi. Și pierdu pre dănsii Domnul deneantea fețelor lor și le lăuă moștini și lăciură într-ansa în locul lor și până în zioa de astăzii.

22. Cum au făcut și cu fețorii lui Isav care lăciuiesc în Seir, în ce chip au pierdut și pre horrelui deneantea feței sale și se-au prins de lăciună în locul lor și până în ziua de astăzii.

Versiunea modernă

5. Și să nu-i întărișați la răzbui, că nu vă voi da din pământul lor nici că să pui piciorul, deoarece muntele Scir l-am dat în stăpînire lui Isav.

6. Cumpărați de la ei, cu bani, hrana că să mîncăți, iar apa de băut tot cu bani să o cumpărați de la ei.

7. Domnul Dumnezeul tău te-a binecuvîntat în toate faptele măinilor tale și a vegheat cînd ai străbătut pustiul acesta mare și înfricoșător. Iată, de patruze de ani Domnul Dumnezeul tău a fost cu tine și nu ai dus lipsă de nimic.

8. Și am trecut dincolo de frații noștri, fiili lui Isav, care locuiau în Seir, pe lîngă drumul ce străbate Araba, de la Elat și Ezion-Gaber, apoi neam întors și am mers pe drumul spre pustiul Moab.

9. Atunci Domnul mi-a spus: «Să nu-i hărțuiți pe moabiti și să nu-i întărișați la luptă, căci nu vă voi da nimic din pământul lor, pentru că Arul l-am dat în stăpînire fiilor lui Lot.

10. Înainte locuiau acolo emiții, un popor mare, numeros și cu oameni înalți de statură, ca și enachini.

11. Ei erau socruti drept refaiji, ca și enachini; dar moabiti ū numesc emiți.

12. Iar în Seir trăiau înainte horiții, dar fiili lui Isav i-au cotropit și i-au nimicit, apoi s-au așezat în locul lor, aşa cum a făcut Israel cu jara pe care i-a dat-o Domnul în stăpînire.

13. Acum haideți, sculați-vă și treceți valea Zaredului! Si atunci am trecut valca Zaredului.

14. Timpul care s-a scurs de cînd am plecat de la Cadeș-Barne pînă am trecut valcea Zaredului a fost de treizeci și opt de ani, răstimp în care a pierit din tabără întreaga generație a bărbaților în stare să lupte, aşa cum hotărise Domnul.

15. Căci mina Domnului a fost împotriva lor, ca să-i străpească din tabără, pînă cînd au pierit cu toții.

16. După ce au fost răpuși toți bărbații în stare să lupte din mijlocul poporului,

17. Domnul mi-a vorbit și mi-a zis:

18. «Vei trece astăzi hotărălc Moavului, pe la Ar.

19. Și te vei apropiu de fiili lui Amon, dar să nu-i hărțuiști și să nu-i întărișați la luptă, căci nu-i voi da nimic din pământul fiilor lui Amon, pentru că le-am dat în stăpînire fiilor lui Lot.

20. Această jara era socrată lui Refaim, pentru că înainte trăiau în ea rafaiji. Amoniji ū numesc zamzumiți.

21. Un popor mare, numeros și înalt de statură, ca și enachini. Domnul i-a nimicit pe refaiji din fața amonijilor, care i-au dezmoștenit și s-au așezat în locul lor.

22. Întocmai aşa a făcut Domnul și pentru fiili lui Isav care locuiesc în Seir, cînd i-a doborât pe hori dinaintea lor. Ei i-au dezmoștenit și s-au așezat în locul lor, unde trăiesc pînă în ziua de astăzii.

卷之三

Х А П Г
и фіоржнікуне нібл схіп' наль вела
багань, щи зх'єшніт суть фіоргатх'я ба
санхах', фіорг' фіоргінкарх' ніасстр' є
щи пот' ніврадх'я ах' фіоргінку дж'

Biblia, 1688, pag. 126, col. II

23. Si eveii, ceia ce lăcuia la Asiroth până la Gaza, și capadochii, ceia ce au ieșit de la Capadochia, au surpat pre ei și s-au lăcuit pentru ei.

24. Acum dară, sculați-vă și vă duceți și treceți voi valea Armon. Iată, am dat în mîna ta pre Sion, împăratul Esevon al amoreilor, și pămîntul lui începe a moșteni; fă cu el războiu!

25. Într zioa aceasta începe a da cutremurul tău și frica ta preste față a toate limbile câle ce săn supă ceriu, carii, auzindu numele tău, se vor turbura și chinuri vor avea de către fața ta.»

26. Si am trimis soli den pustiul Chedamoth cätră Sion, împăratul Esevonului, cu cuvinte de pace zicînd:

27. «Trêce-voiu pren pămîntul tău, pre cale voiu mîrge, nu voiu abate în direapta au a stînga.

28. Bucate pre argint îm vei da și voiu mîncă, și apă pre bani
îm vei da și voiu bea; fără numai căce voiu trîce cu picioarele
mîele.

29. În ce chip mi-au făcut mie fiili lui Isaf, ceia ce lăcuiescu la Siir, și moavîțenii, ceia ce lăcuiescu la Aroir, până voiu trîce Iordanul la pămîntul carele Domnul Dumnezeul nostru ne dă noao.»

30. Si n-au vrut Sion, împăratul Esevonului, să trăcem noi prentr-însul, pentru căci au nesilnicit Domnul Dumnezaul nostru duhul lui și i-au întărit inima lui, pentru ca să să dea în mîinile ale ca întru zioa aceasta.

31. Si zise Domnul catre mine: «Iata, am inceput a da inaintea
etii tale pre Sion, imparatul Esevon, al amoreilor, si pamantul
ui; si incincepe a moșteni pamantul lui.»

32. Si ieșă Sion, împăratul Esevon, întru întimpinarea noastră,
și tot norodul lui, la războiu, la Iasa.

33. și l-au dat pre el Domnul Dumnezeul nostru înaintea fetii noastre în mîinile noastre și am lovit pre dînsul și pre feciorii lui și ore tot norodul lui.

34. și am stăpînit toate cetățile lui întru vrâmea acela și am urpat toată cetatea pre rîndu, și muierile lor, și feciorii lor, nu am săsat prinșu viu.

35. Fără numai dobitoacele am prădat și prăzile cetăților am
uat.

36. De la Aron, care facea de la marginea pîrului Armon, și cetatea care era în vale și până în muntele Galaad, nu era cetate care să ne fie scăpat noao, pretoare le-au dat Domnul Dumnezeul nostru în mâinile noastre.

37. Fără numai la pămîntul fiilor Aman nu ne-am apropiat, poate că să apropie de pîrul lui Iavoc și cetățile cele din munte, după cum au poruncit noao Domnul Dumnezeul nostru.

CAP 3

1. Si, întorcîndu-ne, ne-am suiat calea de la Vasan. Si au ieșit Og, împăratul Vasanului, întru întimpinarea noastră, el și tot nărodul lui împreună cu dînsul, la războiu, la Adraim.

2. Si zise Domnul/cătră mine: «Să nu te temi de dînsul, căce
în mîinile tale l-am dat pre dînsul și pre tot nărodul lui și tot

Ms. 45

23. Si eveii ceea, ce lăcuia la Asiroth până la Gaza, și capadochii, ceea ce au ieșit de la Capadochia i-au surpat pre ei și s-au lăcut pentru ci.

24. Acum dară sculați-vă și vă duceți și treceți voi valea Armon. Iată am dat pre măna ta pe Sion, împăratul Esevon a amorilor, și pământul lui începe a-l moșteni; loveste cu el război!

25. Întru dzua aceasta începe a da cutremurul tău și frica ta preste fața a toate limbile cîlela ce-s supu cer, carii, audindu numele tău, să vor turbara și chinuri vor avea de către fața ta.

26. Si am trimis soli den pustiul Chedemoth către Sion, împăratul Esevon, cu cuvinte de pace ducindu:

27. «Trăce-voi pren pământul tău, pre cale voi mărge, nu voi abate în dreapta tu în stînga.

28. Bucate pre argintu îm vei da și voi mâncă și apă pre bani îm vei da și voi bea, afară căce voi trăce cu picioarele mîle.

29. În ce chip mi-au făcut mie fiii lui Isav, ceea ce lăcuesc la Siir, și moavîtienii, ceea ce lăcuesc la Aroir, până voi trăce pre Iordanul la pământul carele Domnul Dumnedzăul nostru ne dă noao.»

30. Si n-au vrut Sion, împăratul Esevon, să trăcem noi pren însul, pentru căce au năsânlicit Domnul Dumnedzăul nostru duhul lui și au înțarit inima lui, pentru ca să și să dea în măinile tale că intră dzua aceasta.

31. Si dzise Domnul cătră mine: «Iată, am început a da înaintea fății tale pre Sion, împăratul Esevon, a amorilor, și pământul lui; și începe a moșteni pământul lui.»

32. Si ieși Sion, împăratul Esevon, într-un timpinare noastră, el și tot nărodul lui, la război la Eassa.

33. Si l-au dat pre el Domnul Dumnedzăul nostru înaintea făței noastre într-un măinele noastre și am lovit pre el și pre fectorii lui și pre tot nărodul lui.

34. Si am biruit tuturor cetăților lui întru vrêmea accea și am surpat toată cetatea pre rându, și muierile lor și fectorii lor, n-am lăsat prinsu viu.

35. Afară den dobitoace ce am robit lor și prăzile cetăților am lăsat.

36. De la Aroir, care iaste de la marginile părăului Armon, și cetatea care era în vale și pără muntele Galaad, nu era cetate care să ne fie scăpat noao, pre toate le-a dat Domnul Dumnedzăul nostru pre mănuile noastre.

37. Afară de la pământul fiilor Amman nu ne-am apropiat toate căce să apropie de groapa Iacob și cetățile cîle de munte, după cum au porințit noao Domnul Dumnedzăul nostru.

CAP 3

Ms. 4389

23. Si eveii carei lăcuia în Aroth până la Gaza mergând cappadochii de la Cappadochia i-au omorât și se-au sălășuit în locul lor.

24. Ce acum vă sculați și vă porniți și trăceți răpa Armonului că iată am dat în măinile tale pre Sion, împăratul Esevonului și al Ammoreiului și începe a moșteni jara lui și astăzi să faci războiu cu dănsul.

25. Acum voi începe a da frică de tine și cutremur înaintea fățelor tuturor jărlor căte sănt supu cer. Si ci auzind de numele tău se vor turbura și vor lăsă durere de față ta.»

26. Si am trimis soli de la pustiul Chedemothului la Sion, împăratul Asevonului, cu cuvinte de pace zicând:

27. «Să trăcem pren jara ta, pre cale vom trăce și na ne vom abate nici spre stânga, nici spre dreapta.

28. Bucate să vinzi pre bani și apă pre prej să ne dai să bem fără numai căt vom trăce cu picioarele.

29. Cum ne-au făcut și fectorii lui Isav carei lăcuesc în Seir și moavîtienii carei lăcuesc în Aroir, până vom trăce Iordanul în jara cîea ce o au dat noao Domnul Dumnezeul nostru.»

30. Iar Sion, împăratul Esevonului, n-a vrut să trăcem pen jara lui, că întări Domnul Dumnezeul nostru susțietul lui și învărtosă inima lui, ca să-l dea în măinile tale cum veză astăzi.

31. Si zise Domnul cătră mine: «Iată, am început a da înaintea ta pre Sion, împăratul Esevonului, și al Ammoreiului și jara lui, ce începe a moșteni jara lui.»

32. Si ieși Sion, împăratul Esevonului, împotriva noastră, el însu și toț oamenii lui cu dănsul, la războiu în Jasa.

33. Si l-au dat Domnul Dumnezeul nostru înaintea fățelor noastre în măinile noastre și am ucis pre dănsul și pre fectorii lui și pre toț oamenii lui.

34. Si am luat toate cetățile lui într-acela vrême și pre rând am surpat toate cetățile și n-au rămas vîii într-ânsii.

35. Fără numai dobitoace ce am robit și avuțiile cetăților care am lăsat.

36. De la Aroir, care iaste gura părăului Armonului, și orașul care iaste în răpa până la muntele Galaadului, și n-a fost cetate care să fie scăpat de noi întreagă, ce toate le-a dat Domnul Dumnezeul nostru în măinile noastre.

37. Fără numai de jara fectorilor lui Amman nu ne-am apropiat și de toate căce se fin cu pără Iacavul și de cetățile cîle de munte, după cum precum porințe Domnul Dumnezeul nostru.

CAP 3

Versiunea modernă

23. De asemenea și avăii, care locuiau prin sate, pînă aproape de Gaza, au fost nimiciți de către caftorii, care au venit din Caftor și s-au așezat în locul lor.

24. Sculați-vă și adădar, porniți și trăceți valea Armonului. Iată că dău în măinile tale pe Sion, regele amorilor din Heșbon, și pămîntul lui. Ia-l în stăpînirea ta și pornește războiu împotriva lui.

25. De astăzi înainte voi insulă tuturor popoarelor de sub cer frica și groaza față de tine numai la azul numelui tău se vor curențura, iar în fața ta vor fi cuprinși de spaimă.»

26. Din pustiul Chedemoth am trimis atunci către Sion, împăratul Heșbonului, soli cu cuvinte de pace, ca să-i spună:

27. «Lasă-mă să trăc prin jara ta. Voi merge numai pe drum, nu mă voi abate nici în dreapta, nici la stînga.

28. Dă-mi hrană pe bani, ca să am ce mincă și vinde-mi apă tot pe bani, ca să am de băut. Voi merge numai pe jos, cu piciorul.

29. Așa cum mi-au îngăduit fiii lui Isav, care locuiesc în Seir și moavîtienii, care locuiesc în Ar, pînă cînd voi trăce Iordanul în jara pe care ne-o dă Domnul Dumnezeul nostru.»

30. Dar Sion, împăratul Heșbonului, nu ne-a dat voie să trăcem pe la el, pentru că Domnul tău i-a însprijnit susțietul și i-a împătrit inima, ca să-l dea în măinile tale, așa cum este pînă astăzi.

31. Atunci Domnul mi-a spus: «Iată că încep să dau în măinile tale pe Sion amoritul, regele Heșbonului, și jara lui; începe a stăpini jara lui.»

32. Iar Sion, regele Heșbonului, ne-a ieșit în înțimpinare la Iahat, cu tot poporul lui, să lupte împotriva noastră.

33. Dar Domnul Dumnezeul nostru l-a dat în măinile noastre și l-am băut pe el, pe fiii lui și pe tot poporul lui.

34. Am cucerit atunci toate cetățile lui și am sortit pieții pe toții cei ce se aflau în fiecare cetate: bărbății, femeile și copiii; nu am lăsat în viață pe niciunul din cei prisini.

35. Am păstrat ca pradă doar vitele și cecu ce am jefuit din cetățile cucerite.

36. De la Aroer, care se află pe malul pîrului Armon, și de la cetatea care este în vale, pînă la muntele Galaad, nu ne-a scăpat nici o cetate: Domnul Dumnezeul nostru le-a dat în măinile noastre pe toate.

37. Numai de jara amonitilor nu te-ai apropiat, nici de jinurile din apropierea pîrului Iacob, nici de cetățile de la munte, întocmai cum ne-a poruncit Domnul Dumnezeul nostru.

CAP. 3

Biruința asupra regelui Og. Împărțirea jinurilor de la răsărit de Iordan.

1. Si, întorcându-ne, ne-am suiat pre calca cea despre Vasan. Si au ieșit Og, împăratul Vasanului, într-un muntele Galaad, nu era cetate care să fie scăpat de noi întreagă, ce toate le-a dat Domnul Dumnezeul nostru în măinile noastre.

2. Si dzise Domnul cătră mine: «Nu te teme de el, căce în mănuile tale am dat pre dănsul, și pre

1. Si, întorcându-ne, ne-am suiat pre calca cea despre Vasan. Si ieși Og, împăratul Vasanului, împotriva noastră la războiu însu și pre toate ostile lui cu dănsul în Adrain.

2. Iar Domnul zise cătră mine: «Nu te teme de dănsul, căci îl dau în măinile tale cu tot poporul și cu

Biblia, 1688, pag. 127, col. I

pământul lui, și vei face lui în ce chip ai făcut lui Sion, împăratul amoreilor, care lăcuia la Esevon.»

3. și l-au dat pre el Domnul Dumnezeul nostru în mîinile noastre și pre Og, împăratul Vasanului, și tot norodul lui, și l-am omorât pre el până n-au rămas lui semîntă.

4. Să am stăpînit toate cetățile lui întru vrâmea acăea; nu era cetate care nu o am luat de la dinsăi: 60 de cetăți, toate penprejurile Argov, împăratul Og la Vasan.

5. Toate cetățile tari, ziduri nalte, porți și zăvoară, afară den
cetățile ferezeilor, câle multe foarte.

6. I-am surpat pre dñșii în ce chip am făcut lui Sion, împăratul Esevonului, și am surpat toată cetatea pre rînd și muierile lor și copiii.

7. Si toate dobitoacele lor si prăzile cetăților le-am prădat noao.

8. Să am luat întru vîrmea aceea pămîntul den mînile celor doi împărați amoreilor, carii era decinde de Iordan, de la pîrul Armon și până la muntele Aermon.

9. Finicii numescu pre Aermon Sanior, și amoreul au numit pre dînsul Sanir.

10. Toate cetățile Misor și tot Galaadul și tot Vasaanul, până la Elha și Edrain, cetățile împărăției lui Og la Vasan.

11. Căce numai Og, împăratul Vasanului, au rămas de la rafain. Iată, patul lui, pat de hier, iată aceasta întru marginea sefiorilor lui Aman, de 9 coji lungimea lui și de 4 coji lățimea lui, cu cotul omului.

12. Si pământul acela l-am moștenit în vrîmea acela de la Aroi, care iaste la jârmurile părului Aron, și jumătate de muntele Galaad, și cetățile lui am dat lui Ruvîn și lui Gadu.

13. Si ce au rămas al lui Galaad și tot Vasanul împărăției lui
Dg am dat la jumătate de neamul lui Manasi; și tot pemprejurul
Argovului, tot Vasanul, acela pământul lui rafain se va socoti.

14. și Iair, feciorul lui Manasi, au luat tot împrejurul Argov, sănă la hotările Gargasi și Mahethi; au numit pre dînsele preumele lui, pre Vasan, Aroth Iair, până în ziua aceasta.

15. Si lui Mahir am dat Galaadul.

16. Si lui Ruvin si lui Gadu am dat de la Galaadu pana la
pîrul Arnon, in mijlocul pîrului - hotar, si pana la Iavoc pîrul,
hotar siilor lui Amân.

17. Si Arava si Iordanul, hotar, de la Mahenereth si pana la Marea Arava, Marea Sarii, de la Asidoth pre Fasga, de la răsărit.

18. Și am poruncit voao în vrêmea acâea zicind: «Domnul umnezeul vostru au dat voao pămîntul acesta cu sorțu, armindu-vă, păsați înaintea fetei fraților voștri, fiilor lui Israîl, cel cu minte.

19. Afără den fâmeile voastre și copiii voștri și dohitoacele!

Ms. 45

năredul lui și tot pământul lui, și vei face lui în ce chip ai facut lui Sion, împăratul amorreilor, carele lăcuia la Esevon.»

3. Si l-am dat pre el Domnul Dumneazăul nostru în mânile noastre și pre Og, împăratul Vasaan; și tot năredul lui, și l-am omorât pre el până-am lăsat lui sămănță.

4. Si am biruit tuturor cetăților lui întru vrêmea accea; nu era cetate carea nu am luat de la însă: 60 de cetăți toate prenregiurile Argov, împăratul Og la Vasan.

5. Toate cetățile tari, ziduri înalte, porți și zăvoařă, afară den cetățile ferezelor, cèle multe foarte.

6. I-am surpat pre însă în ce chip am facut lui Sion, împăratul Esevon, și am surpat toată cetatea pre rându și muierile lor și copiii.

7. Si toate dobitoacele și prăzile cetăților le-am prădat noao.

8. Si am luat întru vrêmea accea pământul den mănele celor 2 împărați amorreilor, carii era decinde de Iordan, de la părăul Amon și până la muntele Aermon.

9. Finicii număscu pre Aermon Sanior, și amorreul au numit pre el Sanir.

10. Toate cetățile Misor și tot Galaadul și tot Vasanul până la Elha și Edraim, cetățile împărației lui Og la Vasan..

11. Căce numai Og, împăratul Vasan, au rămas la rafain. Iată, patul lui, pat de fier, și iată acesta întru marginica fectorilor Amman, dc 9 coji lugimea lui, cu cotul omului.

12. Si pământul acela l-am moștenit întru vrêmea accea de la Aroir, carea iaste la jârmurile părăului Amon, și giurmătate de muntele Galaad, și cetățile lui am dat lui Ruvim și lui Gad.

13. Si ce au rămas a lui Galaad și toată Vasan a împărației lui Og am dat la giurmătate de neamul lui Manassi și tot prenregiurul Argov, tot Vasanul, acela pământul lui rafain să va socoti.

14. Si Iair, fector Manassi, au luat tot prenregiurul Argov, până la hotările Gargasi și Mahethi au numit pre însu pre numele lui pre Vasan, Avoth Iair, până în dzua aceasta.

15. Si lui Mahir am dat Galaadul.

16. Si lui Ruvim și lui Gad am dat de la Galaad până riu Aron, în mijlocul părăului hotar, și până la Iavoc, părăul hotar fililor Amman.

17. Si Arava și Iordanul hotar de la Mahenereth și până la Marca Arava, Marca Sării de la Asidoth pre Fazga de la răsărit.

18. Si am porinçit voao întru vrêmea accea dîcându: «Domnul Dumneazăul vostru au dat voao pământul acesta cu soțu. Într-armindu-vă, păsați înaintea fectorilor voștri Israël tot cel cu minte.

19. Afără den fâmeile voastre și copiii voștri și dobitoacele/ voastre, și că multe dobitoace-s la

Ms. 4389

toț oamenii lui și toată țara lui și vei face lui cum ai facut lui Sion, împăratul Ammoreiului, care au lăcut în Sevon.»

3. Si dêde Domnul Dumnezeul nostru în mânile noastre pre Og, împăratul Vasanului, și pre toț oamenii lui și l-am tăiat până-n râmas nici unul dentr-ănsii.

4. Si am luat toate cetățile lor într-acca vrême; și nu rămas nici o cetate carea să nu o sim luat de la dânsii: 60 de cetăți și toate hotările Argovului de-împărăția lui Og la Vasan.

5. Toate cetățile cèle tari cu zidurile cèle înalte, porțile și culele, dennafără de orașele cèle cu coștie, care era foarte multe.

6. Si l-am omorât, cum am facut și lui Sion, împăratul Esevonului, și am potopit cetățile lor depreună cu muierile lor și cu copiii lor.

7. Iar dobitoacele lor și avuji cetăților noi am jăhuit și am luat noao.

8. Si într-acca vrême am luat țara den mănele a doi împărați, care au fost de ceastă parte de Iordan de la părăul Armonului până la muntele Ermonului.

9. Iar finichii chiiamă pre Ermon Sarion, iar ammoreii îl chiiamă Sanir.

10. Toate cetățile Misorului și a tot Galaadului și a tot Vasanul până la Elha și până la Iordan, toate cetățile împărației lui Og în Vasan.

11. Că numai Vasanul, cetatea lui Og, au rămas de la uriaș. Si iată patul lui, pat de fier, iată acesta iaste la marginea fectorilor lui Ammon, lungul lui de 9 coji iar latul lui de 4 coj, coturi voinicești.

12. Si am luat atunci, într-acca vrême, țara accea de la Aroir, care iaste la gura izvorului Armonului până la jumătate den muntele Galaadului, și cetățile lor le-am dat lui Ruvim și lui Gad.

13. Iar partea Galaadului carea rămasesc și toată împărația Vasanului a lui Og o am dat o jumătate de seminția lui Manasic și toate satele demprejurul Argovului și se chieamă tot Vasanul Țara Urișăilor.

14. Iar Iair, fectorul Manasic, luoă toate hotările lui Argov, până la hotările Gargasinului și ale Maheteiului și i-au pus numele pre numele lui Vasan și Avoth și Air până în zioa de astăzi.

15. Iar lui Mahir am dat Galaadul.

16. Si seminții lui Ruvim și a lui Gad am dat de la Galaad până la părăul Armonului, hotarul a mijlocul-părăului până la Ievon, care iaste hotar părăului fectorilor lui Ammon.

17. Si Irava și Iordanul hotăr de la Mahenereth și până la Marca Aravului și de la Marca Sării până la Asidoh Fazga spre răsărit.

18. Si într-acca vrême am porinçit voao zicând: «Domnul Dumnezeul vostru au dat voao jăra aceasta întru moștenire, înarmaj să mărgesc, înaintea fectorilor fraților voștri, a fectorilor lui Israël; toț bărbații să meargă la războiu.

19. Numai muierile voastre și copiii voștri și dobitoacele/ voastre, că și multe dobitoace-s la

Versiunea modernă

toată țara lui. Fă cu el ceea ce ai făcut cu Sion, regele amorreilor, care trăia în Hesbon.»

3. Astfel Domnul Dumnezeul nostru 1-a dat în mănele noastre și pe Og, regele Vasanului; cu tot poporul lui. Pe el l-am răpus, iar din seminția lui nu a mai rămas nimăn.

4. Si am cucerit atunci toate cetățile lui; n-a mai rămas nici o cetate pe care să nu le-o fi luat: șaizeci de cetăți, tot ținutul Argob, regatul lui Og în Vasan.

5. Toate cetățile acestea erau întărite cu ziduri înalte, cu porți și zăvoare, în afară de așezările foarte numeroase ale perzisților.

6. Si le-am sortit pieții, așa cum ii făcusem lui Sion, regele Hesbonului; toți cei ce se aflau în fiecare cetate, bărbații, femeile și copiii au fost sortiți pieții.

7. Iar ca pradă am luat toate vitele și tot ce am ieftuit din cetăți.

8. Astfel, în timpul acela, am smuls din mănele celor doi regi amorri, de dincolo de Iordan, pământul de la părăul Amon până la muntele Hermon.

9. (Sidonienii numesc Hermonul Sirion, iar amorii îl numesc Senir).

10. Toate cetățile de pe podiș, tot Galaadul și tot Vasanul, până la Salca și Edrei, cetățile din regatul lui Og, în Vasan.

11. (Căci numai Og, regele Vasanului, mai rămasesc dintre refață. Iată, patul lui, un pat de fier, se poate vedea în Rabba, cetatea fiilor lui Amon. Lungimea lui este de nouă coji iar lăimea de patru coji obișnuiti).

12. Am luat atunci în stăpnișire țara aceasta. Lui Ruben și lui Gad le-am dat ținutul de la Aroer, care este așezat pe malurile părăului Amon, și jumătate din muntele Galaad cu cetățile lui.

13. Unci jumătăși din seminția lui Manase i-am dat ceea ce a rămas din Galaad și tot Vasanul, regatul lui Og. Tot ținutul Argob, cu tot Vasanul poartă numele de țara refaților.

14. Iair, fiul lui Manase, a luat tot ținutul Argob, până la hotarele gheșurilor și maacatilor, și a numit Vasan după numele său, Havoth Iair, (Așezările de corturi ale lui Iair), cum se cheamă și astăzi.

15. Lui Machir i-am dat Galaadul.

16. Rubenișilor și gadienilor le-am dat ținutul de la Galaad până la părăul Aron, în mijlocul căruia se află granița, și până la Iaboc, părăul care îl desparte de amoniști.

17. Precum și Araba, cu Iordanul ca hotar, de la Chineret până la Marca Arabă, adică Marca Sărată, la poalele muntelui Pisga, spre răsărit.

18. În timpul acela v-am poruncit și v-am spus: «Domnul Dumnezeul vostru vorsta v-a dat în stăpnișire acest pământ. Înarmătă-vă, toți cei buni de luptă, și pomii în fruntea fraților voștri, și lui Israel.

19. Numai femeile, copiii și vitele/ voastre, căci și tu că aveți multe vite, să rămașă în cetățile pe

востре, ши^у къмълте, донитоачесъ лавон^у, аъ
къмъкън^у фтр^у чепъцн^е востре къре вълдѣм^у да
въас^у. План^е въ пшени^и дмн^уль дмн^ез^уль и
ностр^у преф^уци^и въши^и кашн^у превон^и, ши^у воромо
шени^и ши^у ачес^и племжн^уль кареле дмн^уль дмн^и
з^уль востре д^уль къре дечн^иде, дес^уз^уф^ан^е, ши^у
въ вен^и дж^ир^иш^и ф^еш^ите кареле, да мещен^ир^и
лън^и къре аль дат^и волс^о. Ши^улън^и гн^их^ес^о и
пор^ун^ити^и ф^ер^им^ит^ил^и дж^ик^ин^и д^ук^ин^и въ
ши^и д^ук^ин^и въз^ути^и т^ип^ите къже^и д^ук^ин^и ф^ек^ити^и дмн^уль
дмн^ез^уль ностр^у л^и ачес^и д^ун^и ф^еп^ирац^и, аш^и
въ фате дмн^уль дмн^ез^уль ностр^у л^и т^ип^ите ф^е
п^ип^ити^иле д^усп^ира к^ир^ира т^и треч^и ако^ило^с.
Ог^ич^ие т^иб^им^ици д^ул^иш^ин^и к^ир^ие дмн^уль дмн^ин^и въ
з^уль востре въл^и ет^ика с^ип^ие п^ин^ити^и въй^и.
Ши^и м^ил^и р^иг^ит^и дмн^уль д^ур^им^ит^и ачес^и дж^ик^ин^и. и^и
дмн^ин^и дмн^ин^и т^иш^и д^ук^ин^и з^ип^ит^ил^и с^ил^ин^и т^ил^и
с^ил^ит^ип^ит^и п^ил^и, ши^и п^ил^ит^ир^ит^и т^и, ши^и м^ил^ин^и т^и
ш^ит^ие, ши^и д^ур^иц^ил^и ч^ил^и н^ил^ит^и, п^ин^ити^и и^ин^ин^и т^ил^и
дмн^ез^уль д^ур^им^ит^ил^и пр^ип^ил^ив^и, к^ир^иле въ фате
чи^ин^ил^и ф^ел^ик^ит^ип^ит^и, ши^и д^ул^ип^ил^ит^ир^ит^и т^и.
Т^ир^ик^ин^ил^и д^ур^иб^ин^и въд^ир^и п^им^ижн^ит^ил^и ч^ил^ит^ин^и, въ
з^ист^ие к^ир^иле жест^и дечн^иде, дес^уз^иф^ан^е, м^ил^и
т^ип^ие ачес^и с^ил^ин^и, ши^и а^ид^ин^иан^иб^ин^ил^и. Ши^и м^ил^и
при^ик^ит^и к^ив^ид^ир^и дмн^уль пр^им^ин^ит^ип^ит^и вън^и,
ши^и н^им^ил^из^и а^ик^ил^ит^и, ши^и з^ис^ие дмн^уль, к^ир^иле
ин^ин^и дес^ит^и жест^и ц^ин^и сп^ик^иман^и ф^ел^ис^ин^ил^и
т^ир^ит^ик^ив^ижн^ил^и ачес^ита. С^ип^ие пр^ив^их^и въ
з^ил^ин^и чоп^ин^и, ши^и при^ив^ице, к^иу^иск^ин^и сп^ие ма^ир^и,
ши^и м^ил^из^и н^ил^ит^и, ши^и а^ил^из^ит^ин^и, ши^и п^ис^ир^ит^и,
ши^и к^ис^ин^и с^ик^ин^ит^и, к^ир^иле н^иб^ин^ит^и пр^ис^ир^ит^и
д^ин^ижн^ил^и к^ир^иле ачес^ита. Ши^и пор^ун^ит^иш^и лън^и гн^их^ес^о, и^и
ши^и ф^ел^ир^ит^и пр^ие єл^и ши^и ф^ер^им^ин^и т^ир^ид^ижн^ил^и
з^ип^ит^и к^ип^ие ачес^ита, въл^ит^ие ф^ел^ин^ин^ит^и ф^ел^ит^ин^и въ
з^ил^ин^и ачес^ита, ши^и єл^и въ м^ищен^и къре т^ип^ие
т^им^ижн^ил^и к^ир^иле ачес^ита. Ши^и ш^иг^ид^им^и въ

и акоумъ се сань дескултии днрепъцнле,
ши тъдентъцлекжтвъ съ днрепъцъ преко
дспитъзъ съфатеци, петръ касвтпнци,
ши днркнхъ днлднхъ съ мищеници пъ
мжнхъзъ, каделе днмнхъ дннедзъзъ пъ
рнйцилоръ въщн днбъсъсъ и късъзъ . Сънъ днда
среци кетптии тъднхъзъ каделе съ пърхнисъ
въсъ, цн сънъ азъцъдела днбъсъзъ, пъзъцъ порън
чнае днмнхъзъ дннедзъзъ востръ пажте съ пърх
ченъ въсъ дспитъзъ . Окнъ въщн дн спѣх
тъдентъзъ азъ фтнкъзъ днмнхъ дннедзъзъ въсъзъ
азъ весялфогъ, къвтптии съмъзъ каделе азъ мѣ
съ днн наполъ азъ весялфогъ, лаъ сърпътъ предъ
съзъ днмнхъ дннедзъзъ востръ дн пърекон .
Таръ вонъ ченъ тъдентъцъ днрепъзъ, не днмнхъ дннед
зъзъ кадестръ транцъ тѣнцъ дннедзъ днрепъзъ
врдентъ днрепъзъ тамъ бъсъ днрепъзъ шъ жъдигъ
ци днрепъ къмъ мѣахъ пърхнитъ днмнхъ дннедзъзъ
мїехъ съфатеци вонъ аша, фтпмъжнхъзъ каделе мѣахъ
ченъ вонъ акоулъ съмъщеници пре днбъсъзъ . Ши
въцъ пъзъшъ бѣци фате, петръ кътъ дгасота жесте

Biblia, 1688, pag. 127, col. II

voastre, știu că multe dobitoace-s la voi – lăcuiască întru cetățile voastre, care vă le-am dat voao.

20. Păñă va potoli Domnul Dumnezeul nostru pre frajii voștri ca și pre voi, și vor moșteni și aceșta pămîntul carele Domnul Dumnezeul vostru dă lor decinde de Iordan; și vă veți învîrteji fișecarele la moștenirea lui care am dat voao>.

21. Si lui Iisus am poruncit in vrâmea accea zicîndu: «Ochii vostrî au văzut toate cîte au făcut Domnul Dumnezeul nostru la acești doi împărați; aşa va face Domnul Dumnezeul nostru la toate împărațiile asupra căroru tu treci acolo.

22. Să nu vă lămeți de dînsii, căce Domnul Dumnezeul vostru, el să va bate pentru voi.»

23. „Și m-am rugat Domnului în vremea accea zicindu:

24. «Doamne, Doamne, tu ai început a arăta slugii tale vîntu-
tea ta și puterea ta și mina cea tare și brațul cel naltu! Pentru căci
iaste Dumnezeu în ceriu au pre pămîntu, carele va face în ce chip
ai făcut tu și după puterea ta?

25. Trecîndu, dară, voiu vedea pămîntul cel bun, acesta carele iaste decindea de Iordan, muntele acest bun și Andilivanul.»

26. **Și m-au trecut cu vederea Domnul pre mine**, pentru voi, și nu m-au ascultat. **Și zise Domnul cătră mine:** «Destul iaste **te!** Să nu mai adaogi încă a grăi cuvîntul acesta.

27. Sui-te pre vîrful Celui Cioplit și privête cu ochii spre mare și miazănoapte și amiazăzi și răsărit și vezi cu ochii tăi, căce nu vei trêce pre lordanul acesta.

28. și poruncește lui Iisus și-l întărește pre el și-dinsul pentru că acesta va trăi înaintea fă-

CAP 4

1. și acum, Israel, ascultă direcțările și judecările cîte eu vă învățu pre voi astăzi să faceți, pentru ca să trăji, și, întrîndu în lîuntru, să moșteniți pămîntul carele Domnul Dumnezeul părintilor vostru dă voao cu sortu.

2. Să nu adaogeți cătră cuvîntul carele eu poruncescu voao și să nu luă de la dânsul; păziți poruncile Domnului Dumnezeului vostru, cîte eu poruncescu voao astăzi.

3. Ochii voștri au văzut toate cîte au făcut Domnul Dumnezeul vostru lui Veeltegor, căce tot omul carele au mărsu denna-poia lui Veeltegor l-au surpat pre dînsul Domnul Dumnezeul vostru dentre voi.

4. Iară voi ceia ce zăceați aproape de Domnul Dumnezeul nostru, trăiti toti în ziua de astăzi.

5. Vedeți, arătat-am voao de repreță și judecăți, după cum mi-
au poruncit Domnul Dumnezeul meu să faceți voi așa în
pământul carele mărgeți voi acolo să moșteniți pre dânsul.

6. și veți păzi și veți face, pentru că aceasta iaste/

Ms. 45

voi, lăcuiască întru cetă² le voastre, carele am dat voao.

20. Până va potoli³ Domnul Dumnedzăul vostru pre frajii voștri ca și pre voi și vor moșteni și aceștea pământul carele Domnul Dumnedzăul vostru dă lor decinde de Iordan; și veți învărteji fieștecarile la moștenirea lui carele am dat voao.»

21. Și lui Iisus am porîncit întru vrêmea accea dicându: «Ochii voștri au văzut toate căte au făcut Domnul Dumnedzăul nostru la acești 2 împărați; șa va face Domnul Dumnedzăul nostru la toate împărațiile asupra cărora tu treci acolo.

22. Să nu vă temeți de însuși, căce Domnul Dumnedzăul vostru, el să bată pentru voi.»

23. Și m-am rugat Domnului întru vrêmea accea dicându:

24. «Doamne, Doamne, tu ai început a arăta slugii tale vărtutea ta și puterea ta și măna cca tare și brațul cel înnalțu! Pentru că carele iaste Dumnedză în cer au pre pământul carele va face în ce chip ai săfut tu și după puterea ta?»

25. Dece trećandu voi vedea pământul cel bun, acesta carele iaste decinde de Iordan, muntele acestu bun și Andilivanul.»

26. Și m-au trecut cu vedere Dumnedzăul pre mine pentru voi și nu m-au ascultat și mi-au dzis Domnul cătră mine: «Dăstul iaste tăc! Să nu mai adaoi a grăi cuvântul acesta.

27. Suie-te pre vârful Celui Cioplit și privește cu ochii tăi cătră mare și miadzănoapte și amiadzădzi și răsărit și vedzi cu ochii tăi, căce nu vei trece pre Iordanul acesta.

28. Și porințește lui Iisus și întărêtește pre el și-l îndeamnă pre el, pentru că acesta va trece înaintea feței nărodului acestuia și el va moșteni tot pământul carele ai vădzu.

29. Și ședeam întru readiu aproape de Casa Fogor.

CAP 4

Ms. 4389

pren cetățile voastre, care vă le-am dat voao.

20. Până va răposa² Domnul Dumnezeul nostru pre frajii voștri ca și pre voi și vor moșteni și ei țara carea o au dat Domnul Dumnezeul vostru lor de ceea parte de Iordan; de-acii atunci vă veți înțorce fieștecare de voi la moșia sa carea i-am dat.»

21. Țară lui Iisus am porâncit în vrêmea accea zicând: «Ochii voștri au văzut toate căte au făcut Domnul Dumnezeul vostru amânduroi împăraților acestora; șa va face Domnul Dumnezeul vostru tuturor împăraților pren care veți trece.

22. Să nu te temi de dănișii, că însuși Domnul Dumnezeul vostru va lupta pentru voi.»

23. Și m-am rugat într-acca vrême Domnului zicând:

24. «Doamne Dumnezeule, tu ai început a arăta robului tău țărăi ta și puterea ta și măna cca vărtosă și brațul cel nalt. Că nu iaste alt Dumnezeu în cer sau pre pământ sau cine va face celi cei săfut tu și țărăi ta?»

25. Ce să trec și eu să văz așa țară bună, carele iaste de ceea parte de Iordan, muntele acel bun și dumbrăvile cèle frumoase.»

26. Iar Domnul nu mă ascultă pentru voi, nici mă băgă în seamă, ce-m zise: «Ajungă-ți! De acum nu mai adaoge a mai grăi acest cuvânt.

27. Suie-te în vârful muntelui Celui Cioplit și căută cu ochii tăi spre mare și spre miadzănoapte și spre amilazăzi și spre răsărit și vezi cu ochii, că nu-i iaste a trece Iordanul acesta.

28. Ce porâncște lui Iisus și-l întărêtește și-l îndemnă că lui iaste a trece înaintea acestor oameni și acesta va împărti lor tot pământul care l-a trecut.»

29. Și am lăcuit într-o vale aproape de Casa lui Fogor.

CAP 4

Versiunea modernă

care vi le-am dat.

20. Pînă cînd Doinul va dăru odihnă frajilor voștri, ca și vouă, și vor stăpini și ei țara pe care le-o dă Domnul Dumnezeul vostru dincolo de Iordan. După aceea vă veți întoarce fiecare la moșia pe care v-am dat-o.»

21. Tot în timpul acela i-am poruncit lui Iosua: «Ai văzut cu ochii tăi tot ceea ce a făcut Domnul Dumnezeul vostru acestor doi regi; tot așa va face Domnul cu toate regatele prin care vei trece.

22. Nu vă temeți de ele, căci însuși Domnul Dumnezeul vostru va lupta pentru voi.»

23. Atunci m-am rugat Domnului și am zis:

24. «Doamne Dumnezeule, ai început să arăți robului tău puterea ta și măna ta cca tare. Mai este oare vreun dumnezeu în cer sau pe pămînt, care să facă ceea ce ai săfut tu și să aibă puterea ta?»

25. Lasă-mă să trec și să văd pămîntul acela bun de dincolo de Iordan, munții accia frumoși și Libanul!»

26. Dar Domnul s-a miniat pe mine din pricina voastră și nu m-a ascultat. Domnul mi-a zis: «Destul! Nu-mi mai vorbi despre acest lucru.

27. Suie-te pe vîrful muntelui Pisga, îndreaptă-ți privirile spre apus și spre miadzănoapte, spre miadzăzi și spre răsărit, căci doar cu ochii vei privi dincolo, dar tu nu vei trece peste Iordan.

28. Dă-i împoterniciri lui Iosua, întărește-l și încurajează-l, căci el va trece în fruntea acestui popor și prin el vor moșteni pămîntul pe care il vezi.»

29. Și am rămas în vale, în fața Bet-Peorului.

CAP. 4

Supunerea față de legi; Îndemnuri de păzire a legămintului

1. Și acum, Israele, asculta rînduiciile și legile pe care astăzi vă învăț să le jinești, pentru ca să trăi și întrând voi să luăi țara carea o au dat Domnul părinților voștri voao.

2. Să nu mai agaoge cătră cuvintele care am grăit eu voao, nici să mai scădeș dentr-ănsel; păzii porâncile Domnului Dumnezeului vostru carele porâncesc cu voao astăzi.

3. Ochii voștri au văzut toate căte au făcut Domnul Dumnezeul vostru în Elsegor, că pre tot omul carele au slujit Elsegorului l-au pierdut Domnul Dumnezeul nostru de la voi.

4. Iar voi cei ce v-aș apropiat de Domnul Dumnezeul vostru trăi toț păna astăzi.

5. Văzut-ă că am învățat pre voi direptățile și judecățile, cum au porîncit Domnul Dumnezeul miei să facă așa noao pre pământul la carele voi mărgești acolo să moșteni pre însu.

6. Și veți păzi și veți face, pentru că aceasta iaste înțelepciunea voastră și mintea înaintea a

2. Să nu adăugați nimic la cuvintele pe care vi le poruncesc și să nu înlăturați vreunul din ele; păzii poruncile Domnului Dumnezeului vostru, aşa cum le rostesc eu astăzi.

3. Ajă văzut cu ochii voștri tot ceea ce a făcut Domnul Dumnezeul vostru cu Baal-Peor. Domnul Dumnezeul vostru a nimicit pe toți cei dintre voi care l-au urmat pe Baal-Peor.

4. Pe cind voi, cei care v-ați legat strins de Domnul Dumnezeul vostru, sănăti și astăzi cu toții în viață.

5. Iată, v-am învățat rînduici și legi, precum mi-a poruncit Domnul Dumnezeul meu. Așa să faceți în țara în care intrați să o luăi în stăpînire.

6. Și păzii și să le împliniți, căci astfel veți dovedi tuturor popoarelor înțelepciune și

५८

Biblia, 1688, pag. 128, col. I

Înțelepciunea voastră și mintea înaintea a toate limbile căi vor auzi toate direptațiile acăsteia și vor grăbi: «Iată, nărodu înțelept și știitoriu, limba cea mare aceasta!»

7. Căci care limbă mare care iaste lui Dumnezeu apropiindu-să de ei ca Domnul Dumnezeul nostru întru toate întru care vom chema pre dînsul?

8. Si care limbă mare care iaste lui dreptăți și judecăți
dirărte după toată lègea aceasta care eu dau înaintea voastră
astăzi?

9. Ferêște-te pre tine și păzête susfletul tău tare, să nu uiți toate cuvintele carele au văzut ochii tăi și să nu lipsască de la inima ta toate zilele vieții tale, și vei învăța pre fiili tăi și pre fiilor tăi.

10. În zioa întru care ați stătut înaintea Domnului Dumnezeului vostru la Horiv, în zioa adunării, căce zise Domnul cătră mine: «Adună cătră mine norodul și să asculte cuvintele mîle ca să înțeleagă, să să teamă de mine toate zilele cîte ei trăiesc pre pămînt și pre fiii lor vor învăță.»

11. și ați venit și ați stătat supt munte, și muntele ardea cu foc
până în ceruri: întuneric, negură, ceată, glas mare.

12. Să au grăit Domnul Dumnează cără voi fi munte, de mijlocul focului, glas de cuvinte; voi ați auzit și asemănare n-ați văzut, fără numai glas.

13. Să v-ai spus voao făgăduința lui, carea au poruncit voao să faceti, cele 10 cuvinte; și le-au scris pre ele pre doao lăsperi de piatră.

14. Să mi-ai poruncit Domnul întru vrămea acăea să vă învățu pre voi direptați și judecați, să le faceți voi acestea pre pămînt la carele voi intrați acolo să moșteniți pre el.

15. Să păzii foarte susținerea voastre, căce n-ăt văzut toată
asămânarea în zioa care au grădit Domnul către voi în muntele
Horiv, den mijlocul focului.

16. Să nu faceți fărădelège și să nu vă faceți voao cioplit, asămânare tot chipul, asămânare a parte bărbătească au fâmească.

17. Si sămânarea a tot dobitocul căroră sînt pre pămînt, asămânarea a toată pasărea zburătoare carea zboară supt ceriu.

18. Asămănarea a tot tărâtoriul carele să tîraște pre pămînt, asămănarea a tot pestele cît iaste în apă, dedesuptul pămîntului.

19. Ca să nu cauți în ceriu vreodinioară și, văzînd soarele și una și stîrile și toate podoabele cerului, însălcîndu-te să te

20. Iară pre voi v-au luat Domnul Dumnezeu și v-au scos pre-

voi den căptorul cel de hier, den Eghipet, ca să fie lui norod și sorțu ca în zioa aceasta.

21. și Domnul Dumnezeu s-au minuiaț pre mine pentru cele ce s-au zis de la voi și s-au jurat pentru ca să nu treci Iordanul acesta și pentru ca să nu mergu în pământul carele Domnul Dumnezeu dă/ ţie cu sorțu.

Ms. 45

toate limbile, căji vor audzi toate dreptățile acēstea și vor grăi: «Iată, nărodu înțeptu și știutori limba cea mare aceasta!»

7. Căce făcându limbă mare carea iaste lui Dumnedzău apropiindu-să de ei ca Domnul Dumnedzău nostru întru toate întrucarele vom chema pre el?

8. Si care limbă mare care iaste a lui dreptăți și giudecăt drăpt după toată lègea aceasta care cu dau înaintea voastră astăzi?

9. Ferescete pre tine și păzește sufletul tău care să nu uiți toate cuvintele carele au văzut ochii tăi și să nu lipsască de la inima ta toate dzilele vieții tale, și vei învăța pre fiui tăi și pre fiui fiilor tăi.

10. În dzua întrucarea aji stătut înaintea Domnului Dumnedzăului vostru la Horiv, în dzua adunării, căce dzise Domnul cătră mine: «Adună cătră mine nărodu și să asculte cuvintele mèle ca să înțelegă să s-z teamă de mine toate dzilele căci ei trăiesc pe pământ și pre fiui lor vor învăța.»

11. Si aji venit și aji stătut supt munte, și muntele ardea cu foc până în ceriu: înțuneric, negură, ccajă, glas mare.

12. Si grăi Domnul Dumnedzău cătră voi în munte, den mijlocul focului, glas de cuvinte; voi aji audiz și asămănarce n-ați văzut, făr-numai glas.

13. Si v-au spus voao făgăduința lui, carea au porâncit voao să faceti, cèle 10 cuvinte; și le-au scris pre el pre doao lăspedzi de piatră.

14. Si mie mi-au porâncit Domnul într-vrêmea accea să vă învăț pre voi dreptăți și giudecăt să le faceti voi pre înse pre pământ la carele voi intra înlontru acolo să moșteniți pre el.

15. Si păziți foarte sufletele voastre, căce n-ați văzut toată asămănarce în dzua carea au grăit. Domnul cătră voi în muntele Horiv, den mijlocul focului.

16. Sa nu faceti fărdelege și să nu faceti voao sănguri ciopliti asămănarce tot chipul, asămănarce a parte bărbitească au fămeiască.

17. Si asămănarce a tot dobitocul căroră săntu pre pământ asămănarce a toată pasărcă zburătoare care zboară supt ceriu,

18. Asămănarce a tot tărătoriul carele să tăruiește pre pământ, asămănarce a tot păstelor căte sănt întru apă, dedesuptul pământului.

19. Ca să nu caute în cer vreodinoară și, văzdănu soarele și luna și stîlele și toată podoaba cerului, înșelându-te să te închini lor, și să slujești lor carele au înțipit Domnul Dumnedzău tău pre înse și toate limbile ce sănt supt ceriu.

20. Iară pre voi v-au luat Domnul Dumnedzău și v-au scos pre voi den cupitori cel de fier, den Egiptu, ca să fiu lui nărodu și sorțu ca în dzua aceasta.

21. Si Domnul Dumnedzău s-au măniat pre mine pentru căce ce să dic asupra voastră și s-au jurat pentru ca să nu treac pre Iordanul acesta și peñtru că să nu mergu în pământul carele Domnul Dumnedzău dă și cu sorțu.

Ms. 4389

țărălor, or căte vor auzi toate îndreptările acēstea vor zice: «Accesa iaste nărodu cel înțept și știut și seminția cea mare iaste aceasta!»

7. Că ce limbă iaste așa de mare carea arcumnezei de se apropie de dănsii cum face noaoă Domnul Dumnezelu nostru de toate de căte ne rugăm?

8. Si ce seminție iaste carea să fie având îndreptări și judecăt drăpt după lègea aceasta carea o dau cu astăzi înaintea voastră?

9. Păzește-te foarte să-ți socotești sufletul și să nu uiți nici un cuvânt den căte au văzut ochii tăi și să nu se dălăuceasă de la inima ta în toate zilele vieții tale și să nu o uiți, ce să înveț pre feciorii tăi și pre nepoții tăi.

10. În zioa ceea ce aji stătut înaintea Domnului Dumnezelu vostru în Horiv în zioa chiemării, când au zis Domnul cătră mine: «Strânge nărodu la mine să auză cuvintele mèle să se învețe a se teme de mine în toate zilele căre vor trăi ei pre pământ și să-și învețe feciorii lor.»

11. Si aji venit și aji stătut supt munte, iar muntele ardea cu foc până la cer: înțuneric, și ccajă, și fum și glas mare!

12. Si grăi Domnul cătră voi den munte den mijloc de foc, și voi aji audiz glasul cuvintelor lui, iar fața lui n-ați văzut, ce numai glasul aji audiz.

13. Si au porâncit voaoă lègea lui, carea au porâncit voacă să facet 10 cuvinte; și le-au scris pre 2 lăspedzi de piatră.

14. Iar mie au porâncit Domnul într-accea vrêmea să vă învăț îndreptările să le facet voi pre pământul în care vej intră și vă vej sălășului într-ansul și judecătă.

15. Si să vă păziți sufletele foarte, că nici un chip n-ați văzut în zioa ceea, ce au grăit Domnul cătră voi în muntele Horivului, den mijloc de foc.

16. Să nu facet fără-de-legiuire. Să nu vă facești voi voaoă chip ciopliti, [17] față de parte bărbitească sau muicreasă,

17. Nici chip nici al unui dobitoc căte sănt pre pământ, nici chip nici de o pasărcă căte zboară pre supt cer,

18. Nici chipul nici unii jăgăni care să tărasc pre pământ, nici al unui păst care sănt în ape înlontru supt pământ.

19. Nici să căuta vreodată spre cer și văzând soarele și luna și stîlele și toată săptura cerului să vă înșala și să vă închină lor și să slujit lor celor ce le-au făcut Domnul Dumnezelu tău tuturor lăsrilor căte sănt supt cer.

20. Că pre voi v-au luat Domnul Dumnezelu și v-au scos den cupitori cel de fier, den jara Egiptului, să fiu lui oameni și să vă aiăbă partea să cum iaste astăzi.

21. Iară pre mine se măniat Domnul Dumnezelu pentru cuvintele voastre și se-au jurat să nu trec Iordanul acesta, nici să trec în jara carea o au dat Domnul Dumnezelu voaoă întru moștinare.

Versiunea modernă

chibzuința voastră. Cind vor auzi despre aceste legiuiri, vor spune: „Că de înțept și învățat este acest neam, acest mare popor!”

7. Mai este oare vreun popor mare, de care Dumnezeu să fie atât de apropiat, cum este Domnul Dumnezelu nostru față de noi, ori de căte ori îl chemăm?

8. Mai este vreun popor mare, ale cărui rînduieri și legi să fie atât de drepte, precum este în întregime legea aceasta pe care o supun astăzi înaintea voastră?

9. Ia seama astupă ta și păzește-ți sufletul cu grija. Nu uită lucrurile pe care le-ai văzut cu ochii tăi, nu le lăsa să se steargă din inima ta în toate zilele vieții tale și să nu o uiți, ce să înveț pre feciorii tăi și pre nepoții tăi.

10. În ziua în care ai stat înaintea Domnului Dumnezelu tău la Horeb, în ziua adunării, Domnul mi-a zis: «Adună poporul la mine, ca să asculte cuvintele mele și să învețe să se teamă de mine, cîte zile vor trăi pe pămînt. Așa să-înveț și pe copiii lor.»

11. Atunci v-ai apropiat și aji stat la poalele muntelui. Muntele ardea cu foc pînă la cer, în întuneric, nori și negură.

12. Iar Domnul v-a vorbit din mijlocul focului. Aji audiz sunetul cuvintelor, dar nu ați văzut nici un chip. Era doar o voce.

13. El v-a vestit legămîntul său, pe care v-a poruncit să-l împlină: cele zece porunci. Si le-a scris pe două table de piatră.

14. Iar mie mi-a poruncit Domnul atunci să vă învăț rînduierile și legile pe care să le urmați în țara în care intrați ca să o luati în stăpînire.

15. În ziua în care Domnul v-a vorbit de pe muntele Horeb, din mijlocul focului, nu ați văzut nici un chip. De aceea, vegheai din tot sufletul

16. Să nu cădeți în nelegiuirea de a vă face chip ciopliti sau orice întruchipare după chipul și asemănarea unei făpturi bărbătești sau femeiești,

17. Sau asemănătoare vreunui animal de pe pămînt sau vreunei păsări înaripate ce zboară sub cer,

18. Sau asemănătoare vreunui jivincare se tîrstește pe pămînt, sau vreunui pește din apă, de sub pămînt.

19. Cind privești spre cer și vezi soarele, luna, stelele și toată oştirile cerului, să nu te lași amăgit: nu te închină înaintea lor și să nu le slujești, căci Domnul Dumnezelu tău le-a hărăzit tuturor popoarelor de sub cer.

20. Dar pe voi v-a luat Domnul Dumnezelu și v-a scos din cupitorul de fier, din Egipt, ca să fiu poporul lui, moștenirea lui, cum sănțești și astăzi.

21. Domnul s-a măniat pe mine din pricina celor spuse de voi și a jurat că eu nu voi trece Iordanul și nu voi merge în țara aceea frumoasă pe care Domnul Dumnezelu vostru v-o dă drept moștenire.

Biblia, 1688, pag. 128, col. II

22. Pentru că eu moriu întru acesta și nu trec Iordanul acesta; iară voi trâceți și veți moșteni pământul cel bun acesta.

23. Feriți-vă voi ca să nu uitați făgăduința Domnului Dumnezăului vostru carea au făgăduit cără voi și să nu faceți voao singuri cioplitu asămănare den toate cîte au poruncit și Domnul Dumnezăul tău.

24. Pentru că Domnul Dumneazăul tău foc topitoriu iaste,
Dumneazău răvnitoriu.

25. Iară să vei naște fiu și fii filor tăi și veji zăbovi pre pămînt și veji face fărădélge și veji face cioplit, asămăname fiștecăruia, și veji face răul înaintea Domnului Dumnezăului vostru, ca să-l măniați pre dînsul,

26. Vă mărturisescu voao astăzi, pre ceriu și pre pămînt, că cu perire veți peri de pre pămîntul la carele voi trâceți Iordanul acolo ca să-l moșteniți pre el; nu veți întărâzia zile pre dînsul, fără numai cu surpare vă veți surpa.

27. și va sămăna Domnul pre voi întru toate limbile și veți rămâne puțini la număr, la limbi întru carea va băga Domnul pre voi acolo.

28. Să vă veți închina acolo la alți dumnezăi, la fapte de măini omenești, lămne și pietri, care nu vor vedea, nice vor auzi, nice vor mîncă, nice vor mirosi.

29. Să veți cerca acolo pre Domnul Dumneazăul vostru și să veți așa pre el, cînd-1 veți cerca dentru toată inima ta și dentru tot sufletul tău, întru primejdia ta.

30. Să te vor afla toate cuvintele acestea la zilele căle de apoi și te vei întoarce la Domnul Dumnezăul tău și vei asculta glasul lui.

31. Că Dumnezeu îndurătoriu și milostiv, Domnul Dumnezeu îl să nu te va părăsi, nice te va surpa pre tine, nu va uita săgăduința părintilor tăi, care au jurat lor.

32. Întrebați zilele cîle mai denainte, cîle ce s-au făcut mai
nainte de tine, den zioa carea au zidit Dumnezău om pre pămînt
și pre marginea cerului păñă la marginea cerului, de s-au făcut
după cuvîntul acest mare și s-au înțeleș într-acesta chin.

33. De au auzit limbă glas al Dumnezeului viu grăindu den mijlocul focului, în ce chip ai auzit tu și ai trăit?

34. De au ispitit Dumnezău întrîndu să ia luiș limbă de mijlocul limbii între ispitire și în sémne și în minuni și în războiu și în mînă tare și cu braț naltu și cu videnii mari, după toate cîte au făcut Domnul Dumnezăul nostru la Eghipei înaintea ta văzind?

35. Ca să știi tu căce Domnul Dumnezeul tău acesta Dumnezău iaste și nu iaste încă afară de-ntr-însul.

36. De la ceriu auzit fu glasul lui ţie, să te cărte pre tine și pre
ământ au arătat ţie focul lui cel mare și cuvintele lui le-ai auzit
în mijlocul focului.

37. Pentru căci au iubit pre el părinții tăi și au ales semenția or după dînsii pre voi și te-au scos el/ pre tine cu vîrtutea lui cea nare den Eghipet.

Ms. 45

22. Pentru că eu moriu întru aceasta și nu trece pre Iordanul acesta, iară voi trăceți și veți moșteni[ți] pământul cel bun acesta.

23. Feriți-vă voi ca să nu uitați făgăduința Domnului Dumnedzăului vostru carea au făgăduit cără voi și să nu faceți voao sănguri ciopliti asămânare den toate căte au porâncit și Domnul Dumnedzăul tău.

24. Pentru că Domnul Dumnedzăul tău foc topitor iaste, Dumnedzău răvnitor.

25. Iar să vei naște fii și fii fiilor tăi și veji zăbăvici pre pământ și vezi face fărdelegi și vezi face ciopliti asămânare a fiecăruia și vezi face răul înaintea Domnului Dumnedzăului vostru, ca să-l mănuiai pre însu.

26. Vă mărturisesc voao astăzi ceriul și pământul căcă cu perice veți peri de pre pământ la carele voi trăceți Iordanul acolo ca să-l moștenești pre el; nu veți întăriția dăile pre el, făr-numai cu surpare veți surpa.

27. Și va sămăna Domnul pre voi întru toate limbile și vezi rămânea puțini la număr, la limbi întru carei va băga Domnul acolo.

28. Și vezi închina acolo la alii dumnedzăi, fapte de mâini omenești, lămne și pietri, carei nu vor vedea, nice vor audzi, nice vor mânca, nice vor mirosi.

29. Și vei cerca acolo pre Domnul Dumnedzăul vostru și-l vezi afla pre el, cindu il vezi cerca pre el dentru toată înima ta și dentru tot sufletul tău, întru primejdia ta.

30. Și te vor afla toate cuvintele acăstea la dăilele de apoi și te vei întoarce la Domnul Dumnedzăul tău și vei asculta glasul lui.

31. Căcă Dumnedzău îndurător și milostiv, Domnul Dumnedzăul tău nu te va părași, nice te va surpa pre tine, nu va uita făgăduința părinților tăi, carea au giurat lor.

32. Întrebăzi dăilele de maine, cîleca ce s-au făcut maine de tine, den dzua carea au zidit Dumnedzău om pre pământ și pre marginea ceriului păna la marginea ceriului de s-au făcut după cuvîntul acestu mare și s-au înțeleș într-acesta chip.

33. Să au audzit limbă glas a Dumnedzăului viu grăndu den mijlocul focului, în ec chip ai audzit tu și ai trăit?

34. Să au ispitit Dumnedzău întrându să ia și limbă den mijloc de limbi întru ispitire și cu sémne și cu minuni și cu războiu și cu măna tare și cu braț înalt și cu vedenii mari după toate căte au făcut Domnul Dumnedzăul nostru la Egiptu înaintea tău văzdușandu?

35. Ca să și tu căcă Domnul Dumnedzăul tău acăsa Dumnedzău iaste și nu iaste încă afară dentru el.

36. Dentru cer audzit au făcut glasul lui să te certe pre tine și pre pământu au arătat și focul lui cel mare și cuvintele lui le-audzit den mijlocul focului.

37. Pentru căcă au iubit el pre părinții tăi și au ales seminție lor după însu pre voi și te-au scos el/ pre tine cu vărtutea lui cea mare den Egiptu.

Ms. 4389

22. Deci eu voi murî într-acaceașă țară, iar Iordanul acesta nu-l voi trăce, iar voi îl vezi trăce și vezi lua țara cea bună.

23. Păziji-vă să nu uitați lăgea Domnului Dumnezeului vostru carea au făgăduit cără voi, nici să faceți voaoă chip ciopliti nici de unele den căte au porâncit și Domnul Dumnezeul tău.

24. Că Domnul Dumnezeul tău iaste foc arzător, Dumnezeu răvnitor.

25. Iar de vei naște feciori și nepoți și vezi trăi mult pre pământ și vezi face fărdelegi și vezi face or fiește-ec chip ciopliti și vezi face rău înaintea Domnului Dumnezeului vostru și-l vezi mănia.

26. Mărturisesc voaoă astăzi cu ceriul și cu pământul că cu pericuine vezi peri de pre pământ de pre care vezi trece voi de cîea parte de Iordan să-l moștenești; și nu vezi trăi pre dănsul vrîme multă, ce cu pericuine vezi peri.

27. Și vă va răsipi Domnul în toate limbile și vezi fi căte puținei cu numărul în limbi în care vă va duce Domnul Dumnezeu².

28. Și vezi sluji acolo altor dumnezei de lemn, lucru de mâini omenești, și dumnezelor de piatră carei nu vor vedea, nici vor auzi, nici vor mânca, nici vor mirosi.

29. Și acolo vezi cerca pre Domnul Dumnezeul vostru și-l vezi afla, deaca-l vezi cerca cu toată înima și cu tot sufletul vostru.

30. Și toate cuvintele acăstea te vor ajunge în zilele căle de apoi întrăstăciunile tale și te vezi întoarce cără Domnul Dumnezeul tău și vezi asculta glasul lui.

31. Că Dumnezeul tău iaste Dumnezeu milostiv și îndurător și nu te va părași, nici te va pierde, nici va uita făgăduința părinților tăi cu carea se-au jurat lor.

32. Întrebăzi zilele căle mai dentăi care au fost înaintea voastră den zioa cîea ce au făcut Dumnezeu pre om pre pământ de la marginea cerului păna la cîea marginie de cer de se va fi făcut vreodată lucrul ca cesta de acum sau de se va fi simjtit.

33. Sau va fi auzit vreun neam glasul Dumnezeului celui viu grănd den mijloc de foc, în ce chip ai auzit tu și ai fost viu?

34. Sau de va fi ispitit Dumnezeu când va să-ș ia lui vreco limbă den mijlocul streinilor cu ispitiri, și cu sémne, și cu minuni, și cu războac, și cu măna puternica, și cu braț nalt și cu vederi mari după toate căte au făcut Domnul Dumnezeul nostru înaintea ta în Țara Egiptului?

35. Ca să cunoști tu și să pricpești că Domnul Dumnezeul tău acela iaste Dumnezeu și nu iaste altul fără de dînsul.

36. Făcut-ai de ai auzit glasul lui den cer ca să te învețe pre pământ și să-ți arate focul său cel mare și ai auzit cuvintele lui den mijlocul focului.

37. Pentru căcă au iubit pre părinții tăi și după dănsii au ales pre voi seminția lor și te-au scos cu puterea lui cea mare den Egipt.

Versiunea modernă

22. Eu voi mori în jînital acesta, nu voi trece Iordanul. Dar voi vezi trece dincolo și vezi moșteni țara aceasta frumoasă.

23. Aveți grija să nu uitați legămintul pe care Domnul Dumnezeul vostru l-a încheiat cu voi. Să nu vă faceți chip ciopliti care să aibă vreo ascemânare cu ceva, precum v-a poruncit Domnul Dumnezeul vostru.

24. Căci Domnul Dumnezeu este foc mistitor, un Dumnezeu gelos.

25. După ce vi se vor naște copii și nepoți și vă veți împărteni în țară, dacă vezi cădea în neglijare și vă vezi face chip ciopliti, sub orice înfățișare, și vezi săvîrși ceea ce este rău în ochii Domnului Dumnezeului vostru, stîrnindu-i astfel minia.

26. Iau astăzi ca martori împotriva voastră cerul și pământul, că vezi pieri îndată în țară spre care vă îndreptați peste Iordan, ca să o luăti în stăpînire. Nu vezi dăinui mult timp în ea, ci vezi și nimicizi cu totul.

27. Domnul vă va risipi printre toate popoarele și vezi rămâne puțini la număr, printre popoarele în care vă va purta Domnul.

28. Acolo vezi sluji unor dumnezei din lemn și din piatră, lucrări de mâini omenești, care nu pot să vadă, nici să audă, nici să mânance, nici să miroase.

29. Vei căuta acolo pe Domnul Dumnezeul tău și-l vezi găsi, dacă îl vezi căuta din toată înima ta și din tot sufletul tău.

30. Cind vezi fi le nevoie și cind toate aceste cuvinte despre tine se vor adeveri, te vezi întoarce în zilele căle vin la Domnul Dumnezeul tău și vezi asculta glasul lui.

31. Căci Domnul Dumnezeul tău este un Dumnezeu milostiv; el nu te va părași, nici nu te va nimici, nici nu va uita legămintul cu părinții tăi, prin care s-a jura față de ei.

32. Cerecetează vremurile trecute, care au fost înainte de tine, din ziua în care Dumnezeu a creat pe om pre pământ, întrebăzi de la un capăt pînă la celălalt capăt al cerului: s-au mai întîmplat fapte astăzi de mari, s-au mai auzit ascemenea cuvinte?

33. S-a mai întîmplat oare, ca un popor să audă glasul Dumnezeului viu, vorbind din mijlocul focului, aşa cum ai auzit tu și să rămînă în viață?

34. Sau mai încercat vreun dumnezeu să vină și să-ș ia un popor din mijlocul altui popor, supunîndu-l la încrecări, prin semne, prin minuni și prin război, cu măna tare, cu braț ridicat și cu mari grozăvii, aşa cum a făcut Domnul Dumnezeul vostru în Egipt înaintea ochilor voștri?

35. Tic și-a fost dat să vezi toate acestea, ca să-șii că numai Domnul este Dumnezeu și nu mai este altul în afară de el.

36. Din cer, te-a lăsat să auzi glasul lui, ca să-șie de învățătură, iar pre pământ, și-a arătat focul lui cel mare și ai auzit cuvintele lui din mijlocul focului.

37. Pentru căcă i-a iubit pe părinții tăi, iar după ei ales pe urmașii lor, te-a scos el însu și din Egipt, prin puterea lui cea mare.

Biblia, 1688, pag. 129, col. I

К А П Е
и кемъ мочен прѣ топѣ сеѧлъ ѿ шнъ сине
кострѣ єнъ, акоѧлъ ти сеѧлъ днѣстровскыи
шнъ жукинъца кѣже єхъ грѣшику фѣръ
буѣснае бѣстѣре фѣръ ѿ синеѧлъ синеѧлъ ѿ
бѣци фѣтѣа прѣ ѿне, ѿ шнъ левѣціи погиблѣ
фѣтѣци. Дѣнѣялъ дѣнѣзехъ бѣстѣре єхъ пѹѣ
кѣпти бѣнъ фѣтѣдѣнѣцъ аль хорѣвъ. Шнъ ихъ
пѣтѣнѣи бѣщѣи єхъ пѣсъ дѣнѣялъ фѣтѣдѣнѣцъ аль
тѣа, фѣтѣа дѣнѣуманъ иѣпти бѣнъ ѿ шнъ бѣнъ дѣнѣзебѣцъ
бѣнъ аѣтѣзъ. Фѣтѣкѣпти фѣтѣ єхъ грѣшико
дѣнѣялъ кѣпти бѣнъ фѣтѣпти, дѣнѣ мѣжакоуѣ фо
коуѣнъ. Шнъ єхъ спѣамъ фїмѣжакоуѣ дѣнѣзъ, ѿ
шнъ фѣръ мѣжакоуѣ бѣстѣре фѣрѣмѣ аѣтѣа кѣ бѣ
вѣ спѣамъ бѣссаи кубѣнѣтѣре дѣнѣзъ иѣпти бѣцъ спѣ
рѣлѣ дѣкотиго фѣтѣа фїмѣзъ, ѿ шнъ ихъ синѣт
алъ мѣнѣти ѿ синѣнѣдѣ. єхъ ежѣнъ дѣнѣялъ
дѣнѣзебѣцъ пѣсъ, чеда чеѣмѣ скѣи дѣнѣ погожѣ
пѣдѣ єг҃нѣпетѣзъ дѣнѣ иаса рѣбѣнъ. Нѣуѣ вѣ

38. Ca să surpe limbi mari și mai tari decât tine înaintea fății tale, să te bage înlăuntru, să dea ieș pământul lor moștenire, în cehip ai astăzi.

39. Și vei cunoaște astăzi și te vei întoarce cu cugetul, căci Domnul Dumnezaul tău acesta e Dumnezau întru ceriu sus și pre pământ jos și nu iaste încă afară de pe insulă.

40. Si vei cruța poruncile lui și direcțiile lui cîte eu poruncescu tie astăzi, pentru ca să îi să facă tie bine și fiilor tăi după tine, pentru ca să vă faceți îndelungăți de zile pre pămîntul carele Domnul Dumneazăul tău dă tie toate zilele.“

41. Atuncea osebi Moisi 3 cetăți decinde de Iordan, de cără răsărita soarelui.

42. Să fugă acolo ucigașul carele va ucide pe aproapele său neștiindu și acesta neînțindu pre dînsul mai nainte de ieri și alaltaieri; și va fugi la una den cetățile acăsteia și va trăi:

43. Vosorul la pustiui, în pămîntul cel șăsu, lui Ruvin, și Ramoth la Galaad, lui Gadi, și Gavlonul la Vasan, lui Manasi.

44. Aceasta e lêgea care au pus Moisi înaintea fiilor lui Izrail.

45. Acestea-s mărturiile și direptăile și judecătile cîte au grăit Moisi fiilor lui Izrail în pustiu, ieșind ei den pămîntul Egiptului.

46. Decinde de Iordan, în vale aproape de Casa lui Fogor, la pămîntul lui Sion, împăratul amoreilor, care lăcuia la Iesevon, pre carele au ucis Moisi [47] și fiii lui Izrail, ieșind ei den pămîntul Eghipetului,

47. și au moștenit pământul lui și pământul lui Og, împăratul Vasanului, a doi împărați amoreilor, care era decinde de Iordan, despre răsărira soarelui.

48. De la Aroir, care iaste la marginea pîrului Arnon și pre muntele lui Sion, care iaste Aermon.

CARD E

1. Si chemă Moisi pre tot Israilel și zise cătră ei: „Auscultă, Israile, direptările și judecările cîte eu grăiesc întru urechile voastre întru zioa aceasta și veți învăța pre ele și le veți păzi să le faceti.

2. Domnul Dumnezeul vostru au pus către voi făgăduință la Horiv.

3. Și nu la părinții voștri au pus Domnul făgăduința aceasta, fără de numai cătră voi, și voi aicea toti vii astăzi.

4. Față cătră față au grăit Domnul cătră voi în munte, den mijlocul focului.

5. și eu stam în mijlocul Domnului și întru mijlocul vostru în vrâmea acțea ca să vă spuiu voao cuvintele Domnului, căce v-ați spăriat de cără față focului și nu v-ați suiat la munte, zicindu:

6. «Eu săn Domnul Dumnezeul tău, cela ce te-am scos din pămîntul Egiptului, din casa robiei.

7. Nu-ț vor/ fi ție dumnezei altii înaintea fății măle.

Ms. 45

38. Ca să surpe limbi mari și mai tari decât tine înaintea fății tale, să te bage înaintu să-ți dea pie pământul lor moștenire, în ce chip ai astăzi.

39. Și vei cunoaște astăzi și te vei întoarce cu cugetul, căce Domnul Dumnedzăul tău acesta îl Dumnedzău în cer sus și pre pământu gios și nu iastră încă afară den el.

40. Și vei cruja porâncele lui și dreptările lui, pentru ca să îi să facă pie bine și filor tăi după tine pentru ca să vă faceți îndâlungeni de dizele pre pământu carele Domnul Dumnedzăul tău îi dă pie toate dzilele."

41. Atunci usebi Moisi 3 cetăți decinde de Iordan, de cără răsăritu soareci,

42[41]. Să fugă acolo ucigașul [42] carele va ucide pre aproapele său negându și acesta nu urându pre însuț maiintie de ieri și alătări; și va fugi la una den cetățile acăstea și va trăi:

43. Vosorul la pustiu întru pământul cel șesu lui Ruvim, și Ramoth la Galaadu, lui Gaddi, și Gavlonul la Vasan, lui Manassi.

44. Această-i lăgea carea au pus Moisi înaintea filor Israilor.

45. Acăstea-s mărturile și dreptările și judecările căte au grăit Moisi filor Israeil întru pustiu, ieșindu ei den pământul Egiptului,

46. Decinde de Iordan, întru vătop, aproape de casa Fogor, la pământul lui Sion, împăratul amorreilor, carele lăcuia la Esevon, pre carele au ucis Moisi și fiili lui Israeil, ieșindu ei den pământul Egiptului.

47. Și ai moștenit pământul lui și a lui Og, împăratul Vasani, a doi împărați a amorreilor, carii era decinde de Iordan, despre răsăritu soareci.

48. De la Aroir, carele iaste la marginca părului Arnon și pre muntele lui Sion, carele iaste Aeron,

49. Toată Arăpimea decinde de Iordan, despre răsăritu soareci, suptu Asidoth Cea Cioplătă.

CAP 5

1. Și chemă Moisi pre tot Israilel și dzise cără ei: „Ascultă, Israile, dreptările și giudecările căte eu grăiesc întru urechile voastre întru dzua aceasta și veți învăță pre ele și veți păzi să le faceți pre ele.

2. Domnul Dumnedzăul vostru au făgăduit cără voi făgăduință la Horiv.

3. Și nu la părintii voștri au făgăduit Domnul făgăduință aceasta, făr-numai cără voi și voi aicea toți văi astăzi:

4. Față cără față au grăit Domnul cără voi în munte, den mijlocul focului.

5. Și cu stam în mijlocul Domnului și întru mijlocul vostru întru vrêmea accea ca să vă spui voao cuvintele Domnului, căce v-ași spăriat de cără față focului și nu v-ași suit la munte, ducându:

6. «Eu sănt Domnul Dumnedzăul tău celă ce te-am pre tine den pământul Egiptului, den casa robieci.

7. Nu-ți vor/ fi pie dumnedzăi alii înaintea fății măle.

Ms. 4389

38. Și au pierdut neamurile căle mai mari și mai tari decât tine înaintea făței tale ca să ducă pre tine și să-ți dea ţările lor moșie pie, cum ai astăzi.

39. Co să știi astăzi și să cugetă în inima ta, că Domnul Dumnezeul tău acesta iaste Dumnezeu în cer sus și jos pre pământ și nu mai iaste altul fără de dânsul.

40. Și să păzești dreptările și judecările lui căte-ți porâncesc eu astăzi, ca să fie bine pie și feciorilor tăi după tine și să fie pie multe pre pământul care l-au dat pie Domnul Dumnezeul tău".

41. Atunci usebi Moisi 3 cetăți de ceea parte de Iordan, despre răsăritul soareci,

42. Ca să fugă acolo ucigașul carei vor ucide pre altul fără de voie, și acela să fugă și să scape în cetăți și să fie viu care va ucide pre cela ce nu au avut pizmă pre dânsul ier<> sau altală ier<> și niciodată.

43. Vosorul în pustie, în pământul cel șas al seminției lui Ruvim, și Ramothul în Galaad, care este și seminției lui Gad, și Gaubon și Vasani, al seminției Manasici.

44. Aceasta iaste lăgea carea spuse Moisi înaintea feciorilor lui Israeil.

45. Și acăstea sănt mărturisirile și îndreptările și judecările care grăie Moisi feciorilor lui Israeil în pustie, deaca ieșiră den Tara Egiptului,

46. De ceasta parte de Iordan, în vale, aproape de casa lui Fogor, în țara lui Sion, împăratul Ammoreului, care lăcuia în Ascovon, pre carei au ucis Moisi și feciorii lui Israeil, deaca ieșiră den Tara Egiptului.

47. Și luară țara lui și țara lui Og, împăratul Vasaniului, a amânduroi împărații Ammoreului, carei au fost de ceasta parte de Iordan, despre răsăritul soareci.

48. De la Aroir, carele iaste la gura părului Arnonului până la muntele Sionului, care iaste și Ahermon,

49. Și toată Tara Hărăpească dăcindea de Iordan, de la răsăritul soareci până la Asidothul Cei Cioplăti.

CAP 5

1. Și chiemă Moisi pre tot nărodul feciorilor lui Israile și zise cără dănsili: „Ascultă, Israile, dreptările și judecările căte grăiesc eu astăzi în urechile voastre să le învăță și să le păzi și să le faceti.

2. Domnul Dumnezeul vostru au grăit voaoă făgăduință în Horiv.

3. Și n-au făgăduit făgăduință aceasta părinților voștri ce voaoă cestor ce sănțești astăzi și trăi.

4. Față cără față grăi Domnul cără voi, în munte den mijlocul focului.

5. Iar eu stam între Domnul și între voi într-acca vrême ca să solește voaoă cuvântul Domnului, că vă temeaș de față focului și nu v-aș suii în munte. Și zise:

6. «Eu sănt Domnul Dumnezeul tău carele te-am scos den Tara Egiptului, den casa robieci.

7. Să nu/ fie pie alți dumnezei în afară de mine.

Versiunea modernă

38. Alungind din față popoare mai mari și mai puternice decât tine, ca să te ducă pe tine în țara lor și să-ți dea pie în stăpînire, așa cum este și astăzi.

39. Așadar să știi astăzi și să știi scara în cugetul tău: numai Domnul este Dumnezeu, sus în cer și jos pe pământ, nu mai este altul în afară de el.

40. Păzește legile și poruncile lui, pe caree și le dau astăzi, pentru ca să-ți meargă bine pie și fiilor tăi după tine și să ai parte de multe zile în țara pe care Domnul Dumnezeul tău î-o dă pentru totdeauna."

41. Atunci a ales Moise trei cetăți dincolo de Iordan, spre răsăritul soareci,

42. În care să poată fugi ucigașul care a omorit pre aproapele său fără voie și fără să-l fi dușmanit dinainte, din zilele trecute. Dacă fugă în vreuna din aceste cetăți, el rămîne în viață.

43. Aceste cetăți sunt: Bețer, în pustiu pe o câmpie, pentru rubeniți; Ramot, în Galaad, pentru gadii; Golani, în Vasani, pentru manasii.

44. Aceasta este legea pe care Moise a supus-o fiilor lui Israeil.

45. Acestea sunt cerințele, rănduierile și legile pe care le-a rostit Moise filor lui Israeil în pustiu, după ce au ieșit din țara Egiptului,

46. Dincolo de Iordan, în valea din față Bet-Peonului, în țara lui Sihon, regele amorilor, care locuia în Hešbon. Acesta a fost băut de Moise și de fiili lui Israeil, cind au ieșit din țara Egiptului.

47. El au pus stăpînire pe țara lui și pe țara lui Og, regele Vasaniului, doi regi amorii de dincolo de Iordan, spre răsăritul soareci,

48. De la Aroer, care este pe malul râului Armon, pînă la muntele Sion, care este Hermon,

49. Cu toată Araba de dincolo de Iordan, către răsăritul soareci, pînă la marca Araba, la poalele muntelui Pisga.

CAP. 5

Repetarea celor zece porunci

1. Moise a chemat tot poporul și a spus: „Ascultă, Israile, rănduierile și legile pe care le rostesc eu astăzi în auzul vostru: învățați-le și vegheați ca să le împliniți.

2. Domnul Dumnezeul nostru a încheiat cu voi legămînt la Horeb.

3. Domnul nu a încheiat acest legămînt cu părinții noștri, ci cu noi, cci văi, ce sănțești astăzi cu toții aici.

4. Pe munte, din mijlocul focului, Domnul v-a vorbit față către față.

5. Iar eu am stat atunci între Domnul și voi, ca să vă fac cunoscute cuvintele Domnului, căci voi nu v-ași urecat pe munte, de teama focului. Domnul a spus:

6. «Eu sănt Domnul Dumnezeul tău, care te-am scos din țara Egiptului, din casa robieci.

7. Să nu/ fie pie alți dumnezei în afară de mine.

pic. 4

фнцтє дмнезен ѿїтє фнанітє фнечтє мїлє .
 Спнч фнч цтє чоплнть ннчн лсбмтнхрє фнтоїтє н
 кжтєс Ѿчєтє сїс , шн кжтєс прє ппмжнхтє
 жєс , шн кжтєс Ѿапе фнфесчтєзль ппмжн
 тпчлзн . Сжнхтє фннн лорь , ннчн сї
 слвжншн лорь , ктє єу екнпх фннхл дмнезє
 зла тпчл , дмнезєз рпкннхтєрн , рпсплтннхд
 ппкнпхл ппрннцнорє прє фнчорн , прє атпрем шн
 лпстпра рўдтє члврја чемтє бурискз прє мїнн .
 Шн фнкжнхл мїлак ламнн члврја чемтє бурискз
 прє мїнн , шн члврја че ппзескз прорчнлае мїлєо .
 Спнчл ннмеле дмнхлзн дмнхлзн тпчл з
 фнштєпти , пннптєз сїнхлзн кнрвнн дмнхл дмнє
 злпчл тпчл прє челн чек ннмеле лнн прє фнштєпти .
 Ппзескз зїсса сїмпенхлорє , сїсса сїмпенхлорє ,
 фнкнппнл члврја че ппзескз прорчнлае мїлєо .
 Шнс злне вен азкн , шн вен фнчорја ппкнпхл
 рнае тлле . Гарп Ѿзїсса лшпштєпти сїмпенхлорє
 дмнхлзн дмнхлзн тпчл спнч фнчорја ппкнпхл
 тпчл азкн , тпчл шн фнчорја тпчл , шн челн
 дрє сїппти тпчл тпчл , шн тпчл днгнптєпхл
 тпчл , шн челн ннмпнннн челн че є фнштєпхл
 рўшилорј тпчл , пннптєз ктє сїппти сїмпенхлорє
 слвжнк тпчл , шн слвжнк тпчл , шн челн дрє сїппти
 тпчл тпчл кншн тпчл . Шнц вен држнн л єс
 мїнптє кнм слвжн лн фнчорја ппкнпхлзн єу пе
 тпчлзн , шн тпчл зїсса дмнхл дмнхлзн тпчл др
 лкнл кнм жнн тпчл , шн кнмзрчнз налтч , пнн
 тпчл азкн члврја че ппзескз прорчнлае мїлєо
 тпчл , ктє ппзескз зїсса сїмпенхлорє шн сїсса
 сїмпенхлорє . Чнкнл зїсса прє тпчл тпчл ,
 шн прє мїннка тпчл , чнкнл азкн тпчл зїсса
 дмнхлзн тпчл , пннптєз касетнцнхлорє .
 Чтє сїнн , шн пннптєз касетнцнхлорє фнелнхлорє
 држнн , прє ппмжнхтєз касел дмнхл дмнхлзн
 фнчорје . Спнч зїнн . Спнч прїб кнрје
 венци . Спнч фнчорј . Спнч мпртпчн
 сїппти мїннннн лсбплзл апролпелзл тпчл мпртпч
 рнг мїннннл . Спнч похтпешн млрнбрј л пп
 апролпелзл тпчл , спнч похтпешн каса апр
 пелзл тпчл , ннчн царнна , лнн , ннчн слвжнлз ,
 ннчн слвжнк тпчл , ннчн тпчл лнн , ннчн челн че
 сїппти тпчл тпчл лнн , ннчн атпом днгнптєпхл
 лнн , ннчн тпчл касе сїппти ла апролпелзл .
 Гнчтєпти кншннпе азкн гнчнл дмнхл кпптпр тпчл
 тпчл држннрј блжстпр , дмнхлптє зїсса дмнхлзн
 фнкнпхл држннрј ннчнрј чнкн , глас мдре
 шн ннман држнрј , шн азкн сїппти прє лнн прє зїсса
 лтбстпр , шн мїлак држнрј .
 Шн фнчорја че азкн азкнрј гласлзл днн мїннл
 кнм , фнкнпхл , шн мїннпел држнрј кнм
 венитпр кпптпр мїнн тпчл ппбчнхтєрн ннмх
 рнаср блжстпр , шн сїппжннмр блжстпр , шн
 зїнннп . Гнчтє азкнрја че азкн азкнрј гласлзл
 дмнхлзн кпптпр , кнм , шн гласлзл лнн а
 азкнрј днн мїннпел фнкнпхл држнпхл азкнрја
 азкнрј кнм , ба гнчн дмнхлзн кпптпр сїмв
 шн ба тпчл . Шн азкн азкн мїннп тпчл

Biblia, 1688, pag. 129, col. II

8. Са nu faci тie cioplit, nici asamnare de tot cte-s in ceriu,
 sus, si cte-s pre pamintu, jos, si cte-s in ape, dedesuptul pamintului.

9. Sa nu te inchini lor, nici sa slujasti lor, ca eu suntu Domnul
 Dumnezelau tau, Dumnezeu ravnitoriu, raspalind pacatul parintilor
 pre fectori, pre a treia si a patra rudă, celora ce ma urascu pre
 mine.

10. Si facindu mila la mii celora ce ma iubascu pre mine si
 celora ce pazescu poruncile mele.

11. Sa nu iai numele Domnului Dumnezelui tau in desart,
 pentru ca nu va curaji Domnul Dumnezelau tau pre cela ce ia
 numele lui pre desart.

12. Pazeste zioa simbetilor, sa o sfintesti pre ea in ce chip t-ai
 poruncit Domnul Dumnezelau tau.

13. Sase zile vei lucra si vei face toate lucrurile tale.

14. Iar in zioa a saptea, simbete Domnului Dumnezelui tau.
 Sa nu faci intru ea tot lucrul tu, si fectorul tau, si fata ta, sluga ta
 si slujnica ta, boul tau si cel de supt jugul tau, si tot dobitocul tau,
 si cel nemeric celu ce e inluntrul usilor tale, pentru ca sa sa
 odihneasca sluga ta, si slujnica ta, si cel de supt jugul tau ca si
 tine.

15. Si-t vei aduce aminte cum sluga ai fost in pamintul
 Eghipetului si te-au scos Domnul Dumnezelau tau de acolo cu
 mina tare si cu brau naltu; pentru aceea t-ai poruncit ie Domnul
 Dumnezelau tau ca sa pazesti zioa simbetelor si sa o sfintesti pre
 ea.

16. Cinsteste pre tatel tau si pre maica ta, in ce chip au
 poruncit ie Domnul Dumnezelau tau, pentru ca sa ti sa faca ie
 bine si pentru ca sa te faca inelungat de ani pre pamintul carele
 Domnul Dumnezelau il da ie.

17. Sa nu ucizi!

18. Sa nu preacurvesti!

19. Sa nu furi!

20. Sa nu marturisesti minciuni asupra aproapelui tau,
 marturie minciunoasa.

21. Sa nu pohesti muierea aproapelui tau, sa nu pohesti casa
 aproapelui tau, nice tarina lui, nice sluga lui, nice slujnica lui,
 nice boul lui, nice celui ce stă supt jugul lui, nice a tot dobitocul
 lui, nice toate cte sunt la aproapele tau.»

22. Aceste cuvinte au grăit Domnul cătră toată adunarea
 voastră în munte, în mijlocul focului, întuneric, negură, ceață,
 glas mare; și nu mai adaose și au scris pre ele pre doao lăsperi
 de piatră și mi-au dat mie.

23. Si fu după ce ați auzit glasul dea mijlocul focului și
 muntele ardea cu foc, și ați venit cătră mine toți povățitorii
 neamurilor voastre și bătrâneimea voastră și ziceați:

24. «Iată, au arătat noao Domnul Dumnezelau nostru slava lui,
 și glasul lui am auzit dea mijlocul focului. În zioa aceasta am
 văzut cum va grăi Dumnezelu cătră om și va trăi.

25. Si acum să nu murim, căce/ ne va topi pre noi focul cel

Ms. 45

8. Să nu faci ţie cioplit, nice asămănatore de tot căte-s în ceri, sus, și căte-s în pământ, gios, și căte-s, întru ape, dedesuptul pământului.

9. Să nu te închini lor, nice să slujești lor, căce cu sănț Domnul Dumnedzăul tău, Dumnedzău răvnitor, dându păcatul părinților pre fiorici, pre a treia și a patra rudă, celora ci mă urăscu pre mine.

10. Să făcăndu milă la mii, celora ci mă iubăscu pre mine și celora ce păzescu porințile mîle.

11. Să nu iai numele Domnului Dumnedzăului tău în dezertu, pentru că nu va curăți Domnul Dumnedzăul tău pre cela ce ia numele lui pre dezertu.

12. Păzește dzuă sămbetci, să o sfîrșești pre ea în chip ţ-ai porințit ţie Domnul Dumnedzăul tău.

13. 6 dzile vei lucra și vei face toate lucrurile tale,

14. Iar în dzuă a șaptea, sămbetii Domnului Dumnedzăului tău. Să nu faci întru ea tot lucrul tu, și fioroul tău și fata ta, sluga ta și slujnică ta, boul tău și cel de supt jugul tău, și tot dobitocul tău, și cel nemeric cel ce-i înlună întru ușile tale; pentru ca să s<>odihnească sluga ta, și slujnică ta, și cel de suptu jugul tău ca și tine.

15. Să-ji vei aduce aminte cum slugă ai fostu în pământ Egiptului și te-ai scos Domnul Dumnedzăul tău de acolo cu măna tare și cu braț înaltul; pentru acela ţ-ai porințit ţie Domnul Dumnedzăul tău ca să s<>păzască dzuă sămbetilor și să o sfîrșești pre ea.

16. Cinstește pre tatăl tău și pre maică-tă în chip ţ-ai porințit ţie Domnul Dumnedzăul tău, pentru ca să-ji să facă ţie bine și pentru ca să te faci îndelungat de ai pre pământ carele. Domnul Dumnedzăul tău dă jec.

17. Să nu ucidzi!

18. Să nu preacurvești!

19. Să nu furi!

20. Să nu mărturisești minciuni asupra aproapelui tău mărturie minciunoasă.

21. Să nu poftești muiereea aproapelui tău, să nu poftești casa aproapelui tău, nice jarina lui, nice sluga lui, nice slujnică lui, nice boul lui, nice celui ce iaste suptu giugul lui, nice a tot dobitocul lui, nice toate căte sănț la aproapele tău.

22. Acestea cuvinte au grăit Domnul cătră toată adunarea voastră în munte, den mijlocul focului, întuneric, negură, ceașă, glas mare; și nu mai adaose și le-ai scris pre ele pre doao lăspedzi de piatră și mi-ai dat mic.

23. Să fi după ce aji audzit glasul den mijlocul focului și muntele ardea cu foc, și aji venit cătră mine toți povăjitorii neamurilor voastre și bătrâneimea voastră și dizește:

24. «Iată, au arătat Domnul Dumnedzăul nostru slava lui și glasul lui am audzut den mijlocul focului. Întru dzuă aceasta am vădzuț cum va grăi Dumnedză cătră om și va trăi.

25. Si acum să nu murim, căce/ne va topi pre noi

Ms. 4389

8. Să nu facești cioplitură și nici un chip căte sănț în cer, sus, și căte sănț pre pământ, jos, și căte sănț în ape, supt pământ.

9. Să nu te închini lor, nice să slujești lor, căce cu sănț Domnul Dumnezeul tău, Dumnezeul cel răvnitor, carele dau păcatele părinților pre fectori păna la al treilea și al patrulea neam, celor ce mă urăsc.

10. Să cela ce face milostenie în mii de neamuri celor ce mă iubesc și păzesce porințile mîle.

11. Să nu iai numele Domnului Dumnezeului tău în zadar că nu va curăți Domnul Dumnezeul tău pre ceea ce va lua numele lui în zadar.

12. Păzij zioa sămbetii, sfîrșești-o cum au porințit ţie Domnul Dumnezeul tău.

13. Șase zile să lucrezi și să faci tot lucrul tău,

14. Iar în zioa a șaptea, a sămbetii Domnului Dumnezeului tău. Să nu faci într-ânsa nici un lucru de ale tale, nici tu, nici fioroul tău, nici fata ta, nici sluga ta, nici slujnică ta, nici boul tău, nici măgariul tău, nici un dobitoc de-al tău; nici vineticul care lăciuște la tine; să se odihnească sluga ta și slujnică ta și măgariul tău ca și tine.

15. Să să-ți aduci aminte că și tu ai fost rob în țara Egiptului și te-ai scos de acolo Domnul Dumnezeul tău cu măna tare și cu braț nalt; pentr-acacea ţ-ai porințit Domnul Dumnezeul tău ca să păzești tu zioa sămbetci și să o sfîrșești.

16. Cinstește pre tatăl tău și pre mama ta cum au porințit ţie Domnul Dumnezeul tău ca să-ți fie bine și pentr-acacea vei trăi ai mulț pre pământ care l-a dat Domnul Dumnezeul tău ţie.

17. Nu ucide!

18. Nu curvi!

19. Nu fura!

20. Nu mărturisi pre vecinul tău minciună.

21. Nu poftu muiereea vecinului tău, nu poftu casa vecinului tău, nici agrul lui, nici sluga lui, nici slujnică lui, nici boul lui, nici măgariul lui, nici un dobitoc de ale lui, nici nimic de ale vecinului tău.

22. Acestea cuvinte grăi Domnul cătră tot nărodul vostru den munte, den mijlocul focului, și al întunericului, și al cecii, și al fulmului; și de-acii nu mai adaose și le scrise pre 2 lăspedi de piatră și le dăde mîte.

23. Iar voi deaca auzit glasul den mijlocul focului, că muntele ardea cu foc, aji venit la mine toate căpetenile voastre și bătrâni voștri și aji zis:

24. «Iată, au arătat noaă Domnul Dumnezeul nostru slava lui și măreția lui și am auzit glasul lui din mijlocul focului. Astăzi am văzut că Dumnezeu vorbește cu oamenii, iar aceștia rămîn în viață.

25. Totuși, să nu murim cumva acum, căci/focul

Versiunea modernă

8. Să nu-ți faci chip cioplit, nici vreo altă întruchipare care să îmfățișeze cele ce sunt în cer, sau jos pe pământ, sau în ape și sub pământ.

9. Să nu te închini lor, nice să slujești lor, căce cu sănț Domnul Dumnezeul tău, Dumnezeul cel răvnitor, carele dau păcatele părinților pre fectori păna la al treilea și al patrulea neam, celor ce mă urăsc.

10. Dar sunt milostiv de mii de ori față de cei ce mă iubesc și păzesce porințile mele.

11. Să nu iei numele Domnului Dumnezeului tău în dezert, căci Domnul nu va lăsa nepepeștit pe cel ce ia numele lui în dezert.

12. Păzește ziua sabatului și să o ţii cu sfîrșenie, așa cum ţi-a poruncit Domnul Dumnezeul tău.

13. Lucrează șase zile și să fă orice treabă,

14. Dar ziua a șaptea este ziua de odihnă a Domnului Dumnezeului tău. În această zi să nu faci nici un lucru, nici tu, nici fiul tău, nici fiica ta, nici robul tău, nici roaba ta, nici boul tău, nici asinul tău, nici vitele tale, nici străinul care s-a statonicit în așezarea ta, pentru ca și robul tău și roaba ta să se odihnească întocmai ca tine.

15. Adu-ți aminte că și tu ai fost rob în țara Egiptului și te-ai scos de acolo Domnul Dumnezeul tău cu măna tare și cu braț nalt; pentr-acacea ţ-ai poruncit Domnul Dumnezeul tău să ţii ziua de odihnă.

16. Cinstește pe tatăl tău și pe mama ta, cum ţi-a poruncit Domnul Dumnezeul tău, ca să trăiești ani mulți și ca să-ți încără bine în țara pe care ţi-o dă Domnul Dumnezeul tău.

17. Să nu ucizi!

18. Să nu săvîrșești adulter!

19. Să nu furi!

20. Să nu depui mărturie minciinoasă împotriva aproapelui tău.

21. Să nu poftești femeia aproapelui tău și să nu dorești casa aproapelui tău, nici ogorul lui, nici robul lui, nici roaba lui, nici boul lui, nici asinul lui, nici orice alt lucru de-al aproapelui tău.

22. Acestea sunt cuvintele pe care Domnul le-a rostit cu glas tunător către întreaga noastră adunare, pe munte, din mijlocul focului, în întuneric, nori și negură. Alteceva nu a mai adăugat, ci le-a scris pe două table de piatră și mi le-a dat mic.

23. Cind aji auzit glasul din mijlocul întunericului, în timp ce muntele ardea cu foc, aji venit la mine toate căpetenile seminților voastre cu bătrâni voștri și aji zis:

24. «Iată, Domnul Dumnezeul nostru ne-arătat slava și măreția lui și am auzit glasul lui din mijlocul focului. Astăzi am văzut că Dumnezeu vorbește cu oamenii, iar aceștia rămîn în viață.

25. Totuși, să nu murim cumva acum, căci/focul

KÁPI S

и атѣстѣвъ порѹнтиле ши фрепїтїцнае ѿ
жѹдкенїцае, кѫде ах порѹнтиле дмнх
дмнзпчъл вострѹ си фрепїцъ прѣбѣнъ, си
факеци ашь ла пъмжнтиль каре мѣдъ
цеци акою етъ мошеници прѣ єлъ

Б Пѣнтрѹ касаєвѣтъ мечи де дмнхъ дмнзпчъл вѣ
стрѹ си пъзинъ тѣде фрепїтїцнае ахъ ши порѹн
тиле ахъ, кареле єхъ цѣвъ порѹнтиескъ дѣстѣци
тѣ ши фчиї тѣблъ ши фчиї фінасро тѣблъ
тѣлате знале езѣцї тѣлъ, пѣнтрѹ кѣ сп
въ фрелѣгъцни кѹзіеле . Ши дѣскѹзітѣ
серанле ши пъзѣщѣ сѣфатн кѣ бине сѣфїцие, ши
пенитѣ касаєвѣ рмълнцо фоарте, дѹпте кѹзъ
ахъ гриоте дмнхъ дмнзпчъл пъвниниало тѣблъ,
сѣфѣ ци пъмжнтиль кареле кѹзъ мѣдъ ши лѣп
те, ши атѣстѣвъ фрепїтїцнае ши жѹдкенїцае иж
тѣахъ порѹнтиле дмнзпчъл фїлоре серанле фрѣсію
ешннхъ єн дѣл пъмжнтиль егѹпетули .

Дѣскѹзітѣ серанле, дмнхъ дмнзпчъл ностиру,
и дмнхъ оѹнъл жесте . ши си ишѣши прѣ дмнх
дмнзпчъл тѣблъ, дѣл тѣлате нима тѣ , ши дѣл
тот сѣфате тѣблъ, ши дѣл тѣлате пустѣтель .

Б Ши вор фи кѹзителе атѣстѣвъ кѫде єхъ порѹнтиескъ
цие дѣстѣци , тѣнема тѣ ши фтрѹ сѣфате тѣблъ .

Б Ши левен прѣпѹне прѣ єлъ дїнанитѣ
фенор тѣблъ, ши вен грии фтрѹи ши дїнанитѣ ака
ши мѣржнхъ дїнанитѣ преклай , ши дїнанитѣ
ши сїважнхъупте . Ши левен лега прѣ єлъ,
фтрѹ сїмнхъ премжнатамъ , ши вор фи дїнанитѣ

Biblia, 1688, pag. 130, col. I

mare acesta să vom adaoge noi a auzi glasul Domnului Dumnezăului nostru încă și vom muri.

26. Pentru că ce trup sau cine au auzit glasul Dumnezăului celui viu grăindu den mijlocul focului, ca noi, și va trăi?

27. Apropii-te tu și auzi oaricăte va zice Domnul Dumneazăul nostru cără tine și vom auzi și vom face.»

28. și auzi Domnul glasul cuvintelor voastre grăind către mine și zise Domnul către mine: «Auzit-am glasul cuvintelor norodului acestuia: câte au grăit către tine, pe direptate au grăit toate.

29. Cine va da să fie aşa înima lor întru dinşii, ca să să teamă de mine şi să păzească poruncile măle toate zilele, ca să fie lor bine, şi fiilor lor, pren veac!

30. Pasă, zi lor: «Întoarceți-vă voi la casele voastre!»

31. Iară tu aicea săi cu mine și voi grăi cără tine poruncile toate și dreptările și judecătile cîte vei învăța pre ei și să facă așa pre pămîntul carele eu le dau lor cu sortu.

32. Să să vă păziți și faceți în ce chip au poruncit tăie Domnul Dumnezeul tău, să nu vă abateți în direcția, nicăi în stînga.

33. După toată calea care au poruncit ţie Domnul Dumnezaul să ca să mergi întru dînsa, ca să te odihnească și să fie ţie bine și să vă îndelungați cu zile pre pămînt pre carele veți moșteni de ot“.

CAP 6

1. „Să acestea-s poruncile și dreptările și judecările cîte au
poruncit Domnul Dumnezaul vostru să învățu pre voi să faceți aşa
a pămîntul care mîrgeti acolo să moșteniți pre el.

2. Pentru ca să vă temeji de Domnul Dumnezaul vostru, să văzăți toate direptațiile lui și poruncile lui, carele eu ţie porunscu astăzi, tu, și fiii tăi și fiili fiilor tăi, toate zilele vieții tale, pentru ca să vă îndelungați cu zilele.

3. Si ascultă, Israile, si păzeste să faci, ca bine să fie tie și
entră ca să vă înmulță foarte, după cum au grăit Domnul
Dumnezeul părintilor tăi să dea tie pământul carele cură miere și
apte. Si acăstea-s direcțiile și judecările cîte au poruncit Dom-
ul fiilor Israhil în pustiul, ieșindu ei den pământul Eghipetului.

4. Ascultă, Israile, Domnul Dumnezeul nostru Domnul unul este.

5. Să iubești pre Domnul Dumnezeul tău din toată inima și din tot sufletul tău și din toată puterea ta.

6. Si vor fi cuvintele acelastea, cîte eu poruncescu tîie astăzi, în
nemă ta și intru sufletul tău.

7. Să le vei prepune pre ele înaintea fiilor tăi și vei grăbi întru săzindu acasă și mergindu înainte pre cale, și dormindu și culindu-te.

8. Si le vei lega pre ele intru semnu preminta si vor fi
scleintite/maintea ochilor tai.

Ms. 45

focul cel mare acesta să vom adaoge noi a audzi glasul Domnului Dumnedzăului nostru încă și vom muri.

26. Că ce ce trup au cine au audit glas a Dumnedzăului viu grăind den mijlocul focului, ca voi, și va trăi?

27. Apropie-te tu și audzi oricărte va dzice Domnul Dumnedzăul nostru cătră tine și vom audzi și vom face.»

28. Și audzi Domnul glasul cuvintelor voastre grăind cătră mine¹ și dzise Domnul cătră mine: «Audit-am glasul cuvintelor nărodului acestuia: cătă au grăit cătră tine dreptă toate au grăit.

29. Cine va da să fie așea inima lor întru însii că să s-<ă> teamă de mine și să păzească porințele mîne toate dzilele, pentru ca să s-<ă> facă lor bine, și filior lor, pren vîcă!

30. Îmbla², dizi lor: «Întoarceți-vă voi la casele voastre.»

31. Iară tu, alcea stă cu mine și voi grăi cătră tine porințele toate și dreptăile și giudețele căte vei învăță pre ci ca să facă așa pre pământu carele, eu dau lor cu sorțu.

32. Și să vă păziți să faceti în ce chip au porințit jie Domnul Dumnedzăul tău, să nu te abai în dreapta au în stînga.

33. După totă calea carea au porințit jie Domnul Dumnedzăul tău ca să mergi întru ea, că să te odihnească și să jie să facă bine jie și să vă îndălungeți cu dzile pre pământu pre carele veți moșteni de tot!“

CAP 6

1. „Și acesea-s porințele și dreptăile și giudețele căte au porințit Domnul Dumnedzăul vostru” să vă învăță pre voi să faceti așa la pământu la carele mîrgeți acolo să moșteniți pre el.

2. Pentru ca să vă temeji de Domnul Dumnedzăul vostru, să păziți toate dreptăile lui și porințele lui, carele cu porințescu jie astăazi, tu și fiii tăi și fiii filior tăi², toate dzilele vieții tale, pentru ca să vă îndălungeji cu dzilele.

3. Și ascultă, Israël, și pîzzește să faci pentru ca bine să-jie fie jie și pentru ca să vă înmulțui foarte, după cum au grăit Domnul Dumnedzăul părinților tăi să dea jie pământu carele cură miere și lapte. Și acesea dreptăile și giudețele căte au porințit Domnul filior Israël în pustiu, ieșindu ei deintră pământul Egiptului.

4. Asculta, Israël, Domnul Dumnedzăul nostru, Domnun iaste.

5. Și să iubești pre Domnul Dumnedzăul tău den totă inima ta și deintră tot sufletul tău și den totă putere ta.

6. Și vor fi cuvintele acesea, căte eu porințescu jie astăazi, pren inima ta și întru sufletul tău.

7. Și le vei prepune înaintea filior tăi pre înse și vei grăi întru ei ședzându întru casă și mergând înainte pre cale, și dormindu și sculându-te.

8. Și le vei atinge pre ele întru semnu pre măna ta și vor fi neclintite/ înaintea ochilor tăi.

Ms. 4389

înghiți focul acest mare de vom mai adaoge a mai auzi noi glasul Domnului Dumnezelui nostru.

26. Dară ce trup iaste care au auzit glasul Dumnezelui celui viu grăind den mijlocul focului, ca noi, și să fie viu?

27. Apropie-te tu și ascultă și tot ce va zice cătră tine Domnul Dumnezelui nostru: noi vom asculta și vom face.»

28. Iar Domnul deaca auzi cuvintele voastre că grăi cătră mine așa im zise: «Auzit-am cuvintele glasului nărodului acestuia care au zis jie și toate au grăit pre direptate.

29. Dară cine va da într-ăși inimă temătoare să se teamă de mine și să păzească toate porințele mîne în toată vrămea ca să fie bine, lor și feciorilor lor, în vîcă!

30. Pasă și zi lor: «Întoarceți-vă în corturile voastre.»

31. Iar tu stă aici cu mine să spuiu jie toate direptările și porințile și judecățile care să-i înveț să le facă în țara carea o voiu da eu lor întru moștinare.

32. Deci păzi și facej cum au porințit voaoă Domnul Dumnezeu și să nu vă întoarceți nici spre stânga, nici spre dreapta.

33. Ce să umbla pre calea carea au porințit voaoă Domnul Dumnezeul vostru pre dânsa să umbla să vă odihnească și să v-<ă> fie bine și veți avea zile multe în țara carea o vej lua în stăpinire.

CAP 6

1. „Acesea sănt porințele și îndireptările și judecățile căte au porințit Domnul Dumnezelul vostru să vă învăță și să le facă în țara în carea veți intra și o vej moștină.

2. Să vă temeji de Dumnezeu, Domnul vostru, și să păziști îndireptările lui și porințele care porințescu jie astăazi, tu și feciorii tăi și nepoții tăi, în toate zilele vieții tale, ca să trăiești zile multe.

3. Asculta, Israël, și pîzzește să faci cîte ce au porințit jie Domnul și va fi jie bine și mai mult și se va înmulții, cum au grăit Domnul Dumnezelul părinților vostru să dea jie țara cîca ce fierte cu lapte și cu miere. Și acesea sănt dreptăile și judecățile căte au porințit Domnul Dumnezelul feciorilor lui Israël în pustie deaca au ieșit ci den Țara Egiptului.

4. Asculta, Israël, Domnul Dumnezelul nostru un Domn iaste.

5. Să iubești pre Domnul Dumnezelul tău cu totă inima ta și cu tot sufletul tău și cu totă puterea ta.

6. Și să fie acesea cuvinte, care am porințit eu jie astăazi, în inima ta și în sufletul tău.

7. Și cu dânscele să înveț pre feciorii tăi și într-ăsnice să vorbești și șăzând în casă și mergând pre cale, și culcându-te și sculându-te.

8. Și să le pui întru semnu pre mănilor tale și să fie neclintite/ înaintea ochilor tăi.

Versiunea modernă

acesta mare ne va mistui și vom muri dacă mai auzim încă o dată glasul Domnului Dumnezelui nostru.

26. Căci este oare vreun om care să fi auzit, ca noi, glasul Dumnezelui celui viu vorbind din mijlocul focului și să fi rămas în viață?

27. Apropie-te doar tu și ascultă tot ce va zice Domnul Dumnezelul nostru: noi vom asculta și aşa vom face.»

28. Cînd Domnul a auzit glasurile voastre și cuvintele pe care mi le-ați spus, a cuvântat astfel către mine: «Am auzit cuvintele pe care și le-a spus acest popor; tot ce au glăsuit este drept.

29. Fie ca ei să rămână așa în cugetul lor, să se teamă de mine și să păzească porințele mele tot timpul, ca să le meargă bine, lor și urmașilor lor, în veci!

30. Du-te și le spune: «Întoarceți-vă la corturile voastre.»

31. Tu însă, stai aici cu mine și și voi spune toate porințele, rînduieile și legile pe care să-i înveț să le împlinească în țara pe care le-o dău în stăpinire.

32. Aveți deci grijă să faceți după cum v-a porințit Domnul Dumnezelul vostru; să nu vă abateți nici la dreapta, nici la stînga.

33. Să mergeți întru totul pre calea pe care v-a porințit Domnul Dumnezelul vostru, ca să rămîneți în viață și să vă meargă bine și să aveți zile multe în țara pe care o vej lua în stăpinire.»

CAP. 6

Dragostea pentru Dumnezeu

1. „Acesea sint porințele, rînduieile și legile pe care Domnul Dumnezelul vostru mi-a porințit să vi le dău spre învățătură, ca să le duceți la îndeplinire în țara în care mergeți ca să o stăpinîti.

2. Dacă te temi de Domnul Dumnezelul tău, păzind, în fiecare zi a vieții tale, atât tu, cât și copiii și nepoții tăi, toate rînduieile și porințele pe care îi le dău astăazi, vei avea parte de o viață lungă.

3. Asculta, aşadar, Israèle, și ai grijă să împlinești acestea, pentru ca să-jie meargă bine și să vă înmulțui tot mai tare, așa cum și-a făgăduit Domnul Dumnezelul părinților tăi, dîndu-ji țara în care curge lapte și miere.

4. Asculta, Israèle, Domnul Dumnezelul nostru este singurul Domn.

5. Să iubești pe Domnul Dumnezelul tău din totă inima ta, din tot sufletul tău și cu totă puterea ta.

6. Cuvințele acesea, pe care și le spun cu astăazi, să le păstrezi în inima ta.

7. Să le repezi mereu copiilor tăi și să vorbești de ele cînd stai acasă și cînd mergi pe drum, cînd te culci și cînd te scoli.

8. Leagă-le ca semn la mînă și poartă-le ca talisman pe frunte.

жнанийтъ съзнаюшъ тѣнъ . Ши лекѣцъ скрѣе пре-
дѣлъ да спѣхъ пѣнъ сушъ и каселъ вѣстѣ, ши лѣпъ
цилъ вѣстѣ . Ши бафи жнанийтъ спѣхъ г-
рѣхъ претпине дѣнъ хъ дѣнъ зеъ хъ тѣхъ да-
лѣмъ жнанийтъ касе . Жъ журашъ пѣрѣнѣи вѣщъ да-
вѣрѣамъ, ши да-жъ садѣкъ ши да-жъ гаюбъ, сѣ дѣлъ цѣ-
чеппѣци мѣрѣ ши сухъ касе нѣлѣнъ дѣнъ .
Касе панне дѣтѣлѣтѣ сънѣнѣи циагъ пре касе нѣлѣнъ
вѣмъ пѣхъ, грѣбни чоппине касе нѣлѣнъ чоппине, бѣгъ
ши ма-слѣнинъ, касе на-сѣнѣнѣи ши мѣнѣжъ да-жъ ши сѣ
тѣрѣжъ . А-же дѣнъ жнанийтѣ пре панне сънѣнѣи
лѣпѣбѣкъ нѣнемата ши венъ вѣтѣ пре дѣнъ хъ дѣнъ
зѣхъ тѣхъ, чела чеппѣхъ скрѣе дѣнъ пѣмъ жнанийтъ
егъ пѣтѣчъ, дѣнъ каса рогбѣнъ . Дѣнъ хъ дѣнъ
дѣнъ зеъ хъ тѣхъ сѣтѣ тѣмнъ ши да-жъ синѣгъ сѣ-
слѣтѣци ши кѣтѣтѣ єлъ сѣтѣ ли-пѣви, ши пре нѣ
мелѣ да-жъ сѣтѣ жури . Сънѣнѣи дѣнъ напом-
нѣтѣ орѣ дѣнъ зеъ, дѣкѣтѣ пре дѣнъ зеъ лимѣнѣлоръ чѣ-
пранѣ претжъ хъ вѣстѣ . Къ дѣнъ зеъ рѣбни ек-
то-ръ дѣнъ хъ дѣнъ зеъ тѣхъ, дѣтѣлѣ тине, сѣ
нѣлѣнѣи чинѣбѣкъ вѣмѣнѣ дѣнъ хъ дѣнъ зеъ тѣхъ
тѣхине, ши тевѣа сѣрѣа дѣкѣтѣ фаца лѣтѣ
пѣмъ жнанийтъ . Сънѣнѣи пѣрѣнѣи пре дѣнъ хъ
дѣнъ зеъ тѣхъ, дѣтѣлѣ касе лѣпѣнѣи тѣхине .
Пѣтѣнѣдѣлѣ пѣхъ пѣрѣнѣи порѣчнѣе дѣнъ хъ дѣнъ зеъ
да-жъ тѣхъ, ши мѣтѣчъ да-жъ ши дѣтѣлѣ пѣрѣнѣи
да-жъ тѣхъ, пѣтѣръ ка-сѣфнѣ цѣе сине, ши дѣтѣлѣ
да-жъ венъ мѡшнѣ пѣмъ жнанийтъ чѣлъ сухъ, касе да-жъ жу-
рѣтѣ дѣнъ хъ пѣрѣнѣи циагъ вѣщъ , Касе гонѣшъ
претпини вѣтѣжашъ тѣхъ, жнанийтѣ фѣцнѣ тѣлѣ
пѣтѣръ къмъ да-жъ гро-нѣ дѣнъ хъ . Ши бафи
жнанийтѣ тѣбѣ дѣтѣлѣ фи-нѣрѣхъ тѣхъ мѣнѣнѣ, си-
хъ жнанийтѣ, касе лѣтѣ мѣтѣтѣрѣнѣ ши дѣтѣлѣ пѣрѣнѣи
кудѣнѣи, къ тѣхъ да-жъ порѣчнѣе дѣнъ хъ дѣнъ зеъ
вѣстѣрѣи, касе ши венъ гро-нѣлѣнѣ тѣхъ .
Си ерѣмъ да-жъ фара-сънъ да-пѣмъ жнанийтъ хъ егъ пѣтѣрѣ
ши, ши нѣнѣ скрѣе пре-ненѣ дѣнъ хъ дѣнъ зеъ дѣлѣко
ло, къ мѣнѣнѣ тѣре, ши къ сѣ-рѣдѣнѣ на-лѣтѣ .
Ши да-жъ дѣнъ хъ дѣнъ зеъ сѣтѣе ши мѣнѣнѣ
ларѣ, ши рѣ-ле да-е-гурѣпѣтѣ да-фара-сънъ, ши ла-каса
да-жъ дѣтѣлѣ пѣтѣрѣтѣ да-жъ жнанийтѣ носа-тѣ .
Ди пре-ненѣ нѣнѣ скрѣе дѣнъ хъ дѣнъ зеъ дѣнѣтѣрѣ
коло, пѣтѣрѣ тѣбѣ сѣ-дѣлѣнѣ пре-ненѣ фара-сънѣ тѣхъ
вѣнѣ дѣлѣ пѣмъ жнанийтъ дѣлѣстѣ, касе да-жъ журашъ дѣнѣ
дѣнѣ зеъ дѣнѣтѣрѣ носа-тѣ да-жъ дѣнѣ зеъ дѣнѣ
дѣнѣ зеъ дѣнѣ зеъ дѣнѣ зеъ . Ши миа-
тѣнѣе ба-фи носа-тѣ, дѣнѣбомъ пѣтѣнѣ да-жъ дѣ-
жъ вѣнѣнѣи носа-тѣ дѣнѣ зеъ сѣ-фачемъ тѣлѣе дѣ-
лѣцнѣи дѣ-лѣцнѣи тѣлѣе дѣ-лѣцнѣи тѣлѣе .
Ди порѣчнѣи носа-тѣ дѣнѣ зеъ дѣнѣ зеъ дѣнѣ зеъ
дѣнѣ зеъ дѣнѣ зеъ дѣнѣ зеъ . Ши миа-
тѣнѣе да-жъ дѣнѣ зеъ дѣнѣ зеъ дѣнѣ зеъ
дѣнѣ зеъ дѣнѣ зеъ дѣнѣ зеъ .

КАПИ

И въ фініжнѣи Уштка въ гога престінне дѣніе
дѣніе зуко тѣкъ, ла піржанѣтъ куреле
бенъ дѣнія акою стѣль моянненѣнъ, шинъ въ грѣ
дника амменъ марнъ, шинъ муллѣ дѣнъ наїнѣтъ

Biblia, 1688, pag. 130, col. II

9. Si le veți scrie pre-île la stâlpii ușii caselor voastre și a porților voastre.

10. Să va fi cîndu te va băga înlăuntru pre tine Domnul Dumnezeul tău la pămîntul care au jurat părinții voștri, lui Avraam și lui Isaac și lui Iacov, să dea ție cetăți mari și bune, care nu le-ai zidit,

11. Case pline de toate bunătățile, pre care nu le-ai umplut, gropi cioplite, care nu le-ai cioplit, vîi și maslini, care n-ai sădit, și măncîndu și săturîndu-te.

12. Ia-te aminte pre tine, să nu se lătească inima ta și vei uita pre Domnul Dumnezeul tău, cela ce te-au scos den pământul Egiptului, den casa robiei.

13. De Domnul Dumnezeul tău să te temi și lui singur să-i slujești și cătră el să te lipești și pre numele lui să te juri.

14. Să nu mergi denapoia altor **dumnezei**, de cără dumnezeii limbilor ce-s prenprejurul vostru.

15. Că Dumnezeu răvnitoriu, Domnul Dumnezel tău întrutine, să nu să urgisească cu mănie Domnul Dumnezel tău în tine și te va surpta de cătră fata a tot pământul.

16. Să nu îspitești pre Domnul Dumnezeul tău în ce chip î-
așpărțit la Ispită.

17. Păzindu să păzești poruncile Domnului Dumnezeului tău și mărturile lui și direcțările lui căte au poruncit tine.

18. Si vei face cel placut si cel bun inaintea Domnului Dumnezeului tau, pentru ca sa fie tie bine si, intrandu, vei moșteni pământul cel bun care au iurat Domnul părintilor vostru.

19. Ca să gonești pre toți vrăjmașii tăi înaintea fetei tale, după cum au grăbit Domnul.

20. și va fi cîndu te va întreba ficioarul tău mîine, zicîndu:
«Carele-s mărturiile și direptățile și judecățile cîte au poruncit
Domnul Dumnezeul nostru noao?»

21. și vei grăi fiului tău: «Robi eram lui faraon la pămîntul Egiptului, și ne-au scos pre noi Domnul Dumnezeu de acolo, și mînă tare și cu bratu nalt.

22. și au dat Domnul Dumnezeu sămne și minuni mari și râle
a Egiptului la faraon și la casa lui și întru puterea lui înaintea
oastră.

23. și pre noi ne-au scos Domnul Dumnezeul nostru de acolo, pentru că să ne aducă pre noi înăuntru să ne dea pământul acesta, care au jurat Domnul Dumnezeul nostru părinților noștri să dea oao.

24. Să porunci noao Domnul să facem toate dreptățile acăstea, i ne temem de Domnul Dumnezeul nostru, pentru ca să fie noao ne preste toate zilele, ca să trăim ca și astăzi.

25. „Și milostenie va fi noao, de ne vom păzi a face toate
prințele legii aceștia înaintea Domnului Dumnezeului nostru,
ce chip au poruncit noao.”“

CAP 7

1. Să va fi cîndu-te va băga pre tine Domnul Dumnezeul tău la pămîntul carele vei intra acolo să-l moștinești și va rădica limbi mari și multe den naintea/ fetei tale, pre heteu și pre

Ms. 45

9. Si le vei scrie pre ele la umșotii caselor voastre și a porților voastre.

10. Si va fi cîndu te va băga înlontru pre tine Domnul Dumnedzăul tău la pământul carele am giurat părinților³ voștri, lui Avraam, și lui Isaac și lui Iacob, să s<> dea tăcăti mari și bune, carele, nu le-ai zidit,

11. Case pline de toate bunătățile, pre carele nu le-ai umplut, gropi cioplite, pre carele nu le-ai cioplit, vîi și masinete, carele n-ai răsădit și mânăcându și săturăndu-te.

12. Ia-te aminte pre tine ca să nu să înmulțască inima ta și vei uita pre Domnul Dumnedzăul tău, cela ce te-au scos pre tine den pământul Egiptului, den casa robieci.

13. De Domnul Dumnedzăul tău să te temi și lui săngur să-i slujești și cătră el să te lipești și pre numele lui să te giuri.

14. Să nu mergi denapoaia a alți dumnedzăi, de cără dumnedzăi limbilor ce-s prenprejurul vostru.

15. Căcc Dumnedzăul răvnitori, Domnul Dumnedzăul tău intru tine, să nu să mână cu mână Domnul Dumnedzăul tău intru tine și te va surpră pre tine de cătră față a tot pământul.

16. Să nu îspitești pre Domnul Dumnedzăul tău în ce chip l-ai îspitit la Ispită.

17. Păzdindu să păzești porințile Domnului Dumnedzăului tău și mărturile lui și dreptările lui căte au porâncit tăi.

18. Si vei face cel plăcut și bunul înaintea Domnului Dumnedzăului tău, pentru ca să și să facă tăcăti și întrându vei moșteni pământul cel bun carele au jurat Domnul părinților voștri.

19. Ca să gonească pre toți neprietenii tăi înaintea fătii tale, după cum au grătit Domnul.

20. Si va fi cîndu te va întreba seiorul tău măincă dîzicindu: «Carele-s mărturile și dreptările și giudecările căte au porinții Domnul Dumnedzăul nostru noao?»

21. Si vei grăi fiului tău: «Robi eram lui faraon la pământul Egiptului, și ne-au scos pre noi Domnul Dumnedzăul de acolo cu măna tare și cu braț înalt.

22. Si au dat Domnul sémne și minuni mari și rîle la Egipt la faraon și la casa lui și întru păterica lui înaintea noastră.

23. Si pre noi ne-au scos Domnul Dumnedzăul nostru de acolo pentru ca să ne aducă pre noi înlontru să ne dea noao pământul acesta, carele au giurat Domnul Dumnedzăul nostru părinților noștri să ne dea noao.

24. Si porânci <noao>² Domnul să facem toate dreptările acăstea, să ne tîmem de Domnul Dumnedzăul nostru pentru ca să ne fie noao bine preste toate dzilele, pentru ca să trăim ca și astăzi.

25. Si milostenie va fi noao⁴, să ne vom păzi a face toate porințile a legii acăsiua înaintea Domnului Dumnedzăului nostru, în ce chip au porinții noao.»

CAP 7

1. Si va fi cîndu te va băga pre tine Domnul Dumnedzăul tău la pământul carele întri tu acolo să-l moștenești pre el și va rădica limbii mari și multe deneapola/ fătii tale, pre hetteu și pre

Ms. 4389

9. Si să le scrii pre pragurile casei tale și pre porțile tale.

10. Si deacă te va duce Domnul Dumnezeul tău în țara cu carea se-ae jurat părinților tăi, lui Avraam, și lui Isaac și lui Iacob și-ți va da cetățile cele mari și bune, care nu le-ai zidit tu,

11. Si casele cîle pline de bunătățile, care nu le-ai umplut tu [tu], și puțuri de apă, care nu le-ai săpat tu, și vîi și măslini, carei nu i-ai sădit, și vei mincă și te vei sătura.

12. Să te socotești și să nu se răsfire inima ta și să uite pre Domnul Dumnezeul tău carele te-ai scos din țara Egiptului, den casa robieci.

13. De Domnul Dumnezeul tău să te temi și numai accliu sănghur să slujești și cătră dânsul să te apropi și cu numele lui să te juri.

14. Să nu umbli după alt dumnezei, după dumnezeii limbilor carei sănătățile vorstru.

15. Că Dumnezeul cel răvnitor, Domnul Dumnezeul tău, iaste în mijlocul tău ca nu cumva, măiniindu-se cu urgie pre tine Domnul Dumnezeul tău, să te părăză de pre față a tot pământul.

16. Să nu îspitești pre Domnul Dumnezeul tău cum l-ai îspitit în locul Ispită.

17. Să păzești porințile Domnului Dumnezeul tău și mărturisirile lui și dreptările lui căte au porâncit tăi.

18. Si să faci cîle bune și cîle ce plac înaintea Domnului Dumnezeului tău, ca să-ți fie bine și vei intra să iai țara cea bună cu carea se-au jurat Domnul părinților noștri.

19. Ca să gonească tot pizmașii tăi deneaințea fătii tale, cum au zis.

20. Si va fi cînd te va întreba seiorul tău dimineață zicind: «Ce îndreptări și mărturi și judecări sunt care au porâncit noaoa Domnul Dumnezeul nostru?»

21. Tu vei zice lui: «Robi am fost lui faraon în Egipt și de acolo ne-au scos Domnul Dumnezeul nostru cu măna vătoasă și cu braț nalt.

22. Si au făcut Domnul Dumnezeu sémne și minuni mari și răotăț în Egipt împotriva lui faraon și a toată casa lui pentru noi.

23. Si ne-au scos de acolo ca să neduc și să ne dea țara aceasta cu carea se-au jurat Dumnezeul nostru părinților noștri să o dea noao.

24. Si au porâncit noaoă Domnul să facem toate dreptările acăstea și să ne tîmem de Domnul Dumnezeul nostru ca să fie noaoă bine în toate zilele vieții noastre, cum ne iaste astăzi.

25. Si va fi mila pre noi deaca vom păzi să facem toate porințile legii acăsiua înaintea Domnului Dumnezeului nostru, cum au porâncit noaoă.»

CAP 7

1. Iară deacă te va duce Domnul Dumnezeul tău în țara în car<>¹ aiei intra să o iai și vei goni tu limbile cîle mari și multe deneaințea/ fătii tale:

Versiunea modernă

9. Serie-le pe ușorii casci tale și pe porțile tale.

10. Iar cînd Domnul Dumnezeul tău te va duce în țara promisă părinților tăi, lui Avraam, lui Isaac și lui Iacob, că și-o va da tăcăti mari și frumoase, pe care nu le-ai zidit tu,

11. Cu case pline de toate bunătățile, pe care nu le-ai umplut tu, cu fîntîni săpate în piatră, pe care nu le-ai săpat tu, cu vîi și măslini, pe care nu i-ai sădit tu, și vei mincă și te vei sătura.

12. Ia aminte, să nu uiți pe Domnul care te-a scos din țara Egiptului, din casa robieci.

13. Să te temi de Domnul Dumnezeul tău, să-i slujești numai lui și pe numele lui să juri.

14. Să nu mergeți după alți dumnezei, după dumnezeii popoarelor din jurul vostru.

15. Căci Domnul Dumnezeul tău, care se află în mijlocul vostru, este un Dumnezeu gelos: să nu se aprindă împotriva ta minția Domnului Dumnezeului tău și să te nimicească de pe față pământului.

16. Să nu-l punctă la încercare pe Domnul Dumnezeul vostru, așa cum l-ai pus la încercare la Masa.

17. Să păzești întocmai porințile Domnului Dumnezeului vostru, cerințele și rînduiciile pe care vi le-a dat.

18. Să faci ceea ce este drept și bun în ochii Domnului Dumnezeului tău pentru ca să-ți meargă bine și să poți intra să iezi în stăpînire țara cea imbelușătă pe care Domnul a făgăduit-o prin jurămînt părinților tăi.

19. Atunci Domnul va alunga pe toți dușmanii din față ta, așa cum îl-a făgăduit.

20. Dacă fiul tău te va întreba mințe: «Ce însemnatate au aceste cerințe, rînduicii și legi pe care vi le-a dat Domnul Dumnezeul nostru?»

21. Să-i răspunzi fiului tău: «Am fost robi ai Faraoului în Egipt, dar Domnul ne-a scos de acolo cu mină puternică și cu braț ridicat.

22. Domnul a săvîșit, sub ochii noștri, mari și cumplite semne și minuni împotriva Egiptului, a faraonului și a întregii sale case.

23. Dar pe noi ne-a scos de acolo pentru ca să ne aducă în țara aceasta și să ne-o dea nouă, așa cum a făgăduit prin jurămînt părinților noștri.

24. Domnul ne-a poruncit să împlinim toate aceste legi și să ne temem de Domnul Dumnezeul nostru, pentru ca să ne meargă bine și ca să trăim viața pe care ne-o dăruieste, ca și astăzi.

25. Vom află milă doar atunci cînd ne vom îngrijii să împlinim toate porințile acestei legi înaintea Domnului Dumnezeului nostru, așa cum ne-a poruncit.»

CAP. 7

Israelul și popoarele păgîne

1. Cînd Domnul Dumnezeul tău te va duce în țara în care vei intra ca să o stăpînești, cînd va alunga din față ta popoare multe: pe hetei, pe

Biblia, 1688, pag. 131, col. I

Φεντη τάλε, πρεχετέγ, ων πρε γεργεέγ
ων πρε λιμεύε, ων πρε χανανέγ, ων πρε φερτέγ,
ων πρε εβέγ, ων πρε εβέγ, ων πρε λιμηνιά μάρη
εί ων μάλπτε. Σημάν τάλε δεκάτη βοή ων βά
δή πρε εί διμήχλι διμηζευλι πτώχ διμήκηλι τάλε,
ων βέν λοκά πρε εη, κύ πτέρερέε βεν πτήρε πρε εη
επήν πύν κοβίτη εί πτεργαδύνητε ινής ετο μηλάζε
γ ων πρε εη. Ηγην εύπε φικέρημι κοπτρη εη
φάτα τά εηνάρια δάν φεγόραλι αλην, ων φάτα αλην
εηνάρια διηλάνη πτώχ. Πεντρύ κτενει δεε
πτερη πρε φεγόραλι πτώχ δεκάτη πτήνε, ων βά
ειδηνιά λαδιμηδηνι επτηνι, ων εηνάρια πρε εη
διμήχλι κύμηνι, ων πετεβά εύπα πρεπήνε φρατέζ.
ε Υελά, εθάφαγεν λόρη, κάπηνηλε λόρη εθλε εύπαζ
ων επτηληνι λορ εην φιερμάνη ων πτεληρηλε λορε εθ
λε πτεληρηνι ων γέλε γεπάπτε λορ εθλε
δ άρρεψην κόφού. Κτενηδρόδε εφητέψην διμήχλι
αλην διμηζευλι πτώχ, ων πρε πτήνε πτήνε λάεσο
διμήχλι διμηζευλι πτώχ εθφην αλην διρόδε λάετη
δεκάτη πτώληε λιμηνηλε πρεφάζα πλημήν
5 πτώλην. Ηγην εηνη εκηπεζη μάν μάλην δεκάτη
πτώληε λιμηνηλε εάλι λάεσο διμήχλι πρε βοή, ων βάλι
εσεπήπ πρε βοή διμήχλι, πεντρύ κτενει εκηπεζη
μάν πλανηδεκάτη πτώληε λιμηνηλε. Υεπέν
πτώχ επην επε θετέψη διμήχλι πρε βοή, ων πρε γηνη
τηρημάνηπτάλι κάρε εάλι πτερη πρεφηνιαλορ βοψην,
εάλι εκεσο πρε βοή διμήχλι κύμηνη πτέρε ων κύρηλ
νάλιπτ, ων πτώχ μάκηπτηνη πρεπήνε δεη κάλερε
επενδεη μάκηλαλη φαρες διπεράπτάλι εγνηπέλαζ.
ε Ήγην κύνηληε κι διμήχλι διμηζευλι πτώχ λάε
επταέ διμηζεχ, διμηζεχ γέλι κρεδηνηόσο, γέλα γε
πιεζέψη πτεργαδύνηζε εά ων μηλα, γελόρα γε ηεζ
εις πρε φηνηδε, ων τερόρα γε περέζεκη πορφηνηλε
τάλι φτηρά εώμε δερδέ. Σημάν δικήδε γελόρα
γέλε ογρέικε πρε ελληνηνηπ φεντη αλερπα πρε
ράκηση, ων κύβα γεπινην γέλορ γέλε ογρέικε ρ
λορ κάνηπε φεντη βαρη λόρ. Σημάν πτερην πο
ράκηση ων διμηζεχ, ων ταρεκενηιλε λάε
επτη, κάπτε εάπε πορφηνηκ γέλε επηνη επεφαγη, ε
εθλε εαφην κάκηδε βένη εάζην δικήπτηζη μάτηπέτη
πτώληε, ων λεβεζη πτερη ων λεβεζη φάγε ων βάλι
πτερη διμήχλι διμηζευλι πτώχ γέλε, φιερμάνηζα
ων μηλα, φγε κήπη εάλι πτερη πρεφηνιαλορ βοψην.
γ Ήγην πετεβά ων πετεβά ελην, ων πετεβά διμήχλι,
ων βάλετην φηην πάκηπελην πτώχ, ων βαρα
πιεμάκηπελην πτώχ, γράζλι πτώχ ων βάλη πτώχ,
ων ογηπά δελέμηλι πτώχ, γηρέζηε δαγηλορ τάλε,
ων πτερημελε εώληλορ πτώλε, πρε πιεμάκηπτάλι κάρε εά
πτερηπτάλι διμήχλι πιερηνιαλορ πτώλη επηνε γέλε.

η Ήγην εαγενηπε επφην μάν επετηόσο δεκάτη πτώληε
λιμηνηλε, κύβα φι φτηρά βοή φιερηδε διερόδε μάτηη
ει επερπά, ήγην φτερηπόληε πτώλε. Σημάν
ριθηικά διμήχλι διμηζευλι πτώχ δεκάτηνε πτώλε
πτώλε επεγηνηη, ων πτώληε βάληλε, εγνηπτάλι
γέλε ρέλε, κάρε λέην πτερηπτάλι, ων κάπτε άν κύλη
ειδηπη κύλεκα πύνε πρεπηνη, ων λέην πύνε
πρε ρέλε πρεπηνη πτώλε γέλε ογρέικε πρεπηνη.

δ Ήγην μηληκά πτώληε πτερηηη λιμηνηλορ, κάρε
διμήχλι διμηζευλι πτώχ φτω γέλε, επηνε μάκηπτ

ghergheseu și pre amoreu și pre hananeu și pre ferezeu și pre eveyu și pre evuseu, șapte limbi tari și multe.

2. Si mai tare decât voi, și va da pre ei Domnul Dumnezeul tău în mîinile tale și vei lovi pre ei, cu pierzare vei pierde pre ei, să nu pui cătră ei făgăduință, nice să miluiești pre ei.

3. Nici să vă încuscrăt cătră ei: fata ta să nu o dai feciorului lui și fata lui să nu o iai fiului tău.

4. Pentru că vei despărți pre feciorul tău de cătră tine și va slui la dumnezei străini și să va scărbi pre voi Domnul cu mână și te va surpa pre tine în grabă.

5. Ce aşa să faceți lor: căpiștile lor să le surpați și stâlpii lor să-i fărâmați și pădurile lor să le tăiați și cîle cioplite ale bozilor lor să le ardeți cu foc.

6. Căci norodu sfînt ești Domnului Dumnezeului tău și pre tine te-au ales Domnul Dumnezeul tău să fii lui nărodu avut decât toate limbile cîte-s pre fața pămîntului.

7. Nu căci sînteți mai mulți decât toate limbile v-au ales Domnul pre voi și v-au osebit pre voi Domnul, pentru că voi sînteți mai puțini decât toate limbile.

8. Ce pentru căci vă iubêste Domnul pre voi și, păzindu jurămîntul care au jurat părintilor voștri, v-au scos pre voi Domnul cu mînă tare și cu braț naltu și te-au mîntuit pre tine den casa robiei, den mîna lui farao, împăratul Eghipetului.

9. Si vei cunoaște că Domnul Dumnezeul tău acesta e Dumnezeu, Dumnezeu cel credincios, cela ce păzêtește făgăduința sa și mila celora ce iubăscu pre dînsul și celora ce păzescu poruncile lui întru o mie de rude.

10. Si dîndu celora ce-l urăscu pre el înaintea fetei a surpa pre dînsii. Si nu va zăbăvi celor ce-l urăscu, înaintea fetei va da lor.

11. Si vei păzi poruncile și direptăile și judecătile acîstea, cîte eu poruncescu ţie astăzi să faci.

12. Si va fi cîndu veți auzi direptăile acîstea toate și le veți păzi și le veți face, și va păzi Domnul Dumnezeul tău ţie făgăduința și mila, în ce chip au jurat părintilor voștri.

13. Si te va iubi și te va blagoslovi și te va înmulții, și va blagoslovi fiii pînțecelui tău și roada pămîntului tău, grîul tău și vinul tău și untu-de-lemnul tău, cirezile vacilor tale și turmele oilor tale pre pămîntul care au jurat Domnul părintilor tăi să dea ţie.

14. Si blagoslovit să fii mai vărtos decât toate limbile. Nu va fi întru voi fără de rodu, nici sterpu, nici în dobitoacele tale.

15. Si va rădica Domnul Dumnezeul tău de la tine toată slăbiciunea și toate boalele Eghipetului cîr rîle, care le-ai văzut și cîte ai cunoscut, nu le va pune preste tine, și le va pune pre ele preste toia ce urăscu pre tine.

16. Si vei mînca toate prăzile limbilor care Domnul Dumnezeul tău dă ţie; să nu mîntuiască/ochiul tău pre ele și să nu slujăști bozilor lor, căci piêdică iaste ţie aceasta.

Ms. 45

ghergheseu și pre amorteu și pre hananu și pre serezu și pre ereu și pre ievuseu, 7 limbi mari și multe și mai mari decât voi.

2. Și-i va da pre ei Domnul Dumnedzălu tău în măinile tale și-i vei lovi pre ei cu potop, ii vei potopi pre ei să nu pui cără ei făgăduință, nice să-i miluești pre ei.

3. Nice să vă încuscriji cără ei: fatala să nu o dai fectorului lui, nice fatala să nu o iai fectorului tău.

4. Pentru că vei depărta pre fectorul tău de cără mine și va sluji la dumnedzălu străini și să va scărbi cu mână Domnul pre voi și te va surpa pre tine de sărgu.

5. Ce așa să faceti lor, cuptoarele lor să le surpați și stâlpii lor să-i sfărămați și pădurile lor să le tăiați și cîte cioplite a bodzilor să le ardeți cu foc.

6. Căcă nărodu sfântu ești Domnului Dumnedzălu și pre tine te-au ales Domnul Dumnedzălu tău să-i fii lui nărodu avut decât toate limbile cîte-s pre fața pământului.

7. Nu căcă sănței mai înmulțiti cu mulți decât toate limbile v-au ales Dumnedzălu² pre voi și v-au usăbit pre voi Domnul, pentru că voi sănței mai puțini decât toate limbile.

8. Ce pentru căcă vă iubesc Dumnedzălu³ pre voi și săcă păziji jurământul carele au giurat părinților voștri v-au scos pre voi Domnul cu mână tare și cu braț înnalțu și te-au măntuit pre tine den casa robiniei, den mână lui farao, împăratul Egiptului.

9. Și vei cunoaște că Domnul Dumnedzălu tău acesta-i Dumnedzălu, Dumnedzălu credincios, cela ce crăju făgăduință lui și mila la ceia ce iubăscu pre însu și celora ce păresc porâncile lui întru o mie de rude.

10. Și dându celora ce urăsc pre ei înaintea fêci a surpă pre însii și nu va zăbăvi celora ce urăsc înaintea fêci le va da lor.

11. Și va crăju porâncile și dreptăjile și giudecările acăstea căte eu porâncescu și astăzi să fac.

12. Și va fi cându veji audzi dreptăjile acăsteia toate și le veji păzi și le veji face pre ele și va păzi Domnul Dumnedzălu tău și făgăduință și mila în ce chip au giurat părinților voștri.

13. Și te va iubi și te va blagoslovii și te va înmulți și va blagoslovii și păntecelui tău și roada pământului tău, grul tău, și vinul tău, și untul de lemnul tău, cerezile vacilor tale și turmele oilor tale pre pământul carele au giurat Domnul părinților tăi să dea și.

14. Și blagoslovit voi fi tu mai vărtos decât toate limbile. Și nu va fi întru voi fără de rodu, nice steașă nice întru dobitoacele tale.

15. Și va rădica Domnul Dumnedzălu tău de la tine toată moliciunea și toate boalele Egiptului cîte rîle, carele ai vădzu și căte ai cunoscut nu le va pune preste tine și le va pune pre ele pre toți ceia ce urăsc pre tine.

16. Și vei mânca toate prăzile limbilor carele Domnul Dumnedzălu dă și; să nu să văghe⁴/ochiul tău pre ele și să slujești bodzilor lor, căci pîedîcă iaste și aceasta.

Ms. 4389

herghesei, gherghesei, ammocii, hananei, fericei, evei și evusei, 7 limbi mari și mai tari decât voi.

2. Și-i va da Domnul Dumnezeul tău în măinile tale și-i vei ucide și-i vei pierde cu periculne să nu pui cu dînsii făgăduință, nici să-i fie milă de ei.

3. Nici să vă încuscră cu dănsii: fatala să nu o dai fectorului lui, nici fatala să nu o iai fectorului tău.

4. Că va întoarce pre fectorul tău de la mine și va sluji altor dumnezee și se va mănia pre tine Domnul cu mână și te va pierde curând.

5. Ce să facet lor așa: altarele lor să le răsipit și stâlpii lor să-i surpă și braniștele lor să le tăiați și dumnezeii lor cei ciopliti să-i ardeți.

6. Că nărod sfînt ești tu Domnului Dumnezeulu tău și pre tine au ales Domnul Dumnezeul tău să fii lui nărod mai ales decât toate neamurile căte sunt pre pământ.

7. Nu doară căci sănței voi mai mulți decât alte limbi v-au ales Domnul și v-au luat, că voi sănței mai puțini decât toate limbile.

8. Ce căci v-au iubit Domnul și au păzit jurământul cu care se-au jurat părinților voștri și te-au scos Domnul cu mână vărtosă și cu braț nalt și te-au izbăvit den casa robiei și den măniile lui farao, împăratul Egiptului.

9. Și să știi că Domnul Dumnezeul tău, acesta iaste Dumnezeu tare și credincios, carele păzește făgăduință lui și milostenia celor ce-l iubesc și celor ce păresc făgăduință lui în mii de neamuri.

10. Și carele dă pre cei ce-l urăsc să-i pilarză în față și nu va zăbovi păna și plăti în față celor ce-l urăsc.

11. Deci să păzești porâncile și direptările și judecăjile acăstea căte porâncescu și te astăzi să le faci.

12. De-acii deacă vei asculta toate direptările acăstea și le vezi face și Domnul Dumnezeul tău va păzi făgăduință și milostenia cu carea se-au jurat părinților voștri.

13. Și te va iubi și te va blagoslovii și te va înmulți și va blagoslovii roada păntecelui tău și roada pământului tău, vinul tău, și grul tău, și untul tău, și cirezile boilor tăi și turmele oilor tale în jara cîea ce se-au jurat părinților tăi că o va da și.

14. Și vei fi blagoslovit decât toate limbile. Și voi nu vei fi sterpi, nici dobitoacele voastre stiră.

15. Și va lăua Domnul Dumnezeul tău de la tine toată slăbănoșia și toate ranele cîle rîle ale Egiptului, căte și și căte aj văzut, nu le va pune pre tine, ce le va pune pre toți cei ce urăsc pre tine.

16. Și vei mânca tot neamul și jara carea o au dat Domnul Dumnezeul tău și; pre nimeni dentr-ânsii să nu crăzește ochii tăi, nici să slujăști dumnezeilor lor, că vătămare va jec aceea.

Versiunea modernă

gherghesei, pe almorei, pa cavaanci, pe ferezei, pe hevei și pe iebusei, șapte popoare mai mari și mai puternice decât tine.

2. Și cînd Domnul Dumnezeul tău le va da în măinile tale și le vei înfringe, să le nimicești cu desăvîrsire, să nu înceai legămint cu ele și să nu îți fie milă de ele.

3. Să nu te încuscrești cu ele: să nu dai fiicele tale după fiii lor și să nu iei fiicele lor pentru fiii tăi.

4. Căci vor îndepărta pe fiii tăi de la mine, încă vor sluji altor dumnezee; atunci mănia Domnului se va aprinde împotriva voastră și te va nimici numai de cît.

5. Ci așa să faceți cu ele: să le dărîmați altarele, să le sfărămați stâlpii, să le tăiați trunchiurile de copaci, să le ardeți în foc dumnezeii lor ciopliti.

6. Căci tu ești un popor sfînt pentru Domnul Dumnezeul tău. Domnul Dumnezeul tău te-ales pe tine, dintre toate popoarele de pe fața pământului, ca să fii poporul care îi aparține lui.

7. Nu pentru că voi aji și mai numeroși decât toate celelalte popoare v-a ales și v-a primit Domnul, căci sănței mai puțini la număr decât toate popoarele.

8. Ci pentru că Domnul vă iubește și ca să-și țină jurământul pe care l-a făcut părinților voștri. De aceea v-a scos cu mână tare și v-a scăpat din casa robiei, din mână lui farao, regele Egiptului.

9. Să știi deci că Domnul Dumnezeul tău este adevaratul Dumnezeu, Dumnezeu credincios, care își joacă legământul și îndurarea pînă la o mie de neamuri, față de cei care îl iubesc și care păzește poruncile lui.

10. Dar pe cei care îl urăsc îl răspălaște pe loc, nimicindu-i. Și nu înfringe să-i răspălașăcă decă grabă pe cei care îl urăsc.

11. Ai grija aşadar să împlinești aceste porunci, rînduici și legi, pe care și le poruncesc cu astăzi.

12. Dacă vezi da ascultare acestor rînduieri, dacă le vezi păzi și le vezi împlini, atunci Domnul Dumnezeul tău își va ține legământul și se va îndura de tine, așa cum a jurat părinților tăi.

13. Și te va iubi, te va binecuvînta și te va înmulții și va blagoslovii roada păntecelui tău și rocul pământului tău, grul tău, vinul tău și untul tău, și cirezile boilor tăi și turmele oilor tale în jara cîea ce se-au jurat părinților tăi că o va da și.

14. Vei fi mai binecuvîntat decât toate popoarele. Nimici nu va fi sterpi sau stearpă, nici dintre voi, nici dintre dobitoacele tale.

15. Domnul te va feri de orice boală. Toate molimile grele din Egipt, pe care le-ai cunoșcut, nu le va abate asupra ta, ci le va trimite asupra celor care te urăsc pre tine.

16. Să nimicești toate popoarele pe care și le dă în mină Domnul Dumnezeul tău; să nu găsească cruceare în ochii tăi. Să nu slujești dumnezeilor lor, căci aceasta ar fi o capcană pentru tine.

१८४

К А П Н
баште поручнчие кáреле из поручнческx вóх
шестиги съ писцнмъ афáтъ агчестивъ, пин
тихъ ка ста тврднмъ шн съвбѣ фмѣлкнцъ,
шн съ фтрапцъ шн съ мовенчнмъ пъмжн
твъл че съхъ, кáреле 28 якуратъ фмѣлкн
фмѣлкнл ппрѣмцил бсщн .   Шнц вен дду
чо лмннте десълкъ галъ, кáреле 28 дду прѣтн
не фмѣлкнл фмѣлкнл твъл фтрапти, пеинтвъ ка
стѣ кинчнмекъ прѣтннкъ шн сътвѣ нсп. юбекъ ,
шн съвбѣ прнчнпче че ве днн ѹннмалъ десен ппцн
поручнчие лхн 28 .   Шн твъл кинчнлъ шн
тихъ флејмжнцъ, шн твъл хрпннлъ кв мана, ка
ре нахъ шгчтъ пбрннцн птн, пеинтвъ ка сънчале спу
еуетъ, квнхъ нчман прѣ пжнн снгчуръ бајтнл
млъл, че прѣстѣлъ куејжнтулъ кáреле ѡсе прѣн ё
спу лхн фмѣлкнл бајтнл бмъл .   Хинчнле
тлел нчсан рѣ деля тнкн пнчарелетлале нчсан спу
ти, птн, мъ, дес ѹн .   Шн вен кунчнше
кв ѹнмалъ кп фтѣ кнн ѡннкнреле бмъл бајтнл
прѣ фімл спу лхн фмѣлкнл твъл ба чејтл

Biblia, 1688, pag. 131, col. II

17. Iară să vei zice întru cugetul tău că «Multă e limba aceasta deçît eu, cum voiu putea să surpu pre dănsii?».

18. Să nu te temi de ei; cu aducerii aminte și vei aduce aminte căte au făcut Domnul Dumnezeul tău lui Farao și tuturor egiptenilor.

19. Băntuirea către mari carele au văzut ochii tăi, sămnele acelora și minunile către mari acelora, măna cea tare și brațul cel naltu, în ce chip te-ai scos pre tine Domnul Dumnezeul tău. Așa va face Domnul Dumnezeul nostru tuturor timbilor de carei tu temi de către fața lor.

20. Si viespile va trimite Domnul Dumnezeul tau la ei pînă să vor surpa cei rămaș și cei ascunși de cărătire.

21. Nu te vei răni de cătră fața lor, căci Domnul Dumnezeul tău îndreptățește, Dumnezeu mare și tare.

22. și va potopi de tot Domnul limbile acăsteia de către fața ta cîte puțin-puțin; nu vei putea să-i topești pre ei degrabă. [23] Pentru ca să nu să facă pămîntul pustiu și să vor înmulți preste tine jîganiile cîte sălbatece.

23 [24]. Si va da pre ei Domnul Dumnezeul tău în măinile tale și vei pierde pre ei cu pierzare mare, până îi veți surpta pre ei.

-24 [25]. Și va da pre-npărații lor în mănuile tale și va peri numele lor din locul acela. Nu va sta nimeni împotrivă înaintea fetii tale, până unde vei surpa pre ei.

25 [26]. Cîle cioplite ale dumnezeilor lor să le ardeți cu foc și să nu poartești argint, nici aur de la dănsii să iai tîie, ca să nu greșești pentru aceasta, căci urăciune Domnului Dumnezeului tău iaste.

26 [27]. Si să nu aduci scîrbă în casa ta și anathema vei fi, ca și aceasta; cu urâciune să urăști și cu scărbuire să scărbești, căci anathema iaste.

CAP 8

1. Toate poruncile carele eu poruncescu voaă astăzi să păzijă a face acăstea, pentru ca să trăji și să vă înmulții și să intrăji și să moșteniți pământul cel bun carele au jurat Domnul Dumnezaul vostru părintilor voștri.

2. Să-ți vei aduce aminte de toată calea care au adus pre tine Domnul Dumnezeul tău în pustiuri, pentru ca să te chinuiască pre tine și să te ispitezescă, și să vor pricpele câte den înima ta, de vei păzi poruncile lui și ba.

3. Și te-au chinuit și te-au flămînzit și te-au hrănit cu mana care n-au știut părînții tăi, pentru ca să îi le spuiie și că nu numai pre pînă singură va trăi omul, ce preste tot cuvîntul care iase pren rostul lui Dumnezeu va trăi omul.

4. Hainele tale nu s-au ros de la tine, picioarele tale nu s-au bătut, iată, 40 de ani.

5. Si vei cunoaste cu inima ta ca, in ce chip oricarele om va certa pre fiul sau, asa Domnul Dumnezelul tau va certa/ pre tine.

Ms. 45

17. Iar să vei dzice întru cugetul tău cum «Multă iaste limba aceasta decât eu cum voi putea ca să-i surpu pre ei?»

18. Să nu te temi de ei; cu aducere aminte să-ți aduci căte au făcut Domnul Dumnedzăul tău lui farao și tuturor egiptenilor.

19. Dodicilele³ cele mari carele au văzut ochii tăi sémnele acelice și minunile cele mari acelice, măna cea tare și brațul cel înaltul cum te-au scos pre tine Domnul Dumnedzăul tău, așa va face Domnul Dumnedzăul vostru tuturor limbilor de cării tu te temi de cătră fața lor.

20. Și viespile va trimite Domnul Dumnedzăul tău la ei până să vor surpa ceci rămași, ceci rămași de cătră tine și ceci ascunși.

21. Nu te vei răni de cătră fața lor, căce Domnul Dumnedzăul tău întru tine Dumnedzău mare și tare.

22. Și va topi de tot Domnul Dumnedzăul tău limbile acelice de cătră fața ta căte puțin-puțin; nu vei putea să-i topoști pre ei de sărgu. Pentru ca să nu să facă pământul pustii și să vor înmulții pre tine jiganile cele sălbaticice.

23. Și-i va da pre ei Domnul Dumnedzăul tău în măinile tale și-i vei pierde pre ei cu perice mare părăii vei surpa pre ei.

24. Și va da pre împărații lor în măincile tale și va peri numele lor den locul acela. Nu va sta nimeni împotriva înaintea fetei tale până unde îi vei surpa pre ei.

25. Cioplitele dumnedzăilor lor să le ardeți cu foc și să nu poftești argintu, nice aur de la însăi să iai și pentru ca să nu greșești cîndalica pentru aceasta, căce urcîune Domnului Dumnedzăului tău iaste.

26. Și să nu aduci urăciune în casa ta și anathema vei fi ca și accasta, cu urăciune să urăști și cu oțărăură să urăști, căce anathema iaste.

CAP 8

1. Toate poruncele carele eu porințescu voao astăzi să păziți să le faceți pentru ca să trăi și să vă înmulții și să intrăi să moșteniți pământul cel bun carele au giurat Domnul Dumnedzăul [vostru]⁴ părînților voștri.

2. Și-ți vei aduce aminte de toată calea carea te-au adus pre tine Domnul Dumnedzăul tău întru pustiu pentru ca să te chinuască pre tine și să te ispîtească, și să vor pricope căle den înima ta, să vei păzi porințele lui au ba.

3. Și te-au chinuit și te-au flămăndzit și te-au hrănit pre tine cu mana carea n-ai știut părînții tăi pentru ca să-ți spui jie cum nu numai pre pâine singură sau trăi omul, ce preste tot cuvîntul carele iiese prea rostul lui Dumnedzăul va trăi omul.

4. Hainele tale nu s-au frecat⁵ de la tine, picioarele tale nu s-au mosonit⁶, iată, 40 ani⁷.

5. Și vei cunoaște cu înima ta că în ce chip om oarecarele va cerceta fiul său, așa Domnul Dumnedzăul tău va certa/pre tine.

Ms. 4389

17. Iar dădăi vei găndi în inima ta și vei zice în găndul tău că «Țara aceasta iaste mai mare decât noi și mai multă, dar cum o vom putea bate?»

18. Nu te teme de dânsa, ce să-ți aduci aminte căte au făcut Domnul Dumnezeul tău lui farao și tuturor egiptenilor.

19. Nevoiele cele mari care le-au văzut ochii tăi, sémnele cele mari și minunile cele mari acelice, măna tare și brațul cel înaltul cum te-ai scos pre tine Domnul Dumnedzăul tău, așa va face Domnul Dumnedzăul vostru tuturor limbilor de cării tu te temi de cătră fața lor.

20. Și va trimite pre dănsii Domnul Dumnezeul tău viespi până vor peri cei rămași și cei ce se-au ascuns de tine.

21. Nu vei fi rănit de dănsii, că întru tine iaste Domnul Dumnezeul tău, Dumnezeul cel mare și tare.

22. Și va pierde Domnul Dumnezeul tău limbile acelice dennaintea fetei tale pre-ncet, pre-ncet, că nu vei putea să pierzi pre dănsii curând, ca să nu rămaie jara lor pustie și să se adaogă și să se înmulțească fierile cele sălbatece asupra ta.

23. Ce va da pre dănsii Domnul Dumnezeul tău înaintea ta și-i vei potopi cu pericuine marc până-i vei dezrădăcina.

24. Și nu va sta nici unul înaintea ta până ce-i vei potopi.

25. Dumnezeii lor ceci ciopliti să-i arzi în foc și să nu poftești a lua de la dănsii aur sau argint să nu cumva să greșești vredinoară că hulire iaste Domnului Dumnezeului tău.

26. Nu băga lucru de hulire în casa ta că vei fi blestemat ca și acela, ce cu blestemare să-l blesceni și cu hulă să-l înulești ca pre un blestemat.

CAP 8

1. Toate poruncile care v-am porințit cu astăzi să le auzi, să le faceți ca să trăi și să vă înmulți și să intrăi și să luai jara ceea bună cu carea se-ai jurat Domnul Dumnezeu părînților voștri.

2. Și-ți aduci aminte de toate căile pe care te-ai dus Domnul Dumnezeul tău în pustiu ca să te ispîtească și să te năcăjască și să se cunoasă căle den înima ta păzi-vei porințele Domnului au ba.

3. Și te năcăji și te flămăndzi, iar apoi te hrăni cu mană carea nu o știai tu, nici părînții tăi să joi-arat, că nu numai de pâine săngură și omul viu ce de tot cuvîntul carele iase den gura lui Dumnezeu și omul viu.

4. Hainele tale nu se-au spart pre tine, picioarele tale nu se-au rănit și, iată, ca sunt 40 de ani⁸.

5. Ca să pricipe în inima ta că cum ceartă omul pre feciorul lui așa și pre tine te ceartă Domnul Dumnezeul tău.

Versiunea modernă

17. Dacă însă vei spune în cugetul tău: «Popoarele acestea sunt mai numeroase decât mine, cum voi putea să le izgonesc?».

18. Să nu te temi de ele, ci aduji aminte de tot ce-i-a făcut Domnul Dumnezeul tău lui farao și înțregului Egipt,

19. De încercările grele pe care le-ai văzut cu ochii tăi, de semnele și minunile acelea mari, de măna tare și de brațul ridicat cu care te-a scos Domnul Dumnezeul tău. Tot așa va face Domnul Dumnezeul tău cu toate popoarele de care te temi.

20. Domnul Dumnezeul tău va trimite chiar și viespi împotriva lor, pînă cînd vor fi nimiciti cei care au mai rămas și s-au ascuns de tine.

21. Nu te însărcină în fața lor, căci Domnul Dumnezeul tău, un Dumnezeu mare și puternic se află în mijlocul vostru.

22. Domnul Dumnezeul tău va ignora încetul cu încetul aceste popoare din calca ta. Tu nu vei putea să le nimicesti dintr-o dată, căci atunci fiarele sălbaticice s-ar înmulți în dauna ta.

23. Domnul Dumnezeul tău va da aceste popoare în măincile tale și le va turbura învălășindu-le pînă cînd vor fi nimicite.

24. Și va da pe regii lor în măincile tale, iar tu vei spulbera numele lor de sub cer. Nimeni nu va fi în stare să îi se împotrivească, pînă cînd îi vei nimici.

25. Să ardeți în foc chipurile cioplitale ale dumnezeilor lor. Să nu poftești și să nu îci pentru trez argintul sau aurul de pe ele, ca nu cumva să cazi în cursă. Acest lucru este o urcîune înaintea Domnului Dumnezeului tău.

26. Să nu aduci o astfel de urcîune în casa ta, că vei fi și tu blestemat, ca și accasta. Să o urăști cu înversunare și să-ți fie scîrbă de ea, căci este blescemată.

CAP. 8

Îndemn la recunoaștere față de Dumnezeu.

1. Aveți grija să împliniți toate poruncile pe care vi le dă astăzi, pentru ca să trăi, să vă înmulți și să intrăi și să luai în stăpînire pămîntul cel bun făgăduit de Domnul prin jurămînt părînților voștri.

2. Adu-ți aminte de căile pe care te-a călăuzit Domnul Dumnezeul tău în pustiu în acești patruzece de ani, ca să te smerească și să te încerce, pentru ca să afle ce este în inima ta, dacă vei păzi sau nu poruncile lui.

3. Și te-a smerit lăsîndu-te să rabzi de foame, apoi te-a hrănit cu mană pe care nici tu nu o cunoșteai și nici părînții tăi nu o cunoșteau, ca să-ți arate că omul nu trăiește numai cu pînă, ci că omul trăiește din fiecare cuvînt care iesc din gura Domnului.

4. Hainele tale nu îi s-au ponosit, iar picioarele nu îi s-au bătătorit în acești patruzece de ani.

5. Să știi aşadar în inima ta că, așa cum un tată învăță pe fiul său, tot astfel te învăță Domnul Dumnezeul tău pe tine.

۹۸۵

5 прѣтніе. Шї венъ піржї порѹнчнае дмнхулаи
дмнхулаи тпз, спомѣрши фрпх ківнл аль шї
5 сївѣ тѣми не джнчаль. Кто дмнхула дмнхула
тпз текає сївѣ прѣ тпнне ли поможнти сївѣ шї
мчлп оуїдец піржєде ѿпш шї нїзборп афпрп
фнндулаи єшнйр прен пкжпчори шї прен мчн.
Ппмжнтулъ алл гражулаи, шї алл союзулаи, бн
смоюнио юднн, ппмжнтулъ масаннулаи, оут
4 де лемнхулаи шї алл мїрїн. Ппмжнтулъ пре ка
реце нкъ куѣ спрѹче венъ мжнка пжннта, шї нкъ
тпбен лиїїи нимнка пре єль, ппмжнтулъ кареле
пїетрнлехъ хѣръ, шї днн мчнции аль венъ сївѣ
7 арамѣт. Шї венъ мжнка шї тпбен сївѣ
шї венъ слѣн прѣ дмнхула дмнхула тпз прѣ пмж
ат тпз чѣдѣ сївѣ кареле алл фрпх цїе. Атже алл
тпн нкъ оунитा прѣ дмнхула дмнхула тпз каствѣ
пїезїи порѹнчнае аль, шї жукїи кївнцие шї днрѣ
шї тпбене аль, кїпте єш ѡорѹнческъ цїе ѡестпѣн
Бе Кандъ юнндаи мжнка ндь шї сївѣ дмнхулаи, шї
касе сѹре зиїднкъ шї апкїи ндь фрпх цїе.
Ге Шї бойн тпн шї онле тале дмнхулаи дссе цїе,
лрпнитулъ шї алл фрпх цїе, шї тпбен
Дг кїпте ли тпнне дмнхулаи дссе цїе. Тебенъ
шї ппл҃у куѣ нннамата шї венъ оунита прѣ дмнхулаи
шї нпсптулъ тпз чела уетпбх скос днн ппмжнтулъ
шї єгнптулъ, днн каса рогїен. Чела уетпбх
лрпх прен пустепн чела маре, шї зффрикошаптулъ
шї чела оунде шїпн мушекнда, шї скрѣпн, шї
шї ейтес, оунити єрл алл, чела чезах скос цїе днн
шї ппстпр волцхрастп иїзборп де алл. Чела че
тпз хѣрнит куѣ манъ фрпх цїе ка иан шїпт
тпз шї нау шїпт ппннции тпнне, пенптпх ка сївѣ
пннческъ, шї сївѣ ппннческъ, сївїи факт цїе
55 бннне ли чѣледе алпон аллтплале. Шї сївїи зи
чи фрпх нннамата вѣртптп мѣт шї тпржка мж
ннн мѣлє мѣлє фккптп мѣт пустпбх чѣл маре днн
шї ета. Шї венъ поменн прѣ дмнхула дмнхула
Тпз, кто єлл днн цїе пустпбх ка сївѣ фатн вжптулъ, шї
шї пенптпх ка сївѣ фпптрѣскъ фтегпдхнца аль
каре алл тжрпт ппннции оуп тпнне ка ѡестпѣн
Дг Шї бади дебен оунита куѣ оунитарѣт прѣ дмнхула днн
шї нпсптулъ тпз, шї венъ мѣлє прѣ оуїма аллтор алл
шї ппсптн, шї венъ слѣн лор шї тпбене зиїнна лор
шї ппсптулъ сївїи волс дѣтпбзи прѣ чѣл шї прѣ тп
мжнка куѣмнкъ ппсптн венъ перн. Атже кнн
шї тчлѣлѣ лллтпс аллнен кїпте дмнхула дмнхула тпз
шї фккптп фатн волсистп, алл венъ перн пенптпх
шї ппспе нацн лесквдатп гласулаи дмнхулаи дмнхула
алл венъ бестпр.

К А П ё

сюзълътъ сърнѣнѣ, тѣкъ прѣчи дѣстѣзънъ гоуда
нълъ ка сътъ фѣтънъ сътъ моченѣнѣ лименъ ма-
ришъ тарнъ манѣврѣтъ сътъ дѣстѣзънъ бонъ чѣлъ
ци мари шинъ сътъ съдѣнѣнѣ пленъ дѣстѣзънъ .
Норѣдъ маре шинъ мухълъ шинъ фѣтълъ, фе-
чорѣнъ лънъ єнакъ, пре кърѣнъ тѣкъ шинъ тѣкъ лънъ лъ-
зинъ, чине лъзинъ спѣтълъ фѣтълъ бакъ чине фечорѣ-
лъ лънъ єнакъ . Шинъ венъ вънѣщъ дѣстѣзънъ, къ
дѣмнѣлъ дѣмнѣзълъ тѣкъ дѣстѣзъ бакъ мѣтънъ

Biblia, 1688, pag. 132, col. I

6. Si vei pazi poruncile Domnului Dumnezaului tau, sa mergi intrucale lui si sa te temi de dinsul.

7. Că Domnul Dumnezaul tău te va băga pre tine la pămînt bun și mult, unde-s pările de apă și izvoară a făr-fundurilor ieșind pren cîmpuri și pren munci.

8. Pămîntul al grâului și al orzului, vii, smochini, rodii, pămîntul măslinului, untdelemnului și al mierii,

9. Pămînt pre carele nu cu săracie vei mîncă pîinea ta și nute vei lipsi nimică pre el, pămîntul carele pietrile lui – hier, și denunții lui vei săpa aramă.

10. Si vei mîncă și te vei sătura și vei blagoslovi pre Domnul DumnezeuL tău pre pămîntul cel bun carele au dat tie.

11. Ia-te aminte, nu uita pre Domnul Dumnezaul tau, ca sa nu pazesti poruncile lui si judecatale si dreptatale lui cte eu poruncescu tie astazi.

12. Ca nu căndai, mîncînd și săturîndu-te, și case bune zidind și lăcuind întru êle.

13. Si boii tai si oile tale immuljindu-se tie, argintul si aurul
immuljindu-se tie si toate cete-s la tine immuljindu-sa tie,

14. Te vei înălța cu inima ta și vei uita pre Domnul Dumnezeul tău, cela ce te-au scos den pământul Egiptului, den casa robiei.

15. Cela ce te-au adus pren pustiului cel mare și înfricoșatul, acela unde sărpi mușcind, și scorpii, și săte, unde nu era apă, cela ce t-ai scos ie den piatră colțură izvor de apă;

16. Cela ce te-ai hrănit cu mană în pustiu, care n-ai știut tu și
n-ai știut părintii tăi, pentru ca să te chinuiească și să te îspitească,
n-ți facă și bine la cele de apoi ale tale.

17. Si să nu zici întru inima ta: «Vărtutea mea și tăria mării nele mi-au făcut mie puterea cea mare aceasta.»

18. Si vei pomeni pre Domnul Dumnezaul tau, ca el da tie putere ca sa faci vrtute si pentru ca sa intareasca fagduința lui, care au jurat parintilor tăi ca astazi.

19. și va fi de vei uita cu uitarea pre Domnul Dumnașul tău și vei mărge pre urma altor dumnașăi și vei sluji lor și te vei inchina lor, mărturisescu voao astăzi pre ceriu și pre pământ cum cu pierzare veți peri.

20. În ce chip și cîlările limbii cîte Domnul Dumnezeu pierde
de cără fața voastră, aşa veți peri, pentru căce n-ai ascultat
glasul Domnului Dumnezeului vostru.

CAP 9

1. Ascultă, Israîl! Tu treci astăzi Iordanul ca să întri să moștenești limbi mari și tari mai vîrstos decât voi, cetăți mari și cu zidiuri până în ceriu,

2. Norod mare și mult și înalt, feciorii lui Enac, pre carei tu știi și tu ai auzit: «Cine au stătut împotriva fetei feciorilor lui Enac?»

3. Si vei cunoaste astazi ca Domnul Dumnezaul tau, acesta va merge inain/tea fetii tale, foc topitoriu iaste. Aceasta va surpa

Ms. 45

6. Si vei păzi porințele Domnului Dumnezdău-l tău, să mergi întru căile lui și să te temi de el.

7. Că Domnul Dumnezdău-l tău te va băga pre tine la pământ multu și bun unde-s păraie de apă și izvor a fără-fundurilor ieșindu pre cămpuri și prea munți.

8. Pământu a grăului și a orzului, vili, smochinii, roidii pământu maslinului, unuielem-nului și miere,

9. Pământu pre carele nu cu săracie vel mânca pâinea ta și nu te vei lipsi nimic preste el, pământu căruia pietrii lui sănt hier și den munții lui vei săpa aramă.

10. Si vei mânca și te vei sătura și vei bla-goslovii pre Domnul Dumnezdău-l tău pre pământul cel bun carele au dat și.

11. Ia-te aminte pre tine, nu uita pre Domnul Dumnezdău-l tău ca să păzești porințele lui, giudecările și dreptările lui căte- eu porințescu și astăzi.

12. Iară să nu cîndai măncandu și săturdăndu- te, și case bune zîndu și încuindu întru ele.

13. Si boii tăi și oile tale înmulțindu-să și, și argintul și aurul înmulțindu-să și toate căte-s la tine înmulțindu-să și,

14. Te vei înmăla cu inima ta și vei uita pre Domnul Dumnezdău-l tău, cela ce te-au scos den pământu Egiptului, den casa robicei.

15. Cehua ce te-au adus pren pustiul cel mare și cel strănic, acela unde șarpele mușcându și scorpiu și se te unde nu era apă, cela ce și- au scos și te adăugindu- și,

16. Celui ce te-au hrănit cu mana în pustiu, carea n-ai știut tu și n-ai știut părinții tăi, pentru ca să te chinuiască și să te ispitească, să-ji facă și bine la cele de apoi ale tale.

17. Si să nu dzici îninima ta: «Vărtutea mea și tăria mănilor mîle mi-ai făcut mie putere cea mare aceasta.»

18. Si vei pomeni pre Domnul Dumnezdău-l tău, căce el și- dă putere ca să facă vărtute și pentru ca să intărescă și făgăduința lui, carea au giurat părinților tăi ca astăzi.

19. Si va fi să vei uita cu uitare pre Domnul Dumnezdău-l tău și vei mîrge de-napoi altor dumnedăzi și vei sluij lor și te vei lăudă lor, mărturisesc voao astăzi cerului și pământul cum cu perire vezi perii

20. În ce chip și cîlîlalte limbi căte Domnul Dumnezdău pierde de către fața voastră, așa vezi perii, pentru căce n-ai ascultat glasul Domnului Dumnezdău lui vostru.

CAP 9

1. Asculă, Israîl! Tu treci astăzi Iordanul și să între să moștenești limbi mari și tari mai vîrstos decât voi, cîțăi mari și cu ziduri până la ceri.

2. Nărodu mare și multu și înaltu, feriorii lui Enac, pre carii tu și tu i-ai șudzit: «Cine va sta împotriva fății feriorilor lui Enac?»

3. Si vei cunoaște astăzi că Domnul Dumnezdău-l tău acesta va mîrge înaintea fății

Ms. 4389

6. Ca să păzești porințele Domnului Dumnezdău-l tău, să umbli pre casca lui și să te temi de dănsul.

7. Că Domnul Dumnezel tău te va duce în țara cea bună și mare, unde sunt păraie de apă și puțuri adânci care cură pren cămpii și pren munți.

8. În țara grăului și a orzului, a viilor și a smochinelor și a rodililor, în țara măslinilor și a unuiei și a mierii,

9. Unde nu vei mânca pâinea ta cu săracie² și nimic nu-ți va lipsi într-ânsa ca să mai bei, în țara unde sunt pietri de fier și den munții lor se va săpa aramă.

10. Si vei mânca și te vei sătura și vei blagoslovii pre Domnul Dumnezel tău în țara cea bună carea o au dat și.

11. Socoșește-te nu uita pre Domnul Dumnezel tău, porințele lui și judecările lui și dreptările lui să păzești, căte porințescu și te-astăzi.

12. Să nu cumva după acesta mâncașd și săturdăndu- și zînd casc bune și lăciund într-ânsel.

13. Si prăsindu- și- se oile și boii și înmulțindu- și- se aurul și argintul și toate căte vei avea adăugindu- și,

14. Să și se înalje inima și să uji pre Domnul Dumnezel tău carele te-au scos den Țara Egiptului, den casa robicei.

15. Si carele te-au trecut pren pustiua cea mare și înfricoșă, în carea era șarpi și scorpile cîle mușcătoare și ai insectat într-ânsa și apă nu era, carele și- au scos izvor de apă den piatră stârminoasă;

16. Si te-au hrănit cu mană în pustie, pre care nu l-ai știut tu, nici părinții tăi să te năcăjescă și să te ispitească, iar apoi să-ți fie milostiv și să-ți facă bine.

17. Să nu zici în inima ta: «Vărtutea mea și tăria mănilor mîle au făcut mie această putere mare.»

18. Ce să-ți aduci aduci aminte de Domnul Dumnezel tău, că acela și- au dat tărie și putere să facă ca să umple făgăduința sa cu carea sc-ă jurat părinților tăi ca și în zioa de astăzi.

19. Iar de vei uita cu uitare pre Domnul Dumnezel tău și vei umbla după alii dumnezei și vei sluij lor și te vei închinde lor, mărturisesc voaoă astăzi, cu ceriul și cu pământul, că cu pericule vei petri

20. Ca și cîlîlalte limbi căte le pierde Domnul Dumnezel de-napoi fății voastre. Așa vei petri și voi deaca nu vei asculta glasul Domnului Dumnezelui vostru.

CAP 9

1. Asculă, Israîl! Astăzi tu vei trece Iordanul și vei întra să iai limbile cîle mari și mai tari decât voi, oamenii cei mari și cu cîțăi până la ceriu.

2. Oamenii cei mari și mulți și naști, feriorii lui Enac, pre carii tu și tu i-ai șudzit: «Cine va sta împotriva fății feriorilor lui Enac?»

3. Iar să știi astăzi că Domnul Dumnezel tău va mîrge înaintea ta, că iuste foc arzător și

Versiunea modernă

6. Păzește porințele Domnului Dumnezelui tău, mergi pe căile sale și teme-te de el.

7. Căci Domnul Dumnezel tău te va duce într-o țară bună, cu riuri de apă, cu izvoare care țășnesc din străfunduri pe cîmpii și prin munți.

8. Tară a grăului și a orzului, a viilor și a smochinelor și a rodililor, țară a măslinilor și a mierii,

9. Tară în care pînca pe care o vei mînca nu este drăguță și în care nu vei duce lipsă de nimic; țară în pietrelle căreia sunt zăcăintele de fier și din munții căreia vei scoate aramă.

10. Cînd vei mânca și te vei sătura, binecuvîntăzi pe Domnul Dumnezel tău pentru țara cea bună pe care și- a dat-o.

11. Ai grija, nu uita pe Domnul Dumnezel tău și nu nescoci porințele, rînduilele și legile sale pe care te-ile le porințescu astăzi.

12. Iar atunci cînd vei mânca și te vei sătura, cînd vei zidi case frumoase și vei locui în ele.

13. Cînd se vor înmulții vitele, oile și caprele tale, cînd și- vă spori argintul și aurul și vei fi bogat,

14. Ai grija ca trufa să nu-ți cuprindă inima și să nu uji pe Domnul Dumnezel tău, care te-a scos din țara Egiptului, din casa robicei.

15. Care te-a condus prin pustiul cel mare și îngriziitor, unde erau șerpi veninoși și scorpioni, pămînt al insectării, lipsit de apă; care a făcut să țășnească pentru tine izvor de apă din stîncă de crevencă;

16. Care te-a hrănit în pustiu cu mană, pe care nu l-ai știut tu, nici părinții tăi să te năcăjescă și să te ispitească, iar apoi să-ți fie milostiv și să-ți facă bine.

17. Nu trebuie să zici în inima ta: «Am dobîndit această bunăstare prin puterile mele și prin tăria mănilor mele.»

18. Ci adu- și- aminte de Domnul Dumnezel tău, căci el și- dă putere ca să dobîndești bunăstare, de neplimindu- și astfel, ca și acum, legămîntul pe care l-a întărit prin jurămînt cu părinții tăi.

19. Dacă însă vei uita pe Domnul Dumnezel tău și vei merge după alii dumnezei, dacă nu vei sluij și te vei închinde lor, vă mărturisesc astăzi că vezi pieri neîndoiechnic.

20. Vezi pieri ca și popoarele pe care Domnul le nimiceste la venirea voastră, dacă nu vezi asculta glasul Domnului Dumnezelui vostru.

CAP. 9

Moise amintește israeliilor cum au încălcat ei legea

1. Asculă, Israele! Astăzi vei trece Iordanul, ca să între și să cucerești cetăți mari, cu ziduri pînă la cer, popoare mari și mai puternice decât tine,

2. Între care niște oameni mari și înalți de statură, enachitii, pe care îi cunoști și despre care și auzit spunindu-se: «Cine se poate împotrivi fililor lui Enac?»

3. Să știi aşadar astăzi că însuși Domnul Dumnezel tău va merge înaintea ta, ca un foc

Biblia, 1688, pag. 132, col. II

pre ei și acesta îi va întoarce pre ei de cără fața ta și-i va surpta pre ei și-i va pierde pre ei de sărg, după cum au zis Iie Domnul.

4. Să nu zici întru inima ta, cînd va pîrde Domnul Dumnezaul tău limbile acîstea înaintea fêtii tale zicînd: «Pentru direptătile mîle m-au băgat pre mine Domnul să moștenesc pămîntul acest bun», ce pentru păgînătatea limbilor acestora Domnul va surpa pre ei de cătră fața ta.

5. Nu pentru direpta ta, nice pentru curăția inimii tale tu
întri ca să moșenești pămîntul lor, ce pentru păgînătatea și
fărădellea limbilor acestora Domnul va surpa pre dînșii den
naîntea fetei tale și pentru ca să întărească făgăduința care au jurat
Domnul părintilor voștri, lui Avraam și lui Isaac și lui Iacov.

6. Să vei cunoaște astăzi că nu pentru direptaile tale Domnul Dumnezaul tău dă ie pământul cel bun acesta să-l moștenești, căci norod năsîlnic la grumaz ești.

7. Adu-ți aminte, să nu uiți căte ai mîniaiat pre Domnul Dumneazăul tău în pustie, den ziua ce aț ieșit den pămîntul Eghipetului până a venit la locul acesta, neascultînd făceați cele cătră Domnul.

8. și la Horiv aț măniat pre Domnul și s-au mîniat Domnul pre voi, să surpe pre voi.

9. Suindu-mă eu în munte să iau lăspezile cîte de piatră, lăspezi de făgăduință, care le-au făgăduit Domnul cătră voi, și am răcucit în munte 40 de zile și de 40 de nopți, pînă n-am mincat și apă n-am băut.

10. și mi-au dat Domnul cîte doao lăsprez de piatră scrisc cu degetul lui Dumnezeu și pre dînsel să scrisesc toate cuvintele care au grăit Domnul cătră voi în munte, den mijlocul focului, în iaua adunării.

11. Si fu pren 40 de zile si pren 40 de nopți, au dat Domnul unele căle doao lăsprezi de piatră, lăsprezile săgăduinții.

12. și zise Domnul cățră mine: «Scoală-te și te pogoară de tipă de aici, căci au făcut fărădelege norodul tău, pre carei i-aici cos de la Eghipet. Au ieșit curând den calea carea ai poruncit lor și au făcut lor topire.»

13. și zise Domnul cătră mine zicind: «Grăit-am cătră tine o
ată și de doao ori zicind: Am văzut norodul acesta și, iată, nărod
ăsilnic la grumaz iaste.

14. Lăsa-mă să-i surpăre ei și voi stinge numele lor de desuptul cerului și te voi face să tine în limbă mare și tare și mult mai vîrtoș decât aceasta.»

15. Si intorcindu-mă, m-am pogorât den munte, și muntele ardea cu foc și cele doao lêspezi ale mărturilor pre amîndoao mâinile mîle.

16. Si văzind că ați greșit înaintea Domnului Dumneazăului vostru și ați făcut voao singuri vițel topit și ați ieșit curând den calea carea au poruncit Domnul voao să faceți,

17. Si, ūind cēle doao lēspezi, / am lepădat pre êle den mînile

Ms. 45

ta, foc topitorii iaste. Acesta va surpa pre ei și acesta îi va întoarce pre ei de cără fața ta și va surpa pre ei și-i va pierde pre ei de sărgu după ce și-au dzis ţie Domnul.

4. Să nu dzici întru inima ta căndu va topi Domnul Dumnezeul tău limbile acesea înaintea fêci tale dicându: «Pentru dreptăile mîle m-au băgat înțonoră pre mine Domnul să moștenescu pământul acestu bun», ce pentru păgânătatea limbilor acestora Domnul va surpa pre ei de cără fața.

5. Nu pentru dreptatea ta, nice pentru curăția inimii tale tu întri ca să moștenești pământul acesta¹, ce pentru păgânătatea și fărădellea a limbilor acestora Domnul va surpa pre ei de-naintea fêci tale și pentru ca să întârcască făgăduința carea au giurat Domnul părinților noștri, lui Avraam și lui Isaac și lui Iacov.

6. Și vei cunoaște astăzi că nu pentru dreptăile tale Domnul Dumnezeul dă ţie pământul cel băut acesta să-l moștenești, căce nărodu năsălnic la grumadzi ești.

7. Adu-ți aminte, să nu uji căte ai măniat pre Domnul Dumnezeul tău în pustiu, den'care azi aji ieșit din pământul Egiptului până ați venit la locul acesta, neascultându-vă aflată, cèle, cătă Dumnezeul.

8. Și la Horiv ați măniat pre Domnul și s-au măniat Domnul pre voi, să vă surpe pre voi.

9. Suindu-mă eu în munte să iau lăspedzile cèle de piatră, lăspedzi de făgăduință, carele au grăit Domnul cără voi, și am făcut în munte 40 dzile și 40 nopți, pâine n-am măncat și apă nu am băut.

10. Și mi-am dat mie Domnul cèle 2 lăspedzi de piatră scris cu degetul lui Dumnezeul și, pre însele era scris toate cuvintele carele au grăit Domnul cără voi <în munte>², den mijlocul focului, într-dzuă adunări.

11. Și tu pren 40 dzile și pren 40 nopți au dat Domnul mie cèle 2 lăspedzi de piatră, lăspedzi de făgăduință.

12. Și dzise Domnul cără mine: «Scoală-te și te pogoară de sărgu de aicea, căce au făcăt fărădellea nărodu tău pr cări ai scos de la Egipt. Au ieșit curându den calca carea ai porâncit lor, au făcut lor topire»³.

13. Și dzise Domnul cără mine: «Grăit-am cărătine o dată și de doao ori dicându: Am văzut nărodu acesta și iată nărodu năsălnic la grumadzu iaste.

14. [Și acum]⁴ lasă-mă să-i surpu pre ei și voi stinge numele lor dedesuptul cerului și te voi face pre tine întru limbă mare și tare și multă, mai vărtos decât aceasta.»

15. Și întorcându-mă, m-am pogorât den munte și muntele ardea cu foc și cèle 2 lăspedzi a mărturilor pre amăndoao mănilile mîle.

16. Și văzindu că aji greșit înaintea Domnului Dumnezeului vostru și aji facut voao sănguri vișă topit și aji răzărit curându dentru calca carea au porâncit Domnul voao să faceți.

17. Și apucându-mă de cèle 2 lăspedzi le-am

Ms. 4389

acesta-i va pierde și acesta-i va goni dinaintea fêci voastre și-i va potopi curând, cum au grăit ţie Domnul.

4. Și cănd va potopi Domnul Dumnezeul tău limbile acesea dinaintea fêci tale, tu să nu grăiesti zicând așa: «Pentru dreptăile mîle m-ai adus Domnul să moșteneștă această țară bună», că pentru păgânătatea acestor limbii îi potopesc Domnul dinaintea fêci voastre¹.

5. Iar nu pentru dreptatea ta, nici pentru curăția inimii tale întră-vei să iai țara lor, iar pentru păgânătatea lor și pentru fărădellea acestor limbii, îi va potopi Domnul dinaintea fêci tale și ca să așaze făgăduința carea au jurat părinților tăi, lui Avraam și lui Isaac și lui Iacov.

6. Și să știi astăzi că pentru nedreptatea ta dăje Domnul Dumnezeu să iai această țară bună, că sănțești oamenii năsălnici și vărtosi cu cerbicea.

7. Adu-ți aminte și nu-ți uita de căte ori ai măniat pre Domnul Dumnezeul tău în pustie, den zioa ceea ce ai ieșit din țara Egiptului până ați sosit la acest loc, și neplecându-vă ați greșit înaintea Domnului.

8. Că și în Horiv ați măniat pre Domnul și se-au măniat pre voi Domnul, să vă părăză.

9. Când m-am suiat eu în munte să iau lăspedzile cèle de piatră, lăspedzi cèle 2 de piatră, ale făgăduinței, care au făgăduit Domnul cără voi, și am fost în munte 40 de zile și 40 de nopți și pâine n-am măncat, nici apă n-am băut.

10. Și-m dêde Domnul 2 lăspedzi de piatră, scris cu degetul lui Dumnezeu, în care era scris toate cuvintele căte grăi cu voi Domnul în munte, den mijlocul focului, în zioa adunării.

11. De-acii deaca trecură acèle 40 de zile și acèle 40 de nopți și-m dêde Domnul acèle 2 lăspedzi de piatră, lăspedzi legii.

12. Zise cără mine Domnul: «Scoală-te și te pogoară de aici curând, că oamenii tăi carei i-ai scos den Țara Egiptului au făcut fărădellea și curând- se-au dat în laturi dencale carea le-am porâncit lor și au făcut lor topire.»

13. Și zise iar cără mine Domnul: «Grăit-am ţie o dată și de doaoări, că am văzut acest nărod că iaste nărod vărtos la cerbice.

14. Ce mă lasă să-i pierz și să potopesc numele lor de supt cer, iar pre tine să te fac întru limbă mare și tare și mai mult decât pre aceștia.»

15. Și întorcându-mă, mă pogorât den munte, iar muntele ardea cu foc și 2 table ale mărturiei era într-amăndoao mănilile mîle.

16. Și văzui, că aji greșit înaintea Domnului Dumnezeului vostru și aji facut voao sănguri vișă topit și aji răzărit curându dentru calca carea au porâncit Domnul voao să faceți.

17. Și apucându-mă de cèle 2 lăspedzi le-am

Versiunea modernă

mistitor. El îi va nimici și îi va doborî înaintea ta, iar tu îi vei izgoni și îi vei răpune degrabă, aşa cum și-a poruncit Domnul.

4. Când Domnul Dumnezeul tău îi va izgoni dinaintea ta, să nu-ți spui în inima ta: «Pentru că am dreptate, Domnul m-a lăsat să intru în țara aceasta și să o iau în stăpînire», căci, de fapt, Domnul izgoniște aceste popoare din fața ta din pricina nelegăturii lor.

5. Nu pentru că ai dreptate, nici pentru că ești cinstit în inima ta poți să intre și să iei în stăpînire țara lor. De fapt, Domnul va izgoni aceste popoare din fața ta din pricina nelegăturii lor și ca să împlinescă făgăduința pe care a făcut-o prin jurămînt părinților tăi, Avraam, Isaac și Iacov.

6. De accea să știi că, nu pentru că ai dreptate își dă Domnul Dumnezeul tău în stăpînire această țară frumoasă; căci ești un popor tare la cerbice.

7. Adu-ți aminte și nu uita cum l-ai măniat pe Domnul Dumnezeul tău în pustie. Din ziua în care aji ieșit din țara Egiptului pînă cînd aji sosit în acest loc, l-ai înfruntat neîncetat pe Domnul.

8. Chiar la Horeb l-ai măniat pe Domnul, încit, în mînia sa, Domnul a vrut să vă nimicească.

9. Cînd m-am urcat pe munte ca să primesc tablele de piatră, tablele legămîntului pe care Domnul l-a încheiat cu voi, am rămas pe munte patruzeći de zile și patruzecci de nopți, sără să mănușcă și sără să beau apă.

10. Și mi-a dat Domnul cele două table de piatră scris cu degetul lui Dumnezeu, pe care erau însemnate toate cuvintele rostite de Domnul către voi pe munte, din mijlocul focului, în ziua adunării.

11. După cele patruzecci de zile și patruzecci de nopți, Domnul mi-a dat cele două table de piatră, tablele legămîntului.

12. Și mi-a zis: «Scoală-te și coboară repede de aici, căci popoul tău, pe care l-ai scos din Egipt, a săvîrșit o fărădelle. După scurt timp, s-a abătut de la calea poruncită de mine și și-au făcut un chip turnat.»

13. Domnul mi-a mai spus: «M-am uitat la acest popor și, într-adesea, este un popor tare la cerbice.

14. Lasă-mă să-i nimicesc și să șterg numele lor de sub cer, iar din tine voi face un popor mai puternic și mai numeros decât ei.»

15. Atunci m-am întors și am coborât de pe munte. Muntele ardea cu foc, iar eu țineau cu unându-o mănuile cele două table ale legămîntului.

16. Când am văzut că aji păcănuît față de Domnul Dumnezeul vostru facindu-vă vițel turnat și abăindu-vă curind de la calea care v-a poruncit Domnul să mergeți,

17. Am apucat cele două table, le-am aruncat

Biblia, 1688, pag. 133, col. I

m le  i le-am zdrobit dînaintea voastră.

18. Si m-am rugat inaintea Domnului al doilea rînd, ca si intînti, 40 de zile si 40 de nopți, pînă n-am mîncat si apă n-am băut, pentru toate greșalele voastre care le-aț greșit, ca să faceți răul inaintea Domnului Dumnezeului vostru, ca să-l mînuiți pre el.

19. Si înfricoșat săn pentru mînie și pentru urgie, căci s-au mînat Domnul pre voi, ca să surpe pre voi. Si mă ascultă Domnul pre mine și întru vrîmea acâea.

20. Si pre Aaron s-au miniat Domnul foarte, ca sa-l surpe pre el; si m-am rugat si pentru Aaron in vrumea aceea.

21. Si păcatul vostru carele aț făcut vițelul, am luat pre el și l-am ars de tot pre el cu foc și l-am tăiat pre el și l-am măcinat foarte, până l-am făcut mărunt și s-au făcut ca praful; și am aruncat praful la pîrîul ce pogorîea den munte.

22. Si intru Arderea si intru Ispitirea si intru Morminturile Pohtii aț miniat pre Domnul Dumnezaul vostru.

23. și cînd v-au trimis Domnul de la Cadis Varni, zicînd: «Suij-ă, moșteniți pămîntul carele eu dau voao», și at călcat cuvîntul Domnului Dumnezeului vostru și n-a crezut lui n-a ascultat glasului lui.

24. Si neascultind aș fost cîl de cătră Domnul den zioa care s-au cunoscut voao.

25. și m-am rugat înaintea Domnului 40 de zile și 40 de nopți, cîte m-am rugat, pentru că au zis Domnul să vă surpe pre voi.

26. și m-am rugat către Dumnezeu și am zis: «Doamne, Doamne, Împăratul dumnezeilor, nu surpa norodul tău și moștenirea ta care ai mîntuit cu vărtutea ta cea mare, pre carei ai scos den pământul Eghipetului cu vărtutea ta cea mare și cu mîna ta cea tare și cu brațul tău cel naltu.

27. Adu-ți aminte de Avraam și de Isaac și de Iacov, slugile tale, cărora te-ai jurat pre tine; și să nu cauți asupra nesilniciei norodului acestuia și pre păgânmătățile lor și pre greșalele lor,

28. Ca să nu zică cîndai ceia ce lăcuiesc pămîntul de unde ai scos pre noi de acolo zicînd: «Pentru căce n-au putut Domnul să-i bagă pre dînșii la pămîntul care au zis lor și pentru căce i-au urît Domnul pre ei, i-au scos pre ei să-i ucigă la pustie.

29. „Și acesta e norodul tău și sorțul tău, pre carei ai scos den
pământul Egiptului cu vărtutea ta cea mare și cu brațul tău cel
nălt.»

CAP. 10

1. Întru accea vrême zise Domnul cătră mine: «Cioplește și doao lăspri de piatră ca și cîle dentău și te suie cătră mine la munte și vei face și chivot de lemn.

2. Si scrie-voiu pre lăspezi cuvintele cîte au fost în lăspezile cîle dentăiu care le-ai fărîmat și vei pune pre êle în/ chivot.

Ms. 45

lepădat pre élle den măinile mîle și le-am zdrobit
pre élle deninantea voastră.

18. Si m-am rugat înaintea Domnului al doilea rîndu, ca și întâi, 40 de zile și 40 de nopți, păine n-am mîncat și apă n-am băut pentru toate greșelele voastre carele aji greșit ca să facem rău înaintea Domnului Dumnedzăului vostru ca să măniajă pre el.

19. Si înfricoșat sănu pentru frică și pentru mănic căce s-au măniat Domnul preste voi. Si mă ascultă Domnul pre mine și întru vrêmea accea.

20. Si pre Aaron s-au măniat Domnul foarte ca să-l surpe pre el; și m-am rugat și pentru Aaron întru vrêmea accea.

21. Si păcatul vostru carele aji făcut vițălul l-am luat pre el și l-am arsu de tot pre el cu foc și l-am tăiat pre el și l-am măcinat foarte, păns-aș făcut măruntu și s-au făcut ca un prah; și am aruncat pravul la părul cela ce pogorăd den munte.

22. Si întru Arderea și întru Ispitirea și întru Morminturile poftei aji dodec⁶ pre Domnul Dumnedzăul vostru.

23. Si cîndu v-au trimis Domnul de la Cadis Varni dicindu: «Suij-vă și moștenirea pămîntul carele eu dau voaoă», și aji călcat cuvîntul Domnului Dumnedzăului vostru și nu aji credut lui și, nu aji ascultat glasul lui.

24. Si neasculindu aji fostu cîle de cătră Domnul dentu care dizi s-au cunoscut voao.

25. Si m-am rugat înaintea Domnului 40 de zile și 40 de nopți căte m-am rugat, pentru că au dis Domnul să vă surpe pre voi.

26. Si m-am rugat cătră Domnul și am dzis: «Doamne, Doamne, Împărate a dumnedzelilor, nu surpa nărodul tău și moștenirea ta carea ai măntuit cu virtutea ta cea mare pre carii ai scos den pămîntul Egiptului cu virtutea ta cea mare și cu mina ta cea tare și cu brațul tău cel înalt.

27. Adu-ji aminte de Avraam și de Isaac și de Iacov, slugile tale, cărora te-ai giurat pre tine și să nu cauji asupra năsiniciei năroldului acestuia și pre păgînătăile lor și pre greșealelor,

28. Ca să nu dzică cîndai ceia ce lăcuesc pămîntul de unde ne-ai scos pre noi de acolă dicindu: «Pentru căce n-au putut Domnul să-i bagă pre însăli la pămîntul carele au dzis lor și pentru căce i-au urit Domnul pre ei, i-au scos pre ei să-i ucigă la pustiu.

29. Si acesta-i nărodul tău și sorul tău pre carii ai scos den pămîntul Egiptului cu virtutea ta cea mare și cu brațul tău cel înaltu.»

CAP 10

Ms. 4389

den măinile mîle și le-am sfărmat înaintea voastră.

18. Si iar m-am rugat Domnul al doilea rănd, ca și întâi, 40 de zile și 40 de nopți, păine n-am mîncat, nici apă n-am băut, pentru toate păcatele voastre, care aji greșit făcând rău înaintea Domnului Dumnezeului nostru și măniindu-l voi.

19. Si am fost în frică pentru mănilă și urgia, că se-au măniat pre voi Domnul să vă potopească. Si ascultă pre mine Domnul și intr-acca vrême.

20. Iar pre Aaron se mănie Domnul foarte, ca să-l părăză; și mă rugau și pentru dănsul intr-acca vrême.

21. Iară păcatul vostru care-l făcusest, adecă vițelul, l-am luat și l-am ars în foc și l-am băut și l-am fărămat, pără se-au făcut tot fărămituri și au fost ca pulberea; și am presărat pulberea lui pre părăul care ieșia den munte.

22. Si în Aprivirea și în Ispitire și în Morminturile poftei aji fost măniat pre Domnul Dumnezeul vostru.

23. Si cînd v-au trimis Domnul de la Cadis Varni zicându-vă: «Suij-vă și luajă în stăpînire jara pe care v-am dat-o», voi v-aj împotrivit poruncii Domnului Dumnezeului vostru, nu l-aj crezut și n-aj ascultat cuvîntele lui.

24. Ce totdeuna aji fost neplăcăndu-vă Domnului den zioa cîea ce se-au arătat voaoă.

25. Si m-am rugat înaintea Domnului 40 de zile și 40 de nopți, atâta m-am rugat, că zise Domnul că vă să-vă părăză.

26. Si rugindu-mă zis: «Doamne, Doamne, Împăratul limbilor, nu părde nărodul tău și moștenirea ta care ai măntuit cu tăria ta cea mare, care ai scos din Tara Egiptului, cu tăria ta cea mare și cu măna cea puternică și cu brațul tău cel nalt.

27. Ado-ji aminte de robii tăi, de Avraam, de Isaac și de Iacov, cărora te-ai jurat cu tine, nu căuta spre năsiniciei acestor oameni și spre necurățile lor și spre păcatele lor,

28. Ca nu cumva să zică vreodată ceia ce vor lăciu pre pămîntul den care ne-ai scos: «Neputind Domnul să-i ducă în jara carea lio au făgăduit și urându-i Domnul, i-au scos și i-au potopit în pustie.

29. Că acesta iaste nărodul tău și partea ta, care i-ai scos din Tara Egiptului cu tăria ta cea mare și cu brațul cel nalt.»

CAP 10

Versiunea modernă

din mîinile mele și le-am sfărmat sub ochii voștri.

18. Apoi am îngrenunchiat înaintea Domnului, ca și întâia oară, patruzezi de zile și patruzezi de nopți, fără să mănic pînă și fără să beau apă, pentru toate păcatele pe care le-ai săvîrșit, făcînd ceea ce este rău înaintea Domnului Dumnezeului vostru, căruia i-ai stîrnit mînia.

19. Căci mă temeam că Domnul, copleșit de mînie și de furie împotriva voastră, ar putea să vă nimicească. Dar Domnul m-a ascultat și de data aceasta.

20. Domnul s-a măniat foarte tare și pe Aron, încât era gata să-l piardă; dar m-am rugat atunci și pentru Aron.

21. Am luat apoi vițelul pe care l-ai făcut, adică păcatul vostru, l-am ars în foc, l-am sfărmat și l-am pisat bine, pînă cînd s-a făcut mărunțul praful; apoi am aruncat praful în pînoul careurgea din munte.

22. La Taberah, la Masa și la Chibrot-Hataava aștăriști iarăși mînia Domnului.

23. Cînd Domnul v-a trimis de la Cadeș-Barnea, zicind: «Suij-vă și luajă în stăpînire jara pe care v-am dat-o», voi v-aj împotrivit poruncii Domnului Dumnezeului vostru, nu l-aj crezut și n-aj ascultat glasul lui.

24. L-aj-î înfruntat pe Domnul din ziua în care v-am cunoscut.

25. Am îngrenunchiat aşadar înaintea Domnului și m-am închinat patruzezi de zile și patruzezi de nopți, căci Domnul a spus că o să vă nimicească.

26. M-am rugat Domnului și am zis: „Doamne Dumnezeule, nu nimici poporul tău, moștenirea ta, pe care l-ai izbăvit cu puterea ta cea mare și pe care l-ai scos din Egipt cu mîna tare.

27. Adu-ji aminte de robii tăi, Avraam, Isaac și Iacov, și nu lăua în seamă îndărătnicia acestui popor, nelegiuirea și păcatele lui,

28. Ca nu cumva locuitorii ţării din care ne-ai scos să spună: «Domnul n-a putut să-i ducă în jara pe care le-a făgăduit-o și îl urăște; de accea, i-a scos ca să-i omoare în pustiu.

29. Totuși ci sunt poporul tău și moștenirea ta, cei pe care le-ai scos din Tara Egiptului cu puterea ta cea mare și cu brațul tău ridicat.»

CAP. 10

Noile tabele ale legii.

1. Atunci Domnul mi-a zis: «Cioplește-ji două tabele de piatră la fel ca cele dintîi și urcă la mine pe munte; fă-ți și un chivot de lemn.

2. Eu voi scrie pre lăspedzi cuvîntele care au fost în lăspedzi cele dentăi carele ai surpat și le-ai vei pune pre élle în/săcriu.

Biblia, 1688, pag. 133, col. II

3. Să am făcut chivot de lemn neputred și am cioplit câte doao lăsperi de piatră ca și câte dentău și m-am săut în munte și câte doao lăsperi pre amîndoao mîinile mîle.

4. Să au scris pre lăspre, după scrierea cea de la munte, cele zeci de cuvinte carele au grădit Domnul către voi în munte, den mijlocul focului; și au dat pre ele mie Domnul.

5. Să întorcîndu-mă, m-am pogorât den munte și am pus în lăuntru lășezile, în chivotul carele am făcut și era acolo, după cum mi-au poruncit Domnul.

6. și fiii lui Israël s-au rădicat de la Viroth fiilor Ioachim Misadai. Acolo au murit Aaron și s-au îngropat acolo; și au preoțit Eleazar, fiul lui, pentru dânsul.

7. De acolo s-au rădicat la Gadgadu, și de la Gadgadu la Etevatha, pămîntul părîului apelor.

8. Întru acela vrême au osebit Domnul fêliul lui Levi a rădica chivotul făgăduinții Domnului să stea înaintea Domnului a slui și a să rugă și a blagoslovi pre numele lui până în zioa aceasta.

9. Pentru acăea nu iaste levitilor parte, nice sorțu între frații lor; Domnul Dumneazăul, el sorțul lor, în ce chip au zis lor.

10. Si eu am stătut în munte patruzeci de zile și patruzeci de nopti și mi-au ascultat Domnul pre mine și în vrâmea aceasta și n-ai vrut Domnul să surpe pre voi.

11. Si zise Domnul catră mine: «Pasă, rădică-te înaintea norodului acestuia și să între în lăuntru și să moștenească pământul carele am jurat părinților lor să-l dau lor.»

12. Si acum, Israîl, ce Domnul Dumnezeul tău cere de la tîni? Vâră numai a te teme de Domnul Dumnezeul tău, să mergi în oate căile lui și să iubești pre el și să slujești Domnului Dumnezeului tău den toată inima ta și den tot sufletul tău.

13. Să păzești poruncile Domnului Dumneazăului tău și direcțiile lui cîte eu poruncești astăzi, pentru ca să fie cîte bine.

14. Iată, Domnului Dumnezașului tău, ceriul și ceriul ceriului, ământul și toate cîte sunt întru el.

15. Fără numai pre părinții voștri au ales Domnul a-i iubi pre i și au ales semenii lor împreună cu dînsii, pre voi decât toate mibile, în ziua această.

16. Si veți tăia nesilnicia inimii voastre și cerbicea voastră să
nu o mai nesilnici.⁴³

17. Căce Domnul Dumnezăul vostru acesta e Dumnezăul umnezăilor și Domnul domnilor, Dumnezăul cel mare și tare și africoșat, carele nu alerge față, nice va lua dar;

18. Cela ce face judecată nemînecului și săracului, și văduvi, și iubește pre cel nemînamic să-i dea lui pâine și haină.

19. Si să iubiți pre cel neměnic, pentru că neměnici ați fost pámîntul Eghipetului.

20. De Domnul Dumnezaul tau să te temi și lui să slujăști și într-el să te lipești și prenumele lui să juri.

Ms. 45

3. Și am făcut chivot de lemn neputred și am cioplit cele 2 lăspedzi de piatră ca și maine și m-am suiat în munte și cele 2 lăspedzi la amândoao măinile mîle.

4. Și au scris pre lăspedzi, după scrisoarea cea dentă, cele 10 cuvinte carele au grăbit Domnul cătră voi întru munte den mijlocul fociului; și le-au dat pre Elă Domnul mie.

5. Și întorcându-mă, m-am pogorât den munte și am pus înlonțu lăspedzile, în săcriu carele am făcut; și era acolo după cum mi-a poruncit mie Domnul.

6. Și fiili lui Israël s-au rădicat de la Viroth fiilor Ioachim Misadai. Acolo au murit Aaron și s-au îngropat acolo; și au preuștej Eliazar, fiul lui, pentru însul.

7. De acolo s-au rădicat la Gadgad, «și de la Gadgad» la Ictavatha, pământu părăsului apelor.

8. Într-accea vreme am usăbit Domnul făilui lui Levi și rădica săcriul făgăduinței Domnului să stea înaintea Domnului a slujii și a te ruga și a blagoslovi pre numele lui până într dzua aceasta.

9. Pentru aceea nu iaste levitilor parte, niceșor, într frajii lor; Domnul Dumnedzăul, el sorțui lor, în ce chip au dzis lor.

10. Și eu am stătuit în munte 40 dzile și 40 nopți și m-au ascultat Domnul pre mine și într vremea aceasta și n-au vrut Domnul să vă surpe pre voi.

11. Și dzise Domnul cătră mine: «Îmbăla⁴, rădi că-te înaintea nărodului acestuia și să intre înlonțu și să moștenească pământul carole am jurat părinților lor să le dai lor.»

12. Și acum, Israël, ce Domnul Dumnedzăul căre de la tine? Făr-numai a te teme de Domnul Dumnedzăul tău să mergi într toate căile lui și să-l iubești pre el și să slujești Domnului Dumnedzăul tău den trătoare înima ta și den tră tot susfletul tău.

13. Să păzești porințele Domnului Dumnedzăului tău și dreptările lui căte cu porințescu și astăzi, pentru ca să-ți fie și bine.

14. Iată, Domnului Dumnedzăului tău, cerul și cerul cerului, pământul și toate căte-s într el.

15. Făr-numai pre părinții voștri au ales Domnul a-i iubi pre ei și au ales seminția lor împreună cu însuși pre voi decât toate limbile, într dzua aceasta.

16. Și veți că nășniciua inemci voastră și cerbicea voastră să nu o mai nășniciți încă.

17. Căce Domnul Dumnedzăul vostru acesta-i Dumnedzăul dumnedzăilor și Domnul domnilor, Dumnedzăul cel mare și tar și înfricoșat, carele nu să minuncădă de față, nice va lăud;

18. Cela ce face giudeju neměnicului și sărăimanului și văduii și iubēște pre cel neměnic să-dea lui pâine și haină;

19. Și să iubēști pre cel neměnic 'pentru că neměnic ați fostu, în pământul Egiptului.

20. Pre Domnul Dumnedzăul tău să temi și lui să-i slujești și cătră el să te lipești qib⁵ pre/ numele lui și giuri.

Ms. 4389

3. Și făcuiu sacru de lemn neputred și cioplui 2 lăspesi de piatră ca și cele dentă și mă suiu în munte și lăspesile amândoaoă într-amândoaoă măinile mîle.

4. Și scrise pre lăspesi cum fusesc scris și înțai: 10 cuvinte care au grăbit Domnul cătră voi în munte den mijlocul fociului; și le dăde Domnul mie.

5. Și întorcându-mă, m-am pogorât den munte și am băgat lăspesile în sacru care l-am făcut; și au fost acolo, cum au poruncit mie Domnul.

6. Iar feieriorii lui Israël se rădică de la Viroth ai feieriorii lui Achim în Misadin, unde muri Aaron și fu îngropat; și fu preot în locul lui, Eliazar, feierior lui.

7. Iar de acolo veniră în Gadgad, iar de la Gadgad, în Ietavath, în țara păraicelor apelor.

8. Într-accea vremea usebi Domnul pre seminția lui Levi să poarte sacru făgăduinței Domnului și să stea înaintea Domnului să slujească și să-l roage și să blagoslovească numele lui până în zioa de astăzi.

9. Pentr-accea nu iaste preoților soarta, nici parte într frajii lor, că Domnul însuși iaste soarta lor, cum le-au zis lor.

10. Iar eu am stătuit în munte 40 de zile și 40 de nopti și m-au ascultat Domnul în vremea aceea și nu vră vă părăzit.

11. Ce zise mie: «Păsă și te suie înaintea acestor oameni și să intre să moștenește țara carca m-am jurat părinților lor că o voi dă a acestora.»

12. Ce acum, Israël, ce căre Domnul Dumnezeul tău de la tine? Numai să te temi de Domnul Dumnezeul tău și să umbli pre toate căile lui, și să-l iubești și să slujești Domnului Dumnezeul tău den toată inima ta și den tot sufletul tău.

13. Să păzești porințele Domnului Dumnezeului tău și direptările căte porințescu și astăzi, ca să-ți fie bine.

14. Iată, cerul și cerul cerului al Domnului Dumnezeului tău iaste, pământul și tot ce iaste pre dănsul.

15. Ce însă pre părinții voștri i-au luat Domnul mai nainte să-i iubească, și după dînsii au ales pre voi, seminția lor, mai vârtoș decât pre toate limbile până în zioa de astăzi.

16. Ce să tăiai învărtosarea inimii voastre și cerbicea voastră, după accasta să nu o mai întări.

17. Că Domnul Dumnedzăul vostru acesta iaste, Dumnezeu Dumnezelor și domn domnilor, Dumnezeul cel mare și cel tar și cel înfricoșat, care nu caută în față, nici i plătește;

18. Carele face judecată vineticului, săraciei și văduvei și iubēște pre vinetic să-i dea pâine și îmbrăcăminte.

19. Ce și voi iubēști pre vinetic, că și voi aș fost vinetic în țara Egiptului.

20. De Domnul Dumnezeul tău să te temi și acelui să slujești și cătră el să te lipești qib⁵ pre/ numele lui și juri.

Versiunea modernă

3. Am făcut atunci un chivot din lemn de salcâm, am cioplit cele două table de piatră, la fel ca și cele dintă, și m-am urcat pe munte, cu ele în mînă.

4. El a scis pe table, după cum scrisește mai întâi, cele zece porunci spuse pe munte, din mijlocul fociului, în ziua adunării; apoi Domnul mi le-a dat mie.

5. După aceea m-am întors, am coborât de pe munte și am pus tablele în chivotul pe care l-am făcut; și acolo au rămas, aşa cum mi-a poruncit Domnul.

6. Fiili lui Israël au plecat de la Beerot-Bene-Iaacan la Mosera. Acolo au murit și a fost îngropat Aaron, iar acolo s-a făcut preot fiul său, Eleazar.

7. De acolo am plecat la Gudgod și de la Gudgod la Iotbata, un ținut în care sunt păraice cu apă.

8. În vremea aceea Domnul a luat de departe seminția lui Levi, pentru ca să poarte chivotul legăndului Domnului, să stea înaintea Domnului, să-l slujească și să binecuvânteze în numele lui, aşa cum face și astăzi.

9. De aceea, spre deosebire de frajii lor, levitii nu au partea lor de pământ, nici altă moștenire, căci Domnul este moștenirea lor, așa cum le-a făgăduit Domnul Dumnezeul tău.

10. Ca și mai întâi, am stat pe munte patruzezi de zile și patruzezi de nopți și Domnul m-a ascultat și de data aceasta și nu a mai vrut să vă nimicească.

11. Domnul mi-a zis: «Scoală și pomește înaintea acestui popor, să intre și să ia în stăpînire țara pe care le-o voi da, așa cum am jurat părinților lor.»

12. Și acum, Israele, ce aşteaptă Domnul Dumnezeul tău de la tine? Doar astăzi: să te temi de Domnul Dumnezeul tău, să umbli pe căile lui, să-l iubești și să slujești Domnului Dumnezeul tău din toată inima și din tot sufletul tău.

13. Să păzești porințele Domnului Dumnezeului tău și rinduile lui pe care și le dau eu astăzi, ca să-ți meargă bine.

14. Iată, cerul și cerul cerurilor, pământul cu tot ceea ce cuprinde el săint ale Domnului Dumnezeului tău.

15. Dar Domnul și-a îndreptat iubirea numai asupra părinților voștri și numai pe voi, urmașii lor, v-a ales dintr toate popoarele, după cum se vede și astăzi.

16. Tăiaș deci împrejur inimă voastră și nu mai fișă astăzi de încăpățină.

17. Căci Domnul Dumnezeul vostru este Dumnezeul dumnezelor și Domnul domnilor, Dumnezeul cel mare, puternic și înfricoșător, care nu ține seama de înfâșare și nu iartă și nu ia mită;

18. Care face dreptate orfanului și văduvei, care iubēște pe străin și-i dă hrana și îmbrăcăminte.

19. Să iubēști pe străin, căci și voi ați fost străini în țara Egiptului.

20. Să te temi de Domnul Dumnezeul tău, să-l iubēști, să stai aproape de el și să juri pe/ numele lui.

РЛД

КІА НУМЕЛЕ АЛН СЕРЖУН .   СІЛЬ ФАЛА ТА , ШІН ІІЛ
ДМНІСТРІА ТІВУ , КАРГЕС АЛФІКУПП ЦІС ЧІЛДЕ МАРІ ,
ШІН ЧІЛДЕ САЛЬВІНІС АЛЧЕСТІВ , КАРІЕ АЛСЕДУП ОІСКІЧІІ .
КІА КУШАППІС ЗЕІНІШІНЧІС ДЕ СУФЛЕПЕ САХ ПОГОРІ
ПІВІНІЦІНІС ТІВІН АЛ ЕГЕНПЕЛЬ , ТІВІН АЛХАМ ІІІС ФІКУ
ПРЕ ЧІНЕ С ДМНІС ДМНІСЕДІС ТІВУ , КА ЕЛЧЕЛЕС ЧЕРІ
АЛН АЛ МАЛАЦІННЕ .

К. А. П. А.
и спасиши пре дмнъ дмнезехъ твъ, ша
съ погубенъ паде али, ши дропитъ ци на
лънъ ши поргунтиле али, ши тъдектици на
али твълъ зиаге. Ши веци къннаще
хестпеникътъ нъкотинъ вънъ къкъ нъшти
нънъ ѹвъ възупъ честпътъ дмнълънъ дмнъзълънъ
твъ, ши мъртвънъ али, ши мъжна тъстъръ ши
брдцълъ чеъ налътъ. Ши съмнега али ши мъ
нънъ лъзъ, къже азътъ дмнълънъ дмнъзълънъ
твъ, али фарасонъ дъпъратълъ егъпетъ лънъ
ши лътътъ пъмжнътъ лънъ. Ши къже ѹвъ
фюкътъ пътърънъ егъпетънъ, ши каргълъ ав
ши итаторънъ лъръ, къмъ ѹвъ дмнълънъ дмнъзълънъ
ръштъ пре пътъе фалца лесъ гонидъ ен дъпъ възмабъ
дръ, ши тъчътъ дъпътъ пре ен дмнълънъ дмнъзъхъ
пътъ дъгъса дълътъзи. Ши къже ѹвъ фу
купъ вълъсъ дъпътънъ, тените аци венитъ ла локълъ
лътъзи. Ши къже ѹвъ фукичътъ али дадънъ ши
али лънърънъ фетчорълъ али еланъсъ, фетчорълъ али
ръбънъ, пре карти десинъзълъ пъмжнътълъ гъза
али ѹвъ дътъциятъ пре ен, ши пре вълъселе лъръ, ши
кофтуриялъ лесъ, ши Толътъ лъръ лътъръ, чеъра къ
ен дъмълъзълъ лътътъ егънъзълъ. Пентръ въ
съкънъ бърънъ кедътъзътъ фалътъе дмнълънъ тъблъ
маръ, къже ѹвъ фукичътъ дъпътъ вънъ хестпени.
Ши веци пътълъ твътъе поргунтиле али къже ѹвъ по
ръчесъ вълъсъ хестпени, пентръ въ съвътънъ ши
съвътъ дъмълънъ, ши сътъ дъпътъци ши сътъ мъщеници
пътълътълъ лакъреле вон търъчици, пре гоъдънъ
акълъ съмъшеници пре елъ. Пентръ въ съвътъ
дъмълънъгъзълълъ пре пъмжнътълъ къреле ѹвъ търъ
дмнълъ пътънънълъ вънънъ, съвътъ лъръ ши съмънъ
цийнъ лъръ, дъръзътъ къдънътънъ, пъмжнътъ къреле
кърълъ мъжре ши лътъте. Пентръ въ хестпени
мъжнътълъ къреле мърътъцъ вънъакълъ сълъ мъщеници,
и къдъ пъмжнътълъ егъпътълънъ хестпенизълъ ацъ
ешнътъ де акълъ, къндъ съмътънъ съмълъцъ ши
дълътъ къпънъорълъ къдътъдънънъ десегълъни.
Изътъ пъмжнътълъ къреле меринъ пътъ акълъ дълътъ
твъ съвътъ мъщеници пъмжнътъ дъмънътъе ши тълъ
пътъ дънъ пътълъ чеърънънъ ба єтъ лътъ. Пъмжнътъ
пре къреле дмнълъ дмнъзълълъ твъ дълъ съкотътъше
пътълътъ, съкънъ дмнълънъ дмнъзълънъ твъ пре
еите елъ, дънъпътълъ лънълънъ, ши пътътъ дъфтеръ
шилълъ лънълънъ. Изътъ спвѣцъ лънълътъ къ
лънълъ Толътъ поргунтиле къже ѹвъ по ръчесънъ цътъ
хестпени, сънъеши пре дмнълъ, дмнъзълъ твъ,
ши сънъ сълътъшнъ али дентръ Толътъ нънма тълъ,
ши дънъ тъстъ съфлерълъ твъ. Ши веци дълъ
пъмжнътълънъ твъ дълъ възмътъ пъмпуръ, ши
твълътъ, шицъ вънълънъ гърълъ твъ ши вънъ

Biblia, 1688, pag. 134, col. I

21. El, fala ta, și el, Dumnezăul tău, carele au făcut și cele mari și cele slăvite acăstea, carele au văzut ochii tăi.

22. Cu săptăzeci și cinci de suslete s-au pogorât părinții tăi la Eghipet, iară acum te-ai făcut pre tine Domnul Dumnezeul tău ca stările cerului la multime.

CAP 11

1. Să dă iubești pre Domnul Dumnezeul tău și să păzești
pazele lui și direcțările lui și poruncile lui și judecățile lui, toate
zilele.

2. Si vezi cunoaste astazi caici nu copiii vostrui, ci nu stiu, nici au vazut certarea Domnului Dumnezeului tau si măritile lui si mina cea tare si braful cel nalt,

3. Si sémnele lui și minunile lui, cîte au făcut în mijlocul Eghipetului, lui faraon, împăratul Eghipetului, si a tot pămîntu lui.

4. Si cîte au făcut păterii egiptenilor, si carăle lor si călărimea lor cum au încat apa Mării Roșie preste față lor, gonind ei după urma voastră; si i-au pierdut pre ei Domnul Dumnezeu până în ziua de astăzi;

5. Si cîte au făcut voao în pustiu, până at venit la locul acesta;

6. și cîte au făcut lui Dathan și lui Airon, feciorilor lui Eliav, feciorul lui Ruvin, pre carii, deșchizîndu pămîntul gura lui, i-au înghiit pre ei și pre casele lor și corturile lor și toată a lor avare cî era cu ei în mijlocul a tot Israîl.

7. Pentru că ochii voștri vedea toate faptele Domnului cîte mari cîte au făcut întru voi astăzi.

8. Si veți păzi toate poruncile lui, cîte eu poruncești voioastăzi, pentru ca să trăiști și să vă înmulțești și să întrăiști și să moștenești pămîntul la carele voi trăcești pre Iordanul acolo, să moștenești pre el,

9. Pentru ca să vă îndălungați zilele pre-pământului carele au jurat Domnul părinților voștri să le dea lor și semenții lor împreună cu dănsii, pămînt care cură miere și lapte.

10. Pentru că iaste pămîntul carele mărgeți voi acolo să-l moșteniți nu ca pămîntul Eghipetului iaste, de unde a ieșit de acolo, cînd seamăna sămînta și adapă cu picioarele ca o grădină de legumi.

11. Iară pămîntul carele mergi tu acolo înăuntru să-l moștești, pămînt de munte și cîmpu, den ploaia cerului va bea apă.

12. Pămînt pre carele Domnul Dumnezeul tău îl socotêtește purarea; ochii Domnului Dumnezeului tău preste el, de-nceputul anului și păñă în sfârșitul anului.

13. Iară să veți asculta cu auzul toate poruncile cîte eu poruncescu și astăzi, să iubesti pre Domnul Dumnezeul tău și iuștești lui dentru toată inima ta și den tot sufletul tău.

14. Să va da ploaie pământului tău după vrême, timpuriu și
ărziu, și-ți vei aduna grâul tău și vinul/tău și untdelemnul tău.

Biblia, 1688, pag. 134, col. II

15. Si vei da săturări la ţarine dobitoacelor tale și mîncîndu și săturîndu-te.

16 [15] Ia-te amente pre tine, să nu îi să lătească inima și veț călca [16] și veți sluji la alții dumnezei și vă veți închinde lor.

17. Si măniindu-se, să va urgisi Domnul preste voi și va opri ceriul și nu va fi ploaie și pământul roada lui nu va da și vețiperi degrabă den pământul cel bun care Domnul au dat voao.

18. Să veți pune cuvintele acăsteia la inima voastră și la sufletul vostru, să le veți lega întru semnul pre mîna voastră și vor fi neclătite înaintea ochilor voștri.

19. Să veți învăța pre ele pre feciorii voștri să le grăiască săzând în casă și mergând în cale, și culcîndu-să și sculcîndu-să.

20. Să le veți scrie la stâlpii ușii caselor voastre și porților voastre.

21. Pentru ca să să înmulțească zilele voastre și zilele
feciorilor voștri preste pământul carele au jurat Domnul părinților
tăi să dea lor, că și zilele cerului preste pămînt.

22. și va fi de veți auzi cu auzul toate poruncile acăsteia carele
eu poruncești voao astăzi să le faceți: să iubăt pre Domnul
Dumnezeul vostru, să mărgeș intru toate căile lui și să vă lipiț de
el,

23. Si va scoate Domnul toate limbile acăsteia de către față voastră și veți moșteni limbi mari și mai tari, mai vîrtoase decât voi.

24. Tot locul carele va călca urma piciorului vostru voao va fi, den pustiul și den Andilivan și den rîul cel mare, den Efrah, și sănă la Marea cea despre Apus va fi hotărâle voastre.

25. Nu va sta nimeni împotriva fetei voastre. Si frica voastră și
putremurul vostru va pune Domnul Dumnezeul vostru preste față
tot pământului preste carele veți călca preste el, în ce chip au grăbit
Domnul către voi.

26. Iată, eu dau înaintea voastră astăzi blagoslovenii și bleștă-nuri:

27. Blagoslovenile, de veș auzi poruncile Domnului Dumneștilor vostru cîte eu poruncescu voao astăzi.

28. și blestămurile, de nu veți asculta poruncile Domnului dumneazăului vostru cîte eu poruncescu voao astăzi, și vă veți întări den calea care eu am poruncit voao, mergînd să slujîți la alții umnezei pre carii nu-i stîti.

29. și va fi cînd te va băga pre tine Domnul Dumnezaul tău la îmîntul care treci tu acolo să-l moștenești, și vei da blagoslovirea pre muntele Garizin și bleștămînul pre muntele Gheval.

30. Nu-s, iată, acăstea decindea de Iordan, denuapoia căii
pusului soarelui, în pămîntul Hanaan, cela ce lăcuiête la apus,
ndu-se la Golgol, aproape de stejarul cel nalt.

31. Pentru că voi trăceți Iordanul, întrînd să moșteniș pămîntul re Domnul Dumnezeul vostru dă cu sorț toate zilele, și veți moșteni pre el și veți lăcui într-însul.

32. Si să păzit a face toate poruncile lui și judecările lui, care/

Ms. 45

15. Si vei da sături la țarini dobitoacelor tale și măncându și sătărându-te.

16 [15] Ia-te aminte pre tine și să nu să lășescă inima ta și vezi călca [16] și vezi slujă la dumnedzăi alii și vezi închină lor.

17. Si măniindu-să, să va scări Domnul preste voi și vezi opri ceriul și nu va fi ploaie și pământul nu va da roada lui și vezi perii de sărgiu den pământul cel bun carele Domnul au dat voao.

18. Si vezi pune cuvintele mîle acăstea la inima voastră și la sufletul vostru și le vezi spăndzura pre ele întru semințe pre mână voastră și vor fi neclintite înaintea ochilor voștri.

19. Si vezi învăță pre ele pre feriorii voștri să grăiască pre ele ședzându în casă și mergându încale, și culcându-să și sculându-să.

20. Si le vezi scrie pre ele la umșorii caselor voastre și porților voastre.

21. Pentru ca să s-ă înmulțască dizele voastre și dizele feriorilor voștri preste pământul carele au giurat Domnul părinților tăi să le deă lor, ca și dizele ceriului preste pământu.

22. Si va fi să vezi audzi cu audul toate poruncile acăstea carele cu porâncesci astăzi voao să le faceți: să iubili pre Domnul Dumnedzăul vostru, să mérgeți întru toate căile lui și să te lipești de el.

23. Si va scoate Domnul toate limbile acăstea de către față voastră și vezi moșteni limbi mari și mai tari, mai vărsos decât voi.

24. Tot locul carele va călca urma piciorului vostru voao va fi den pustii și Andilivian și den râul cel mare, den Efrath, și până la Marca cea despre Apus vor fi hotărâle voastre.

25. Nu va sta nimeni împotriva făcă voastre. Si frica voastră și întristarea voastră² va pune Domnul Dumnedzăul vostru preste față a tot pământul preste carele vezi călca preste el în cipr au grăit Domnul cătu voi.

26. Iată, eu dău înaintea voastră astăzi blagoslovenie și blâstămuri:

27. Blagoslovenile, să vezi audzi porâncese Domnului Dumnedzăului vostru căte eu porâncesc voao astăzi;

28 [27] Si blâstămule, de nu vezi asculta porâncele Domnului vostru căte eu porâncesc voao astăzi³, [28] și vezi rătaci den calea carea eu am porâncit voao, mergându să sluiji la alii dumnedzăi pre carii nu-i știi.

29. Si va fi căndu te va băga pre tine Domnul Dumnedzăi tău la pământul la carele treci tu acolo să-l moștenești pre el, și vezi da blagoslovenia pre muntele Garizin și blâstămule pre muntele Gheval.

30. Iată nu-s acăstea decinde de Iordan, denumita căii apusului⁴ soarelui în pământul Hanaan, cela ce lăcuiește la [la] apus, șiindu-să de Golgo, aproape de ștejariul cel înaltu.

31. Pentru că voi treceți Iordanul întrându să moșteni pământul carele Domnul Dumnedzăul vostru că tu sorți toate dizele, și vezi moșteni pre el și vezi lăciu întru ținut.

32. Si să păzi și să facet toate porâncile lui și giudecătele lui care/ au dat înaintea voastră

Ms. 4389

15. Si vei da măncare la [la] țarine dobitoacelor tale și măncind te vei sătura.

16. Păzește-te să nu se înalțe inima și călcând să sluiji altor dumnezei și să vă închină lor.

17. Că se va mănia Domnul pre voi cu urgic și va închide ceriul și nu va ploa-o și pământul nu va da roada sa și vezi perii de pre pământul cel bun care l-a dat voaoă Domnul Dumnezeu.

18. Să punet acăste cuvinte în inima voastră și în sufletul vostru și să le punet în semn pre mânile voastre, să fie pre frunte, într-o ochii voștri.

19. Si să vă învăță feiorii de acăstea să vorbească săzând în casă și mergând pre cale, culcându-se și sculându-se.

20. Si să le scriet pre pragurile caselor voastre și în porțile voastre.

21. Ca să se înmulțescă zilele voastre și zilele feiorilor voștri pre pământul carele se-au jurat Domnul să-l dea părinților voștri, ca zilele ceriului pre pământ.

22. Deci, de vezi asculta toate poruncile acăstea, care porâncesc eu voaoă astăzi să le faceți: să iubii pre Domnul Dumnezeul vostru și să umblați în toate poruncile lui și să vă apropiiați către dânsul,

23. Atunci va goni Domnul toate limbile acăstea de la fetele voastre și vezi moșteni limbile căle mai mari și mai tari decât voi.

24. Tot locul care-l va călca piciorul vostru al vostru va fi, den pustie și den dumbrăvi și de la râul cel mare al Efrathului și până la Marca cea despre Apus vor fi hotărâle voastre.

25. Nimeni nu va sta înaintea voastră. Si va pune Domnul Dumnezeul vostru frica voastră și cutremurul vostru pre față a tot pământul pre care vezi mérge voi, cum au grăit Domnul către voi.

26. Iată, eu puiu astăzi înaintea voastră blagoslovenia și blestemul:

27. Blagoslovenia, deaca vezi asculta porâncile Domnului Dumnezeului vostru căle porâncesc eu voaoă astăzi;

28. Iar blestemul deacă nu vezi asculta poruncile Domnului Dumnezeului vostru care am porâncit voaoă astăzi, ce vă vezi întoarce den calea carea au porâncit voaoă și vezi mérge de vezi sluiji, altor dumnezei carei nu-i știi.

29. Deci, deacă te va duce Domnul Dumnezeul tău în țara în carea vezi trece să o moșteni, să dai blagoslovenie în muntele Garizinului, iar blestemul în muntele Ghevalului,

30. Care sănă de căea parte de Iordan, după calea cea despre apusul soarelui, în țara Hanaanului, carei lăcuiesc despre apusul soarelui, aproape de Galgal¹ cel nalt.

31. Ca voi vezi trece Iordanul și vezi mérge să luai jara care o au dat voaoă Domnul Dumnezeul vostru întru moștinare în toate zilele și o vezi lua și o vezi moștina.

32. Ce să păzi și să facet toate porâncile lui și judecătele lui care/ dau cu astăzi înaintea voastră.

Versiunea modernă

15. Si voi da sături la țarini dobitoacelor tale și măncându și sătărându-te.

16. Dar aveți grija să nu vă amăgiți în inimile voastre și să nu o luati razna, slujind și închinându-vă altor dumnezei.

17. Că atunci se va aprinde mina Domnului împotriva voastră și va închide cerul, astfel încă nu va mai fi ploaie, pământul nu va mai da roade și vezi pieri numădeci din țara cea frumoasă pe care v-o dă Domnul.

18. Păstrați aşadar aceste cuvinte în inima voastră și în sufletul vostru. Legați-le ca semn la mină și purtați-le ca talisman pe frunte.

19. Dați-le spre învățătură fililor voștri, vorbindu-le despre ele cind stați acasă și cind mergeți pe drum, cind vă culcați și cind vă sculați.

20. Scrieți-le pe ușorii caselor voastre și pe porțile voastre.

21. Atunci zilele voastre și zilele copiilor voștri, în țara pe care Domnul s-a jurat părinților voștri că le-o va da, vor fi tot atât de multe ca și zilele cerului deasupra pământului.

22. Dacă vezi asculta întocmai și vezi împlini toate poruncile pe care vi le dău astăzi: de a iubi pe Domnul Dumnezeul vostru, de a umbla pe toate căile sale și de a vă ţine strins de el.

23. Atunci Domnul va izgoni toate poapare din fața voastră, iar voi vă vezi întinde stăpînirea asupra unor popoare mai mari și mai puternice decât voi.

24. Orice loc pe care va călca piciorul vostru va fi al vostru. Hotărâle voastre se vor întinde din pustiu până în Antiliban și de la râul Eufrat până la Marca din spate Apus.

25. Nimeni nu va putea să vi se împotrivească. Așa cum v-a spus, Domnul Dumnezeul vostru va răspindi frica și groza peste întreg pământul pe care vezi călcă.

26. Iată, astăzi vă dău binecuvântarea sau bles-temul:

27. Binecuvântarea, dacă vezi asculta poruncile Domnului Dumnezeului vostru pe care vi le dău eu astăzi;

28. Blestemul, dacă nu vezi asculta poruncile Domnului Dumnezeului vostru, ci vă vezi abate de la calea pe care v-o porâncesc astăzi, îndreptându-vă spre alti dumnezei, pe care nu i-ați cunoscut până acum.

29. Cind Domnul Dumnezeul tău te va duce în țara în care vei intra ca să o iei în stăpînire, să rostești binecuvântarea pe muntele Garizim și bles-temul pe muntele Ebal.

30. Iată, același munți se află dincolo de Iordan, împoișa drumului din spate apus, în ținutul canaanitilor, care locuiesc în Arabe, în fața Ghilegalului, aproape de stejarul More.

31. Voi treceți Iordanul și intrați să luați în stăpînire țara pe care v-o dă Domnul Dumnezeul vostru. Cind o vezi lua în stăpînire și vezi locu în ea.

32. Străduiți-vă să împliniți toate rinduile și poruncile lui, pe care/ vi le dău cu astăzi.

Ту да је француските властите дистанци.

К А П С И

и агъбетѣвѣ порукинага шинъ иждеятевиа кѣ
реле веџ погдѣ каслѣ фачеџ прѣ погмажитѣ
каре дѣмнѣзлѣ дѣмнѣзль улья погрѣнцило ро
шун дѣ вѣлос къ соруцъ, тѣлате зѣлак
каре вонъ тирѣнѣ прѣ погмажитѣ

Къ погдѣзаре ста погрѣц тѣлате асокурина фтрѣ
каре ахъ салжитѣ акоасъ амненага есознаго асозъ
прѣ картий вонъ москвицъ де топтѣ прѣтевиа мунциї чѣ
нацн, шин прѣ мѣрнинѣ мѣрнѣ, шин суптие копа
дѣсъ. Шин ста сопацн де топтѣ кашнинаелор,
шин ствѣзпаци спажитѣ асозъ шин десеншурна асозъ
ствле поглѣнѣ, шин чоплнителе дѣмнѣзль аль ствле
дѣсъ, дѣтотѣ погдѣзъ, шин ствѣзпарицѣ нѣмелелор
дѣн локнѣ атѣла. Сопацн фачеџ ашѣ дѣмнѣзлѣ
дѣмнѣзль улья вѣстру. Фогрѣ нѣмай ал акоасъ
каре вонъ атѣзѣ дѣмнѣзлѣ дѣмнѣзль вѣстру фтрѣ
оуна дѣтевиа вѣстре, сопацн мѣскѣ нѣм
ал ахъ акоасъ, шин ствѣз кѣлже, шин веџ черка шин
вѣцъ фтрѣ акоасъ. Шин вѣцъ акоасъ атѣри
ал тѣлѣ дѣтотѣ дѣлѣ вѣстре, шин тѣлѣтвѣлѣ
вѣстру шин фрѣтвѣрилѣ вѣстре, чѣлѣ дѣн тѣлѣ нѣскѣтѣ
дѣн бѣтѣ вѣщн, шин а онаго вѣстре. Шин
вѣцъ мажнѣкѣ акоасъ дѣтевиа дѣмнѣзль дѣмнѣзль улья
вѣстру, шин вѣвѣцъ букузъ прѣтѣ тѣлате оуна ве
тѣнѣ мажннае вѣстре, вонъ шин каселе вѣстре, дѣ
погдѣзлѣ тѣлѣзъ багенитѣ дѣмнѣзлѣ дѣмнѣзль улья тѣлѣ
Сопацн фачеџ акоасъ тѣлате кѣтѣ вонъ фачеџ ал
дѣтевиа, фрѣтѣ, каселе чѣлѣ плачѣ дѣтевиа тѣлѣ
Кѣтун нацн венинѣ погнѣ дѣнум ал однѣхнѣ, шин
ал москвицнѣ карѣ дѣмнѣзлѣ дѣмнѣзль вѣстру дѣ
вѣлос. Шин вѣцъ тѣлѣзъ георгіанѣ, шин вѣцъ лѣ
кѣн прѣ погмажитѣзъ каселе дѣмнѣзлѣ дѣмнѣзль улья нѣ
стру ва москви вѣлос, шин ва соднѣхнѣ прѣ вонъ
де каселе тѣци врѣтѣмаштѣ вѣщн челор дѣпѣр
прѣтвѣрилѣ, шин вѣцъ атѣзѣ къ тѣменѣ. Шин ва
фн акоасъ каселе ва атѣзѣ дѣмнѣзль дѣмнѣзль улья вѣстру
стѣвъ кѣлже нѣмелелор акоасъ, акоасъ вѣцъ атѣзъ
чѣ тѣлате кѣтѣ єхъ порутиескѣ вѣлос дѣтевиа,
дѣтевиа чѣлѣ дѣтотѣ дѣлѣ вѣстре, шин тѣлѣтвѣлѣ
вѣстре, шин тѣлѣ прѣтѣ дѣтевиа вѣстре, шин тѣлѣтвѣлѣ
вѣстру, шин фрѣтвѣлѣ вѣстре, шин салжнѣлѣ
вѣстре, шин салжнѣлѣ вѣстре, шин дѣлѣтвѣлѣ чѣ
дѣла поруцилѣ вѣстре, кѣтун икъ кѣтѣ ахъ погѣтѣ
иике сопуцъ фрѣтвѣрилѣ вонъ. Фогрѣтвѣ прѣ
тѣнѣ сопацн атѣзѣ дѣлѣтвѣлѣ чѣлѣ дѣтотѣ дѣлѣ та
дѣлѣтвѣлѣ акоасъ, оун оуна дѣн тѣтевиа тѣлѣ
дѣлѣтвѣлѣ акоасъ, оун оуна дѣлѣтвѣлѣ чѣлѣ дѣтотѣ дѣ
лѣтвѣлѣ, шин акоасъ вонъ фаче тѣлате оуна кѣтѣ єхъ по
рутиескѣ чѣлѣ дѣтевиа. Фогрѣ нѣмай икъ тѣлѣ

Biblia, 1688, pag. 135, col. I

eu dău înaintea voastră astăzi.

CAP 12

1. Si acăstea-s poruncile și judecăjile carele veț păzi ca să faceț pre pământul care Domnul Dumnezăul părinților voștri dă voao cu sorțu, toate zilele carele voi trăi pre pământ.
  2. Cu pierzare să pîrdeț toate locurile întru care au slujit acolo limbile bozilor lor pre carii voi moșteni de tot, preste munții cei naști, și pre marginea mării, și supt copaci desu.
  3. Si să săpați de tot capiștile lor și să surpați stîlpii lor și desușurile lor să le tăiați și cioplitele dumnezăilor lor să le ardeț de tot cu foc și să pîrdeț numele lor den locul acela.
  4. Să nu faceț aşa Domnului Dumneazăului vostru,
  5. Fără numai la locul carele va alege Domnul Dumnezăul vostru întru una a cetăților voastre să numească numele lui acolo și să să chême și veț cerca și veț intră acolo
  6. Si veț aduce acolo arderile câle de tot ale voastre, și jîrtvele voastre, și începăturile voastre, și rugile voastre, și cele de voia voastră, și mărturisirile voastre, câle dentișu născute den boii voștri și a oilor voastre.
  7. Si veț mîncă acolo înaintea Domnului Dumnezăului vostru și vă veț bucura preste toate unde veț pune mîinile voastre, voi și casele voastre, după cum te-au blagoslovit Domnul Dumnezăul tău.
  8. Să nu faceți acolo toate cîte voi faceți aici astăzi, fiește-carele ce-i place înaintea lui,
  9. Căci n-ăși venit până acum la odihmă și la moștenirea carea Domnul Dumnezăul nostru dă voao.
  10. Si veț trêce Iordanul și veț lăcui pre pământul carele Domnul Dumnezăul nostru va moșteni voao și va odihni pre voi de cătră toți vrăjmașii voștri celor dupe împrejur și veț lăcui cu temeiul,
  11. Si va fi locul carele va alêge Domnul Dumnezăul vostru să să chiême numele lui acolo, acolo veț aduce toate cîte eu poruncescu voao astăzi: arderile câle de tot ale voastre, și jîrtvele voastre, și câle preste zeciuilele voastre, și începăturile mîinilor voastre, și tot ce e ales den darurile voastre, cîte veț făgădui Domnului Dumnezăului vostru.
  12. Si vă veț bucura înaintea Domnului Dumnezăului vostru voi, și fiili voștri, și fetele voastre, și slugile voastre, și slujnicele voastre și levitul cel de la porțile voastre, căci nu iaste lui parte, nici sorțu împreună cu voi.
  13. Ferestă-te pre tine să nu aduci arderile câle de tot ale tale n tot locul, oriunde vei vedea,
  14. Fără numai la locul care va alêge Domnul Dumnezăul tău pre dînsul întru una den cetățile tale. Acolo vei aduce toate ardeile câle de tot ale tale și acolo vei face toate cîte eu poruncesc și stăzi.
  15. Fără numai cu toa/tă pohta ta vei junghea, și vei mîncă

Ms. 45

astădži.

CAP. 12

Ms. 4389

CAP. 12

Versiunea modernă

CAP. 12

Un singur loc de închinare

1. Si acăstea-s porâncele și giudețele carele-ji păzid ca să faceți pre pământul carele Domnul Dumnedăul părinților voștri dă voao cu sorju, toate dzile carele voi trăji pre pământ.

2. Cu pierzare să pierdeți toate locurile întru carele au slujit acolo limbile bodzilor lor pre carui voi ii moșteniți de tot, preste munjii cci înnalți, și pre marginea mării și supt copaci des.

3. Si să săpați de tot cupertoarelor lor și să surpați stălpii lor și desărurile lor să le tăiați și cioplile dumnedăului lor să le ardeți de tot cu foc și să pierdeți numele lor dentru locul acela.

4. Să nu faceți aşa Domnului Dumnedăului vostru,

5. Făr-numai la locul carele va alêge Domnul Dumnedăul vostru într-una a felinilor voastre să s<ă> numască numele lui acolo și să s<ă> chême și veji circa și veji întra acolo

6. Si veji aduce acolo arderele cèle de tot ale voastre, și jîrvuirile voastre, și începăturile voastre, și rugile voastre, și volnicile voastre, și mărturisirile voastre, porâncel² boilor voștri și oile voastre.

7. Si veji măncă acolo înaintea Domnului Dumnedăului vostru și veji bucura preste toate unde veji pune mănilile voastre, voi și casele voastre, după cum te-au blagoslovit pre tine Domnul Dumnedăul tău.

8. Să nu faceți acolo toate cîte voi faceți aicea astădži, fieștecarele plăcutul înaintea lui,

9. Căce n-ai venit pân-acum la odihna și la moștenirea carea Domnul Dumnedăul nostru dă voao.

10. Si veji tréce Iordanul și veji lăcui pre pământul carele Domnul Dumnedăul nostru va moșteni voao și va odihni pre voi de cătră toj neprietenii voștri celor de prenpregiur și vă lăcuiji cu temei,

11. Si va fi locul carele il va alêge Domnul Dumnedăul vostru să s<ă> chiême numele lui acolo, acolo veji aduce toate cîte cu porâncescu voao astădži: arderele cèle de tot ale voastre, și jîrvuirile voastre, și cèle preste dzecile voastre, și începăturile mănilile voastre, și tot ce-i ales den darurile voastre, căce veji ruga Domnului Dumnedăului vostru.

12. Si veji bucura înaintea Domnului Dumnedăului vostru, voi și filii voștri, și fetele voastre, și slugile voastre, și slujnicile voastre, și prețul cel de la porțile voastre, căce nu iaste lui parte, nice sorțu înpreună cu voi.

13. Ferște-te pre tine să nu aduci arderele cèle de tot ale tale întru tot locul, unde ori vei vedea,

14. Făr-numai la locul carele va alêge Domnul Dumnedăul tău pre însu într-una de cetăile tale. Acolo vei aduce toate arderele cèle de tot ale tale și acolo vei face toate cîte cu porâncescu jic astădži.

15. Făr-numai cu to<ă>/și pofta vei giunghea și

1. Acăste porunci și judecăt sănt care să le păzid voi și să le faceți în ţara carea o va da voaoă Domnul Dumnezeul părinților voștri întru moștenire, în toate zilele căte vei trăji pre pământ.

2. Pierde-vei cu pericune toate locurile în care au slujit acolo limbile dumnezeilor lor care le vei luta voi în mună nal și în măguri și supt copaci umbroși.

3. Să săpați altarele lor și să frângeti stălpii lor și sădirile lor să le tăiați și cepliturile dumnezeilor lor să le băgați în foc și să pierdeți numele lor den locul acela.

4. Să nu faceți aşa Domnului Dumnezeului vostru,

5. Ce în locul unde va alêge Domnul Dumnezel tău să chiême toată seminția voastră numele lui acolo și-i vei cerca și vei întra într-însul

6. Si veji aduce acolo arderele voastre cèle de tot, și jîrvuirile voastre, și aducerile voastre, și rugăciunile voastre, și volnicile voastre, și mărturisirile voastre, și cei dentai născu din boii voștri și den oile voastre.

7. Si veji măncă acolo înaintea Domnului Dumnezel vostru și vă veji veseli de toate pre cîte veji pune mănilile voastre, voi și casele voastre, că pre tine au blagoslovit Domnul Dumnezeul tău.

8. Să nu faceți acolo căte faceți aici astăzi, fieștecine după plăcerea lui,

9. Că n-ai venit încă pînă acum în răpaos și în moștenirea carea va da voao.

10. Tréce-vei Iordanul și te vei sălăslui în ţara carea vă va face Domnul Dumnezeul vostru moșteni și vă va odihni de toj vrămajii voștri carei sănt înprejurul vostru și veji lăcui fără de supărare,

11. În locul carele-va alêge Domnul Dumnezeul vostru, să chiemăt numele lui acolo, acolo veji aduce toate cîte porâncescu voaoă astădži: arderele voastre cèle de tot, și jîrvuirile voastre, și zeciulile voastre, și părgă mănilor voastre, și tot darul vostru cel ales, care făgădui Domnului Dumnezel vostru.

12. Si vă veji veseli înaintea Domnului Dumnezel vostru, voi și fetele voastre, robii și roabele voastre precum și levijii din așezările voastre, căci ci nu au, ca voi, partea lor de pămînt, nici vreo altă moștenire.

13. Părște-te însu să nu aduci arderea ta cca de tot în tot locul care va plăcea jic².

14. Ce în locul carele va alêge Domnul Dumnezel tău într-una den cetăile tale. Acolo să aduci arderea ta cca de tot și acolo să faci toate cîte porâncescu jic astădži.

15. Cu toată voia susținutului tău să junghi și să

1. Iată rînduilele și legile de care trebuie să ţineți seama și să le duceți la îndeplinire tot timpul cît vreji trăi în ţara pe care Domnul Dumnezeilor părinților voștri v-a dat-o în stăpînire.

2. Să nimicîți cu desăvîrșire toate lăcașurile în care popoarele asupra cărora vă veji întinde stăpînirea au slujit dumnezeilor lor, pe munți înalți, pe dealuri și sub orice copac înverzit.

3. Să le dărimăi altarele și să le sfârșimă stălpii, să le ardeți în foc trunchiurile de copaci, să le zdrobîti dumnezeii lor ciopliti și să ștergeți numele lor din locurile acelă.

4. Dar Domnul Dumnezeului tău să nu-i faceți aşa,

5. Ci să-l căutați în locul pe care Domnul Dumnezeul vostru îl va alege, dintr toate semințile voastre, ca să-și pună numele care să dănuască acolo. Acolo să mergeți

6. Si acolo să aduceți arderele de tot și jertfele voastre, zeciulile și darurile ridicate cu mănilile voastre, prinoasle făgăduite prin jurămînt și cele de bunăvoie, ca și întări-născu din cîrezile și din turmele voastre.

7. Acolo, înaintea Domnului Dumnezeului vostru, să măncă și să vă bucurați cu familiile voastre de tot ceea ce făuriți cu mănilile voastre, căci Domnul Dumnezeul tău te-a binecuvîntat.

8. Să nu faceți ceea ce-i place ficearuia, aşa cum facem astăzi aici,

9. Căci pînă acum n-ai avut parte de odihnă și de moștenirea pe care v-o dă Domnul Dumnezeul vostru.

10. Dar cînd veji tréce Iordanul și veji locu în ţara pe care Domnul Dumnezeul vostru v-o dă ca moștenire, asigurîndu-vă liniștea din partea tuturor dușmanilor voștri dimprejur, și veji trăi în siguranță,

11. Atunci să aduceți tot ceea ce vă poruncesc astădži în locul pe care Domnul Dumnezeul vostru îl va alege ca să dănuască acolo numele său: arderele de tot și jertfele voastre, zeciulile și darurile ridicate cu mănilile voastre, precum și toate prinoasle voastre alese, pe care le-ai făgăduit Domnului Dumnezeului vostru.

12. Să vă veseli înaintea Domnului Dumnezel vostru, voi, filii și fetele voastre, robii și roabele voastre precum și levijii din așezările voastre, căci ci nu au, ca voi, partea lor de pămînt, nici vreo altă moștenire.

13. Ai grija să nu aduci arderele tale de tot în orice loc, oriunde te uiți,

14. Ci numai în locul pe care îl va alege Domnul Dumnezeul tău în una din semințile tale. Acolo să aduci arderea tale de tot și acolo să faci ceea ce și poruncesc eu astădži.

15. Totuși, oriind vei pofti, vei putea să tai vite

рѣ

тів похъта та вен ижнгъ, ши вен мжнкъ карне
дұпъ похъта сұфләтұлғын тівъ, дұпъ елгебенің
амнзлғын амнзтұлғын тівъ, каде аздағы ціе тівъ
тівътіп чептапті, теда не күрәт фіръ тінін,
ши кел күрәт фіръ тінін ба мжнкъ пре ёлъ, ка со
кіптирағыз ежербъ. Фіръ нұман сажелетін мж
кау, пре позмактес веңсақи ка апа. Нұде позті
сіт мтнжнчын фіръ чептапцнағыләе зечнімілә грағ
лай тівъ, ши амнзлғын ши азитте деслемнзлғын
тівъ, чедеңдіктін ишікапте аснілор тінін ши а
онлар тілле, ши төбіле ғынаш сәнін каше веңін р
гә, ши мтнртұрғыннағас веңлір, ши фірътұрғынае
мжннағы баластіре. Фіръ нұман фінаннітіп
амнзлғын амнзтұлғын тівъ вен мжнкъ пре ёлъ т
тівъ локъла карелега албұз фінзлғы амнзтұлғын тівъ
лай, тівъ ши фіръ тівъ ши фіръ тіл, ши сал
гәлә ши салжнкката, ши лекітпұл тівъ, ши не
мтнрнкъл чеда дең чептапцнағыләе, ши текей вең
ли фінаннітіп амнзлғын амнзтұлғын тівъ престе
тілде оңдес вен позе мжнкъ та. Атпе амн д
тіе пре тінін сінін лашы пре лекін тівътіп ертешт
какт тірліешін пре позмакті. Гарп аевда атп
шіт амнкъл амнзтұлғын тівъ жетарале тале, тівъ
кіп алғы грағапті, ши вен зінін мжнкабын карне
деба похъти сұфләтілғы тівъ ка сіт мтнжнчес карнез
фіръ тівътіп похъти сұфләтұлғын тівъ вен мж
ка карне. Гарп дебағын локъла ман фірътіп
рекіжті тінін, пре калелега албұз фінзлғы амнзтұ
лғы тівъ ка сіткеме нұмелеги акоғас, ши бе
жүнгіт дең соғын тінін ши дең онлар тале дең күрә
ле рүзбі аға амнзлғын амнзтұлғын тівъ рүзе кіп ціе по
рұннітіп ціе, ши вен мжнкъ фіръ чептапцнағыләе
дұпъ похъти сұфләтұлғын тівъ. Дұпъ күн
сіт мтнжнккес кітпірсізләе ши чөрғұл ашада вен мжн
къ пре ёлъ, кел күрәт фіръ тінін, ши кел күрә
тіп фірътапелла кіп ал мжнкъ. Атпе амн д
тіе тіларе касағы нұт мтнжнчы саже сажнілес
лай сұфләт, нұсткы мжнкъ сұфләтілғы нұт көрінү
риле сінін мжнкаки пре ёлъ. Пре позмактіп
сіт веңсақи пре ёлъ калтрес атп, сінін мтнжнчес
пре ёлъ. Пенитрұ калтесінің фіненің ши
фінлор тінін фірътіл, деңен фінте вен мжнкъ ши поз
кітпірсізләе амнзлғын амнзтұлғын тівъ.
Фіръ нұман сінітепелләе карелега севор фінте ціе, тіс
ши зінін тале алжнды вен бенни ла локъла карелег
ба албұз фінзлғы амнзтұлғын тівъ лайниш, на сіткеме
кітпірсізләе акоғас. Ши вен фінте атп, атп
рүле үзбеле де тітіп әле тале, кітпірнүриле вен аз
чел жеткітпебінкүл амнзлғын амнзтұлғын тівъ,
тірп сажнілес жеткітпебіл тале, вен жүргін кітпір
фінзлғы жеткітпебінкүл амнзлғын амнзтұлғын
тівъ, тірп кітпірнүриле вен мжнкъ. Пенитрұ
ши зінін тале ши вен фінте тітіп әле кітпірнүриле
ка калтесінің фіннің, пенитрұ калтесінің
фінкілтіп ши зінін фіннің тінін фірътіл, де
вен фінте позмактіп ши зінінелле фінаннітіп амнзлғы
амнзтұлғын тівъ. Гарп аевда сұртіл амнзлғы
амнзтұлғын тівъ лімсінде, лакаре межннітіл акоғас
ка сіт мовшенеңші позмактіп ши дең кітпірт фінца

Biblia, 1688, pag. 135, col. II

carne după pohta sufletului tău, după blagoslovenia Domnului Dumnezăului tău, care au dat ţie; în toată cetatea cel necurat întru tine și cel curat într-un loc va mîncă pre el că o căprioară sau cerb.

16. Fără numai sîngele să nu mîncă, pre pămînt să-l vîrsăti ca apa.

17. Nu vei putea să măñincă întru cetățile tale zeciuială grâului tău și a vinului și a undelemnului tău, cîle dentiū născute a boilor tăi și a oilor tale, și toate rugile, oricîte veți rуга, și mărturisirile voastre și începăturile mînilor voastre,

18. Fără numai înaintea Domnului Dumnezăului tău vei mîncă pre ele, întru locul carele va alêge Domnul Dumnezăul tău lui, tu, și feciorul tău, și fata ta, și sluga ta, și slujnică ta, și levitul tău și nemericul cel den cetățile tale. Si te vei veseli înaintea Domnului Dumnezăului tău preste toate unde vei pune mîna ta.

19. Ia-te aminte pre tine să nu lași pre levit toată vrîmea cîtrănești pre pămînt.

20. Iară de va lărgi Domnul Dumnezăul tău hotărăile tale, în ce chip au grăit ţie, și vei zice: «Mîncă-voiu carne», de va pohti sufletul tău ca să măñinice carne, întru toată pohta sufletului tău vei mîncă carne.

21. Iară de va fi locul mai depărtat decît tine pre carele va alêge Domnul Dumnezăul tău ca să să chême numele lui acolo, și vei junghea den boii tăi și den oile tale den carele și va da Domnul Dumnezăul tău, în ce chip ț-am poruncit ţie, și vei mîncă întru cetățile tale după pohta sufletului tău.

22. După cum să măñinca căprioara și cerbul, așa vei mîncă pre ea: cel curat întru tine, și cel necurat, într-acela chip va mîncă.

23. Ia-te aminte tare ca să nu măñinci sînge, căcă sîngele lui - suflet. Nu să va mîncă sufletul cu cărnurile.

24 [23] Să nu măñaci pre el, [24] pre pămînt să vîrsăti pre el ca pre o apă.

25. Să nu măñinca pre el, pentru ca să ţi se facă ţie bine și fililor tăi în veacu, de vei face bunul și plăcutul înaintea Domnului Dumnezăului tău.

26. Fără numai sfintele tale carele se vor face ţie și rugile tale, luând vei veni la locul carele va alêge Domnul Dumnezăul tău luiș ca să să chême numele lui acolo.

27. Si vei face arderile cele de tot ale tale, cămûrile vei aduce la jîrtävnicul Domnului Dumnezăului tău. Iară sîngele jîrvelor tale vei turna cătră fundul jîrtävnicului Domnului Dumnezăului tău, iară cărnurile vei mîncă.

28. Păzește-te și ascultă, și vei face toate cuvintele carele eu poruncescu ţie astăzi, pentru ca să ţi se facă ţie bine, și fililor tăi, până în vîci, de vei face plăcutul și binele înaintea Domnului Dumnezăului tău.

29. Iară de va surpa Domnul Dumnezăul tău limbile la care mergi tu acolo ca să moștenești pămîntul lor, de cătră față și

Ms. 45

vei mânca carne după pofta sufletului tău după blagoslovenia Domnului Dumnedzăului tău, carea îl au dat Iie; în toată cetatea cel necurat într-o tine și cel curat într-un loc va mânca pre el ca o căprioră sau de cerbu.

16. Făr-numai săngele să nu mâncaj, pre pământu să-l vârsai pre el ca pre niște apă.

17. Nu vei putea să mâninci într-o cetățile tale al dîzelcele a grâului tău și a vinoului și a untudelemnului tău, cîte dentăi născute a boilor tăi și a oilor tale, și toate rugile oricătre vezi rugă și mărturisirile voastre și începăturile măinilor voastre.

18. Făr-numai înaintea Domnului Dumnedzăului tău să vor giunghea³ ele⁴, într-o locul carele va alége Domnul Dumnedzăul tău sic, tu și fectorul tău, și fata ta, și slujnica ta, și popii și nemînicul cel den cetățile tale. Si te vei veseli înaintea Domnului Dumnedzăului tău preste tot unde-ți vei pune mâna ta.

19. Ia-te aminte pre tine să nu laș pre popă toată vrîmeca cătă trăiescă pre pământ.

20. Iar de va lărgi Domnul Dumnedzăul tău hotările tale, în ce chip au grăit Iie și vei dzice: «Mâncă-voi carne»; să va pofti sufletul tău ca să mânânce carne, într-o toată pofta sufletului tău vei mânca carne.

21. Iar de va fi locul mai depărtat de cătră tine pre carele va alége Domnul Dumnedzăul tău ca să se schimbe numele lui acolo, și vei junghea den boii tăi și den oile tale den carele va da pie Domnul Dumnedzăul tău, în ce chip îl-am poruncit Iie, și vei mânca într-o cetățile tale după pofta sufletului tău.

22. După cum să mânâncă căprioră și cerbul, așa vei mânca pre ea: cel curat într-o tine și cel necurat într-acela chip va mânca.

23. Ia-te aminte tare ca să nu mâninci sănge, căcă săngele lui-suflet. Nu să va mânca sufletul cu cămurile.

24. Să nu mâncaj pre ea⁵, pre pământu să vârsai pre el ca o apă.

25. Să nu mâninci pre el pentru ca să îl să facă pie bine și filior tăi după tine în veci, să vei face bunul și plăcutul înaintea Domnului Dumnedzăului tău.

26. Făr-numai sfintele tale carele să vor face Iie și rugile tale, luindu-vei veni la locul carele va alége Domnul Dumnedzăul tău pre el și ca să se schimbe numele lui acolo.

27. Si vei face arderile cîte de tot ale, tale, cămurile voi aduce la jîrtivnicul Domnului Dumnedzăului tău. Iar săngele jîrtivelor vei turna cătră fundul jîrtivnicului Domnului Dumnedzăului tău, iar cămurile vei mânca.

28. Păzește și ascultă și vei face toate cuvintele carele cu porințescu Iie astăzii, pentru ca să îl să facă pie bine și filior tăi pren veci, să faci plăcutul și binele înaintea Domnului Dumnedzăului tău.

29. Iar să va săspa Domnul Dumnedzăul tău limbile la care tu mergi acolo ca să moștenești pământul lor de către față și vei moșteni pre

Ms. 4389

mânanci carnea, după blagoslovenia Domnului Dumnezeului tău, care au dat Iie; într-o toată cetățile tale sau de va fi necurat, adeca cu întinătură și vinovat, sau curat, adeca sără vină și sără întinătură, depreună să mânanci ca pe căprioră și ca pre cerbu.

16. Numai săngele să nu-l mâncaj, ce să-l vârsai pre pământ ca apa.

17. Că nu vei putea mânca zeciuilele grăului tău și ale vinului tău și ale undelemlului tău, născutul dentăi al boilor tăi sau al oilor tale, și toate făgăduințele căte vei făgădui și mărturisirile voastre și aducerea măinilor voastre, în cetățile voastre.

18. Ce înaintea Domnului Dumnezeului tău să le mânânci, în locul care și-l va alege Iie⁶ Domnul Dumnezeul tău, tu și fectorul tău, și fata ta, și sluga ta, și slujnica ta, și preotul care lăcuiește în cetatea ta și vineticul. Si să vă bucură înaintea Domnului Dumnezeului vostru de toate, de căle ce ai pus mâna ta pre dănsene.

19. Păzește-ic să nu laș pre preot nici într-o vremea pînă vei fi viu pre pămînt⁷.

20. Iară de va lărgi Domnul Dumnezeul tău hotările tale, cum îl au zis, și vei vrea să mânânci carne de carca va pofti sufletul tău, după pofta ta să mânânci carne.

21. Iar de va fi dăparte locul care va alége Domnul Dumnezeul tău să schimbi numele lui acolo, și vei pune jîrvă den boii tăi sau den oile tale care îl au dat Domnul, după cum am poruncit eu Iie, să mânânci în cetatea ta, după voia inimii tale.

22. Cum se mânâncă căprioră și cerbul, așa să le mânânci: și cel curat și cel necurat într-o chip să mânânci.

23. Să păzești foarte tare să nu cumva să mânânci sănge, că săngele iaste sufletul lui. Să nu se mânânce sufletul cu carne⁸.

24. Ce să-l vârsai pre pământ ca apa.

25. Ca să fie pie bine și fectorilor tăi după tine în veci, deacă vei face aceste ce plac înaintea Domnului Dumnezeului tău.

26. Iar cîte ce vei vrea să le faci jîrvă și făgăduințele tale, tu să le iai și să le duci la locul care și-l va alége Domnul Dumnezeul tău lui, să schimbi numele lui acolo.

27. Si să faci arderile cîte de tot, iar carne și săngele să pui pre altarul Domnului Dumnezeului tău. Iar săngele jîrtivelor tale să-l versi lăngă fundul altarului Dumnezeului tău, iar carne să o mânânci.

28. Ascultă și păzește și să faci toate cuvintele căte porințescu Iie astăzii, ca să fie bine Iie și fectorilor tăi după tine în veci, deacă vei face cîte bune și cîte ce plac înaintea Domnului Dumnezeului tău.

29. Iar deacă va potopi Domnul limibile dinaintea fîeci tale într-o cărora jîră vei să întrețu acuma și să o iai și să lăcuiești într-ansă,

Versiunea modernă

să mânânci carne în orice cetate, potrivit binecuvîntării pe care îl-a dat-o Domnul Dumnezeul tău. Fiecare dintre voi, fie că este curat, fie că nu este curat, poate să mânânce din ea, aşa cum mânâncă din carne de căprioră sau de cerb.

16. Numai săngele să nu-l mâncaj, ci să-l vârsai pre pământ ca apa.

17. Nu vei putea să mânânci în așezările tale zeciuiala grâului, a vinului și a undelemlului tău, înții-născuți din cirezile și din turmele tale, prinoseale făgăduite prin jurămînt și cele de bunăvoie, precum și darurile ridicate cu mîinile tale.

18. Pe acestea trebuie să le mânânci înaintea Domnului Dumnezeului tău, în locul pe care îl va alege Domnul Dumnezeul tău, tu, fiul și fiica ta, robul și roaba ta și levîtu care se află în așezările tale. Să te veseliești înaintea Domnului Dumnezeului tău de tot ceea ce au săvîrșit mîinile tale.

19. Ia scama să nu nesocotești pe levit, astătimp cîtă trăiescă în țara ta.

20. Cînd Domnul Dumnezeul tău îl va lărgi hotările, așa cum îl-a făgăduit, și vei zice: «Aș vrea să mânânc carne, pentru că îl poftă de carne, mânâncă atîta carne cît îl poftescă inima.

21. Iar dacă locul pe care îl va alege Domnul Dumnezeul tău ca să-i poarte numele va fi prea departe de tine, poți să tai, așa cum îl-a poruncit, din cirezile și din turmele pe care îl va dat Domnul Dumnezeul tău; și vei mânca în așezările tale, cît îl poftescă inima.

22. Poți să mânânci din elc, așa cum se mânâncă din carne de căprioră și de cerb: astăt cel care este curat într-o voi, cît și cel care nu este curat deopotrivă vor mânca.

23. Ferescă-ic cu strănicie de a mânca sănge, căci săngele este viață și să nu mânânci viață împreună cu carne.

24. Să nu-l mânânci, ci să-l verși pe pămînt ca apa.

25. Să nu-l mânânci, ca să-ți fie bine, Iie și fiilor tăi după tine, căci tu faci ceea ce este drept înaintea Domnului.

26. Dar să îci darurile sfintei care se cuvin de la tine, precum și cele pe care le-ai făgăduit și să vîii la locul pe care îl va alege Domnul.

27. Să faci arderea de tot a sănghelui și a cărnii pe altarul Domnului Dumnezeului tău. Sângel coloral jertfe ale tale să fie vîrsat pe altarul Domnului Dumnezeului tău, iar carne s-o mânânci.

28. Ascultă și ai grija să împlinești toate poruncile pe care îl le-dau, pentru ca să-ți meargă bine în veci, Iie și copiilor tăi, săvîrșind ceea ce este bun și drept înaintea Domnului Dumnezeului tău.

29. Cînd Domnul Dumnezeul tău va nimici dinaintea popoarelor spre care te îndrepîntă pentru a lăua în stăpînire țara lor, după ce-ji vei întinde stăpînirea asupra lor și te vei așeza în țara lor

145

тѣ, ши вен мещеніи прѣдѣжнѣи вѣ тѣсть ши вен
алекунѣ фѣльмажитъ лоръ, прѣзѣщете пре пине.
Спинѣ чѣрнѣ есъ оуфмези лоръ дѣспу чѣ спвовъ сүр
пѣ єнѣ де киптаръ фѣлѣ тѣ, спинѣ чѣрги прѣ дѣне
зѣбнѣ лоръ зижахнѣ, нумъ фѣлѣ лименнае. Аѣтепѣ
їа дѣнѣтънлоѣ лоръ вон фатъ ши вѣ. Спинѣ фѣ
чи ѡшѣ дѣнѣхлѣхъ дѣнѣзѣхлѣхъ тѣчъ, пайтпрѣ кѣ
оуфченинае. Кѣреале дѣнѣхлѣ нубъ оуфжѣтъ, дѣлѣ фѣлѣ
дѣнѣтънлоѣ лоръ, кѣчъ ши прѣ фенеорѣн лоръ ши прѣ
фѣтепеле лоръ ле лоръ тѣстъ ку фокъ бознлоѣ лоръ.
Тѣстъ кубжитълѣ кѣре ехъ перѣческѣ цѣ. Аѣтепѣ
атѣста спѣлѣ пѣзѣ ши спѣлѣ фатъ, спинѣ дѣасони прѣ
спѣлѣ кицѣ спѣлѣ дѣасони дѣнѣхлѣ.

Б. А. П.

іт де съѣла складъ фѣръ тѣнѣ прорѣкъ да
сисѹштѣро дѣ бисъ. ши вѣдѣ ѡѣ сеѧнъ
да минѹнъ. Ши вѣденіи сеѧнъ да
минѹнѣ кѣре да г҃рѣпти вѣтре тѣнѣ зи
кѣнде, съ мѣрѣцемъ ши етъ слѹжимъ да
ци дмїзѣнъ, карїнѹнъ цици. Сънъ дѣскѹлъ
Таџи къвеништѣло прорѣкълъ дѣстру, да чѣлагъ
чѣ висѹшше висълъ атѣла, кѣче непѣтѣще дмїзѣ
дмїзѣвълъ вѣстру пребоно, ка същіе дѣ ненци прѣ
дмїзѣлъ дмїзѣвълъ вѣстру, дѣнитру тоѣто нинма
вѣстру, ши дѣнитѣ сеѧлѣтѣвълъ вѣстру.
Прѣдѣма дмїзѣлъ дмїзѣвълъ вѣстру съ мѣрѣ
цеци, ши дѣ джѣнълъ етвѣ тѣмѣци, ши порѹн
чила ахъ съ пѣдци, ши галеълъ ахъ съ дѣскѹлъ
ци, ши ахъ съ елжакици ши кѣнѣръ джѣнълъ съвѣ
адасуци. Ши прорѣкълъ дѣнла, да чѣла чѣ
да висѣтъ висълъ атѣла ба муръ, кѣчнъ да г҃рѣпти
дѣтѣ рѣбонъ прѣ тѣнѣ, дѣлѣ дмїзѣлъ дмїзѣвълъ тѣ
чѣла чѣ тѣфъ скѣсъ дѣн пѣмажнѣтълъ ег҃упетълъ,
чѣла чѣ тѣфъ нѣзївкинъ прѣ тѣнѣ дѣн югѣ, съ тѣ
сюацѣ прѣ тѣнѣ дѣн налѣ кѣре да порѹнчнѣ циєго
нѣлъ дмїзѣвълъ тѣфъ, съ мѣрѣци фѣръ джака,
ши съ пѣдци рѣбълъ дѣнѣръ вонъ сиїгѣръ. Ілѣ дѣ
тека рѣга фрателе тѣфъ дѣспре тѣпѣтѣвъ, да
дѣспре манкѣста, да фогорълъ тѣфъ да фѣтѣста,
да фомѣжта, чѣлѣ джѣнълъ тѣфъ да чѣлѣ приналѣ
нѣлъ тѣфъ чѣлѣ чѣлѣ тѣмѣка нѣзївѣтѣвъ тѣфъ, прѣ
дїкѹнчесъ джака, съ мѣрѣцемъ ши съвѣдѣніи да
лци джакеънъ карїпъ манъ циїтѣ тѣфъ, ши дѣрѣнъ
ци тѣфъ. Дѣнѣтре дмїзѣтѣй лїмѣнлоу чѣлѣ
дѣспре дїрїжълъ вѣстру, чѣлѣръ чесъ дѣспре тѣцъ,
да чѣлѣ дѣспре дѣлѣтѣнѣ, дѣлѣ марѣнци тѣ
дмїзѣвълъ тѣнѣ да мѣрѣнѣ пѣмажнѣтълъ.
Сънъ вѣденіи дїрїжълъ къ єль, ши сънъ дѣскѹлъци
прѣ єль, ши сънъ мѣтнѣвѣнѣтѣ соки лѣтѣ прѣель,
сънъ похѣтѣни прѣель єль нѣчъ съ дѣспре тѣцъ.
Сънъ дїрїжълъ съспѣнѣ пѣнитру єль, ши мѣна тарабафи
прѣель єль дѣнитѣнѣ касѣлъ сомори прѣель ши мѣнѣ
ннае дѣтѣтѣ нїгѣрдѣлъ лѣсъ май дѣ дѣнѣ. Ши на
всерь огнїнде прѣ єль къ пѣтре ши вѣдѣ муръ, кѣч
да чѣрѣкѣтѣ съспѣнѣ прѣтѣнѣ, дѣлѣ дмїзѣ
дмїзѣвълъ тѣфъ, чѣла чѣтѣвъ скѣсъ прѣтѣнѣ дѣн
пѣмажнѣтълъ ег҃упетълъ да нѣлъ вонъ.
Ши шогъ ғеранѣлъ дѣзїнѣдѣлъ висълъ тѣфъ, ши нѣ
всерь драсуци съмѣнѣ факѣ дѣлѣтѣ къвѣнѣтълъ атѣ

Biblia, 1688, pag. 136, col. I

vei moșteni pre dînsii de tot și vei lăcui în pămîntul lor.

30 [29]. Păzête-te pre tine, [30] să nu cerci să urmezi lor, după ce să vor surpa ei de cătră fața ta, să nu cerci pre dumneazăii lor zicind: «Cum fac limbile acăsteia dumnezăilor lor, voi face și eu.»

31. Să nu faci aşa Domnului Dumneazăului tău, pentru că urăciunile carele Domnul ne-a urât au făcut dumneazăilor lor, căce și pre feciorii lor, și pre fețele lor le arde tot cu foc bozilor lor.

32. Tot cuvîntul care eu poruncescu tîie astăzi, acesta să-l păzești să-l faci. Să nu adaogi preste el, nice să iai de la dînsul.

CAP 13

1. Iară de să va scula întru tine proroc au visuitoriu de vis și
va da tie semnu au minuné,

2. și va veni semnul cu minunea care au grăit către tine zicind: «Să mărgem și să slujim la alții dumnezăi, carii nu-i stii.»

3. Să nu ascultați cuvintelor prorocului acestuia, au celuia ce visuiște visul acela, căcă ișpitîste Domnul Dumnezaul vostru pre voi, ca să știe de iubiti pre Domnul Dumnezaul vostru dintru toată inima voastră și den tot sufletul vostru.

4. Pre urma Domnului Dumnezaului vostru să mărgeți și de dînsul să vă temeți și poruncile lui să păziti și glasul lui să-l ascultați, și lui să slujiți și către dînsul să vă adaogeti.

5. Si prorocul acela, au cela ce au visat visul, acela va muri, caci au gratit a te rataci pre tine de la Domnul Dumnezaul tau, cela ce te-au scos den pamintul Eghipetului, cela ce te-au izbavit pre tine den robie, sa te scoataj pre tine den calea care au poruncit tie Domnul Dumnezaul tau sa mergi intru dinsa; si sa pierdesti raul dentru voi singuri.

6. Iară de te va ruga fratele tău despre tată-tău au despre maică-tă, au feciorul tău, au fata ta, au fâmêia ta ce e în simbol tău, sau prietenul tău cela ce e tocma cu susținutul tău, pre ascunsu zicind: «Să mîngem și să slujim la alți dumnezei, carii n-ai știut tu și părintii tăi.»

7. De către dumnezeii limbilor celor de pe împrejurul vostru, celor ce să să proprie tie au celor departe de la tine, de la marginea pământului până la marginea pământului,

8. Să nu voiești împreună cu el și să asculti pre el și să nu se milostivească ochiul tău pre el, să nu poartești preste el, nici să acoperi pre el,

9. Spuindu să spui pentru el, și mîna ta va fi preste el dentăiu ca să-l omori pre el, și mîinile a tot nărodul lasă mai de apoi.

10. Să-l vor ucide pre el cu pietri și va muri, căci au cercat să te osebească pre tine de la Domnul Dumneazăul tău, cela ce te-a scos pre tine din rămăntul Esfihinetului, din casa robiei.

11. și tot Israilel auzindu să va teme și nu vor adaoge să mai facă după cuvîntul aceasta cel rău întru voi.

Ms. 45

înșii de tot și vei lăcui în pământul lor;

30. Ia-te aminte pre tine să nu cerci să urmedzi lor după ce să vor surpa ei de cără fața ta, să nu cerci pre dumnedăzi lor dicându: «Cum fac limbile acăstea dumnedăzelor lor, voi face și eu.»

31. Să nu faci așa Domnului Dumnedăzului tău, pentru că urăciunile carele Dumnedăz le-au urât a făcut dumnedăzilor lor, căce și pre ficioi lor, și pre fetele lor le ardu de tot cu foc bozdilor lor.

32. Tot cuvântul carele cu porâncescu jie astăzi, acesta să-l păzești să-l faci. Să nu adaoagă prete el, nice să iai de la el.

CAP 13

1. Iară de să va scula întru tine proroc sau visitor de vis și va da tăi semnu ai minune,

2. Și va veni sămnul ai minunei carea au grăit cătră tine dicându: «Să mărgeam să slujim la dumnedăz, alii carii nu-i știm.»

3. Să nu ascultați cuvintelor prorocului aceluiu sau celuia ce visuiește visul acela, căce îspitește Domnul Dumnedăz vostru pre voi ca să știe de iubiiți pre Domnul Dumnedăz vostru dentru toată inima voastră și dentru tot sufletul vostru.

4. Dennapoia Domnului Dumnedăzului vostru să mărgești și pre însuți să temești și porincele lui să păziți și glasul lui să-l ascultați, și lui să-i sluiji și cătră însuți veți adaoage.

5. Și prorocul acela an celu ce au visat visul, acela va muri, căce au grăit a te rătaci pre tine de la Domnul Dumnedăz tău, celu ce te-au scos den pământul Egiptului, celu ce te-au izbăvit pre tine den robime, să te scoată pre tine den calea carea au porințit și Domnul Dumnedăz tău să mergi întru însă; și să răsipă răul dentru voi sănguri.

6. Iar de te va ruga fratele tău, de pre tată-tău de pre maică-tă, au ficioi tău, au fată ta, au sămăcea cea dentru sănul tău, sau prietenul tău cel atocma cu sufletul tău, pre ascunsu dicându: «Să mărgeam să slujim la dumnedăz alii carii n-ai știut tu și părinții tăi.»

7. De cătră dumnedăzii limbilor celor de pregejurul vostru, celor ce să apropie tăi de celor departe de la tine, de la marginea pământului până la marginea pământului,

8. Să nu voiești împreună cu el și să nu asculti pre el și să nu săndre ochiul tău pre el, să nu poftești prete el, nice să acoperi pre el,

9. Spuindu, să spui pentru el, și măna ta va fi prete el dentăi ca să-l omori pre el și măiniile a tot nărodul la cea mai de apoi.

10. Și-l vor ucide pre el cu pietri și va muri, căce au cercat să te usăbască pre tine de la Domnul Dumnedăz tău, celu ce te-au scos pre tine den pământul Egiptului, den casa robimei.

11. Și tot Israelul audzindu să va teme și nu vor adaoge încă să facă după cuvântul cel rău acesta întru voi.

Ms. 4389

30. Tu să te păzești însuți, să nu te îspitești a umbra pre urma lor, și după ce vor petri ei denaintea ta, să nu cauți pre dumnezei lor zicând: «Cum fac limbile acăstea dumnezeilor lor, voi face și eu.»

31. Să nu faci tu așa Domnului Dumnezeului tău, că urăciunile care le-au urât Dumnezeu, ei acelăia au făcut dumnezeilor lor, că feriorii lor și fetele lor și-i ard cu foc dumnezeilor lor.

32 [31]. Tot cuvântul care porâncescu jie astăzi, acela să păzești să-l faci. Să nu mai adaoagă cătră dânsul, nici să mai scazi dentr-ănsul.

CAP 13

1. De se va scula între tine proroc sau văzător de vise și va povesti sémne și minuni,

2. Și apoi se vor umplea célé ce au zis, de acii va zice tăi: «Blâzm să slujim altor dumnezei carei nu-i știu!»

3. Să nu ascultați glasul prorocului aceluiu sau pre celu ce va vedea visul acela, că vă îspitește Domnul Dumnezeu să vază: iubiți-l au ba cu toată inima și cu tot sufletul.

4. După Domnul Dumnezeul vostru să umblați și de dânsul să vă temeți și porincele lui să le păziți, și glasul lui să ascultați, și lui să sluiji și de dânsul să vă apropiă.

5. Iar prorocul acela sau carele va vedea visul să se omoară, că au grăit ca să te înșale de la Domnul Dumnezeul tău, carele te-au scos din țara Egiptului și te-ai mantuit den robie și ai vrut să te întoarcă den calea care au porințit și Domnul Dumnezeul tău să umbli pre dânsa. Drept acela să pierdeți voi înșivă răotatea dentru voi.

6. Iar de te va ruga fratele tău, feriorul mume-ici, sau feriorul tău, sau fată ta, sau soția de la sănul tău, sau prietenul tău carele iaste într-o potrivă sufletului tău, și-va zice în taină: «Blâzm să slujim altor dumnezei carei nu-i știu tu, nici părinții tăi.»

7. Dumnezeilor limbilor care sunt împrejur, celor ce sunt aproape de tine sau dăparte, de la o margine de pământ până la altă margine,

8. Nu voi a merge cu dânsul nice-l asculta, nici să caute ochiul tău spre dânsul, nice-l iubi, nice-l ascunde,

9. Ce îndată-l spune și întăi măna ta să fie pre dânsul de-al ucide, de-acii măiniile altora, tuturor mai pre urmă.

10. Și să-l ucide cu pietri, să moară, că au cercat să te întoarcă de la Domnul Dumnezeul tău, care te-au scos din țara Egiptului, den casa robiei.

11. Ca, auzind tot Israelul, să se teamă și după aceasta să nu mai adaoagă a face după acest cuvânt rău.

Versiunea modernă

stăpînirea asupra lor și te vei așeza în țara lor,

30. Ai grija să nu te lași amăgit și să calci pe urmele lor, după ce vor fi nimicite dinaintea ta. Nu te îndrepta spre dumnezei lor, zicind: «Cum slujesc popoarele acestea dumnezelor lor, tot așa voi face și eu.»

31. Să nu-i faci așa Domnului Dumnezeului tău, căci Domnul urăște lucrurile îngrozitoare pe care le-au făcut pentru dumnezei lor: au ars în foc chiar și pe fiili și pe fiicele lor pentru dumnezei lor.

32. Aveți grija să împliniți tot ceea ce v-am poruncit. Să nu adăugați și să nu lăsați nimic deosebit.

CAP. 13

Proorocii minciuni; îspita idolatriei

1. Dacă se va ridica în mijlocul tău un prooroc sau un visător de vise care vestește un semn sau o minună,

2. Și se va adeveri semnul sau minuna pe care le-a prezis, iar apoi își va spune: «Să mărgeam și să slujim altor dumnezei», de care n-ai știut pînă acum,

3. Să nu ascultați cuvintele acestui prooroc sau ale visătorului de vise; căci Domnul Dumnezeul vostru vă pune la încercare ca să afle dacă-l iubiți pe Domnul Dumnezeul vostru din toată inima și din tot sufletul vostru.

4. Voi trebui să-l urmări pe Domnul Dumnezeul vostru, de el să vă temeți, poruncile lui să le păziți, glasul lui să-l ascultați, lui să-i sluiji și de el să vă alipiți.

5. Iar profetul sau visătorul acela de vise trebuie să moară, pentru că v-a îndemnat să vă răzvrătiți împotriva Domnului Dumnezeului vostru, care te-a scos din țara Egiptului și te-a izbăvit din casa robiei. El a încercat să te abată de la calea pe care Domnul Dumnezeul tău îl-a poruncit să mergi. Stîrpește deci răul din mijlocul vostru.

6. Dacă fratele tău, fiul tatălui tău sau fiul mamei tale, sau fiul tău, sau fiica ta, sau soția de la sănul tău, sau prietenul care este trup și suflet cu tine încarcă să te ademenească în taină, spunând: «Să mărgeam și să slujim altor dumnezei», pe care tu și părinții tăi nu îți cunoscă,

7. Dintre dumnezei popoarelor din jurul vostru, care sunt aproape sau de departe de tine, de la un capăt la celălalt al pământului,

8. Să nu te învoiești și să nu-l asculta. Să nu te înduri la vederea lui, să nu-l cruci și să nu-l ascunzi,

9. Ci să-l ucizi. Mina ta să se abată asupra lui înaintea tuturor pentru a-l ucide și apoi să urmeze mina întregului popor.

10. Să-l ucizi cu pietri și să moară, pentru că a încercat să te abată de la Domnul Dumnezeul tău, care te-a scos din țara Egiptului, din casa robiei.

11. Cind va auzi acest lucru, tot Israelul se va teme și nu se va mai săvîrși un asemenea rău în mijlocul vostru.

Іла чéлъ грéз фрэчбон . . . Ілгэдевéн азгáржн ёс
трэ оуна дин чепэцн , нареле динчáй динеэзгэль
тэгэш чéтэ , сэлэгчээн тэ акоодээ зүйтнэдэх .
Бишитэх сэламини фрэч , дэлбээ дэхтэрэх тэгээдэх
алх сэлэгнэгти прэтэцн чéл чалткчээснүү чепэцн
лөрж , зүйтнэдэх сэлчбэром ши сэ сэлжиний алжин
дэхнэгэн кэргин нац шинчэ . . . Ши вен чéркаа ёс
ши вен фрэчэ ши вен чепэцэ фóршэ ши чепэц
дэвээрээст лэхэг нэгэнтэйчлэх сэлчээ , сэлбээ лэх
сэл фрэчбон . . . Зүйтгэжнэдэх сэлчнэндэх прйтц ёс
чéл чалткчээснүү фрэччепэтэд азгээдэх сэлчидээр
дэвээдэх , нуу анадема вен анадимини претж , ши
тэдээшээ хэлжээ . . . Ши тэдээшээ притж . . .
Знае ён вен фрэчнаа , алшнирла ён , ши вен фрэчэ
тэдээшээ тэдээшээ , ши тэдээшээ притжнаа ён нэгэнтэйчлэх
франкитэ динчáлж динеэзгэхлэх тэгэх , ши багд
нэгэнтэйчлэх тэдээшээ , нэгэвэба май зидн фэнхээдэв .
Нэгэвэба андни , неминка дэвээдема фрэч мжнэлэд ;
зэ
пийнтрэх на стэсэ фрэчээрэх динчáлж дин мжнэлэд оүз
үнэй лэх , ши вада цэс мянж , ши тэсэ мянжийн ши
тэдээ фрэчлэцн , фрэчнээ ёз грийнцээ фрэчлэцн ,
ши фрэчнээ ёз тэдээшээ фрэчлэцн , тэдээшээ фрэчлэцн
дэвээдэх тэдээшээ фрэчлэцн , динчáлж динеэзгэхлэх тэдээ
сэлчидэх тэдээшээ портчнэдэх лэх эхэлжээ . . .

— 2 —

ін співіцець дамнічай дамнізехай в'єтру
сюжету курганикі спінч піднімні підішви
тільки фірменикілукіл складів єщі пра
мірство . Кінчі ніріху ефікі єши
дамнічай дамнізехай тільки , що праї
не тільки лілес дамнічай дамнізехай тільки , спіфін
ліху ніріху десхіл фініпірх тільки піменилі кітіє
пріфаца пімажітхай . Осьн мінікаць
тільки спінч . Ахієстіа десніпіваче спінх
кіл , вінчілі лінії сон , щи мілі ділі сон щи цапі
дінікіре . Уїрху щи кітіпірх зірх щи вініл ,
щи цапі спібіспінк щи лініріху щи зім'ємріх ,
щи кітімілопарфес . Тільки десніпікіл тікі
копініта спінінекіті , щи інгілівіс , юнірі
десніпівірх , щи спіліті румілігітірх фірх
десніпіваче десніліті щи мінікаць . Щи десніпіті
спінх мінікаць , дініпірх зіблечікіті румілігілі ,
щи дініпірх тільки тізіміненгілі копініта щи іні
гіліше юніріа кімікаша щи спінх щи бірчіна ,
кітіні спіті румілігітірх десніпіті , щи копініта
іх фіміненгілі кініріх зірх єніпіті віас . Щи
мінікірху кітіні фіміненгілі кіпініта , десніста
щи інгілівіс юніріа десніпіті , щи десніста ріх
нігітірху ніх румілігілі , кініріх зірх десніста віас .
десніпірху нас ахіє єніріа мінікаць щи десніпіті
тінікілі десніпіті спінх єнікінгіц . Щи десніпіті
кірх віці мінікаць дініпірх тільки кітіпіті фірх
зірх , тільки кітіпіті лілілі щи солізініц
мініка . Щи тільки кітіпіті лілілі щи зірх
піті щи солізініц спінх мінікаць , кініріх зірх фірх
десніліті віас . Тільки пасірх куріті вінчіл
мініка . Щи десніпірху десніпіті єніріа мінікаць дініпіті

Biblia, 1688, pag. 136, col. II

12. Iară de vei auzi întru una den cetăți carele Domnul Dumnezeul tău dă ţie să lăciuiești tu acolo zicîndu:

13. «Ieșit-au oameni fără de lège dentru voi și au osebit pre
toti ceia ce lăcuesc cetatea lor, zicând: Să mîrgem și să slujim
la alii dumnezei“, carii n-ați știut,

14. Si vei cerca si vei intreba si vei cerceta foarte si, iata, adevarat ales cuvantul, sa face scurba aceasta intru voi,

15. Ucigîndu să ucizi pre toț ceia ce lăcuiescu într cetatea aceea cu ucidere de sabie, cu anathema vei anathimisi pre ea și toate cîte-s într-însa.

16. Si toate prăzile ei vei aduna la ieșirile ei și vei arde cetatea cu foc și toate prăzile ei, cu totul, înaintea Domnului Dumnezeului tău; și va fi nelăcuită în vîci, nu să va mai zidi de iznoavă.

17. Nu să va lipi nemica de anathema întru mîna ta, pentru că să se întoarcă Domnul din mănia urgii lui și va da jie milă și te va milui și te va înmulți, în ce chip au grăit jie Domnul și în ce chip au jurat Domnul părinților tăi.

18. De veț asculta glasul Domnului Dumnezeului tău, să păzești toate poruncile lui cîte eu poruncescu și astăzi, să faci cel bun și cel plăcut înaintea Domnului Dumnezeului tău.

CAP 14

1. Fii sănătăț Domnului Dumnezeului vostru. Să nu vă curățați, să nu puneți pleșuivitură întru mijlocul ochilor voștri pre mort.

2. Căci nărodu sunt ești Domnului Dumnezeului tău și pre
tine te-au ales Domnul Dumnezeul tău să fii lui nărod avut dentru
toate limbile cîte-s pre fața pămîntului.

3. Să nu mîncă toată scărba.

4. Acête dobitoace să mîncă: vițel den boi, și miel den oi,
și țap den capre,

5. Cerbu și căprioară, și bivol, și țap sălbatic, și inorodul, și zămbul, și cămilopardos.

6. Tot dobitoul ce-i e copita spintecată și unghiște unghi de doao gemănări și scoate rumăgătură întru dobitoace, acăstea să mîncă.

7. Să acâșteasă să nu mîncă, pentru căle ce scot rumâgală și pentru cele ce îngemenează copita și unghiește ungheea: cămila, și iepurile, și ariciul, căci scot rumâgătură acâșteasă și copita nu îngemenează, necurate sănt voao.

8. Să măsurul, căci îngemenează copita acesta și unghiște unghea de copită, și acesta rumăgătură nu rumăgă, necurat e acesta voao; den cămurile lui să nu mîncă și de mortăciunele lor să nu vă atingeț.

9. Si acăstea-s care veț mînca dentru toate cîte-s întru ape:
toate cîte-s la èle aripi si solzi veț mînca.

10. Si toate cîte nu-s la ele aripi și solzi să nu mîncă, necurate vor fi acelăea voao.

11. Toată pasărea curată veți mînca.

12. Si dentr-acestea sa nu minca den ele:/ vulturul, si

Ms. 45

12. Iar să vei audzi într-o den cetățile carele Domnul Dumnedzăul lui dă și să lăcuiști acolo ducindu:

13. «Ieșit-ai oamenii să de lège dentu voi și ai usăbit pre toți ceia ce lăcuiescetatea lor ducându: Să mărgem să slujim la alii dumnedzăi», carii n-ai șiut,

14. Si vei cerca și vei întreba și vei cerceta foarte și, iată, adevărăt ales cuvântul să va face urăciunea aceasta într-voi,

15. Ucigându să ucizi pre toți ceia ce lăcuiescu într-o cetate acela cu ucidere de sabie, cu anathema vei anathemisi pre ea și toate căte-s într ea.

16. Si toate prăzile ei vezi aduna la ieșirile ei și vei arde cetatea cu foc și toate prăzile ei, cu totul, înaintea Domnului Dumnedzăului tău; și va fi nelăcută în vîci, «nu să va mai zidi de înzovăinăca».

17. Nu să va lipi nimic den anathema într-mâna ta pentru ca, să s-^ă întoarcă Domnul den mănia lui urgiile lui și va da și milă și te va milu și te va îmculi în ce chip au grăbit și, în ce chip au giurat Domnul părinților tăi.

18. Să vezi asculta glasul Domnului Dumnedzău tău, să păzi toate porințele lui căte cu porințescu astădži, să faci bunul și plăcutul înaintea Domnului Dumnedzăului tău.

CAP 14

1. Fii sănței Domnului Dumnedzăului vostru. Să nu vă temeji, să nu puneji pleșivitură în mijlocul ochilor voștri pre mortu.

2. Căce nărodu sfîntu căsi Domnului Dumnedzăului tău și pre tine te-au ales Domnul Dumnedzăul tău nărodu să-i fii lui avut dentu toate limbile căte-s pre fața pământului. Să nu măncăi totă urăciunea.

3. Acăstea dobitoace să măncăi:

4. Vijăl den boi, și mielul den oi, și țap den capre,

5. Cerbu și căprioară, și buhai¹, și țap sălbatic și iacodu, și zimbru, și cămilopardos.

6. Tot dobitocul ce-i copita spintecată și unghește unghi de doao gemări și scoate rumagală într-dobitoace, acăstea să măncăi.

7. Si acăstea să nu măncăi dentu cîleca ce scot rumagală și dentru cîlece ce îngemărcadză copita și unghetește unghi: cămila, și iepurile, și ariciul, căce scot rumagală acăstea și copita nu îngemărcadză, necurate voao.

8. Si mascorul, căce îngemărcadză copita acăstea și unghetește unghi de copita și acesta rumagală nu să rumagă, necurat acesta voao; den cămărule lui să nu măncăi și de mortăciunile lor să nu vă atingeji.

9. Si acăstea care-și mînca dentu toate căte-s într-apă: toate căte-s la ele aripi și sordzi² vei măncă.

10. Si toate căce nu-s la ei aripi și soldzi să nu măncăi, necurate vor fi acăleea voao.

11. Toată pasărea curată vei măncă.

12. Si acăstea să nu măncăi den ele/ vulturul, și

Ms. 4389

12. Iar de vei auzi vre intr-o cetate den care va da voaoă Domnul Dumnezeul vostru să lăcuiști într-ânscele, că va zice cineva;

13. «Ieșit-ai dentre noi oameni făcători de fără-delge, să slujască altor dumnezei», cărora nu-i știi,

14. Să cerci și să întrebă și să îscodești foarte cu deadins. Deci, de va fi adevărăt acest cuvânt de urăciunea aceasta într-voi,

15. Îndată să ucizi pre toți cei ce vor lăcuiști într-o cetate cu ucidere de sabie și grămadă să-i grămadăști și tot ce va fi al lor.

16. Si toată prada și jahul de la ei să aduni într-răspărțile ei și să aprinzi cetatea cu foc și toată averea lor și tot înaintea Domnului Dumnezeului tău; și să fie pustie în vîci și de-acii să nu se mai zidească.

17. Si să nu iai nimic dentr-acea grămadire blesmată în măiniile tale, ca să-ș intoarcă Dumnezeu den urgică mănia lui și să-ș dea milă și să te miluască și să te îmmulțească, cum au zis și cum se-au jurat părinților voștri.

18. Deaca vei asculta glasul Domnului Dumnezeului tău și vei păzi toate porințele lui care porânceste cu tice astăzi, să le faci cu bună plăceră înaintea Domnului Dumnezeului tău.

CAP 14

1. Că fii sănței Domnului Dumnezeului vostru, ce să nu vă tălași și să nu puneji pleșivire între ochii voștri pre mortu.

2. Că nărod sfînt căsi Domnului Dumnezeului tău, că pre tine au ales Domnul Dumnezeul tău să-i fii lui nărod cuvios den toate limbile căte sănt pre fața pământului.

3. Nici o spurcăciune să nu măncăi:

4. Ce den dobitoace acăstea să măncăi: vijel den boi, și miel den oi, și țap den capre,

5. Cerb și căprioară, capră sălbatecă, și inorogul, și zimbru, și cămilopardosul.

6. Tot dobitocul ce-i iaste copita spintecată și unghește unghi de doao gemări și rumegă măncarea, să măncă.

7. Iar dentr-acăstea să nu măncăi den care scot rumegătură și sănt dăspicate copitele, iar nu unghesc unghi: cămila și iepurile scot rumegătură, iar unghi nu unghesc, necurate să fie voaoă.

8. Porcul copita are spintecată și unghește unghi, iar rumegare nu scoate, ce spurcat să fie voaoă; den carnea lui să nu măncă și de mortăciunia lui să nu te atingi.

9. Iar den cîlece ce sănt în apă să măncă acăstea care au pene și solzi, acăleia să măncă.

10. Iar cîlece ce-n-ai pene, nici solzi, să nu măncă, ce spurcate să fie voaoă.

11. Si toată pasărea curată să măncă.

12. Iar cea necurată să nu o măncă/ vulturul și

Versiunea modernă

12. Dacă vei auzi în vreuna din cetățile pe care Domnul Dumnezeul tău îl le-a dat ca locuință

13. Că între voi au apărut niște oameni nelegiu-i care i-au atras pe locuitorii cetății, spunându-le: «Să mărgem și să slujim altor dumnezei», pe care voi nu i-ai cunoșcut,

14. Caută, întrebă și cercetează temeinic. Dacă se dovește că spusele acestea sunt de deplină adevărătă, că s-a săvîrșit o ascenție ticăloșie,

15. Să treci prin ascuțișul sabici pe toți locuitorii din cetatea aceea, iar pe ea să o sortezi piețirii cu tot ce se află în ea, chiar și vitele să le treci prin sabici.

16. Adună tot ce ai prădat din ea în mijlocul pieței, apoi să arzi în foc cetatea cu toată prada ei, jertfind totul Domnului Dumnezeului tău; să rămnă pe vecie o ruină și să nu se mai zidească vreodată.

17. Să nu mai rămnă în mina ta nimic din ceea ce a fost sortit pieții, pentru că Domnul să-ș potolească minia sa, să se îndure de tine și, în îndurerarea sa, să te îmmulțească, aşa cum a jurat părinților tăi.

18. Dacă vei asculta glasul Domnului Dumnezeului tău și vei păzi toate porințele pe care îl le dau astăzi, făcind ceea ce este drept înaintea Domnului Dumnezeului tău.

CAP. 14

*Obiceiuri de înmormântare oprite.
Mincăruri curate și necurate. Zeciulile.*

1. Voi sănței copiii Domnului Dumnezeului vostru. Să nu vă creștați pielea și să nu vă radeti pe cap, deasupra frunții, cind moare cineva.

2. Căci tu căsi un popor sfînt pentru Domnul Dumnezeul tău și Domnul te-a ales pe tine, dintre toate popoarele de pe fața pământului, ca să fii poporul care îl aparține lui.

3. Să nu măncăi lucruri spurcate.

4. Iată animalele pe care le puteți mînca: boul, oaia și capra,

5. Cerb, gazelă, bivol, țap sălbatic, antilopă, zimbru, capră sălbatică.

6. Puteți mînca orice animal care are copita despicate, despărțită în două unghii, și care rumegă.

7. Dintre cele care, fie că rumegă, fie că au copita despicate, cu unghile despărțite, să nu măncăi cămila, iepurile și bursucul, care rumegă, dar nu au copita despicate.

8. La fel și porcul, care are copita despicate, dar nu rumegă, este necurat pentru voi. Să nu măncăi din carnele lor și să nu vă atingeți de hoiturile lor.

9. Dintre toate viețuitoarele care se află în apă puteți mînca pe cele care au înălătoare și solzi.

10. Dar să nu măncăi deloc din cele care nu au înălătoare și solzi, căci sunt necurate pentru voi.

11. Puteți mînca orice pasăre curată.

12. Cele pe care nu le puteți mînca sunt acestea/ vulturul,

Biblia, 1688, pag. 137, col. I

gripsorul, și vulturul de mare,

13. Si ghipa, si caia si cele ce sa asamana lui,

14. Si tot corbul și asemenile lui,

15. și struțul, și ciuhul, și bâbița, și coruiul și cei asemenei lui,

16. Si erodion, si lebădă, și stîrcu,

17. Si hăreți, si păun, si lipitoarea,

18. Si barza, si soiumul si cte-i samana lui, si pupaza, si liliacul.

19. Toate tăruitoarele pasărilor, necurate acăstea sunt voao; să mîcați dentru ele.

20. Toată zburătoarea curată să mîncăți.

21. Si totă mortăciunea să nu mîncăti; celui neměnic ce e în cetățile tale să va da și va mîncă sau vei da celui strin, căce norod sfînt ești Domnului Dumnezeului tău. Să nu fierbi miel cu laptele maiciei lui.

22. A zăcea să zăciuiești den toată roada săminții tale, sămînta țarenii tale den an în an.

23. Si vei mîncă pre ea înaintea Domnului Dumnezăului tău, în locul carele va alège Domnul Dumnezăul tău să să chême numele lui acolo; vei aduce cèle preste zecile grâului tău, și ale vinului tău, și ale undtelemnului tău, și cèle dentăiu născute ale boilor tăi și ale oilor tale, pentru ca să te înveți a te lème de Domnul Dumnezăul tău în toate zilele.

24. Iară de va fi departe drumul de la tine și nu vei putea să
duci pre ele, căce departe e de tine locul care va alège Domnul
Dumnezăul tău ca să să chême numele lui acolo, căce te-ai
blagoslovit pre tine Domnul Dumnezăul tău,

25. Si le vei vinde pre éle pe argint si vei lua argintul în mîinile tale si vei mérge la locul carele va alége Domnul Dumnezăul tău pre dînsul.

26. Si vei da argintul preste tot carele va pohti sufletul tau: pre boi sau pre oi, sau pre vin sau pre rachiui, sau pre tot ce va pohti sufletul tau, si vei minca acolo inaintea Domnului Dumnezaului tau si te vei veseli tu si casa ta.

27. Si levitul cel den cetățile tale, căce nu iaste lui parte, nice sortu împreună cu tine.

28. După trei ani să scoți tot preste zêce a roadelor tale întru anul acela și vei pune pre el în cetățile tale,

29. Să va intra levitul, căce nu iaste lui parte, nice sărătura împreună cu tine, și cel nemărnic, și cel sărac, și văduva cea den cetățile tale, și vor mîncă și să vor sătura, pentru că să te blagoslovească Domnul Dumnezeul tău preste toate faptele tale carele vei face.

CAP 15

1. Pren șapte ani vei face slobozire.

2 [1]. Si aşa e porunca slobozitii: [2] Lăsa-vei toată datoria ta care ţie datoriu aproapele tău, și fratelui tău să nu ceri, căce să au chemat iertare Domnului Dumnezașului tău.

3. Celui strin să ceri căte vor fi ale tale la el, iară fratei tăi iertare să faci datoriei tale.

4. Căce/ nu iaste întru tine lipsit, pentru cuvântul acesta;

Κ Α Π . ΕΙ
τένι ωάπτε ἀνη βέη φάγε γεισούμη,
ωη ἀνα επορύκα ελογούμη. Λόβη
βεν τοδίτε διπτορέα παρεψή διαινην
ἀπράπελετόν, ωη φρατιλέη πτώχευ-
την χέρι, κινη τάχη πεπάτη επτάρε αδηνός
τού ολλή πτώχε. Τελλή επιθήτη χέ-
ρεα φη λεπτάλε αισθάνε. Μέτρα φρατιλέ-
της επφάνη διπτορέα πτώχε. Κέντη

Ms. 45

gripsorul, și vulturul de mare.
 13. Și ghipa, și caiu și cîle ce-s asemenea lui,
 14. Și tot corbul și asemenea lui,
 15. Și strușul, și boaghea, și batca, și corăul și ce-s asemenea lui,
 16. Și erodiu, și lebădă, și stârcu,
 17. Și hăreți, și pasărea soarelui³ și lipitoarea,
 18. Și pelicanul, și șoimul și căte-i sămănă lui, și cucul și liliacul.
 19. Toate tărătoarele a pasărilor, necurate acesea săntu voao; să nu mâncaj dentu elc.
 20. Toată zburătoarea curată să mâncaj.
 21. Și toată mortăciunea să nu mâncaj; celui nemeric ce-i întru cetățile tale să va da și va mânca sau va da celui strin, căce nărodu sfântu ești Domnului Dumnedzăului tău. Să nu fierbi mic cu laptele mamei lui.
 22. A dzecea să dzeciuiești a toată pâinea seminței tale, sămănă tarenii tale an de an.
 23. Și vei mîncă pre ca înaintea Domnului Dumnedzăului tău, întru locul carele va alége Domnul Dumnedzăul tău să s-ă chême numele lui acolo; veți aduce cîle preste dzecele grăului tău, și a vinului tău, și a undelemnului tău, și căle dențai născute a boilor tăi și a oilor tale, pentru ca să te înveți a te teme de Domnul Dumnedzăul tău dzicile.
 24. Iar de va fi depărtat drumul de la tine și nu le vei putea să le duci pre elc, căce departe de la tine locul carele va alége Domnul Dumnedzăul tău ca să s-ă chême numele lui acolo, căce te-au blagoslovit pre tine Domnul Dumnedzăul tău, pre însul.
 25. Și le vei vinde pre elc pentru argint și vei lua argintul întru mânule tale și vei mérge la locul carele va alége Domnul Dumnedzăul tău pre însul.
 26. Și vei da argintul preste tot carele va pofti susfletul tău pre boi, sau pre oi, sau pre vin, sau pre rachiu, sau pre tot ce va pofti susfletul tău și vei mânca acolo înaintea Domnului Dumnedzăului tău și te vei veseli tu și casa ta.
 27. Și popa cela den cetățile tale, căce nu iaste lui parte nice soru împreună cu tine.
 28. După 3 ani socotiti tot preste 10 a roadelor tale întru anul acela și vei pune pre el întru cetățile tale,

29. Și va veni popa, căce nu iaste lui parte, nice moștenire împreună cu tine, și cel nemeric, și cel sărăiman, și văduva cea den cetățile tale și vor mânca⁴ și să vor sătura, pentru ca să te blagoslovaseă Domnul Dumnedzăul tău preste toate faptele tale care le vei face.

CAP 15

1. Pren 7 ani vei face slobodzire¹.

2. Și așa-i porunca slobodzirei: lăsa-vei toată datoria ta carea și-i dator aproapele-ți, și fratclui să nu-i ceri, căce au chemat iertarea Domnului Dumnedzăului tău.

3. Celui strin să ceri căce vor fi ale tale la ei, iar fratclui tău iertare să faci datoriei tale.

4. Căce/ nu iaste întru tine lipsit pentru cuvântul

Ms. 4389

grîpsorul, și vîlțurul de mare,
 13. Pajărea și caiu și cîle ce-s asemenea lor,
 14. Corbul și ce iaste asemenea lui,
 15. Strușul, și boghia și uliul și ce iaste asemenea lui,
 16. Erodiul, și lebădă, și stârcul și păuncel¹.
 17. Lipitoarea, și pelicanul, și șoimul, și căte sănt lui asemenea;
 18. Cucul, și liliacul, și pupăza, și porsirionul și asemenea acestora să nu mâncaj.
 19. Și toate pasăriile care sănt ca în chip de jigăni necurate să fie voao să nu le mâncaj.
 20. Tot ce iaste curat să mâncaj.
 21. Nici o mortăciună să nu mâncaj, ce să daș nemericul² care lăcuiște în cetate sau streinului să le mânance, că voi sănătă nărod sfânt Domnului Dumnezeul voastru. Să nu fierbi iedul în laptele mamei lui.
 22. Zecuiêtele den toată roadă sămănăturiilor tale să mânanci den an în an.
 23. Și să le mânanci înaintea Domnului Dumnezeului tău, în locul care-l va alége Domnul Dumnezeul tău să chiami numele lui acolo, acolo să aduci zecuiâala grăului tău, și a vinului tău, și a undelemnului tău, și cel dențai născut den boii tăi și den oile tale, ca să te înveți a te teme de Domnul Dumnezeul tău în toată vrêmea.
 24. Iar de va fi cală departe de la tine și nu vei putea să le duci, că-i va fi dăparte locul acela care-l-aș Domnul Dumnezeul tău, să chiami numele lui acolo ca să te blagoslovească Domnul Dumnezeul tău.
 25. Iar tu să vinzi acelă și să iai prețul lor în mânile tale și să te duci la locul care l-aș Domnul Dumnezeul tău.
 26. Și să cumperi pre acel bani acolo, or ce va plăcea susfletului tău: sau oi, sau vin, sau bovină, sau or ce va plăcea susfletului tău și să mânanci înaintea Domnului Dumnezeului tău și să te veseliești tu și casa ta.
 27. Iar pre preotul carele iaste în cetatea ta, să te socotești, să nu-l laș, că-n-are el altă parte sau altă sănătă la tine.
 28. După trei ani să rădici toată zecuiâala den tot ce se va rodi și înt-acel an și să le pui în cetățile tale³.
 29. Și să vie preoții, că-n-are ei parte cu voi, nici soartă la voi, și sărăcul și văduva, care sănt în cetățile tale, să mânance și să se satură. Și te va blagoslovi Domnul Dumnezeul tău în toate lucrările tale, orcare vei face.

CAP 15

1. Iară al șaptelea an să faci iertăciune.

2. Și aceasta iaste porunca slobozirei: să ieșă datoria ce-i iaste dator vecinul tău și de la fratele tău să nu ceci, că iertăciune se-au chiermat Domnului Dumnezeul tău.

3. Iar de la strin și de la vinetic, tu să ceci ce vei avea la dânsul, iar frăține-tău să-i ieșă toată datoria, că iaste lipit.

4. Și pentru aceasta, blagoalovindu-te, te va

Versiunea modernă

vulturul negru, vulturul bîrbos,
 13. Gaia și orice fel de uliu,
 14. Orice fel de corb,
 15. Strușul, bușnița, pescarușul și orice fel de șoim,
 16. Cucuveaua, cocostircul și lebăda,
 17. Pelicanul, vulturul pescar și cormoranul,
 18. Barza, tot felul de bîlani, pupăza și liliacul.
 19. Toate gîngăniile care se tirăsc și zboară sănt necurate pentru voi; să nu mîncăi din ele.
 20. Poate să mîncăi orice pasăre curată.
 21. Să nu mîncăi mortăciuni, ci să le dai să le mânânce cei din afară, care s-au pripășit în cetățile voastre, sau să le vinești străinilor, căci tu ești popor sfînt pentru Domnul Dumnezeul tău. Să nu fierbi iedul în laptele mamei lui.
 22. În fiecare an să pui deoparte zecuiâala din toată recolta sămănăturiilor care rodesc pe ogorul tău.
 23. Să mânânci înaintea Domnului Dumnezeului tău, în locul pe care il va alége ca să dăinuască numele său acolo, zecuiâala din grâu, vinul și undelemnul tău și întâii născuți din cirezile și turmele tale, pentru ca să înveți să te temi tot timpul de Domnul Dumnezeul tău.
 24. Domnul Dumnezeul tău te-a binecuvîntat. Dar dacă drumul este prea lung pentru tine și, datorită deăprtării, nu vei putea să duci zecuiâala pînă la locul pe care Domnul Dumnezeul tău l-aș ca să dăinuască numele lui acolo.
 25. Atunci vei vinde totul pe argint, ia argintul în mână și du-te la locul ales de Domnul Dumnezeul tău.
 26. Acolo poți să cheltuiesci argintul pe tot ce-și poftesc înima: boi, oi, vin și băuturi tari, tot ce-și poftesc înima; să mânânci acolo, înaintea Domnului Dumnezeului tău și să te veseliești atât tu, cât și familia ta.
 27. Și să nu-i uiști pe levîții care trăiesc în cetățile tale, căci ei nu au, ca tine, partea lor de pămînt, nici altă moștenire.
 28. La fiecare al treilea an să ieșă întreaga zecuiâala din recolta aceluia an și să o pui la păstrare în cetățile tale.
 29. Pentru ca să poată veni levîtu, care nu are, ca tine, partea lui de pămînt, nici altă moștenire, și străinul și orfanul și văduva, care se află în cetățile tale, să mânance și să se satură. Atunci Domnul Dumnezeul tău va binecuvînta tot ceea ce vei înșapui cu mîinile tale.
 CAP. 15
Anul al șaptelea. Sărăci, robii și întâii născuți dintre vite.
 1. În fiecare al șaptelea an să faci iertarea datorilor.
 2. Iertarea se va face în felul următor: cel care a împrumutat pe aproapele său, îl va ierta de datorie și nu o mai cere nici de la aproapele său, nici de la străinul său, pentru că s-a făcut chemarea iertării Domnului.
 3. Străinul poți să-i ceri ceea ce-i al tău, dar pe frate să-l ierzi de datorie.
 4. Printre voi nu trebuie să fie săraci; Domnul

१४५

Biblia, 1688, pag. 137, col. II

blagoslovindu-te te va blagoslovi Domnul Dumnezeul tău în
pămîntul care Domnul Dumnezeul tău dă și cu sorțu ca să-l
moștenești de tot,

5. Iară de veți asculta cu auzul glasul Domnului Dumnezăului vostru să păziți și să faceți toate poruncile acâstea [6] căreia eu porunceșcui te astăzi.

6. Căce Domnul Dumnezăul tău te-ai blagoslovit pre tine, în ce chip au grăbit ţie, și vei împrumuta la limbi multe, iară tu nu te vei împrumuta; și vei stăpîni tu și limbi multe, iară ţie nu-ți vor stăpîni.

7. Iară de să va face ţie frate lipsit dentru frații tăi întru una den cetăți, în pămîntul carele Domnul Dumneazăul tău dă ţie, să nu întorci inima ta, nice să strângi mîna ta de cără fratele tău cel lipsit,

8. Deșchizând să deșchizi mînile tale lui și împrumutind să împrumuti pre el oricât îi va trebui și intru cît să va lipsi.

9. Ia-te aminte pre tine să nu să facă cuvînt ascunsu în inima ta, fărădélge zicînd: «Apropîi-se anul al şaptelea, anul ierătăii,» și va fi cîleni ochiul tău pre fratele tău cel lipsit și nu vei da lui și va strîga asupra ta cătră Domnul și va fi întru tine gresală mare.

10. Dînd să-i dai lui și împrumutîndu să împrumutezi pre el oricîtu-i va trebui de la tine și să nu te măhnești în inima ta, dîndu-i tu lui, pentru că pentru acest cuvînt te va blagoslovi Domnul Dumnezeul tău întru toate faptele tale și întru toate, oriunde vei pune mâna ta.

11. Pentru că nu va lipsi lipsit de la pământul tău. Dirept acacea
eu te poruncescu cuvîntul acesta zicînd: deschizînd să deschizi
mîna ta fratelui tău celui sărac și celui lipsit despre pământu tău.

12. Iară de să va vinde ţie fratele tău jidovul au jidovcă, slujiva ţie şase ani, și-nn al săptalea trimite-l-vei pre el slobod de la îne.

13. și cîndu-l vei trimite pre el slobod de la tine, să nu trimit
pre el desărt,

14 [13]. Cu chelșug să-l chelșuguiesti pre el den oile tale, și den grul tău, și den teascul tău, [14] după cum te-au blagoslovit Domnul Dumnezaul tău vei da lui.

15. Și-ți vei aduce aminte că rob ai fost în pămîntul Eghipetului și te-au mîntuit Dumnezeul tău de acolo. Pentru acela eu voruncișeu te să faci cuvîntul acesta.

16. Iară de va zice către tine: «Nu voiu ieși de la tine», căci au
ubit pre tine și casa ta, căci bine iaste lui îngă tine.

17. Vei lua undreaua și vei găuri urechea lui cătră ușă la
țilpii ușii și va fi ție rob în vîcă; și la slujnica ta într-acesta chip
vei face.

18. Nu nesfînic va fi înaintea ta, trimișindu-să ei slobozi de lăine, căci pre an simbrie de nămit au slujit și sase ani. Și te va plagoslovi pre tine Domnul Dumnezaul tău întru toate cîte vei face.

Ms. 45

acesta; blagoslovindu te va blagoslovi Domnul Dumnedzăul tău întru pământul carcele Domnul Dumnedzăul tău dă jie cu sorțu ca să-l moștenești pre el de tot,

5. Iar să veji asculta cu audzul glasul Domnului Dumnedzăului vostru să păzi și să faceți toate porințele acăstea căte eu porâncescu jie astăzi.

6. Căcă Domnul Dumnedzăul tău te-ai blagoslovit pre tine în ce chip au grăbit jie și vei împrumuta multe limbi multe, iar tu nu te vei împrumuta; și vei stăpâni multe limbi multe, iar jie nu-ji vor stăpâni.

7. Iar de să va face jie frate lipsit dentru frajii tăi într-o den cetății, în pământul carcele Domnul Dumnedzăul tău dă jie, să nu întorci inima ta de cără fratice tău cel lipsit, nice să strângi măna ta,

8. Deșchidzindu să deșchizi mănilile tale lui și împrumutându să împrumutezi pre el oricât ii va trebui și-ntruca să va lipsi.

9. Ia-te aminte pre tine să nu să facă cuvântu ascunsu într-o inima ta, fără delge dizițandu: «Aproape-să anul al șaptelea, anul iertării» și va violeni ochiul tău pre fratice tău cel lipsit și nu-i vei da lui și va striga asupra ta cără Domnul și va fi într-o greșeală mare.

10. Dându să-i dai lui și împrumutându să împrumutezi pre el, oricât să va tribui de la tine, și să nu te măhnuiști în inima ta dându-i tu lui, pentru că pentru acestu cuvântu te va blagoslovi Domnul Dumnedzăul tău întru toate faptele tale și într-o toate, oriunde vei pune măna ta.

11. Pentru că nu va lipsi lipsit de la pământul tău. Pentru acăce cu jie porâncescu acesta cuvîntu dizițandu: să deșchizi măna fratelui tău celui măser și celui lipsit ce-i pre pământul tău.

12. Iar de să va vinde fratice tău jie, jidovul au jidovești, slujii-ji-va jie 6 ani și în al șaptelea îl vei trimite pre el volnic de la tine.

13. Si când deșchizându vei trimite pre el volnic de la tine, să nu-l trimiți deșertu de la tine³.

14. Cheleug să-l cheleuguești pre el den oile tale, și den grăul tău, și den teascul tău, după cum te-ai blagoslovit Domnul Dumnedzăul tău vei da lui.

15. Si-ji vei aduce aminte că rob ai fostu în pământul Egiptului și te-ai măntuit Domnul Dumnedzăul tău de acolo. Pentru acăce cu porâncescu jie să faci cuvântul acesta.

16. Iar de va dzice cără tine: «Nu voi ieși de la tine» căce au iubit pre tine și casa ta, căce bine-i iastic lui lăngă tine,

17. Si vei lua undreao și vei găuri urechiia lui cără ușe, la umșor, și va fi jie rob în vechi; și la slujnică ta într-acesta chip vei face.

18. Nu năștunic va fi înaintea ta trimijăndu-să ei volnici de cără tine, căce pre an simbrie a năștun, au slujit jie 6 ani. Si te va blagoslovi pre tine Domnul Dumnedzăul tău într-o toate căte vei face.

Ms. 4389

blagoslovi Domnul Dumnezeul tău în țara carea și-o va da într-o moștinare să o iai.

5. Deci, de veț asculta cu ascultare glasul Domnului Dumnezeului vostru și veț păzi și veț face toate porințele acăstea care porâncesc eu jie astăzi.

6. Că Domnul Dumnezeul tău te-ai blagoslovit cum au zis jie, și vei împrumuta pre multe limbi dar tu nu te vei împrumuta de nimene¹; și vei birui tu și vei stăpâni multe limbi, iar pre tine nu te va birui, nici te va stăpâni nimeni.

7. Iar de va fi vreun frate den frajii tăi lipsit vre-intă o cetate de ale tale, în țara carea o va da jie Domnul Dumnezeul tău, să nu întorci inima ta, nici să strângi măna ta înaintea fratelui tău când va cérē.

8. Ce cu tindere să tinzi măna ta lui și să-l împrumutezi de căt va cérē și cătu-i va lipsi.

9. Păzește-te să n-aibi cuvînt de taină în inima ta² cugetind să rădălește și zicănd: «Apropie-se anul al șaptelea al iertării» și va năcăji ochiul tău pre fratice care va cérē și nu-i vei da, că apoi el va striga spre Dumnezeu pentru tine și vei avea păcat mare.

10. Ce cu darc să-i dai și cu împrumutare să-l împrumutezi și or de ce va cérē nu-ji paic rău în inima ta; și pentru aceasta te va blagoslovi Domnul Dumnezeul tău într-o toate lucrurile tale și or spre ce vei punc măna ta.

11. Că nu va lipsi lipsit în țara ta. Pentr-acăce porâncesc eu acest cuvânt și zic: dășchizând să deșchizi măna ta fratelui tău celui sărac și celui ce cérē în țara ta.

12. Iar de se va vinde jie fratice tău ovrăju sau ovrăica, să-ți lucreze 6 ani, iar al șaptelea an tu să-i ierți, să fie slobod de tine.

13. Si deca-i vei ierta, să nu-l slobozi fără de nimic,

14. Ce pomenirea să o gătești lui den oile tale și den grăul tău și den vinul tău, cum te-ai blagoslovit Domnul Dumnezeul tău și să dai lui.

15. Si să-ți aduci aminte că și tu ai fost rob în țara Egiptului, iar Domnul Dumnezeul tău te-ai slobozit de acolo. Pentr-acăce și cu porâncesc jie acăstea.

16. Iar de va zice el cătă tine: «Nu voi duce de la tine că-m ești drag și am iubit casa ta»; deci, de-i va plăcea la tine,

17. Tu să iai o sulă și să-i pătrunzi urechea înaintea ușii, pre prag, și va fi jie rob în vecă; aşzjderea să faci și roabea.

18. Si să nu-ji fie înaintea ta cu greu, că ce-i vei ierta să fie de tine slobozi, că pentru plata ce au luat și-au lucrat 6 ani. Si te va blagoslovi Domnul Dumnezeul tău într-o toate căte vei face.

Versiunea modernă

te va binecuvînta din plin, în țara pe care Domnul Dumnezeul tău și-o dă să o stăpînești și să o moștenești,

5. Dacă vei asculta glasul Domnului Dumnezeului tău de a păzi și a împlini toate porințele pe care și le dau eu astăzi.

6. Când Domnul Dumnezeul tău te va binecuvînta, așa cum și-a făgăduit, vei da cu împrumutul multor popoare, dar tu nu vei împrumuta de la ele; și vei domni peste multe popoare, dar ele nu vor domni peste tine.

7. Dacă printre frajii tăi se va afla vreun sărac, în una din cetățile din țara pe care și-o dă Domnul Dumnezeul tău, să nu-ți împietrești inima, nici să ai măna strinsă față de fratele tău cel sărac,

8. Ci să-ți deschizi măna înaintea lui și să-i dai împrumut oricât de mult ar avea nevoie.

9. Ia aminte să nu încoljească în inima ta un gînd nelegiu și să zici: «Se apropie anul al șaptelea, anul iertării» și, privindu-l cu violenie pe fratice tău cel sărac, să nu-i dai nimic; căci atunci va striga către Domnul împotriva ta și te-ai face vinovat de un mare păcat.

10. Dă-i cu mărinimic și să nu-ți pară rău în inima ta cind îl dai, căci, pentru această faptă, Domnul Dumnezeul tău te va binecuvînta în tot ceea ce însăptuești și în tot ceea ce săvîrșești cu mănilile tale.

11. Săracii nu vor dispărea niciodată din țara ta. De aceea și-i dau această porință: deschide-ți larg măna pentru fratice tău cel sărac și nevoiaș care trăiește în țara ta.

12. Dacă vreun evreu sau vreo evreică dintru frajii tăi și va fi de tine jie, să-ți slujescă șase ani; dar în al șaptelea an să-i dai drumul de la tine și să fie liber.

13. Iar cind îl vei da drumul să fie liber, să nu-l lași să plece de la tine cu măna goală,

14. Ci să-i dăruiești din belșug din turmele tale, din aria ta și din teascul tău; dă-i și lui din cele cu care te-a binecuvîntat Domnul Dumnezeul tău.

15. Amintește-ți că ai fost rob în țara Egiptului și că Domnul Dumnezeul tău te-a măntuit. De aceea și-i poruncesc astăzi acest lucru.

16. Dacă robul tău și va spune: «Nu vreau să plec de la tine», pentru că te-a îndrăgit, pe tine și casă ta, căci i-a mers bine la tine,

17. Atunci să iei o sulă, să-i găurești urechea de ugă și va fi robul tău pentru totdeauna. Tot așa să faci și cu roaba ta.

18. Să nu-ți cadă greu cind îl dai drumul să fie liber, căci ceea ce și-a slujit în șase ani face că plătește unii simbriș. Atunci Domnul Dumnezeul tău te va binecuvînta în tot ceea ce faci.

14

để truy tìm và bắt tên tội phạm. Tóm lại, điều tra án
hiện trường là khâu quan trọng nhất trong công tác điều tra, xác định
tình hình sự án, thu thập chứng cứ, xác định tội phạm, xác định
vị trí phạm tội, xác định thời gian phạm tội, xác định mục đích
và động cơ phạm tội, xác định hung khí, xác định tang vật, xác
định tên hung thủ, xác định tên bị hại, xác định tên đồng phạm,
và xác định tên bị can.

К А П. 51
вѣщѣ луна ноѧсъ, ши вѣн фыче паше
дмнъзълъ дмнъзълъ тѣхъ, кѣчи фрѣхъ
18нѣ ноѧ ии є шинт дѣн пшмжнѣлъ є¹
гнѣлъ зоаптѣ. Ши вен жуңгѣ
пашне дмнъзълъ дмнъзълъ тѣхъ, сон
ши бонъ, дѣлкълъ оңнѣде вадлѣчес дмнъзълъ дмнъзълъ тѣхъ
прѣ єль вѣстъ кѣлме нумеле алынъ акоалъ.
Сынъ монжнѣн прѣ єль диспнѣ, шаптѣ зынѣ сѣ
мненжнѣн прѣ єль дѣн, пажнѣ де кинчнѣ, кѣ
чи кѣ скрѣхнѣлъ аци єшнѣтъ дѣн єгнпетъ ноаптѣ,
пшнпетъ вѣспѣлъ дѣлчнѣн амннѣтъ де зыса єшнѣ
рен волстѣ дѣн пшмжнѣлъ єгнпетълъ, Толате
загае вѣсїнъ волстѣ. Сынъ пѣвѣскѣ цѣлълъ
тѣпчнѣ хорпѣлъ тѣлѣ шаптѣ зынѣ, ши сынъ
дѣрмѣ дѣн кирнѣрнле карелъ венч жуңгѣтъ сара
ци. Фрѣхъ нуман лаалълъ карелъ вадлѣчес до
нѣлъ дмнъзълъ тѣхъ, вѣстъ кѣлме нумеле алынъ ако
алъ, акоалъ вен жуңгѣтъ пашне сара де кептѣтъ
пшсълъ сараплъ, фрѣхъмѣ карѣтъ ии єшнѣтъ дѣн пш
мжнѣлъ єгнпетълъ. Ши вен фитѣре ши
вѣн брице ши вен мжнѣлъ дѣлълъ карелъ вадлѣчес
дмнъзълъ дмнъзълъ тѣхъ прѣ єль, ши тибен фитѣр
чес дмннѣнѣцъ ши вен мѣрѣе акасле тѣлѣ.
Шасъ зынѣ вен мжнѣлъ зынѣ, нѣрт фитѣса ашап
ти, єшнѣтъ праѣннѣкъ дмнъзълъ дмнъзълъ тѣхъ,
сънѣ фыче фрѣхъ дѣтѣлъ алырълъ, афѣръ дѣн кѣ
тесспѣвѣ фыче сараплъ. Шаптѣ споптѣ
мжнѣ фитѣрн сѣнъзъмернѣцѣ, фитѣжѣръ вѣстѣрѣ,
при сизерѣ вен фитѣре дѣнъзълъ дмнъзълъ тѣхъ
ши вѣ фыче праинн де споптѣмжнѣ дмнъзълъ
тѣхъ, прикѣмъ мжнѣтъ поалте каштѣва дѣн ци,
фитѣнѣтъ тѣхъ сагенитъ дмнъзълъ дмнъзълъ тѣхъ.
Ши тибен сукълъ дѣлчнѣтъ дмнъзълъ дмнъзълъ
тѣхъ, тѣхъ ши фитѣрълъ тѣхъ ши фыча тѣ, ши
елълъ тѣ, ши елъжнѣка тѣ, ши лекутълъ, чѣла
чѣ фитѣпчнѣ тѣлѣ, ши тѣлъ немѣрнѣкъ, ши чѣ
споракъ, ши вадлѣчес уңж че лѣстѣ фрѣхъ вѣнъ,
дѣлълъ карелъ вадлѣчес дмнъзълъ дмнъзълъ тѣхъ
прѣ дѣлълъ, вѣстъ кѣлме нумеле алынъ акоалъ. Ши

Biblia, 1688, pag. 138, col. I

19. Tot dentișul născutul carele să va naște în vacile tale și în oile tale, câle de parte bărbătească, le vei sfîrși Domnului Dumnezeului tău. Să nu lucrezi încă cel dentișul născut vițelul tău și să nu tunzi cel dentișul născut al oilor tale.

20. Înaintea Domnului Dumnezăului tău vei mîncă pre el, den
an în an, la locul care va alêge Domnul Dumnezăul tău, tu și casa
ta.

21. Iară de va fi întru el prihană, șchiop au orb, au toată hula rea, să nu o pui Domnului Dumnezăului tău,

23. Fără numai săngele să nu măñinci, pre pămînt să-l versi

CAD 16

1. Păzeste luna noao si vei face Paște Domnului Dumnează-lui tău, căci întru lună noao ai ieșit den pămîntul Eghipetului noaptea

2. Să vei junghea paștile Domnului Dumneazăului tău, o și
boi, în locul unde va alăge Domnul Dumneazăul tău pre el să să
chième numele lui acolo.

3. Să nu mânânci pre el dospit; șapte zile să mânânci pre el azime, pînă de chinuire, căci cu sfîrșuală ați ieșit den Eghipet, noaptea, pentru ca să vă aduceți aminte de ziua ieșirei voastre den pămîntul Eghipetului, toate zilele vietii voastre.

4. Să nu s<ă>ivească și aluat în toate hotărârile tale șapte zile și să nu doarmă den cănurile carele veți junghea sara, în ziua cea de astăzi, până dimineață.

5. Nu vei putea să junghi pasca întru nice una den cetățile tale carele Domnul Dumnezeușul tău dă tie.

6. Fără numai la locul care va aîlge Domnul Dumnezaul tău să să chême numele lui acolo; acolo vei junghea paștile, sara, de cătră apusul soarelui, în vremea carea ai ieșit den pământul Eghipetului.

7. Să vei fiărbe și să vei frige și să vei mîncă în locul carele va alerge Domnul Dumnezaul tău pre el, și te vei întoarce dimineața și vei mîrge la casele tale.

8. Șase zile vei mîncă azime, iară în zioa a șaptea, ieșirea, praznic Domnului Dumnezăului tău; să nu faci întru ea tot lucrul, afară den cîte să vor face susținutului.

9. Sapte săptămâni întregi să numești și; începând sâcerea, ore secerat, vei începe a număra sapte săptămâni.

10. Si vei face praznic de săptămîni Domnului Dumnezăului tău, precum mîna ta poate, cîte va da ție, în ce chip te-au blas-
goslovit Domnul Dumnezăul tău.

11. Si te vei bucura înaintea Domnului Dumnezeului tău, tu și sefiitorul tău, și fata ta, și sluga ta, și slujnica ta, și levitul cela ce este în celățile tale, și cel nemeric, și cel sărac și văduva ceea ce este întru voi, în locul care va alăge Domnul Dumnezeul tău preinsul să se chième numele lui acolo.

12. *Şi-ți* vei aduce aminte că rob ai fost în pămîntul

Ms. 45

19. Tot dentăi născutul carele să va naște întru vacile tale și întru oile tale, cîlc de parte bărbătescă, le vei sfînji Domnului Dumnedzăului tău. Să nu lucredzi întru cel dentăi născut vițălul tău și să nu fundzi cel dentăi născut a oilor tale.

20. Înnaintea Domnului Dumnedzăului tău voi măncă pre el, de an în an, în locul unde va alège Domnul Dumnedzăului tău, tu și casa ta.

21. Iar de va fi întru el prihană, șchiop au orbu, au toată hula rea, să nu o pui pre ea Domnului Dumnedzăului tău,

22. Întru cetăjile tale vei măncă pre el; cel necurat întru tine și cel curat într-acesta chip va măncă, ca o căprioară au cerbu.

23. Făr-numai săngele, să nu-măncă, pre pământu să-l verzi pre el, ca niște apă.

CAP 16

1. Păzește luna noă lor și vei face Paștile Domnului Dumnedzăului tău, căce în luna noastră lor ai ieșit den pământul Egiptului noaptea.

2. Si vei giunghea Paștile Domnului Dumnedzăului tău, oi și boi în locul unde va alège Domnul să s-ăchime numele lui acolo.

3. Să nu măncă pre el dospit¹; 7 dzile să măncă pre el azime, păine de chinuri, căce cu săgualiai ai ieșit (deci pământul)² Egiptului noaptea, pentru că să vă aduceți aminte de dzua ieșirei voastre den pământul Egiptului, toate dzilele vieții voastre.

4. Să nu să iavască în toate hotărările tale 7 dzile și să nu doarmă den cămuri carele veți junghea sara, în dzua cea dentăi, pân-dimineață.

5. Nu vei putea să giunghi pasha întru nice una den cetăjile³ tale carele Domnul Dumnedzău dă jie,

6. Făr-numai la locul carele va alège Domnul Dumnedzău tău să s-ăchime numele lui acolo; acolo vei giunghea paștile sara, de cără apusul soarelui, întru vrêmea carea ai ieșit den pământul Egiptului.

7. Si vei fierbe și vei frige și vei măncă întru locul carele va alège Domnul Dumnedzău tău pre el, și te vei întoarce dimineață și vei merge la casile tale.

8. 6 dzile vei măncă azime, iar în dzua a șaptea, ieșire, praznic Domnului Dumnedzăului tău; să nu faci întru ea tot lucrul afară den căte să vor face susținutul.

9. 7 săptămâni întregi să numeri jie; începându tu secerca, pre secerat, vei începe a numără 7 săptămâni.

10. Domnului Dumnedzăului tău și vei face praznic de săptămâni în ce chip măna ta poate căte-ji va da jie, în ce chip te-au blagoslovit Domnul Dumnedzău tău.

11. Si te vei bucura înaintea Domnului Dumnedzăului tău, tu și fectorul tău, și fata ta, și sluga ta, și slujnică ta, și popa cela ce-i în cetăjile tale, și cel nemernic, și cel săräiman și văduva ceea ce-i întru voi, întru locul carele va alège Domnul Dumnedzău pre însă s-ăchime numele lui acolo.

12. Si-ji vei aduce aminte că rob ai fostu în

Ms. 4389

19. Si tot cel dentăi născut den boii tăi sau den oile tale, partea cea bărbătescă, să sfînjești Domnului Dumnezeului tău și să nu înjugi vițelul tău cel dentăi născut, nici cel dentăi născut den oile tale să nu tunzi.

20. Ce să le măncă înaintea Domnului Dumnezeului tău, den an în an, în locul care-și-l va alège Domnul Dumnezeul tău, tu și casa ta.

21. Iar de va fi vină pre dânsul, șchiop de va fi, sau orb, sau fizice vină rea, să nu-l pui jărvă Domnului Dumnezeului tău,

22. Ce în cetăjile tale să-l măncă; cel curat și cel necurat, aşa să măncăi la tine, ca pre căprioară și ca pre cerb.

23. Ce numai aceasta să păzești, săngele să nu-l măncă, ce să-l verzi pre pământ, ca apa.

CAP 16

1. Păzește luna celor noaoă, să faci pasha Domnului Dumnezeului tău, că în luna cea noastră te-a scos Domnul Dumnezeul tău den Egipt noaptea.

2. Si să junghii pasha Domnului Dumnezeului tău, oi și boi, în locul care-și-l va alège Domnul Dumnezeul tău să chieme numele lui acolo.

3. Să nu măncăi într-ansa dospit, șapte zile să măncăi tot azimă, păine răotăjii; că că nevoiști ai ieșit den Egipt, să-ți aduci aminte de zioa ieșirii tale den jara Egiptului, în toate zilele vieții tale.

4. Șapte zile să nu se vază ie dospit, în toate hotărările tale și să nu rămăne neci cămuriile tale care vei junghea scara, în zioa cea dentăi, până a doaoa zi.

5. Că nu vei putea junghea pasha nici într-o cetate de-acela care va da jie Domnul Dumnezeul tău⁴,

6. Ce numai în locul care-și-l va alège Domnul Dumnezeul tău să chieme numele lui acolo vei junghea pasha, scara, spre apusul soarelui, în vrêmea ceea ce ai ieșit den [den] Egipt.

7. Si vei fierbe și vei frige și vei măncă în locul în care-și-l va alège Domnul Dumnezeul tău, și întorcându-te a doaoa zi, vei merge la casa ta.

8. Șase zile să măncăi azimă, iar în zioa a șaptea, ieșire, praznicul Domnului Dumnezeului tău, să nu lucrezi într-ansa.

9. Șapte săptămâni închinate să-ți numeri.

10. Si de la începutul secerisului tău de grău să începi a numără 7 săptămâni, de-acii să faci praznicul săptămâni Domnului Dumnezeului tău, cumu-ți va ajunge măna ta și cumu-ți va fi dat și ce va fi va blagoslovit Domnul Dumnezeul tău.

11. Si te vei veseli înaintea Domnului Dumnezeului tău, tu și fectorul tău, și fata ta, sluga ta, și slujnică ta, și preotul carele iaste în cetatea ta, și vineticul, și străinul, și săracul și văduva care-i sănă în cetăjile tale, în locul care-ți va alège lui Domnul Dumnezeul tău să chieme numele lui acolo.

12. Si-ți aduci aminte că și tu ai fost rob în para

Versiunea modernă

19. Să închini Domnului Dumnezeului tău pe toți înții-născuți de parte bărbătescă din cirezile și din turmele tale. Să nu muncești cu cel dintăi-născut juncan și să nu tunzi înții-născut din turmele tale.

20. Să-i mănci an de an, tu și familia ta, înaintea Domnului Dumnezeului tău, în locul pe care îl va alege Domnul.

21. Iar dacă animalul este vătămat, dacă este șchiop sau orb sau râu schilodit, să nu-l jertfești Domnului Dumnezeului tău,

22. Ci să-l mănci în cetăjile tale; astăi cel necurat, că și cel curat pot să măncă împreună din el, aşa cum se măncă și carne de căprioară sau de cerb.

23. Numai singele să nu-l mănci, ci să-l verzi pe pământ, ca apa.

CAP. 16

Cele trei sărbători mari.

1. Păzește luna Aviv și prăzuiește Paștele pentru Domnul Dumnezeul tău, pentru că în luna Aviv te-a scos Domnul Dumnezeul tău noaptea din Egipt.

2. Taic de Paști, pentru Domnul Dumnezeul tău, oi, capre și vite, în locul pe care îl va alege Domnul Dumnezeul tău ca să dăinuiască numele lui acolo.

3. Să nu măncăi cu acestea nimic dospit, ci șapte zile să măncăi azime, păine durerii, pentru că ai ieșit în mare grabă din Egipt, astfel și vei aduce aminte, toată viața, de ziua în care ai ieșit din jara Egiptului.

4. Timp de șapte zile să nu se găsească aluat dospit în jinurile tale și să nu rămăne pînă dinineață nimic din carne pe care ai tăiat-o în scara primei zile.

5. Nu vei putea să tai jertfa de Paști în nici una din așezările pe care îl va da Domnul Dumnezeul tău.

6. Ci doar în locul pe care îl va alege Domnul Dumnezeul tău ca să dăinuiască acolo numele lui. Acolo vei tăia jertfa de Paști, scara, la apusul soarelui, pe vremea în care ai ieșit din jara Egiptului.

7. Vei găti și vei minca jertfa în locul pe care îl va alege Domnul Dumnezeul tău, iar dimineață poți să te întorci și să mergi la corturile tale.

8. Șase zile să măncăi azime, iar a șaptea zi să fie sărbătoarea de închidere în cinstea Domnului Dumnezeului tău; atunci nu vei lucra nimic.

9. Să numeri șapte săptămâni. Să începi a număra cele șapte săptămâni de cind începe secerișul spicelor.

10. Apoi să prăzuiești sărbătoarea săptămânilor pentru Domnul Dumnezeul tău, aducind cu mîna ta daruri de bunăvoie, din cele cu care te-a binecuvîntat Domnul Dumnezeul tău.

11. Să te înveselegi înaintea Domnului Dumnezeului tău, tu, fiul tău, fiica ta, robul și roaba ta, levitul din cetăjile tale, ca și străinul, orfanul și văduva care se află în mijlocul vostru, în locul pe care îl va alea Domnul Dumnezeul tău ca să dăinuiască numele lui acolo.

12. Adu-ți aminte că ai fost rob în Egipt; de

БЕЙ АДЫГЧЕ АЛАННІПЕ КІР ІСІН ӘН ФОМТ ҚІПМОЖНІПХ
ШІННЕПУДАЙ, ШІН БЕЙ ПІРДІН ШІН БЕЙ ФІЧЕ ПОРДАЙ
ДЕ АДЫССІПХ.   ПРАЗИНКІ КІСЛАНЕНДАР, ЕПФЛЧИ ГІ
ЦІС, ЗІ, ЗІНДЕ ҚҰППЕЧЕ ВІН ӘРДІНДЕ АРДА ТА, ШІН
ДЕ АДЫССІХА ТІРДІ.   ШІН ТЕВЕЛІ ӘГҮКЕРДА ПЕ ПРА
НІКСАДА ТІРДІ, ТІРДІ ШІН ФЕТІРДА ТІРДІ ШІН ФАМАТА
САУДА ТА ШІН САУДАНИКА ТА ШІН КЕСҰНДАША ШІН НЕМЕТІ¹
НІКСАДА, ШІН ЕГІРДІКСАДА ШІН БІРДАБАДА, ЧЕБА ЧЕ АСТЕР
ЧЕПІЦІАЛЕ ТАЛАЕ.   ШАПТЕ ӘНДЕ СӘ ПРІЗНІДІЧІНІ ӘС
ДАМНІУЛАНДАМНІССІХАДА ТІРДІ, ҒЛОССАДА КАРДЕЛЕ БАД
АБІҮЕ ДАМНІУЛАНДАМНІССІХАДА ТІРДІ, ПРЕ ІІБ АСТІ КІЕ
МА АКОЛА НҰМЕЛАДА АЛДІ, ӘРДІНДЕСЕ ВАТЕДЕН ДАМНІУЛАД
ДАМНІССІХАДА ТІРДІ ҒІРДА ТІРДІСЕ СЕМЖАҢТІУДАЛЕ ТА
ЛЕ, ШІН ҒІРДА ФАППУДА МАДДІНДАР ТАЛАЕ, ШІН БЕЙФІ
ВЕСЕЛАНДАХПЕ.   ТІРДІ ЕРДІМІ АЛДЕ ӘНДІХАДА СІГЕДА ӘС
НІНДІ ТІРДІСЕ ПАРДІТІС ЕПЕРГЕСТІКСАДА АЛДА ҒНАННІПХ
ДАМНІУЛАНДАМНІССІХАДА ТІРДІ ғлоссакарделе ба АЛД
ЦЕ ДАМНІУЛАДАМНІССІХАДА ТІРДІ, ғірді ғразінексізде
ә
ЗІМЕАДА, ШІН ҒІРДЕСТІРДЕАРДА СІППІПАМДІНДАР, ШІН
ҒІРДЕНЕКСАДА ФОКУССІХАДА КІЛДІНДАР, СІНГІСТЕ НЕДЕ
ШІН ҒНАННІПХ ДАМНІУЛАНДАМНІССІХАДА ТІРДІ ҒЕШЕПТІ.
ФІСЕ КАРДЕЛЕ ғұспін ПАУДАРДА МАДДІНДАР БОЛСАРДЕДА ӘС
ПЕ ЕГЛБЕНДА ғлоссакардела ДАМНІУЛАНДАМНІССІХАДА ТІРДІ
ДАМТЦІС.   ЖАХЕСІСТІРДІШ ШІН АДЫХАСТЫРДА ДЕКІДІ ӘС
ЦІН БЕЙ ПІХНЕ ЦІС ғірді ғразіс ТІРДІСЕ ЧЕПІЦІАЛЕ ТАЛАЕ, КА
ДЕ ДАМНІУЛАНДАМНІССІХАДА ТІРДІ ғтіціс ғұспін ФЕЛДІРІН,
ШІН БОЙ ТҰДАСКА НІРСОДАДА ЖАХЕСІСТІРДА ДИРДІППЕ,
НҰБЕОД АДАСТЕ ТҰДАСКАТА.   НІНДІ БОЙ КІХНАЛАСЕ ДЕ
ФІЦІЦ, НІЧЕ БОЙ АЛДА ДАРДІРІН, ПЕНДІРДА КІС ғірдінде
ОҒРЕССІХ ОКІН ғүзелепцинаада, ШІН ғіжінде күштік
ДЕ АДИРДІПЦИАДА.   ПРЕ ДИРДІППЕДА КІДА ДИРДІППА
ПЕТІС ЕПГЕНЕЦІН, ПЕНДІРДА КАСЕС ТЕРДІНЦІШ ШІН ғірдінде
ғлоссакардела СЕМЖАҢТІУДАЛЕ КАРДЕ ДАМНІУЛАДА
ДАМНІССІХАДА ТІРДІ ғтіціс.   СІЛДІК СІГЕДІЦІЦІС ҚА
ДЕНІШ ТОППА ЛЕМІНДАЛДЕ АЛДІГІРДА ЖАДІПБЕНІКСАДА ғІМ
НІХАДА ДАМНІССІХАДА ТІРДІ СІЛДІК ФАТИ ЦІС.
СІЛДІК ғірдесін ЦІС СТАДАППА КАРДЕ АУГРДАПТІ ДАМНІУЛА
ДАМНІССІХАДА ТІРДІ.

К А П Э
ънъ дѣятинъ дѣніиъ даинъ тѣлъ а
внѣцѣ, азъ боле ла кареле лѣстѣ хълѣвъ, а
трухъ дѣнѣсп., тѣстѣ кубжѣнѣтъла рюдъ кѣтѣ
сказѣтъ дѣніиъ даинъ дѣніиъ тѣлъ лѣстѣ.
Лѣтѣтъ десетъ дѣлѣтъ тѣлѣнѣе тѣлѣ.
Денъ чеппцинае тѣлѣ дѣнъ кареле дѣніиъ даинъ дѣніиъ тѣлѣ
трухъ дѣнъ цѣвъ, сириѣтъ азъ фомѣтѣ кареле ла фомѣ
рѣбъ дѣніиѣтѣ дѣніиъ дѣніиъ тѣлѣ спипре
кѣтъ фогпѣдъ дѣніица ахъ. Шинъ мергжѣнѣ коръ салъ
лѣнъ азъ дѣнѣиъ дѣніиъ, шинъ сибоѣръ дѣніида лоръ, соларе
ахъ азъ дѣнѣиъ, салъ ла топѣ чѣвъ дѣнѣтъ подѣтъ
чѣрѣлъ, кареле нацѣмъ поракѣнѣтъ цѣвъ. Шинъ
ла спунѣ цѣвъ шинъ вѣнѣ чѣрѣа фогпѣтъ, шинъ тѣтѣ а
девпѣтъ салъ фогпѣтъ кубжѣнѣтъ, салъ фогпѣтъ
сказѣтъ дѣнѣстѣ тѣлѣ. Шинъ вѣнѣ скюа
тре пре сомѣль ачѣлѣ, салъ пре мѣлѣтъ дѣнѣлъ каре
азъ фогпѣтъ дѣнѣстѣ лукрѣ тѣлѣ пре польстѣ, шинъ вѣ
сүтѣдѣ пре єнъ вѣнѣ пѣстѣтъ, шинъ коръ мѣрѣнъ. Пре
дѣлос мѣрѣтъ тѣлѣ, азъ пре тѣлѣ ба мѣрѣнъ, чѣла че
мѣлре нѣба мѣрѣнъ пре омѣтъ тѣлѣ. Шинъ мѣнѣ
мѣтъ

Biblia, 1688, pag. 138, col. II

Eghipetului și vei păzi și vei face poruncile acăstea.

13. Praznic colibilor să faci ţie 7 zile, după ce vei aduna den aria ta și den teascul tău.

14. Si te vei bucura pe praznecul tau, tu si feciorul tau, si fata ta, sluga ta, si slujnica ta, si levitul, si nememnicul, si saraeul si vaduva ceea ce iaste in cetatile tale.

15. Șapte zile să prăznuiești Domnului Dumnezeăului tău în locul carele va alêge Domnul Dumnezeul tău pre el a să chiama acolo numele lui; iară de te va blagoslovi Domnul Dumnezeul tău întru toate sâmnăturile tale și în tot faptul miiilor tale și vei fi veselindu-te.

16. Trei vremi ale anului să va ivi toată partea bărbătească a ta înaintea Domnului Dumnezăului, tău în locul care va alăge Domnul Dumnezărul tău: întru praznecul azimelor, și în sărbătoarea săptămînilor și în praznecul făcutului colibilor. Să nu te ivesti înaintea Domnului Dumnezăului tău desert,

17. Fiecarele după puterea măinilor voastre, după blagoslovirea Domnului Dumnezăului tău care au dat ţie.

18. Judecătoriu și aducătoriu de cărți vei pune ţie întru toate cetățile tale care Domnul Dumnezeul tău dă ţie, după făliuri; și vor judeca nărodul judecată direaptă.

19 [18]. Nu vor abate judecata [19], nici vor cunoaste fata, nici vor lua daruri, pentru ca darurile orbescu ochii inteleptilor si ridic cuvintele directilor.

20. Pre direptul cu direptatea să gonești, pentru ca să trăiș și întrînd în lăuntru să moșteniș pămîntul care Domnul Dumnezeul tău dă și te.

21. Să nu sădești și desis tot lemnul lîngă jîrtăvnicul Domnului Dumnezeului tău să nu faci tie.

22. Să nu întărești și stîlp care au urât Domnul Dumnezeul tău.

CAP 17

1. Să nu aduci Domnului Dumnezăului tău vițel au oacie la carele iaste hulă întru dînsă tot cuvîntul rău, căce scîrbă Domnului Dumnezăului tău iaste.

2. Iară de se va afla într tine, într una den celătile tale den carele Domnul Dumneazăul tău dă ţie, bărbat au fămëie carele va face rău înaintea Domnului Dumneazăului tău să treacă făgăduința lui,

3. Să mergând vor sluji la alții dumnează și să vor închinde lor, soarelui au lumii, sau la tot cîte dentru podoaba cerului, carele nu i-am poruncit tie,

4. Si va spune tie si vei cerca foarte si, iata, adevarat s-au facut cuvintul, s-au facut scrisa aceasta intru Izrail,

5. Si vei scoate pre omul acela sau pre muierea accea care au
acut acest lucru rau pre poarta si vei ucide pre ei cu pietri si vor
puri.

6. Pre doao mărturii au pre trei va muri; cela ce moare nu va nuri pre o mărturie.

7. Și mîna/ mărturiilor va fi preste el dentițiu să-l omoare pre

Ms. 45

pământu Egihptului și vei păzi și vei face porințile acesea.

13. Praznic a colibilor să faci și 7 dzile după ce vei aduna den aria ta și den teascul tău.

14. Și te vei bucura pre praznicul tău, tu și fectorul tău, și fata ta, sluga ta, și slujnică ta, și popa, și nemînicului, și sărâimanul și văduva cecă ce iaste întru cetățile tale.

15. 7 dzile să prăznuiești, Domnului Dumnedzăul tău întru locul carele va alége Domnul Dumnedzăul tău pre el a să cheme numele lui acolo; iar să te va blagoslovi Domnul Dumnedzăul tău întru toate sămânăturile tale și întru tot faptul mănilor tale și vei fi veselindu-te.

16. 3 vremi ale anului să va ivi toată partea bărbătească a înaintea Domnului Dumnedzăului tău, întru locul carele va alége pre el Domnul Dumnedzăul tău: întru praznicul azimilor, și întru sărbătoarea săptămânilor și întru praznicul săcului colibilor. Să nu te ieviști înaintea Domnului Dumnedzăului tău deserțu,

17. Fiecarel după putința mănelor voastre, după blagoslovenia Domnului Dumnedzăului vostru carea au dat ie.

18. Giudecători și aducători de cărti vei pune ie întru cetățile tale carele Domnul Dumnedzău dă ie după felii; și vor giudeca nărodul giudecă dreptu.

19. Nu vor abate giudecă, nice vor cunoaște față, nice vor lua daruri, pentru că darurile orbăscu ochii înțeleptilor și rădîcă cuvintele înțeleptilor⁴.

20. Pre dreptul dreptatea să gonești, pentru ca să trăiți și întrându înlontru să moșteniți de tot pământul carele Domnul Dumnedzăul tău dă ie.

21. Să nu răsădești ie desine tot lemnul lângă jîrtăvnicul Domnului Dumnedzăului tău să nu faci ie.

22. Să nu întărești ie stâlpul carele au urit Domnul Dumnedzăul tău.

CAP 17

Ms. 4389

Egiptului și să păzești și să faci porințile lui.

13. Și sărbătoarea colibilor să faci ie 7 zile când vei strânge den arăturile tale și den teasurile tale.

14. Și să te veselești de praznicul acela, tu și fectorul tău, și fata ta, sluga ta, și slujnică ta, și popa, și nemînicului, și sărâimanul și văduva, carei săn în cetățile tale.

15. Șapte zile să prăznuiești Domnului Dumnezelui tău, în locul unde și-l va alége Domnul Dumnezelui tău. Să chiami numele lui acolo, și te va blagoslovi Domnul Dumnezelui tău întru toate sămânăturile tale și în toate lucrurile răniilor tale și te vei veseli.

16. De trei ori într-un an să se arate toată partea bărbătească înaintea Domnului Dumnezelui tău, în locul care și-l va alége Domnul Dumnezelui tău: întru sărbătoarea azimelor, și în sărbătoarea săptămânilor și în sărbătoarea colibilor. Și să nu te ară înaintea Domnului Dumnezelui tău dășărt,

17. Ce fiește cine după cumu-i va da și-l va blagoslovi Domnul Dumnezelui tău și cum va avea măna lui, aşa să se arate.

18. Judecători și aducător de cărti² să pui ie în toate cetățile tale careva da ie Domnul Dumnezelui după seminiții; să judece nărodului judecată dreaptă.

19. Să nu șovâiască la judecată, nice să caute la față cuiva, nice să ia mită, că mita orbăște ochii celor înțelepti și răsipesc cuvintele celor drepti.

20. Dreptule, ce iaste drept, acacea să căută și vei trăi și vei mărge de vei lăua țara carea o va da ie Domnul Dumnezelui tău.

21. Să nu sădești ie sădir³ și nici un copaci lângă altarii Domnului Dumnezelui tău care vei face ie,

22. Nici să pui ie, nice să-ți întărești stâlpul⁴ care l-a urât Domnul Dumnezelui tău.

CAP 17

Versiunea modernă

accea, să păzești și să împlinești aceste fiinduici.

13. Să prăznuiești sărbătoarea corturilor timp de șapte zile, după ce ai strâns grânele de pe acic și vinul din teasc.

14. Să te veselești la această sărbătoare, tu, fiul și fiica ta, robul și roabă ta, ca și levitul, străinul, orfanul și văduva care se află în cetățile tale.

15. Să prăznuiești șapte zile pentru Domnul Dumnezelui tău, în locul pe care îl va alege Domnul Dumnezelui tău. Să te bucuri din plin, căci Domnul Dumnezelui tău te va binecuvînta în totale roadele tale și în tot ceea ce înfăptuiești cu mănilile tale.

16. Toți bărbătașii dintre voi se vor înfățișa, de trei ori pe an, înaintea Domnului Dumnezelui tău, în locul pe care îl va alege Domnul: la sărbătoarea azimelor, la sărbătoarea săptămânilor și la sărbătoarea corturilor. Nici unul nu se va înfățișa înaintea Domnului cu mănilile goale,

17. Ci fiecare după putința sa, potrivit binecuvîntării pe care i-a dat-o Domnul Dumnezelui tău.

18. Să pui judecători și dregători pe fiecare seminiție, în toate cetățile pe care și le-a dat Domnul Dumnezelui tău. El vor judeca poporul cu judecată dreaptă.

19. Să nu răstălmăcești legea, să nu iei în seamă înfățișarea nimănui, să nu iei mită, căci mita orbăște ochii înțeleptilor și răstoarnă pricinile celor drepti.

20. Dreptatea, doar dreptatea s-o urmărești, pentru ca să trăiești și să intri în stăpînirea țării pe care ie-o dă Domnul Dumnezelui tău.

21. Cind vei zidi un altar pentru Domnul Dumnezelui tău, să nu sădești lingă el nici un copac la care să te închini,

22. Nici să nu ridici stilpi idolești, pe care ii urăște Domnul Dumnezelui tău.

CAP. 17

Pedeapsa pentru idolatrie. Judecătorii. Regii.

1. Să nu aduci jertfă Domnului Dumnezelui tău vreo viață sau vreo oaie care să fie vătămată sau cu vreo slabiciune, căci ar fi hulă în fața Domnului Dumnezelui tău.

2. Dacă se va afla printre voi, în una din cetățile pe care ie lă dă Domnul Dumnezelui tău, vreun bărbat sau vreun fermeic care ar face ceea ce este râu înaintea Domnului Dumnezelui tău, călcind legământul lui,

3. Și se va duce să slujească altor dumnezei și să se închine lor, sau soarelui, sau lunii, sau întrugii oștiri cerești, ceea ce cu nu v-am îngăduit,

4. Atunci, de îndată ce vei lua cunoștință și vei auzi despre aceasta, să cercezeți bine. Dacă se va dovedi că într-adevăr s-a săvîrșit urcînța aceasta în Israel,

5. Să scoji la poarta cetății pe bărbatul sau pe femeia care au săvîrșit această faptă rea și să-i ucizi aruncind în ei cu pietre.

6. Pînăl potate fi osindit la moarte și uci numai pe temciul mărturici a doi sau trei martori; nimici nu va muri pe temciul mărturici unui singur martor.

7. Cind va fi omorât, martorii să fie primii care

1. Să nu aduci¹ Domnului Dumnedzăului tău vîțăl au oacie la [la] carele iaste întru însul hulă tot cuvîntul rău, căce urcînța Domnului Dumnedzăului tău iaste.

2. Iar dc să va afla întru tine într-o den cetățile tale den carele Domnul Dumnedzăul tău dă ie, bărbat sau fămîc carele va face răul înaintea Domnului Dumnedzăului tău să treacă făgăduința lui,

3. Și mergându vor slui la dumnedzăi strîni și să vor inchină lor, soarelui au lunii sau la tot ce-i dentru podoaba cerului, carele nu ie-am porințit ie,

4. Și-ii va spune ie și vei cerca foarte și, iată, adevarat s-au făcut cuvîntul, s-au făcut urcînța aceasta întru Israîl,

5. Și vei scoate pre omul acela au pre muieră acacea carii au făcut lucru acestă răul pre poartă și vei ucide pre ei cu pietri și vor mori.

6. Pre doao mărturii au pre 3 va muri; cela ce moare nu va muri pre o mărturie.

7. Și măna/ mărturilor va fi preste el dentăi să-l

6. Și să moară înaintea a 2 sau a 3 mărturii acela ce se va ucide, iar să nu moară numai pentru mărturisirea unii mărturii.

7. Și întăi să fie pre dânsul măna mărturici a-

Biblia, 1688, pag. 139, col. I

el, și mîna a tot nărodului la cea de apoi. Si veț rîdica pre cel rău, dentru voi singuri.

8. Iară se va slăbi de la tine cuvînt la judecată între mijlocul sîngelui sîngelui, și întru mijlocul judecății judecății, și întru pipăirea pipăirii, și întru pricea pricăi, cuvinte de judecat întrucetățile tale, și, sculindu-te, să te sui la locul carele va alège Domnul Dumnezăul tău ca să să chième numele lui acolo.

9. Si vei mîrge cîtră preoți leviții, și cîtră judecători carele va fi în zilele acelea și, cercînd, vor spune judecata tie.

10. Si vei face după cuvîntul carele îi vor spune tie ceia de la locul care va alîäge Domnul Dumnezaul tău ca să să chiîeme numele lui acolo și să păzești foarte să faci după toate cîte îi să vor tocmai tie.

11. După lăge și după judecata care vor spune ie vei face; să nu te abați de la cuvîntul carele îți vor spune în dreapta au în stînga.

12. Si omul carele va face intru semenie ca sa nu asculte pe preotul cela ce stă a sluij pre numele Domnului Dumnezăului tău sau pre judecătoriul carele va fi în zilele acelăea, și va muri omul acela; și vei scoate pre cel rău den Israil.

13. Şi tot norodul auzind, să va spământa şi nu va mai păgîni.

14. Iară de vei intra în pământul carele Domnul Dumnezaul tău dă ţie cu sorţu şi vei moşteni pre dînsul de tot şi vei lăcui preste el şi vei zice: «Pune-voiu preste mine boiaren, ca şi cîlalte limbi, cîlalte de pemprejurul mieu.»

15. Puind să puiu preste tine boiarin pre carele va alêge Dom-nul Dumnezăul tău pre dînsul; dentru frajii tăi vei pune preste tine boiarin; nu vei putea să pui preste tine om strein boiarin, căce nu-ți iaste frate.

16. Însă să nu înmulțească luiș caii, nice să nu întoarcă pre norodu la Eghipet, pentru ca să nu-ș înmulțească lui caii; și Domnul zise voao: «Să nu vă mai adaogeți să vă mai întoarceți întru calea aceasta.»

17. *Și să nu înmulțească luiș fâmei, pentru ca să nu să premenescă inima lui; și argint și aur să nu-s înmulțească lui foarte.*

18. Si va fi cind va sede pre scaunul domniei lui si-s va scrie lui aceasta a doao lege intru carte de la preotii levitii.

19. Să va fi cu el și va cetățui între ea toate zilele vieții lui, pentru ca să să învete și să învețe de Domnul Dumnezaul lui, să păzească toate poruncile acelora și direcțiile acelora ca să le facă.

20. Pentru ca să nu să înalțe inima lui de către frajii lui, pentru ca să nu iașă den porunci în direapta au în stînga, pentru ca să fie îndelungat de ani pre domnia lui, el și fiili lui împreună cu el, întru fiili lui Israîl.

Ms. 45

omoare pre el și măna a tot nărodul la cca de apoi. Și veți rădica pre cel rău <dintru voi>² sănguri.

8. Iar de va slabii de la tine cuvântul la giudeuțu întru mijlocul sănge a săngelui, și întru giudeuțul giudeuțului, și întru pipăirea pipăirei, și întru pricca pricci, cuvinte de giudeuț întru cetățile tale și sculându-te să te sui la locul carele va alerge Domnul Dumnedzăul tău ca să s-> chieme numele lui acolo.

9. Și vei mărge cără preujii levijii și cără giudecători carele va fi întru acelașa dzile și, cercându, vor spune giudeuțul tău.

10. Și vei face după cuvântul³ carele și vor spune și cecia carele va alerge Domnul Dumnedzăul tău ca să s-> chieme numele lui acolo și să păzești foarte să faci după toate căteți să vor otrăvui³ tău.

11. După lăgea și după giudeuțul carele și vor spune tău cei carele va alerge Domnul Dumnedzăul tău să s-> chieme numele lui acolo și să păzești foarte să faci după toate căteți să vor otrăvui³ tău.

12. Și omul carele va face întru semejie ca să nu asculte pre preutu, pre cela ce stă a sluij pre numele Domnului Dumnedzăului tău sau giudeuțul carele să va face întru dzilele acelașa, și va murii omul acela; și vei scoate pre cel rău dintru Israîl.

13. Și tot nărodul audzindu, să va spăimânta și nu va mai păgâni încă.

14. Iar de vei intra în pământul carele Domnul Dumnedzăul tău dă tău cu soru și vei moșteni pre însul de tot și vei lăcui preste el și vei zice: «Pune-voi preste mine boiarin ca și cîlălalte limbi cîle de pren-pregiurul meu.»

15. Puind să pui preste sine boiarin pre carele va alerge Domnul Dumnedzăul tău pre însul; dentru frajii tăi vei pune preste tine săngur boiarin; nu vei putea să pui preste tine boiarin om străin, căce nu-i iaste frate.

16. Încă să nu înmulțască și cai, nice să nu întoarcă pre nărodul la Egiptu, pentru c<a> să nu înmulțască și cai; și Domnul dzise voao: «Să nu mai adaogeți să vă întoarceți întru calea aceasta [încă].»

17. Și să nu înmulțască și fâmcii pentru că să nu să primenească inima lui; și argintu și aur să nu înmulțască și foarte.

18. Și va fi căndu va ședea pre scaunul domniei lui⁴ și va scrie lui accasta a doao lăge întru carte de la preujii levijii.

19. Și va fi cu el și va citi întru ca toate dzilele vietii lui pentru că să s-> învețe și să tème de Domnul Dumnedzăul lui, să păzască toate porințele acesta și deputăile acesta ca să le facă pre el.

20. Pentru ca să nu să înalțe inima lui de cără frajii lui, pentru ca să nu iasă den porinci în dreapta au în stânga, pentru ca să fie îndâlguat la ani pre domnia lui, el și fiii lui împreună cu el, întru fiii lui Israîl./

Ms. 4389

ucide, de-acii, pre urmă, măniele a tot nărodi. Și să lepădați voi înșivă răul de la voi.

8. Iar de va slabii întru tine cuvântul la judecățu, între sănge și între alt sănge, și între o judecăță și între altă judecăță, și între pipăire și între altă pipăire, și între o pricca și între altă pricca, și vor fi cuvinte de judecăță în cetățile tale, scoalațe și te suie în locul care va alerge Domnul Dumnezeul tău să chieme numele lui acolo.

9. Și să mergi la preot și la levit și la judecătorii cari vor fi într-acèle vremi și, socotind, ei vor răspunde tău judecăță.

10. Și vei face după cuvântul ce-ți vor răspunde ei din locul care-ți va alerge Domnul Dumnezeul tău să chieme numele lui acolo.

11. Și foarte să păzești să faci toate căte-ți se-au pus tău în lăge și den lăgea carea vor porunci ei tău să faci; tu să nu te dai în laturi de cuvântul ce-ți vor zice, nici spre dreapta, nici spre stânga.

12. Omul carele nu vă băga seamă și nu va asculta pre preotul carele stă de sluiaște în numele Domnului Dumnezeului tău sau pre judecătoriul carea va fi într-acela vrême, să moără omul acela; și vei scoate răul din Israîl².

13. Și auzind tot nărodul, se va teme și după acela nu vor mai face păgănie.

14. Iar deacă vei intra în țara carea o va da tău Domnul Dumnezeul tău întru moșinare și o vei lăua și te vei sălașui într-ânsa și vei zice: «Să puiu mic boiar ca și alte limbi care sunt împrejurul meu.»

15. Să pui boarii pre cine va alerge Domnul Dumnezeul tău; dentru frajii tăi să pui boiar, iar să nu pui boiar preste tine om străin care nu iaste frate al tău².

16. Să-știi mulțasă cai și să întoarcă nărodul în Egipt, ce să nu-știi mulțasă caii, că Domnul Dumnezeu au zis voao: «După aceasta să nu mai adaoge și vă întoarce înapoi.»

17. Să n-ai băi multe multe, să nu se întoarcă inima lui; și aur și argint să nu strângă lui foarte.

18. Iar după acesta, deacă va ședea pre scaunul puterii sale, să-știi scrie a doao lăge, aceasta în cărți de la preot și de la levit.

19. Și să le cetească în toate zilele vieții sale, să se învețe a se teme de Domnul Dumnezeul său și a păzi cuvintele și îndreptările lui acesta și a le face⁵.

20. Și dă nu se trufască inima lui de frajii lui, să nu se mute den porinci, nici spre stânga, nici spre dreapta, ca să fie ani mulți întru putreca sa, ei și feiorii lui cu dânsul, întru feiorii lui Israîl/

Versiunea modernă

să ridice măna împotriva lui, apoi să ridice măna tot poporul. Astfel vei stări răul din mijlocul vostru.

8. Dacă îți va fi peste puțină să hotărăști într-o pricină de orom, de învățuire, de rănire sau orice altă neînțelegere care se judecă în cetatea ta, atunci să te scoli și să te duci la locul pe care îl va alerge Domnul Dumnezeul tău.

9. Și să te înfățișezi înaintea preoților leviji și a judecătorului care va fi atunci, ca să te îndrum și să-ți spună hotărîrea judecății.

10. Iar tu să te supui hotărîrii pe care o vor rosti în locul pe care îl va alerge Domnul și să ai grijă să împlinesti întocmai tot ceea ce te vor îndruma ei.

11. Să urmezi lega dată de ei și hotărîrea pe care o vor rosti; să nu te abăzi nici în dreapta, nici în stînga de la cele ce-ți vor spune ei.

12. Cel care va fi plin de trufie și nu va asculta nici de preotul care se află acolo ca să sluiașcă Domnului Dumnezeului tău, nici de judecător, va trebui să moără; astfel vei stări răul din Israel.

13. Cînd va auzi despre acestea, tot poporul se va împăimînta și nu se va mai purta cu trufie.

14. După ce vei intra în țara pe care îl-o dă Domnul Dumnezeul tău, o vei lua în stăpînire, vei locui în ea și vei spune: «Să numim un rege peste noi, aşa cum au popoarele din jurul nostru.»

15. Atunci să pui peste tine un rege pe care îl va alerge Domnul Dumnezeul tău. Cel pe care îl vei pune rege peste tine trebuie să fie dintre frajii tăi. Nu vei putea să pui peste tine un străin, pentru că nu-ți este frate.

16. Regele nu are voie să țină mulți cai sau să trimîtă oameni în apoi în Egipt ca să-și sporiască numărul cailor, pentru că Domnul v-a spus: «Niciodată să nu vă mai întoarceți pe acest drum.»

17. Să nu știi sporiască numărul soților, pentru ca inima sa să nu o ia razna; să nu strîngă argint și aur peste măsură.

18. Iar cînd va urca pe scaunul domnici să pună să se scrie pentru sine, pe un sul, o copie a acestei legi, după ceea ce se află la preoții leviji.

19. Să o poarte cu sine și să citească din ea totă viața, ca să învețe să se teamă de Domnul Dumnezeul lui, să păzească și să împlinască toate cuvintele acestei legi precum și rînduilele ei,

20. Pentru ca, în inima sa, să nu-i privească de sus pe frajii lui și să nu se abăte de la lege nici în dreapta, nici în stînga. Atunci domnia sa și a fililor săi în Israel va dăini ani îndelungăți/

Biblia, 1688, pag. 139, col. II

CAP 18

- Nu va fi preoților leviților la tot feliul parte, nice sorțu cu Israîl; aducerile Domnului, sorțul lor, vor mîncă pre ele.
  - Iară sorț nu va fi lui întru frații lui. Domnul, el sorțu lui, în ce chip au zis lui.
  - Și aceasta e judecata preoților: câte de la norodu, de cătră ceia ce jîrtvuiesc jîrvete, ori vițel, ori oaie, și vei da brațul preotului, și fâlcile și ventrele.
  - Și începăturile vinului tău, și grâului tău, și untdelemnului tău și începătura tunderii oilor tale vei da lui,
  - Pentru că pre el au ales Domnul Dumneazăul tău, den toate feliurile tale, a starea înaintea Domnului Dumneazăului tău, ca să slujască și să blagoslovească pre numele Domnului, el și fiii lui, în toate zilele.
  - Iară de va veni levitul dentru una den cetățile voastre, dentru toți fiii lui Israîl, unde el nemernicëște după cum pohtëște sufletul lui, la locul carele va alège Domnul,
  - Și va sluji cu numele Domnului Dumneazăului lui ca și toți frații lui leviții, ceia ce stau acolo înaintea Domnului,
  - Parte împărțită va mîncă, afară den vînzarea cęa de moșie.
  - Iară de vei intra în pămîntul carele Domnul Dumneazăul tău dă ţie, să nu te înveți a face după urăciunile limbilor acelora.
  - Să nu să asle întru tine curățindu pre fiul lui sau pre fata lui cu foc, vrăjind vrăj și descîntind și vrăjind fermăcători,
  - Cîntîndu vrăjă, grăind den pîntice și căutînd în sémne și întrebînd morții,
  - Pentru că iaste scîrbă Domnului Dumneazăului tău tot carele face acăstea; că pentru scîrbele acăstea Domnul Dumneazăul tău va surpa pre ei de cătră fața ta.
  - Desăvîrșit să fii înaintea Domnului Dumneazăului tău.
  - Pentru că limbile acăstea pre carele tu moștenești de tot pre dînșii, aceștea vrăji și descîntee vor auzi, iară ţie nu așa ţi-au dat Domnul Dumneazăul tău.
  - Prorocu dentru frații tăi ca mine va rîdica ţie Domnul Dumneazăul tău; de dînsul să ascultați după toate.
  - Cîte ai cerșut de la Domnul Dumneazăul tău la Horiv, în ziua adunării, zicînd: «Nu vom adaoge a auzi glasul Domnului Dumnezeului nostru și focul acest mare nu-l vom mai vedea, nici vom muri.»
  - Și zise Domnul cătră mine: «Dirept toate cîte au grăit.
  - Proroc voiu scula lor den mijlocul fraților lor ca și tine și voiua cuvîntul mieu în rostul lui și va grăi lor după cum voiua porunci lui.
  - Și omul acela care nu va asculta cuvîntul lui cîte va grăi prorocul pre numele meu, eu voiua izbîndi dentru dînsul.
  - Fără numai prorocul carele va pagîni să grăiască pre numele meu cuvîntu carele n-am poruncit lui să grăiască/ și cîte

Ms. 45

Ms. 4389. fol. 17v-18r

CAP 18

1. Nu va fi prețulor leviiilor la tot felul parte, nici soru cu Israîl; aducerile Domnului soru lor vor mânca pe ele.

2. Iar soru nu va fi lui întru frajii lui. Domnul, el soru lui, în ce chip au dzis lui.

3. Si acesta-i giudeul prețulor cèle de la nărod de cătră ceia ce jîrtvuesc jîrtvelor vii, ori oaică, și va da brajul prețului, și fâlcile și vîntrele.

4. Si începăturile vinului tău, și grâului tău, și undelemlului tău și începătura <tunderii>¹ oilor tale vei da lui.

5. Pentru că pre el au ales Domnul Dumnezdăul tău, dentu toate feliurile tale, a starea înaintea Domnului Dumnezdăului tău să slujască și să blagoslovască pre numele Domnului, el și fiul lui, toate dzilele [întru fiu lui Israîl]².

6. Iar de va veni levitul deintr-o a cetăților voastre dentu toți fiui lui Israîl, unde el nemericște după cum poftescă susținutul lui, la locul carele va alerge Domnul.

7. Si va slui numelui Dumnezdăului lui ca și toți frajii lui levitii, ceia ce stau acolo înaintea Domnului [Dumnezdăului tău]².

8. Pece împărțită va mânca, afară den văndzarea cea de pre moie.

9. Iar să vei intra în pământul carele Domnul Dumnezdău dă tăc, să nu te înveți a face după urcînarea limbilor acelor.

10. Să nu să afle întru tine curajindu pre fiul lui sau pre fata lui cu foc, vrăjindu vraja și dăscinându-să și vrăjindu fărmăcător.

11. Cântindu cîntare, grându den pîntece și căutindu în semne și întrebându morții,

12. Pentru că iaste urcînuse Domnului Dumnezdăului tău tot carele face acăstea; că pentru urcînile acăstea Domnul Dumnezdăul tău va surpa pre ei de cătră fața ta.

13. Desăvîrșit să fie înaintea Domnului Dumnezdăului tău.

14. Pentru că limbile acăstea pre carii tu moșnenchi de tot, acăstea vrăji și descântecă vor audzi, iar tăc nu aşa - dat de Domnul Dumnezdăul tău.

15. Proroc dentru frajii tăi ca mine va rădica Domnul Dumnezdăul tău; de el să audziți.

16. După toate căte ai cerut de la Domnul Dumnezdăul tău la Horiv, în dzua adunării, zîndău: «Nu vom adaoge a audzi glasul Domnului Dumnezdăului nostru și focul acestu mare nu-l vom mai vedea încă, nice vom muri.»

17. Si dzise Domnul cătră mine: «Dreptu toate căte au grăit.

18. Proroc voi scula lor den mijlocul frajilor lor ca și tine și voi da cuvîntul meu întru rostul lui și va grăi lor după cum voi porânci lor.

19. Si omul acela carele nu va asculta cuvîntele lui căte va grăi prorocul pre numele meu, eu voi izbăndi dentru însul.

20. Făr-numai prorocul carele va păgăni să grăiască pre numele meu cuvântul carele n-am porâncit lui să grăiască/ și căte va grăi pre numele

CAP 18

1. Să nu fie prețulor, nici leviiilor, nici uniuia den neamul lor parte, nici soartă cu Israîl, ce aducerile jîrtvelor Domnului să mânance ei.

2. Iar soartă să n-aibă ci întru frajii lor, că Domnul însuș iaste moștenirea lor, cum au grăit lor.

3. Aceasta să fie judecata preojească de la nărodul și de la oamenii carii vor aduce jîrtve sau den boi, sau den oi, să dea preotului umărul, și fâlcile și vîntrele.

4. Si începăturile vinului tău, și ale grâului tău, și ale undelemlului tău și începătura tunderii oilor tale să dai lui,

5. Că pre dânsul au ales Domnul Dumnezelul tău, den toată seminția ta, să stea înaintea Domnului Dumnezelului tău să slujască și să blagoslovască numele Domnului, el și fețorii lui, în toate zilele.

6. Iar de va veni un levit deintr-o cetate de-ale tale, dentu ale tuturor fețorilor lui Israîl, unde lăuciște el și va vrea să meargă la locul care au ale Domnul.

7. Să slujască numelui Domnului Dumnezelului vostru; ca și toți frajii lui, levitii, carei vor sta acolo înaintea Domnului,

8. Partea cea usebită să mânance ca și cicalală, afară de vănzarea cea den moie.

9. Iar deacă vei intra în țara carea o va da tăc Domnul Dumnezelu, să păzești să nu începi a face după urcînile acelor țără.

10. Să nu se afle întru tine arzând fețorul tău sau fata ta în foc, vrăjind vrăj și fârmecând fârmec.

11 [10]. Si dăscăntind dăscăntecă [11] și vrăjind în pantece și cântind cântare și întrebând morții²,

12. Că iaste urât Domnului Dumnezelului tău tot carele va face urcînarea aceasta; că pentru urcînile acăstei și va piărde Domnul Dumnezelul tău dînnaintea feței tale².

13. Si să fi fară de vină înaintea Domnului Dumnezelului tău.

14. Iar cu limbile acăstea să nu te părtășăști, că acăstea ascultă vrăjile și fârmecete, iar tăc nu-a dat să Domnul Dumnezelul tău.

15. Proroc va rădica voaoă Domnul Dumnezelul tău den mijlocul frajilor tăi; pre acela ca și pre mine să-l asculta³.

16. Toate căte ai cerut la Domnul Dumnezelul tău în Horiv, în zioa chiemării, zîndău: «De acum nu vom mai adaoge a mai auzi glasul Domnului Dumnezelului nostru, nici să mai vedem acest foc mare, ca nu cumva să murim.»

17. Si zice Domnul cătră mine: «Dirjepte sănt toate căte au grăit.

18. Proroc voi rădica lor dentre frajii lor ca și pre tine și voi da cuvîntul meu în gura lui și va grăi lor cum voi porânci lui.

19. Si omul acela care nu va asculta cuvîntele lui căte va grăi prorocul în numele meu, eu voi izbăndi de la dânsul.

20. Făr-numai prorocul carele va păgăni să grăiască pre numele meu cuvântul carele n-am porâncit lui să grăiască/ și căte va grăi în numele altor

Versiunea modernă

CAP. 18

Drepturile preoților. Vrăjitorii și prooroci;

1. Preoții levii, întreaga seminție a lui Levi, să nu aibă partea lor de pămînt și nici altă moștenire în Israîl; aceștia se vor hrăni din jîrtfele aduse Domnului și din moștenirea lui.

2. Ei nu vor avea moștenire precum frajii lor. Domnul însuș este moștenirea lor, așa cum le-a spus.

3. Iată care va fi dreptul preoților de la popor: cei ce vor aduce o jîrtfă: fie bou, fie miel, să dea preotului spata, fâlcile și pînțecile.

4. Să îi dai, deasemenea, pîrga grâului, a vinului și undelemlului tău, ca și lîna de la prima tunsoare a oilor tale.

5. Căci Domnul Dumnezelul tău l-a ales pe el, dintre toate semințile tale, ca să stea înaintea Domnului Dumnezelului tău și să slujască în numele Domnului, el și fiul lui, pentru totdeauna.

6. Dacă vreun levit, care trăiește ca pribeg în oricare din cetățile tale de pe întreg cuprinsul Israîlului, vine după dorința susținutului său, la locul ales de Domnul.

7. Si va slui în numele Domnului Dumnezelului lui, ca toți frajii lui, levitii, carei vor sta acolo înaintea Domnului,

8. Atunci partea sa de hrana va fi la fel ca și a celorlați, fără să se ţină seama de ceea ce are din vănzarea bunurilor părintești.

9. Cind vei intra în țara care se de hrana va fi la fel ca și a celorlați, să nu te deprinzi a face urcînile acelor popoare.

10. Să nu se găsească nimenei printre voi care să treacă prin foc pe fiul sau pe flica sa, să facă vrăj, să prezică, să ghicească, să facă fârmec.

11. Nici să rostească desîntecă, să chemă duhurile, să tălmăcească semnele sau să întrebe morții,

12. Toți cei care fac aceste lucruri sunt spucași înaintea Domnului și, din pricina acestor urcîuni, Domnul Dumnezelul tău îi va izgoni dinaintea ta.

13. Tu să rămăi cu desăvîrșire în slujba Domnului Dumnezelului tău.

14. Căci popoarele acestea, pe care tu le dezmoșnenchi, ascultă de vrăjitorii și de ghicitori, dar și tu - i-a fost dat de Domnul Dumnezelul tău să faci asta.

15. Domnul Dumnezelul tău va ridica pentru tine, dintre frajii tăi, un prooroc ca mine; să ascultați de el.

16. Tot mai acest lucru l-a cerut tu de la Domnul Dumnezelul tău, la Horeb, în ziua adunării, cind ai zis: «Să nu mai auzim glasul Domnului Dumnezelului nostru și să nu mai vedem focul acesta mare, ca să nu murim.»

17. Atunci Domnul mi-a spus: «Au dreptate în tot ce spun.»

18. Voi ridica pentru ei, din mijlocul frajilor lor, un profet ca tine și voi pune cuvîntele mele în gura lui, iar el le va vorbi tot ce îi voi poruncî eu.

19. Dacă cineva nu va asculta cuvîntele pe care le va rosti proorocul în numele meu, atunci îi voi cere eu însuși socoteală.

20. Dar dacă un prooroc va îndrăzni să spună în numele meu vreun cuvînt pe care nu i-am poruncit să-l rostească și dacă vorbește în numele altor

îm
r

шн ижте ба гртн пренчмеле ллпсърь дмнезеи ба
ка мврн прескльд атла . Іарп дебен зине ?
тру ннма та куы боме квнавше квбжнтух ка
пс рле ѿз гртн дмнхль . Кжте ба гртн пр
рнхль пренчмеле дмнезеи шн ннека фые ку
бжнтух шн ннека птмпла квбжнтух лнечла
квреке нау гртн дмнхль фтрп птгжнитпше ѿз
гртн птпророкль ѿзела сиенчсив цинеи мртвнсв .

K A D Y P O T I

1. Атла птлрд дмнхль дмнезеи тру
ннека квреке дмнезеи тру тру дпцн
птмжнтух лор шн бен мошени пр дпн
шн дпстот , шн бен дпсокль фтрп чепп
цинае лор шн дкеселе лсю . Трн
чеппци вен сиенчсив цие фмнжлоскль птмжнтух
тру , квреке дмнхль дмнезеи тру дпцн .
2. Сокотвщие тру калб шн бен дппрфн фтрпн птлрн
Хотрпвле птмжнтух тру , пр квреке фтлрл
цие дпстот дмнхль дмнезеи тру , шнка фн
дкесел сиенчсив атпстот оунглакль . Шн ау
спака фн порхнка сунглакль квреке ба фын
дкесел шн ба пртн квреке ба оунглде пр дпропле
спх фырп дебен , шн лнеста не оунглакль пресеи ма
нннти дебен шн ман нннти де аллапта єн .
3. Шн ау ба фтрп фрпсн тру дпропле спх ба
кофрп спаднне лемн , шн сиенчсив мжна лн
пкспорхл телух чеппаке лемнхль , шн квреке
фтрп дн лемнхль , спбв немерн претела де алпра
пеле лнн шн ба мврн , лнеста ба фын ба оунгл дн
чеппцинае лнестп , шн ба пртн . Пенпр
квреке гонбскв челу че ѿз рпсн сжнчелн , пр оун
мпчевах че ѿз соморжть , квреке сиу фтрпжнту
ннннма азн , шнка лнеста не оунглакль пр дпн
мнн дпглакль птмжнтух азн шн ба соморж сжфле
тру азн шн ба мврн , шн лнесту азн е тудеи
тру деморпте квреке ннл оунгл пр дпнхль ман
нннти де єн шн де аллапта єн . Пенпр
лнестп ѿз чеппцинае порхнка квбжнтух лнеста зинжн
и ѿз , пртн чеппци еп сиенчсив цие . Іарп де
ба алпра дмнхль дмнезеи тру тру
жнкпн ѿз фтрп птмпла квреке азн шн ба
дмнхль тру птмжнтух квреке ѿз зинеи еп дпн
жнкпн птн . Дебен дкеслтп еп фын
тре порхнкае лнестп кжте ѿз порхнкае цие аз
треи еп лнеста пр дмнхль дмнезеи тру , еп
мерн дпрп толе квреке азн фтрп атп
дкесел зинеи . Іарп дебен фн фтрпн не симе оун
рпнхль пр дпропле спх , шн ба пкжнти пр дпн
спх , шн сиенчсив жнкпн лнеста азн шн ба оунгл
сжфле тру азн , шн ба мврн шн ба фын ба оунгл
дн лнесту азн . Шн боре пренчмите еп
треи жнкпн лнесту азн , шн бор лн пр дпн
дкесел шн ба дмнхль квреке азн шн ба оунгл
шн ба оунгл . Сиенчсив бтрге сиенч
тру пр дпн , шн бенкврпн сжнчесеял ннннк

Biblia, 1688, pag. 140, col. I

va grăi pre numele altor dumnezei, va muri prorocul acela.

21. Iară de vei zice întru inima ta: «Cum vom cunoaște cuvântul carele au grăit Domnul?»

22. Cîte va grăi prorocul pre numele Domnului și nu se va face cuvântul și nu să va tămpla cuvântul acesta carele n-au grăit Domnul, întru paginătate au grăit prorocul acela. Să nu vă ţineți de dînsul.

CAP 19

1. Iară de va pierde Dominul Dumnezel tău limbile care Dumnezel tău dă tă pămîntul lor și vei moșteni pre dînsii de tot și vei lăcui întru cetățile lor și în casele lor,

2. Trei cetățe vei osebi tăie în mijlocul pămîntului tău, carele Domnul Dumnezel tău dă tăie.

3. Socotete tu calea și vei împărți în trei părți hotărăle pămîntului tău, pre carele împarte tăie de tot Domnul Dumnezel tău. Si va fi acolo scăpare la tot ucigașul.

4. Si aceasta va fi porunca ucigașului carele va fugi acolo și va trăi, carele va ucide pre aproapele său fără de voie și acesta neurând pre el mai nainte de ieri și mai nainte de alaltaieri.

5. Si cine va intra împreună cu aproapele său la codru să adune lêmne și să va lovi mîna lui cu toporul celuia ce taie lemnul și, căzîndu fierul den lemn, să va nemeri pre cela de aproapele lui și vă muri, acesta va fugi la una den cetățile acesea și va trăi.

6. Pentru ca să nu gonească cela ce e rudă singelui pre urmă celuia ce au omorit, căci s-au înfierbîntat cu inema lui, și-l va ajunge pre el, de va fi mai îndelungată calea lui, și-i va omori suslul lui și va muri, și acestuia nu-i e judecată de moarte, căci nu-l uria pre dânsul mai nainte de ieri și de alaltaieri.

7. Pentru aceea eu tăie poruncescu cuvântul acesta zicindu: «Trei cetăți să osibesti tăie.»

8. Iară de va lărgi Domnul Dumnezel tău hotărăle tale, în ce chip s-au jurat părinților tăi, și-l va da Domnul tot pămîntul carele au zis să dea părinților tăi,

9. De vei asculta să faci toate poruncile acesea căte eu poruncescu tăie astăzi, să iubești pre Domnul Dumnezel tău, să mergi întru toate căile lui în toate zilele, și vei adaoge tăie încă cetăți către acese trei.

10. Si nu să va vârsa singe nevinovat în pămîntul tău, carele Domnul Dumnezel tău dă tăie cu sorțu, și nu va fi întru tine vinovat de singe.

11. Iară de va fi întru tine om urindu pre aproapele său și va pîndi pre dânsul, și să va rădica asupra lui, și-i va ucide suslul lui și va muri, și va fugi la una den cetățile acesea,

12. Si vor trimite bătrînimea cetății lui și vor lua pre el de acolo și-l vor da în mîinile celora ce să rudesc cu singile și va muri.

13. Să nu să vîghe ochiul tău pre el; și vei curăți singele cel nevinovat/ întru Israel, pentru ca să fie tăie bine.

Ms. 45

dumnedzai străini va muri prorocul acela.»

21. Iar să vei dzice întru inima ta: «Cum voi cunoaște cuvântul carele au grăit Domnul?»

22. Căte va grăi prorocul [acela]² pre numele Domnului și nu să va face cuvântul și nu să va tămplă acesta cuvântul carele n-au grăit Domnul, întru păgânătate ar grăit prorocul acela. Să nu vă juineți de însu.

CAP 19

1. Iară de va răsipi Domnul Dumnedzăul tău limbile carele Domnul Dumnedzăul tău dă jie pământul lor și vei moșteni pre mășii de tot și vei lăciu întru cetățile lor și întru casele lor,

2. 3 cetăți vei usăbi jie întru mijlocul pământului tău, carele Domnul Dumnedzău dă jie.

3. Socoteste tu calea și vei împărți în 3 părți hotărăile pământului tău, pre carele - împarte jie Domnul Dumnedzăul tău. Si va fi acolo scăpare la tot ucigașul.

4. Si aceasta va fi porinca ucigașului carele va fugi acolo și va trăi, carele va ucide pre aproapele său fără de voie și acesta neutrându pre el maiinte de ieri și maiinte de alaltaieri.

5. Si cine va intra înpreună cu aproapele său la codru ca să adunc lêmne și să va lovi mâna lui cu toporul celuia ce taie lêmnelui și, căzindu hierul den lemnui, și să va nemeri la cel de aproapele lui și va muri, acesta va fugi la una den cetățile acesește și va trăi.

6. Pentru ca să nu gonescă cela ce-i rudă sângelui drenapoia celuia ce au omorit, căce s-au înfierbăntat cu inima lui, și-l va ajunge pre el, să va fi mai îndâlungenătă calea lui, și-i va omori sufletul lui și va muri, și acesta nu iaste judec de moarte, căce nu urăea pre însul maiintă de ieri și de alaltaieri.

7. Pentru accea eu jie porâncesc cuvântul acesta dîzându: «3 cetăți să usăbești jie.»

8. Iar să va lărgi Domnul Dumnedzăul tău hotărăile tale, în cehip s-au jurat părinților tăi, și-ji va da Domnul tot pământul carele au zis părinților tăi că-l va da,

9. Să vei asculta să faci toate porincele acesește căce cu porâncesc jie astăzi să iubești pre Domnul Dumnedzăul tău, să mergi întru toate căile lui toate dzilele și vei adaoig încă jie 3 cetăți către acesește trei.

10. Si nu să va vârsa sânge nevinovat întru pământul tău, carele Domnul Dumnedzăul tău dă jie cu sorpu, și nu va fi întru tine vinovat de sânge.

11. Iar de va fi întru tine om urind, pre aproapele său și va aleșui pre el, și să va rădica pre el², și-i va ucide sufletul lui, și va muri și va fugi la una den cetățile acesește,

12. Si vor trimite bâtrânamea cetățici lui și-l vor lăua pre el de acolo și-l vor da pre el în măiniile celor ce să rudescu cu <singele cel nevinovat>³ și va muri.

13. Să nu să vâghe ochiul tău pre el; și vei curăță săngele cel nevinovat/ deintru Israel pentru ca să și se facă facă jie bine.

Ms. 4389

dumnezei, să moară prorocul acela.»

21. Iar de vei zice în inima ta: «Dară cum vom putea cunoaște cuvântul care nu iaste grăit de Domnul nostru?»

22. Acest semn să avej: orcăte va grăi prorocul acela în numele Domnului și nu se va umplea cuvântul care va grăi, acel cuvânt nu iaste de la Domnul grăit, ce întru păgânătate l-a grăit prorocul acela. Ce să nu-l lăsaș viu, ce să-l ucideș.

CAP 19

1. Iară deaca va părde Domnul Dumnezeul tău limbile ale căroră jie le va da jie și le vei moșteni și vei lăciu în cetățile lor și în casele lor,

2. Trei cetăți să le usebești jie în mijlocul jie tale, carca o va da jie Domnul Dumnezeul tău întru moștinare.

3. Si să gătești jie cale și să împără hotărăile jie tale, carca o va împără jie Domnul Dumnezeul tău. Si să fie acolo scăparea a tot ucigașul.

4. Iară legea ucigașului aceasta va fi: aceluia ce va fugi acolo și va scăpa, cela ce va ucide pre vecinul său fără de voie și nu va fi avut pizmă pre dânsul mai denainte de ieri sau de alaltaieri.

5. Si cela ce va merge cu vecinul său în pădure să adune lêmne și va aluneca mâna lui, cu săcurea tăind vreun lemn și va ieși săcurea den toporăște și va lovi pre vecinul lui și va muri acesta, să fugă într-o den cetățile acelice și va fi viu.

6. Si să nu gonescă rudeniai săngelui pre ucigaș că se va aprinde inima lui și de va fi cale lungă il va ajunge și va ucide pre acel suflet și va muri, iar aceasta nu iaste judecată de moarte, că-nu avut pizmă pre dânsul mai denainte de ieri sau de alaltaieri.

7. Pentru-accea porâncesc jie cu astăzi cuvântul acesta: «Să-ji osibesti trei cetăți.»

8. Iar deaca va lărgi Domnul Dumnezeu hotărăile tale, cum se-au jurat părinților tăi, și-ji va da jie Domnul tot pământul care au zis părinților tăi că-l va da,

9. (Deaca vei asculta și vei face toate porâncile acesește care porâncesc eu jie astăzi să iubești pre Domnul Dumnezeul tău și în toate zilele să umbli în toate căile lui)¹ să mai adaoig jie încă și alte 3 cetăți către cetelealte 3 cetăți.

10. Ca să nu se vîrse sânge nevinovat în tara ta carea o va da jie Domnul Dumnezeul tău întru moștinare, nici să fie întru tine cei ce vor fi vinovati săngelui.

11. Iar de va fi vră un om pizmind pre vecinul său, și va face spre dânsul meșteșug hiclean, și se va scula asupra lui de-l va ucide și va muri sufletul acela și va fugi vră-într-o ceteate de acesește,²

12. Să trimeată bâtrânamea acel cetăți și să-l ia de acolo și să-l dea în măiniile neamului săngelui și să-l omoro.

13. Să nu-l vâghe ochiul tău pre el; și vei curăță săngele cel nevinovat/ deintru Israel pentru ca să și se facă facă jie bine.

Versiunea modernă

dumnezei, atunci prorocul acela va muri.»

21. Poate vei spune în inima ta: «Cum vom putea recunoaștem un cuvânt pe care nu l-a rostit Domnul?»

22. Dacă prorocul va vorbi în numele Domnului, iar ceea ce zice nu se împlineste și nu se adverește, atunci este un cuvânt pe care nu l-a spus Domnul. Prorocul acela a vorbit cu o îndrăzneală nemăsurată. Să nu-ji fie teamă de el.

CAP. 19

*Cetățile de adăpost pentru fugari.
Mortorii minciinoși.*

1. Cind Domnul Dumnezeul tău va nimici popoarele al căror pământ Domnul Dumnezeul și-l dă drept moștenire și cind te vei aşeza în cetățile și în casele lor,

2. Să alegi trei cetăți în tara pe care Domnul Dumnezeul tău și-o dă în stăpiniere.

3. Să te îngrijești de drumuri și să împărți în trei părți jinurile jie pe care Domnul Dumnezeul tău și-o dă ca moștenire. Orice ucigaș poate căuta acolo scăpare.

4. Un ucigaș poate să fugă acolo și să rămână în viață, în cazul în care va omori pe aproapele său fără de voie și fără să-l fi dușmanit dinainte, din zilele trecute.

5. Astfel, un om intră cu aproapele său în pădure că să tai lemn, și ridică mîna cu toporul ca să tai un copac, sare toporul din coadă și îl nimerește pe aproapele său, care moart. Atunci el poate să fugă în una din aceste cetăți și să rămână în viață.

6. Pentru ca nu cumva răzbunătorul singelui, cu inima aprinsă de minică, să-l umărăscă pe ucigaș și, dacă drumul este prea lung, să-l ajungă și să-i la viață, cu toate că nu are dreptul să-l osindeseacă la moarte, căci mai înainte acesta nu fusese în dumneanie cu aproapele său.

7. De aceea și poruncesc ca trei cetăți să fie astfel deosebite de celelalte.

8. Cind Domnul Dumnezeul tău va lărgi hotărăile tale, așa cum a jurat părinților tăi, și-ji va da toată tara pe care a făgăduit că o va da părinților tăi,

9. Dacă vei păzi și vei împlini toate poruncile pe care și le dai astăzi, iubind pe Domnul Dumnezeul tău și umbind întotdeauna pe căile lui – atunci să mai adaugi încă trei cetăți la celelalte trei.

10. În acest fel nu se va vîrsa singe nevinovat în tara pe care Domnul Dumnezeul tău și-o dă ca moștenire, iar tu nu te vei face vinovat de vârsare de sânge.

11. Dar dacă cineva dintre voi, minăt de ură împotriva aproapelui său, îl pîndește și, năpusindu-se asupra lui, îl lovește de moarte, luindu-i astfel viață, iar apoi fugă într-o den aceste cetăți,

12. Atunci bâtrâni din cetatea lui trebuie să trimîti și-l aducă de acolo și să-l dea în măiniile răzbunătorului singelui, ca să moară.

13. Să nu găsească cruce în ochii tăi; vei spăla astfel singele nevinovat/ din Israel, iar jie și va merge bine.

К А П К

К А П К
ръ десен єши ла рѣзбенъ деспра врѣжма
шнлоръ тѣнъ, ши венъ ведѣтъ калъ, ши кѣлѣре
ши норѣтъ май мѣлѣтъ дескѣтъ тине, ст
нумѣтъ тенеи фе єи кѣчунъ дѣнѣхъ дѣнѣхъ
тѣлъ ку тине, тѣла че тѣбѣ сѹшитъ пре тин
не дѣ поглѣхъ тулья, єгъ поглѣхъ. Ши вади
какъ тенекъ дѣропѣтъ ла рѣзбенъ, ши дѣропѣтъ нидъ
е, прѣсвѣтъ ла грунъ норѣхъ, ши вадиче кѣ
Что єио. Дескѣтъ зг҃аніе вонъ мѣрѣуци аѣтъ
зни ла рѣзбенъ, деспра врѣжмашнлоръ бошри нѣз
спѣтѣсъкъ нинамъ волстѣръ нобѣтъ тѣбѣмъ нини кѣ
дѣржнци нини кѣ дѣлѣтъ дѣлѣтъ фадкалъ.
Кѣчунъ дѣнѣхъ дѣнѣхъ волстѣръ чѣла че мѣрѣуци
нанѣтъ волстѣръ дѣрѣхъ ку вонъ, вадите дїпре
ни ку вонъ пре крѣжмашнй бошри ши ваджитъ
поглѣхъ. Ши вонъ грунъ кѣрпушарѣтъ кѣптире нѣ
кѣдъ зинжандъ, кареле є ѿмъхъ че аѣздири тасъ
ноасо ши ниссаахъ дїнитъ з мѣрѣтъ ши дѣрѣтъ съе
ла каса ахъ, сѣнъ моларъ ла рѣзбенъ, ши вадъ
омъ вадисонъ пре дѣнѣа. Ши кареле є ѿмъхъ
карѣ ахъ спѣнитъ кие ши ниссаахъ дїнкирѣтъ дѣнѣтъ
са з мѣрѣтъ ши етъ дѣрѣтъ ла каса ахъ сѣнъ мѣ
рѣтъ дѣрѣхъ, ши вадъ ѿмъ севка дїнкирѣтъ дѣрѣхъ.
Ши кареле є ѿмъхъ карѣ ахъ асогодитъ ку мѣрѣтъ
ши нахъ ахътъ пре дѣнѣа з мѣрѣтъ десе дѣтъ
ки ла каса ахъ сѣнъ моларъ ла рѣзбенъ, ши вадъ
омъ ока ахъ пре дѣнѣа. Ши вонъ дѣрѣтъ кѣрп
ушарѣтъ дѣрѣтъ кѣптире дѣрѣтъ ши вонъ зине каре
ле є ѿмъхъ че честь спѣмжнтизъ, ши франко да
ннк

Biblia, 1688, pag. 140, col. II

14. Să nu muți hotărâle aproapelui tău, care le-au pus părinții tăi într-o moștenirea ta care te-ai moștenit pre părinților care Domnul Dumnezeul tău dă tie cu sorțu să-l pasti.

15. Să nu rămîne o mărturie să mărturisească asupra omului după toată strămbătatea și după toată greșala și după tot păcatul carele va păcătui pren rostul a doao mărturie și pren rostul a treia mărturie va sta tot cuvîntul.

16. Iară de va sta mărturie nedireaptă asupra omului zicindu asupra lui păgînătate,

17. și vor sta acei doi oameni cărora iaste lor priceea înaintea Domnului și înaintea preoților și înaintea judecătorilor carii vor fi în zilele acelăie.

18. Să vor cerceta judecătorii pre amâruntul; și, iată, mărturie strîmbă au mărturisit, cu strîmbătate au stătut împotriva fratelui său.

19. Si să faceți lui în ce chip au ficlenit a face asupra fratelui său și veți rădica răul dentru voi singuri.

20. și cei rămaș, auzind, se vor spământa și nu vor mai adaoge a mai face după cuvîntul acest rău întru voi.

21. Să nu vîghe ochiul tău pre el: suflet pentru suflet, ochiu pentru ochiu, dinte pentru dinte, mînă pentru mînă, picior pentru picior; după cum va da neștine hulă aproapelui său, aşa vei da lui.

CAP 20

1. Iară de vei ieși la războiu asupra vrăjmașilor tăi și vei vedea că și călăreț și norod mai mult decât tine, să nu te temi de ei, căci Domnul Dumnezeul tău, cu tine, cela ce te-au suiat pre tine den pământul Eghipetului.

2. Si va fi cînd te vei apropiia la războiu și, apropiindu-se preotul, va grăi norodului.

3 [2]. Să va zice către ei: [3] «Așcultați, Izraile, voi mări-geți astăzi la războiu asupra vrăjmașilor voștri. Nu să slăbească inima voastră, nu să tăiem, nici să înfrângeti, nici să abateți de către fața lor.

4. Căci Domnul Dumnezaul vostru, cela ce mîrge înaintea voastră împreună cu voi, va bate împreună cu voi pre vrăjmașii voștri și va mîntui pre voi.»

5. și vor grăi cărturarii cără nărod zicind: «Carele e omul ce au zidit casă noao și nu o au înnoit meargă și întoarcă-se la casa lui, să nu moară la războiu, și alt om va înnoi pre dînsa.

6. Si carele e omul care au sădit vie și nu s-au bucurat
dentr-însa meargă și să întoarcă la casa lui, să nu moară în
trăzboiu, și alt om se va bucura dentr-însa.

7. Si carele e omul care s-au logodit cu muiere si n-au suat-o pre dinsa. Meargă de se întoarcă la casa lui, să nu moară la războiu, și alt om o va lua pre dinsa.»

8. Si vor adaoge cărturarii a grăi cătră nărod și vor zice:
Carele e omul cel ce se spământeașă și fricos la/ inimă,

Ms. 45

14. Să nu înmuji hotărale aproapelui tău, carele au pus părinții tăi într-o moștenirea ta carea te-ai moștenit pre pământul care Domnul Dumnezeul tău dă jic cu soru să împărți pre cl.

15. Să nu rămăie un martur să mărturisescă asupra omului după toată strămbătatea și după toată greșeala și după tot păcatul carele va păcatui, pre rostul a doao mărturii și pre rostul a trei mărturii va sta tot cuvântul.

16. Iar de va sta mărturie minciunoasă asupra oamenilor dicându asupra lui pagânătate.

17. Si vor sta acci 2 oameni cărora iaste pricea înaintea Domnului și înaintea preușilor și înaintea judecătorilor carei vor fi într-o dzile acelă.

18. Si vor cereca judecătorii pre amănuntul; și iată, mărturie strâmbă au mărturisit, cu strămbătatea și statută împotriva fratelui său,

19. Si să faceți lui în ce chip au violență facă asupra fratelui lui și vezi rădica răul dentru voi sănguri.

20. Si cei rămași, audziindu, să vor spământa și nu vor mai adaoce încă a face după cuvântul acestu rău într voi.

21. Să nu văghe ochiul tău pre el: suflet pentru suflet, ochiu pentru ochiu, dinte pentru dinte, picior pentru picior; după cum va da neștiință prihană aproapelui său, așea vezi da lui.

CAP 20

1. Iară de vei ieși la război asupra neprietenilor tăi și vei vedea cal și călărețu-i și nărod mai mult decât tine, să nu te temi pentru ei, căce Domnul Dumnezeul tău, cu tine, cela ce te-ai suiat pre tine den pământul Egiptului.

2. Si va fi cându te vei apropiia la război și, apropiindu-să preutul, va grăi nărodului.

3 [2]. Si va dzice cără ei: [3] «Asculță-mă, Israîl, voi mérgeți astăzi la război asupra neprietenilor voștri. Nu să sloboogescă inima voastră, nu vă temeți, nice vă înfrângăți, nice vă abateți de cără făța lor.

4. Căce Domnul Dumnezeul vostru, cela ce mérge înaintea voastră împreună cu voi, va bate împreună pre neprietenii voștri și va măntui pre voi.»

5. Si vor grăi căturarii cără nărodu dicindu: «Carele-i omul cela ce au zidit casă noao și n-au înnoito-o pre ea margă și întoarcă-să la casa lui, să nu moară la război și altu om o va înnoi pre îns.

6. Si carele-i omul carele au răsădit vie și nu s-au bucurat dentru ea margă și să întoarcă la casa lui să nu moară într război și omul să va bucura dentru ea.

7. Si carele-i omul carele și au logodit muliere și n-au luat-o pre ea margă și să întoarcă la casa lui, să nu moară la război și altul o va lua pre îns.»

8. Si vor adaoce căturarii a grăi cără nărodu și vor dzice: «Care-i omul cela ce se spământă și fricos la inimă, margă și să întoarcă la casa lui,

Ms. 4389

14. Si să nu muști hotărale vecinului tău, carele au pus părinții tăi într-o moștenirea ta carea te-ai sălășuit în țara carea o au dat jic Domnul Dumnezeul tău.

15. Să nu mărturisescă numai o mărturie asupra omului pentru fiecare vină și pentru fiecare greșală ce va greși, ce după gura a doao sau a trei mărturii să stea tot cuvântul.

16. Iar de se va scula mărturie minciunoasă asupra omului și va grăi asupra lui năpasta,

17. Să stea oamenii amândoi ccia și cărora iaste năpasta înaintea Domnului și înaintea preotului și a judecătorului care va fi într-accea vrême.

18. Si să-i ispiciască judecătorul cu de-adinsul; deci de va fi mărturia minciunoasă ceea ce au mărturisit spre vecinul lui,

19. Să se facă lui cum au gândit el să facă fratehui său și se va dăzluși răotarea dentre voi.

20. Ca auzind și-alii să se teamă și de-acii să nu mai adaugă a face acest cuvânt rău într voi.

21. Să nu-l crucește ochiul tău, ce suflet pentru suflet, ochiu pentru ochiu, dinte pentru dinte, mină pentru mină, picior pentru picior; oricine cum va face vecinului său așa să se plătească și lui.

CAP 20

Legi cu privire la război.

1. Cind vei porni în război împotriva dușmanilor tăi și vei vedea cai și care de luptă și oameni mai mulți decât tine, să nu te temi de el, căce Domnul Dumnezeul tău, care te-a scos din țara Egiptului, iaste cu tine.

2. Cind vei fi gata de luptă, să vină preotul și să înă o cuvântare înaintea poporului,

3. În care să spună: «Ascultă, Israîl! Astăzi intrăzi în luptă împotriva dușmanilor voștri. Să nu pierdeți curajul din inimile voastre și să nu vă temeți. Fiți neinduplați și să nu vă dați în lături din fața lor.

4. Căci pe voi vă însoțește Domnul Dumnezeul vostru, ca să lupte pentru voi împotriva dușmanilor voștri și să vă mintuiască.»

5. Apoi să vorbească poporului dregătorii și să spună: «Cei care și-a clădit o casă nouă și nu a sfințit-o, să se întoarcă și să meargă la casa lui, ca nu cumva să moară în bătălie și să-i o sfințească altul.

6. Cel care și-a sădit o vie și nu s-a bucurat încă de roadele ei, să se întoarcă și să meargă acasă, ca nu cumva să moară în bătălie și să se bucură altul de ea.

7. Cel care și-a logodit cu o femeie și n-a luat-o încă în căsătorie, să se întoarcă și să meargă acasă, ca nu cumva să moară în bătălie și să o ia altul.»

8. La cele spuse, dregătorii să mai adauge: «Cine este fricos și slab de inimă, să se întoarcă și să meargă acasă, pentru ce spaimea din inimă lui să

Versiunea modernă

14. Să nu muști hotărale aproapelui tău, puse de strămoșii tăi în moșia pe care ai moștenit-o în țara pe care Domnul Dumnezeul tău îl-o dă în stăpînire.

15. Nu ajunge mărturia unui singur martor împotriva celui care a săvîrșit vreo nedreptate sau vreo greșală sau vreun păcat de orice fel; faptă se va dovedi prin spuselă a doi sau trei martori.

16. Cind se va ridica un martor minciinos împotriva vreunui om, învinindu-l de nelegiuire,

17. Cei doi potrivnici să se înfățișeze înaintea Domnului, înaintea preoților și a judecătorilor care vor fi în vremea aceea.

18. Judecătorii să facă o cercetare amănunțită și dacă se dovedește că martorul este minciinos și că a mărturisit strâmb împotriva fratelui său,

19. Să-i faceti ceea ce a urzit el să-i facă fratelui său; astfel vezi stîrpi răul din mijlocul vostru.

20. Cind ecilați vor auzi despre acest lucru, se vor teme și nu vor mai săvîrși un astfel de rău între voi.

21. Să nu găsească cruceare în ochii tăi: viață pentru viață, ochi pentru ochi, dinte pentru dinte, mină pentru mină, picior pentru picior.

CAP. 20

Инкіпт 3. мѣбѣгъ ши ет фѣрдѣкъ лакаса ауын, пѣ
тру каспий фѣркеншаде инкима фрѣтевай сѣвъ,
каши алжын. Ши бағын кѣнди бар фѣтап таңы
тұхъретій грѣннѣд көтептеге нерѣдь, ши бор пүнен бол
рій әштій ғанніпте пекъцүні берін нерәдділді.
Гәрті дешекей әнраптѣ жаңытеп чептапе сесоғанын,
ши есан кемінде ен күш пачо. Декор ғастап де
цие күш пача ши бар дешкіде ціе, бағын тәйті нерѣ
ділдій че сау әфлаптап чептапе варғын ғәрнен
ши сүпшыши. Гәрті де небор дәнчалатпа прѣ ти
не ши бар фате көтептеге тиндереден, вей шедіт прѣ
түркістана. Ши. Оба да дәнкүль дәнкүльдік түрк
жамкына тақы, ши вей оғындаре тоғаптап пәртіл
түркпептѣкіт дән тұркса, кү оғындаре де садте.
Ни әфарәт дән мәйерін ши дән мәрғын, ши тоғаптап дес
тоғаптеле, ши тоғаптап кәжітпе варғын ғүчтаптап ши
Толаптап паннірт вей прѣді ціе, ши вен мажиса тола.
Ши прѣда вроткмашылор тола, дән кәре дәнкүль дә
ет незділділік дән ціе. дәнші вей фате тоғаптап че
тібцина үйде че сәжі ғептәртеп дәла тине фәрдептә
кәреле кү дән чептіцина ингемисор әчептора
Си Ничи дір ет чептіциле үйтептік дән кәреле дәнкүль
дәнкүльдік түрк дән ціе семошененіштап мажіншілділ
асор сиң приңдец ве дән тұркшайт тәче ресүфбі.
Зи Үе кү дәнделіст дәнделіненіц прѣ ен, прѣ хелі,
ши прѣ әмбөрді, ши прѣ ҳананеу, ши прѣ фәрдептә
ши прѣ екенеу, ши прѣ төбүссеу, ши прѣ гергесеу, ш
тескіп әзіпорғұнніт ціе дәнкүль дәнкүльдік түрк.
Ни Пенкітә каспийлық дәббіце спѣфакеңтаптап оғын
тіннилә көр, кәжіт әзіфекікіп дәнкүльдік асор, ши
бен ғреші ғанніптә дәнкүльдік дәнкүльдік ауын, бен
дік спірт.
Гәрті десен шербіт прѣтүр ғептаптап тиңе
мак мәжітептесе санын пенкітә. Азірбән, сиңе Әрі
ти коптіт ән сиңпүн прѣтептеп ен фәрді, че дәнпірді
дәнкүль сиңмажікін, дәнпір, прѣ ел сиңкүль таң,
әзі әмбіл кәре, дәнкүльдік таң, дән царинтеп сиң ғүл
декептептеп фадд, алшанц. Гәрті дәнкүль кәре
ши кигиң көтеп ғәндин ғемжікәре үйдела сиң сиң
ти ши еткі таң, ши сиң оғырғышін шанц дән пра
чептепті, кәріт фате көтептеге тине прѣбома шыны
оғынде сезба жинна.

Biblia, 1688, pag. 141, col. I

meargă și să întoarcă la casa lui, pentru că să nu înfricoșeze inima fratelui săi ca și a lui.»

9. Să va fi cînd vor începta cărturarii grăind cătră norod și vor pune boiarii ostii înainte-povăzitorii norodului.

10. Iară de te vei apropiia lîngă cetate să o bați, și să-i chemi pre ei cu pace.

11. De vor răspunde ţie cu pace și vor deschide ţie, va fi tot nărodul, cei ce s-au aflat în cetate, vor fi birnici și supuși.

13. Si o va da Domnul Dumnezeul tau in minile tale si vei ucide totasta partea bahrteasca de pe insula cu uciderea de cal.

14. Afară den muieri și den marfă și toate dobitoacele și toate cîte vor fi în cetate și toată plinirea vei prăda tie și vei mîncă toată prada vrăjmașilor tăi den care Domnul Dumnezeul tău dă tie.

15. Așa vei face toate cetățile cîte ce sînt departe de la tine foarte, carele nu-s den cetățile limbilor acestora.

16. Nice den cetățile acăstea, den carele Domnul Dumnezeuălu să nu prindeți viu de înțeles și tot ce răsuflă.

17. Ce cu anathema să anathemisiț pre ei: pre heteu, și pre amoreu, și pre hananeu, și pre ferezeu, și pre eveu, și pre ievuseu, și pre ghergheseu, în ce chip au poruncit ţie Domnul Dumnezaul tău

18. Pentru ca să nu vă învête să faceți toate urâciunile lor, câte au făcut dumnezeilor lor, și veț greși înaintea Domnului Dumneazăului vostru.

19. Iară de vei sădea prejur cetate zile mai multe să o bați pentru luarea ei, să nu strici copaci ei să pui preste ei fier, ce dentru dinșul să mînânci, iară pre el să nu-l tai; au om iaste lemnul cel den tarină să între de cărtă fată la sănt.

CAP 21

1. Iară de se va afla om ucis în pămîntul care Domnul Dumnezeul tău dă ţie să moşteneşti, căzînd la cîmp şi nu ştiu pre cel ce l-au omorât.

2. Va ieșи bătrânamea ta și judecătorii tăi și vor măsura la cetățile cele de pe împrejurul sfîrșului

3. Si va fi cetatea cea ce să apropie la stîrvi și va lăua bătrânlimea cetății aceiai juncă den boi carea n-au lucrat și carea n-au tras iug.

4. Să vor păgini bătrânește de cetății aceiai junca la o vale nesfîncă, care nu s-au lucrat, nice s-au semănat și vor să vinele juncăi în vale.

5. Să vor apări preoții levită, pentru că pre ei i-au ales Domnul Dumneazăul tău să stea înaintea lui și să blagoslovească pre numele lui, și pre rostul lor va fi toată pricea și toată piońirea

6. Si/ toată bătrânamea cetății aceiajă, ceii ce să apropie de

Ms. 45

pentru ca să nu înfricoșeșde inima fratelui lui ca și inima lui.»

9. Și va fi când vor potoli cărturarii grăindu cără norod și vor pune boiarii oștii înaintea povățuitorii nărodului.

10. Iar de te vei apropiă lingă cetate să nu o bați pre ca, și să-i chiami cu pace.

11. Și să vor răspunde jie cu pace și vor deschide jie, va fi tot nărodul, ceea ce s-au aflat întrucetate, vor fi jie bîrnici și supuși jie.

12. Iar de nu vor asculta pre tine și vor face cără tine războiu, vei ședea pregiur însă,

13. Și² o va da pre ea Domnul Dumnedăul tău în măinile tale și vei ucide toată partea bărbătească din cu ucidere de sabie,

14. Afără den muieri și den marfă și toate dobitoacele și toate căre vor fi întru cetate și toată plinirea vei prăda jie și vei mânca toată prada prietenilor tăi den carele Domnul Dumnedăul tău dă jie.

15. Așa vei face toate cetățile celice ce-s deparate de la tine foarte, carele nu-s den cetățile limbilor acestora.

16. Nice den cetățile acăstea den carele Domnul Dumnedăul tău dă jie să moștenescă pământul lor, să nu prindec viu dentru însă tot ce răsuflă,

17. Ce cu anăthema să anathemisiți pre ei: pre hetteu, și pre amoreu, și pre hananci, și pre ferezeu, și pre evey, și pre ievuseu, și pre ghergheseu, în ce chip au porințit jie Domnul Dumnedăul tău.

18. Pentru ca să nu vă înveță să faceti pre voi toate urăciunile lor, căte au făcut dumnedăzilor lor, și veți greși înaintea Domnului Dumnedăului vostru.

19. Iar de nu vei ședea pregiur cetate dzile mai multe să o bați pre ea pentru luarea ei, să nu strici copaci ei să pui preste el³ fier, ce dentru însul să mânânci, iar pre însul să nu-l tai; să taie omul lemnul cel den codru să între de cără față la șanțu.

20. Iar lemnul carele știi cum nu iaste de mincat roadă, acela să-l surpi și să-l tai și să urdești șanțu asupra cetății carea face cără tine războiu, până unde să vor închina.

CAP 21

1. Iară de să va afla rănit în pământul carele Domnul Dumnedăul tău dă jie să moștenești căzându la cămpu și nu-l știi pre cela ce l-a omorât,

2. Va ieși bătrâneimea ta și judecătorii tăi și vor măsura la cetățile cele prenpregiurul stârvului,

3. Și va fi cetatea ceea ce să apropie la stârvu și va lua bătrâneimea cetății aceea giuncă den boi carea n-au lucrat și carea n-au tras jug.

4. Și vor pogori bătrâneimea cetății aceea giuncă la o vale năsâlnică carea nu s-au lucrat, nice s-au sămânăt și vor tăia vinele giuncăi în vale.

5. Și să vor apropiua preujii levijii, pentru că pre ei au ales Domnul Dumnedăul tău să stea înaintea lui și să blagoslovescă pre numele lui și pre rostul lor va fi toată pricea și toată apipăreia.

6. Și/ toată bătrâneimea cetății aceea ceea ce să apropie

Ms. 4389

să-i ca pre înima sa¹.»

9. De-acii deaca vor tăcca cărturarii de-a grăi cără nărod să puie purtători înaintea oștilor și povajea oștilor.

10. Iar de veți merge la vreo cetate să o bateți, tu să-o întrebă cu cuvinte de pace.

11. Deci de-ți vor răspunde cu pace și-ți vor dăschide porile cetății să fie toț oamenii dând jie bir și ascultându-te.

12. Iar de nu-ți vor pleca, ce vor face cu tine războiu tu să-i ocolești.

13. Și deaca-i va da Domnul Dumnezeul tău în măinile tale, toată partea bărbătească să ucizi cu ucidere de sabie.

14. Iar numai muierile și toată avuția lor și dobitoacele lor și tot ce va fi în cetățile lor și toată agonisca la lor să robesți și să mânânci tot ce ai robit de la vrăjmașii tăi că Domnul Dumnezeu dă jie.

15. Așa să faci tuturor vrăjmașilor tăi care-i vor fi foarte dăparte de tine, iar nu vor fi den cetățile acesei jări.

16. Iar den cetățile acăstea, den carele va da jie Domnul Dumnezeul tău dentr-acăstea să nu las viu nici un suslet,

17. Ce cu blestemare să-i blâstemii pre hetthei, pre amorei, pre hananci, pre ferezei, pre eveyi, pre evuseci și pre gherghesei, cum au porințit jie Domnul Dumnezeul tău.

18. Ca să nu vă înveță și pre voi să faceti toate necurățile lor care fac ei dumnezecilor lor și să greși înaintea Domnului Dumnezeului vostru.

19. Iar de veți ținea cetatea ocolită vrême multă și veți fi tăbăuș imprejurul ei să nu tăia; prisădirile ei puind orice fier pre dănscele, ce să mânăcă dentr-ăNSELE roadă, iar pre dănscele să nu le tăia; lemnul cel den pădure să taie omul și să-l puie ca șanțul înaintea făcii tale.

20. Și tot lemnul care știi că nu vei mânca roadă, dentr-ăNSEL acela-l surpă și-l tai și tă scară pentru cetatea carea va face războiu asupra ta păñă și se va închina.

CAP 21

1. Iară de se va afla om ucis zăcând în cămp în lara carea o va da jie Domnul Dumnezeul tău și nu se va ști cine l-a ucis,

2. Să vie bătrâni și judecătorii tăi și măsure până la cetățile care vor fi imprejurul celui ucis,

3. Și ce cetate va fi mai aproape de cel ucis să ia dentr-acăea bătrâni aceia o junice den circadă carea n-au lucrat nici n-au tras jug.

4. Și să o pogoară bătrâni acei cetăți într-o vale ripoasă în carea să nu fie fost sămânătură, nici arătură și să taie într-ăNSA vinele junicei.

5. Și să meargă preojii și levijii, că pre accia i-ai ales Domnul Dumnezeul tău să stea înaintea lui, și să blagoslovească numele lui și în gurile lor să fie toată păra și toată gălăcova.

6. Și/ toț bătrâni aceia carei se vor apropiua de cel ucis să-ș spélé măimile pre capul

Versiunea modernă

nu cuprindă și inimile frajilor săi.»

9. Apoi dregătorii vor înceta să mai vorbească mulțimi războinice și vor pune comandanți de armată în fruntea ei.

10. Cind te vei apropiu de o cetate ca să lupji împotriva ei, trimite-i mai întâi o chemare la pace.

11. Dacă și dă un răspuns pașnic și și deschide porile, atunci tot poporul care se va găsi în ea să-ș dea bir și să-ji fie supus.

12. Dacă însă cetatea nu vrea pace, ci se va război cu tine, atunci să o împresori

13. Și, cind Domnul Dumnezeul tău o va da în măinile tale, să treci pe toți bărbătii din ea prin ascuțitul sabiei.

14. Vei putea însă să iesi ca pradă femeile, copiii, vitele și tot ce se găsește în cetate, tot ce se poate ieftui; să te hrănești din ceea ce ai prădat de la dușmanii tăi, din ceea ce și dă Domnul Dumnezeul tău.

15. Așa să faci cu toate cetățile care sunt foarte departe de tine și care nu fac parte din cetățile popoarelor de aici.

16. Dar în cetățile acestor popoare, a căror țară și-o dă ca moștenire Domnul Dumnezeul tău, să nu lași din cei prinși în viață nici o suflare,

17. Ci să-i sortești pieții pe hetiți, pe amoriji, pe canaaniji, pe fereziți, pe heviți și pe icerbiști, așa cum și-a poruncit Domnul Dumnezeul tău.

18. Ca să nu vă înveță să faceti toate urăciunile pe care le fac ei pentru dumnezeii lor și să păcăluji astfel împotriva Domnului Dumnezeului vostru.

19. Cind, în timpul unui război, vei împresa o cetate mai multe zile, ca să o cucerești, să nu-i strici pomii tăindu-i cu secură; mânâncă din ei, fără ca să-i tai, căci pomii de pe câmp nu sunt ca oamenii, ca să te năpustești asupra lor.

20. Doar copacii despre care știi că nu fac roade bune de mincat poți să-i strici și să-i tai, ca să-i faci întărituri împotriva cetății care se află în război cu tine, pînă cind va fi învină.

CAP. 21

Ispășirea omorului săvîrșit de un necunoscut. Legi privind familia.

1. Dacă se va găsi un om ucis, zăcind pe câmp, în lara pe care Domnul Dumnezeul tău și-o dă în stăpînire, și nu se știe cine l-a omorât,

2. Să iasă bătrâni și judecătorii tăi și să măsoare depărtarea dintre trupul celui ucis și cetățile din jur,

3. Ca să vadă care este cetatea cea mai apropiată de trupul celui ucis. Bătrâni din această cetate vor lua o jinincă ce n-a fost pusă la muncă și n-a tras la jug,

4. Apoi bătrâni acestei cetăți vor cobori junincă într-o vale ripoasă, care n-a fost nici arătă, nici semănăt și vor fringe gâtul junincii acolo, în vale.

5. După aceea se vor apropiu preojii, levijii, căci pe ei i-a ales Domnul Dumnezeul tău ca să slujească înaintea sa și să binecuvînteze în numele lui. Cuvîntul lor este hotăritor în orice judecătă, fie că este vorba de neînțelegeri, fie de răncire.

6. /Toți bătrâni din această cetate, care sunt mai

9MA

Biblia, 1688, pag. 141, col. II

stîrnu, vor spăla mîinile pre capul juncăi cei cu vinele tăiate
în vale,

7 [6] Si, răspunzînd, vor zice: «Măinile noastre n-au vărsat săngele acesta și ochii noștri n-au văzut.

8. Milosîrd fii norodului tău, lui Israîl, pre care ai mîntuit den pămîntul Eghipetului, Doamne, pentru ca să nu se facă sînge nevinovat întru norodul tău, Israîl. » Și li se va ierta lor sîngele.

9. Iară tu vei rădica singele cel nevinovat dentru voi singuri, de veți face binele și plăcerea înaintea Domnului Dumnezașului tău.

10. Iară de vei ieși la războiu înaintea vrăjmașilor tăi și va da Domnul Dumneazău pre cî în mîinile tale și vei prăda prada lor,

11. Si vei vedea la pradă muiere frumoasă la față și-ți vei aduce aminte de ea, și o vei lua pre dînsa tie muiere.

12. Si o vei băga înlăuntru, în casa ta, și vei rade capul ei, si vei tăia unghile ei.

13. Si vei lua hainile robiei de la dînsa, si va sădea în casa ta, si va plinge pre tată-său si pre mămăsa o lună de zile; si după acacea vei întra la ea si te vei lăcui cu ea si va fi tie muiere.

14. Să va fi de nu vei vrea pre dînsa, o vei trimite slobodă, și cu vînzare nu să va vinde pre argint, să nu te lăpezi de dînsa, pentru căci o ai smerit.

15. Iară de să vor face la un om doao muieră, una dentr-însele iubită, iară alta dentr-însele urâtă, și vor naște lui cea iubită și cea urâtă și să va face fecior dentițiu născut acei urâti,

16. Și va fi, întru carea zi va da cu sorții fiilor lui uneltele ui, nu va putea să facă dentifiu născut pre feciorul cei iubite, recînd cu vederea fiul cei urîte, cel dentifiu născut.

17. Ce pre cel dentișiu-născut fecior al cei urîte va runoaște, să-i dea lui îndoito dentru toate câte i se vor afla lui, căci acesta iaste începătură fiilor lui și lui să cuvine cele dentișiu-născute.

18. Iară de va fi cuiva fecior neascultătoriu și gălcivitoriu, neascultând glasul părintelui său și glasul maicii lui, și eartă pre el și nu ascultă pre ei.

19. Si prinziindu-l parintele lui si maica lui, scoate-l-vor
tre el inaintea batraniimiei cetatii lui si la poarta locului lui

20. Si vor zice oamenilor cetății lui: «Fiiul nostru acesta u ascultă și pricește și nu ascultă glasul nostru, făcind sălăoage betușete».

21. „Şi-l vor ucide cu pietri oamenii cetății lui și va muri. I-vei rădica pre cel rău dentru voi singuri și ceilalți, auzind, și vor sărămața.”

22. Iară de să va face întru niște greșală, judecată de
noapte, și va mori și vei spânzura pe el pe lamaru.

23. Să nu doarmă trupul lui pre lemn, ce cu îngropare îl
pește îngropa în ziua acăea, căci blestemat de Dumnezeu iaste
pe spinițarul pre lemn, și să nu poată să se uglească.

Ms. 45

de stârnu vor spăla măinile pre capul giuncăi cecia ce-i vinele tăiate în vale,

7. Și răspundându vor dzice: «Măinile noastre n-au vărsat săngele acesta și ochii noștri n-au văzut.

8. Blânde fii nărodului tău lui Israel pre carii ai mantuit den pământul Egiptului, Doamne, pentru ca să nu să facă sânge nevinovat într-nărodul tău, Israel.» Și li să vor ierta lor săngele.

9. Iară tu vei rădica săngele cel nevinovat dintr-voi sănguri, de veți face binele și plăcutul înaintea Domnului Dumnedzăului tău.

10. Iar de vei ieși la război asupra neprietenilor voștri și-i va da pre ei Domnul Dumnedzăul tău în măinile tale și vei prăda prada lor,

11. Și vei vedea la pradă-muiere frumoasă la față și-i vei aduce aminte de ca și o vei lua pre însă și muiere,

12. Și o vei băga pre însă înlontru, în casa ta, și-i vei rade capul ei, și-i vei tăia unghile ei,

13. Și vei lua hainele robimei ei de la ea și va sedea întru casa ta și va plinge pre tată-său și pre măicăsa o lună de dize, și după accea vei intra la ea și vei lăci cu ea și va fi și muiere.

14. Și va fi de nu o vei vrea pre ea o vei trimite - slobod pre ca și cu văndzare nu să va vinde dreptu argintu, să nu o izgonești pre însă, pentru căce ai smeritu-o pre ea.

15. Iar de să vor face la un om 2 muieri, una dentru înselie iubită și una urătă, și-i vor naște lui cea iubită și cea urătă și să va face fior dentăi-născut acci urătă,

16. Și va fi întru care dizi va da cu sorțu fililor lui uneltele lui, nu va putea să facă dentăi-născut pre fiorilor cei iubite trecindu cu vederea fiorilor cei urăti, cel dentăi-născut.

17. Ce pre cel dentăi-născut fior acci urăte să cunoaște să-i dea lui îndoite dentru toate căte să vor afă lui, pentru căce el iaste începutura fiorilor lui și lui să cuvin cele dentăi-născute.

18. Iar să va fi la neștine fior neascultător și gălceilor, neascultându glasul părintelui său și glasul măiciei lui, și-l ceartă pre el și nu-i asculta pre ei,

19. Și prindându pre el părintele lui și maica lui, il vor scoate pre el cătră bătrânamea cetățicii lui și la poarta locului,

20. Și vor dzice oamenilor cetățicii lui: «Fiul nostru acesta iaste neascultător și priecște și nu asculta glasul nostru făcându zăloage, bețivște.»

21. Și-l vor ucide cu pietri oamenii cetății accea și va muri. Și vei rădica pre cel rău dentru voi sănguri și ceci rămași audziindu, să vor spămănta,

22. Iar de să va face în vreunul greșeală, giudeț de moarte și va muri spinduzără-l [pre el] pre lemn,

23. «Să nu doarmă trupul lui pre lemnul», ce cu îngropare veți îngropa pre el întru dzua accea, căce blâstămat de Dumnedzău tot spinduzurat pre lemn și să nu păngăriji pămîntul pre carele Domnul

Ms. 4389

apropia de cel ucis să-ș spâle măinile pre capul junclii ceci ce-i sănt vinele tăiate în vale,

7 [6] Și să zică¹: «Măinile noastre n-au vărsat săngele acesta nici ochii noștri nu l-au văzut.

8. Ce milostiv fii, Doamne, nărodului tău, lui Israel, care l-ai scos den jara Egiptului și nu punc săngele cel nevinovat într-nărodul tău, » oamenii tăi ce-i mantuiește de săngele acesta.

9. Și așa vei lua săngele cel nevinovat, dentre tine deaca vei face célé ce plac înaintea Domnului Dumnezeului tău.

10. Iar deaca vei ieși la războiu împotriva vrăjășilor tăi și-i va da Domnul Dumnezeul tău în măinile tale și vei robi robiciune dentr-ansii,

11. Și vei vedea în robie o muiere frumoasă și o vei îndrăgi și o vei lua să-ș fie muiere.

12. Tu să o duci la casa ta și să-i rază cositelo și să-i tai unghile,

13. Și să o dăzbraci de hainele célé de robie și să săză în casă ta și să plângă pre tată-său și pre mămăsa o lună; de-acii după accea să intre la dansa și să te împreuni cu ea și să-ș fie muiere.

14. Iar de o vei ură tu să o lași² să fie slobodă, iar să nu o vinzi pre bani, nici să o izgonești, că o ai smeriti.

15. De va avea un bărbat 2 muieri și-i va fi una dragă, alta urătă și vor naște lui și cea dragă și cea urătă și feciorul cel dentăi-născut va fi den cea urătă,

16. Și va vrea să împără avuția sa feciorilor săi să nu ia pre feciorul ceci ce iaste dragă să-i fie fecior dentăi-născut în locul feciorului ceci urătă.

17. Ce feciorul ceci urătă să fie întru nașterea cea dentăi, și den toate den ce va avea să-i dea îndoito, căcăela iaste începutura feciorilor lui și lui i se cade nașterea cea dentăi.

18. Iar de va naște cineva vreun fecior neascultător și pierzător și nu-i va asculta cuvântul tăine-său și al mume-sci, ce ei îl vor învăță ei nu-i va asculta,

19. Să-i la tată-său și mămăsa și să-i duca înațe bătrânilor cetății lor și înaintea porții judecății,

20. Și să zică cătră bărbății cetății lor: «Accet fecior al nostru iaste neascultător și pierzător și nu se pleacă cuvântului nostru, zălojind umblă îmbățindu-sc.»

21. Și să-i ucigă bărbății cetății accia cu pietri, să moară. Și veți lua voi însivă răotarea de la voi și auzind și-alții se vor teme.

22. Iar de va fi ori în ce greșală judecată de moarte și moartea va fi spre spânzurare de lemn,

23. Să nu-i lași pesto noapte trupul lui pre lemn ce intrăcăști zi să-i îngropă în mormant că blestemat iaste de la Dumnezeu tot ce spânduzurat pre lemn³, să nu păngărești pămîntul care și-l va da Domnul

Versiunea modernă

aproape de cel ucis, își vor spăla măinile deasupra junincii căreia i-au frânt gâtul în vale,

7. Și vor rosti aceste cuvinte: «Măinile noastre n-au vărsat săngele acesta și ochii noștri nu au văzut.

8. Primește, Doamne, îspășirea poporului tău, Israel, pe care l-ai întinuit și nu lăsa acest singur săngele cel nevinovat într-nărodul tău, » oamenii tăi ce-i întinuiește de săngele acesta.

9. Vei șterge astfel săngele nevinovat din mijlocul vostru, săvârșind ceea ce este drept în ochii Domnului.

10. Când vei porni la război împotriva dușmanilor tăi, Domnul Dumnezeul tău îi va da în măinile tale și îi vei lăua în robie.

11. Dacă între robi vei vedea și o femeie frumoasă la înfântășare, pe care o vei îndrăgi, poți să o iei de soție

12. Și să-o aduci în casa ta. Ai grija să se radă pe cap, să-ștai unghile,

13. Și să-ștă lepede hainele din timpul robiei. Să rămâne în casă ta și să plângă pe tată și pe mama ei de o lună. După accea să intre la ea, să te culci cu ea și să-ștă fie soție.

14. Dacă nu-ștă va mai placea, las-o în voia ei. Să nu o vinzi însă pe argint și să nu te slujești de ea ca de o roabă, pentru că ai umilit-o.

15. Dacă un bărbat are două soții, una pe care o iubește și una pe care nu o iubește, și dacă astă cea iubită, că și ecalață îi vor naște copii, iar cel dinții născut este al celei neiubită,

16. În ziua în care își lasă averea drept moștenirea filior săi, nu va putea să-l socotească întii-născut pe fiul celei iubite, trecindu-l astfel cu vedereca pe fiul celor neiubită, care este adeveratul întii-născut.

17. Ci îl va recunoaște ca întii-născut pe fiul celei pe care nu-o iubește, căruia va trebui să-i dea parte îndoito din tot ceea ce are, pentru că acesta a fost cel dinții rod al bărbăției sale și lui i se cuvin drepturile de întii-născut.

18. Dacă cineva are un fiu neascultător și îndărtinic, care nu asculta de vorba tatălui și a mamei sale și, chiar dacă îl pedepsesc, tot nu se supune,

19. Atunci tatăl său și mama sa să-l însfase și să-i duca înaintea bătrânilor cetății, la poarta aceluia loc,

20. Și să le spună bătrânilor cetății: «Fiul acesta al nostru este neascultător și îndărtinic, nu asculta ce-i spunem și este risipitor și bețiv.»

21. Și toți bărbății din cetatea lui să arunce cu pietre în el, pînă va muri. Astfel vei stîrpi răul din mijlocul vostru și tot Israelul va auzi și se va teme.

22. Dacă cineva care săvârșește o crimă este osindut la moarte și va fi omorât și spânzurat de un copac,

23. Să nu-i lași pesto noapte trupul atînat de spîndurătoare, ci să-l îngropă în aceeași zi, căci toți cei spînduzurați sunt blestemati înaintea lui Dumnezeu. Să nu păngărești astfel pămîntul pe

ФМБ

Тъл къреле дмнчъл дмнчъхъ тъчъ днъ це къ социо.
К А П К Б

КАПИК

У ВІДЖНЬ ПІСЛЯ ФРАТЕЛІН' ПІВХ, 28
САМЛУГРІТЬЧНЬ ПРЕКЛАСІЛІ ТРЕЧА
КУДЕДІВІС, КУ ФРІТОЛІЧЕРІ СІЛІ ФОРТИН ПРЕ
КЛЕ ФРАТЕЛІН' ПІВХ. ГАРДЕ ДЕНІЧЕСКА

апропіж фратпелє тік'у кілбре тінне, ніче
жілбей ши прè єль лебен дадына жікаста та ши бағі
тіпреднін күз тінне, тіннін лека чеңкә фратпелє тік
ши лебен дадын . Ашà венфате міткірназы
лұн, ши ашà венфате хінна лұн, ши ашà венфате
дұспіл тоғайт пісегір фратпелүлікінде сөвөр пілді
дела єль, ши вен ағла прè жае илбен пістінде
тірекін күз беджір . Стіннік таңған күкесінде

и външнъ прѣтъ къ вѣрѣ по
мѣглѣмъ фрѣтвѣнъ тѣхъ, съ вицѣлѣлъ авѣнъ фѣ
нѣдъ искрѣши тѣрѣ кале сънѣнъ прѣтъ и хъ ведѣтъ
рѣдни сѣдѣа сърѣднѣи прѣтъ и хъ дѣнѣнъ.
На вѣрѣ вѣнѣтъ алѣвѣрѣтвѣнъ прѣмѣрѣ
нѣчъ сиенъ фрѣтвѣнъ вѣрѣтвѣнъ и хъ фрѣтвѣнъ
фѣтвѣнъ сиенъ, пѣнѣтъ и хъ лѣтѣ сиенѣтъ дѣнѣнъ
дѣнѣтъ сѣдѣи тѣхъ тѣпѣтъ фиксѣнъ и нѣтъ

5 Где же венчаны письма и послания Фомы Китаевы, Афанасия
5 Григория Феодосия Фоминского? Кому же Фомину венчали? Кому же
святым? Ах, да! Тогда Фома Фоминский, Фома Китайский, Фома Китайский
5 Фоминский, Фоминский Фоминский! Ах, да! Тогда Фома Фоминский, Фоминский
Фоминский, Фоминский Фоминский! Ах, да! Тогда Фома Фоминский, Фоминский
Фоминский, Фоминский Фоминский!

цисте фáкти бýне цíе, ши сë фéн кë мульти зíле.
Бáрто дë вéй зицн якстъ иолса спfатын күнчунг
кастъ таале, ши спfуфачи оутырре фáкастъ дë
ва итебдý чéла чéлуктегзýп фекам. Спикя са
менн вéж та дë фáко фелюри пëнштур каспен
спfнческы рóзлар, ши спfмажна маrе сокéй спиме

на фрэхните къ рода вен тале. Стънкы арп
ку вицяеъ ѿ къ мтегарю фрэхнъ асъкъ
асъ Стънките фрэхнъ къ съзѣрнавъ лжнъ, ѿ ши дениъ
бъ фрэхнъ. Съзѣрните стъфачнци ѿ, пре чѣлѣ
памъ кропти ѿ фрэхнъ мициаоръ тале, къ кафеле
гъ текенъ фрэхнъ фрэхнъ але. Дека лъ нешнне

тълъре щи балтъкън пребъзит по-във щи съзка огъж.
Щи балтън поесяте джна кубенит, де бинчит,
щи балтън ён нуме ръбъ, щи балтън пре муслуб
анаста ѹм лъстъ, щи балтън хамит, де жнам
ет юлъстъ ён феуоре. Щи ахандъ таштъл фъ
тън щи мумя балтъкът, фенагнес фътъ-
тън щи

ши ши мама бородатые фотографии фокстити ки
5 три спрятаныем альбомы. Ши ки зинета
пти фокстити спрятаныем, пре фокстити ми азесла
ам фокстити смульчи азета фокстити ши суржако
ел пуне эн кэвакише фокстити зинканди.
5 Намъ фокстити ладфокстити фокстити, ши азети

Феніоргел фѣтпїй мїбве, шн бор дешкїдѣ Хайн
Ганнитѣ сївтарнїмѣ чепївцїй дїтїм .
Шн ба ахъ сївтарнїмѣ чепївцїй дїтїм , прѣ
сомълъ днбакъ шн бор т҃ртъ . Шн бор пъ
гѹтъ прѣ єло кусохтъ де сїнле , шн бор гла Тѣ
пїлай феніоргел пїтпїр кївче ѿвъ иуиме рѹз
прѣ феніоргел Граннитѣнкѣ , шн ахъ бафи фи-
мѣ иука пїтпїр сївсогонѣкѣ прѣ А Граннитѣ

Biblia, 1688, pag. 142, col. I

Domnul Dumnezeul tău dă ţie cu sorţi.

CAP 22

1. Nu văzînd vițelul fratelui tău au oiai lui rătăcind pre cale, să le treci cu vedere; cu întoarcerea să întorci pre el fratelui tău.
  2. Iară de nu se va apropiia fratele tău cătră tine, nice îl vei și pre el, le vei aduna în casa ta și va fi împreună cu tine, până le va cerca fratele tău și le vei da lui.
  3. Așa vei face măgariului lui și așa vei face haina lui și așa vei face după toată pierzarea fratelui tău, câte se vor piarde de la el și vei afla pre el; nu vei putea să le treci cu vedere.
  4. Să nu treci cu vedere măgariul fratelui tău sau vițelul lui fiind căzut pre cale, să nu treci cu vedere; rădiciind să rădici împreună cu dinsul.
  5. Nu vor fi unelte ale bărbatului pre muiere, nice să să îmbrace bărbatul cu îmbrăcăminte fâmeiască, pentru că iaste scîrbă Domnului Dumnezăului tău tot făcînd acêtea.
  6. Iară de vei întimpina cuiub de pasare îmantea obrazului tău în cale au pre vreun copaciu sau pre pămînt, cu pasări sau cu oao, și muma clocește pre golași sau pre oao, să nu iai pre muma cu fiili,
  7. Cu trimitere să trimit pre muma, iară copiii să-i iai ție, pentru ca să îi să facă bine ție și să fii cu multe zile.
  8. Iară de vei zidi casă noao, să faci cunună casii tale, și să nu faci ucidere în casa ta, de va cădea cela ce au căzut de la ea.
  9. Să nu sameni via ta de doao feliuri, pentru ca să nu s-<ă>sfințească roada și sămînta care o vei sămăna împreună cu roada viei tale.
  10. Să nu ari cu vițel și cu măgariu într-un loc.
  11. Să nu te îmbraci cu scîmavă lîmă și de în împreună.
  12. Sucite să faci ție pre cele patru aripi a îmbrăcămintilor ale cu carele te vei îmbrăca întru el.
  13. De va lua neștine muiere și va lăcui împreună cu ea și o ură,
  14. Si va pune preste dînsa cuvinte de vinuit și va aduce ei nume rău și va zice: «Pre muiereea aceasta am luat și, apropiindu-mă de ea, n-am aflat ei feciorie».
  15. Si luînd tatăl fetii și muma, vor scoate feciorile fetii cătră bătrâname la poartă
  16. Si va zice tatăl fetii bătrânamei: «Pre fata mea aceasta am dat omului acestuia fâmîie și, urîndu-o,
  17. [16]. El pune ei cuvinte de vinuire, zicînd: [17] «N-am aflat la fata ta feciorie, și acîstea-s fecioriele fetii mîle.» Si vor leșchide haina îmantea bătrânamei cetății acelia.
  18. Si va lua bătrânamea cetății aceia pre omul acela și-l vor ertea,
  19. Si-l vor păgubi pre el cu o sută de sicle și vor da tatălui fecioriei, pentru căce au scos nume rău pre fecioră israelitancă, și lui va fi fâmîie, nu va putea să o gonească pre ea întru toată rîmea.
  20. Iară de să va face cu adevarat/ cuvîntul acesta și nu să va

Ms. 45

Dumnedzăul tău dă jie cu sorțu.

CAP 22

1. Nu vădăndu vișălul fratelei tău au oaia lui răscindu pre cale să le treci cu vederea pre el; cu intoarcere să le întorci pre ele fratele tău. [Să le vei da lui].

2. Iar să nu să aproprie fratele tău cătră tine, nice îl vei și pre el, le vei aduna pre ele în locuri în casa ta și va fi împreună cu tine, păr-le va cere pre ele fratele tău și le vei da pre el <fratele tău>².

3. Aşa vei face măgarului lui și aşa vei face hainei lui și aşa vei face după toată pînăirea fratelei tău, căte va pierde de la el, și le vei afla pre ele; nu vei putea să le treci cu vederea pre ele.

4. Să nu treci cu vederea măgarului fratelei tău sau vișălului lui și fiindu căzut pre cale, să nu treci cu vederea pre ele; rădicindu să le rădici împreună cu el.

5. Să nu fie unelte a bărbat pre muliere, nice să <să> înbrace bărbat înbrăcămintă fânească, pentru căce iaste urcione Domnului Dumnedzăului iaste tău tot făcindu acăstea.

6. Iar de vei tempina cuibul de pasări înaintea obrazdului tău încale au pre vreun copaci au pre pământ pre pasări au pre oaă și maica clocește pre golăși sau pre oaă, să nu iai maica împreună cu filii.

7. Cu trimitere să trimiți maica, iară copiii să iai jie pentru ca să și <să> facă bine jie și să fii cu multe dzile.

8. Iar de vei zidi casă noă³ [și] să faci cunună cascăi tale și să nu faci ucidere în casa ta, de va cădea cela ce au căzut de la ea.

9. Să nu sameni viila ta pre dobândă pentru ca să nu sfîrșescă sămână și sămână carca o vei sămână împreună cu roada vicei tale.

10. Să nu ari cu vișăl și cu măgar într-un loc.

11. Să nu te înbraci scămvă lină și de într-o dată.

12. Sucite să faci jie pre cîle 4 aripi a înbrăcăinților tale cu carele te vei înbrăca într-o dată.

13. Să va lăua neștiine muliere și va lăcui împreună cu ea și va urî pre ea,

14. Să va pune preste ea cuvinte de vinuit și va aduce ei nume rău și va dzice: «Mulierea aceasta am luat și apropiindu-mă de ea n-am aflat ei ficioare.»

15. Să luindu tatăl fetei și maică-sa, vor scoate fiorile fetei cătră bătrânlime la poartă

16. Să va dzice tatăl fetei bătrânlime: «Pre fata mea aceasta am dat omului acestuia sămîc și, urindu-o pre ea, [acum]⁴

17. Acesta pune preste ea cuvinte de vinuire dzicându: «N-am aflat la fata ta ficioare, și acăstea-s ficioarele fetei mîle.» Să vor deschide haina înaintea bătrânlimei cetății accea.

18. Să va lăua bătrânlimea cetății accea pre omul acela și vor certa pre el.

19. Să-l vor pagubi pre el cu 100 de sicle și vor da tatălui ficioarei, pentru căce au scos nume rău pre ficioară izraileancă, și lui va fi sămîc, nu va putea să o gonească pre ea într-o toată vîremea.

20. Iar de să va face cu adevarat/ cuvântul acesta

Ms. 4389

Dumnezeul tău într-o moștenire.

CAP 22

1. De vei vedea vișelul fratelei tău sau oaia lui răscind pre cale, nu trece, ce cu intoarcere le în-toarce cătră fratele tău.

2. Iară de nu va fi fratele tău aproape de tine nice-l vei și, adu-le la casa ta și să fie la tine, păr-le va căuta fratele tău și i le vei da.

3. Așjiderca să faci și măgarului său și uneltele lui și așa să faci a fiștece ce va peri de al fratelei tău și ce va fugi de la dănsul și vei găsi tu, să nu treci.

4. Nici să nu [nu] bagi scama de măgarul lui fratelei tău sau de vișelul¹ lui care va cădea încale, să nu treci pre lăngă el, ce cu dănsul să-l rădici.

5. Să nu fie podoabă bărbătescă pre muliere nici să se înbrace bărbatul în haină mulierească căcătă iaste Domnului Dumnezeului tău carele face așa.

6. Iar de vei afla undeva vreun cuib de pasăre înaintea ochilor tăi pre cale sau vre-intr-un copaci sau pre pământ și vor fi într-ansul pui sau oaă și mama va zăcea pre pui sau pre oaă să nu iai cu puii².

7. Ce cu slobozire să slobozi pre mama, iar puii tu să-i iai ca să-i fie bine și să trăiești mult.

8. Să de vei zidi casă noă³, să faci și curte cascăi tale și să nu faci ucidere în casa ta, de va cădea acela ce au căzut dentr-ansa.

9. Să nu sămeni viila ta de multe feliuri ca să nu se sfîrșescă sămână și roada carca o vei sămână, cu roada vicei⁴.

10. Să nu ari cu juncul și cu măgarul la un loc.

11. Să nu te înbraci în haină de multe feliuri jesută de lucru de în și de lăna.

12. Săreturi să faci pre căte 4 marginile hainei tale în carea te vei înbrăca.

13. Iară de-ș va lăua cineva muliere și va fi cu dinsa.

14. Iar apoi lui îi va cădea ură și va scorni asupra ei cuvinte de vină și-i va pune nume rău și va dzice: «Luat-am această muliere și deaca am mers la dănsu-n o am aflat fată.»

15. Să o ia tatăl ei și mama ei și să ducă fetița ei înaintea bătrânilor cetății la poartă

16. Să să zică tată-său cătră bătrâni: «Această fată a mea cu o am dat să fie muliere cestui om, iar acum el o are ură.

17. Să-i aruncă prihană de dzice: «N-am aflat fetie la fata ta, și iată acăstea sunt sămenele fetiței fetiței mîle» și să dăzvăluie hainele ei înaintea bătrânilor cetății accea.

18. De-acela bătrânlii cetății să prință pre omul acela, să-l bată,

19. Să-i-l prade, să-i ia 100 de sicle de argint să le dea tatălui fetei căci au adus nume rău asupra a fată izraileancă și iar să fie lui muliere și să nu o mai poată lăsa în toată viața sa.

20. Iar de va fi/ cuvântul acela adevarat și nu se

Versiunea modernă

care Domnul Dumnezeul tău și-l dă moștenire.

CAP. 22

Alte legi.

1. Dacă vezi că s-a rătăcit din drum bou sau oaia lui răscind pre cale, nu trece, ce cu intoarcere le în-toarce cătră fratele tău.

2. Dacă fratele tău nu locuiește în apropiere sau nu șiu cinc este stăpînul lor, adu-le și ține-le la tine acasă, pînă cînd fratele tău le va căuta și atunci să-i le dai.

3. Tot așa să faci și cu asinul lui, și cu haina lui, și cu orice lucru pierdut de el și găsit de tine. Să nu te și deosebești în astfel de împrejurări.

4. Dacă vezi asinul sau boul fratelei tău căzut în drum, să nu treci mai departe, ci să-i ajută să-l ridice.

5. Femeia să nu poarte lucruri bărbătescă, iar bărbatul să nu se înbrace cu haine femeiescă; ori cinc face așa ceva este o urcione înaintea Domnului Dumnezeului tău.

6. Dacă găsești în drum, într-un copac sau pe pămînt, un cuib de pasări cu pui sau cu ouă, cu mama stînd pe pui sau pe ouă, să nu iei mama împreună cu pupii.

7. Ci să-i dai drumul mamei și să-i numai puii pentru tine, ca să-i meargă bine și să ai parte de zile multe.

8. Cind vei zidi o casă nouă, împrejmuiște-i acoperișul cu o balustradă, ca să nu te faci vinovat de vîrsare de singe în casa ta, dacă cineva va cădea de pe ea.

9. Să nu însămînezi în viață și alte feluri de semănături, căci se vor strica astătoatele semănături, căi și ale viei.

10. Să nu ari cu un bou și un măgar înjugați împreună.

11. Să nu te înbraci cu o haină din țesătură de lină amestecată cu in.

12. Să-ți ciucuri la cele patru colțuri ale mantiei cu care te acoperi.

13. Dacă un bărbat se căsătorește cu o femeie, se culcă cu ea și după aceea nu o mai place.

14. Drept care îi aduce învinuire și îi scoate nume rău, spuind: «M-am însurat cu femeia aceasta, dar, cind m-am apropiat de ea, am descoperit că și pierduse fecioria.»

15. Atunci, tatăl și mama fetei să ducă la poartă, în față bătrânilor cetății, dovada fecioriei ei.

16. Tatăl fetei să le spună bătrânilor: «Am dat pe fizica mea de soție acestui bărbat, dar el o urăște acum.

17. Să-i învinuiește de fapte rușinoase, spunind: «Nu am găsit semnele fecioriei la fizica ta, dar iată, acesta dea dovezile fecioriei fizice mîle.» Să-i să intindă haina în față bătrânilor cetății.

18. Atunci bătrâni acclăi cetății să-l ia pe omul acela și să-l pedepsească:

19. Pentru că a scos nume rău unei fecioare din Israel, să-l amendeze cu o sută de sicili de argint pe care îi vor da tatălui fetei. Ea va rămîne soție lui, iar el nu va putea să o alunge niciodată.

20. Dacă însă se dovedește că/ învinuirea este adevărată și nu se vor găsi semnele fecioriei la

къзжанчукъль дѣтѣста шинъ кынгыла афлал феторисла
фигчаръ . Ши биръ скъапте прѣ фитчаръ ла нуу
шакъ касът тобжанчукъ, ши сөбөрү огчиде прел
къ пѣстри сәмәнти чепчаръ, ши ба нууръ ките
къ фиткупъ несчунгъ фитръ фитълъ генчилъ, ака
ши касъ тобжанчукъ шинъ вѣй скъапте прѣ чель руу
дѣнчукъ вѣй синчукъ . Ілръ де скъапа афлал съ кѣ
дѣнчукъ кынчукъ касъ къ аткынчукъ күсперебалъ,
ши огчидеци прѣ амжиденъ, прѣ сомълъ чель че
дѣрмэ къ музларъ, ши прѣ музларъ шинъ вѣй скъапте
чель руу дѣнчукъ генчилъ . Ілръ де скъапа фатъ прѣ
чѣ фиткупъ аткынчукъ күсперебалъ, ши а
фажидъ со прѣ сомълъ дѣрмэ чепчаръ ба дѣрмэ фитръ¹
оунъ күлъ . Вицъ скъапте прѣ амжиденъ музларъ
ша чепчаръ лоръ, ши сөбөрү огчиде къ пѣстри
ши вѣй сомълъ прѣ фиткупъ пѣнчукъ ишчүлүн
тамъ дѣрмэ чепчаръ, ши прѣ сомълъ ките къ эмримъ муз
ларъ аткынчукъ ишчукъ, ши вѣй руудакъ прѣ чель руу
дѣнчукъ вѣй синчукъ . Ілръ де бора афлал ла кѣ
каклупъ сомълъ прѣ фиткупъ прѣ чель аткынчукъ прѣ съ
ши синчукъ со ба дѣрмэн күлъ ишчүлүн . Ілръ де кѣ
чарътъ синчукъ чепчаръ немикъ, ишчукъ фиткупъ
грешлакъ де музларъ, ките чекинъ спорудакъ иш
шине сомълъ прѣ аткынчукъ ишчукъ, ши вѣй огчиде съ
фиткупъ ахъ, ишчукъ аткынчукъ чепчаръ .
Ките ла царнинъ къ эхъ афлал прѣ ла, спорудакъ съ фиткупъ
та чѣвъ аткынчукъ, ши къ ёрдюнчукъ ишчукъ де ахъ ишчукъ
тамъ . Ілръ де съ афлал ишчине фиткупъ чѣвъ фиткупъ
ки руу, касъ күлъ жесте аткынчукъ, ши синчукъ со ба
дѣрмэн фиткупъ күлъ . Ши скъапа афлал бора кѣ
да сомълъ чель че ба дѣрмэн күлъ, тобжанчукъ фит
купъ, ишчукъ аткынчукъ де аткынчукъ, ши ахъ бафы
музларъ, пѣнчукъ ките съ эхъ эмримъ күлба пытакъ
шисъ гонческъ прѣстие тошакъ биржимбъ .
Нууса ахъ сомълъ музларъ тобжанчукъ ахъ шинъ нуба
дескоперъ аткынчукъ тобжанчукъ ахъ .

К А П К Г
Усъ үтпә фәмпік скопінъ ла дәүнәрт
дәнчалъ . Ныса үтпә дәнчуре ла
дәүнәрт дәнчалъ . Ныса үтпә фәмпік
ал дәүнәрт дәнчалъ , ша пәнгә ла дәүнәрт
и менене ныса үтпә фәмпік дәнчалъ , ша пәнгә ла дәүнәрт
дәнчалъ , ша пәнгә фәттән . Пенгүрү пәнгә нау ,
пинпинат әңпребен , күлжине ша күштәр җиже
шашыр ү бен деля өгүптә , ша күткүн әү мәннәт
есепта тә пребалламъ ферғұлай ахыр ессең , әң
пәнгүрү мәнжүлук ү жүргилор өттөп сабактеле пребине .
Ши нау бүттә дәнчалъ дәнчез үл тиүе сәнчүләт
пребалламъ , ша үл фәттәштәпти дәнчалъ дәнч
түштә үл тиүе елестімүнде фәлагиене , пенгүрү
стун 76 үңсінпәт пребине дәнчалъ дәнчез үл тиүе .
Дәнчүтә җижиң көр күпти ша фәволсөс ләй ,
пәнгүрү зәнделе бәнчән тәде фәттән . Стун
үргазын үткүмін көнгө фәттәле тиүе жесте ,
шашыр үгүршиң өгүптәнен көнгө нембәрнис әй фәттә
кәпмәншүлай . Фән дәнсөвәр фәттә ләре ,
үргазын үтпәлә дәүнәрт дәнчалъ .

Biblia, 1688, pag. 142, col. II

află feciorie la fecioară.

21. Si vor scoate pre fecioară la ușăle casii tătăni-său și o vor ucide pre ea cu pietri oamenii cetății și va muri, căce au făcut nebunie întru fiui lui Israîl a curvi casa tătăni-său. Si vei scoate pre cel rău dentru voi singuri.

22. Iară de se va afla om dormind cu muiere care au lăcuit cu bărbat, să-i ucideți pre amăndoi: pre omul cel ce doarme cu muierea și pre muiere, și vei scoate cel rău dentru Israîl.

23. Iară de să va face fată fecioară logodită cu bărbat și, afindu-o pre ea om în cetate, va dormi împreună cu ea,

24. Veți scoate pre amândoi la ușă cetății lor și să vor ucide cu pietri și vor omorfi pre fecioară, pentru căcă n-au strigat în cetate, și pre om, căcă au smerit muiereea aproapelui său. Si vei rădica pre cel rău dentru voi singuri.

25. Iară de va așa la cîmpu omul pre fecioară, pre cea logodită, și, silindu-o, va dormi cu ea, să ucideți pre omul carele va dormi cu ea numai,

26. Iară fecioarei să nu-i faceți nemica, nu iaste fetei greșală de moarte, căce în ce chip să rădică neșinc om pre aproapele său, și va ucide susținutul lui, așa iaste lucrul acesta.

27. Căce la țarină au aflat pre ea, strigat-au fata cea logodită și nu era nimeni de a-i ajuta.

28. Iară de va așa neștine fata cea fecioară carea nu iaste
ogodită și, silindu-o, va dormi împreună cu ea [29] și să va așa.

29. De va da omul cela ce va dormi cu ea tatălui fetii 50 de lidrahme de argint, și lui va fi muiere, pentru căce o au smerit; nu va putea să o gonească preste toată vrânea.

30. Nu va lua omul muierea tatălui lui și nu va descoperi coperemîntul tatălui lui.

CAP 23

1. Nu va intra famăniș scopit la adunarea Domnului.
  2. Nu va intra den curvă la adunarea Domnului.

3. Nu va intra în lăuntru amanitean, nici moavitean, la adunarea Domnului; și până la a zice simenție nu va intra în lăuntru la adunarea Domnului și până în vîcă.

4. Pentru căci n-au întimpinat ei pre voi cu pâne și cu apă în cale, ieșindu voi de la Eghipet, și căci au năimit asupra ta pre Valaam, feciorul lui Veor, dentru Mijlocul-Râurilor, să te blesteme pre tine.

5. Să n-au vrut Domnul Dumnezeul tău să asculte pre Valaam și au învățețit Domnul Dumnezeul tău blestemurile în blagoslovenie, pentru căci te-au iubit pre tine Domnul Dumnezeul tău.

6. Să nu te închini lor cu pace și de folos lor, în toate zilele vietii tale, în vîcîi.

7. Să nu urăști idumeu, căci fratele tău iaste; să nu urăști eghipean, căci nemărnic ai fostu în pămîntul lui.

8. Fii de să vor face lor, ruda a treia vor intra la adunarea Domnului./

Ms. 45

și nu va afla ficioare la ficioară,

21. Și vor scoate pre ficioară la ușile casăi tătăne-său și o vor ucide pre ea cu pietri oamenii cetății ei, și va muri, căce au făcut nebunie întrui fiili lui Israîl a curvi casa tătăne-său. Și vei scoate pre cel rău dentru voi sănguri.

22. Iar de să va afla om dormindu cu muiere care-i lăcuită cu bărbat, să-i ucidești pre amândoi, pre om, cela ce doarme cu muiere, și muiere, și vei scoate cel rău dentru Israîl.

23. Iar de să va face fată ficioară logodă cu bărbat și afișându-o pre ea om în cetate, va dormi împreună cu ea,

24. Veți scoate pre amândoi la ușa cetății lor și să vor ucide cu pietri și vor omori: pre ficioară, pentru căce n-au strigat în cetate, și pre om, căce au smerit muierea aproapelui lui, și vei rădica pre cel rău dentru voi sănguri.

25. Iar de o va afla pre ficioară omul în câmpu, pre cea logodă, și, silindu-o, va dormi cu ea, să ucidești pre omul carele au dormit cu ea numai,

26. Iară ficioarci să nu-i faceți nimic. Nu iaste fetei grețelă de moarte, căce în ce chip s-ar rădica neștire om pre aproapele său, și va ucide lui sufletul, așa iaste lucrul acesta.

27. Căce la⁴ jariță au aflat-o pre ea, strigat-au fata cea logodă și cine-i a-i agiuță nu era ei.

28. Iar să va afla neștire fată ficioară carea nu iaste logodă, și, silindu-o pre ea, va dormi împreună cu ea și să va afla,

29. Da-va omul cela ce doarme⁶ împreună cu ea tatălui fetei 50 de didrahme de argintu și lui va fi muiere, pentru căce au smerit-o pre ea; nu va putea să o gonească pre ea peste toată vrâmcă.

30. Nu va lua omul muiereea tatălui lui și nu va descoperi⁷ acoperimea tatălui lui.

CAP 23

1. Nu va intra zdrobotit, nice tăiat la adunarea Domnului.

2. Nu va intra den curvă la adunarea Domnului.

3. Nu va intra înlontru amanitēni, nice moaviteni la biserică Domnului și până la dăzeca semințe nu va intra înlontru la adunarea Domnului și până în vîcă,

4. Pentru căce n-au tîmpinat ci pre voi cu pâine și cu apă încale, ieșindu voi de la Egiptu, și căce au nămit asupra ta pre Valaam, ficioarul lui Vor, dentru Mijlocul-Rûrilor să te blasfeme pre tine.

5. Și n-au vrut Domnul Dumnedzăul tău să asculte pre Valaam și au învărtejtit Domnul Dumnedzăul tău blăstămurile în blagoslovenii, pentru căce te-au iubit pre tine Domnul Dumnedzăul tău.

6. Să nu te închini lor cu pace și de folos lor toate dizele [vieții]⁸ tale, întru vîcă.

7. Să nu urăști idumeu, căce fratele tău iaste; să nu urăști egiptenean, căce neměnic ai fostu întru pământul lui.

8. Fii de să vor face lor, rușă a treia vor intra la adunarea Domnului./

Ms. 4389

va putca arăta fetitia fetei,

21. Să o scoată afară înaintea porții tătăne-său și să o ucigă cu pietri oamenii cetății, să moară, că au făcut nebunie întru ficioarii lui Israîl de a curvî în casa tătăne-său. Și veț luă voi înșivă răotatea de la voii.

22. Iară de se va culca bărbatul cu altă muiere cu bărbat să-i ucigă pre amândoi și pre muiere și pre cela ce se-au culcat cu dânsa ca să luă răul den Israîl.

23. Iar de va fi o fată logodă unui bărbat și o va înșala alt bărbat și se va culca cu dânsa în cetate,

24. Să-i scoată pre amândoi înaintea porții cetății și să-i ucidești cu pietri să moară: pre fată căci n-au strigat fiind în cetate iar pre bărbat căci au smerit muierea vecinului său și veț luă voi înșivă răotatea dentre voi.

25. Iar de va sili bărbatul pre fata cea logodă la câmp și o va smeri cu de-a sila, să ucidești pre bărbatul cela ce o au silit,

26. Iar fetei să nu-i faceți nimic, că nu este fetei păcatul de moarte că ca cum se-ără scula cinevaș asupra vecinului său, să ucigă susținutul lui, ajidereas iaste și lucrul acesta.

27. Când va sili cinevaș pre fată la câmp și va striga fata cea logodă și nu va fi cine să-i ajute.

28. Iar de va sili cinevaș fata cea nelogodă și se va culca cu dânsa cu de-a sila și se va vădi lucrul,

29. Să dea curvariul acela tatălui fetei 50 de sicle de argint și să o ia să-i fie muiere, căce că o au smerit și nu o va putea lăsa niciodată în viață sa.

30. Și să nu ia omul pre muiereea tătăne-său, nici să dăscopere acoperiunea tătăne-său.

CAP 23

1. Să nu între cel scopit, nici feteteul în adunarea Domnului¹.

2. Nici cel născut din curvici să nu între în adunarea Domnului până la a zecă seminție.

3. Amonitēni și amovitēni să nu între în strînsura Domnului nici a zecă seminție să nu între până în veac,

4. Că n-au ieșit ci înaintea voastră precale cu pâine și cu apă încale, ieșindu voi de la Egiptu, și căce au nămit asupra ta pre Valaam, ficioarul lui Vor, dentru Mijlocul-Rûrilor să te blasfeme pre tine.

5. Iară Domnul Dumnezeul tău n-au vrut să asculte pre Valaam, ce au intors Domnul Dumnezeul tău blasfemul întru blagoslovenie căci că te-au iubit Domnul Dumnezeul tău.

6. Să nu faci pace cu dânsul și ajutor lui să nu-i dai în toate zilele vieții tale, în vîcă.

7. Să nu urăști pre idumeu, căce fratele tău iaste, nici să te scărbești de egiptenii că ai fost lăcitor² în țara lor.

8. De se vor naște lor feciori, seminția cea a treia să între în nărodul Domnului./

Versiunea modernă

fată,

21. Să fie scoasă la poarta casei tatălui ei, iar oamenii din cetate să arunce cu pietre în ea cînd va muri, pentru că a săvîrtit o faptă rușinoasă în Israîl, dedinându-se desfrințării în casa tatălui ei. Vei stîrpi astfel răul din mijlocul vostru.

22. Dacă un bărbat va fi prins că doarme cu o femeie măritată, să-i ucidești pe amândoi: atât pe bărbatul care s-a culcat cu ea, cît și pe femeie. Vei stîrpi astfel răul din Israîl.

23. Dacă o tînără ficioară este logodă cu un bărbat și un alt bărbat o întîlnește în cetate și se culcă cu ea,

24. Să-i scoatești pe amândoi la poarta acelei cetății și să-i ucidești cu pietri: ficioara va fi omorâtă pentru că, deși se află în cetate, nu a strigat după ajutor, iar bărbatul pentru că a necinstit femeia aproapelui său.

25. Dacă un bărbat va întîlni pe cîmp o fată logodă și, silind-o, se va culca cu ea, să-l ucidești numai pe bărbat, căci s-a culcat cu ea,

26. Iar fetei să nu-i faceți nimic, căci ea nu a săvîrtit un păcat care se pedepsește cu moartea. Această împrejurare este asemănătoare celor în care cineva se aruncă asupra aproapelui său și-i curmă viață.

27. Omul a dat peste ea pe cîmp și, cu toate că fata logodă a strigat, nu era nimenei acolo ca să o ajute.

28. Dacă un bărbat întîlnește o tînără ficioară nelogodă și, silind-o, se culcă cu ea, și se va dovedi acest lucru,

29. Atunci cel care s-a culcat cu ea trebuie să dea tatălui fetei cincizeci de siclei de argint și să o ia de soție, pentru că a necinstit-o. Și nu va putea să o alunge niciodată.

30. Nici un bărbat să nu ia soția tatălui său și să nu dezvlească patul tatălui său.

CAP. 23

Primirea în adunarea Domnului.

1. Cel care are pările bărbătești strivite sau tăiate să nu între în adunarea Domnului.

2. Cel născut în afara legii nu are voie să între în adunarea Domnului; chiar și urmașii săi pînă la a zecea generație nu vor intra în adunarea Domnului.

3. Amoritul și moabitul nu au voie să între în adunarea Domnului nici chiar la a zecea generație; urmașii lor nu vor intra în veci în adunarea Domnului,

4. Pentru că nu v-au întîmpinat în cale cu pînă și cu apă cînd ați ieșit din Egipt și pentru că au tomocit împotriva ta pe Balaan, fiul lui Beor, de la Petor din Mesopotamia, ca să te blasfeme.

5. Dar Domnul Dumnezeul tău n-a vrut să asculte pe Balaan și a presăcuit pentru tine blasfemul în binecuvîntare, pentru că Domnul Dumnezeul tău te-a iubit.

6. Să nu închei cu ei pace în folosul lor, cîte zile vei trăi, în veci.

7. Să nu îți fie scîrbă de edomit, căci este fratele tău; să nu îți fie scîrbă de egiptean, căci ai fost străin în țara lui.

8. Urmașii lor, născuți în a treia generație, vor putea să între în adunarea Domnului./

Biblia, 1688, pag. 143, col. I

K Á H K I

А А . П . А .
РІДЕКА АЛА НЕШІННЕ МЕЛДІРШІ ШІН ЕДАЛЫҚУН
АПРЕ ОУНІС КҮДІГЕҢЕД ШІН ЕДА ФИ ДЕМІКЕС
ІФЛА ХАС ҚАНДЫППЕ АЛЫН , КІОЛЫ АЛЫФАЛА
АРТЫК ЛАУКЫРЫ ГРОБАСЕ , ШІГЕД ЕКІРТЕ ЕҢ
КАРПЕ ДЕ ДЕСПЕРДІСТАЛШІ БАДА ҒАЛЖИНН
АЕ СИ ШІН СОБА ГЕСІНДІК НАСА АЛЫН . ШІН МЕУ

9. Iară de vei ieși să te tăbărăști asupra neprietenilor tăi și să te păzești de tot cuvîntul rău.

10. De va fi întru tine om carele nu iaste curat, den săblazna lui noaptea, și va ieși afară den tabără, [11] și nu va intra în tabără.

11. Si va fi de cătră seară, va spăla trupul lui cu apă și, apuindu soarele, va intra în tabără.

12. Si loc va fi și afară den tabără și vei ieși acolo afară.

13. Si păruș va fi pre brăul tău, și va fi cîndu vei ședea pre afară și vei săpa cu el și, întorcînd, vei acoperi rușinea ta cu el.

14. Pentru căci Domnul Dumnezeul tău umblă înlăuntru în tabără ta să te scoată pre tine și să dea pre vrăjmașul tău în mîinile tale înaintea fătii tale. Si va fi tabără ta sfîntă și nu să va ivi întru tine rușanare de lucru și să va întoarce de cătră tine.

15. Să nu dai slugă stăpînului lui, carele să va adaoge la tine de la domnul lui.

16. Împreună cu tine va lăcui întru voi, va lăcui în tot locul unde va placea lui; să nu-l băntuiești pre el.

17. Să nu fie curvă den fetele lui Israîl și să nu fie curvind den fiii lui Israîl. [18]. Să nu fie vrăjitoare den fetele lui Israîl și să nu fie vrăjindu-să cătră toată ruga den fiii lui Israîl.

18 [19]. Să nu aduci plata curvei, nici schimbarea cîinelui, la casa Domnului Dumnezeului tău, cătră toată ruga, pentru că scărba sănt Domnului Dumnezeului tău amîndoao.

19 [20]. Să nu cămetezi fratelui tău camătă de argint și camătă de bucate și camătă a tot lucrul carele vei împrumuta.

20 [21]. La cel strin să cămătuiești, fratelui tău să nu cămătuiești, pentru ca să te blagoslovească pre tine Domnul Dumnezeul tău întru toate lucrurile tale pre pămîntul la carele intri acolo la el să-l moștenești.

21 [22]. Iară de te vei făgădui rugă Domnului Dumnezeului tău, să nu întăriziezi a o da pre ea, căci cerînd va câre Domnul Dumnezeul tău de la tine și va fi întru tine păcat.

22 [23]. Iară de nu vei vrea să te făgăduiești, nu va fi întru tine păcat.

23 [24]. Cîte ce ies pren buzelile tale vei cruce și vei face în ce chip te-ai făgăduit Domnului Dumnezeului tău, dare care ai grăbit cu rostul tău.

24 [25]. Iară de vei intra la sâcerea aproapelui tău și vei aduna în mîinile tale spice, și sâcere să nu pui preste secerătura aproape- ui tău.

25 [26]. Iară de vei intra la viia aproapelui tău, să măñinci struguri cît vei sătura susfletul tău, iară în vas să nu pui.

CAP 24

Ms. 45

Ms. 4389

Versiunea modernă

9. Iară de vci ieșă să te tăbărăști asupra neprietenilor tăi și să te păzești de tot cuvântul rău.

10. Să va fi întru tine om carele nu iaste curat den aruncarea lui noaptea, și va ieșă afară den tabără și nu va intra în tabără.

11. Să vi fi de cără sară, va spăla trupul lui cu apă și, apoiind soarele, va intra în tabără.

12. Să loc va fi păie afară den tabără și vei ieșă acolo afară.

13. Să jăruș va fi pre brăul tău și va fi cându vei sedea pre afară și vei săpa cu el și, întorcându, vei acoperi rușinica ta cu el.

14. Pentru căc Domnul Dumnedzăul tău îmbălă înlontor în tabără ta să te scoată pre tine și să dea pre neprietenul tău întru măincile tale, înaintea făjei tale. Să vi fi tabără ta sfântă și nu să va ivi întru tine rușinare de lucru și să va întoarce de cără tine.

15. Să nu dai slugă stăpînului lui carele să va adaoe la tine de la domnul lui.

16. Împreună cu tine va lăcui întru voi, va lăcui în tot locul unde va plăcea lui; să nu-l dodăiești pre el.

17. Să nu fie curvă den fetele lui Israël și să nu fie curvindu den fiii lui Israël. Să nu fie vănuimt den fetele Israël și să nu fie vănuindu-să cără toată ruga den fiii lui Israël.

18. Să nu aduci plata curvei, nice schimbarea căinului la casa Domnului Dumnedzăului tău cără toată ruga, pentru că urcicuie săntu Domnului Dumnedzăului tău amăndoao.

19. Să nu cămătedzi fratchii tău camătă de argintu și camătă de bucate și camătă a tot lucrul carele vei împrumuta.

20. La cel strin să cămătești, fratelui tău să nu cămătești, pentru ca să te blagoslovască Domnul Dumnedzăul tău întru toate lucrurile tale pre pământ la carele întri acolo la cl să moștenești pre însul de tot².

21. Iară de te vci ruga rugă Domnului Dumnedzăului tău, să nu întârzi să o dai pre ea, căc cerșindu va cete Domnul Dumnedzăul tău de la tine și va fi întru tine păcat.

22. Iar de nu vci vrea să te rogi, nu va fi întru tine păcat.

23. Céle ce ies pren budzelile tale vci cruce și vei face în ce chip te-ai rugat Domnului Dumnedzăului tău carele ai grăbit cu rostul tău.

24. Iară de-i intră la sêcerea aproapelui tău și vei aduna întru măncile tale spice, și sêcere să nu pui prete secerătura aproapelui tău.

25. Iară de vci intră la viia aproapelui tău, să mâninci poame cît vei sătura sufletul tău, iar întru vas să nu pui înlontor.

CAP 24

9. Când vei ieșă să te tăbărăști împotrivă vrăjmașilor tăi, să te păzești de tot cuvântul rău.

10. Săi de va fi întru tine om necurat den curărea de noapte, să iasă afară den tabără și să nu intre în tabără.

11. Iar când va fi îndescără, să-și spâle trupul cu apă și, deacă va apune soarele, să intre în tabără.

12. Loc să aibă denafară de tabără și acolo să te duci în poiană.

13. Să hărțești să fie la brăul tău și când vei ieșă afară să sapi cu dânsul groapă și după acela întrorcându-te să acoperi rușinica ta într-ânsa.

14. (Că Domnul Dumnezeul tău va trece prin tabără ta să te măntuiască și să dea vrăjnașii tăi denaintea ta în măincile tale)³. Ce să fie tabără ta sfintă și să nu se veză la tine nici un lucru de rușine și să se întoarcă de la tine.

15. Să nu dai slugă carca va fugi la tine iarăși stăpănu-său.

16. Ce să lăcuiască cu tine în tot locul unde-i va plăcea; să nu-l năcăjăști.

17. Să nu fie curve den fetele lui Israël, nici curvarii den feciorii lui Israël¹.

18. Să nu dai plată curvei nici schimbul căinului în casa Domnului Dumnezeului tău, nici într-o rugăciune, că amăndoao acăstea sănt urăciune Domnului Dumnezeului tău.

19. Să nu crești camătă banilor fratelui tău sau camătă bucatelor sau camătă a fieștece lucru de ce-l vei împrumuta.

20. Iară a streinului camătă tu să o crești iar a fratelui tău să nu o crești, ca să te blagoslovescă Domnul Dumnezeul tău în toate lucrurile tale în tara în care vei mărgări să o iai.

21. Să de vci făgădui făgăduință Domnului Dumnezeului tău, să nu zăbovești păna i-o vci dacă căutind o va căuta de la tine Domnul Dumnezeul tău și va fi păcatul asupra ta⁴.

22. Iară deacă nu te vci făgădui, nu-i va fi păcat.

23. Ce vei ieșă den gura ta să păzești și să faci cum vei păzi și darul care vei făgădui Domnului Dumnezeului tău care l-ai făgăduit cu gura ta.

24. De vci intră în agrul vecinului tău spice să aduni în măincile tale, iar sêcere să nu pui în agrul lui.

25. Săi de vci intră în viia vecinului tău, să storci struguri căt vei sătura sufletul tău, iar în vas să nu pui.

1. Iară deca va lua cinceva muiere și va lăcui cu dânsa, iar apoi o va ufi pentru vreun lucru grozav cevaș, să-i scrie carte de lăsare și să dea în mâna ei și dăspărindu-se să o trimeară den casa lui.

2. Să ducându-se, să fie muiere altui bărbat.

CAP 24

9. Cind vci porni împotrivă dușmanilor tăi și-ji vei așeza tabără, ferește-te de orice lucru rău.

10. Dacă se va afia printre voi vreun bărbat care nu este curat pentru că și-a pătat asternutul noaptea, să iasă afară din tabără și să nu mai intre în ea.

11. Cind se va inseră, să-și spâle trupul cu apă și după ce a spus soarele, poate să intre în tabără.

12. Să ai afară din tabără un loc în care să ieșă pentru nevoie tale.

13. Între lucrurile tale să ai o lopată și, cind te așezi afară să-ji faci nevoie, să sapi și să le acoperi cu ca.

14. Pentru că Domnul Dumnezeul tău umblă prin tabără ta ca să te ocrotească și să dea pe vrăjnașii tăi în măincile tale¹. Ce să fie tabără ta sfintă și să nu se veză la tine nici un lucru de rușine și să se întoarcă de la tine.

15. Dacă un rob fugă de la stăpînul său la tine, să nu-l dai înapoi stăpînului său.

16. Lasă-l să locuiască la tine, între voi, în orice loc pe care și-l va alege, în oricare dintre așezările tale care-i va plăcea; să nu-l prigonești.

17. Nici una din fiicele lui Israël și nici unul din fiii lui Israël să nu slujească desfrinării în templu.

18. Să nu aduci în casa Domnului Dumnezeului tău cîștigul desfrinării, nici banii care se plătesc pentru un cîine, oricare ar fi fost jurămîntul tău, căci amăndouă sim o urcicuie în fața Domnului Dumnezeului tău.

19. Să nu ceri de la fratele tău nici o dobîndă: nici pentru bani, nici pentru hrana și nici pentru orice alt lucru care se poate împrumuta cu dobîndă.

20. Poți să ceri dobîndă de la un străin, dar să nu ceri dobîndă de la fratele tău, ca să te binecuvînteze Domnul Dumnezeul tău în tot ceea ce faci în tara în care intri ca să o moștenești.

21. Dacă vei face un jurămînt înaintea Domnului Dumnezeului tău, să nu întârzi să-l împlinești, căci Domnul Dumnezeul tău și va cere socoteală și vei cădea în păcat.

22. Dacă nu vrei să faci nici o făgăduință, nu păcătuiești cu nimic.

23. Ai grija să împlinești ceea ce a ieșit din gura ta, făgăduință pe care ai dat-o de bunăvoie Domnului Dumnezeului tău și pe care ai rostit-o cu gura ta.

24. Dacă intri în via aproapelui tău, poți să mâneci struguri căt și poftește susțeli, pînă te vei sătura, dar să nu leci și în cîte.

25. Dacă intri în lanul de secerat al aproapelui tău, poți să culegi spice cu mâna, dar să nu tragi cu seceră în lanul de secerat al aproapelui tău.

CAP. 24

Legi privind căsătoria. Ocrotirea săracilor.

1. Dacă un bărbat ia în căsătorie o femeie, care nu se bucură de preajura lui, pentru că acesta a descoperit ceva neavuincios la ea, să-i scrie o dovdă de despărțire, să-i dea în mâna și să o trimînă din casă lui.

2. Dacă, după ce a plecat, se va mărita cu un alt bărbat,

۹۸۱۰

Biblia, 1688, pag. 143, col. II

3. Si o va urî pre ea bărbatul cel de apoi, și va scrie ei carte de despărțeală, și o va da pre mănilile ei, și o va scoate den casa lui sau va muri bărbatul ei cel de apoi care o au luat pre ea lui muieră.

4. Nu va putea bărbatul cel deținut, care o au scos, întorcindu-să, să ia pre-dânsa lui și muiere, după ce s-au pîngărit ea, căci scîrbă iaste înaintea Domnului Dumnezeăului tău și să nu pîngărești pămîntul care Domnul Dumnezeul vostru dă voao cu sorțu.

5. De va lăua neștiine muiere de curind, să nu iasă la războiu și să nu să puie preste el nice un lucru; nevinovat să fie întru casa lui un an, va bucura pre muierea lui care o au luat.

6. Să nu zălojești moara, nici pîrpărița morii, căci susțet acesta zălojaște

7. Iară de să va prinde om furind suslet dentru frații lui, fișii lui Israîl, și silind pre el, îl va vinde, muri-va furul acela; și veți rădica răul dentru voi singuri.

8. Ia-te aminte pre tine întru pipăirea stricăciunii și să te păzești foarte, să faci după toată lîgea carea vor spune voao preoții levitii; în ce chip am poruncit voao să vă păziți să faciți.

9. Adu-ți aminte cîte au făcut Domnul Dumnezeul tău Mariamei la ieșire, mergînd voi asară den Eghipet.

10. Iară de va fi datorie întru aproapele tău, datorie ori fiseștece, să nu intră în casa lui să zălojești zălogul.

11. Afară să stai, și omul la carele iaste datoria ta, el va scoate zălogul tău afară.

12. Iară de va fi omul sărac, să nu dormi cu zălogul lui.

13. Cu dare să-i dai lui haina lui la apusul soarelui și va dormi cu haina lui și te va blagoslovi, și la tine va fi milostenie înaintea Domnului Dumnezăului tău.

14. Să nu lipsești simbria săracului și lipsitului deținut frații tăi au deținut nemîncă den care-s în cetățile tale.

15. Într-acaceaș zi să-i dai plata lui, să nu apui se soarele preste
el, căci sărac iaste și pre dînsa are nădăjde. Si să nu strige asupra
cătră Domnul, și va fi întru tine păcat.

16. Nu vor muri părinții pentru seiori și seiorii nu vor muri pentru părinți; fieștecarele cu păcatul său va muri.

17. Să nu abați judecata nemârnicului și surumanului și văduvei și să nu zălojești haina văduvei.

18. Si să-ți aduci aminte că rob ai fost în pământul Eghipetului și te-ai mîntuit Domnul Dumneazăul tău de acolo; pentru aceasta te poruncescu să faci cuvîntul acesta.

19. De vei seceră săcerea ta întru ţarina ta și vei uita zinop în
țarina ta, să nu te întorci să-l iai; săracului și nemâncicului, și
turumanului și văduvei va fi, pentru că să te blagoslovescă
Domnul Dumnezaul tău întru toate saptele măniilor tale.

20. Iară de vei culäge maslinile, să nu te întorci a aduna căle
denapoia ta: celui neměrnic, și suru/manului și văduvei vor fi.

Ms. 45

3. Si o va urfi pre ea bărbatul cel de apoi, și-i va scrie ei carte de dăspărțală și-i va da ei pre măinile ei și o va scoate pre ea den casa lui; să va muri bărbatul ei cel de apoi carele au luat pre ea și fămăie,

4. Nu va putea bărbatul cel de mainte, cela ce au scos-o pre ea, învărtindu-să să o ia pre ea și muștre, după ce s-au păngărit ea, căce urăciune iaste înaintea Domnului Dumnedzăului tău; și să nu păngăriți pământul carele Domnul Dumnedzăul tău¹ dă și cu soru.

5. Iar să va lua neștine muștre de curându, să nu iasă la război să nu să puie preste el nice un lucru; nevinovat să fie întru casa lui, un an va bucura pre muștrei lui carea au luatu-o.

6. Să nu zălojești moara, nice părpărija morei, căce susțet acesta zălojește.

7. Iar de să va prendre om furându susțet dentru frații lui, fiili lui Israel, și silindu-l pre el îl va vinde, va muri furul acela; și veți rădica răul dentru voi sănăgu.

8. Ia-te aminte pre tine întru pipăirea stricănicu și să te păzești foarte să faci după toată lăgea carea vor spune voao preujii leviji; în cee chip am porințit voao să vă păziți să faceți.

9. Adu-ji aminte căte au făcut Domnul Dumnedzăul tău și Mariam la ieșire, mergându voi afară din Egiptu.

10. Iar să va fi datorie întru aproapele tău, datorie ori fieștece, să nu între în casa lui să zălojești zălogul.

11. Afară să stai, și omul la carele iaste datoria la el, va scoate zălogul și afară.

12. Iar de va fi omul sărac, să nu dormi cu zălogul lui.

13. Cu dare să-i dai lui haina lui la apusul soarelui și va dormi cu haina lui și te va blagoslovi și la tine va fi milostenie înaintea Domnului Dumnedzăului tău.

14. Să nu lipsești simbria săracului și lipsitului dentru frații tăi au dentru neměmici den caru-s întru cetățile tale³.

15. Într-acaceași zi să dai plata lui să nu apuie soarele preste ea, căce měser iaste și pre însă arc nădějde. Si să nu strige asupra cătră Domnul și va fi întru tine păcat.

16. Nu vor muri părinți pentru fectori și fectori nu vor muri pentru părinți; fieștecarele cu păcatul său va muri.

17. Să nu abăzi giudețul neměnicului și sărăimanului și văduvii și să nu zălojești haina văduvei.

18. Si să-ii aduci aminte că rob ai fostu în pământul Egiptului și te-au măntuit Domnul Dumnedzăul tău de acolo; pentru aceasta eu și porințesc să faci cuvîntul acesta.

19. Să vei seccera săcerea ta întru țarina ta și vei uita snop întru țarina ta, să nu te întorci să-l iai [pre el]⁴, săracului, și neměnicului, și sărăimanului și văduvi, va fi pentru ca să te blagoslovească Domnul Dumnedzăul tău întru toate faptele măinilor tale.

20. Iar de vei culäge măslinile, să nu te întorci a cerca cèle dennapoiata: celui neměnic, și sărăimanului și văduvi vor fi.

Ms. 4389

3. Iară de o va urfi și al doilea bărbat, să-i scrie carte de lăsare și să o dea în măna ei și să o sloboză den casa lui; sau deaca va muri bărbatul ei cel al doilea care o au luat lui muierie,

4. De-acii nu va putea să o mai ia bărbatul ei cel dintă că iaste lucru spurcat și păngărit înaintea Domnului Dumnezeului tău; să nu păngăriți pământul care-l va da vosoă Domnul Dumnezeul vostru întru moșinare.

5. Iară de-ș va lua cinevaș nevestă să nu meargă la războiu, nice să se puie lui nici un lucru și să fie fără de vină⁵; și să lăcuiască în casa lui un an să veseliească pre muștrei lui carea o au luat.

6. Să nu iai în zălog moara, nici părpărija morii că susțet său și-l dă în zălog.

7. De se va afia vreun om că fură vreun susțet den frații săi den fectorii lui Israel și cu silnicie îl va vinde, să moară un fur ca acela; și veți lua răul dentre voi.

8. Si să te păzești tu însuți de semnul mișălici și să păzești foarte să faci toată lăgea carea-ți vor porânci preojii și leviji; cum am porâncit eu lor așa să o păzești și să o faci.

9. Aduceți-vă aminte ce au făcut Domnul Dumnezeul vostru Mariei pre cale, când veniaiați den Egipt.

10. De vei avea vro datorie la vecinul tău să nu între tu în casa lui să iai zălog.

11. Ce să stai afară, iar omul acela carele iaste și dator, el însuși să scoată și zălog afară.

12. Iar de va fi omul sărac, să nu te culci în zălogul lui;

13. Ce curind să dai haina lui înapoil mai înainte de apusul soarelui, să se culce el în haina lui și te va blagoslovi și vei avea milă înaintea Domnului Dumnezeului tău.

14. Să nu oprești simbria săracului și a cerșătoriului dentru frații tăi sau a streinului den cetățea ta.

15. Ce într-acaceași zi să-i dai simbria păñă încă nu va apune soarle, pentru că iaste sărac și într-acacea-i iaste toată nădějdea, ca nu cumva să strige cătră Domnul pentru tine și-ți va fi păcat.

16. Să nu moară părinți pentru fectori, nici fectorii să nu moară pentru părinți, ce fieștecarele pentru al său păcat să moară².

17. Să nu întorci judecata vineticului și a săracului și a văduvei, nici să iai în zălog haina văduvei.

18. Adu-ji aminte că și tu ai fost rob în țara Egiptului și te-au slobozit de acolo Domnul Dumnezeul tău; drept accea porâncesc și cu tice să faci lucrul acesta.

19. Când vei seccera secerișul în agrul tău și vei uita zoopi pre mirșteea ta, să nu te întorci să-i iai, ce să-i lași să fie ai săracului, și ai vineticului și ai văduvei, ca să te blagoslovească Domnul Dumnezeul tău întru toate lucrurile măinilor tale.

20. Iar de-ș vei culäge măslinii, să nu te întorci a cerca cèle dennapoiata: celui neměnic, și sărăimanului și văduvi vor fi.

Versiunea modernă

3. Si dacă și acest bărbat nu o va putea suferi și-i va scrie o dovadă de despărțire pe care i-o va da în mină și o va trimite din casa lui, sau dacă bărbatul acesta din urmă, care a luat-o de soție, va muri,

4. Atunci primul ei soț, care a trimis-o de la el, nu va putea să o ia îărăși de soție, căci pentru el ea nu mai este curată; acest lucru este o urciorăne înaintea Domnului Dumnezeului tău. Să nu păngărești cu păcate țara pe care Domnul Dumnezeul tău îl-o dă de moștenire.

5. Dacă un bărbat s-a înșurat de curind, să nu meargă la armată și să nu i se impună nici o sarcină; să fie scutit și să rămână acasă timp de un an, ca să se bucure cu soția pe care și-a luat-o.

6. Nimeni să nu ia zălog rișnița sau chiar și numai piatră de deasupra a rișniței, căci ar însemna să iei zălog însăși viața cuiva.

7. Dacă se va afia că cineva a furat pe vreunul din frații săi, din fiili lui Israel, că l-a înorbit și că l-a vîndut, să moară îlharul acela. Astfel veți sărpi răul din mijlocul vostru.

8. Ia seama să nu te îmbolnăvești de lepră. Păzește-te bine și urmează toate îndrumările preoților leviji. Aveți grijă să împliniți ceea ce le-am pronuntat eu.

9. Adu-ji aminte ce a făcut Domnul Dumnezeul tău cu Miriam, pe drum, cind ieșeai afară din Egipt.

10. Dacă vei da un împrumut aproapelui tău, să nu intri în casa lui ca să iei zălog de la el.

11. Stai afară, și omul căruia i-ai dat împrumutul, să scoată zălogul afară.

12. Iar dacă omul este sărac, să nu te culci cu zălogul lui la tine,

13. Ci să-i înapoiezi zălogul la apusul soarelui, ca să se culce în haina lui și să te binecuvînteze; astfel vei face ceea ce este drept înaintea Domnului Dumnezeului tău.

14. Să nu oprești pentru tine plata ce se cuvine unui sărac sau unui nevoiaș, fie că este dintre frații tăi, fie că este dintre străinii ce se află în țara ta, în cetățile tale.

15. Ci să-i dai plata în aceeași zi, înainte de apusul soarelui, căci este sărac și doar pe acest cîstig se buzie. Să nu ajung să strige către Domnul împotriva ta, dacă săvîrșești un asențe păcat.

16. Părinții să nu fie pedepsiți cu moartea pentru vina copiilor și nici copiii să nu fie pedepsiți cu moartea pentru vina părinților. Fiecare să fie pedepsit cu moartea pentru păcatul său.

17. Să nu încalci drepturile străinilor și ale orfanilor și să nu iei zălog haina văduvei.

18. Amintește-și că ai fost rob în țara Egiptului și că Domnul Dumnezeul tău te-a izbăvit de acolo. De aceea îți poruncesc să împliniști aceste cerințe.

19. Cind vei seccera lanul de pe ogorul tău și vei uita un snap pe câmp, să nu te întorci să-l iei, ci să-l lași străinului, orfanului și văduvei, pentru ca să te binecuvînteze Domnul Dumnezeul tău în tot ceea ce înfăptuiești cu mănilile tale.

20. Cind vei scutura măslinii, să nu mai culegi măslinile rămasc pe crengi, ci să le lași străinului, orfanului și văduvei.

РМД

KÁPI KÉ

CAP 25

Biblia, 1688, pag. 144, col. I

21. Si de vei culäge viața, să nu culegi de iznoavă cele denapoia ta: celui sărac și celui nemînic și surumanului și văduvei va fi.

22. Şi-ți vei aduce aminte căci rob ai fost în pămîntul Egiptului, pentru aceasta eu tie poruncesc să faci cuvîntul acesta.

- CAP 25
1. Iară de să va face price întru mijlocul oamenilor și vor veni la judecată, și vor judeca și vor îndirepta pre cel direct, și vor înfrunta pre cel necurat.
2. Să va fi de va fi vrădnic de bătaie cel ce păgânește, și-l vei sădeea înaintea judecătorilor și-l vor bate înaintea lor,
3. După păgînătatea lui, cu număr, 40 vor bate pre el și nu vor mai adaoge; iară de vor mai adaoge a-l bate pre el mai multe decât acêtea toîäge, să va rușina fratele tău înaintea ta.
4. Să nu legi gura boului care trieră.
5. Iară de vor lăcui frați într-un loc și va muri unul dentr-înșii și sămînă nu va fi la el, nu va fi muiereau celua ce au murit, afară, la om ce nu să apropie; fratele bărbatului ei va intra cătră ea și o va lăua luiș muiere și va lăcui împreună cu dînsa.
6. Să va fi copilul carele va naște să va aşză dentru numele celua ce au murit și nu să va stinge numele lui den Israil.
7. Iară de nu va omul să ia pre muiereau fratelui său, și să va sui muiereau pre poartă la bătrînime și va grăi: «Nu va fratele bărbatului mieu să rădice numele fratelui său întru Israil, n-au vrut fratele bărbatului mieu».
8. Să vor chema pre el bătrînimea cetății aceia și vor grăi lui și stînd va zice: «Nu voi să o iau pre dînsa.»
9. Să viind muiereau fratelui său cătră el înaintea bătrînimei, și va dezlega o cizmă a lui de la piciorul lui și va scuipi în obrazul lui și, răspunzînd, va grăi: «Așa vor face omului carele nu va zidi casa fratelui său.»
10. Să să va chema numele lui întru Izrail: «Casa celui ce ș-au dezlegat cizma.»
11. Iară de se vor sfâdi doi oameni într-un loc, om cu fratele său, și va veni muiereau unuia dentr-înșii să scoată pre bărbatul ei den mîna celua ce-l bate și, întinzînd mîna ei, îl va apuca de boasă,
12. Să-i tai mîna ei, să nu îi să vîghe ochiul tău pre ea.
13. Să nu fie în sacul tău cantariu și cantariu mare au mic.
14. Să nu fie în casa ta măsură și măsură mare și mică.
15. Cantariu adevarat și direct va fi ție și măsură adevarat și directă va fi ție, pentru ca să te faci îndelungat de zile pre pămîntul carele Domnul Dumnezeul tău dă ție cu sorț.
16. Căci securbă Domnului Dumnezeul tău tot cel ce face înțeasta tot cela ce face stîmbătate.
17. Adu-ți aminte cîte au făcut ție Amalci pre cale, ieșind tu den Egipt,
18. Cum au stătut împotrivă-ți pre cale și au/ tăiat ție coada

Ms. 45

21. (v) Si să vei culge viață ta [(c)³] și-ți vei aduce aminte că rob ai fostu în pământul Egiptului, pentru aceasta cu tine porâncescu să faci cuvântul acesta⁴ (g)⁵ să nu o culegi de iznoavă cele denapoia la celui sărac și celui nemeric⁶ și celui mișăb⁶ și văduvi va fi.

22. Si-ți vei aduce aminte căce rob ai fostu în pământul Egiptului, pentru aceasta cu tine porâncescu să faci cuvântul acesta.

CAP 25

1. Iară de să va face price întru mijlocul oamenilor și vor veni la judecătă, și vor judeca și vor îndrepta pre cel dreptu, și vor răpăti pre cel necurat.

2. Si va fi de va fi vrădnic de bătaie cel ce păgânește, și-ți vei ședea pre el înaintea judecătorilor și-ți vei bate pre el înaintea lor după păgânătata lui.

3. Cu număr 40 îl vei bate pre el și nu vor mai adaoze; iar de vor adaoze a-l bate pre el mai multă decât acestaia toțigă, să va rușina fratele tău înaintea ta.

4. Să nu încăpșestrez¹ boul carele trică.

5. Iară să vor lăci frații într-un loc și va muri unul dintrui îngli iară sămînătă nu va fi el, nu va fi muieră celuia ce au murit afară la om ce nu să apropie; fratele bărbatului ei² va intra cătră ea și va lăsa pre ea și fămătie și va lăciu împreună cu însă.

6. Si va fi copilul carele va naște să va așeza dentru numele celuia ce au murit și nu să va stinge numele lui den Israel.

7. Iar de nu va omul să ia pre muieră fratelui său, și să va sui muieră pre poartă la bătrâinime și va grăbi: «Nu va fratele bărbatului meu să rădice numele fratelui lui întru Israel, n-au vrut fratele bărbatului meu.»

8. Si-1 vor chema pre el bătrâinimea cetății accea și vor grăbi lui și stându va zice: «Nu voi să o iau pre însă.»

9. Si venindu muieră fratelui lui cătră el înaintea bătrâinimii, și va dăzlega o ciobotă a lui de la piciorul lui și va ștuiui în obrazul lui și, răspundându, va grăbi: «Așa vor face omului carele nu va zidi casa fratelui său.»

10. [Intru Israel]³ și să va chema numele lui întru Israel: «Casa celui ce ș-a dezlegat ciobota.»

11. Iar de să vor sfârși 2 oameni într-un loc, om cu fratele său, și va veni muieră unuia dintr-un pioară pre bărbatul den măna celină ce-l bate pre el și, întindându măna ei, îl va apuca de boascul lui,

12. Să-i tai măna ei, să nu să văge ochiul tău pre ea.

13. Să nu fie întru cămară, ca să cantă și să cântăriu mare au mic.

14. Să nu fie întru casă ta măsură și măsură mare au mică.

15. Cântă aderărat și dreptu va fi tine <si măsură aderărată și dircapătă va fi tine>⁴, pentru ca să te faci îndulungat de dzile pre pământul carele Domnul Dumnedzălu tău dă tine cu sorțu.

16. Căce urăciune Domnului Dumnedzăului tău tot făcându acesta tot cela ce face strămbatate.

17. Adu-ți aminte că te-ai făcut tine Amalec pre calc, ieșindu tu den Egipt.

18. Cum au statu împotriva-ți pre calc și au tăiat

Ms. 4389

21. Iar de vei culge viață ta, să nu aduni rănișita după tine, ce săracului, și vineticului și văduvei să lasă și ia.

22. Si să-ți aduci aminte că și tu ai fost rob în țara Egiptului și pentru acelaia porâncesc cu tine să faci lucrul acesta.

CAP 25

1. De va fi gălăcovă între niscare oameni și vor veni la judecătă, să-i judece și să îndrepți pre cel drept, iar pre cel vinovat să-l facă vinovat.

2. Si de se va cădea celui vinovat să fie de bătaie, să-l pu înaintea judecătorilor și să-l bată după vina lui înaintea lor⁵.

3. Si cu socoteală să-l bată pentru vina lui, 40 de toage să-i dea, iar mai mult să nu mai adaoze; să-i dea și va da mai multe de astăzi, ocără iaste fratelui tău înaintea ta.

4. Când vei trece să nu legi gura boului.

5. Si când vor lăci frații împreună și va muri unul dintrui îngli și nu va avea roadă, să nu se ducă muieră celui mort după alt bărbat care nu va fi rudenie lui, ce fratele bărbatului ei să intre la dansă și să o ia să-i fie lui muieră și să lăciuască cu dansă și să rădice sămînătă frâjane-său.

6. Si ce se va naște mai întâi dintr-angii să se tocmească pre numele celui mort și nu va peri numele lui den Israel.

7. Iar de nu va vrea omul acela să ia pre muieră frâjane-său, să vie muieră la poartă înaintea bătrânilor și să zici: «Nu va fratele bărbatului meu să rădice numele frâjane-său în Israel.»

8. Si să-l chiême bătrânilii cetății acela și să-i zici, iar de va sta el și va zice: «Nu voi să o iau,»

9. Să se apropie muieră de dinșul înaintea bătrânilor și să dăzlegă o încilăcrină de la un picior de ale lui și să scuipe pre obrazul lui și să zici: «Așa să facă omului carele nu va să zidească casa frâjane-său.»

10. Si se va chieme numele lui întru Israel: «Casa celui ce ș-a dezlegat încilăcrină.»

11. Iară de se vor sfârși 2 oameni, un bărbat și un frate de ai lui și va veni muieră unuia dintr-angii ca să scoată pre bărbatul ei dea măiniile celui ce va fi bătând și, întindându-măna îl va apuca de boascul.

12. Să se taie măna ei, iar să nu crucezi ochiul tău spre dansă cu milă.

13. Să nu fie în sacii tăi măsură mare și mică.

14. Nici în casa ta să nu fie obroc unul mai mic, alături mai mare⁶.

15. Ce să aibă măsură direaptă și tocma și aderărată, ca să trăiesc zile multe în țara carca o va da tine Domnul întru moștenire.

16. Că urăciune Domnului Dumnezeului tău tot ce va face acesta nedireptă.

17. Adu-ți aminte ce au făcut tine Domnul pre calc, când ieșili den Egipt,

18. Cum se-au pus împotriva ta pre calc și au tăiat

Versiunea modernă

21. Cind vei culege strugurii din via ta, să nu-i mai strângi pe cei rămași în urma ta, ci lasă-i străinului, offanului și văduvei.

22. Adu-ți aminte că ai fost rob în țara Egiptului. De aceea îți poruncesc să împlinesti aceste cerințe.

CAP. 25

Rânduieri de judecătă, de căsătorie și de negozi

1. Dacă se iveste o ucincerelegere între doi oameni și vor veni la judecătă, să fie judecați și să-i se dea dreptate celui nevinovat, iar cel vinovat să fie osindit.

2. Dacă cel vinovat se cuvine să fie bătut, judecătorul va porunci să fie întins la pământ și să-i se dea un număr de lovitură pe măsură vinovăției sale.

3. I se pot da patruzeci de lovitură, dar să nu se treacă de acest număr, căci dacă va primi mai multe, fratele tău va fi făcut de rușine în văzul tuturor.

4. Să nu legi gura boului la treierat.

5. Cind frații locuiesc împreună, iar unul din ei va muri sărăcăibă un fiu, soția celui mort să nu se mărige în afara familiei, cu un bărbat străin, ci cununatul ei să intre la ea și să o ia de soție, aşa cum se euvine din partea unui cununat.

6. Cel dinții șiu pe care îl va naște va purta numele fratelui său care a murit, pentru ca numele acestuia să nu se ștergă din Israel.

7. Dar dacă omul nu vrea să se însoare cu soția fratelui său, acesta să incarcă la poartă cetății, înaintea bătrânilor și să spună: «Cumnatul meu nu vrea să ducă mai departe numele fratelui său în Israel și nu vrea să se căsătorescă cu mine, aşa cum se cuvine din partea unui cununat.»

8. Atunci bătrânilii aceliei cetății să-l chemă și să vorbească cu el. Dacă el stăruie și zice: «Nu vreau să o iau,»

9. Atunci soția fratelui său să se apropie de el, înaintea bătrânilor, să-i scoată încilăcrină din picior, să-i scuipe în obraz și, drept răspuns, să-i spună: «Astfel se răsplătește bărbatul care nu vrea să intemeeze casa fratelui său.»

10. Si să fie cunoscut în Israel sub numele de „casa desculpului”.

11. Cind doi oameni se bat între ei și soția unuia să apropie ca să-i scoată pe bărbatul ei din măiniile celui care îl lovește, dacă întinde măna și îl apucă de pările bărbătești,

12. Să-i tai măna, să nu găsească crujă în ochii tăi.

13. Să nu ai în saculeul tău două feluri de greutăți de căntărit, una mai grea și alta mai ușoară.

14. Să nu ai în casă ta două feluri de măsuri, una mai mare și una mică.

15. Trebuie să ai greutăți de căntărit adeverărate și drepte și măsuri adeverărate și drepte, pentru ca să trăiesc zile multe în țara pe care îl-o dă Domnul Dumnezeul tău.

16. Înaintea Domnului Dumnezeului tău sănăt o urcătoare toți cei care fac ascemenea lucruri, toți cei care sunt necinstiti.

17. Adu-ți aminte de tot ce îl-a făcut Amalec pe drum, cind ați ieșit din Egipt.

18. Cum a tăbărit pe drum asupra ta pe cind erai

штобілі чиє квада та бефін, пре чей че ѿстеніл
декапод та, прету фальмажнізілін ши ѿсте
ніжан ши нусе темея же фінізіг. Ши відні ді-
кічів таєва. Одніжні пре тині фініхлі фінізігіх
штоб заспівте таєчи вузіжмашін штоб чей діже
фінізіг, фінімажнізілі кіреле фініхлі фінізігіх
штоб діже че кіз сорбіз, як сіль міщеніци деятої
єп спініци наїмене ліві амалін, діктір чіле фі-
сікти чеши спінішши ѿчици.

Biblia, 1688, pag. 144, col. II

osteniai, și nu se temu de Dumnezău.

19. Să va fi cînd te va odihni pre tine Domnul Dumnezaul tău de cătră toți vrăjmașii tăi cei dupe împrejur în pămîntul carele Domnul Dumnezaul tău dă și cu sorțu ca să-l moștenești de tot, să stungi numele lui Amalie dentru cele de supt ceriu; să nu și uiti.

CAP 26

1. Să va fi de vei intra în pământul carele Domnul Dumneazăul tău să-ți cu sorțu ca să-l moșenești de tot și să lăcuiești pre el,

2. Să vei lua dentru începătura roadelor pământului tău care Domnul Dumneazăul tău dă ţie cu soră şi vei pune într-o coşniţă şi vei mărgi la locul carele va alăgori Domnul Dumneazăul tău să chieme numele lui acolo.

3. Să vei mărgăi către preot carele va fi în zilele acela și vei grai către el: «Mărturisesc astăzi Domnului Dumnezeului tău căci am intrat la pămîntul care au jurat Domnul părintilor voștri să dea voao.»

4. și va lăua preotul coșnița den măinile tale și o va pune
dennaintea jîrtăvnicului Domnului Dumnezăului tău.

5. Să vei răspunde și vei zice înaintea Domnului Dumnezeu-lui tău: «Siriia au părăsit tatăl meu și s-au pogorât la Egipt și s-au nemernicit acolo cu număr puțin. Si s-au făcut acolo într-o limbă mare și multime multă și mare.

6. Si ne-au chinuit pre noi egiptenii si ne-au smerit si au pus preste noi lucruri grèle.

7. Să am strigat către Domnul Dumnezașul părinților noștri și au ascultat Domnul glasul nostru și au văzut smerenia noastră și osteneala noastră și chinuirea noastră.

8. Să ne-au scos pre noi Domnul de la Egipt, el, cu vîritate mare, cu mînă tare și cu brațul lui cel nalt și cu vederi mari și cu sêmne și cu minuni.

9. Si ne-au bagat pre noi la locul acesta si ne-au dat noao pampintul acesta, pamint carele cură miere si lapte.

10. „Și acuma, iată, am adus începutura roadelor pământului care mi i-a dat mie, Doamne, pămînt care cură miêre și lapte.» „Și o vei lăsa mântinea Domnului Dumnezeului tău și te vei închină acolo înaintea Domnului Dumnezeului tău.»

11. Si te vei bucura pentru toate bunătățile care au dat te Domnul Dumnezeul tău, și casii tale, și levitul, și nemîemicul carele iaste întru tine.

12. Iară de vei săvîrși a zeciei tot ce iaste preste zêce a roadelor pămîntului tău, întru anul al treilea, a dooa preste zêce vei da levitului, și nemîrcicului, și surumanului și văduvei, și vor nîncă în cetățile tale și se vor sătura.

13. Si vei grăi înaintea Domnului Dumnezăului tău: «Am curățit cele sfinte din casa mea și le-am dat levitulni și

Ms. 45

ie coada itaberii pre cei ce osteneia dennapoiă ta, iar tu flămîndzai și osteneai și nu se temu de Dumnedzău.

19. Si va fi cându te vei odihni pre tine Domnul Dumnedzău de cără toți neprietenii de prenregiur întru pământul carele Domnul Dumnedzău tău dă ie cu sorțu ca să-l moștenești de tot pre el, să stingsi numele lui Amalic dentru cèle de suptu ceriu; și să nu uiți.

CAP 26

1. Si va fi de vei intra în pământul carele Domnul Dumnedzău tău dă ie cu sorțu ca să-l moștenești de tot pre el și să lăcuiesti pre el,

2. Si vei lăua dentru începătura roadelor pământului tău carele Domnul Dumnedzău tău dă ie cu sorțu și vei pune într-o coșină și vei mărge la locul carele va alege Domnul Dumnedzău tău să să chiième numele lui acolo.

3. Si vei mărge cără preut carele va fi întru dzilele acelie și vei grăi cără el: «Voi arăta astăazi Domnului Dumnedzăului tău căce am intrat la pământul carele au jurat Domnul părinților noștri să dea noă».

4. Si va lăua preutul coșină den măinele tale și va pune pre ea dinaintea jîrvnicului Domnului Dumnedzăului tău.

5. Si vei răspunde, și vei dizez dinaintea Domnului Dumnedzăului tău: «Siria au părăsit tatăl micu și s-au pogorât la Egipt și s-au nemericicit acolo cu număr putin. Si să fice acolo întru limbă mare și mulțime multă și mare.

6. Si v-au chinuit pre voi egiptenii și ne-au smerit pre noi și au pus preste noi sapte grêle.

7. Si am strigat cără Domnul Dumnedzău nostru <părinților noștri>² și au ascultat Domnul glasul nostru și au văzut smerenia noastră și ostencela noastră și chinuirea noastră.

8. Si ne-au scos pre noi Domnul de la Egiptu, el, cu vîrtute mare și cu măna tare și cu brațul lui cel înalt și cu vedetă mari și cu sémne și cu minuni.

9. Si ne-su băgat pre noi la locul acesta și ne-au dat noao pământul acesta, pământul carele cură miere și lapte.

10. Si acum, iată, am adus începătura roadelor pământului căruia mi-ai dat mie, Doamne, pământul carele cură miere și lapte. Si vei lăsa pre ea dinaintea Domnului Dumnedzăului tău și te vei închini acolo dinaintea Domnului Dumnedzăului tău.

11. Si te vei bucura pentru toate bunătățile carele au dat ie Domnul Dumnedzău tău și casci tale, și levitul, și neměnicul carele iaste întru tine.

12. Iară de vei săvărzi și a dzeuci tot ce iaste preste 10 a roadelor pământului tău, întru anul al treilea, a doao preste dzecea vei da levitului și neměnicului, și săracimanolui și văduvi și vor mîncă întru cetățile tale și să vor sătura.

13. Si vei grăi dinaintea Domnului Dumnedzăului tău: «Am curățit cèle sfinte dentru casa mea și le-am dat pre ele levitului, și/

Ms. 4389

iat straja carea păzia după tine, fiind tu flămînd și secesos și nu se temu de Dumnezeu.

19. Deci deaca te va odihni Domnul Dumnezeul tău de toj vrăjmașii tăi carci sănt împrejurul tău, în jara carea o va da ie Domnul Dumnezeul tău întru moșinare, să te sălășuești într-ansa, să potopești numele Ammalicului dentru cèle de suptu cer, și să nu-juți.

CAP 26

1. De-acii deaca vei intra în jara carea o va da ie Domnul Dumnezeul tău întru moșinare și te vei sălășui într-ansa,

2. Să iai den toată părgă pământului tău care va da ie Domnul Dumnezeul tău în biruină și să pui în coșină și să te duci la locul care și-l va alerge Domnul Dumnezeul tău să chiemi numele lui acolo.

3. Si să mergi la preot carele va fi într-acea vrême și să zici cără dânsul. «Grăi-voiu astăazi Domnului Dumnezeului tău că am intrat în jara care se-au jurat Domnul părinților noștri că o va da noao.»

4. Si să ia preotul coșină den măinile tale și să pui împotriva altariului Domnului Dumnezeului tău.

5. Si răspunzând, să zici dinaintea Domnului Dumnezeului tău: «Părăsit-ai tată-micu Siria și se-au pogorât în Egipt și cu pușinel număr se-au sălășuit acolo. Iar acolo se-au făcut în limbă marc și în oameni mulți și în nărod mult.

6. Si ne-năcăjiă egiptenii și ne-căznia și punea pre noi lucruri grêle.

7. Si am strigat cără Domnul Dumnezeul nostru și au auzit Domnul vajetele noastre și au văzut smerenia noastră și osteneștele noastre și întristăciunile noastre.

8. Si ne-scoase den Egiptel însu cu tăria sa cea mare și cu măna tare și cu brațul cel nalt în mirare mare și în semne și în minuni.

9. Si ne-au băgat într-acest loc și ne-au dat această jara, pământul carele fierbe cu lapte și cu miere.

10. Ce acum iată că am adus den părgă roadelor pământului care l-a dat mie Doamne. Si să le las dinaintea Domnului Dumnezeului tău și să te închini acolo dinaintea Domnului Dumnezeului tău.

11. Si te vei veseli de toate bunătățile care au dat ie Domnul Dumnezeul tău și levitului și streinului care iaste la tine.

12. Iar când vei face dijmuiala den toate sămănăturiile pământului tău, în anul al treilea, în anul în care se dijmuiesc dijmecle, să le dai levitului și streinului, și săracului și văduvei, să le măñance în cetățile tale și să se sature.

13. Si să zici dinaintea Domnului Dumnezeului tău: «Adus-am cèle sfintite den casa mea și le-am dat levitului, și/vineticului, și/săracului și văduvei,

Versiunea modernă

slăbit și istovit și, fără nici o teamă faș de Dumnezeu, i-a nimicit pe cei din coada convoiului, care au rămas în urmă din pricina oboselii.

19. Cind Domnul Dumnezeul tău va face să ai liniște din partea tuturor vrăjmașilor care te încojoară, în jara pe care Domnul Dumnezeul tău și-o dă moștenire ca să o stăpînești, să ștergi amintirea lui Amalec de sub cer. Să nu uiți!

CAP. 26

Pîrga roadelor.

1. Cind vei intra în jara pe care Domnul Dumnezeul tău și-o dă moștenire, și o vei lăua în stăpînire și vei locui în ea.

2. Să iei din pîrga tuturor roadelor pământului, ce le vei culege din jara pe care și-o dă Domnul Dumnezeul tău, să le pui într-un coș și să mergi în locul pe care il va alege Domnul Dumnezeul tău ca să dămuiască numele lui acolo.

3. Să te duci la preotul care va fi în zilele acelie și să zici cără dânsul. «Astăzi mărturisesc înaintea Domnului Dumnezeului tău că am intrat în jara pe care Domnul s-a jurat părinților noștri că ne-o va da nouă.»

4. Preotul va lăua coșul din măinile tale și îl va așeza înaintea Domnului Dumnezeului tău.

5. Drept răspuns, vei rosti aceste cuvinte înaintea Domnului Dumnezeului tău: «Tatăl meu a fost un arameu rătăcitor, care s-a dus în Egipt în pribegie, cu pușini oameni. Acolo a ajuns să fie un popor mare, puternic și numeros.

6. Dar egiptenii s-au purtat rău cu noi, ne-au umilit și ne-au supus la munci grele.

7. Atunci am strigat cără Domnul Dumnezeul părinților noștri și Domnul auzit strigătu nostru și a văzut nenorocirea noastră, munca silnică și asuprincă.

8. Si Domnul ne-a scos din Egipt cu măna puternică și cu brațul înalt, cu mari grozăvii, cu semne și cu minuni.

9. Si ne-a adus în acest loc și ne-a dat jara acasta, jara în care curge lapte și miere.

10. Acum, iată, am adus pîrga roadelor pământului pe care mi-l-ați dat mie, Doamne. Să le pui dinaintea Domnului Dumnezeului tău și să te închini în fața Domnului Dumnezeului tău.

11. Apoi să te bucuri, împreună cu levijii și cu străinii care se află la tine, de toate bunătățile pe care Domnul Dumnezeul tău și le-a dat ie și familiei tale.

12. În anul al treilea, anul zeciuielii, după ce vei încheia împărțirea tuturor zeciuielilor roadelor tale și le vei da levijilor, străinilor, orfanilor și văduvelor, ca să măñance în cetățile tale și să se sature.

13. Să spui dinaintea Domnului Dumnezeului tău: «Am scos din casa mea zeciuiala cea sfintă și am dat-o levijilor, străinilor, orfanilor și văduvelor,

НЕМІ^РНІКУЛАВІЙ ШІ СУРГМАНУЛАВІЙ, ШІ ВІДЕДУБЕН
ДУПІ ТОЛАПІЕ ПОРУЧИЛІЕ ТАЛЕ КАРЕ ІН ПОРУЧИЛІП
МІЕ, НАЛЬ ІСЛАКАПІ ПОРУХІСА ТА, ШІ НУ СОЛЛЬ
ЕУГІППАТЬ .   ШІ НАЛ МЖНІКАПІКУ ДУРІРБІ МІБ
ДЕНТРД АЛЛЕ, НА МАН РОДНІП ДЕНТРД АЛЛЕ НА НЕКУРА
НАЛ ДАПІТ ДЕНТРД АЛЛЕ ЧЕЛАН МОРТЬ, АМЬ ДЕКУЛ
ТАП ГЛАССАХ ДМНІЧУЛЯХ ДМНІЕЗУЛЯХ МІЕС, АМЬ
ЕІ ФЛІКСАПІ ДУПІКУЛМІ МІАН ПОРУЧИЛІМІС .   При
КІФШЕ ДЕНТРД КАСА ТА ЧІК ЕФНІЖ ДЕНЧЕРІ ШІ
ЕЛГ ЛОВІЩЕ ПРЕІНГОРДУЛ ТПІХ ПРЕ ЄСРНІЛЬ, ШІНП
МЖНІПУЛ КАРЕ ІН ДАПІТ АЛЛУ ДЧЕ КИПІ ТІНІ ТУ
РАПІ ПОРУЧІЦЛАРФ НОЩІРІ СІНІ НАДС ПОЛМДН
ШІ ТУЛ КАРЕ КУРІП АЛЛППЕ ШІ МІЛЖЕ .   ДІСІСА
ДУАСТА АЛЛ ПОРУЧИЛІП ДМНІЧА ДМНІЕЗУЛІ ТПІХ
ЦІЕ СІН ФАУН ТОЛАПІЕ ДІРЕПІТІЦЛАЕ ДІНІСІПІ, ШІ
ДУДЕКІЦЛАЕ ШІ АЕБЕЦН ПІДГІН ШІ АЕБЕЦН ФАҮЕ
ДЕНТРД ТОЛАПІЕ ННЕМА БОЛАСТРІ, ШІ ДЕН ТОЛО
ШІ СУФЛЕТУЛ ВОСТРД .   ПРЕДМНІЕЗУЛІ ІН ДЛІСО
ДСІПІДІН АЛЛІ ЦІЕ ДМНІЕЗЕХ ШІ ДМІРГІС ДУРІПІК
НІЛ АЛЛІ ШІ АПІВІЧІ ДІРЕПІТІЦЛАЕ ШІН ПОРУЧИЛІЕ
ШІН АЛЛІЧУЛІ АЛЛІ, ШІ А ДЕКУЛПА ГЛАССАХ АЛЛІ .
ШІ ДМНІЧА ТПІХ АЛЛІС ДСІПІДІН ПРЕТИНІЕ СІН ФІН
АЛЛІ НІРГОРД АБУЛІ, ДЧЕ КИПІ АЛЛІ ЗІНС ЦІЕ СІНІ
ДІС ЗІФІН ТОЛАПІЕ ПОРУЧИЛІЕ АЛЛІ .   ШІ СІН ФІН ТХ
МАН СІТЬ ДЕКЖІ ТОЛАПІЕ АЛМІСІЛЕ КАРЕ ТПІХ ФІ
КУЛІ ПРЕТИНІЕ НУЛІНІП, ШІН ПЕФІЛЬІ ШІН СЛІПБІ,
ІСА СІН ФІН ТПІХ НІРГОРД ЕФНІПЕ ДМНІЧУЛЯХ ДМНІЕЗУЛІ
АЛЛІ ТПІХ ДЧЕ КИПІ АЛЛІ ГРЕНІПІ .

К А П К З
и порвнні монен ши ептрнйнмѣ фгї
лсъръ лхъ геранъ зинжнъ, ппзнцїбл
те порвннле лчбстї, ккже єхъ порвн
ческъ власъ лстпзни. Ши бафн т
твркаге зи веци прѣче лсрднчль а
племжнтухъ кадамнхъ дмнезчль тпчъ дъ це
ихъ сору, ши вен пуне це ппстри марн, ши
вен спон пре дтнкаге ихъ споматъ. Ши вен
ескре пре ппстри толите пзбннтиеле лецин лчбстї, л
дѣка веци прѣче лсрднчль, ккнъ вен дѣтра
ла ппмжнтухъ кадамнхъ дмнезчль тпчъ дъ
це, ппмжнти када кубръ лапти ши мѣжре тче
кто єхъ знес дмнхъ дмнезчль, пприцнлоро
тпчице. Ши бафн дѣпъ не веци прѣче лср
днчль, веци пуне ппстриле лчбстї када єхъ по
рвннцнкъ власъ лстпзни дмннтиеле гевалъ, ши
е ле веци спон ихъ споматъ. Ши вен зинжнъ ако
лсъ жжртпзникъ дмнхъ дмнезчль тпчъ,
жжртпзникъ дпстри, етнкъ пун пре сите ллле
фїрро. Ппстри дѣ толите дѣрнин, вен зинжн
жжртпзникъ дмнхъ дмнезчль тпчъ ши
вен еислате пре сите єлъ арернле дѣ толите дмнхъ дмн
дмнезчль тпчъ. Ши вен жжртпзни жжр
тпчъ дѣ мжнтииро, ши вен мжнкъ ши те вен сб
тпчъ ако лсъ ши те вен букиръ динннитѣ дмн
и лхъ дмнезчль тпчъ. Ши вен еискре пре
ппстриле лчбстї толите лбнцъ лчбста ллве
фїрте. Ши єхъ грннти монен ши пре сцї
лбнцїн ал толите геранъ зинжнъ. Тачи
ши лсокчль тпчъ геранъ, дѣтвръ зинса лчбста тпчъ

Biblia, 1688, pag. 145, col. I

nem nicului,  i surumanului  i văduvei, după toate poruncile tale care ai poruncit mie; n-am călcat porunca ta  i nu o am uitat.

14. Si n-am mîncat cu durere mea dentru élle, n-am rodit dentru élle la necurat, n-am dat dentru élle celui mort; am ascultat glasul Domnului Dumnezeului meu, am făcut după cum mi-ai poruncit mie.

15. Privête dentru casa ta cea sfântă den ceriu și blago-slovêște pre nărodul tău, pre Israil, și pămîntul care ai dat lor, în ce chip te-ai jurat părinților noștri să ne dai noao pămîntul care cură lapte și miere.»

16. În zioa aceasta au poruncit Domnul Dumnezeul tău să faci toate direcțările acăsteia și judecătările și le veți păzi și le veți face dintru toată inema voastră și den tot sufletul vostru.

17. Pre Dumnezeu ai ales astăzi a fi și Dumnezeu și a mărge
întru căile lui și a păzii direptățile și poruncile și judecățile lui și a
asculta glasul lui.

18. și Domnul te-ă ales astăzi pre tine să fii lui nărod avut, în ce chip au zis tie să păzești toate poruncile lui.

CAP 27

1. Să porunci Moisi și bătrânește fiilor lui Israîl zicind: „Păziti toate poruncile acestea cărele eu poruncesc vovoastră.

2. Să va fi întru care zi veți trăce Iordanul la pământul care Domnul Dumnezeul tau dă ie cu sorțu, și vei pune ie pietri mari și vei spoi pre dănsăle cu spoială.

3. Să vei scrie pre pietri toate cuvintele legii aceștia, deacea veți trăce Iordanul, cînd vei între la pămîntul care Domnul Dumnezeul tău dă și, pămînt care cură lapte și miere, în ce chip au zis Domnul Dumnezeul părintilor tăi tie.

4. Să va fi după ce veți trăce Iordanul, veți pune pietrile acăsteia care eu poruncescu voao astăzi în muntele Ghevaal și le veți spori cu spoiulă.

5. Si vei zidi acolo jîrtăvnic Domnului Dumnazeului tău, jîrtăvnic de pietri, să nu pui preste élle fier.

6. Pietri de tot întregi vei zidi jârtăvnicul Domnului Dumnezeului tău și vei scoate preste el arderile-de-tot Domnului Dumnezeului tău.

7. Și vei jîrvui jîrvă de mîntuire și vei mîncă și te vei sătura
acolo și te vei bucura înaintea Domnului Dumnezeului tău.

8. Si vei scrie pre pietrile acesta toata lègena aceasta aiève
oară".

9. și au grăit Moisi și preoții levitici la tot Israilel zicind:
10) „Taci și ascultă, Israile! Întru zioa aceasta te-ai făcut întru

Ms. 45

nem nicului,  i s  rimanului  i v duii, după toate porâncile tale carele mi-ai por ncit mie; n-am călcat por nica ta  i n-am uitat-o.

14. Si n-am m ncat cu dur ea mea dentru  le, n-am rodit dentru  le la necurat, n-am dat dentru  le celui mortu; am ascultat glasul Domnului Dumnedăzului meu, am făcut după cum mi-ai por ncit mie.

15. Priv ste dentru casa ta cea sf nt  dentru c r  i blagoslov ste pre nărodul tău, *«prez*⁺ Isra l,  i p m ntul carele ai dat lor, în ce chip te-ai giurat părinților noștri  s  ne dai no o p m ntul carele cură lapte  i mi re.»

16. Într dzua aceasta Domnul Dumned zul tău au por ncit j c  s  faci toate dreptăile ac stea  i giudețele  i le veți păzi  i le ve i face pr le dentru to at inima voastră  i dentru tot sufletul vostru.

17. Pre Dumned zai ales ast zai a fi j c Dumned zai  i a m erge întru căile lui  i a păzi dreptăile  i giudețele lui  i porâncele  i a asculta glasul lui.

18. Si Dumned zai te-au ales ast zai pre tine să-i f ii lui nărod preju d, în ce chip au dzis j c  s  păzești toate porâncele lui.

19. Si să f ii tu mai sus dec at toate limbile carele te-au făcut pre tine numit  i pov l  si slăvit ca să f ii tu nărod sf ntu Domnului Dumnedăzului tău, în ce chip au grădit.»

CAP 27

Ms. 4389

după to at porunica ta, carea ai por ncit mie; n-am călcat porunica ta, nici o am uitat.

14. Si n-am m ncat în dur ea mea dentr- nsele  i n-am  mp rtit dentr- nsele în necur aj, nici am dat dentr- nsele celui mort; ascultat-am glasul Domnului Dumnezeului meu  i am făcut cum au por ncit mie.

15. Ca t  den cer, den l casul tău cel sf nt  i blagoslov ste pre Isra l, oamenii tăi în  ara carea o ai dat lor cum te-ai jurat părinților noștri  s  dai no o  ara c ea ce f r be cu lapte  i cu mi re.»

16. În zioa aceasta au por ncit Domnul Dumnezeul tău  s  faci toate dreptăile ac stea  i jude e ile  i să le păzi  i să le facet den to at inima voastră  i den tot sufletul vostru.

17. Pre Domnul ales să fie j c Dumnezeu ast zai  i să umbli în calea lui  i să păzești toate dreptăile lui  i porâncele lui  i jude e ile lui  i să ascul  glasul lui.

18. Si ast zai au ales pre voi Domnul ast zai să f ii lui nărod cuvios, cum v-ai zis  i să păzi toate porâncele lui.

19. Si să f ii mai nalt dec at toate limbile care te-au făcut, numenit  i lăudat  i slăvit ca să f ii nărod sf nt Domnului Dumnezeului tău, cum au grădit.»

CAP 27

Versiunea modernă

potrivit tuturor poruncilor pe care mi le-ai dat; n-am încălcat  i nu am uitat poruncile tale.

14. N-am m ncat din zeciuială c nd eram în intristare, n-am dus-o de la mine c nd eram în stare de necur enie, n-am dat din ea pentru vreun mort. Am ascultat glasul Domnului Dumnezeului meu  i am făcut cum mi-ai por ncit.

15. Prive te din l casul tău cel sfânt, din ceruri,  i binecuvintează pe poporul tău, Isra l,  i  ara pe care ne-ai dat-o,  a  cum ai jurat părinților noștri,  ara în care curge lapte  i mi re.»

16. Ast zai Domnul Dumnezeul tău  i porunc ste  s   mplin sti aceste r nduili  i legi,  s  le păzești  i să le  mplin sti din to at inima  i din tot sufletul tău.

17. Ast zai ai mărturisit că Domnul este Dumnezeul tău; de ac ea, trebuie  s  umbli în calea lui,  s  păzești r nduiliile, poruncile  i legile lui  i să ascul  glasul lui.

18. Iar Domnul a făcut ast zai cunoscut că tu e ti poporul ce  i-apartine lui,  a  cum j i-a făgăduit. Să păzești toate poruncile lui.

19. Si te va ridica în faimă, laudă  i m reje mai presus dec at toate popoarele pe care le-a făcut  i vei fi un popor sf nt pentru Domnul Dumnezeul tău,  a  cum j i-a făgăduit.»

CAP. 27

Pietrele legii. Cele douăsprezece blesteme.

1. Moise  i b tr ni Isra lului au poruncit poporului: „Păzi  i toate poruncile pe care vi le d u ast zai.

2. În ziua în care veți trece Iordanul în  ara pe care j i-o dă Domnul Dumnezeul tău, să i ci niște pietre mari  i să le tencuie ti cu var.

3. Să scrii pre pietri toate cuvintele legii ace stia, deaca veți trece Iordanul  i veți întră în  ara carea o va da j c Domnul Dumnezeul tău,  ara carea f r be cu lapte  i cu mi re, cum au zis j c Domnul Dumnezeul părinților tăi.

4. Si deaca veți trece Iordanul, să pună pietrile ac leia care por nesc cu voao  ast zai în muntele Ghevalu  i să le v rui eti acolo cu var.

5. Si să zide ti acolo altar Domnului Dumnezeului tău, altar de piatră,  i să nu pui pre d nsul fier.

6. Ce cu piatră întreagă să zide ti altariul Domnului Dumnezeului tău  i să pui pre d nsul arderea cea de tot a Domnului Dumnezeului tău.

7. Si să pui j rtva m ntuirii,  i să m n nci acolo  i să te saturi  i să te vesel ci înaintea Domnului Dumnezeului tău.

8. Si să scrii pre ac le pietri toata l gea aceasta deplin  i si  i ve.»

9. Si grădit Moisi  i preuj  levi i la tot Isra l dzicându: [10] „Taci  i ascultă, Isra l! Într dzua aceasta te-ai făcut întru nărod Domnului

5. Să zide ti acolo un altar Domnului Dumnezeului tău, altar din piatră, la care să nu lucrezi cu unele din fier.

6. Să zide ti altarul Domnului Dumnezeului tău din piatră  i să aduci pe el arderi de tot Domnului Dumnezeului tău.

7. Să aduci j rf e de pace,  i m n nci acolo  i să te bucuri înaintea Domnului Dumnezeului tău.

8. Să scrii foarte limpede pe aceste piatră toate cuvintele acestei legi.»

9. Moise  i preuj  levi i au cuv ntat astfel intregului Isra l: „F  lin te  i ascultă, Isra l! Ast zai ai devenit poporul Domnului Dumnezeului tău.

RIME

Фицът пръг неподърж дънчалъж дънчесълън тпъг,
ши бен лекълътъ гласълъ дънчалън дънчесълън
тпъг, ши бен фаче тоалте порчнчнае лън ши дн
репъчнле лън каре єзъ порчнчесък че єстпън.
Ши єзъ порчнчнти мончи неподълъж дънчесълътъ
ши сънчнхъ. Атъщъ бор спа атълъвъ неподълъж
дълъ дънчнчнеле гарнчнн, трекънъ дъсърдънънъ,
съмесънъ лебн, гърла, гърла, гърла, ши бе
нитъмънъ. Ши єнчесътъ бор спа пре пасътъмъ
дънчнчнеле гесълънъ, дънчнъ, гърло дънчнъ, дънчнъ
лобн, дълъ, ши недалъмъ. Ши ръспънчнхъ дъ
бор Ѹнчъ левнчнъ ламътъ дъсърдънъ, къз гласъ
маре. Блестематъ съмълъ карелъ вълфъчъ чо єт
панътъ ши вълфътъ, екърътъ дънчалънъ лънкъ
дънчнн де мешерн, ши леба пънчъ пръг єнчесъ
ши ръспънчнхъ дънчнъ тпътъ неподълъ вълнчъ фіе.
Блестематъ чела че мълпътъ Хомпълъ атъраплъ, єт
ши бор Ѹнчъ тпътъ неподълъ етъ фіе. Блесте на
матъ чела че ръспънчнчнъ пре сърдъ дънчнъ, ши бор
грънъ тпътъ неподълъ фіе. Блестематъ ка дъ
рея вълдътъ тъдъката неподънчнхъ ши єзъ
ръмънчнхъ ши вълдъвънъ ши бор грънъ тпътъ неподълъ
фіе. Блестематъ чела че дълръмъ къмъ дъ
нрътъ тъпътъ кънъ єзъ десънчнти десънчнти дълъ
тълънъ тъзъ, ши вълнчнъ тълъ неподълъ фіе. Блесте на
матъ чела че дълръмъ къз тпътъ десънчнхъ, ши въ
лнчъ тпътъ неподълъ фіе. Блестематъ чела че дълръмъ
къз сърдътъ тпътъ тълънъ тълъ мълътъ, ши бор
грънъ тпътъ неподълъ фіе. Блестематъ къ
чела че дълръмъ къз сърдътъ ши бор Ѹнчъ тпътъ неподълъ
фіе. Блестематъ карелъ вълнчъ дърънъ етъ оу че
нитъ съфълътъ лекънчъ не бинъвътъ, ши вълнчъ
тпътъ неподълъ фіе. Блестематъ тпътъ съмъ дъ
карелъ нуба спа ла тоалте къз бинъвълънчнъ єнч
шътъ ка спле фанътъ ши вълнчъ грънъ тълъ неподълъ фіе.

К А П К И

и кафи дъкъбенчн пръчче дъсърдънълъла
дъпъмънчнълъ карелъ дънчалъ дънчесълълъ
въспъръ дълъбъсъ, дъбъенчн ѹзънъ къз ѹзънъ
гласълъ дънчалънъ дънчесълънъ въспъръ
спъпъдънъ ши спъфънчн тоалте порчн
чнле лънъ, карелъ єзъ порчнчесък че єстпънъ, ши
тъкала дънчалъ дънчесълълъ тпътъ мънъ єнчъ дъ къз
тоалте лънчнчнае пъмънчнчнълънъ. Ши бор бенъ
пре тиине тоалте єлънчннле єнчесътъ ши тиекъ
афълъ пре тиине де бенъ ѹзънъ къз ѹзънъ гласълъ
дънчалънъ дънчесълънъ тълъ. Блесте тълъ тъ
тпътъ ши єлънчнъ тълъ єлънчнъ. Блесте
нъшернле тънчнчесълънъ тпътъ ши єлънчнъ тълъ
лънъ тпътъ, ши чиресънле єлънчнъ тпътъ, ши тълъ
де єлънчнъ тълъ. Блесте єлънчнчнае тълъ
тъмънчнчнае тълъ. Блесте тълъ кънчнъ дъ
тпътъ дълънчнъ, ши єлънчнъ тълъ єлънчнъ єшънъ афъ.
Съпълътъ че єлънчнъ дълънчнъ тпътъ пре кръж
мъшнъ тпътъ че єлънчнъ тпътъ пре кръж

ФИА

Biblia, 1688, pag. 145, col. II

нърод Domnului Dumnezeului тъу.

10. Si vei asculta glasul Domnului Dumnezeului тъу si vei face toate poruncile si direcътилъ lui care eu poruncescu те astazi.

11. Si au poruncit Moisi nъродului in zioa aceea zicindu:

12. „Acestea vor sta a blagoslovi nъродул въ muntele Garzin,
trecind Iordanul: Simeon, Levi, Iuda, Isahar, Iosif и Veniamin.13. Si acestea vor sta pre blestem, въ muntele Ghevalului:
Ruvim, Gad, Asir, Zavulon, Dan и Nethalim.

14. Si rъспунзинду, vor zice leviji la tot Israilul cu glas mare:

15. «Blestemat omul carele va face cioplit и върсат, scârbâ
Domnului, lucru de мъни de mesteri и le va pune въtru ascuns!»
Si rъспунзинду tot nъродул va zice: «Fie!»16. «Blestemat cela ce nu cinsteste пре татъ-съу au pre mumâ-
sa!» Si vor zice tot nъродул: «Să fie!»17. «Blestemat cela ce mutâ hotarale aproapelui!» Si vor zice
tot nъродул: «Să fie!»18. «Blestemat cela ce rътacесте pre orbu въcale!» Si vor grâi
tot nъродул: «Fie!»19. «Blestemat carele va abate judecata nemânicului si
surumanului si vâduvei!» Si vor grâi tot nъродул: «Fie!»20. «Blestemat cela ce doarme cu muierea tâtine-sâu, caci au
descoperit acoperirea tatâlui sâu!» Si vor zice tot nъродул: «Fie!»21. «Blestemat cela ce doarme cu tot dobitocul!» Si vor zice
tot norodul: «Fie!»22. «Blestemat cela ce doarme cu sor de pe татъ-съу sau de pe
mumâ-sa!» Si vor grâi tot norodul: «Fie!»23. «Blestemat cela ce doarme cu soacra-sa!» Si vor zice tot
norodul: «Fie!»24. «Blestemat cela ce bate pre vecinul lui cu ficlezug!» Si
vor zice tot norodul: «Fie!»25. «Blestemat carele va lua daruri sa ucigâ suslet a singe
nevinovat!» Si va zice tot norodul: «Fie!»26. «Blestemat tot omul carele nu va sta la toate cuvintele
legii acesteia ca sa le faca!» Si va grâi tot norodul: «Fie!»

CAP 28

1. Si va fi deaca veji trъce Iordanul la памънту carele
Domnul Dumnezaul vostru да воао, de veji аузи cu аузул glasul
Domnului Dumnezaului vostru, са пазити и са faceti toate
poruncile lui carele eu poruncescu те astazi, и te va da Domnul
Dumnezaul тъу mai sus decit toate limbile памънту.2. Si vor veni preste тиине toate blagosloveniile acestea si te
vor асла pre тиине de veji аузи cu аузул glasul Domnului Dumnez-
зaului тъу.

3. Blagoslovit tu въ cetate si blagoslovit tu въ таринă.

4. Blagoslovite nasterile пънчелътъ тъу и roadele памънту
тъу и cirezile boilor тъу и turmele oilor tale.

5. Blagoslovite јнчите тъле, јнчите тъле.

6. Blagoslovit tu cind интри инлънту и blagoslovit tu cind
iesi afară.7. Să-ти dea ти Dominul Dumnezaul тъу pre vrâjmaшii тъи,
ceia ce-т стau импотив, инрнти/ инaintea сѣти тъле; pre ocale vor

Ms. 45

Dumnedzăului tău.

10. Si vei asculta glasul Domnului Dumnedzăului tău și vei face toate porințele lui și direcțiile lui carele eu porințesc și astăzi.

11. Si au porințat Moisi nărodului întru dzua acădindu:

12. „Acestea vor sta a blagoslovii nărodul în muntele Garizin trecându Iordanul: Simeon, Levi, Iuda, Isahar, Iosif și Veniamin.

13. Si aceștea vor sta preste blâstăm în muntele Gheval: Ruvim, Gadu, Asir, Zavulon, Dan și Neftaliim.

14. Si răspundându vor dzice levijii la tot Israel, [dzicindu] cu glas mare:

15. «Blâstăm omul carele va face cioplit și vărsat, urăciune Domnului, faptu a măni de meșteri și le va pune pre elie în ascuns!» Si răspundându tot nărodul va dize: «Fie!»

16. «Blâstăm cel ce necinstește pre tată-său au pre maică-să!» Si vor dzice tot nărodul: «Fie!»

17. «Blâstăm cel ce mută hotările aproapelui!» Si vor dzice tot [tot] nărodul: «Fie!»

18. «Blâstăm cel ce rătăcește pre orbu în cale!» Si vor grăi tot nărodul: «Fie!»

19. «Blâstăm carele va abate giudecul nemînicului și sărăimanului și văduil!» Si vor grăi tot nărodul: «Fie!»

20. «Blâstăm cel ce doarme cu muiereā tatăne-său căce au descoperit acoperirea tatălui lui!» Si vor dzice tot nărodul: «Fie!»

21. «Blâstăm cel ce doarme cu tot dobitocul!» Si vor dzice tot nărodul: «Fie!»

22. «Blâstăm cel ce doarme cu sor dupre tatăl sau sau dentru maică-să!» Si vor grăi tot nărodul: «Fie!»

23. «Blâstăm cel ce doarme cu soacră-să!» Si vor dzice tot nărodul: «Fie!» [«Blâstăm cel] carele ce doarme cu noru-să! Si vor grăi tot nărodul: «Fie!», «Blâstăm cel ce doarme cu sora fămeli lui!» Si vor grăi tot nărodul: «Fie!»²

24. «Blâstăm cel ce abate pre aproapele-s cu vicleșu!» Si vor dzice tot nărodul: «Fie!»

25. «Blâstăm carele via daruri să ucigă suful săngă nevinovat!» Si va dzice tot nărodul: «Fie!»

26. «Blâstăm tot omul carele nu stă la toate cuvintele legii aceștia ca să le facă pre elie!» Si va grăi tot nărodul: «Fie!»

CAP 28

1. Si va fi dacă veți trăce Iordanul la pămîntul carele Domnul Dumnedzăul vostru dă voao, să veți audzi cu audul glasul Domnului Dumnedzăului vostru, să crăju și să faceti toate porințele lui carele eu porințesc și astăzi, și te va da Domnul Dumnedzăul tău mai sus decât limbile pământului.

2. Si vor veni preste tine toate blagoslovenile acăstea și te vor aflu pre tine să vei audzi cu auzul glasul Domnului Dumnedzăului tău.

3. Blagoslovit tu în cetate și blagoslovit tu în țarini.

4. Blagoslovite nașterile păntecelui tău și roadele pământului tău și cerezile boilor tăi și turmele oilor tale.

5. Blagoslovite punerile tale, rămăștele tale.

6. Blagoslovit tu cându întru înlontru și blagoslovit tu cându ieși afară.

7. Să-ți dea și Domnul Dumnedzăul tău pre neprietenii, pre cecia ce-ți stau împotriva și înfrângă-

Ms. 4389

zeului tău.

10. „Să ascultă glasul Domnului Dumnedzăului tău și să faci toate porințele lui și îndreptările lui care porințesc astăzi eu și!“

11. Si porință Moisici în zioa aceea nărodului zicând:

12. „Acestea să stea să blagoslovească nărodul în muntele Garizinului deacă veți trăce Iordanul: Simeon, și Levi, și Iuda, și Isahar, și Iosif și Veniamin.

13. Iar aceștea să stea spre blestem în muntele Ghevelului: Ruvim, și Gad, și Asir, și Zavulon, și Dan și Nethalim.

14. Si răspundându levijii, să zică a tot Israelului cu glas mare:

15. «Blestemat omul carele va face cioplire sau topire păngărită Domnului, meșteșug de lucru de măni și le va pune pre ascuns!» Iar nărodul tot să răspunză și să zică: «Amin!»

16. «Blestemat cel ce va grăi de rău pre tată-său pre numă-să!» Si să zică tot nărodul: «Amin!»

17. «Blestemat cel ce va muta hotările vecinului său!» Si să zică tot oamenii: «Amin!»

18. «Blestemat cel ce va îndrepta pre orb pe cale rătăcită!» Si să zică tot nărodul: «Amin!»

19. «Blestemat cel ce va da în lături judecata vinetcărui și a săracului și a văduvei!» Si să zică tot oamenii: «Amin!»

20. «Blestemat cel ce se va culca cu muierea tatăne-său, că au dăscoperit dăscoperirea tatăne-său!» Si să zică tot nărodul: «Amin!»

21. «Blestemat cel ce va zăcea or cu ce dobitoc!» Si să zică tot nărodul: «Amin!»

22. «Blestemat cel ce se va culca cu soru-sa, fata tatăne-său sau a măne-să!» Si să zică tot nărodul: «Amin!»

23. «Blestemat cel ce se va culca cu soacră-să!» Si să zică tot nărodul: «Amin!»

24. «Blestemat cel ce va bate pr. vecinul lui cu hicleșug!» Si să zică tot nărodul: «Amin!»

25. «Blestemat cel ce va lua mită să ucigă pre susfletul cel nevinovat!» Si să zică tot nărodul: «Amin!»

26. «Blestemat să fi tot omul care nu va viețui în toate cuvintele legii aceștia și care nu le va face!» Si să răspunză tot nărodul: «Amin!»

CAP 28

1. Iara deaca veți trăce Iordanul în țara carea o va da voaoă Domnul Dumnezeul vostru, de veți asculta cu ascultare glasul Domnului Dumnezeului vostru și veți păzi și veți face toate porințele lui care porințesc eu și astăzi, și te va face Domnul Dumnezeul tău mai nalt decât toate limbile de pre pămînt.

2. Si vor veni spre tine toate blagoslovenile acăstea și te vor aflu deacă vei asculta glasul Domnului Dumnezeului tău.

3. Blagoslovit tu în cetate și blagoslovit tu în cîmp.

4. Blagoslovită seminția păntecelui tău și roada tării tale și cîrcizile boilor tăi și turmele oilor tale.

5. Blagoslovite arile tale și rămăștele tale.

6. Blagoslovit tu întrănd și blagoslovit tu ieșind.

7. Că va da Domnul Dumnezeu vrăjmașii tăi carii se vor potrivi și sfărâmat/ înaintea feței tale;

Versiunea modernă

zeului tău.

10. Ascultă glasul Domnului Dumnezeului tău și împlineste porințele și rănduiliile lui pe care îl le dau eu astăzi.“

11. În aceeași zi, Moise a poruncit poporului:

12. „După ce veți trăce Iordanul, următoarele seminții să stea pe muntele Garizim ca să se învîrteze poporul: Simeon, Levi, Iuda, Isahar, Iosif și Veniamin.

13. Iar aceștea să stea pe muntele Ebal ca să rostească blestemele: Ruben, Gad, Așer, Zabulon, Dan și Neftali.

14. Apoi să vorbească levijii și să strige cu glas tare către toți israeliți:

15. «Blestemat să fie cel ce va face idol cioplit sau turnat și-l va pune într-un loc tainic, căci un astfel de lucru ieșit din măni de meșter este hulă înaintea Domnului!» Si tot poporul să răspundă: «Amin!»

16. «Blestemat să fie cel ce va batjocori pe tatăl său și pe mama sa!» Si tot poporul să zică: «Amin!»

17. «Blestemat să fie cel ce va muta hotările aproapelui său!» Si tot poporul să zică «Amin!»

18. «Blestemat să fie cel ce va îndruma greșit pe un orb!» Si tot poporul să zică: «Amin!»

19. «Blestemat să fie cel ce va încălca drepturile străinului, ale orfanului și ale văduvei!» Si tot poporul să zică «Amin!»

20. «Blestemat să fie cel ce se va culca cu soția tatălui său, căci a dezvelit patul tatălui său!» Si tot poporul să zică: «Amin!»

21. «Blestemat să fie cel ce se va culca cu vreun dobitoc!» Si tot poporul să zică «Amin!»

22. «Blestemat să fie cel ce se va culca cu sora sa, fiica tatălui sau a mamci sale!» Si tot poporul să zică: «Amin!»

23. «Blestemat să fie cel ce se va culca cu soacra lui!» Si tot poporul să zică «Amin!»

24. «Blestemat să fie cel ce va lovi pe aproapele său pe ascuns!» Si tot poporul să zică: «Amin!»

25. «Blestemat să fie cel ce se va lăsa plătit ca să ucidă un susflet nevinovat!» Si tot poporul să zică: «Amin!»

26. «Blestemat să fie cel ce nu va urma această lege și nu va împlini toate cuvintele ei!» Si tot poporul să zică: «Amin!»

CAP. 28

Binecuvîntări și blestemă.

1. Dacă vei asculta întocmai glasul Domnului Dumnezeului tău, avind grija să îndeplinești toate porințele lui pe care îl le dău astăzi, atunci Domnul Dumnezeul tău te va ridica mai sus decât toate popoarele de pe pămînt.

2. Toate aceste binecuvîntări vor veni și se vor revârsa asupra ta, dacă vei asculta întocmai glasul Domnului Dumnezeului tău.

3. Binecuvîntări și asculta în cetate și binecuvîntări și fi la cîmp.

4. Binecuvîntări și robul păntecelui tău, rodul pămîntului tău și rodul vitelor tale, cirezile cu viței și turmele cu miel.

5. Binecuvîntări și coșul tău și covata ta.

6. Binecuvîntări și cînd vîi acasă și binecuvîntări și cînd pleci de-acasă.

7. Domnul Dumnezeul tău va da în măniile tale pe vrăjmașii tăi care se ridică împotriva ta, după ce au fost înfrântă/ aceștia îi vor ieși înainte pe un

PLS

жаннитѣ фітъи тѣлѣ, пѣ сїкале бѣрѣши иконы
тихе, ши прѣкѣ шаѣтѣ кѣнѣ бѣрѣ фуци дѣ иконы
и фуци тѣ. Свѣтѣнніцѣ дмннѣлѣ прѣ тине
тѣлѣнѣлѣ фітъи кѣмѣрѣлѣ тѣлѣ, ши фітъи тѣлѣ
оундѣ бѣнѣ тине мѣна тѣ прѣстѣ пѣмжнѣтъи илѣ
и дмннѣлѣ дмннѣтъи тѣлѣ цѣ. Свѣтѣнѣ
днѣ дмннѣлѣ дмннѣтъи тѣлѣ ахнѣ норѣдо ефнпѣ,
фуци и сѣтъи тѣлѣ пѣрннѣлорѣ Тѣлѣ бѣнѣ ахнѣ
тѣ гласъи дмннѣлѣ дмннѣтъи тѣлѣ, ши бѣнѣ
мѣтъи, фуци и ахнѣ. Ши тѣлѣ бѣнѣ прѣ тине
не, тѣлѣ ахнѣлѣ пѣмжнѣтъи, иконы нумелѣ
дмннѣлѣ сѣтъи нумнѣтѣ прѣ тине, ши епѣрѣ прѣ тѣ
и вѣтѣ. Ши тѣлѣ фуци и прѣ тине, дмннѣ
дмннѣтъи тѣлѣ, спре гуни, спре нащериле пѣнѣтѣ
челѣнѣ тѣлѣ, ши спре нащериле доснитѣ ачелорѣ тѣ
лѣ, ши спре рѣдѣлѣ пѣмжнѣтъи тѣлѣ, прѣ пѣ
тѣлѣнѣтъи тѣлѣ пѣрелѣ дѣ тѣлѣ дмннѣлѣ пѣрнѣ
цилорѣ тѣлѣ епѣрѣ цѣ. Деснікѣтѣ дмннѣлѣ цѣ
комодра ахнѣ чѣтѣ сѣтѣ тѣлѣ спре дѣлѣлѣ пѣмжнѣ
тѣлѣнѣ тѣлѣ, фуци и ахнѣ, спѣтѣтѣкѣтѣ тѣлѣ
фуци илѣлѣ мѣналорѣ тѣлѣ, ши спѣтѣмѣтѣднѣлѣ
ахнѣтѣ мѣлорѣ, тѣлѣ тѣлѣ спѣтѣ фуци илѣтѣднѣлѣ
ши бѣнѣ спѣтѣжнѣ тѣлѣ ахнѣтѣ мѣлорѣ, тѣлѣ прѣ тине
не илѣбѣрѣ спѣтѣжнѣ. Свѣтѣпѣтѣ дмннѣлѣ дмннѣ
зпѣтѣ тѣлѣ фітъи кѣлѣ ши илѣлорѣ, ши бѣнѣ
фи илѣтѣнѣ илѣтѣпѣ, ши илѣкѣнѣ фи дедеевѣтѣ
и вѣнѣ ахнѣлѣтѣ пѣрннѣлорѣ дмннѣлѣ дмннѣтъи тѣлѣ
и вѣтѣ дѣ тѣлѣ дмннѣлѣ дмннѣтъи тѣлѣ, ахнѣ илѣтѣ
шѣ фуци. Свѣтѣ єши бѣнѣ тѣлѣ пѣтѣнѣлорѣ
и вѣтѣ пѣрннѣлорѣ цѣ єстѣпѣнѣ фуци илѣтѣднѣлѣ
и вѣтѣ. Ши бѣнѣ бѣнѣзенѣ ахнѣлѣтѣ гласъи
дмннѣлѣ дмннѣтъи тѣлѣ, спѣтѣзенѣ ши спѣ
фуци, тѣлѣ пѣрннѣлорѣ ахнѣ илѣтѣ и вѣтѣ пѣрннѣлорѣ
цилорѣ єстѣпѣнѣ, бѣнѣзенѣ прѣстѣ тине, тѣлѣ тѣлѣ
тѣлѣлѣ ахнѣтѣ, ши тѣлѣ бѣнѣ прѣ тине.
Свѣтѣпемамѣтѣ тѣлѣ фуци илѣтѣ тѣлѣ
и вѣтѣ єстѣпѣнѣ. Ши бѣнѣзенѣ ахнѣлѣтѣ гласъи
дмннѣлѣ дмннѣтъи тѣлѣ, ши рѣдѣлѣ пѣмжнѣтъи
тѣлѣ, чеरѣзилѣ сѣтѣлѣ тѣлѣ, тѣлѣмѣлѣ Оноѣ Тѣлѣ.
Бѣнѣпемамѣтѣ тѣлѣ илѣтѣ бѣнѣ фітъи фуци илѣтѣ
и ши бѣнѣпемамѣтѣ илѣтѣ бѣнѣ єши. Свѣтѣнні
цилорѣ дмннѣлѣ ахнѣ, ши фуци, ши тѣлѣпѣтѣ прѣ
спѣтѣ тѣлѣ оундѣ бѣнѣ тине мѣна тѣ кѣтѣ бѣнѣ
фуци, тѣлѣнѣ оундѣ тѣлѣ сѣтѣлѣ прѣтѣнѣ, ши тѣлѣ
тѣлѣ тѣлѣпѣтѣ прѣтѣнѣ, тѣлѣтѣ тѣлѣ рѣлѣ мѣлорѣ
шѣтѣнѣ фуци, тѣлѣтѣ тѣлѣ мѣлорѣ пѣтѣвѣтѣ
и вѣтѣ. Свѣтѣпѣтѣ дмннѣлѣ лаѣннѣлорѣ
тѣлѣ пѣтѣнѣ Тѣлѣ Тѣлѣ, дѣлѣ пѣмжнѣтъи лаѣннѣлорѣ
тѣлѣ Тѣлѣ зкнаѣ фуци илѣтѣ илѣтѣ мѣлорѣнѣтѣ
и вѣтѣ. Свѣтѣ сѣтѣ дмннѣлѣ кѣлѣ ахнѣ ши кѣлѣ фуци илѣтѣ
и вѣтѣ, ши фуци илѣтѣ, ши кѣлѣ ахнѣ ши кѣлѣ фуци илѣтѣ, ши
кѣлѣ спѣтѣпемамѣтѣ дѣ вѣнѣтѣ ши кѣлѣ глаѣннѣлорѣ, ши
спѣтѣ глаѣннѣлорѣ прѣ тине пѣтѣнѣ оундѣ тѣлѣ тѣлѣ
и вѣтѣ. Ши бѣнѣ чеरѣзилѣ єстѣпѣпемамѣтѣ
илѣтѣ тѣлѣ тѣлѣ дѣ ламѣ, ши пѣмжнѣтъи дѣлѣ
и вѣтѣ тѣлѣ тѣлѣ дѣ хѣрѣ. Свѣтѣ дмннѣлѣ лаѣннѣлорѣ
тѣлѣ тѣлѣ тѣлѣ дѣ хѣрѣ.

Biblia, 1688, pag. 146, col. I

ieși cătră tine și pren ſapte căi vor fugi de cătră fața ta.

8. Să trimiță Domnul pre tine blagoslovenia întru cămăriile tale și întru toate unde vei pune mîna ta preste pământul carele Domnul Dumnezeul tău dă tîie.

9. Să te rădice Domnul Dumnezeul tău luiș norod sfînt, în ce chip s-au jurat părinților tăi, de vei asculta glasul Domnului Dumnezeului tău și vei merge în calea lui.

10. Si te vor vedea pre tine toate limbile pământului, căce numele Domnului s-au numit pre tine și să vor tîme de tine.

11. Si te va îmulți pre tine Domnul Dumnezeul tău spre bune, spre nașterile pîntecelui tău și spre nașterile dobitoacele tale și spre roadele pământului tău, pre pământul tău carele au jurat Domnul părinților tăi să dea tîie.

12. Deschiză Domnul tîie comoara lui cea bună, ceriul să dea ploaie pământului tău în vrîmea lui, să blagoslovească toate faptele mînilor tale; și să împrumutezi la limbi multe, iară tu să nu te împrumutezi și vei stăpni tu limbi multe, iară pre tine nu vor stăpni.

13. Să te puie Domnul Dumnezeul tău întru cap și nu la coadă și vei fi atunce deasupra și nu vei fi dedesupt, de vei asculta poruncile Domnului Dumnezeului tău cîte eu poruncescu tîie astăzi a păzi și a face.

14. Să nu ieși den toate cuvintele care eu poruncescu tîie astăzi, în direcția au în stînga, să mergi după dumnezii străini să slujăști lor.

15. Si va fi de nu vei asculta glasul Domnului Dumnezeului tău să păzești și să faci toate poruncile lui cîte eu poruncescu tîie astăzi, vor veni preste tine toate blestemele acăstea și te vor apuca pre tine.

16. Blestemat tu în cetate și blestemat tu în țarîne.

17. Si blestamate jînțiile tale și rămașile tale.

18. Blastemate nașterile pământului tău și roadele pământului tău, cerezile boilor tăi, turmele oilor tale.

19. Blestemat tu, cînd vei intra înlăuntru, și blestemat cînd vei ieși.

20. Să trimiță Domnul lipsa și foamea și topirea preste toate unde vei pune mîna ta, cîte vei face, pînă unde te va surpa pre tine și pănă te va pierde de pripă, pentru cîte rîle meșteșuguri ale tale, pentru căce m-ai părăsit pre mine.

21. Să lipească Domnul la tine moartea, pănă te va topi de la pământul la carele între tu acolo înlăuntru ca să moștenești pre el.

22. Să te bată Domnul cu lipse, și cu înfierbenteală, și friguri, și cu price, și cu ucidere, și cu stricăciune de vînt, și cu gălbenaarea, și să te gonească pre tine pănă unde te vor pierde pre tine.

23. Si va fi ceriul ce iaste pre capul tău, de aramă, și pământul dedesuptul tău, de hier.

24. Să de Domnul ploaia pământului tău prah și țărină, den ceriu să/ va pogorâ preste tine pănă te va zdrobi și pănă te va

Ms. 45

Ms. 4389

Versiunea modernă

înnaintea fêci tale; pre o cale vor ieși cătră tine și pren 7 căi vâr fugi de cătră fața ta.

8. Să trimijă Domnul pre tine blagoslovenia întru cămările tale și întru toate unde vei pune mâna ta preste pământul carele Domnul Dumnedzău dă jie.

9. Să te rădice Domnul Dumnedzău tău și nărodu svântu în ce chip s-au jurat părinților tăi, să vei asculta glasul Domnului Dumnedzăului tău și vei merge întru căle lui.

10. Să vor vedea pre tine toate limbile pământului, căce numele Domnului s-au chiemat pre tine și să vor tâme de tine.

11. Să te va înmulți pre tine Domnul Dumnedzău tău spre bune, spre nașterile pântecelui tău și spre nașterile dobitoacelor tale și spre roadele pământului tău, pre pământul tău carele au giurat Domnul la părinții tăi să dă jie.

12. Deschidză Domnul jie vîsteliul lui cel bun, ceriul să dea ploaie pământului tău în vrêmea lui sp blagosloasă toate faptele măinilor tale; și să împrumutedzi la limbi multe, iară tu să nu te împrumutedzi și voi stăpni tu à limbi multe, iară jie nu vor stăpni.

13. Să te pui Domnul Dumnedzău tău întru cap și nu li coadă și vei fi atuncia deasupra și să nu fii dedesupră, să vei asculta poruncile Domnului Dumnedzăului tău căte cu poruncescu jie astădzi a păzi și a face.

14. Să nu ieși den toate cuvintele carele eu poruncescu jie astădzi, în dreapta au în stînga, să mergi după dumnedzei strîni, să slujești lor.

15. Să va fi de nu vei audzi¹ glasul Domnului Dumnedzăului tău să păzești și să faci toate poruncile lui căte cu poruncescu jie astădzi, vor veni preste tine toate blăstările acăstea și te vor apuca pre tine.

16. Blăstămat tu în cetate și blăstămat tu în tarine.

17. Blăstămate adunările tale și rămășișele tale.

18. Blăstămate nașterile pântecelui tău și roadele pământului tău, cerezile boilor tăi [și]² turmele oilor tale.

19. Blăstămatu cându vei intra în lontru și blăstămat cându vei ieși.

20. Să trimijă Domnul jie lipsă și pre foamea și topirea preste toate unde vei pune mâna ta căte vei face pân-unde te va surpu pre tine și <„pănă”³ te va pierde de sărgu pentru căle rîle deprinderi ale tale, pentru căce m-ai părisit pre mine.

21. Să lipască Domnul la tine moartea pân-te va topi de la pământul carele întri tu acolo în lontru ca să-l măștenești pre el.

22. Să te bață Domnul cu lipsă, cu fierbințeală și cu friguri și cu price, și cu ucidere, și cu stricăciune de vrătu, și cu gălbenariu, și să te gonească pre tine pân-unde te vor pierde pre tine.

23. Să va fi ceriul ce-i preste capul tău, de aramă, și pământul dedesupră tău, de fier.

24. Să dea Domnul ploaie pământului tău, prah și jârnă den ceriu și va pogori preste tine, până te

pre o cale vor veni la tine și pre 7 căi vor fugi de fața ta.

8. Va trimite blagoslovenie și în casele tale și pre toate pre căte vei pune mâna ta, pre pământul care-l va da jie Domnul Dumnezeul tău.

9. Rădica-va pre tine Domnul Dumnezeul tău lui nărod sfînt, cum s-au jurat părinților tăi, deacea vei asculta glasul lui și vei umbla pre căile Domnului Dumnezezeului tău.

10. Să te vor vedea toate laturile pământului că se-au chiemat pre tine numele Domnului Dumnezezeului tău și bine.

11. Spre semințile pântecelui tău și spre roada⁴ dobitoacelor tale și spre roada pătrăi tale, pre pământul care se-au jurat Domnul părinților tăi că-i va da jie.

12. Dăscoperi-va jie Domnul comoara sa cea bună, ceriul va da ploaie pământului la vrêmea sa, ca să blagosloasă toate lucrurile măinilor tale; și vei împrumuta pre multe limbi, iar nu te vei îndatora și vei stăpni tu multe limbi, iar pre tine nu te va stăpni nimini.

13. Să te va pune Domnul Dumnezeul tău în cap iar nu în coadă și atunci vei fi dăsupra iar nu dădăsupt, numai de vei asculta poruncile Domnului Dumnezezeului tău căte-ți poruncesc cu jie astăzi, să le păzești și să le faci.

14. Să nu calci nici un cuvânt den căte poruncesc cu jie astăzi, nici spre dreapta, nici spre stînga să nu umblați după alți dumnezei streini, să slujești lor.

15. Iară deaca nu vei asculta glasul Domnului Dumnezezeului tău, să păzești și să faci toate poruncile lui căte poruncesc eu jie astăzi, veni-vor spre tine toate blîstêmile acăstea și te vor ajunge.

16. Blestemat vei fi în cetate, blestemat în câmp.

17. Blestamate arile tale și rămășișele tale.

18. Blestemată roada pântecelui tău, și sămănăturile pământului tău, și cirezile boilor și turmele oilor tale.

19. Blestemat tu când vei intra și blestemat când vei ieși.

20. Să va trimite jie Domnul lipsă și foamea și periculune spre toate spre cei vei pune mâna ta și spre ce vei lucra până te va potopi și până te va pierde degrab pentru faptele tale căle rîle, pentru că m-ai părisit.

21. Apropia-va Domnul moartea de tine până te va pierde de pre pământul de pre care vei să intri tu să-l iai.

22. Bate-te-va Domnul cu lipsă, și cu arsură⁵, și cu ger, și cu pripac, și cu ucidere, și cu vănturi stricătoare, și cu gălbenare și te vor goni până te vor pierde.

23. Să va fi ceriul desupră capului tău, de aramă, și pământul supt tine, de fier.

24. Da-va Domnul pământului tău ploaia, pulbere și jârnă va pogoră dem/ cer spre tine până

drum, dar vor fugi din fața ta pe șapte drumuri.

8. Domnul va trimite binecuvîntarea asupra ta, asupra grînelor tale și asupra a tot ceea ce săvîrșești cu măinile tale și te va binecuvînta în jara pe care jie-o dă Domnul Dumnezeu.

9. Domnul va face din tine un popor sfînt pentru el, aşa cum jie-jurat, dacă vei păzi poruncile lui și vei umbla pe căile lui.

10. Toate popoarele de pe pămînt vor vedea că porții numele Domnului și se vor teme de tine.

11. Domnul va face să sporească bunăstarea ta, înmulțind rodul pântecelui tău, rodul vitelor tale, rodul pămîntului tău, în jara pe care s-a jurat părinților tăi că jie-o va da.

12. Domnul jie va deschide minunata sa comoară, cerul, ca să dea la vremea ploaie pămîntului tău și să binecuvînteze tot ceea ce însăpăuesti cu măinile tale. Vei da împrumuturi multor popoare, dar tu nu vei lua împrumut.

13. Domnul va face ca tu să fii capul și nu coada; vei fi numai deasupra, iar dedesupră nu vei ajunge, dacă vei asculta poruncile Domnului Dumnezezeului tău, pe care jie le dau astăzi ca să le păzești și să le împlinești.

14. Să nu te abai de la nici unul din cuvintele pe care jie le poruncesc astăzi, nici la dreapta, nici la stînga să nu mergi după alți Dumnezei ca să le slujești.

15. Iar dacă nu vei asculta glasul Domnului Dumnezezeului tău și nu vei păzi și nu vei împlini toate poruncile și rînduile lui pe care jie le poruncesc eu astăzi, toate aceste blestemee se vor abate asupra ta și te vor lovi.

16. Blestemat să fii în cetate și blestemat să fii la câmp.

17. Blestemat să fie coșul tău și covata ta.

18. Blestemat să fie rodul pântecelui tău și rodul pămîntului tău, cirezile tale cu viței și turmele tale cu mici.

19. Blestemat să fii cînd vîi acasă și blestemat să fii cînd pleci de-acasă.

20. Să trimijă Domnul blestem, zbuțium și nenorocire asupra ta și asupra a tot ceea ce însăpăuesti cu măinile tale, pînă cînd vei fi nimicit și vei pieri numaidecât, pentru faptele tale rele și pentru că m-ai părisit.

21. Să te umple Domnul de ciuimă, pînă te va nimici din jara în care intră ca să o iezi în stăpînire.

22. Să te bață Domnul cu oftică, fierbințeală, friguri și arsuri, cu seccă, tăciune și rugină în grîne, care să te urmăreasă pînă vei pieri.

23. Cerul de deasupra capului tău să se prefacă în aramă, iar pămîntul de sub tine în fier.

24. Să prefacă Domnul ploaia din jara ta în praf, iar pulbera să cadă din cer/ asupra ta pînă te va

БА ПОГОРЖ ПРЕТЕ ТИНЕ, ПЫНЬ ТЕВА ЗДРОГИН ШИ ПЫ
НІГ ТЕКА ПІДАРДЕ. ДАВТЕ АМНХАЛ ТПРДЕ Ф
НАЙНІТІВ БРДЖМАШИАСОР ТИНЕ ПРЕ СОСКАЛЕ СІВ ЕШІН ^Ф
НАЙНІТІВ ЛОД, ШИ ПРДЕ ^Х, КІЛІН СІРФУСИ ДЕКСІПТРЕ
ФІЦА АСОР, ШИ ВЕЙ ФИ ФІРДУСИШІНРАДЕ РІПОЛАСЕ,
ДІПРІРҮЦІННЕ ПІВМЖНІТУЛАХН. ШИ БОРФН МАЦІЙ ^{КС}
БЕШІРІ МЖНІКАР ПАСІРДАСОР ТЕРІЛДҮНШІН ГАДІНННОСР
ПІВМЖНІТУЛАХН, ШИ НЫ БАФН ЧЕ СІЛА АПЕРЕ.
СІПТЕ БАСІПЕ АМНХАЛ КУЛ БАНА ЕГУГІПЕНЕСІСЕ АЛШЕ
ЗУПТУРН, ШИ КУЛ ІКЕ СІЛАХАПЕКІС ШИ МЖНІСЕРІМЕ
КАСІНУШЕ ПОЦІН БИНДЕКА. БАСІПТЕ АМНХАЛ ^{КИ}
КУЛ ДЕЗМЕТЕУННЕ ШИ КУЛ НЕВЕДІРІШІН ЕШІРНЕ ДЕ МИ
ТЕ. ШИ ВЕЙ ПИПІН АМІДАСРДІН, КУЛ АР ПІПІН ^{КД}
СІРСУЛ ^ФІРДУСИТУННБЕРІК, ШИ НУБЕЙ ^ФДЕРЕПТА ^{КІ}
НЛЕ ТАЛЕ, ШИ ВЕЙ ФИ АПУНЧІС НІПІПЕТУЛАХН ШИ ЖІ
ФОНДАХНЕ ПРЕТЕ ТІПАСЕ ЗІЛЕЛЕ, ШИ НЫ БАФН ЧЕ
ЛА ЧЕСТІЦ АЛЖУТЕ ЦІГЕ. МУЛРЕ ВЕЙ АДА ШИ АП
СІРСАП ОБА АДІВ ПРЕМ, КАСІВ ВЕЙ ЗІЛНІШИ НУКЕЙ
АПКІХН ^ФІРДАСА, БІЕ ВЕЙ СІДН, ШИ НЫ СОБЕЙ КУ
ЛІЧЕ ПРЕ АЛО. БИҢЕЛУЛЬ ТІПУС ІКІНГІАТ ^{КІ}ЖАНН
ТПЕТА. ШИ НУБЕЙ МЖНІКА ДЕНІРУС ^{ЕЛ}, МІРГАРІДА
ТІПУС ІКІНГІАТ ДЕЛА ТИНЕ, ШИ НУЦІСЕКА ^{ДА} ФИНАП,
ОНДЕ ТАЛЕ ^ФІПТЕ НЕПРІЛІПНІНАР ТІПН, ШИ НЫ БА
ФИ ЦІЕ ЧЕЛ ЧЕСТІЦ АЛЖУТЕ. ФНІН ТІПН ШИ ФІТ
ТІЛЕЕ ТАЛЕ ^ФІПТЕ КА АЛМЕС ^{МУ} АЛАТАС, ШИ ОКІН ТІПН
БОР ВЕДІР ^ФІРНІДАСЕ КА ЖДЕ ШИ НУБЕА ТУСТІВ МА
НА ТА. БЕҢІПУРНІЛЕ ПІВМЖНІТУЛАХН ТІПУС ШИ ^{ЛГ}
ТІПАСЕ ОСІПЕНЕЛЕС ТАЛЕ БА МЖНІКА АЛМЕС. КАРБ
НЫ ОШІН, ШИ ВЕЙ ФИ НІПІПЕТУЛАХН ШИ СІФІРЖА
ДІПАСЕ ЗІЛЕЛЕ. ШИ ВЕЙ ФИ ФІРДУСАПЕК, ^{ЛД}
ПЕНІРУС ВЕДЕРГАС ОІСНАСОУ ТІПУС КАРЕЛЕ ВЕЙ ВЕДІР.
СІРСАПТЕ АМНХАЛ КУЛАНІР РІС ПРЕТЕ ФЕНІКСИ, ШИ ЛЕ
ПРЕТЕ ПУЛПІС, КАСІНЧУ ПОЦІН СІПТЕ БИНДЕГІН ТІПУЗДЕ
ОУРМА ПИТОВЕЛОР ТАЛЕ ПІГЕНТІ КА КРІШЕПУС ТІПУС.
СІПТЕ АДІВ АМНХАЛ ПРЕ ТИНЕ ШИ ПРДЕ БОДРІН ТІП ^{ЛС}
ПРЕ КАРІЙ ВЕЙ ПУННЕ ПРЕ ТЕПННЕ, КА АЛМЕС КАРЕНУ
ОШІН ТІП ШИ ТІРІНЦІТ ТІПН, ШИ ВЕЙ ЕЛЖІН АІСО
АСО, АА ДІМІНГІЛ ЕСРЕННІ АЛДІМНЕ ШИ КА ПІСЕПРИ.
ШИ ВЕЙ ФИ АІКОЛЕС ^ФІРДУС ТІЖАЛІС ШИ ПІНАДІГ, ШИ ^{ЛБ}
ПЕКІСТЕ, АА ТІПАСЕ АЛМЕСДЕ АА КАРЕЛЕ ТЕБА ДІЧЕ
АМНХАЛ АІСОЛО. ОЗМЖНІЦУ МУЛДІПЕ ВЕЙ СІДІПЕ ^{ЛН}
АА КАМПУС, ШИ ПУЦІНЦУ ВЕЙ АДІЧУС, ПЕНІРУС КІРЧ
МІНЖНІСЕ ПРЕ ЖДЕ АЛКУССПЕДЕ. ВІЕ ВЕЙ РІСТЬ ^{ЛД}
ДН ШІНОБЕЙ АЛКІРДА ШИ ВІНН НУБЕЙ ГІФ НІЧЕ АТЕБЕЙ
БЕСЕГІН ДЕНІРУС АА ПЕНІРУС КІЖЕИ БА МЖНІКА ДЕСІПТ
ПРЕ А БІРМЕЛЕ. Маслінні борғні ^{ЦІ}, ^ФІРДУС ^Л м
ШЕ ХАПАРДЛЕ ТАЛЕ, ШИ КУ ОУНЧЕ ДЕ ЛЕМНУ НУПЕ
ВЕЙ ОУНЧЕ КІУНІН НУБА КУРБ Маслінна та. Фін та
ШИ ФІТПЕ ВЕЙ НАШЕ ШИ НУБОР ФИ ЦІС, ПЕНІРУС КІБ
БОР МІБІЧЕ ^ФІРДУС РЕСІМЕ. Толеңе изжіті єсі мб
ДЕН ЛЕМНУ АЛЕСТАЛЕ ШИ РІРДУРНІЛЕ ПІВМЖНІТУЛАХН ТІП,
АЕБА ТІПН ПІГЛІНПУС. Чел НЕМІРНІК КАРДАЕ МР
ЖЕСТЕ ^ФІРДУС ТИНЕ СЕБА СІХН ПРЕТЕ ТИНЕ СІВС СІ,
НУР ТІП ТЕВЕЙ ПОГСОРД ЖЕ ЖЕ. Аңестағе мб
БА ^ФІРДУМЫТА НІРТ ТІП ПРЕ ЕЛ НУБЕЙ ^ФІРДУМЫТА,
АҢЕСТА БАФН ^ФІРДУКАП, НІРТ ПІС ^ФІРДУС КОЛДР.
ШИ БОР БЕНИН ПРЕТЕ ТИНЕ, ТІПАСЕ БЛЕСТЕМЕЛЕС ^{МУ} МЕ
СІПБ, ШИ ТЕВЕЙ ГЕСІН ПРЕ ТИНЕ, ШИ ТЕВЕЙ ПРІНДЕ
ТІПН ВУНДЕТЕВА СІРПА, ШИ ПЫНГ ТІБЕАПА ^ФІРДЕ,

Biblia, 1688, pag. 145, col. II

pierde.

25. De-a-te Domnul tăiere ținătea vrăjășilor tăi; pre o cale să ieși ținătea lor și pre 7 căi să fugi de către față lor; și vei fi întru răschirare în toate împărățiile pământului.

26. Si vor fi morții voștri măncare pasărilor ceriului și gadinilor pământului și nu va fi cel ce să le apere.

27. Să te bată Domnul cu rana egiptenească la șezuturi și cu răue sălbatecă și mîncărime, ca să nu te poti vindeca.

28. Bată-te Domnul cu dezmeticiune și cu nevedere și ieșire den minte.

29. Să vei pipăi amiazăzi cum ar pipăi orbul într-un terec și nu vei îndrepta căile tale și vei fi atunci năpăstuit și jăfuindu-te preste toate zilele, și nu va fi cela ce să-ți ajute tie.

30. Muiere vei lua și alt bărbat o va avea pre ea; casă vei zidi, și nu vei lăcui într-însa; vie vei sădi, și nu o vei culâge pre ea.

31. Vițelul tău, junghiat înaintea tău, și nu vei mîncă dentru el; măgariul tău, jăfuit de la tine, și nu îl va da înapoi; oile tale, date nepriatilor tăi, și nu va fi îte cel ce să-ți ajute.

32. Fiii tăi și fetele tale, date la limbă alta, și ochii tăi vor vedea orbindu-se la ele și nu va putea mâna ta.

33. Veniturile pământului tău și toate ostenêlile tale va mîncă imba carea nu o știi, și vei fi năpăstuit și sfărîmat în toate zilele.

34. Să vei fi fluturătec pentru vederile ochilor tăi carele vei vedea.

35. Să te bată Domnul cu rană rea preste genunchi și preste ulpi, ca să nu poți să te vindeci tu den urma picioarelor tale până

36. Să te ducă Domnul pre tine și pre boiații tăi pre carii vei une preste tine la limbă care nu o știi tu și părinții tăi și vei sluji colo la dumnează streini la lămpă și la nistri.

37. Si vei fi acolo intru tîc și pildă și poveste la toate limbile carele te va duce Domnul acolo.

38. Sămânță multă vei scoate la câmpu și puțină vei aduce, pentru căci măncă prele lăcustele.

39. Vie vei răsădi și o vei lucra, și vin nu vei bea, nice te vei
ceseli dentru ea, pentru căci va mîncă de tot pre ea viâma.

40. Maslini vor fi tie încă într-o toată hotărâre tale, și cu un de-
mnu nu te veiunge, căci nu va cură maslina ta.

41. Fii și fete vei naște, și nu vor fi tie, pentru că vor mărgi
ru roibile.

42. Toate cîte ies den lemnul ale tale și rodurile pămîntului tău va topi pălitura.

43. Cel nem n c carele iaste întru tine se va sui preste tine
sus, iară tu vei pogor  jos, jos:

44. Aceșta te va împrumuta, iară tu pre el nu vei împrumuta; este va fi întru cap, iară tu întru coadă.

45. și vor veni preste tine toate blestemele acăștea și te vor i pre tine și te vor prinde păñă unde te va surpa și păñă te va arde / căci n-ai ascultat cuvintele Domnului Iisus Christos.

...gratia Domnului Dumnezeului tau, ca

Ms. 45

va zdobi și păna te va pierde [de sîrgu]³.

25. Dca-te Domnul tăiere înaintea neprietenilor tăi; pre o cale să iești înaintea lor și pre 7 căi să fugi de cără față lor; și vei fi întru răschirare în toate înpărățiiile pământului.

26. Și vor fi morții voștri măncare pasărilor cerului și gădinilor pământului și nu va fi cel ce să le aperă.

27. Să te bată Domnul cu rană egipțenească la ședzuturi și cu rău și gunoiește, ca să nu te poți vindeca.

28. Bate-te va Domnul cu fluturăciune⁴ și nevedere și ieșire den minte.

29. Și vei apăpa⁵ amiadăzi ca căndu are apipa orbul în întuneric și nu vei îndrepta căile tale și vei fi atuncia năpăstuit și jefuindu-te preste toate dzilele și nu va fi cel ce să-ți ajute șic.

30. Muiere vei lua și altu bărbat o va avea pre ea; casă vei zidi și nu vei lăcui într-însă; vie vei răsădi și nu o vei culge pre ea.

31. Vițălul tău jungheat înaintea ta și nu vei mânca dentru el; măgarul tău jecuit de la tine și nu și să va da înapoi; oile tale date neprietenilor tăi și nu va fi jec cela ce să-ți ajute.

32. Fiii tăi și fetele tale date la limbă alta și ochii tăi vor vedea tămpindu-să⁶ la ele și nu va putea mința.

33. Ieșirile pământului tău și toate ostenelele tale va mânca limbă care nu o știi, și vei fi năpăsătuit și înfrântu toate dzilele.

34. Și vei fi fluturătec pentru vederile ochilor tăi carele vei vedea.

35. Să te bată Domnul cu rană rea preste genunchi și preste pulpi, ca să nu poți să te vindeci tu de la urma picioarelor tale pînă la creștetul tău.

36. Să te ducă Domnul pre tine și pre boiarii tăi pre carii vei pune preste tine la limbă carca nu o știi tu și părinții tăi și vei sluij acolo la dumnedăzi strini, la lèmne și la pietri.

37. Și vei fi acolo întru pildă și tălcu⁷ și tălcu și poveste la toate limbile la carele te va duce Domnul acolo.

38. Sămănță multă vei scoate la cîmp și puțină vei să aduni, pentru căce va să măninece pret ele lăcustă.

39. Vie vei răsădi și vei lucra-o și vin nu vei bea, nice te vei veseli dentru ea, <pecatu>⁸ căce va mânca de tot pre ca viérmele.

40. Maslini vor fi jec întru toate hotărăile tale și cu untudeleme nu te vei unge, căce nu va cură maslina ta.

41. Fii și fete vei naște și nu vor fi jec, pentru că vor mîrge întru robine.

42. Toate <lémnele tale>⁹ căte-s de lemn și roadele pământului tău le va topi polegnită.

43. Cel neměnic carele iaste întru tine să va suis, sus, iar tu te vei pogoră gios, gios.

44. Acesta te va împrumuta, iar tu pre el nu-vei împrumuta; acesta va fi întru cap, iar tu întru coadă.

45. Și vor veni preste tine toate blăstămile acăstea și te vor goni pre tine și te vor prinde pînă unde te vor surpu și pînă te va pierde, căce n-ai

Ms. 4389

te va potopi.

25. Da-te va Domnul spre tăiere înaintea vrăjmașilor tăi; pre o cale te vei sui la dănsii, iar pre 7 căi vei fugi de față lor; și în răspînă în toate jările¹⁰ pământului vei fi.

26. Și morții voștri vor fi măncare pasărilor cerului și sciorilor pământului și nu va fi cine să le gonescă.

27. Bate-te va Domnul cu rana Eghipetului spre laturile trupului cu rău sălbatecă și cu puroi ca să nu te poți vindeca.

28. Bate-te va Domnul cu turbare și cu fluștura rea înimiții, și cu nepricopere și cu înfricoșarcă sfânturici.

29. Și vei pipi amădăzăi ca cel orb întru întuneric și nu vei găsi căile tale și vei fi atunci obisit și prădat în toate zilele și nu va fi cine să-ți ajute.

30. Lua-vei muiere și altul se va culca cu dânsa; zidi-vei casă și nu vei lăcui într-ânsa; sădi-vei vie și nu o vei culge.

31. Boul tău jungheat înaintea ta și nu vei mânca dentr-ânsul și măgarul tău va fi luat de la tine și nu și va mai da; oile tale vor fi date vrăjmașilor tăi și nu va fi cine să-ți ajute.

32. Feciorii tăi și fetele tale vor fi dați altor limbi și ochii tăi îi vor vedea scoțându-i afară și măna ta nu va avea tărie.

33. Creșterea pământului tău și osteneala ta o va mânca dentr-ânsul și măgarul tău va fi răpit în față și nu-l vei mai primi înapoi; oile tale vor fi date vrăjmașilor tăi și nu va fi nimeni să-ți vină în ajutor.

34. Fiii și fiicele tale vor fi date unui alt popor sub privirea tale și ochii tăi se vor topi de dorul lor, dar mînile tale vor fi fără putere.

35. Roadele pământului tău și ale întregii tale munci vor fi mărite de un popor pe care nu-l cunoști, iar tu vei fi tot timpul aspirit și zdrobit.

36. Fiii și fiicele tale vor fi date unui alt popor sub privirea tale și ochii tăi se vor topi de dorul lor, dar mînile tale vor fi fără putere.

37. Și vei fi acolo în privirea și în pilda și în povestea tuturor limbilor în carea te va duce Domnul Dumnezeu acolo.

38. Sămănță multă vei duce la cîmp, iar apoi vei aduce puțin, că o vor mânca lăcustele.

39. VII vei sădii și le vei lucra, iar vin nu vei bea nici te vei veseli dentr-ânsel, că le va mânca viermi.

40. Măslini vei avea în toate hotărăile tale, iar cu untudeleme nu te vei unge, că măslina ta va cură.

41. Naște-vei feciori și fete, iar înaintea ta nu vor fi, că se vor duce robii.

42. Toți copacii tăi și toată sămănătura cîmpului tău va topi răgina.

43. Și vinicul care iaste la tine se va înălța de tine sus, sus, iar tu vei pogoră mai jos.

44. Acela va împrumuta pre tine, iar tu nu vei împrumuta pre dânsul; și el va fi la cap, iar tu la coadă.

45. Și vor goni toate blăstămile acăstea asupra ta și te vor goni și te vor ajunge păna te vor pierde și te vor potopi, căci poruncile Domnului

Versiunea modernă

nimici.

25. Domnul te va lăsa să cazi înaintea vrăjmașilor tăi; Vei ieșii în întîmpinarea lor pe un drum și vei fugi din față lor pe șapte drumuri. Toate împăratările pământului se vor îngrozi de tine.

26. Leșurile tale vor ajunge să fie hirană tuturor pasărilor cerului și sfarților pământului și nu va fi nimenei să le alunge.

27. Să te bată Dumnul cu bubele Egiptului, cu râni pufoioase, cu rîu și cu pecingine, de care nu vei putea să te vindecă.

28. Să te bată Domnul cu nebunie, cu orbire și cu năucirea minții.

29. Înțeală vei bîjsii zina în amiaza mare așa cum bîjsbie orbul pe întuneric și nu vei avea spor pe drumurile tale. Zi de zi vei fi aspirit și jefuit și nu va nimeni să-ți vină în ajutor.

30. Te vei logodii cu o femeie, dar alt bărbat se va culca cu ea; vei zidi o casă, dar nu vei locui în ea; vei sădii vie, dar nu-vei culege roadele.

31. Boul tău va fi înjunghiat sub ochii tăi, dar nu vei mînca din el; măgarul tău va fi răpit în față și nu-l vei mai primi înapoi; oile tale vor fi date vrăjmașilor tăi și nu va fi nimeni să-ți vină în ajutor.

32. Fiii și fiicele tale vor fi date unui alt popor sub privirea tale și ochii tăi se vor topi de dorul lor, dar mînile tale vor fi fără putere.

33. Roadele pământului tău și ale întregii tale munci vor fi mărite de un popor pe care nu-l cunoști, iar tu vei fi tot timpul aspirit și zdrobit.

34. Și vei înnebuni în urma celor văzute de ochii tăi.

35. Să te bată Domnul cu bubelele pe genunchi și pe pulpe, de care să nu te poți vindeca și care să se întândă de la tălpile picioarelor pînă în creștetul capului.

36. Domnul te va duce pe tine și pe regele tău, pe care-l vei pune peste tine, la un popor pe care nu-l ai cunoscut nici tu, nici părinții tăi, și acolo vei slăbi altor dumnezei, de lemn și de piatră.

37. Toate popoarele la care te va duce Domnul se vor îngrozi de tine și vei ajunge de pomină și de batjocură.

38. Vei semăna multă sămănță pe cîmp, dar puțin vei culege, pentru că o vor mînca lăcustele.

39. Vei sădii vii și le vei lucra, dar nu vei culege nimic și nu vei bea vin, pentru că le vor mînca viermi.

40. În toată țara ta vor crește măslini, dar nu vei avea untudeleme ca să te ungi, căci măslinile vor pica din pomii tăi.

41. Ti se vor naște fii și fiice, dar nu vor fi ai tăi, pentru că vor fi duși în robie.

42. Dăunătoarele vor nimici toți pomii tăi și roadele pământului tău.

43. Străinul care trăiește la tine se va ridica tot mai sus peste tine, iar tu vei cobori tot mai jos.

44. El își va da împrumut, dar tu nu vei fi în stare să-i dai împrumut; el va fi capul, iar tu vei fi coada.

45. Toate aceste blestemele se vor abate asupra ta, te vor urmări și te vor lovi pînă cind vei fi nimicit, pentru că n-ai ascultat glasul Domnului Dumnezeu.

Biblia, 1688, pag. 147, col. I

să-i păzești poruncile lui și direcțările lui cîte au porîncit ţie.

46. Si vor fi întru tine sêmene și minuni și întru semenția ta pănă întru vîci.

47. Pentru căci n-ai slujit Domnului Dumnezeului tău cu bucurie și cu inimă bună pentru mulțimea a toate,

48. Si vei sluii vrăjmașilor tăi, pre carei îi va trimite Domnul Dumneazăul tău asupra ta, cu foame și cu săte și cu goliciune și cu lipse de toate. Si va pune preste tine lanțu de hier preste gâtul tău, până te va surpa de tot.

49. Si va aduce preste tine Domnul limbă de departe, de la marginea pământului, ca o pomire de vultur, limbă căriia nu-i vei auzi glasul,

50. Limbă fără rușine la obraz, care nu va lăuda fața bătrînului și pre cel tîmăr nu-l va milui.

51. Si va mîncă nașterile dobitoacelor tale și roadele pămîntului tău ca să nu lase iie grâu, vin, untdelemnui, cirezile boilor tăi și turmele oilor tale, până unde te va pîrde.

52. Si te va sfârîma între toate cetăile tale până să vor răsipi zidiurile cîle înalte ale tale și cîle tari pre carele tu ai nădejduit pre ele între tot pămîntul tău și te va chinui între toate cetăile tale carele au dat și Domnul Dumnezaul tău.

53. Si vei mîncă nașterile pîntecelui tău, carnea fiilor tăi și fetelor tale carele au dat și Domnul Dumneazăul tău, întru dodeiala ta și întru pedeapsa întru care te va chinui vrăjmașul tău.

54. Cel moale întru tine și cel gîngăș foarte va deochea cu ochiul lui pre fratele lui și pre muiereea cea dentru sănul lui și feciorii cei rămași carii vor rămăneea lui

55. Ca să dea unuia dentru ei den trupurile fiilor lui den carele va mînca, pentru ca să nu-i rămîne lui nemică la nevoie și întru primejdia ta întru carea te vor chinui vrăjmașii tăi întru toate cetățile tale.

56. Si cea moale intru voi si cea gingasa foarte, caria n-au luat ispită piciorul ei a călcat pre pămînt pentru gingăsie și moliciune, va deochea cu ochiul ei pre bărbatul ei, pre cel dentru sîmul ei, și pre fecior și pre fata ei,

57. *Și fetișoara ei, ceea ce au ieșit pren coapsele ei, și fiul ei pre carele va naște, pentru căce va mâncă de tot pre acêtea, pentru lipsa a toată, pre ascunsu, întri nevoia și întri primejdia care te va chinui vrăjmașul tău întru toate cetățile tale.*

58. De nu veți asculta a face toate cuvintele legii aceștia, căle scise întru cartea aceasta ca să vă tâmești de numele cel cinsit și minunatul acesta, pre Domnul Dumneazăul tău.

59. Să va dovedi Domnul ranele tale și ranele semeniei tale, rane mari și minunate și boale râile și credințioase.

60. Si va întoarce asupra ta toată durerea Egliipetului cea rea, care te ferăiai de către fața lor și să vor lipi întru tine.

Ms. 45

ascultat glasul Domnului Dumnedzăului tău ca să-i păzești poruncile lui și dreptățile lui căte au porăn- cit ţie.

46. Si vor fi întru tine sârme și minuni și întru seminția ta până întru vîcii.

47. Pentru căce n-ai slujit Domnului Dumne- dzăului tău cu bucurie și cu inimă bună pentru mulțimea a toate,

48. Si vei sluji neprietenilor tăi pre carii va trimite Domnul Dumnedzăul tău asupra ta, cu foame și cu săde și cu goliciune și cu lipsa de toate. Si va pune preste tine lăunjur de hier preste gătu- tău până te va surpa de tot.

49. Si va aduce preste tine Domnul limbă de departe, de la marginea pământului, ca o pomire de vultur, limbă cărău nu vei audzi glasul ei,

50. Limbă fără rușine la obraz, carea nu va lăuda¹⁰ față bătrânelui, și pre cel tânăr nu va milui.

51. Si va mânca nașterile dobitoacelor tale și roadele pământului tău ca să nu lasc ţie grâu, vin, undudelemnii, cerezile boilor tăi și turmele oilor tale, până unde te va pierde.

52. Si te va sfârma întru toate cetățile tale până vor răsipi zidurile cele înalte ale tale și cetei tari pre carele tu nădăjduiești pre ele întru tot pământul tău și te va chinui întru toate cetățile tale carele au dat ţie Domnul Dumnedzăul tău.

53. Si vei mânca nașterile pântecelui tău, carneala fililor tăi și a fetelor tale carele¹¹ au dat ţie Domnul Dumnedzăul tău, întru supărarea ta și întru primejdia [ta]² întru carea te va chinui neprietenul tău.

54. Cel moale întru tine și cel gingăș foarte va dăochea cu ochiul lui pre fratele lui și pre muierăea cea dentră sănul lui și feciorii cei rămași carii vor rămânea lui

55. Ca să dea unuia dentru ei den peljeșele fililor lui den carele va mânca, pentru ca să nu-i rămâne lui nice întru îngustare¹² [și]² și întru primejdia ta întru carea te vor chinui neprietenii tăi întru toate cetățile tale.

56. Si cea moale întru voi și cea gingăș foarte, căruia n-au luat îspita piciorul ei a călca pre pământ pentru gingășie și moliciune, va dăochea cu ochiul ei pre bărbatul ei, pre cel dentră sănul ei și pre fecior și pre fata ei,

57. Si fetișoara ei, ceea ce au ieșit pre stânghele ei, și fiul ei pre carele va naște pentru căce va mânca de tot pre acêtea pentru lipsa a toate, pre ascunsu, întru dodecală¹³ și¹⁴ întru primejdia¹³ carea te va chinui neprietenul tău, întru toate cetățile tale.

58. Să nu veți asculta a face toate cuvintele a legii aceștia cele scrise întru carteă aceasta ca să vă temeți de numele cel cinsti și cestu minunat acesta, pre Domnul Dumnedzăul tău,

59. Si va slăvi Domnul ranele tale, și ranele seminției tale, rane mari și minunate și boale răle și credincioase.

60. Si va întoarce asupra ta toată durere Egiptului cea rea, carea te feresci de către față lor și să vor lipi întru tine.

Ms. 4389

Dumnezeul tău n-ai păzit, nici glasul lui n-ai ascultat, nici direptațile lui căte au porânct ţie.

46. Si vor fi întru tine sârme și minuni și în seminția ta până în veci.

47 [46] Căci n-ai slujit Domnului Dumnezeului tău cu bucurie și cu inimă bună pentru toate mulțimile bunățăilor,

48. Ce vei sluji vrăjmașilor tăi, celor ce-i va trimite Domnul Dumnezeul tău asupra ta, cu foame și cu săde și cu goliciune și cu lipsă de toate. Si va pune jug de fier pre cerbea ta până te va surpa de tot.

49. Si va aduce Domnul asupra ta limbă de departe, de la marginea pământului, ca o pomire de vultur, limbă cărău nu-i vei înțelege graiul,

50. Limbă cu obraz fără de rușine, carea nu se va rușina de fața celui bătrân, nice-i va fi milă de cel tânăr.

51. Si va mânca prăseala dobitoacelor tale și sămânăturile pământului tău până nu va rămânea ţie grâu, nici vin, nici undelemnii, nici vor rămâne cirezile boilor tăi, nici turmele oilor tale, până nu se vor potopi toate.

52. Si te vor pierde întru toate cetățile tale până se vor dărâdăcina toate zidurile tale cele înalte și tari în care te nădăjduiești tu în toată țara ta și te va năcăji în toate cetățile tale care au dat ţie Domnul Dumnezeul tău.

53. Si vei mânca roada pântecelui tău, carneala feciorilor tăi și a fetelor tale care și-i va da Domnul Dumnezeul tău, întru nevoia ta și întru scărba cu care te vor năcăji vrăjmașii tăi.

54. Voinicul cel frumos și gingăș foarte dentru voi va rănni cu ochiul său spre fratele său și spre carica iaste a sănului lui și feciorilor lui celor ce-i vor rămânea

55. Ca să-i dea lui unul dentră-ănsii, den carneala feciorilor săi să mânânce, căci că n-au rămas lui nimic întră răotatea ta în carea te năcăjăsc vrăjmașii tăi în toate cetățile tale.

56. Iar muierăea cea tânără dentru voi și cea gingășă foarte, al cărui picior nu se-au dăprins să calce pre pământ, pentru tinericele ei și pentru frumusețea gingășiei ei va rănni ochiul ci spre bărbatul ei care iaste în sănul ei și feciorului ei și feci ei,

57. Si celui ce au ieșit den dășărturile¹⁰ ei și fiului ei celui ce-l au născut să-i mânânce, ea întră ascuns, pentru multă lipsă a ei și pentru răotatea și năcăjirea cu carea te va supăra vrăjmașul tău în toate cetățile tale.

58. Deacă nu veți asculta să facă toate cuvintele legii aceștia cele scrise întru carteă aceasta și să vă temeți de numele cel cinsti și cestu minunat al Domnului Dumnezeului tău,

59. Si va înmulți ranele tale și ranele seminției tale, rane mari și minunate și boale răle și dureți credincioase.

60. Si va crește pre tine toată durerea egiptenească cea rea, de carea te îngrozai tu și se va apropiia/ de tine.

Versiunea modernă

zeului tău și n-ai păzit poruncile și rinduiciile lui, săa cum ţi-a poruncit.

46. Ele vor fi pe vecie un semn și o minune pentru tine și pentru urmășii tăi.

47. Deoarece, cind aveai de toate din belșug, n-ai slujit Domnului Dumnezeului tău cu bucurie și cu inimă recunoșcătoare,

48. Va trebui să slujești vrăjmașului tău, pe care Domnul il va trimite asupra. Vei suferi de foame și de sete, vei rămâne gol și vei duce lipsă de toate. El nu va pune pe gât un jug de fier, pînă te va nimi.

49. Domnul va aduce de departe, de la marginea pământului, un popor care se va prăvăli asupra ta ca un vultur, un popor a căruia limbă nu o vei înțelege,

50. Un popor cu înșăpășarea cruntă, care nu îi prețuiește pe bătrâni și nu are milă față de copii.

51. El va minca rodul vitelor tale și rodul pământului tău, pînă vei fi nimicit; nu-ți va lăsa nici grîne, nici vin, nici undelemnii, nici viții din cirezile tale, nici micii din turmele tale, pînă te va duce la pieire.

52. Si te va împresura în toate cetățile tale, pînă cind vor cădea zidurile tale înalte și întările în care și-ai pus nădejdea pe tot cuprinsul țării; te va împresura în toate cetățile tale, în toată țara pe care și-a dat-o Domnul Dumnezeul tău.

53. Cind vei fi încercuit de vrăjmași, și vei fi la strîmtoare și la nevoie, vei ajunge să mânânci rodul pântecelui tău, carneala fililor și fiicelor tale, pe care și-i-a dăruit Domnul Dumnezeul tău.

54. Bărbatul tău cel blînd și gingăș se va uita cu ochi răuvoitori la fratele lui, la soția pe care a ocrut-o la sănul lui și la ceilalți copii care i-au mai rămas

55. Si nu va împărti cu ei carneala din copiii săi pe care îi mânâncă, pentru că lui nu-i mai rămîne nimic, la strîmtoare și la nevoie, cind vei fi încercuit de vrăjmașii tăi în toate cetățile tale.

56. Femeia ta cea blîndă și gingășă care, în alinătoare și răsfățul ei nu s-a incumeta să calce cu piciorul pe pămînt, se va uita cu ochi răuvoitori la bărbatul ei, care s-a odihnit la sănul ei, la său și la fîica ei,

57. La fătul ei, care a ieșit din coapsele sale și la copiii pe care îi va naște; căci din lipsă de toate, îi va minca pe ascuns, la strîmtoare și la nevoie, cind vei fi încercuit de vrăjmașii tăi în toate cetățile tale.

58. Dacă nu vei păzi și nu vei împlini toate cuvintele acestia legi, scrise în carteă aceasta, și nu te vei teme de acest nume slăvit și înfricoșător, „Domnul Dumnezeul tău“.

59. Atunci Domnul va arunca asupra ta și asupra urmășilor tăi plăgi neînchipuite, plăgi grele și îndelungate, precum și boli rele și stăruitoare.

60. El va aduce din nou peste tine toate molii- mele Egiptului, de care și era groază și care se vor lipi de tine.

115

тре пінне . Ши тóлпти бóлла ши тóлптира́ 24
на чé нé є скрісю ши тóлпти чé є скрісю фíрх кá
тібкéуїн лнéшїк бá лдччє дмнчáл леçпра та пz
нп тéтеба пїїб҃ре . Ши веци ртолпти, фíрх 25
нчмпра пччннз, пенпти рквнн іжнди ерлцн ка
сптбсле чéначн фíрх мчлчнмез, коги на цн а
екхлпти глаçчлл дмнчáлн дмнчéулахн вострх .
Ши бафк ачкéнні саx веçелнти дмнчáл прé бои ка 26
сбвп фáкк сине бáсю, ши сбвп фмчлческ тpé
кои, аша спбв веçелн дмнчáл прé бои спбв схрп
прé бои, ши веци рпднка дедлл пмчннпчлл аа ка
реле бои мбчвчики флгвхнпрх акоас, ка спла мо
щеници прé ёа . Ши тевба счмпти прé ти 27
не дмнчáл дмнчéулахн тpéлл аа тобле лнмннле дн
мчлчннпрх пчмажнпчлн пбнз фмчлчнпчлн, ши
вен схлпти акоас аа лнци дмнчстн аа лнци ши
аа пїїпти, прé кáти на чїпти (8) ши пбчннпчлн .
Гáз ши фíрх лнмннле дтблл нчтеба счмпхн, 28
нчннспбв фáкк спбв оўрмен пччннпчлн пччн, ши
вá дл дмнчáл акоас аа ннмнпрх мчлчннпрх, ши сбв
лнмннпрх, ши схрпте топнпти . Ши бафк 29
вннца та спжнхзратб днннннпрх сокнаю тби,
ши певен 7бмे 5сва ши нодпти ши нчбен крб
дбвбеснпти паке . Днннннпця вен знне кум сб
афес фáкк сарб з ши сарб вин знне кум сбвр сб
фале днннннпця з дефрика нннннпти паке, де кáре
тевен спбмажнпти, ши днн веçнннпти сокнаю тби
кáрора вен берд . Ши тевба фтольче дмнчáл 30
дмнчéула аа егнппти нx вáсю, ши фíрх калб кáрб
амзпн нчбен ман лдччое аа соман берд фкп
прé л, ши вбвбеснпти акоас аа вржмашн вó
шн фíрх саçчи, ши фíрх саçчи, ши чéлл
фи чéлл зе спбв агоннаеск .

К А П КО

уфспбв сжнптк чбннпти фтегрдчннпц, 2
карен аа порхннпти дмнчáл лнч мовен,
сп фтптрфеск фінлор лнч ғернлор, 3
тпрх пчмажнпчлн мобас, фтптрфеск фтегр
дчннця кáре аа фтегрдчнпти лсор лахорн .
Ши кемп мовен пре тóчи фтой лнч ғернлор ши
зннс киптре фнншн, вон аици веçчупти тошите
какпе аа фтегрдчнпти дмнчáл вострх фпз
мжнпчлн егнппти пччн, 4 ғннннпти вострх лнч
флрасон, ши тпчтпчлр саçчи, ши мп
пчмажнпчлн лнч . Нспнптиле убле марн ка
реле аа вжчупти сокн тиъ, сбмннле ши миин
нина чбле марн лнчбл мжна тиъ таrе, ши ер
цдл чéлл налп . Ши наx дат дмнчáл дмнч
зéу вака пнемт спбннц ши сокн сб веçнпц, ши
оўрени спбхннпц пкнн фжсас ачката .
Ши бафк фрхсе пре бои, м, деснн фпчтпти, нx
саx веçнпц ханннае вострх, ши чнсбаптеле боя
спбв нчбен реса деса пнчбаптеле вострх .
Пжннннц мжннпти, вин, ши рактн наx спбчп,
5 пенпти каспекннпчики каспекннпчики дмнч
дмнчeула вострх . Ши аици веçнпти пкнн
асокн ачката ши аа ғнншн, сбвнн фтптрфеск
еесбончлн ши сбвнн фтптрфеск вакннпчлн, 6
тилпннпк беçлпти кв фпчтпти . Ши ммь

Biblia, 1688, pag. 147, col. II

61. Si тоатă boala și тоатă rana ce nu e scrisă și тоатă ce e scrisă întru cartea legii aceștia va aduce Domnul asupra ta, păna ce te va pierde

62. Si veți rămânea întru număr puținu, pentru căci cind erați ca stîlele ceriului întru multime căci n-ai ascultat glasul Domnului Dumnezeului vostru.

63. Si va fi în ce chip s-au veselit Domnul pre voi ca să vă facă bine voao și să vă înmulțască pre voi, așa să va veseli Domnul pre voi să vă surpe pre voi. Si veți rădica de la pămîntul la carele voi mérgeji înlăuntru acolo ca să-l moșteniți pre el.

64. Si te va semăna pre tine Domnul Dumnezeul tău la toate limbile, den marginea pămîntului păna în marginea lui. Si vei sluji acolo la alți dumnezăi, la lêmne și la pietri, pre carii n-ai știut tu și părinții tăi.

65. Iară și întru limbile acèleia nu te va odihni, nice să va face stare urmei piciorului tău. Si-ți va da Domnul acolo inimă măhnită și ochi lipsind și suflet topit.

66. Si va fi viața ta spînzurată dennaintea ochilor tăi și te vei teme zioa și noaptea și nu vei crede vieții tale.

67. Dimineata vei zice: «Cum oare s-ar face sară!» și sară vei zice: «Cum oare s-ar face dimineată!», de frica inimii tale de care te vei spămînta și den vedeniile ochilor tăi cărora vei vedea.

68. Si te va întoarce Domnul Dumnezeu la Eghipet cu vase și întru calea carea am zis: «Nu veți mai adaoge a o mai vedea încă pre ea!». Si vă veți vinde acolo la vrămajii voștri întru slugi și întru slujnice și nu va fi cel ce să va agonisască.”

CAP 29

1. Acêstea sunt cuvintele fâgăduinței carei au poruncit Domnul lui Moisi să întărească fiilor lui Israel întru pămîntul Moav, fără de fâgăduință care au fâgăduit lor la Horiv.

2. Si chemă Moisi pre toți fiili lui Israel și zise cătră dănsii: „Voi ați văzut toate cîte au făcut Domnul Dumnezeul vostru în pămîntul Eghipetului, înaintea voastră, lui faraon și tuturor slugilor lui și la tot pămîntul lui,

3. Ispitile cîte mari carele au văzut ochii tăi, sîmnele și minunile cîte mari acèleia, mîna cea tare și brațul cel nalt.

4. Si n-au dat Domnul Dumnezeu voao inemă să ști și ochi să vede și urechi să auzi păna în zioa aceasta.

5. Si v-au adus pre voi 40 de ani în pustiu; nu s-au yechit hainile voastre și ciuboatele voastre nu s-au ros de la picioarele voastre.

6. Pînă n-ai mîncat, vin și rachiu n-ai băut, pentru ca să cunoașteți că acesta iaste Domnul Dumnezeul vostru.

7. Si ați venit păna la locul acesta, și au ieșit Sion, împăratul Esevonului, și Og, împăratul Vasanului, în timpinarea noastră cu războiu. [8] Si i-am/ bătut pre ei la războiu.

Ms. 45

61. Si toata boala si toata rana ce nu-i scrisa si toata ce-i scrisa intru cartea legii acesteia va aduce Domnul preste tine, până unde te va surpa.

62. Si veji rămâneca intru număr pușini, pentru căcă cind erați ca stălele cerului intru mulțime căcă n-ai ascultat glasul Domnului Dumnedzăului vostru.

63. Si va fi în ce chip s-au veselit Domnul pre voi ca să vă facă bine voao și să vă înmulțească pre voi, așa să va veseli Domnul pre voi să vă surpe pre voi. Si veji rădica [de sărgu]² de la pământul la carele voi mergeți fără acolo ca să-l moștenești pre el.

64. Si te va sămăna pre tine Domnul Dumnedzăul tău la toate limbile, den marginica¹⁶ pământului până în marginica [pământu]² lui. Si vei slui acolo la alii dumnedzăi, la lémne și la pietri, pre carii n-ai știut tu și părinții tăi.

65. Iar și intru limbile acelăia nu te va odihni nici să va face stare urmei piciorului tău. Si-ji va da Domnul acolo inimă invocată și ochi lipsindu și susțin topitor.

66. Si va fi viața ta spăndurată dînaintea ochilor tăi și te vei teme dzua și noaptea și nu vei crede vieții tale.

67. Dimineața vei zice: «Cum oare s-ar face sără» și sara vei zice: «Cum oare s-ar face dimineață», de frica inimii tale de carea te vei spământa și den vederile ochilor tăi cărora vei vedea.

68. Si te va întoarce Domnul Dumnedzău la Egiptul cu vase și intru calea carea am dizis: «Nu veți mai adaoce a mai vedea încă pre ea!» Si veji adaoce acolo către neprietenii voștri intru slugi și intru slujnice și nu va fi cel ce să vă agonișească.

CAP 29

CAP 29

1. Acesteia-s cuvintele făgăduinții cării au poruncit Domnul lui Moisi să întărească fililor Israël intru pământul Moav, fără de făgăduiță carea au făgăduit lor la Horiv.

2. Si chemă Moisi pre toți fiii lui Israël și dzise cătră însă: „Voi aji vădzu toate căte au făcut Domnul Dumnedzăul vostru în pământul Egiptului lui dînaintea voastră, lui farao și la toate slugile lui și la tot pământul lui,

3. Cercetările cele mari carele au vădzu ochii tăi, sémnele și minunele cele mari acelă <și> măna cea tare și brațul cel înnațu.

4. Si n-au dat Domnul Dumnedzău voao inemă să stă și ochi să vedeti și urechi să audizi până în dzua de astăzi.

5. Si v-au adus pre voi 40 ani întru pustii și nu s-au vechit hainele voastre și ciobotele voastre nu s-au ros de la picioarele voastre.

6. Păine n-ai mîncat, vin și amestecătu² n-ai băut, pentru ca să cunoaștești că Domnul Dumnedzăul vostru acesta-i¹.

7. Si aji venit până la locul acesta și ai ieșit Sion, împăratul Esévon, și Og, împăratul Vasanului, întru timpinarea voastră cu războiu. [8] Si i-am/ bătut pre ci la război.

Ms. 4389

61. Si toata slăbănogia și ranele cele ce nu sunt scrise și toate cele ce-s scrise în cărțile legii acesteia le va slobozi Domnul asupra ta, până te va potopi.

62. Si va rămâneca intru voi număr pușini, pentru căcă cind erați ca stălele cerului intru mulțime căcă n-ai ascultat glasul Domnului Dumnezeului vostru.

63. Si cum se veselia Domnul de voi când făceați voi bine, și să vă înmulțească așa se [ve] va veseli Domnul și când vă va potopi. Si veji perci de pre pământul de pre care vei mergeți voi acolo să-l luai.

64. Si vă va risipi Domnul Dumnezeul vostru întru toate limbile, deatră-o margine de pământ pără la ceea margine. Si acolo vei slui altor Dumnezei, celor de piatră și de lemn, cărora nu-i știu nici părinții tăi.

65. Si în limbile acelăia nu te va odihni, nici va fi aşăzămănt glezelor picioarelor tale. Si-ți va da Domnul acolo inimă aprinsă și ochi lipsind și suflet uscăcios.

66. Si va fi viața ta ca cum ară fi spănzurată înaintea ochilor tăi și te vei teme zioa și noaptea și nu vei crede vieții tale.

67. Si dimineața vei zice: «Oare cum se face scară!», iar scara vei zice: «Oare cum se face dimineață!», de frica inimii tale de carea te vei înfricoșa și de vedere ochilor tăi, căci vei vedea.

68. Si te va întoarce Domnul Dumnezeu în Egiptul în corabie și pre calca carea am zis că de acum nu veți mai adaoce a o vedea. Si vă veji da¹¹ acolo vrăjmașilor voștri în robi și în roabe, și să nu va fi cine să vă cumpere.“

Versiunea modernă

61. Domnul va abate asupra ta, de asemenea, toate bolile și toate plăgile care nu sunt scrise în carteacă acestei legi, pînă cînd vei fi nimicit.

62. Si veji rămâne pușini la număr, pentru că, atunci cînd erați ca stălele cerului de mulți, n-ai ascultat glasul Domnului Dumnezeului tău.

63. Așa cum Domnul s-a bucurat să vă facă bine și să vă înmulțească, tot așa se va bucura Domnul să vă nimicească și să vă străpească. Si veji fi simșu din jara în care mergeți ca să o luai în stăpînire.

64. Domnul Dumnezeul tău te va împrișta printre toate popoarele, de la o margine pînă la cecalătă margine a pămîntului. Acolo vei slui altor Dumnezei, din lemn și din piatră, pe care nu i-ai cunoscă nici tu, nici părinții tăi.

65. Întrucătă popoare nu vei avea parte de liniste și nici de un loc de repaus pentru tăpile picioarelor tale. Dominul îți va da o inimă zburăciată, privirea stinsă și sufletul scăpat.

66. Viața ta va atîrna în gol, vei fi cuprins de teamă și noapte și nu vei mai avea încredere în viața ta.

67. Dimineața vei zice: «De s-ar face odată scară!», iar scara vei zice: «De s-ar face odată dimineață!» din pricina spaimei care îți va cuprinde inimă și a priveliștei pe care o vei vedea cu ochii tăi.

68. Iar Domnul te va aduce pe corăbii înapoi în Egipt, pe un drum despre care îți spusesc: «Să nu-l mai vezi niciodată!» Acolo veji încerca să vă vîndeți vrăjmașilor voștri, ca robi și ca roabe, dar nu se va găsi nimeni ca să vă cumpere.“

CAP. 29

Legămîntul din jara Moabului.

1. Iată cuvintele legămîntului încheiat de Moise, așa cum i-a poruncit Domnul, cu fiii lui Israël în jara Moabului, în afara legămîntului pe care îl încheiască cu ei la Horeb.

2. Moise a chemat pe toți fiii lui Israël și le-a zis: „Ați văzut tot ceea ce a făcut Domnul sub ochii voștri, în jara Egiptului, cu faraon, cu toți curtenii lui și cu toată jara lui,

3. Marile încercări pe care le-ai văzut cu ochii tăi, semnele și minunile cele mari cu măna cea vîrtoasă și cu brațul cel năst.

4. Ce nu dăde voaoă Domnul inimă înclegătoare, nici ochi să vedeti, nici urechi să auziți până astăzi.

5.

5. Adus-ai pre voi 40 de ani pren pustic și hainele voastre nu se-au învechit, nici cizmele voastre nu se-au ros den picioarele voastre.

6. Păine nu aji mîncat, vin și alte băuturi tari nu aji băut, ca să știi că cu sănt Domnul Dumnezeul vostru.

7. Aji ajuns astfel pînă în acest loc, cînd Sihon, regele Hesbonului, și Og, regele Vasanului, au ieșit în întîmpinarea noastră la luptă. Noi însă i-am/ învins,

۲۰

Biblia, 1688, pag. 148, col. I

8. Si le-am luat pămîntul lor și am dat pre el cu sorțu lui Ruvin și lui Gad și la jumătate de neam al lui Manasii.

9. Să să păziți să faceți toate cuvintele făgăduinței aceștiai, să faceți pre-île, pentru ca să pricopeți toate cîte a făcut.

10. Voi ați stătut toții astăzi înaintea Domnului Dumnezeului vostru: începătorii de neamurile voastre, și bătrânamea voastră, și judecătorii voștri, și aducătorii de cărțile voastre, tot omul Israîl,

11. Si muierile voastre, si feciorii vostrui si cel nemembre ce e in mijlocul taberii voastre, den tăietorii de lemn al vostru până în purtătoriu de apă al vostru.

12. Să petreci întru făgăduința Domnului Dumnezeului tău și
întru blestemele lui căte Domnul Dumnezeul tău pune cătră tine
astăzi,

13. Pentru ca să te întărească pre tine luiș întru nărod și el va fi tie Dumnezeu, în ce chip au zis tie și în ce chip au jurat părinților tăi, lui Avraam, și lui Isaac și lui Iacob.

14. Si nu numai voao singuri eu puiu făgăduința aceasta și blestemul acesta,

15. Ce și celora ce-s cu voi astăzi aicea înaintea Domnului Dumnezeului vostru și celora ce nu-s cu voi aicea astăzi.

16. Căci voi săt cum am lăcuit în pămîntul Eghipetului și cum am trecut prin mijlocul limbilor, [17] pre carei ați trecut.

17. Si ată văzut urăciunile lor și chipurile lor, lemn și piatră, argint și aur, carele sînt lîngă ei.

18. Nu cumva cineva să fie întru voi bărbat au fămîie, au neam, au feliu oarecărui, au cuget s-au abătut de la Domnul Dumnezeul vostru, ca să meargă să slujască bozilor limbilor acelora; să nu cumva fie vreo rădăcină în sus răsărindu întru fiere și amărciune.

19. Si va fi de va auzi cuvintele blestemului acestuia si va povesti intru inema lui zicindu: «Pre dreptul sa mi sa facă mie, săcă intru rătăcirea inemii mèle voi merge», pentru ca sa nu piarză împreună cel păcălos pre cel fără de gresală.

20. Nu va vrea Dumnezeu să fie blându lui, ce încă atunce să
va ațță urgiă Domnului și răvnirea lui intru omul acela și să vor
ipi întru el toate blestemele făgăduinței aceștia, cîte scrise într
cartea legii aceștia, și va stinge Domnul numele lui dentru cel de
upt ceriu.

21. și va osebi Domnul pre el întru rîle dentru toți fiii lui Israîl, după toate blestemele făgăduinței ce e scris întru carteia legii aceștiaia.

22. și vor grăi semenția cēealătă, fiii noștri carei să vor
ădica după voi, și cel stren carele va veni den pămănt de departe, și
or vedea ranele pămăntului aceluia și boalele lui carele le-au
timis Domnul preste el,

23. Iarbă pucioasă și sare arsă; tot pămîntul lui nu să va
măna, nici va răsări, nici să va suui preste el/ tot vîrdele, în ce

Ms. 45

8. Si le-am luat pământul și am dat pre el cu sorțu lui Ruvim și lui Gaddi și la giumentate de neam a lui Manasî.

9. Si să păzii să faceti toate cuvintele făgăduinții aceștia, să faceti pre ele pentru ca să pricepeți toate că ați făcut.

10. Voi stați toți astăzi înaintea Domnului Dumnezeului vostru: căpătenile neamurilor voastre, și bătrâneimea voastră, și giudecătorii voștri, și aducătorii de cărțile voastre, tot omul Israel,

11. Si muierile voastre, și fețorii voștri și cel nemeric, celi ce-i în mijlocul taberii voastre, denăstor de lemnul ai vostru până în aducător de apă al vostru.

12. Să petreci într-o făgăduință Domnului Dumnezeului tău și într-o blâstămă lui căte Domnul Dumnezeul tău făgăduiește către cine astăzii.

13. Pentru ca să te întârcescă pre tine șiie într-o nărod și ei va fi sic Dumnedzău, în ce chip au dzis și ie în ce chip au giurat părinților tăi, lui Avraam și lui Isaac și lui Iacov.

14. Si nu numai voaoă sanguini cu pui făgăduința aceasta și blâstămă acesta,

15. Ce și celora ce-s cu noi astăzii aicea înaintea Domnului Dumnezeului vostru și celor ce nu-s cu noi aicea astăzii.

16. Căci voi ști cum am lăcut în pământul Egiptului, cum am trecut în mijlocul limbilor pre carele ați trecut.

17. Si aji vădzu urſiunile lor și idoli lor, lemnul și piatră, argintu și aur, care iaste pre dânsi.

18. Au doară să nu fie într-voi bărbat sau femeie, au neam, au fel oarecaruia, au cuget și au abăut de la Domnul Dumnezeul vostru, ca să margă să slujască bodziloz limbilor acelora, să nu cumva fie <într-voi, cincă> rădăcină în sus răsărindu într-hiere și amărițiu.

19. Si va fi să va audzi cuvintele blâstămului acestuia și va povesti într-o inima lui dicindu: «Pre dreptul să mi să facă mic, căce într-o rătăcirea inemică mèle voi merge», pentru ca să nu piardă înpreună cel păcălos pre cel far-greșeală.

20. Nu va vrea Dumnedzău și să primește rugă lui, ce încă atuncea să va ajuta urguia Domnului și răvârnică lui într-o omul acela și să vor lipi într-o toate blâstările făgăduinței aceștia, cele scrise într-o carte legii aceștia, și va stinge Domnul numele lui dentru cel de supu cer.

21. Si-l va usobi pre el Domnul într-o reie dentru toti fiul lui Israel după toate blâstările făgăduinței cei scrise într-o carte legii aceștia.

22. Si vor grăi seminția călătă, fiil noștri carei să vor rădica după voi, și cel străin carele va veni den pământu departe și vor vedea ranele pământului aceluia și boalele lui carele au trimis Domnul preste el,

23. Iarbă puicioasă și sare arsă, tot pământul ci nu să va sămâna, nice va răsări, nice să va sui preste el/ tot vîrdele, în ce chip s-au surpat

Ms. 4389

8. Si am luat părele lor și le-am dat într-o moșinare lui Ruvim și lui Gad și a jumătățe de seminție a Manasiei.

9. Deci să păzii toate cuvintele făgăduinței aceștia și să le faceți ca să pricepeți toate căte ați făcut.

10. Voi tot stață astăzi înaintea Domnului Dumnezeului vostru: boiai voștri și ai neamurilor, și bătrâni, și judecătorii, și cărturarii, și tot bărbatul lui Israel,

11. Muierile voastre, și fețorii voștri și vineticul care iaste în mijlocul taberii voastre, de la cela ce taic voaoă lêmne păna la cela ce vă aduce apă.

12. Să petreci într-o făgăduință Domnului Dumnezeului tău și în blestemul lui și în căte au făgăduit și Domnul Dumnezeul tău astăzi.

13. Ca să te aşazeți lui pre tine în nărod și el să fie și Dumnezeu, cum și-ai zis și cum se-ai jurat părinților tăi, lui Avram, lui Isaac și lui Iacov.

14. Si nu porâncesc cu numai voaoă făgăduința aceasta și blestemul acesta,

15. Ce și cestorlalii carei sănt cu voi aici înaintea Domnului Dumnezeului vostru și celor ce nu sănt astăzi aici cu voi.

16. Crez voi ști cum am petrecut în țara Egiptului și cum am petrecut pren țările care am trecut.

17. Si aji văzut urăciunile lor și idoli lor, lemnul și piatră, argintu și aur, care iaste pre dânsi.

18. Să nu cumva să fie într-voi voi vreau bărbat sau vreo muieră, sau vreau neam, sau vreo seminție, care să-și întoarcă inima de către Domnul Dumnezeul vostru și să meargă să slujască Dumnezelor limbilor acelora și să fie cumva într-o voi rădăcină carea să crească [19] fiere și amărițiu.

19. Si cind va auzi cuvintele blestemului, să gândescă în inima sa și să zică: «Pace va fi mie și voi umbra într-o înălțăciunea inimii mèle», să nu piarză cel păcălos pre cel nepăcălos depreună cu sine.

20. Că nu va vrea Dumnezeu să fie lui milostiv, ce atunci se va ajuta mănuia Domnului și râvna lui spre acel om, și se vor lipi de dânsul toate blestemele făgăduinței aceștia care sănt scrise în cărțile legii aceștia, și va piere Domnul numele lui den célé de supu cer.

21. Si-l va usebi Domnul spre rău dentre fețorii lui Israel după tot blestemul făgăduinței care iaste scris în carte legii aceștia.

22. Si va zice alt neam și fețorii voștri carei vor fi după voi și vineticii carei vor veni de dăpare, văzând rana acelui pământ și boalele lui care vor trimite Domnul pre dânsul,

23. Piatră și piatră puicioasă și sare să arză tot pământul lui ca mai mult să nu sémene, nice să răsăie, nice să crească dentr-ansul/ nici un fel de verdeajă,

Versiunea modernă

8. Le-am luat țara și am dat-o moștenire lui Ruben, lui Gad și unei jumătăți din seminția lui Manase.

9. Aveți grija să împliniți toate cuvintele acestui legămănt, ca să izbutiți în tot ceea ce faceți.

10. Astăzi stați cu toții înaintea Domnului Dumnezeului vostru: căpătenii neamurilor voastre, și bătrâni, și judecătorii, și cărturarii, și tot bărbatul lui Israel,

11. Copiii voștri, femeile voastre și străinii care se află în taberele voastre, de la cel ce vă taie lemnele pînă la cel ce vă aduce apa.

12. Să-ți însușești legămăntul cu Domnul Dumnezeul tău, încheiat sub jurămînt. Domnul Dumnezeul tău încheie astăzi cu tine acest legămănt,

13. Împotrînicindu-te astăzi să fii poporul lui, iar el să fie Dumnezeul tău, așa cum și-a spus și cum a jurat părinților tăi Avraam, Isaac și Iacov.

14. Nu numai cu voi închei acest legămănt și acest jurămînt,

15. Ci și cu cei care stau astăzi cu voi aici înaintea Domnului Dumnezeului nostru, precum și cu cei care nu sunt astăzi aici cu voi.

16. Voi ști cum am trăit în țara Egiptului, cum am trecut și cum aju răzbit prin mijlocul popoarelor.

17. Si aji văzut urăciunile și idoli lor din lemn și din piatră, din argint și din aur, care se află la ele.

18. Să nu fie cumva printre voi vreau bărbat sau vreo femeie, sau vreau neam sau vreo seminție care astăzi să se abată în cuget de la Domnul Dumnezeul nostru și să meargă să slujească dumnezelor acelor popoare. Să nu fie cumva printre voi vreau rădăcină din care să răsăre otravă și pelin,

19. Cineva care, la auzul cuvintelor acestui jurămînt, să-lăudă în sinea sa zicind: «Mie îmi merge bine, chiar dacă voi urma porurile inimii mele îndărâtice», căci atunci păcătosul 1-ar duce la pierdere și pe cel nevinovat.

20. Domnul nu va ierta un asemenea om. Dimpotrivă, urgia și mina Domnului față de acest om vor fi atijate și toate blestemele scrise în carteia aceasta vor cădea asupra lui, iar Domnul va șterge numele lui de sub cer.

21. Domnul îl va despărți de toate semințile lui Israël, pentru ca să cadă asupra lui răul din toate blestemele legămăntului scris în această carte a legii.

22. Cei ce vor veni, copiii voștri care se vor ridica după voi, și străinii care vor veni dintr-o țară îndepărtată vor vedea plăgile din această țară și boala pe care Domnul le-a trimis asupra ei,

23. Tot pământul ei ars cu puicioasă și plin de sare, în care nu se mai poate semăna, din care nu mai răsare și nu mai crește/ nici un fel de verdeajă,

тотъ вѣрдатъ, чѣмъ кѣль сѧхъ вѣрпамъ со
домъ, ши гоморъ, юдама ши събіумъ
предъ кадре азъ вѣрпамъ дмнълъкъ мініе ши вѣхъ
юдъ азъ. Ши бѣгъ грѣхъ тѣлѣе дмнълъ
пенитъ кѣчъ азъ фогути дмнълъ юшъ пемжитъ.
людъ азъстъ, кадре жесте жижъ оутенъ азъстъ
маре. Ши боръ зѣнъ итъ азъ тѣлѣе фогути
дмнълъ азъ дмнълъ прорицаніе асъръ,
кадре азъ тѣлѣе прорицаніе асъръ кадре тѣлѣе
предъ юдъ пемжитъ юшъ єгунѣлъ. Ши мѣ рѣ
гаждъ азъ слѣпніе азъ дмнълъ спрѣнни ши сѧхъ
инніе ладъ, людъ нѣхъ юшъ итъ азъ фогути
чѣпъ лоръ. Ши сѧхъ оутенъ итъ мініе до рѣ
нѣхъ предъ пемжитъ людъ, касъ азъстъ престъ
єль, дѣпъ тѣлѣе слѣтѣмое фогути дмнълъ чѣлъ
спрѣ, дмнълъ леуетъ азъстъ. Ши рѣдникъ дмнълъ
предъ юдъ азъ пемжитъ людъ асъръ итъ мініе
ши сѧхъ оутенъ, ши сѧхъ спрѣнни маре фогути ши
нѣхъ сковъ предъ юдъ фогути пемжитъ кадре азъмъ.
Чѣлъ азъстъ людъ дмнълъ дмнълъ юшъ итъ, кадре
тѣлѣе дѣлъ людъ ши фогути людъ юшъ фогути,
касъ фогути тѣлѣе итъ мініе азъстъ.

К А П Л

и бағы дѣпъ че вѣръ фогути дмнълъ, 2
тѣлѣе итъ мініе азъстъ, гловенія ши
слѣтѣмъ, кадре азъ дмнълъ юшъ фогути
чѣпъ тѣлѣе, ши вѣнъ прѣнни фогути итъ мініе
и, фогути тѣлѣе пемжитъ дмнълъ, 3
тѣлѣе дмнълъ дмнълъ тѣлѣе людъ.
Ши тѣлѣе фогути кѣчъ дмнълъ дмнълъ тѣлѣе
ши кѣнъ азъстъ гласъ азъ дѣпъ тѣлѣе кадре
єзъ порѣнѣсъ ціе юшъ, дѣпъ тѣлѣе итъ мініе
та, ши дѣпъ тѣлѣе тѣлѣе вѣфлѣтъ тѣлѣе
ши бағиңдека дмнълъ пекате тѣлѣе, ши тѣлѣе
мишъ, ши тѣлѣе ши дмнълъ дмнълъ тѣлѣе людъ
касъ кадре тѣлѣе рѣшкірѣ дмнълъ дмнълъ тѣлѣе
людъ. Дѣвифа рѣшкірѣ та дѣнъ мѣрѣнъ
иѣ чѣрнлъ пинъ дмнълъ чѣрнлъ де азъодъ
тѣлѣе дмнълъ дмнълъ тѣлѣе, ши дѣлъ азъодъ
тѣлѣе людъ. Ши тѣлѣе гловенія дмнълъ дмнълъ тѣлѣе
тѣлѣе людъ дмнълъ кадре азъ мініе итъ
чѣпъ тѣлѣе, ши вѣнъ мініе предъ юдъ ши синеци
блѣде, ши мініе присосѣтъ тѣлѣе фогути, дѣлъ азъ
предъ тѣлѣе. Ши бағы дмнълъ
дмнълъ итъ тѣлѣе ши итъ мініе семинїи тѣлѣе, 5
ибѣши предъ дмнълъ дмнълъ тѣлѣе, дѣпъ тѣлѣе
итъ мініе та, ши дѣпъ тѣлѣе тѣлѣе вѣфлѣтъ тѣлѣе
пѣнпту кадре тѣлѣе. Ши бағы дмнълъ
дмнълъ тѣлѣе вѣфлѣтъ слѣтѣмое азъстъ
тѣлѣе тѣлѣе, ши предъ юдъ че азъ оутенъ предъ тѣлѣе
касъ тѣлѣе коннѣтъ предъ тѣлѣе. Ши тѣлѣе
тѣлѣе ши вѣнъ азъстъ гласъ дмнълъ дмнълъ тѣлѣе
ши дмнълъ тѣлѣе, ши вѣнъ фогути порѣнѣсъ людъ, кадре
єзъ порѣнѣсъ ціе юшъ. Ши тѣлѣе дмнълъ
чи дмнълъ дмнълъ тѣлѣе фогути тѣлѣе фогути
людъ тѣлѣе, фогути нащериле тѣлѣе вѣфлѣтъ тѣлѣе
ши фогути нащериле дознѣтъ людъ тѣлѣе, ши
тѣлѣе роздѣле пемжитъ людъ тѣлѣе, кѣчъ бағы
дмнълъ дмнълъ тѣлѣе сковъ вѣселѣсъ предъ тѣлѣе

спре

Biblia, 1688, pag. 148, col. II

chip s-au surpat Sodomul și Gomorul; Adama și Săvoim, pre
carele au surpat Domnul cu mănie și cu urgia lui.

24. Si vor grăi toate limbile: «Pentru căce au făcut Domnul
așa pământului acestuia? Carea iaste mănia urgiei această mare.»

25. Si vor zice: «Căce au lăsat săgăduința Domnului Dumne
zăului părinților lor care au pus părinților lor, cînd i-au scos pre ei
den pământul Eghipetului

26. Si mergind au slujit la dumnezei străini și s-au închinat la
ei, la carii n-au știut, nice au împărțit lor.

27. Si s-au urgisit cu mănie Domnul pre pământul acela, ca să
aducă preste el după toate blestemele săgăduinții cîle scrise în
cartea legii aceștia.

28. Si rădică Domnul pre ei de la pământul lor cu mănie și cu
urgie și cu scîrbă mare foarte și i-au scos pre ei într-alt pământ ca
și acum.»

29. Cîle ascunse, ale Domnului Dumnezăului nostru, iară cîle
aiavea, noao și feciorilor noștri în vîci, ca să faceți toate cuvinte
tele legii aceștia.

CAP 30

1. Si va fi după ce vor intra asupra ta toate cuvintele acêstea,
blagoslovenia și blestemul carele am dat înaintea fëtii tale și vei
priimi întra inema ta întra toate limbile unde te va răschira
Domnul Dumnezăul tău acolo.

2. Si te vei întoarce cătră Domnul Dumnezăul tău și vei
asculta glasul lui, după toate cîte eu poruncescu și astăzi, dintru
toată inema ta și dentru tot sufletul tău,

3. Si va vindeca Domnul păcatele tale și te va milui și iarăș
te va aduna dentru toate limbile la carele te-au răschirat Domnul
Dumnezăul tău acolo.

4. De va fi răschirarea ta den marginea ceriului până în
marginea ceriului, de acolo te va aduna Domnul Dumnezăul tău
și de acolo te va lua.

5. Si te va băga Domnul Dumnezăul tău la pământul carele
au moștenit părinții tăi și-l vei moșteni pre el. Si bine-ji va face și
mai de prisosit te va face decât pre părinții tăi.

6. Si va curăpi prenprejur Domnul inema ta și inema
seminjiei tale, să iubești pre Domnul Dumnezăul tău dentru toată
inema ta și dentru tot sufletul tău, pentru ca să trăiescă tu.

7. Si va da Domnul Dumnezăul tău blestemele acêstea preste
vrăjmașii tăi și pre cei ce au urit pre tine, care te-au gonit pre
tine.

8. Si tu te vei întoarce și vei asculta glasul Domnului Dum
nezăului tău și vei face poruncile lui cîte eu poruncescu și astăzi.

9. Si te va înmulți Domnul Dumnezăul tău întru toată, fapta
mînilor tale, întru nașterile pîntecelui tău și întru nașterile dobi
toacelor tale și întru roadele pământului tău, căce va întoarce
Domnul Dumnezăul tău să să veselească pre tine/ spre bune, în ce

Ms. 45

Sodomul și Gomorul, Adama și Sevoim, pre carele au surpat Domnul cu mănic și cu urgia lui.

24. Și vor grăi toate limbile: «Pentru că ce au făcut Domnul așă pământului acestuia? Carea iaste mănia urgiei această mare?»

25. Și vor dzice: «Că ce au lăsat făgăduința Domnului Dumnedzău părinților lor care au pus părinților lor, când i-au scos pre ei den pământ Egiptului

26. Și mergându au slujit la dumnedzăi striini și s-au închinat la ei, la carii n-au știut, nice, au împărțit lor.

27. Și s-au măniat cu urgie Domnul pre pământul acela; că să aducă preste el după toate blăstămile făgăduinței cîle scrise în carte legii aceștia.

28. Și-i rădică pre ei Domnul de la pământul lor cu mănic și cu urgie și cu scarăbă soarte mare și i-au scos pre ei întru altu pământu ca și acum.»

29. Cîle ascunse Domnului Dumnedzăului nostru, iar cîle neascunse noao și fiilor noștri în vîci, ca să facem toate cuvintele legii aceștia.

CAP 30

1. Și va fi după ce vor intra asupra ta toate cuvintele aceșteia, blagoslovenia și blăstămul cărele am dat înaintea făcării tale și vei primi în inima ta într-o toată limbile unde te va răschira Domnul Dumnedzăul tău acolo.

2. Și te vei întoarce cără Domnul Dumnedzăul tău și vei asculta glasul lui, după toate căte cu porințescu și astăzii, dintr-o toată inima ta și dintr-o tot susținut tău,

3. Și va vindeca Domnul păcatele tale și te va mului și iarăși te va aduna dintr-o toată limbile la cărele te-ai răschirat Domnul Dumnedzăul tău acolo.

4. Să va fi răschirarea ta din marginea cerului până în marginea cerului, de-acolo te va aduna Domnul Dumnedzăul tău și de acolo te va lăsa [Domnul Dumnedzăul tău].

5. Și te va băga Domnul Dumnedzăul tău la pământul cărele au moștenit părinții tăi și-i vei moșteni pre el. Și bine-ți va face și mai de prisosit te va face decât părinții tăi.

6. Și va curăji prenprejur Domnul inima ta și inima sămînticii tale, să iubești pre Domnul Dumnedzăul tău dintr-o toată inima ta și dintr-o tot susținut tău pentru, ca să trăiești tu.

7. Și va da Domnul Dumnedzăul tău blăstămile aceșteia pre neprietenii tăi, pre cei ce au urăt pre tine, carii te-ai gonit pre tine.

8. Și tu te vei întoarce și vei asculta glasul Domnului Dumnedzăului tău și vei face <toate>² porințele lui căte eu porințescu și astăzii.

9. Și te va înmulți³ pre tine Domnul Dumnedzăul tău într-o toată faptele măinilor tale, într-nașterile păntecelui tău și într-nașterile dobitoacelor tale și într-rodele pământului tău, căce va întoarce Domnul Dumnedzăul tău să se veslească pre tine/ spre bune, în ce chip s-au

Ms. 4389

buruiană, cum au răsturnat Sodomul și Gomorul și Adamul și Sevoimul care le provăli Domnul în urgia mănciei sale.

24. Și vor zice toate limbile: «Că ci au făcut Domnul așă aceștii jări? Ce urgie iaste a aceștii măni mari?»

25. Și vor răspunde zicind: «Căci că au lăsat făgăduința Domnului Dumnezeului părinților lor carea a făgăduit părinților lor, când i-au scos din țara Egiptului

26. Și au mers de au slujit altor dumnezei, carii nu i-au știut și se-au închinat lor și nu le-au dat nici unul dentr-ănsii nimic.

27. Și se-au măniat Domnul pre țara aceasta și au trimis pre dânsa după tot blestemul legii care iaste scris în cărțile făgăduinței aceștia.

28. Și-i rădică Domnul den țara lor cu scarăbă și cu urgie și cu mănic mare și i-au gonit într-altă țară și până acumă.»

29. Ascunse Domnului Dumnezeului nostru care sănătatea noao și feciorilor noștri, ca să facem toate cuvintele legii aceștia.

CAP 30

1. De-acii deacă vor veni asupra ta toate cuvintele aceșteia, blagoslovenia și blestemul care am dat înaintea făcării tale și și le vei aduce aminte în inima ta în toate țările în care te va răsipi Domnul Dumnezeul tău.

2. Și te vei întoarce cără Domnul Dumnezeul tău și vei asculta glasul lui, după toate căte porințescu și astăzii, tu și feciorul tău, cu toată inima și cu tot susținut tău,

3. Va curăji Domnul păcatele tale și te va mului și iar te va aduna de pren toate limbile den care te-ai fost răsipit Domnul Dumnezeu.

4. Măcar de te va fi răsipirea ta de la o margine de cer până la altă margine de cer, și de acolo te va strănge Domnul Dumnezeul tău.

5. Și te va lăsa și te va duce în țara carea o au lăsat părinții tăi și o vei lua. Și-ți va face bine și te va înmulți mai mult decât pre părinții tăi.

6. Și va curăji Domnul împrejur inima ta și inima semînticii tale, ca să iubești pre Domnul Dumnezeul tău din toată inima ta și din tot susținut tău, și să pozi și viu.

7. Și va da Domnul Dumnezeul tău blestemele aceșteia pre vrăjmașii tăi și pre cei ce te-ai urăt și pre cei ce te-ai gonit.

8. Iar tu te vei întoarce și vei asculta glasul Domnului Dumnezeului tău și vei face porințele lui căte porințescu și astăzii.

9. Și te va înmulți Domnul Dumnezeul tău între toate lucrurile măinilor tale, și în roada păntecelui tău, și în prăseala dobitoacelor tale, și în sămânăturile cîmpului tău, și se va întoarce Domnul Dumnezeul tău și se va veseli de tine/ cu

Versiunea modernă

ca după nimicirea Sodomei, Gomorei, Admei și Teboimului, pe care Domnul le-a zdrobotit în minia și în furia lui.

24. Atunci ei vor întreba, la fel ca și toate popoarele: «De ce a făcut Domnul așa ceva acestei țări? De ce această urgie și minică apără?»

25. Răspunsul va fi: «Pentru că au părăsit legămintul pe care Domnul Dumnezeul părinților lor i-a încheiat cu ei, cînd i-a scos din țara Egiptului

26. Și au început să slujească și să se închine altor dumnezei, pe care nu îi cunoscuseră pînă atunci și pe care Domnul nu i-a menit pentru ei.

27. De aceea Domnul s-a măniat cumplit pe această țară și a adus asupra ei toate blestemele scrise în această carte.

28. Apriș de minică și de o aprigă furie, Domnul i-a smuls din țara lor și i-a aruncat într-o altă țară, unde sînt și acum.»

29. Lururile ascunse sunt ale Domnului Dumnezeului nostru, iar cele descoperite sunt ale noastre și ale fiilor noștri pe veci, ca să ducem la împlinire toate cuvintele acestei legi.

CAP. 30

Întoarcerea acasă. Alegerea vieții.

1. Cînd se vor împlini pentru tine toate aceste cuvinte, binecuvîntarea și blestemul pe care îl le-ai dat spre alegere, și vei cugeta în inima ta asupra lor, acolo, între toate popoarele printre care te va risipi Domnul Dumnezeul tău,

2. Și cînd te vei întoarce la Domnul Dumnezeul tău și vei asculta glasul lui, tu și fiili tăi, din toată inima și din tot sufletul, întocmai cum îți poruncesc astăzii,

3. Chiar dacă vei fi risipit pînă la marginile cerului, Domnul Dumnezeul tău te va aduna de acolo și te va lăsa de acolo.

5. Domnul Dumnezeul tău te va aduce în țara pe care au stăpînit-o părinții tăi și vei intra din nou în stăpînirea ei. El îți va da bunăstare și te va înmulți mai tare decât pe părinții tăi.

6. Domnul Dumnezeul tău va tăia împrejur inima ta și inima urmășilor tăi. Atunci vei putea să-l iubești pe Domnul Dumnezeul tău din toată inima și din tot sufletul, ca să fiu viu.

7. Domnul Dumnezeul tău va îndrepăta toate aceste blesteme asupra vrăjmașilor tăi și a celor ce te-ai urăt și te-ai prigonit.

8. Iar tu te vei întoarce la Domnul Dumnezeul tău, vei asculta glasul lui și vei împlini toate poruncile pe care îl te dau astăzii.

9. Domnul Dumnezeul tău îți va da spor în tot ceea ce însăptuiești cu măinile tale și va înmulți rodul păntecelui tău, rodul vitelor tale și rodul pământului tău. Căci Domnul se va bucura din nou de tine/ spre binele tău, cum s-a bucurat de părinții

спрѣ вѣнѣ, фѣтекій съѣзжаніт прѣ поѣзжніціи гѣ.
Спѣ вѣнѣ лекчія гласъ дѣмнѣвъ дмнѣвъ уланъ тѣ,
съ пѣзѣніи ши съ фачи тѣлѣтъ поручнителе лѣнъ ши
директорицинае лѣнъ, ши же дѣнѣкнѣвъ аль чѣвѣ скри
се фѣтекій лѣнѣнъ лѣнѣнъ, съ пекенѣ фѣтекій кѣ
тѣтъ дмнѣвъ дмнѣвъ тѣлѣтъ фѣтекій тѣлѣтъ кѣ
ма тѣ, ши дѣнѣнѣ тѣлѣтъ съ фачи тѣлѣтъ тѣлѣтъ
ка Кіеву кѣ поручнїка альстата кѣре єхъ поручнїескѣнъ цѣ
астьнѣ кѣ жесте прѣ грѣхъ, ныне де пѣрѣте делати
бѣ не жесте. Нѣ фѣтекій жесте зинажнѣ чине сто
вѣ сънѣ фѣтекій ной фернѣ, ши събѣ дѣнѣнѣ носъ
гѣ ши дѣнѣнѣ премъ събомъ фаче ? Нѣкъ жесте
де чинѣтъ дѣмарѣ зинажнѣ кѣреле вѣтпрѣчъ, дѣнѣ нѣ
дѣ чинѣтъ дѣмарѣ, ши събѣ дѣнѣнѣ носъ ши дѣнѣ
дѣнѣ събомъ фаче ? Аѣроѣтѣ де тине
жесте кубажнѣтъ вѣтпрѣчъ фѣтекій гура тѣ, ши ф
тѣхъ именатѣ, ши фѣтекій мажнале тале, съ фачи
бѣ прѣ єль. Гѣтѣвъ кѣ дѣнѣ дѣтъ фѣтекій фѣцій
тѣлѣтъ аѣстѣнѣ, вѣтца ши мѣрѣтъ, гїнелешъ рѣвъ.
Си Гѣтѣ вѣнѣ лекчія тѣлѣтъ поручнителе дмнѣвъ дмнѣ
зпѣхъ вѣтпрѣчъ кѣтѣ єхъ поручнїескѣнъ цѣ аѣстѣнѣ,
съ пѣзѣніи прѣ дмнѣвъ дмнѣвъ тѣлѣтъ, съ оѣмѣнѣ
фѣтекій тѣлѣтъ имена лѣнъ ши съпѣзѣніи директ
тѣлѣтъ лѣнъ, ши вѣнѣ тѣлѣтъ, ши мѣлѣнѣ
вѣнѣ фи, ши тѣкѣ вѣнѣ дмнѣвъ дмнѣвъ тѣлѣтъ ф
тѣхъ тѣтъ пѣмѣнѣтъ, лакѣреле фѣтий аїкосъ сѣ то
шненеци прѣ єль. Ши дѣстѣвѣ пременѣ нинма
та шинѣвѣнѣ лекчія тѣлѣтъ, ши фїшажнѣ тѣтѣ тѣвенѣ ф
кина да дмнѣтъ спрѣтнїи ши венѣ слѣжнѣ лорѣ
Покеистѣкѹни аѣстѣнѣ вѣтѣнѣ кѣ жесте
ши нѣ кѣ зиинѣ мѣлѣтъ вѣтѣнѣ фаче прѣ пѣмѣнѣтъ,
кѣреле дмнѣвъ дмнѣвъ тѣлѣтъ дѣнѣ чѣвѣ, лакѣреле вѣ
тѣтѣнѣ фїшажнѣ аїкосъ, съ мѣщенѣнїи прѣ єль.
Мѣрѣтѣнѣтѣкѹни бѣлосъ аѣстѣнѣ прѣ чѣрнѣ ши прѣ пѣ
мѣнѣтъ, прѣ мѣлѣтѣ ши прѣ вѣтѣ, дѣтамъ ф
нинѣтѣ фѣцій тѣлѣтъ, вѣтѣнѣ ши даспѣтѣмѣнѣ,
ши лѣнѣ вѣтѣцъ пѣнѣтѣхъ ка сѣ тѣтѣнѣ тѣлѣтъ ши
семинїція тѣ. Сѣнѣнѣнїи прѣ дмнѣвъ дмнѣвъ
зпѣхъ, сѣ лекчія гласъ лѣнъ ши сѣтѣ цѣнѣ де
єль, пѣнѣтѣхъ кѣ альстата жесте вѣтца тѣ, ши де
лѣнѣтѣ зиленоѣ тѣлѣтъ, сѣ лѣнѣнѣнїи прѣ пѣмѣнѣтѣ
кѣреле аѣтѣтѣ тѣлѣтъ дмнѣвъ пѣрѣнїциарѣнѣ тѣлѣтъ лѣнѣ
ши лѣнѣ гїлакѣсъ, ши лѣнѣ аїкосъ сѣтѣ аѣтѣ лорѣ.

и сп
тес
ши
дес
пых

К А П ЛА
и спбжшн монсн грбннф Толпе кубн
теле лтвсптв, ктбръ тоцн фннлукн гран
шнзине кпвпти єн. Дес, ѩ, шнз, к,
дсанн, сжнп єз кпвпти, шнкнубон ман
пвпти рквп ср втрз флтвнтиш шн ср єз
єз лфртв, шн дмнхл зине кпвпти мине нубен ти
ч пре гсоданхл лтвспта. дмнхл дмнхл
тпвз чла чембрце фннлпти фбзин тале, азела
бл ворп лимене лтвспти фннлпти фбзин та
ле, шн бен мещени пре лле шн гусччя чембрце
фннлпти фбзин тале, рчкн кпн єз грбннф дмнх.
Шн ба фате дмнхл лорь рчкн кпн єз фбзин тале
еисоне, шн лукн сэгв, челор дон фппрацн ламорен
лорь, нариин ера де чнндф де гсоданн шн ппмжн

Biblia, 1688, pag. 149, col. I

chip s-au veselit pre părintii tăi.

10. Să vei asculta glasul Domnului Dumnezăului tău, să păzești și să faci toate poruncile lui și direcțiile lui și judecările lui cîte scrise în carteia legii aceștia, să te vei întoarce către Domnul Dumnezăul tău dentru toată inima ta și dentru tot sufletul tău.

11. Căce că porunca aceasta care eu poruncescu și astăzi nu iaste prea grea, nice departe de la tine iaste.

12. Nu în ceriu iaste zicînd: «Cine să va suui dentru noi în ceriu și să o aducă noao și auzind pre ea o vom face?»

13. Nice iaste decindea de mare zicînd: «Cările va trîce den noi decindea de mare și o va aduce noao și auzîndu-o pre ea, o vom face?»

14. Aproape de tine iaste cuvîntul foarte întru gura ta și întru inema ta și întru mâinile tale, să faci pre el.

15. Iată că am dat înaintea fății tale astăzi viața și moartea, binele și răul.

16. Iară de vei asculta poruncile Domnului Dumnezaului vostru, cîte eu poruncescu ţie astăzi, să iubeşti pre Domnul Dumnezaul tău, să umbli întru toate căile lui și să păzeşti direptătile lui și poruncile lui și judecăşile lui, și veți trăi și mulţi veți fi, și te va blagoslovi Domnul Dumnezaul tău întru tot pămîntul la carele între acolo să moşteneşti pre el.

17. Si de să va premeni inima ta și nu vei asculta, și însășîlîndu-te te vei încchina la dumnezăi striini și vei sluji lor,

18. Povestescu-ți astăzi căci cu peire veți peri și nu cu zile multe vă veți face pre pămînt carele Domnul Dumnezaul tău dă ie, la carele voi trăceții Iordanul acolo să moșteniți pre el.

19. Mărturisescu voao astăzi, pre ceriu și pre pămînt: pre moarte și pre viață dat-am înaintea fății tale, blagoslovenia și blestemul. Si alêge viața, pentru ca să trăiesti tu și semnificația ta.

20. Să iubești pre Domnul Dumnezăul tău, să asculti glasul lui și să te ţii de el, pentru că aceasta iaste viața ta și delungarea zilelor tale, să lăcuiești pre pământul carele au jurat Domnul părintilor tăi, lui Avraam și lui Isaac și lui Iacov, să le dea lor.“

CAP 31

1. Si săvîrși Moisi grăind toate cuvintele acăstea către toți fiii lui Israîl,

2 [1] Si zise cătră ei: [2] „De o 100 și 20 de ani sunt eu astăzi și nu voiu mai putea încă să intru în lăuntru și să iesu afară. Si Domnul zise cătră mine: «Nu vei trăce pre Iordanul acesta.»

3. Domnul Dumnezaul tău, cela ce mîrge ținătea fătii tale, acela va surpa limbile acesteia ținătea fătii tale și vei moșteni pre ele; și Isus, cela ce mîrge ținătea fătii tale, în ce chip au grăit Domnul.

4. Să va face Domnul lor în ce chip au făcut lui Sion și lui Og, celor doi împărați a amoreilor, carii era decindea de Iordan, și pămîntul lor, în ce chip i-au surpat pre ei.

Ms. 45

veselit pre părinții tăi,

10. Să vei asculta glasul Domnului Dumnedzău-lui tău, să păzești și să faci toate porințele lui și dreptările lui <și giudecătele lui>¹ cele scrise în carteia legii acesteia de te vei întoarce pre Domnul Dumnedzăul tău de înțeles că și deține tot sufletul tău.

11. Căce porința aceasta carea cu porințescu și astăzi nu iaste prea grea, nice de parte de tine iaste.

12. Nu iaste întru ceri [sus]¹ dicându: «Cine să va sui deintră noi în cer și o va lăua noao pre ea și audindu pre ea vom face-o»;

13. Nice decinde de mare iaste dicându: «Carele va trece den noi decinde de mare și o va lăua pre ea noao și audindu-o pre ea, o vom face?»

14. Aproape de tine iaste cuvântul întru gura ta și întru inima ta și întru măinile tale, să faci pre el.

15. Iată că am dat înaintea făjii tale astăzi viața și moartea, binele și răul.

16. Iar să vei asculta porințele Domnului Dumnedzăului vostru, căte eu porințescu și astăzi, să iubești pre Domnul Dumnedzăul tău [și] să mergi întru toate căile lui și să păzești dreptările lui și porințele lui și giudecătele lui, și vezi trăi și mulți veți fi, și te va blagoslovi Domnul Dumnedzăul tău întru tot pământul la carele între acolo să-l moștenești pre el.

17. Să te să va primeni inima ta și nu vei asculta, și înșelându-te, te vei închîna la dumnedzău striini și vei sluiji lor,

18. Povestescu și astăzi căce cu perire veți peri și nu cu dizele multe veți face pre pământul carele Domnul Dumnedzăul tău dă jie, la carele voi treceți Iordanul acolo să moștenești pre el.

19. Mărturisesc voao astăzi, pre ceri și pre pământ, pre moarte și pre viață, dat-am înaintea făjii tale blagoslovenia și blâstămul. Si alerge viața [tu] pentru ca să trăiescă tu și sămânția ta.

20. Să iubești pre Domnul Dumnedzăul tău, să ascuți glasul lui și să te jii de el pentru că aceasta iaste viața ta și delungarea dizelelor tale, să lăciuști pre pământul carele au jurat Domnul părinților tăi, lui Avraam și lui Isaac și lui Iacob, să le dea lor.“

CAP 31

Ms. 4389

bine, cum se au veselit și de părinții tăi,

10. Numai deaca vei asculta glasul Domnului Dumnezeului tău să păzești și să faci toate porințele și dreptările și judecătele lui căle ce sănt scrise în cărțile legii acesteia și să te întoarci către Domnul Dumnezeul tău cu toată inima ta și cu tot sufletul tău.

11. Că porințele acestea care porințesc cu ieșită nu sunt ascunse, nici de parte de tine.

12. Nu iaste în cer să zici: «Care deintră noi se va sui în cer să o aducă noao și auzindu-o să o facem?»

13. Nici de ceea parte de mare să zici: «Cine o va aduce de acolo la noi și auzindu-o, să o facem?»

14. Ce foarte iaste cuvântul aproape în gura ta și în inima ta și în măinile tale, numai să o faci.

15. Iată, am dat astăzi înaintea ta viața și moartea, binele și răul.

16. Ca de vei asculta porințele Domnului Dumnezeului tău, care porințesc cu ieșită, să iubești pre Domnul Dumnezeul tău și să umbli pre toate căile lui și să păzești toate direptările și porințele lui și judecătele lui, și vezi trăi și te vei înmulți, și te va blagoslovi Domnul Dumnezeul tău în jara în carea vei intra să o iai.

17. Iar de nu se va întoarce inima ta și nu vei asculta, ce rătăcind te vei închîna Dumnezeilor strinii,

18. Mărturisesc ieșită că veți peri cu pericul și nu veți înmulți zilele în jara carea o va da Domnul ie, unde vei să mergi de ceea parte de Iordan să o iai.

19. Mărturie puiu astăzi voao cerul și pământul, viața și moartea dat-am înaintea voastră blagoslovenia și blestemul. Deci alerge viața ca să viațuiești tu și seminția ta.

20. Si iubești pre Domnul Dumnezeul tău și să ascuți glasul lui și să te apropii către dânsul (că acela iaste viața ta și îndâlungerea zilelor tale)¹ ca să trăiescă în jara carea se au jurat Domnul Dumnezeul părinților tăi, lui Avraam, lui Isaac și lui Iacob, să le dea lor.“

CAP 31

Versiunea modernă

tăi,

10. Dacă vei asculta glasul Domnului Dumnezeului tău de a păzi porințele și rănduialile lui scrise în carteia aceasta a legii și dacă te vei întoarce, din toată inima și din tot sufletul tău, la Domnul Dumnezeul tău.

11. Porința aceasta pe care îl-o dai astăzi nu este prea grea pentru tine și nici nu este de parte de tine.

12. Nu este în cer, ca să zici: «Cine se va suporta pentru noi în cer, ca să ne-o aducă și să o auzim, pentru ca să o împlinim?»

13. Nu este nici dincolo de mare, ca să zici: «Cine va trece pentru noi marca, ca să ne-o aducă și să o auzim, pentru ca să o împlinim?»

14. Dimpotrivă, cuvântul este foarte aproape de tine, în gura ta și în inima ta, numai să-l dici la împlinire.

15. Iată, astăzi am pus înaintea ta viața și binele, moartea și răul.

16. Dacă vei asculta porințele Domnului Dumnezeului tău, pe care îl le dau astăzi, de a iubi pe Domnul Dumnezeul tău, de a umbla pe căile lui și de a păzi porințele, rănduialile și legile lui, atunci vei trăi și te vei înmulți, iar Domnul Dumnezeul tău te va binecuvânta în jara în care intri ca să o stăpânești.

17. Dar dacă inima ta se va întoarce și nu vei asculta, dacă te lasă amagit să te închini altor dumnezei și să le sluiești,

18. Vă aduc astăzi la cunoștință că veți pieri și nu veți avea parte de multe zile în jara pe care o veți lua în stăpînire, după ce veți trece Iordanul.

19. Astăzi iau ca martori cerul și pământul că și-am pus înainte moartea și viața, binecuvântarea și blestemul. Alege viața, ca să trăiescă, tu și urmărișii tăi.

20. Să iubești pe Domnul Dumnezeul tău, să ascuți glasul lui și să te jii lingă el, căci acesta este viața ta și astfel vei putea să trăiescă zile îndelungate în jara pe care Domnul a jurat părinților tăi Avraam, Isaac și Iacob, că le-o va da.“

CAP. 31

Ultimele îndrumări ale lui Moise.

1. La sfîrșitul acestei cuvîntări, rostită de Moise tuturor fiilor lui Israël,

2. El le-a mai spus: „Am acum o sută douăzeci de ani și nu mai pot merge în fruntea voastră. De asemenea, Domnul mi-a zis: «Tu nu vei trece Iordanul.»

3. Însuși Domnul Dumnezeul tău va merge înaintea ta, cl însuși va nimici popoarele acestea dinaintea ta, pentru ca să le încinge în stăpînire. Iosua va merge înaintea ta, așa cum a spus Domnul.

4. Domnul le va face acestor popoare ceea ce a făcut lui Sihon și lui Oh, regii amoritilor, și ierililor, atunci cind i-a nimicit.

1. Si săvărși Moisi grăindu toate cuvintele acăstea către toți filii lui Israël,

2. Si zice către ei: „De 120 ani eu sănțu astăzi; nu voi mai putea încă să intru în lîntru și să ies¹ [să] afară. Si Domnul zice cătu mine: «Nu vei trece pre Iordanul acesta.»

3. Domnul Dumnedzăul tău, cela ce mîrge înaintea făjii tale, acela va surpa limbile acăstea de către fața ta și vei moștenești pre ei; și Isus, cela ce mîrge înaintea făjii tale, în ce chip au grăit Domnul.

4. Si va face Domnul [Dumnedzăul tău]² lor în ce chip au făcut lui Sion și lui Og, celor 2 împărați a amoritilor, carii era decinde de Iordan și pământul lor, în ce chip i-au surpat pre ei.

१८४

тъ азъ лоръ рече кніпъ тъ еспрѣтъ пре єн .
Ши таъ рѣтъ пре єн дмнхълъ фнанітѣ вѣсѣръ, ши
вѣци фате лоръ рече кніпъ лмъ пиръчнітѣ вѣсъ .
Фн винтѣбъ ши тѣ рѣтрефѣщъ наѣтъ тѣбѣ наїтъ
тѣ спомжнѣти, икти спомѣ фѣрикошъ дѣ кнѣръ
фѣца лоръ, икти кнѣ дмнхълъ дмнзп-уѣ тѣгъ ѿнѣтъ
кареъ мѣтѣ фнанітѣ вѣсъ вѣсъ иктива пиръчнъ,
иинъ тѣка лоръ . Ши кемѣтъ моненъ пре єсъсъ ,
ши зисе ахъ фнанітѣ дѣтотъ геранілъ, фн ви
тѣбъ ши тѣ рѣтрефѣщъ, пентръ кнѣтѣ винѣтъ
тми фнанітѣ фѣцинъ иеро-дмнхълъ ѿнѣтъ, ла
пимжнѣтъ кареъ лхъ тѣгъ дмнхълъ пиръчнінау
вѣсъ сълѣдѣтъ ши тѣ вен моненъ дѣтотъ пре
єлъ лоръ . Ши дмнхълъ кареъ тѣбѣ ѡрѣнитъ
и ку тиинъ иктива пиръчнъ, икти Теба лоръ, икти
тѣбѣ наїтъ спомжнѣти . Ши лхъ скрѣтъ мѣ
ченѣтъ кубнітѣле леути ѿнѣтъ рѣтре кѣтъ,
ши солѣтъ дѣтотъ прѣсцнѣло фїнлоръ лхъ лекъ, чѣлоратъ
преднѣкъ сирина фѣгп-дмннцітъ дмнхълъ, ши че
лоръ спомжнѣ фїнлоръ лхъ геранілъ . Ши лхъ поръ
чнѣтъ моненъ лоръ рѣтре зиса ѿнѣтъ зисажнѣдъ, вѣ
пю шаѣтъ ѿнѣтъ рѣтре вуѣмѣтъ ѿнѣтъ слободнѣнъ,
рѣтре прѣзиннѣлъ фѣчненъ конненілъ . Кжнѣтъ
меруѣтъ прѣнитъ тѣбѣ геранілъ, спомѣ иктискѣтъ
ианітѣ дмнхълъ дмнзп-уѣ тѣгъ, рѣтре локъ
кареъ ла ѿнѣтъ дмнхълъ спомѣ чнѣтѣскѣтъ лхѣтъ ѿнѣтъ
фнанітѣ дѣтотъ геранілъ ла оуѣнѣла лоръ .
Дмннці, иеро-дмнхълъ спомжнѣти ши фомене, ши ко
иинъ, ши пре чѣлъ кемѣннѣ лѣтотъ, пре чѣлъ дѣнъ
трѣ чѣтѣцнѣ тѣлъ, пентръ ка съ ѿнѣтъ, ши пе
тряка спомѣ рѣтѣцъ спомѣтѣтъ де дмнхълъ дмнзп-
уѣ бѣстѣръ, ши воръ ѿнѣтъ фѣчненъ тоате кубнітѣле
леути ѿнѣтъ . Ши фннѣтъ кафииницинъ бѣ тѣ
лхъзъ ши спомѣръ рѣтѣцъ дѣтотъ тѣ дмнхълъ дмнзп-
уѣтѣзъ бѣстѣръ, рѣтре тѣбѣтъ зисале крѣтѣ єн
вѣтреинъ пре пимжнѣ, ла кареъ вон тѣбѣчнѣтъ ѕсъ⁵
дмнхълъ, локъ съ моненінъ пре єлъ . Ши зиса
дмнхълъ кнѣтре моненъ мѣтѣ салѣ дѣтотъ тѣ
ле морѣнѣ тѣлъ, кѣамѣтъ пре єсъсъ, ши зиса ла ѿнѣтъ
шисе кафтѣлъ мпѣтреинъ, ши вон тѣбѣчнѣтъ
ши мѣтѣръ моненъ ши єсъсъ ла кѣтре тѣлъ, мпѣтреинъ
енъ, ши ѿнѣтре тѣтре прѣтѣръ ѿшпаке кафтѣлъ
мпѣтреинъ . Ши єсъ погорѣлъ дмнхълъ куистѣкъ
иуѣ бѣнѣръ, ши зиса ла ѿнѣтре ѿшпаке кафтѣлъ мпѣтре
иуѣ, ши єтѣтъ ла ѿнѣтре ѿнѣтре ла ѿнѣтре кафтѣлъ .
Ши зиса дмнхълъ кнѣтре моненъ мѣтѣ тѣ дмнхълъ
пре нитъ иуѣ прѣннѣцітъ тѣнѣ ши скрѣжнѣдъ ѿнѣтъ
иеро-дмнхълъ ви кубнѣтъ дмннапо-лѣтотъ дмнзп-уѣтъ
спомѣнѣ, апмжнѣтъ дмнхълъ, ла кареъ ачеста рѣтре локъ
лоръ ла єлъ, ши мѣтре лоръ пре миинѣ, ши воръ рѣш-
нѣнѣа фѣгп-дмннціа мѣтъ кафтѣръ лмъ пусъсъ ла єнъ .
ши мѣтреинъ скрѣжнѣтъ иуѣ миинѣ пре єнъ рѣтре зиса
анѣтъ, ши вон тѣрѣтре пре єнъ ши фѣмѣонъ рѣтре
фѣца лекп-треинъ єнъ, ши вон фѣмѣонъ мѣтре
ши воръ єлѣ пре єлѣ рѣшнѣцнѣ мѣтре, ши пре
мѣтреинъ, ши вон гренѣ рѣтре зиса ѿнѣтъ, пентръ
кубнѣтъ ла ѕсътре дмнхълъ дмнзп-уѣтъ мѣтре рѣтре
иуѣ ла фѣлѣтъ рѣшнѣцнѣ мѣтреинъ . Гѣтъ єкъ иуѣ
рѣтре чирие вон рѣтре тѣтре ѿнѣтре ла ѿнѣтре

Biblia, 1688, pag. 149, col. II

5. Să i-ai dat pre ei Domnul înaintea voastră și veți face lor
în ce chip am poruncit voao.

6. Fii viteaz și te întărește, nu te tâme, nici te spământa, nici să te înfricozăzi de către fața lor, căci că Domnul Dumnezaul tău acesta, carele merge înainte cu voi nu te va părăsi, nici te va lăsa.“

7. Si chemă Moisi pre Isus și zise lui înaintea a tot Isralilul: „Fii viteaz și te întărête, pentru că tu vei să între înaintea femeii norodului acestuia la pământul carele au jurat Domnul părinților voștri să-l dea lor și tu vei moșteni de tot pre el lor.

8. Si Domnul, carele merge împreună cu tine, nu te va părași, nici te va lăsa; nu te ţeme, nici te spământă.»

9. Să au scris Moisi toate cuvintele legii aceştia într-o carte și să o au dat preoților, fiilor lui Levi, celora ce rădică scrierile săgăduinții Domnului, și celor bătrâni, fiilor lui Israîl.

10. Și au poruncit Moisi lor întru zioa acacea zicind: „Dupa șapte ani, întru vrâmea anului slobozirii, întru praznicul facerii colibilor,

11. Cînd mergea împreună tot Israîlul să să iovească înaintea Domnului Dumnezeului său, întru locul carele va alînge Domnul, să să citească lîgea aceasta înaintea tot Israîlul, la urechile lor.

12. Adunați norodul, bărbații și fâmeile și copiii, și pre cel nemîrnic al tău, pre cel nemîrnic al tău, pre cel dentru cetățile ale, pentru ca să auză și pentru ca să să învête să să teamă de Domnul Dumnezeul vostru, și vor auzi a face toate cuvintele legii acesteia.

13. „Și fiți lor, carii nu știu, vor auzi și să vor învăța a să tème de Domnul Dumnezaul vostru între toate zilele căte ei vor trăi preămînt la carele voi trăceți Iordanul acolo să moșteniți pre el.“

14. Si zise Domnul cătră Moisi: „Iată, s-au apropiat zilele morții tale. Cheamă pre Isus și stați la ușăle cortului mărturiei și voi porunci lui.“ Și mîrse Moisi și Isus la cortul mărturiei și au lătut prejur ușăle cortului mărturiei.

15. Si să pogorâ Domnul cu stîlpu de noru și stătu lîngă usăle cortului mărturiei și stătu stîlpul norului lîngă usăle cortului.

16. și zise Domnul către Moisi: „Iată, tu dormi împreună cu
ărării tăi și sculindu-se acest norod va curvi dennapoia altor
umneazăstreini, a pământului la carele acesta intră acolo la el, și
tă vor lăsa pre mine și vor rășchia făgăduința mea carea am
usu-o la ei.

17. Să mă voi scărbi cu mănie pre ei într-o zioacă și voi să răsă pre ei și să mă voi întoarce față de cătră ei. Să va fi măncare și tot să-l vor afla pre el răutăți multe și primejdii și să grăbă într-o zioacă: «Pentru căci nu iaste Domnul Dumnezeul meu într-o zioacă, mă au aflat răutățile acăsteia?»

18. Iară eu cu întoarcere voiu întoarce obrazul meu de către/

Ms. 45

5. Și i-au dat pre ei Domnul înaintea voastră și veți face lor în ce chip am poruncit voao.

6. Vitejște-te³ și te întărește, nu te teme, nice te spămăntă, nice să te înfricoșezi de cără fața lor, căce Domnul Dumnedălu tău acesta carele mérge înaintea cu voi nu te va părăsi, nice te va lăsa.“

7. Și chemă Moisi pre Isus și-i dzise lui înaintea a tot Israîl: „Vitejăște-te și te întărește, pentru că tu vei să intră înaintea fășei nărodului acestuia la pământul carele au giurat Domnul părinților voștri să le dea lor și tu le vei moșteni de tot pre el lor.

8. Și Domnul, carele mérge împreună cu tine, nu te va părăsi, nice tu te va lăsa; nu te teme, nice te spămăntă.“

9. Și au scris Moisi toate cuvintele legii aceștia într-o carte și le-a dat prenșilor, fiilor Levi, celora ce rădăcă săcruilă făgăduinței Domnului și celor bătrâni, fiilor Israîl.

10. Și au poruncit Moisi lor întru dzua accea dñeindu: „Dupa 7 ani întră vrêmea anului slobodzirei, întru praznicul a facerii colibilor,

11. Când mergea împreună tot Israîlul să se aducă învășă înaintea Domnului Dumnedălu tău, în locul carele va alerge Domnul, să se citească legăea aceasta înaintea a tot Israîl, la urechile lor.

12. Adunați nărodul, bărbății și fămăile, și nașterile, și pre cel neměnic al tău, și pre cel dentru cetățile tale, pentru ca să audză și pentru ca să învețe să se teamă de Domnul Dumnedălu vostru, și vor audzi a face toate cuvintele legii aceștia.

13. Și fiili lor, carii nu știu, vor audzi și să vor înveța să teme de Domnul Dumnedălu vostru toate dñeile căte ei vor trăi pre pământu la carele voi trăești Iordanul acolo să moșteniți pre el.“

14. Și dzise Domnul cără Moisi: „Iată, s-au apropiat dñeile morții tale. Cheamă pre Isus și stați la ușile cortului mărturiei și voi porunci lui.“ Și mérse Moisi și Isus la cortul mărturiei și au stătut pregiur ușile cortului mărturiei.

15. Și pogoră Domnul cu stâlp de nor și stătu lângă ușile cortului mărturiei și stătu stâlpul norului lângă ușile cortului mărturiei.

16. Și dzise Domnul cără Moisi: „Iată, tu dormi împreună cu părinții tăi, și sculindu-să acesta nărodi va curvi denapoaia altor dumnedăzi străini a pământului la carele acesta intră acolo întronu la el, și mă vor lăsa pre mine și vor răschira făgăduința mea carea am pus la ei.

17. Și mă voi scări cu mână pre ei întru dzua accea și voi părăsi pre ei și-m voi întoarce fața de cără ei. Și va fi măncare de tot și-l vor afla pre el răuăși multe și primejdii și va grăbi într dzua accea: «Pentru căce nu iaste Domnul Dumnedăzu mieu într mine aflatu-m-ai răuășile acesta?»

18. Iar eu cu întoarcere voi întoarce obrazul meu de cără/ ei într dzua accea pentru toate

Ms. 4389

5. Că i-au pierdut și i-au dat Domnul în mănilor voastre și să faceți lor cum am poruncit eu voaoă.

6. Înbărbatcază-te și te întărește, nu te teme, nici te înfricoșă, nici te da în laturi de fața lor, că Domnul Dumnezeul tău acesta va mérge înaintea voastră și nu se va dăzlupi de la tine, nici te va părăsi.“

7. Și chiemă Moisi pre Isus și zise lui înaintea tuturor israelitenilor: „Înbărbatcază-te și te întărește, că tu vei intra înaintea fășelor acestui nărod în jara ceea cu carea se-au jurat Domnul părinților voștri să o dea lor și tu-i vei moștina.

8. Și Domnul înșuș, carele va mérge cu tine nu te va lăsa, nici te va părăsi să se dea în laturi de la tine; nu te teme, nici te înfricoșă.“

9. Și scrise Moisi toate cuvintele legii aceștia în cărți și le dăde prenșilor, feciorilor lui Levi, cără pură scrierii făgăduinței Domnului și bătrânilor feciorilor lui Israîl.

10. Și porunci lor Moisi în zioa accea zicând: „Dupa 7 ani, în vrêmea anului slobozirei în praznicul colibii,

11. Când se va aduna tot Israîlul să se arate înaintea Domnului Dumnezeului tău, în locul care-l va alerge Domnul, să cetești cuvintele legii aceștia înaintea tuturor israelitenilor, să auză ci.

12. Și să adunați tot nărodul, bărbății și muierile și copiii, și vînăticul tău care va fi în cetățile voastre, să auză și să se învețe a se teme de numele Domnului Dumnezeului vostru, și auzind să facă toate cuvintele legii aceștia“.

13. Și feciorii lor, carei nu știu să auză și să se învețe a se teme de Domnul Dumnezeul vostru în toate zilele căte vor fi vîi pre pământul pre care deaca veți trăce Iordanul îl veți moștina“.

14. Și zise Domnul cără Moisi: „Iată, se-au apropiat zilele morții tale. Cheamă pre Isus și stați amîndoi înaintea ușii cortului mărturiei și voi porunci lui“ Și mérse Moisi și Isus la cortul mărturiei și stătătură înaintea ușii cortului mărturiei.

15. Și se pogoră Domnul în stâlp de nor și stătu stâlpul cel de nor deasupra ușii cortului mărturiei.

16. Și zise Domnul cără Moisi: „Iată, tu te vei răposa cu părinții tăi, iară nărodul acesta se va scula și va rătaci pre urma altor Dumnezei străini în jara în care vor intra ei într-ânsa, și mă vor părăsi și vor răsipa făgăduință mea carea am făgăduit lor.

17. Și într-acacea zi mă voiu mănia spre dânsii cu urgic și-i voiu năpusti și voiu întoarce fața mea de la dânsii. Și vor fi în măncare și vor afla multe răoăți și nevoi, și în zioa accea vor zice: „Au doară nu se ajung răoățile acesta pentru căci nu iaste Domnul Dumnezeu într noi?“

18. Iar eu cu întoarcere voi întoarce fața mea de la dânsii într-acacea zi pentru toate răoățile căte au

Versiunea modernă

5. Domnul îi va da în mănilile voastre și veți face cu ei aşa cum v-am poruncit.

6. Făji tari și plini de curaj, nu vă temeți și nu vă îngroziți în fața lor, căci înșuș Domnul Dumnezeul tău mérge cu tine; el nu te va lăsa și nu te va părăsi.“

7. Moisie l-a chemat pe Iosua și i-a spus în fața întregului Israîl: „Făji tare și vitează, căci tu vei intra înaintea fășelor acestui nărod în jara ceea cu carea se-au jurat Domnul părinților voștri să o dea lor și tu-i vei moștina.

8. Domnul înșușă și merge înaintea ta; el nu te va lăsa și nu te va părăsi; nu te teme și nu te însăpașimăta.“

9. Apoi Moisie a scris această lege și a dat-o prenșilor, fiilor lui Levi, care purtau chivotul legii Domnului, precum și tuturor bătrânilor lui Israîl.

10. Moisie le-a dat pörunga accasta: „La fiecare șapte ani, în anul iertării, la sărbătoarea corturilor,

11. Cind tot Israîlul vine să se înfățișeze înaintea Domnului Dumnezeului tău, în locul pe care îl va alege el, să se citească această lege înaintea întregului Israîl, în auzul tuturor.

12. Să aduni poporul, bărbății, femeile și copiii, precum și străinii din cetățile tale, ca să audă și să învețe să se teamă de Domnul Dumnezeul vostru și să aibă grija să împlină toate cuvintele acestei legi.

13. Iar copiii lor, care nu cunosc, să asculte și să învețe să se teamă de Domnul Dumnezeul vostru, că zilele veți trăi în jara pe care o luăi în stăpînire după ce treceți Iordanul.“

14. Domnul a zis lui Moisie: „Iată, se apropie ziua morții tale. Cheamă-l pe Iosua și stați în cortul înțilnirii, pentru ca să-i fac cunoște poruncile mele.“ Moisie și Iosua s-au dus și au stat în cortul înțilnirii.

15. Atunci Domnul s-a arătat la cort într-un stilp de nor și stilpul de nor stătea la ușa cortului înțilnirii.

16. Domnul i-a spus lui Moisie: „Iată, tu vei răposa în curind alături de părinții tăi, dar acest popor se va ridica și se va desfrâna umblând după dumnezeii străini ai jării în care va intra. Pe mine mă va părăsi și va încălcă legămintul pe care l-am încheiat cu el.

17. În ziua accea, înfierebătă de minie, îi voi părăsi și îmi voi ascunde fața de ei. Atunci, cind vor fi mistuști și-i va ajunge o mulțime de rele și necazuri, se vor întreba: «Oare nu m-am ajuns aceste rele pentru că Dumnezeul meu nu mai este cu mine?»

18. Dar în ziua accea îmi voi ascunde și mai mult față/ din pricina răului pe care l-a săvîrșit

Biblia, 1688, pag. 150, col. I

ei întru zioa acăea, pentru toate răutățile carele au făcut, căci s-au întors la dumnezăi streini.

19. Si acumă scrieți cuvintele cîntării aceștia și învăță pre ea pre fiili lui Izrail și o puneți pre ea întru rostul lor, pentru ca să mi se facă mie cîntarea aceasta întru mărturie întru fiili lui Izrail.

20. Pentru că voiu băga pre ei la pămîntul cel bun carele am jurat părinților lor, pămînt care cură miere și lapte, și vor mîncă și, sătûrîndu-se, se vor împlea și se vor întoarce la dumneazăi streini și vor sluji lor, și mă vor mînia și vor răschira făgăduința mea care am pus la ei.

21. Si va fi cînd vor afla pre ei rîle multe si primejdii, si se va intîmpina împotriva lor cîntarea aceasta înaintea fëffi lor mărturisind, pentru că nu se va uita dentru gura lor si den gura semeniei lor, pentru că eu stiu răutatea lor, cîte vor face aicea astăzi, mai nainte decît a-i aduce eu pre dñsii la pămîntul cel bun, carele m-am jurat părintilor lor.“

22. Si au scris Moisi cîntarea aceasta încr zioa acîea si au învățat pre ea pre fiii lui Izrail.

23 [22]. și au poruncit Moisi lui Iisus, fiul lui Navi, și zise lui: [23] „Vitejaște-te și te întârăște, pentru că tu vei băga înălăuntru pre fiili lui Izrail la pămîntul carele au jurat lor Domnul, și el va fi împreună cu tine.“

24. Si cind sevirsî Moisi scriind toate cuvintele legii acesteia în carte până la sfîrșit,

25. și au poruncit levitilor, celora ce rădică sicriul săgăduinții Domnului, zicînd:

26. „Luând cartea legii aceştia, veți pune pre ea de latura
chivotului săgăduinții Domnului Dumnezeului vostru și va fi
acolo întru tine întru mărturie.

27. Pentru că eu știa pricepta și cerbicea ta cea năsilnică, pentru că, încă fiind eu viu astăzi cu voi, amărind aț fost câte de cără Dumnezeu, cum dară nu și după moartea mea.

28. Adunaț cără mine pre mai marii feliului vostru și pre cei mai bătrâni ai voștri și pre judecătorii voștri și pre cei aducători de cărți ai voștri pentru ca să grăiesc într urechile lor toate cuvintele acestea și să le mărturisescu lor ceriul și pământul.

29. Pentru că știu cum la cea de apoi a morții mîle, cu fără-delège veți fărădelegui și veți abate den calea care am poruncit voao. Și vor timpina pre voi răuățile la câte de apoi zile, căci veți face răul înaintea Domnului Dumnezeu, să-l mîniați pre el cu faptele mîinilor voastre.“

30. Si au grăit Moisi întru urechile a toată adunarea lui Izrail cuvintele cîntării acestiai până sfîrșit:

CAP 32

1. „Ia aminte, ceriule, și voi urmări, și auză pământul cuvintele
dintru rostul meu!

2. Nădejduiașcă ca ploaia răspunsul miei și să să pogoare ca rooă cuvintele/ mîle, ca ploaia pre troscot și ca ninsoarea pre

Ms. 45

răutățile carele au făcut, căce s-au întorsu la dumnezdăi străini.

19. Si acum scriești cuvintele cântării aceștia și învăță pre ea pre fiili lui Israîl și o punești pre ea întru rostul lor, pentru că să mi să facă mie cântarea aceasta întru mărturie întrii lui Israîl.

20. Pentru că voi băga pre ei la pământul cel bun carele am giurat părinților lor, pământul carele cură miere și lapte, și vor mânca, și sătărându-să, să vor împlea și să vor întoarce la dumnezdăi străini și vor sluij lor, și mă vor mănia și vor răschira făgăduința mea carea am pus la ei.

21. Si va fi cându vor afla pre el rële multe și primejdii și să va întămpina împotriva lor cântarea aceasta înnaște fêjii lor mărturisindu, nu să va uita dentru gura lor și den gura seminții lor, pentru că cu stiu răutatea lor, căte vor face aicea astăzii, mainte decât a-i aduce eu pre însii la pământul cel bun, carele m-am jurat părinților lor.

22. Si au scris Moisi cântarea aceasta întru dzua accea și au învățat pre ea pre fiili lui Israîl.

23. Si au poruncit Moisi lui Iisus, fiul lui Navi, și dzise lui: „Vitejște-te și te întărește, pentru că tu vei băga înainte pre fiili lui Israîl la pământul carele au jurat Domnul lor, și el va fi împreună cu tine.“

24. Si cându săvârși Moisi scriindu toate cuvintele legii aceștia întru carte până săvârșit,

25. Si au porăncit levîjilor, celora ce rădica sacriiul făgăduinței Domnului, [26] dicianu:

26. „Luîndu carte legii aceștia veți pune pre ea de alătorea sacriiului făgăduinții Domnului Dumnezdăului vostru și va fi acolo întru tine întru mărturie.

27. Pentru căce stiu pricea ta și cerbicea ta cea năsălnică, pentru că, încă fiind eu viu astăzii cu voi, amărându aji fostu lucrurile de către Dumnezdău, cum dară și nu după moartea mea.

28. Adunăți către mine pre mai marii fêliului vostru și pre cei mai bătrâni ai voștri și pre giudecătorii voștri și pre cei aducători de cări ai voștri pentru ca să grăiesc întru urechile lor toate cuvintele acestea și să le mărturisescu lor ceriul și pământul.

29. Pentru că stiu cum la cea de apoi a morții mîle, cu fărdelege veți fărdegui și veți abate dencale carea am poruncit voao. Si vor tămpina pre voi răutățile la cêle de apoi dzile, căce veți face răul înaintea Domnului Dumnezdău, să-l măniau pre el cu saptele măncelor voastre.“

30. Si au grăit Moisi întru urechile a toată adunarea Israîl cuvintele cântării aceștia până în săvârșit:

CAP 32

Ms. 4389

făcut, că se-au întârs către dumnezei străini.

19. Ce acum scriești cuvintele cântării aceștia și învăță pre fejorii lui Israîl să o știe și să o învețe de rost și să fie mie această cântare întru auzire de la toți fejorii lui Israîl.

20. Că voi duce pre dânsii în jara cea bună, cu carea ne-am jurat părinților lor că voi da lor jara carea fierbe cu lapte și cu miere, și deaca vor mânca și se vor sătura și se vor îmbuiba, se vor întoarce către dumnezei străini și vor sluij lor, și mă vor mănia și vor răsipi făgăduința mea carea am făgăduit cu dânsii.

21. Iară deaca-i va ajunge răutățile cêle multe și scarbetele cêle de multe fêliuri și se va împoñișa cântarea aceasta împotriva fejiei lor, adeverindu întru [măriu] mărturie că nu se va uita den gurile seminților lor, că stiu eu răutatea lor carea vor face astăzii aici, încă mai nainte de ce vor intra ei în jara cea bună, cu carea m-am jurat părinților lor.“

22. Si scrise Moisei această cântare în zioa aceea și învăță pre fejorii lui Israîl să o știe.

23. Si porânci Domnul lui Isus, fejorul lui Ne-ca-vi, și-i zise: „Fii bărbat și te întărește că tu vei duce pre fejorii lui Israîl în jara cêea cu carea m-am jurat lor, și cu voi fi cu tine“.

24. Iar deaca săvârși Moisei de-a scrie cuvintele legii aceștia toate în cărti până în săvârșit,

25. Porânci levîjilor, celor ce purta sacriul făgăduinței Domnului, și le zise:

26. „Luâți carteacă aceasta a acești făgăduinții și o puncte alătura sacriului făgăduinței Domnului Dumnezelui vostru ca să fie împotriva ta în mărturie.

27. Că eu stiu turburarea ta și cerbicea ta cea vătoasă; că încă fiind eu viu cu voi astăzii aș măniau pre Domnul, dară încă după moartea mea cu că mai multul veți mănia.

28. Chiemăți la mine bătrâni seminților voastre și mai mari voștri și judecătorii voștri și cărturarii voștri și să grăiesc să auză ei toate cuvintele acestea și voi pune întru dânsii mărturie ceriul și pământul.

29. Că stiu că după petrecanii mea cu fără delegiuire veți fărădelegui și vă veți da în laturi dencale carea v-am porâncit eu. Si vă va afla răutatea în zilele cêle mai de apoi, că aș facu rău înaintea Domnului Dumnezeu, ca să-l măniau întru toate lucrurile măncilor voastre.“

30. Si grăi Moisei toate cuvintele aceștii cîntări în anul tuturor până în săvârșit:

CAP 32

Versiunea modernă

acest popor, întorcindu-se spre alii dumnezei.

19. Si acum scriești-vă această cîntare! Învăță pe fiili lui Israîl să o știe! Să o știe pe de rost, pentru că această cîntare să-mi fie martor împotriva fiilor lui Israîl.

20. Căci atunci cînd îi voi duce în jara pe care am făgăduit-o prin jurămînt părinților lor, jara în care curge lapte și miere, vor mînca pe săturate și se vor îmbuiba, după care se vor întoarce spre alii dumnezei și le vor sluij, iar de mine se vor lepăda și vor încalcă legămîntul meu.

21. Cînd vor da peste ei o muljime de rele și de necazuri, cîntarea aceasta va fi ca un martor împotriva lor, căci nu va fi uitată de urmașii lor, care o știu pe de rost. Căci eu știu ce au de gînd să facă încă de astăzi, înainte de a-i duce în jara pe care le-am făgăduit-o prin jurămînt!

22. Moise a scris cîntarea aceasta în ziua aceea și a dat-o fiilor lui Israîl să o învețe.

23. Domnul i-a dat lui Iosua, fiul lui Navi, această poruncă: „Fii tare și curajos, căci tu îi vei duce pre fiili lui Israîl în jara pe care le-am făgăduit-o prin jurămînt, și eu voi fi cu tine.“

24. Cînd Moise a încheiat de scris cuvintele acestei legi și a ajuns la sfîrșit,

25. Le-a poruncit levîjilor, care purtau chivotul legămîntului, astfel:

26. „Luâți această carte a legii și puncte-o alături de chivotul legămîntului Domnului Dumnezeului vostru, să stea acolo ca martor împotriva ta.

27. Căci stiu că de sfidător și de tare la cerbice ești; dacă acum, cînd eu mai sunt în viață în mijlocul vostru, voi îl înfrunta pe Domnul; cu atît mai mult vă veți răzvrăti după moartea mea.

28. Stringeți la mine pe toți bătrâni seminților voastre și pe dregătorii voștri și atunci voi rosti aceste cuvinte ca să le audă și voi chema cerul și pământul ca martori împotriva lor.

29. Căci stiu că după moartea mea veți săvârși nelegiuiri și vă veți abate de la calea pe care v-am îndrumat; în zilele viitoare nenocirile vor da peste voi, pentru că veți face ceea ce este rău în ochii Domnului, stîrnindu-i mînia prin faptele voastre.“

30. Apoi, în anul întregii adunări a lui Israîl, Moise a rostit cuvintele acestei cîntări pînă la sfîrșit:

CAP. 32

Cîntarea lui Moise

1. „Luâți aminte, ceruri, și voi vorbi;

ascultă, pămîntule, cuvintele din gura mea!

2. Ca ploaia să curgă învățătura mea,
ca roua să picure cuvintele/ mîle,

1. Ia aminte, ceriule, și voi grăi și să audă pământul cuvintele dentru rostul meu!

2. Nădăjduiască ca ploaia răspunsul meu și să se pozoare ca roă cuvintele/ mîle, ca ploaia pre

Biblia, 1688, pag. 150, col. II

burian.

3. Căci numele Domnului am chemat, dați mărire Dumnezelui nostru!

4. Dumnezeu, adevarate faptele lui și toate căile lui judecăți; Dumnezeu credincios și nu iaste strîmbătate întru el, drept și sfînt Domnul.

5. Gresit-au nu lui, fii huliti, neam strimb si destramat!

6. Acăstea Domnului răsplăti, acesta nărod nebun și nu înțelege. Nu acesta tată-tău te-au agonisit pre tine și te-au făcut și te-au zidit?

7. Aduceți-vă aminte de zilele veacului, pricopeți dară anii neamurilor! Întreabă pre tată-tău și va povesti ție, pre cei mai bătrâni decât tine și vor spune tie.

8. Cînd împărăția cel înalt limbile, cum au sămânat preșii lui Adam, au pus hotărâle limbilor după numărul îngerilor lui Dumnezeu.

9. Să făcu partea Domnului norodul lui Iacob, împărteală moștenirei lui Israîl.

10. L-au destulat pre el întru pustie întru seteciunea arderii, întru fără de apă, încunjuratu-l-au pre el și l-au certat pre el și l-au păzit pre el ca lumina ochiului.

11. Ca vulturul cînd ar acoperi cuiubul lui și pre puii lui au poftit slobozind aripile lui, au primit pre ei și i-au luat pre ei după capul lui.

13. I-au suțit pre ei pre vîrtutea nămîntului i-au brănit pre ei

14. Unt de vaci și lapte de oi cu grăsimea micilor și a berbecilor, a fi de tauri și de tăpi, cu seul muschilor grăului, și

15. Si măncă Iacob și să sătura și zvărli cel iubit; să unse, să îngreșă, să lăti, și părasi pre Dumneazu, cela ce l-au făcut pre el, și să se întâlnească cu Dumneazu în locuri de Noroie.

16. Mă scăribără pre străini, întru urăciunile lor m-au amărât

17. Au jîrtvuit dracilor, și nu lui Dumnează; la dumnezei carii
n-au știut, noi și proaspeti au venit, pre carii n-au știut părinții
noștri.

18. Pre Dumnezeu, cela ce te-au născut, ai părăsit și ai uitat
Pre Dumnezeu, cela ce te hrănește.

19. Să văzu Domnul și răvni și să scribi pentru urgiaia fiilor lor i fetelelor.

20. și zise: «Întoarce-voiu de cătră ei fața mea și voiu arată ce a fi lor la cea de apoi, căc neam întortu iaste, fie-la-carei nu este credință întru ei.

21. Ei m-au răvint pre mine nu ca pre Dumnezău, m-au scăr-
it cu chipurile lor; și eu voiu răvni pre ei nu ca pre limbă, pre
mbă fără minte voiu urgisi pre ei.

22. Căce foc s-au aşătaşat dentru mînia mea; va arde până în
dul cel mai de jos, va mîncă de tot pămîntul și rodurile lui, va
arde temeliile muntilor.

23. Aduna-voiu la ei rîle si săge/ile mîle le voiu săvîrsi la ei

Ms. 45

troscot și ca ninsoarea pre buruian.

3. Căce numele Domnului am chemat, dați mărire Dumnedzăului nostru.

4. Dumnedzău, adevărate faptele lui și toate căile lui giudeț; Dumnedzău credincios și nu iaste strămbătate întru el; dreptu și sfintu Domnul.

5. Greșit-au nu lui, fii huliji, săminție strămbă și destrămată.

6. [5]. Acăstea Domnului răsplătiți? Acesta năroiu nebun și nu înțeptu, nu iaste acesta ție tată, te-au agonisit pre tine și te-au făcut și te-au zidit?

7. Aduceți-vă aminte de dzile vacului, pricepeți dărâ anii neamurilor neamurilor! Întreabă pre tată-tău și va povesti ție pre cei mai bătrâni decât tine și vor spune ție.

8. Cându înpărățea cel înaltu limbă, cum au sămânăt pre fiii lui Adam, au pus hotărăle limbilor după numărul îngerilor lui Dumnedzău.

9. Să făcu partea Domnului nărodul lui Iacov, înpărăță moștenirei lui Israiel.

10. L-au dăstulit pre el întru pustii, întru sătăciunica arderii, întru făr-de-apă, încunguriat-l-au pre el și l-au certat și l-au păzit pre el ca lumina ochiului.

11. Că vulturul cându ară acoperi cuiubul lui și pre puji eu pofti slobodzindu aripile lui, au primit pre ei și i-au luat pre ei pe după capul lui.

12. Domnul săngur i-au adus pre ei și nu împreună cu ei dumnedzău strin,

13. I-au suiat pre ei pre vărtutea pământului, i-au hrănit pre ei cu roadele țarînilor, a suptu miere den piatră și undelele din vărtoasă piatră.

14. Untu de boi și lapte a oilor cu grăsimile a micilor și a berbecilor, fii a țapă și a buhai cu săul a mușchilor grăului și sănge de strugur au băut, vin.

15. Să mânca Iacov și să sătură și zvărli cel iubit; să îngroșe, să îngrijeșe, să lăpi și părăsi pre Dumnedzău, cela ce l-au făcut pre el, și să usăbi de la Dumnedzău, măntuitorul lui.

16. Mă scăribă pre străini, întru uriciunile lor, mă amărăt pre mine.

17. Au jîrvuit dracilor și nu lui Dumnedzău; la dumnedzăi catii n-au știut, noi și proaspeti au venit, pre catii n-au știut părîntii lor.

18. Pre Dumnedzău, cela ce te-au născut, ai părasit și ai uitat pre Dumnedzău, cela ce te hrănește.

19. Să vădu Domnul și răvni și să scăribi pentru urgiua fililor lor și feteilor.

20. Să dzise: «Întoarce-mă față de cătră ei și voi arăta ce va fi lor la cea de apoi, căce săminție destrămată iaste, fii la catii nu iaste credință întru-ansii.

21. El măru răvni pre mine; pre nu-Dumnedzău, mă scăribi cu chipurile lor, și eu voi răvni pre ei pre nu-limbă, pre limbă făr-mintă voi scăribi pre ei.

22. Căce soc s-au ajărat dentru mănia mea; va arde până înindul cel prea de gios; va mânca de tot pământul și rodurile lui, va arde temeliile munțiilor.

23. Aduna-voi la ci rîle și săgețile mîle le voi săvârși la ei.

Ms. 4389

troscot și ca bruma pre buruieni.

3. Că voiu chiema numele Domnului, dați mărire Dumnezeului nostru.

4. Dumnezeului celu ce sănt lucrurile lui adevarăte, Dumnezeul cel credincios și nu iaste într-ansul nedireptate, drept și cuvios Domnul.

5. Greșit-au lui și nu feciorii lui cei fără de direcție neam întort și izvărit.

6. Dară acăstea plăiț Domnului, nărod nebun și neînțept! Au doară nu iaste acesta însuș tată tău cela ce te-au căstigat și te-au făcut și te-au zidit?

7. Aduceți-vă aminte de zile cele de demult și pricepeți anii neamurilor neamurilor! Întreabă pre tată-tău și va povesti ție, pre bătrâni tău și-i vor spune.

8. Când împărăția cel vălt limbile, cum au răsipit pre feciorii lui Adam, pus-au hotărăle limbilor după numărul îngerilor lui Dumnezeu.

9. Să partea Domnului fu Iacov, nărodul său înpărățea moștenirei lui Israiel.

10. Îndăstulit-i l-au în pustiile cîle neumblate și în sîteau zădufului l-au cuprins și l-au certat și l-au păzit ca lumina ochiului.

11. Ca vulturul acoperi cuiubul său și au îndragit puji săi și tinzandu-și aripile lui i-au luat și i-au rădicat pre umerile său.

12. Domnul însuș i-au purtat și nu era cu dănsii dumnezeu strein.

13. Rădicatu-i au pre puterea pămîntului, sătăratu-i au de sămănaturile cîmpurilor, suptu-mișe den piatră și undelele din piatră vătoasă.

14. Unt de vaci și lapte de oii cu seul micilor și al berbecilor, al feciorilor junclor și al caprelor cu grăsimile grăului și singele strugurului bea vin și mîncă Iacov și se sătura și cel iubit se lepădă.

15. Îngroșind se îngroșă și se lăpi și părăsi pre Dumnezeul care l-au făcut și se dăde în laturi de Dumnezeul măntuitorul său.

16. Mănuiaș-mă de cîle streine și în uraciunile lor mă amărără.

17. Jărtvuiră dracilor iar nu lui Dumnezeu, dumnezeilor celor ce nu-i știa, noi și tineri au venit, pre carei nu i-au știut părîntii lor.

18. Pre Dumnezeul cela ce te-au născut l-a părasit și ai uitat pre Dumnezeul cel ce te-au hrănit.

19. Să văzu Dumnezeu și răvni și se aprinse pentru mănia feciorilor lui și a fetelor.

20. Să zise: «Întoarce-voi față mea de cătră dănsii și voia arăta ce va fi lor la cea de apoi, că iaste neam întort, feciori celor ce nu iaste credință într-ansii.

21. Acestea mău ajăță și mijilău zis că nu li-s Dumnezeu, mănuiaș-mă întru idolii lor; și eu îi voiu chiema și le voiu zice că nu-m iaste nărod ce de o limbă neînțelegătoare voiu mănia pre dănsii.

22. Că se va ajăta foc de la urgiua mea și se va aprinde până la iadul cel mai de dăsupt, mânca-va pământul și roadele lui și va părjoli temeliile munțiilor.

23. Aduna-voi spre dănsii cîle rîle și săgețile mîle le voiu sfărși într-ansii.

Versiunea modernă

ca ploaia măruntă pe iarbă fragedă,
ca ploaia năvalnică pe ierburiile învolburate!

3. Vreau să vestesc numele Domnului,
iar voi să-l preamarăju pre Dumnezeul vostru.
4. El este Sfînta, lucrarea lui este desăvîrșită,
căci toate cîle lui sunt drepte.
El este un Dumnezeu credincios, care nu
îngăduie nedreptate,
el este drept și adevară.

5. El, care are greșit față de el și s-au acoperit
nu sunt fiii lui, ci un neam stricat și ticălos.

6. Astfel îl răspătești pe Domnul,
popor nechibuit și fără minte?
Oare nu este el tată tău, făuritorul tău,
care te-a făcut și prin care dăinuiești?

7. Adu-i aminte de zilele de demult,
gîndește-te la treccerea anilor și a
generațiilor!
Întreabă pe tată tău și-i va povesti,
întreabă pe bătrâni și-i vor spune.

8. Cind Cel Prefañat a împărțit popoarelor
moștenirea lor,
cind i-a despărțit pe fiii lui Adam,
a pus hotărale popoarelor,
după numărul îngerilor lui Dumnezeu.

9. Partea Domnului este poporul lui,
Iacov este partea lui de moștenire.

10. El l-a găsit într-un ținut pustiu,
într-o pustietă plină de uretele
sălbăticinilor;
l-a apărat, l-a îngrijit și l-a păzit
ca pe lumina ochiului.

11. Ca vulturul ce-si ocrotesc cuibul
și se rotește-n zbor deasupra puiilor
și, întinzindu-și aripile,
iù și-i poartă între ale sale aripi.

12. Aşa a călăuzit Domnul singur pe poporul
său,
și n-a fost nici un dumnezeu străin cu el.

13. El l-a purtat sus peste înălmîurile pămîntului,
l-a hrănit cu roadele pămîntului
și l-a ospătat cu miere dintre stînci,
cu undelele din piatra cea tare.

14. Cu unt de vacă și lapte de oaie,
cu grăsimile de miel, de herbece
din înținutul Basan și dc tap,
precum și cu cea mai aleasă făină de grâu.
De asemenea, ai băut vin din singe de
struguri.

15. Iacov a mîncat și s-a săturat,
îcărurun s-a îngăsat și a început să azvîrle
din picioare.

S-a îngăsat, s-a umflat și era îndesat.
Să l-a părasit pe Dumnezeu, cel ce l-a făcut,
și a disprețuit Sfînta măntuitorii sale.

16. I-l au stînuit gelozia cu dumnezeu străini
și l-au măiat cu urciunile lor.

17. Au adus jertfe demonilor, ce nu sunt
Dumnezeu,
și unor dumnezei pe care nu înainte nu i-a
cunoscut.

unor venetici de curînd sosiți,
de care nu se temuseră părîntii voștri.

18. Ai părasit Sfînta ce iù-a dat viață
și l-ai uitat pe Dumnezeu, făuritorul tău.

19. Domnul a văzut și s-a lepădat de ei
cuprinz de furia dezlașuită de fiii și fiicele
sale.

20. Să-i zis: «Îmi voi ascunde față de ei
și voi vedea care le va fi sfîrșitul.
Căci sunt o generație stricată,
copii lipsiți de credință.

21. El mi-am stînuit gelozia prin zeii lor, ce nu
sunt Dumnezeu,
și mi-am răscosit mînia prin idolii lor.
Le voi stîni și eu gelozia printre un popor

și le voi răscosi mînia printre un popor fără
mine.

22. Căci din mînia mea a izbucnit un foc
care va arde pînă în străfundurile locuinței
mortilor,
va mistu pămîntul și roadele sale
și va pîrjoli temeliile munțiilor.

23. Îi voi copleși cu nenorociri
și voi trage asupra lor toate săgețile mele.

Biblia, 1688, pag. 151, col. I

¶ ЦИЛЕ МІЧЛЕ АЕБОН СПВБЖШИ АЛЕН. Топнірхсъ
къ фольме ши къ жжнкаре депасівн, ши десшть
ларе денапон, небнндеякаптъ, дннцп дечхтннй
бои прнмнште лаен, къ жжнє каден траго прѣ
къ пъмжнти. Деннафарын съ десфетори сабе,
ши днн ктвмтнн фрнка, шинеред къ фетора съ
къ гльтнри кччелъ лштвзатъ гнржно. Знам
споменансан прѣен ши бои по боле дннптръ съаме
къ нн поменкнръ лсօրъ. Фрпв нчман пннптръ оу
нрм бртжмашнлоръ, пннптръ касенкъ ачнцакн
днн, ши пннптръ касенкъ пнгде десчппле брт
машн, ннче спбжкнкъ жжна носпрг дннлпти,
ши къ дннхъ ачнптръ фрпвзпти пнгде дннлпти
къ Ктвм тнмткъ чесшл птегрзпти спбжкнкъ
къ дннлпти. Ачнптръ съвле прнмнбкнкъ лаен
лп тбрнл ан. Към багонн оунхъ прѣ смнеш
бои боръ мчплъ зеин дн мн, съвле дннхъ тч
бжндути прѣ ен ши дннхъ тч днпти прѣ ен.
Лп Ктвм нчкнпти дннхъ носпрг дннлпти лсօръ,
лп бртжмашнй носпрг ннхъ мннпти. Пннптръ
къ днн бртжмашнлоръ лсօръ, ши бнца лсօръ
днла гомесръ, спрхтзръ лоръ спрхтзръ днхълрепъ
лп мт днлптерпнн лсօръ. Мннчя сплднна
внхъл лсօръ, ши мтвнж аспнпделоръ не кнрекаптъ.
Лп Нчкнпти мтпкъ съхъ дннлпти лжнгтмнн ши
съхъ пнчептлзни птпвзпти комодарле мчле
лп днптръ зиса гнржнрнти, вон рпсплпти, днрѣ
мт кнхъл вл гршн пнчоръл лсօръ, кнче днроле
жкнпти зиса пернртъ лоръ, ши жкнпти днфактъ га
тла боса. Ктвм вактхрека дннхъ прѣ норо
днхъ съвле, ши прѣ рбтн ачнп твпкнн, кнче
къ впхъл прѣ ен спбжкнпти, ши лнпнцин днптръ
лп днроле ши днртвнпти. Ши зисе дннхъ оун
деса дннлпти лоръ прѣ кртн днртвнпти прѣ ен.
Лп Ктвм съхъл тжртвнпти лоръ жжнкацин, ши съвле
внхъл птпнрнлоръ лсօръ, скваклест ши вл днртвнпти
рбткнпти власа ши съвле фркнпти власа лкотртълоръ.
Лп Веденкн съвле кнпти днхъ жкнпти ши нчкнпти
зиса днптръ фрпвзпти дн мн, дн бнм фрпвзпти ши власа
факе днртвнпти ловнкнпти ши днхъ власа птпнрнпти, ши
нчкнпти кнхъл вл дннлпти жжннеле мчле.
Лп Ктвм вон рпсплпти къзине бртжмашнлоръ ши чел
тла къ дннлпти птпнрнпти, ши вон грпн тпцкнпти днхъ
тла птпвзпти. Ктвм вон зиса кнфлпти кнхъл
съвле лоръ ши спбажнпти днжкнпти жжна мт,
ши вон рпсплпти къзине бртжмашнлоръ ши чел
тла чесшл оунрзпти прѣ мнне вон рпсплпти. Вон
тла спбажнпти мтвнл десжкнпти ши съвле лоръ
жжнка каден, днжкнпти днспрхрн ши днртвнпти
мен, днн кнпти съвле лнмнлоръ. Веселн
цинкъ чесшл днртвнпти къзине, ши съвле днжкнпти
тла тбци днртвнпти дннхъ. Веселнцинкъ лнм
ши днртвнпти къ нороднхъ ачнп, ши съвле днртвнпти
спбажнпти фннл ачнп дннлпти, кнче жкнпти
фннлоръ ачнп гнржнрнти ши вл гнржнрн, ши вл
рпсплпти влжкнпти бртжмашнлоръ ачнп, ши че
лоръ чесшл оунрзпти прѣ ен кртн твпкнн, ши вл кнр
ци дннхъл птпнрнпти нороднхъ съхъ.

24. Topindu-să cu foame și cu mîncare de pasări și deșalare denapoi nevindecată, dinți de jiganii voiu trimite la ei cu mînie, care-i trag pre pămînt.

25. Den afară-i va desfeciori sabie și den cămări frica, tinerel cu fecioara, sugătoriu cu cel aşazat bâtrîn.»

26. Zis-am «Sămâna-i-voiu pre ei și voiu potoli dentru oameni pomenirea lor.»

27. Fără numai pentru urgia vrăjmașilor, pentru ca să nu-ș lungescă anii și pentru ca să nu să puie de asupră-le vrăjmașii, nice să zică: «Mîna noastră înaltă și nu Domnul au făcut toate acâstea.»

28. Căce limbă ce ș-au pierdut sfatul iaste și nu iaste întru ei știință; n-au gîndit să să priceapă.

29. Acâstea să le priimească la viitorul an.

30. Cum va goni unul pre o mie și doi vor muta zeci de mii, să nu Dumnezeu i-au vîndut pre ei și Domnul i-au dat pre ei.

31. Căce nu iaste Dumnezeu nostru ca dumnezeii lor, iară vrăjmașii noștri n-au minte.

32. Pentru că den viia Sodomului, viia lor, și viața lor, de la Gomor; strugurul lor, strugur de hiare, poamă de amărciune lor.

33. Mînia bălaurilor, vinul lor și mănia aspidelor nevindecată.

34. Nu acâstea, iată, s-au adunat lîngă mine și s-au pecetluit întru comoarăle mîle?

35. Întru zioa izbîndirii voiu răsplăti în vrêmea cînd va gresi piorul lor, căce aproape iaste zioa peririi lor și iaste de față gata voao.

36. Căce va judeca Domnul pre norodul său și pre robii lui să va îmblînzi, căce au văzut pre ei slobănoși și lipsiți întru dodele și părăsiți.

37. Si zise Domnul: «Unde-s dumnezeii lor, pre carii nădejdia pre ei?»

38. Cărora seul jîrtvelor lor mîncăti și beatî vinul turnărilor lor? Scoale-să și vă ajutorească voao și să să facă voao acoperituri.

39. Vedeti, vedeti că eu sunt și nu iaste Dumnezeu altul fără de mine. Eu voiu ucide și voiu face a trăi, lovi-voiu și eu voiu tămădui și nu iaste carele va scoate dentru mîinile mîle.

40. Căce voiu rădica în ceriu mîna mea și mă voiu jura cu direapta mea și voiu grăi: «Trăiescu eu întru vîcî!»

41. Căce voiu ascuți ca fulgerul sabia mea și să va ținea de judecăți mîna mea și voiu răsplăti caznă vrăjmașilor și celor ce urăscu pre mine voiu răsplăti.

42. Voiu îmbăta săgețile mîle de sînge și sabia mea va mîncă carne den sînge de stîrvuri și a robimel den capul boiarilor limbilor.»

43. Veseliți-vă, ceriuri, împreună cu el și să să încine lui toți îngerii lui Dumnezeu! [44] Veseliți-vă, limbi, împreună cu norodul lui și să să întăreasă lui toți fiili lui Dumnezeu, căce sîngele fililor lui izbîndesc și va răsplăti judecată vrăjmașilor lui și celor ce urăscu pre el va răsplăti și va curăț Domnul pămîntul norodului său.»

Ms. 45

24. Topindu-să cu foamete și cu măncare de pasări și întinsori⁴ dendărăpu nevindecat, dinți și jigani voi trimite la ei cu mănic a trăgătorilor pre pământ.

25. De năfară îi va desfectori sabie și den cănări frica, tinerel cu ficioara, sugător cu cel aşzat bătrân.

26. Zis-am: «Sămăna-i voi pre ei și voi potoli dentru oameni pamintea lor.»

27. Fărănumai pentru urgi neprietenilor pentru ca să nu-și îndlungească anii și pentru ca să nu să puie de asupră-le neprietenii, nice să zică: «Măna noastră-i înaltă și nu Domnul au făcut toate acesea.»

28. Căce limbă ce-au pierdut sfatul laste și nu iaste într ei și înțină; [29] n-au gîndit să s-ă pricăpă.

29. Acesea să le aştepte la viitorul an.

30. Cum va goni unul pre 1000 și 2 vor muta zeci de mii, să nu Dumnedău-i au vîndut pre ei și Domnul i-au dat pre cî.

31. Căce nu iaste Dumnedău nostru ca dumnedăii lor, iară neprietenii noștri sănt nebuni.

32. Pentru că den viaa Sodomului, viaa lor și viaa lor de la Gomorra; strugurul lor, strugur de fiere, poamă de amărciune lor.

33. Mănic a bălaurilor, vinul lor și mănia aspirelor nevindecată.

34. Nu acesea, iată, s-au adunat lîngă mine și s-au pecetui într visările mîlc?

35. Întru dzua răspătirei voi răsplăti în vrêmea cîndu va greși piciorul lor, căce aproape dzua perierei lor și iaste de față gata voao.

36. Căce va giudeci Domnul pre nărodul său și pre robii lui, să va măngăia, căce au văzut pre ei slobonidzi [cii]⁵ și lipsiți într aducere și părasiti.

37. Și zise Domnul: «Unde-s dumnedăii lor, pre carei nădăjduiu pre ei?»

38. Căroră săul jîrtvelor lor măncă și beați vinul turnărilor lor! Scoale-să și vă agiutorească voao și să s-ă facă cărău acoperituri.

39. Vedeți, vedeți căce cu săntu și nu iaste Dumnedău afară den mine. Eu voi ucide și voi face a trăi, lovi-voi și eu voi tămadui și nu iaste carele va scoate dentru mănele mîle.

40. Căce voi rădica în cer măna mea și voi jura cu dreapta mea și voi grăbi: «Trăiesc eu în veci!»

41. Căce voi ascuți ca un fulger sabia mea și să va ținea de giudeț măna mea și voi răsplăti judecălu neprietenilor lor și celor ce urăsc pre mine voi răsplăti.

42. Voi îmbăta săgețile mîle de sânge și sabia mea va măncă carne de sânge a stîrvurii și a robicii den capul boiarilor limbilor.»

43. Veseliți-vă, ceruri, împreună cu el și să pocloacă lui toți îngerii lui Dumnedău! Veseliți-vă limbii împreună cu nărodul lui și să întărescă lui toți fiili lui Dumnedău, căce săngele fiilor lui izbândește și va izbândi și va răsplăti giudeț neprietenilor lui și celor ce urăsc pre el va răsplăti și va curăț Domnul nărodului lui pământul!»

Ms. 4389

24. Topindu-se de foame și de măncarea pasărilor și de mormântul cel nevindecat, dinii fierilor voi trimite într-ășii cu urguia celor ce se tărasc pre pământ⁴.

25. Den afară sabia îi va face fără de feciori și den casele lor frica, voinicul cu fata, sugarul cu cel bătrîn-așzat.»

26. Zis-am: «Răsipici-voi și voi potoli dentre oameni pomenirea lor.»

27. Iară pentru mănia vrăjmașilor ca să nu trăiască în ani mulți, și să nu se puie dușmanii dăsupra și să zică: «Măna noastră cea înaltă au făcut toate acesea, iar nu Domnul.»

28. Că iaste limbă carea și au pierdut sfatul și nu iaste într-ășii meșteșug; [29] n-au chibzuit să priceapă.

29. Acesea toate să le ia în vrêmea ce va veni.

30. Cum va goni 1 pre 1000 și vor muta pre 10.000? Au doară nu pentru accea pentru căci Dumnezeu i-au vîndut și Domnul i-au dat.

31. Că nu iaste Dumnezeul nostru ca dumnezeii lor și vrăjmașii noștri sănt nechibzuit.

32. Că den viaa Sodomului viaa lor iar viața lor de la Gomoră; strugurul lor strugur de fiere, strugur de amărciune lor.

33. Mănic a bălaurului, vinul lor și mănia cea fără de leac a aspidelor.

34. Au doară nu se-au adunat acesea toate la mine și se-au pecetui în cămările mîle?

35. În zioa izbândirei voi plăti în vrêmea cîea ce se va zminti piciorul lor, că zioa periciunii lor iaste aproape, și stătură înainte cele ce sănt voauă gătită.

36. Că va judeca Domnul nărodului său și de robii săi va fi rugat, că i-au văzut că sunt slabii și topiți de vrême și slabănoși.

37. Și zise Domnul: «Unde sănt dumnezeii lor, pre carei se nădăduia?

38. De la a căroră jîrtve aț măncat seul și a băut vinul jîrtvelor lor? Să învîțez dară și să vă ajute și să vă fie acoperituri.

39. Vedeți, vedeți că cu săntu și nu iaste alt Dumnezeu fară de mine. Eu voi ucide și voi face să trăiască, râni-voi și eu voi vindeca, și nu iaste cine să ia den mănele mîle.

40. Rădica-voiu spre cer măna mea și mă voi jura cu direapta mea și voi zice: «Trăiesc eu în veci!»

41. Că voi ascuți sabia mea ca un fulger și măna mea va lăua judecătu și voi da izbândă vrăjmașilor și celor ce mă urăsc le voi plăti.

42. Înbăta-voiu săgețile mîle de sânge și sabia mea va măncă carne den săngele celor omorâți și al robicii și den capetele boiarilor limbilor.»

43. Veseliți-vă, ceruri, împreună cu dănsul și să se închine lui toți îngerii lui Dumnezeu! Veseliți-vă limbii împreună cu nărodul lui și să se întărescă lui toți fiili lui Dumnezeu că va izbândi săngele feciorilor lui și izbândind va plăti vrăjmașilor și celor ce-l urăsc le va da plată și va curăț Domnul pământul nărodului său.»

Versiunea modernă

24. Vor fi lihiți de foame, măcinăți de friguri și de molime amarnice.
Voi trimite asupra lor colții fiarcelor precum și-ostrava tiritoarelor din pulbere.

25. Afără sabia îi va răpune pe copii iar înăuntri groza.
Bărbatul tînăr și fecioara, pruncul și bătrînul, deopotrivă vor pieri.

26. Aș-ai putut să zic: «Îi voi risipi și voi șterge amintirea lor dintre oameni.»

27. Dar m-am temut de obraznicia dușmanului. Să nu se amâgească vrăjmașii lor și să zică: «Măna noastră cea puternică, și nu Domnul, a săvîșit toate aceste lucruri.»

28. Căci oamenii aceștia și-au pierdut putința de a judeca chibzuit și sunt lipsiți de înțelegere.

29. Dacă ar fi înțelepti, ar înțelege toate acestea și ar întreăzări ce îi aşteaptă în viitor.

30. Cum ar putea un om să gonească o mie și doi și puță pe fugă zece mii, dacă nu i-ar fi vîndut Stînca lor și dacă Domnul nu i-ar fi părasit?

31. Căci Stînca lor nu este că Stînca noastră și chiar dușmanii adeveresc acest lucru.

32. Via lor este din via de vie a Sodomei și din podgorile Gomorci; strugurii lor sunt struguri otrăvici și ciocnirii lor sunt amari.

33. Vinul lor este venin de balaur, otrăvă necrujătoare de viperă.

34. Oare nu sunt acestea tăinuite la mine, nu sunt pecetuiite în vîstierile mele?

35. A mea este răzbunarea și le voi da răspălată cînd se va împleteci piciorul lor, căci ziua prăbușirii lor este aproape și ceea ce li se cuvine va veni curând.

36. Domnul va judeca poporul său și se va milostivi de robii săi cînd se va vedea că puterea lor a secătuit și că n-a mai rămas nici unul din ei, fie rob, fie liber.

37. Atunci va zice: «Unde sunt dumnezeii lor, unde este stînca în care și-au pus nădejdea?

38. Unde sunt dumnezeii care au măncat grăsimea jertfelor lor și au băut vinul care era turnat drept jertfa? Să se scoale, să vă ajute și să vă ocrotescă!

39. Vedeti acum că Eu sănăt, doar Eu, și nu este alt Dumnezeu în afară de mine. Eu aduc moartea și Eu duc viață. Eu rănesc și Eu vindec, Nimeni nu poate fi scăpat din mănuile mele.

40. Căci ridic măna spre cer și jur: «Eu trăiesc în veci!»

41. Cînd voi ascuți sabia mea lucitoare ca să fac judecătu cu măna mea, mă voi răzbuna pe vrăjmașii mei și le voi da răspălată celor ce mă urăsc.

42. Voi îmbăta cu săgețile mele și sabia mea se va sătura de carne, de săngele celor răpuși și al robilor, de capetele conducătorilor vrăjmașilor.

43. Bucurăti-vă, ceruri, împreună cu el, închinăti-vă înaintea lui cu totii, voi, copiii lui Dumnezeu!

Bucurăti-vă, neamuri, împreună cu poporul lui, și toți îngerii lui Dumnezeu să se întărescă pentru el! Căci el va răzbuna săngele fiilor săi, va pedepsi pe vrăjmașii săi și se va răzbuna împotriva lor, va da răspălată cuvenită celor ce-l urăsc și va curăț lăra poporului său.»

Ши 28 евреев монен ижнтарб лягста фтэрзі мә са алыңа, ши 28 бенчапчо пра 2 пра фтийлә геанль . Ши фтэр монен көбүр мордук ши 28 28 грипш толате кубинипеле леңүн ачептә , як оғрениле мордук , ши ши гиесе лалык наңы . Ши 28 събършиле монен грипш кубинипеле түз 27 ачептә толате як толате геанль . Ши энсе ми ктарты өн лаңынгыл амниппе кубинима боласты праесте толате кубинипеле ачептә , кәреле 28 түрнекш волас 28 топчи , кәреле лебеди порхунчы фтилор бөшүр , съпетшески ши ет фәкш толате кубинипеле лаңын атешшә . Кто на кубинипеле мәде шефтери ачептә е болас күчө ачептә е баңыз бола съпет , ши пейтэрз 28 кубинипеле ачептә күчөн фтийлә 28 зынеле пра пемжапчо кәреле болы тарбичең 28 акоюл геанльду съпешенци пра джинчал . Ши грипш амниппе монен фтэрз 28 ачептә 28 энисканды . Сыншыл фтэрзипеле амниппе кәрелә на съпет фтэмжапчо моне , десперфака , гефегонч лын , ши көзин пра пемжапчо , хананын , кәреле 28 фтилор лын геанль фтэрз цинчере . Ши монен акоюл фтэрз мунипеле як кәреле песчан , ши тикең 28 амниппе күтпеш мордук 28 топч , фтесинп 28 мунрот амниппе фрәткече 28 , фтэрзипеле сәрз 28 , ши саң 28 амниппе ажнег мордук лын . Пенитэрз күчө наң 28 асекшапчо кубинипеле миң , 28 фтэрз фтийлә геанль , пра 28 апа прыттй кадын , 28 фтэрз пүзелінә сине , пейтэрз күчө ну маңы сөнүн пра миңе , фтэрз фтийлә геанль . Күчөн фен потрнеше бене беди 28 пемжапчо , ши 28 акоюл нызен фтэрз .

К А П А Г
И ачептә е съленинтарб 28 съленин монен , сомылай лын , миңдук 28 пра фтийлә геанль , ман наинипе де мояртш лын ши 28 зын . Амниппе фен есесин 28 бене , ши саң 28 ишнит деялә сиңре носа , ши 28 ге 28 гиңит деял мунипеле фарань , кубине де миң , де сөпинир , деял дыртпаша лын фиер , фиер фрэз ны 28 . Ши 28 киржапт мордук 28 ши песчан сөпинци 28 топч мажнале толе ши ачептә 28 топч тиңе сәнкте , ши 28 прынмиш деялтэрз 28 кубинипеле лын атчие . Карт 28 порхунчы носа монен ши моненир амниппе лын 28 . Ши бағын фтэрз төле 28 монен толарен , амниппе 28 бағын мордукелор , фрэзине 28 ибмурне лын геанль . Осптартыккы рүзенм 28 монен , ши 28 ишмөсөнне фтэрз мунтэр . Ши ачептә гоуда асекшапчо дәләнне глаңыл 28 . 28 ши амниппе лын фтэрз фтэшнит , мажнале лын боры сөтеше пра 28 , ши ажгаптори деялтэрз брәткәмашын лын бене фи . Ши лын көзин 28 дәлән лын лебен артшапчо лын ши амниппе лын ла сомылай төле сөпин , пра кәреле 28 ишнит пра 28 ишнит , ла 28 саптакорит пра 28 , як апа прыттй . Челла же зынче топчакиңе ши мажнаса , нытәмбез 28 пра тиңе , ши пра фрэцине 28 конекш , ши пра феторий на 28 ши 28 пүзелінә кубинипеле 28 , ши фтеге дүнинча та

Biblia, 1688, pag. 151, col. II

44 [45]. Si au scris Moisi cîntarea intru zioa aceea si au învățat-o pre ea pre fiii lui Israîl. [46] Si întră Moisi cătră norodul si au grăit toate cuvintele legii acesteia la urechile norodului, el și Iisus a lui Navi.

45 [47]. Si au săvârșit Moisi grăind cuvintele acăstea toate la tot Israîl.

46 [48]. Si zise cătră ei: „Luati-vă aminte cu inima voastră preste toate cuvintele acăstea carele eu mărturisesc voao astăzi, carele le veți porunci fiilor voștri să păzească și să facă toate cuvintele legii acesteia.

47 [49]. Că nu cuvînt deșărt acesta e voao, căce acesta e viața voastră și pentru cuvîntul acesta veți îndelunga zilele pre pămîntul carele voi trăceți acolo Iordanul să moșteniți pre dînsul.“

48 [50]. Si grădi Domnul lui Moisi întru zioa aceasta zicind:

49 [51]. „Sui-te în muntele Avarim, care iaste în pămîntul Moav, despre fața Ierehdonului, și vezi pre pămîntul Hanaan, carele eu dau fiilor lui Israîl întru tîrere.

50 [52]. Si mori acolo întru muntele la carele te sui și te vei adaoge cătră norodul tău, în ce chip au murit Aaron, fratele tău, în muntele Orului, și s-au adaoas lîngă norodul lui,

51 [53]. Pentru căce n-ati ascultat cuvîntul meu întru fiili lui Israîl pre Apa Pricii, Cadis, întru pustiul Sin, pentru căce nu m-ati sfîntit pre mine întru fiili lui Israîl.

52 [54]. Căce den potrivă vei vedea pămîntul, și acolo nu vei intra.“

CAP 33

1. Si aceasta e blagoslovenia carea au blagoslovit Moisi, omul lui Dumnezeu, pre fiili lui Israîl mai nainte de moartea lui.

2. Si au zis: „Domnul den Sion au venit și s-au ivit de la Siir noao și au sîrguit den muntele Faran cu zeci de mii de sfîntiri, den direapta lui îngerii, îngerii împreună cu el.

3. Si au crutat norodul său. Si toti sfîntii supt mîmile tale și aceștea supt tine sint. Si au priimit dentru cuvintele lui

4 [3]. Iege [4] carea au poruncit noao Moisi și moștenirea adu-nării lui Iacov.

5. Si va fi întru cel iubit boaren, adunându-să boari noroadelor împreună cu neamurile lui Israîl.

6. Să trăiască Ruvim, să nu moară, și Simeon fie mult întru număr!“

7. Si aceasta, Iuda: „Asculta, Doamne, glasul Iudii și la norodul lui între țările untru; mîmile lui vor osăbi pre el și ajutoriu dentru vrăjmașii lui vei fi.“

8. Si lui Levi zise: „Dați lui Levi arătările lui și adevarul lui la omul cel sfînt pre carele au ispitit pre el cu ispită, l-au batjocorit pre el la Apa Pricii.

9. Cela ce zice tătări-să și mîni-să: «Nu te-am văzut pre tine», și pre frații lui nu i-au conoscut și pre feciorii n-au știut; au păzit cuvintele tale și făgăduința ta/au crutat-o.

Ms. 45

44. Si au scris Moisi cantică aceasta într-o dzua acăea și au învățat-o pre ca pre fiui lui Israël. Si într-o Moisi cără norod și au grăit toate cuvintele legii aceștia la urechile nărodului, el și Iisus a lui Navi.

45. Si au săvărșit Moisi grăindu cuvintele acestea toate la tot Israيل.

46 [45]. Si dzise cără ei: [46] „Luăți-vă aminte cu inimă voastră preste toate cuvintele acestea carele eu mărturisesc voao astăzi, carele veți porini fililor vostră să păzească și să facă toate cuvintele legii aceștia.

47. Căcă nu-cuvântu deșertu acesta-i voao, căcă accasta-i viață voastră și pentru cuvântul acesta veți îndălunga dzilele pre pământul carele voi trăești acolo Iordanul să-l moșteneni tot pre însul.“

48. Si grăi Domnul cără Moisi într-o dzua aceasta ducindu:

49. „Suie-te în muntele Avarim [acesta-i munte le Cavav], carele iaste în-pămîntul Moav, despre față Ierihonului, și vedzi pre pământul Hanaan, carele eu dă fililor Israël iintru ținere.

50. Si mori în muntele la carele te sui tu acolo și te vei adaoge cără nărodul tău în ce chip au murit Aaron, fratele tău, în Or, muntele, și s-au adaoas lângă nărodul lui,

51. Pentru căcă n-ăji ascultat cuvântul meu într-o fiu lui Israël pri Apa Pricci Cadis, într-o pustiul Sin, pentru căcă n-ăji sfîntit pre mine într-o fiu lui Israël.

52. Căcă den potrivă vei vedea pământul, și acolo nu vei intra.“

CAP 33

1. Si aceasta-i blagoslovenia carea au blagoslovit Moisi, omul lui Dumnezeu, pre fiui lui Israël, mante de moartea lui.

2. Si au dzis: „Domnul la Sina au venit și s-au ivit de la Sir noao și au sărguit den muntele Faran cu dzeci de mii a Cadis den dreapta lui ingeri, împreună cu el.

3. Si au cruată nărodul său. Si toți sfîntii suptu măiniile tale și aceșteia supt tine sănu. Si au primit dentru cuvintele lui

4. Lége care au poruncit noao Moisi și moștenirea adunării lui Iacov.

5. Si va fi într-o cel iubit boiarin, adunându-să boiai năroduri împreună cu neamurile Israël.

6. Trăiască Ruvim și nu moară și Simeon fie multu într-o număr!“

7. Si aceasta-i Iuda. Asculță, Doamne, glasul Iudei și la nărodul lui între înlontr; mănele lui vor usăbi pre el și agiutori dentru neprietenii lui vei fi.“

8. Si lui Levi dzise: „Dați lui Levi arătările lui și adevărul lui la omul cel sfânt, pre carele au ispitit pre el cu ispită, l-au suduit pre el pre Apa Pricci.

9. Cela ce dzice tătăne-său și măne-sa: „Nu te-am văzut pre tine“, și pre frajii lui n-au cunoscut și pre fețiorii lui n-au știut; au păzit cuvintele tale și făgăduința te/ au cruată-o.

Ms. 4389

44. Si scrise Moisi într-o dzua zi această cantare și învăță pre fețiorii lui Israël să o știe. Si mânse Moisi la nărod și grăit toate cuvintele legii aceștia în auzul tuturor oamenilor, el și Iisus, fețior lui Navi.

45. Iară deaca sfărși Moisi de-a grăi acestea cuvintele toate cără tot Isra'il.

46 [45]. Zise cără dănsii: [46] „Să, păzit în inimile voastre toate cuvintele acestea care mărturisesc eu voao astăzi, ca să învăță pre fețiorii vostră să păzească și să facă toate cuvintele căre sunt scrise în légea aceasta.

47. Căcă cuvântu nu iaste voao în zadar, ce viață voastră iaste și pentru acest cuvânt veți viețui vremea multă pre pământul în care veți lăcuî deaca veți trăce Iordanul!“

48. Si zise Domnul cără Moisi într-acăea și grăindu-i:

49. „Suie-te în Muntele Avarimului, care iaste în jara Moabului, în potiva Ierihonului și vezi jara Hanaanului carea o dău eu fețiorilor lui Israël într-o moștinare, și acolo, în munte, care te vei sui, te vei săvărși și te vei adaoge cără neamul tău.

50. Cum au murit și Aaron, frate-tău, în Muntele Orlui, și se-au adaoas cără nărodul său,

51. Pentru că nu v-aț plecat cuvântului miei într-o fețiorii lui Israël la Cadis la Apa Împoñicișirii, în pustiul Sînului, și nu m-ăi sfîntit într-o fețiorii lui Israël.

52. Că den potrivă vei vedea jara iar într-ânsa nu vei intra în carcea o dău eu fețiorilor lui Israël!“

CAP 33

1. Accasta iaste blagoslovenia carea au blagoslovit Moisi, omul lui Dumnezeu, pre fețiorii lui Israël mai nainte de moartea sa.

2. Si zise: „Domnul de la Sion au venit și se-au arătat de la Seir și se-au apropiat de noi den Muntele Faranului și au venit cu înțunerece de sfînt și de-a direapta lui lège focul lor.

3. Cnuțat-au oamenii săi. Si toți sfîntii sănt în măiniile lui și cei ce se-au apropiat de picioarele lui au luat den cuvintele lui

4. Légea carea au poruncit noao Moisi și moștenirea fețiorilor lui Iacov.

5. Si va fi criul de la cel dirept când se vor aduna boiai nărodului împreună cu semințile fețiorilor lui Israël.

6. Să trăiască Ruvim și să nu moară iar să fie puținel în număr!“

7. Accasta iaste blagoslovenia Iudei: „Ascultă, Doamne, glasul Iudei și-1 du în nărodul lui, măna lui cu spor lui, ajutor să-1 fiu împotriva vrăjășilor lui!“

8. Iar lui Levii zise: „Dați lui Levii témerele lui și adevărul lui, bărbatului celui sfânt, pre care l-au ispitit într-o ispitire și l-au mozavirit la Apa Pricci.

9. Carele au zis tătăne-său și măne-sa: „Nu vă știu; și frajilor lui: „Nu vă cunoșc“; și fețiorilor săi: „Nu-i știu“, păzii vor cuvintele tale și făgăduința ta/ vor păzi.

Versiunea modernă

44. Moise a venit cu Iosua, fiul lui Navi, și a rostit toate cuvintele acestei cîntări în auzul poporului.

45. După ce Moise a terminat de rostit toate cuvintele în fața întregului Israël,

46. Le-a zis: „Păstrați în inimă voastră toate cuvintele pe care vi le încredințez astăzi. Dați poruncă fililor vostră să păzească și să împlinăscă toate cuvintele acestei legi.

47. Căci, în ceea ce vă privește, nu sunt vorbe goale, ci sunt chiar viața voastră. Prin aceste cuvinte veți trăi vreme îndelungată în țara pe care o veți lăsa în stăpînire, după ce treceți Iordanul.“

48. În aceeași zi, Domnul i-a spus lui Moise:

49. „Urcă-te în munții Abarim, pe muntele Nebo, care este în jara Moabului, în fața Ierihonului, și privește țara Canaanului, pe care o dău în stăpînire fililor lui Israël.

50. Acolo, pe muntele pe care te urci, vei muri și te vei alătura străbunilor tăi, așa cum și Aron, fratele tău, a murit pe muntele Hor și s-a alăturat străbunilor săi.

51. Pentru că ați încălcăt credința față de mine în mijlocul fililor lui Israël, la Apa Meriba-Cadeș, în desertul Sin, și pentru că nu ați cinstit sfîntinția mea în rîndurile israeliilor.

52. Vei vedea pământul de departe, dar nu vei intra în țara pe care o dău fililor lui Israël.“

CAP. 33

Binecuvîntarea rostită de Moise.

1. Iată binecuvîntarea cu care Moise, omul lui Dumnezeu, a binecuvîntat pe fiui lui Israël înainte de a muri.

2. El a zis:

„Domnul a venit din Sinai și i-a luminat de la Seir încoace, el strălucea de pe muntele Paran înaintind cu zecile de mii de sfînti și cu focul legii la dreapta sa.

3. El își iubește cu adevărat poporul, toți sfîntii sănt în măna sa. Ei s-au aruncat la picioarele tale și primesc învățările tale.

4. Moise ne-a dat o lege, o moștenire pentru adunarea lui Iacov.

5. Era un rege în Iesurun cînd se adunau căpeteniile popoarelor împreună cu semințile lui Israël.“

6. „Trăiască Ruben, să nu moară, din el să rămînă puțini!“

7. Despre Iuda a spus:

„Ascultă, Doamne, glasul lui Iuda și adu-l pe poporul său; măniile lui să fie gata de luptă, iar tu să-i vii în ajutor împotriva vrăjășilor săi.“

8. Despre Levi a spus:

„Al tău Tumim și al tău Urim să fie ale slujitorului tău credincios, pe care l-ai încercat la Massa, cu care te-ai certat la apele Meriba;

9. care a spus despre tatăl său și despre mama sa: „Nu i-am văzut. El nu și-a recunoscut frajii iar de copiii lui n-a vrut să știe nimic, căci ei au păzit cuvîntul tău/ și veghează asupra legămăntului tău.

१८८

із кръцатъко. Воръ дрътъ днрептъциле Галъ ахъ
гъансъ, ши лѣпѣтъ та ахъ ізранъ, воръ пъне рѣвъ
пра тѣмъкъ рѣпъ суръцъ та, пурърѣ прѣте тѣкъ
тѣмънинъ тѣпъ. Благоѣщъ дѣмъ вѣрътътъ
ахъ, ши фѣтъелъ мѣжнарофъ ахъ прїимѣщъ, бѣтъ
мѣжлоисъ врѣтъмъшилъ ахъ чѣлора честъ сколъ
асхъпра ахъ, ши чѣлъ сурътъкъ пра єлъ стѣнъстъ
сюбъле. Ши ахъ венчанинъ ахъ юнѣтъ дѣнъ
нѣлъ, вѣдѣтъдънѣль, ба апекъ ахъ дѣнъзъ ѿмъ
брѣшъ прѣсѣтъ джѣнъ тѣхътъ зиале, ши рѣпъ
мѣжлоисъ ѿмърелоръ ахъ ѿзъ содиѣхънитъ. Ши
ахъ гоенѣтъ ахъ дѣнъ слагенѣя дѣнъзънъ погълъ
тѣ ахъ, дѣнъ тасхълае чѣръмънъ ши ълъсъ, ши дѣнъ
фтерпдефънъдълъ ѿзъсърълоръ дѣнъ жесъ. Ши дѣнъ
пто чѣсълъ вѣделоръ фтартерилоръ солрелъ, ши дѣнъ
єтъ прѣхънѣре ахънай. Ши дѣнъ вѣрътъ дѣнъ
тѣрътъ мѣнцилоръ, ши дѣнъ вѣрътъ де дѣнълоръ пъ
рѣ рѣпъ вѣрътъде. Ши дѣнъ вѣсълъ планиръ
погълътъа ахъ, ши чѣлъ прѣнѣтъ, тѣлъ че сълъ
нѣтъ рѣпъ рѣтъ, съвѣтъ пренакълъ ахъ гоенѣтъ, ши
зѣтътъ гоенѣтъ ѿзътъ мінае ахъ манасъ. Ши ахъ
закълъ ѿзътъ вѣсълѣщътъ закълънъ рѣпъ ѿшъ
рѣ та, ши гохъаръ рѣпъ апекънѣлъ ахъ
дѣ ламенъ всоръ суръ па ши вѣвѣнъ кемъ ѹколъ, ши вѣ
тѣрътъ ѹколъ, жѣртвъ днрептъцъти, кѣтнѣ
вѣцълъ мѣрѣнъ, тѣва съхъ прѣ тине, ши негъцълъ
ре дѣла ламенъ че апекънѣтъ прѣ ламенъ хаде. Ши ахъ
шо ахъ гаръ ѿзътъ слагенѣтъ апекънѣтъ ѿзъ, кау
ледъ сълъ содиѣхънитъ сѣръжмѣнъ врѣлъ ши волгѣнъ
ка. Ши дѣнъ вѣрътъ рѣпътътъ ахъ, погълъ ѹколъ сълъ
рѣпърѣнѣтъ погълътъ, сурърѣнѣлоръ ахъненъ фѣ
нѣлъ, прѣвѣтъ къ вѣспетенѣлаке воръзъдълътъ, днр
рептътъ дѣнъзъ ахъ фѣкътъ, ши тѣхъдакатъ ахъ
кѣ вѣрътъ. Ши ахъ данъзъ да пънъ вѣлъ,
кѣ гохъаръ дѣла вакъ. Ши ахъ недални зѣ
сънѣдѣлами сътѣръде прѣнѣтъ, ши сътѣръ сътѣръ
ре де слагенѣтъ дѣла дѣнъзъ, мѣрѣ ши ѿмѣтъзънѣл
кѣ москѣнъ. Ши ахъ зѣнъ ѿзътъ вѣтътъ дѣнътъ
феторъ ѹколъ, ши вѣдѣ прѣнѣтъ фрацилоръ ахънѣ
кѣ рѣптичъ рѣптичъ де ламенъ хиторъзълъ, фѣтъ
ши ѹколътъ зѣсътъ ахъ ѹколъ, ши вѣлълѣтълаке
кѣ погълътъ та. Нѣ зѣтъ ки дѣнъзъвѣ чѣлънъ
нѣтъ, чѣлъчестъ сълъ прѣтъ чѣръ ажътъоръ цѣ,
ши чѣлъ прѣтъчѣ, є рѣпърѣнѣтъ. Ши тѣва
акоперъ ахъ дѣнъзъ тѣрътъ, ши сътъ вѣ
тѣрътъ врѣлънѣлоръ че нѣръ пурърѣ, ши вѣ гоенѣ
дѣнъ ламенѣтъ фѣтътъ тѣле тѣре врѣтъмъшилънѣ
кѣ погълъ, Ши вѣлълѣтъ зѣранъ, сънѣгъ нѣ
дѣнънѣде прѣ погълътъ ахъ гохъаръ, тѣрътъ грѣвъ
ши зѣнъ, ши чѣрънѣ ахъ норъ пъзъ росла. Фернѣтъ
ѣзъ зѣранъ чине є аѣтъненѣцѣ, норъзъ мѣнѣтъ
де дѣнъзъ, вѣ спрѣжени єжътъоръ тѣпъ, ши сътъ
фала та ши тѣвѣръ мѣнцилоръжмѣтъ тѣпъ, ши
тѣпъ прѣсѣтъ чѣрънѣтъ асъръ вѣнъ вѣлакъ.

Biblia, 1688, pag. 152, col. I

10. Vor arăta direcțările tale lui Iacov și lêgea ta lui Izrail; vor pune deasupra tămîie între urgia ta, pururea preste jîrtăvnicul tău.

11. Blagoslovête, Doamne, virtutea lui și faptele măinilor lui priimête; bate mijlocul vrăjmașilor lui celora ce să scoală asupra lui și cei ce-l urăscu pre el să nu să scoale.“

12. Si lui Veniamin au zis: „Iubit de Domnul, nădejduind va lăcui, și Dumnezeu umbrește preste dînsul toate zilele și întru mijlocul umerelor lui au odihnit.“

13. Si lui Iosif au zis: „Den blagoslovenia Domnului, pămîntul lui, den ceasurile cerului și roaoi și den fără-de-fundul izvoărăilor den jos.

14. și după ceasul roadelor înțoarcerilor soarelui și den
preunările lunilor,

15. Si den vîrful începăturii munților și den vîrsu de dealuri pururea curătoare.

16. și după ceasul plinirii pământului. și cîle priimite celuia ce s-au ivit întru rug să vie capul lui Iosif și pre crăștet, slăvindu-să întru frați.

17. Dentăiu-născut a taurului, frumusetea lui, coarne de inorod, coarnele lui; cu ele limbi va împunge odată până la marginile pământului; acesea sunt zecile de mii ale lui Efrem și acesea sunt miile lui Manasi.“

18. Si lui Zavulon au zis: „Veseleste-te, Zavuloane, intru ieșirea ta și Isahar intru lăcuințele lui.

19. Limbi vor surpa și vă veț chema acolo și veț jîrtvui acolo jîrvă a direptății, căci avuția mării te va suge pre tine și neguțătorie de la limbi ce lăcuiesc pre lîngă mare“.

20. Si lui Gadu zise: „Blagoslovit lărgindu-se Gad, ca un leu
s-au odihnit, sfârîmînd braț și boiarin.

21. „Să au văzut începătura lui, căci acolo s-au împărțit pămîntul boiarinilor, adunăți fiind împreună cu căpeteniile norodului. Direptate Domnul au făcut și judecata lui cu Izrael“.

22. Si lui Dan au zis: „Dan, puiu de leu si va sări de la Vasan“.

23. Si lui Nethalim zise: „Nethalim, saturare priimită și să să sature de blagoslovie de la Domnul; marea și amiazăzi va mosteni“.

24. Si lui Asir zise: „Blagoslovit dentru feciori Asir si va fi priimit fratiilor lui; va intinge in untdelemnii piciorul lui.

25. Fier și aramă ciobota lui va fi, și ca zilele tale, puterea ta".
26. Nu iaste ca Dumneazăul celui iubit, cela ce să suie preste

27. Si te va acoperi a lui Dumnezeu incepatură și supt vîrtutea brațurilor ce cură pururea, și va goni den naintea fetei tale pre

28. Si va lăcui Izrail singur nădejduind pre pământul lui Iacov preste grâu și vin, și cériful lui, noros cu rooa.

29. Felicit este, Izraile! Cine e asemenea tie, norod mîntuit de Domnul va sprejeni ajutoriul tau, si sabiiia, fala ta. Si te vor minți vrăjmașii tăi, si tu preste cerbicea lor vei călca".

Ms. 45

10. Vor arăta dreptățile tale lui Iacob și lăgea ta lui Israîl; vor pune deasupra tărâme întru urgia ta pururea preste jîrtîvnicul tau.

11. Blagoslovête, Doamne, vărtutea lui și faptele mănelor lui priimete; bate mijlocul celor ce să rădici neprietenii lui și cei ci-l urăsc pe el ca să nu să scoale.

12. Sîi lui Veniamin au dzis: „Jubit de Domnul, nădăjduindu va lăci și Dumnezeu umbrește preste însă toate dzilele [le] și întru mijlocul umenor lui au odihnit.”

13. Sîi lui Iosif au dzis: „Den blagoslovenia Domului pământul lui den ceasurile cerului și roăi și den far-de-fundu izvoară den jos.

14. Sîi după ceasul roadelor întoarcerilor soarelui și den împreună lunilor,

15. Sîi den vîrful începăturilor munjilor și den vîrvuri a dealurui pururea curătoare.

16. Sîi după ceasul plinirii pământului. Sîi cele priimite celuia ce s-au ivit întră căpină să vie preste capul lui Iosif și pre creștet slăvindu-să întru frați.

17. Dentăi-născut a buhaiului frâniștele lui, coame de inorog, coamele lui; cu ele limbi va împunge [de] odată până la marginile pământului; acăstea-s dzecele de mii Efraim și acăstea-s miiile lui Manassi.”

18. Sîi lui Zavulon au dzis: „Veseleste-te, Zavulone, întru ieșirea ta și Isahar în lăcuințele lui.

19. Limbi vor surpu și vezi chema acolo și vezi jîrtvui acolo jîrtvă a dreptății, căcă avutia mări te va suge pre tine și negujătorie de la limbi ce lăciuiesc pe lîngă mare.”

20. Sîi lui Gad dzise: „Blagoslovit lărgindu Gad, ca un leu s-au odihnit, sfărâmandu brațul și boiarin.

21. Sîi au văzut începătura lui, căcă acolo s-au împărțit pământul boiașilor, adunați fiindu împreună cu căpetenile năroadeelor. Dreptațea Domnul au făcut și judecata sa cu Israîl.”

22. Sîi lui Dan au dzis: „Dan, puiu de leu, și va sări de la Vasan.”

23. Sîi lui Nefhalim dzise: „Nefhalim, săturare de priimite și să se căsătore de blagoslovenie pentru Domnul; maarea și amiazăzii va moșteni.”

24. Sîi lui Asir dzise: „Blagoslovit dentru ficioi Asir și va fi priimit fraților lui și va înținge în undelemnii piciorul lui.

25. Fier și aramă ciobota lui va fi, și ca dzicile tale, puterea ta.”

26. Nu iaste ca Dumnedzăul celui iubit cela ce să stea preste ceriu, agiutor tîr, și cel preacuvios, a întărituirei.

27. Sîi te va acoperi a lui Dumnedzău începături și suptu vărtutea a brațuri ce cură pururea și va scoate de manătina feții tale neprietenii dzicindu: „Pici!”

28. Sîi va lăci Israîl săngur nădăjduindu pre pământul lui Iacob preste grâu și vin, și ceriul lui, nuos cu roasă.

29. Felicit este ³, Israîl, cine-i asemenea tîr! Nărodu mîntuindu-să de Domnul va ajuta ajutorul tîr și sabia laudă ta. Sîi să vor arăgi neprietenii tîr și tu preste cerbicea lor vei încăleca.”

Ms. 4389

10. Spume-vor dreptățile tale lui Iacob și legea ta lui Israîl; punc-vor tărâme în mănia ta primos spre altarul tau.

11. Blagoslovête, Doamne, tăria lui și lucrurile mănelor lui priimete; bate mijlocul vrăjășilor lui celor ce se scomesc asupra lui, și ale celor ce-l urăsc ca să nu se scoale”.

12. Iară lui Veniamin zise: „Jubitul Domnului se va nădăjdu și va lăci într-ansul și Dumnezeu il va urmări cu amplie în toate zilele și în mijlocul umenorilor lui se va odihni”.

13. Iar lui Iosif zise: „Den blagoslovenia Domului pământul lui den roaoa înălțime cerului și de jos den fără-funduri den izvoarăle apelor.

14. Sîi în vrămea roadelor schimbărilor soarelui și den împreună lunilor,

15. Sîi den vîrful începăturilor munjilor și den vîrful dealurilor celor de pururea curătoare.

16. Sîi de vrămea uniplenii pământului și cele priimite care se-au arătat în rug, să vie pre capul lui Iosif și pre creștetu-i să se slăvescă întru frații lui.

17. Ca un dentăi-născut vițel frumusetei lui și coarnele lui ca comul inorgului cu acèle să împungă limbile până la marginile pământului; acăstea sunt înținerecele lui Efraim și acăstea miile Manasici.”

18. Iar lui Zavulon au dzis: „Veseleste-te, Zavulone, întru ieșirea ta și Isahar în corturile tale.

19. Limbi vor chima la munte și vor pune acolo jîrtvă dreptății și bogăția mări vor suge și vor lăsu avușile cele ascunse în nisip”.

20. Iar lui Gad zise: „Blagoslovit Gad lărgindu-sc, ca un leu răposă cel ce sfârșim brațul boiașului.

21. Sîi văzu începăturile sale că acolo se-au împărțit pământul boiașilor celor adunați la un loc întru căpetenile nărodului tării. Dreptațea Domnului va face și judecata sa cu Israîl”.

22. Iar lui Dan zise: „Dan, puiul cel de leu, săriu de la Vasan”.

23. Iar lui Nefhalim zise: „Nefhalim, săturare de priimite și se va sătura de blagoslovenia de la Domnul; marca și amiazăzii va moșteni”.

24. Iar lui Asir zise: „Blagoslovit Asir întru feciori și va fi priimit fraților săi, înținge-va în undelelmii piciorul său.

25. Fier și aramă va fi încălțămintea lui ca ziua ta să fie tăria.”

26. Nu iaste alt Dumnezeu ca Dumnezeul cel iubit celu ce se suie în cer, tîc ajutor, și cel preacuvios întru întărire și te va acoperi începătura lui Dumnezeu.

27. Sîi supt tăria brațului celu ce iaste todeama, goniu-va vrăjășii de la fața ta zicând: „Să piiele”.

28. Sălăsluiu-se-va Israîl săngur nădăjduindu-se pre pământul lui Iacob, pre pământul cu grâu și cu vin, și ceriul lui, nuos cu roasă.

29. „Blagoslovit esti tu, Israîl! Cine iaste asemenea voaoă, oamenilor celor mănuși de Domnul, pavăza, ajutorul tîr și sabia laudă ta. Sîi vor minți asupra ta vrăjășii tîr, iar tu vei căica pre cerbicea lor”.

Versiunea modernă

10. El învăță pe Iacob poruncile tale și pe Israel legea ta; ei pun tărâme înaintea ta și ardere de tot pe altarul tau.

11. Binecuvîntăză, Doamne, tăria lui, primește cu bunăvoie lucrarea mănelor sale. Fringe spinarea celor ce i se impotivesc și a celor care îl urăsc, ca să nu se mai scoale.”

12. Despre Veniamin a spus: „Cel iubit de Domnul locuiește în siguranță lîngă el. Cel Preafait îl ocrotește zid de zi iar el se odihnește între umerii lui.”

13. Despre Iosif a spus: „Să binecuvînteze Domnul [ara lui], cu darurile alese ale cerului, cu rouă, cu ape de jos, din adincuri,

14. cu roade alese pîrguite de soare, cu cele mai bogate recolte în fiecare lună;

15. cu ce au mai bun münții străvechi, cu ce au mai prețioș dealurile vesnice, cu cele mai bune roade de care este plin pământul.

16. Binefacerile celui ce sălăsluia în mărcăiniș să vină pe capul lui Iosif, pe creștelul celui mai ales dintre frați. Mărcia lui este precum a unui taur întărit, născut,

17. coamele lui sunt coame de bouri, cu care va împunge toate popoarele pînă la marginile pământului. Acestea sunt zecile de mii ale lui Efraim,

18. acestea sunt miile lui Manase.”

19. Despre Zabulon a spus: „Bucură-te, Zabulon, de plecările tale și tu, Isahar, în corturile tale!

20. Iar lui Gad zise: „Ivor cherna poapele pe munte și vor aduce îndreptățile jertfe, căci vor culege bogăția mării ca și conordele ascunse în nisip.”

21. Despre Gad a spus: „Binecuvîntat să fie cel ce i-a dat lui Gad înținută întinsă. Gad sălăsească ca un leu și sfîrșește brațul și capul oricui.”

22. Despre Dan a spus: „Dan este un pui de leu, care se aruncă din Vasan.”

23. Despre Neftali a spus: „Neftali, sănul de cete a primit și copleșit de binecuvîntarea Domnului, ia în stăpînire marea și înținutul de la răiazăzi.”

24. Despre Așer a spus: „Cei mai binecuvîntat dintre fiu să fie Așer, iubit să fie de frații săi și să scânde picioarele în undelelmii.

25. Zăvoarele tale să fie de fier și aramă, să ai putere cîte zile vei trăi.”

26. Nimeni nu este ca Dumnezeul lui Isusun, cel ce își vine în ajutor trecînd peste ceruri și peste nori, în măreția sa.

27. Dumnezeu te adăpostește de la începutul vremurilor sub brațele sale vesnice. El îi genesește pe vrăjășii dinaintea ta și zice: „Nimicestă!“

28. Israel locuiește ferit de primejdii, singur cu izvorul lui Iacob, într-o țară bogată în grîne și vin, sub cerul din care picură rouă.

29. Felice de tine, Israîl! Cine este ca tine, popor izăbit de Domnul? El este secul care își vine în ajutor și sabia mărețicii tale.

Vrăjășii tîr se vor umili în fața ta, iar tu vei căica peste grumăji lor.”

Biblia, 1688, pag. 152, col. II

CAP 34

К А П І Й

и спесинъ мовенъ делялъ ирвъде мовѣ пре тъ
теле мовѣ пре възфѣлъ лънъ фазгъ, кадѣ
жесте, не кътпте фѣцъ, ғерихъ, ши тъ
брѣстъ лънъ дмнхъ топъ пъвмжнпчъль
лънъ галадъ, пъвнъла данъ. Ши тъ
пъвмжнпчъль лънъ нѣдакимъ, ши тъ пъвмжнпчъль лънъ
ѣфремъ, ши лънъ манасъ, ши тъ пъвмжнпчъль
тънъ пъвнъла мѣрѣ тѣ апопъ. Ши тъ
и лънъ пъвнъ пре тънъ азкърнълъ ғерихъ, честътъ
фннчнлъ, пъвнъла снгро. Ши ҳнесъ ғаннхълъ тъ
пре мовенъ, честъта е пъвмжнпчъль кадре лънъ тъ
ратъ лънъ дѣрлъ, ши лънъ ғасакъ, ши лънъ ғаисодъ,
жнкънъде семенцинъ болестъе болъ дѣ пре єлъ, ши лънъ
брѣстъ пре єлъ, ғиннаръ топъ, ши ғаннълъ нѣснъ
ғпрлъ. Ши ҳзмънълъ ғакелъ мовенъ ресчълъ
и нълънъ ғпвмжнпчъль мовѣ, пъвнъзбжнпчъль десъ
и нълънъ. Ши лънъ ғпрлъ, пъвнъ ғпвмжнпчъль
мовѣ, ғпрлъде не ғакъ лънъ фогръ, ши лънъ ғтѣ нъ
менънъ тъсъннцъ лънъ пъвнъ ғтѣса не ғстпнъ.
Мѣтъ мовенъ єрѣ де, ѹкъ, де ғаннъ ғаннълъ ҳзмънълъ
е лънъ сакъ ғтѣннкътъ сокънъ лънъ, ғнчеда ғтѣ
спри кадѣ ғнчеда лънъ. Ши ҳзмънъ ғтѣ
рѣлъ лънъ нѣснъ сакълъ де ғхъ, не прнчнѣпре, пѣнъ
трѣкъ де ҳзмънъ мжнннле лънъ пре єлъ, ши
лънъ ғнчеда ғтѣлъ пре єлъ фннчнъ ғеранъ, ши лънъ ғтѣ
кадѣ ғтѣнъ ҳзмънънъ порѣнннпчъ дмнхъ лънъ мовенъ.
Ши ҳзмънъ манъ ғнчеда ғтѣлъ пророкъ ғтѣръ ғеранъ
ка мовенъ, пре кадре ҳзмънънъ ғннчнпчъ лънъ,
фѣцъ кадре фѣцъ. ғтѣръ топъ се ғнчеда
ши мнинннле, пре кадре ҳзмънънъ пре єлъ домъ
нълъ, сплѣ фѣцъ пре ғлъ, ғтѣръ пъвмжнпчъ
ეнппетълънъ лънъ фарасъ, ши ғнчнпчъ
лънъ, ши пъвмжнпчълънъ лънъ.

Ши мнинннле чѣлѣ мѣрѣ, ши
тѣлѣ мжнъ тѣ таре.
кадре ҳзмънънъ
мовенъ ғннчнпчъ
атомъ ғсра
надълъ.

1. Si să sui Moisi de la Aravoth Moav pre muntele Moav, pre vîrful lui Fazga, carea iaște de cătră fața Ieriho, și i-au arătat lui Domnul tot pământul lui Galaad până la Dan,
2. Si tot pământul lui Nethalim, și tot pământul lui Efrem și lui Manasi, și tot pământul Iudei până la Marea cea de Apoi,
3. Si pustiul și prenprejurile locurilor Ieriho, cetatea finicilor, până la Sigor,
4. Si zise Domnul cătră Moisi: „Acesta e pământul carele am jurat lui Avraam și lui Isaac și lui Iacov, zicind: «Semenției voastre voi da pre el», și am arătat pre el ochilor tăi, și acolo nu vei intra.“
5. Si au murit acolo Moisi, robul Domnului, în pământul Moav, pren cuvîntul Domnului.
6. Si l-au îngropat pre el în pământul Moav, aproape de Casa lui Fogor. Si nu știe nimenea grobnița lui până în zioa de astăzi.
7. Iară Moisi era de 120 de ani cînd au murit el; nu s-au întunecat ochii lui, nice s-au stricat buzele lui.
8. Si au plîns fiii lui Izrail pre Moisi în Aravoth Moav, la Iordan, despre Ieriho, 30 de zile. Si s-au săvîrșit zilele jăllii plîngerei lui Moisi.
9. Si Isus, feciorul lui Navi, s-au împlut de duh de pricpere, pentru că au pus Moisi mîinile lui pre el. Si au ascultat pre el fiii lui Israel, și au făcut în ce chip au poruncit Domnul lui Moisi.
10. Si nu s-au mai scutat încă proroc întru Israel ca Moisi, pre carele au cunoscut Domnul lui față cătră față.
11. Întru toate sîmnele și minunile pre carele au trimis pre el Domnul să le facă pre élle întru pământul Eghipetului, lui farao și slugilor lui și pământului lui,
12. Si minunile cele mari și toată mîna cea tare carele au făcut Moisi înaintea a tot Israelul.

Ms. 45

Ms. 4389

CAP 34

1. Si să sui Moisi de la Aravoth Moav pre muntele Moav, pre vîrful lui Fazga, care iaste de către fața Ierihon, și i-au arătat lui Domnul tot pământul Galaad până la Dan,

2. Si tot pământul Nefthalim, și tot pământul lui Efraim și lui Manassi, și tot pământul Iudei până la Marea cea de Apoi,

3. Si pustia și prenregiurile locurilor Ierihon, cetatea finicilor, până la Sigor.

4. Si dzise Domnul către Moisi: „Accesta-i pământul carele am giurat lui Avraam și lui Isaac și lui Iacob, dizeând: «Semințici voastre voi da pre el și am arătat ochilor tăi și acolo nu vei intra.»

5. Si au murit acolo Moisi, robul Domnului, în pământul Moav, pren cuvântul Domnului.

6. Si i-au îngropat pre el în pământul Moav, aproape de Casa Fogor. Si nu știe nime gropnița lui până în dzua de astăzi.

7. Iară Moisi era de 120 ani când au murit el; nu s-au negrit¹ ochii lui, nice s-au stricat gingenii² lui.

8. Si au plânsu fiii lui Israhil pre Moisi în Aravoth Moav, la Iordan, despre Ierihon, 30 de dzile. Si s-au săvărșit dzilele plângerii³, plângerii lui Moisi.

9. Si Isus, feciorul lui Navi, s-au împlut de duh de priecipere, pentru că au pus Moisi mâinile lui pre el. Si au ascultat pre el fiii lui Israhil și au făcut în ce chip au dzis⁴ Domnul lui Moisi.

10. Si nu s-au mai scutat încă proroc întru Israhil ca Moisi, pre carele au cunoscut Domnul lui față către față.

11. Întru toate sêmele și minunile pre carele au trimis pre el Domnul să le facă pre ele întru pământul Egiptului, lui faraon și slugilor lui și pământul lui lui.

12. Si minunele cele mari și toată măna cea tare pre carele au făcut Moisi înaintea a tot Israhil.

CAP 34

1. Si se sui Moisi de la Arovothul Moavului în Muntele Moavului, în vîrful lui Tházga, care iaste împotriva Ierihonului, și arătat lui Domnul toată țara Galaadului, până la Dan,

2. Si toată țara lui Nethalim, și a lui Efraim și a Manasici, și toată țara Iudei până la Marea cea mai de Apoi,

3. Si pustia și satele de prenprejur și Ierihonul, cetatea finicilor, până la Sigor.

4. Si zise Domnul către Moisi: „Accesta iaste țara cu carea m-am jurat lui Avraam și lui Isaac și lui Iacob zicând: «Semințici voastre o voi da și o am arătat ochilor tăi, iar acolo nu vei intra.»

5. Si se săvârși Moisi, robul lui Dumnezeu, în țara Moavului, acolo după cuvântul Domnului¹.

6. Si-l îngropată în țara Moavului, aproape de Casa lui Thogor. Si nu știu nimini moartămul până în ziua de astăzi.

7. Si era Moisi de 120 de ani când muri; și nu se întunecă ochii lui, nice-i căzură dinții.

8. Si plânsă feciorii lui Israhil pre Moisi în Aravoth Moavului, la Iordan, aproape de Ierihon 30 de zile. Si se umplură zilele plângerii, jâlli lui Moisi.

9. Iar Isus, feciorul lui Navi, se umplu de duhul priecipiei, că puze Moisi mâinile sale pre dânsul. Si-l ascultă feciorii lui Israhil și făcură cum poruncile Domnul lui Moisi.

10. Si după aceasta nu se-au mai rădicat alt proroc întru Israhil ca Moisi, pre care-l cunoscă Domnul față față,

11. În toate sêmele și minunile care-l trimînse Domnul să le facă în toată țara Egiptului lui faraon și tuturor slugilor lui și țărării lui.

12. Si tuturor în Marea Roșie cu sêmele mari și cu măna vătoasă și cu braț nalt care au făcut Moisi înaintea tuturor feciorilor lui Israhil.

CAP. 34

Moartea lui Moise.

1. Moise s-a urcat din cîmpile Moabului pe muntele Nebo, în vîrful muntelui Pisga, în fața Ierihonului, și Domnul i-a arătat toată țara: de la Galaad până la Dan,

2. Tot jînul lui Neftali, toată țara lui Efraim și a lui Manase, toată țara lui Iuda până la Marea de la Apus,

3. Neghevel și cîmpia din jurul văii Ierihonului, cetatea palmierilor, până la Țoar.

4. Si Domnul i-a zis: „Accesta este țara pe care am făgăduit-o lui Avraam, lui Isaac și lui Iacob, jîndu-mă: «O voi da semințice tale. Te-am lăsat să o vezi cu ochii tăi, dar tu nu vei intra în ea.»

5. Si a murit Moise, slujitorul Domnului, acolo, în țara Moabului, aşa cum a cuvîntat Domnul.

6. Si a fost îngropat în vale, în țara Moabului, în fața Bet-Pororului. Nimenei nu-i cunoaște moartămul până în ziua de astăzi.

7. Moise avea o sută douăzeci de ani când a murit; vederea nu-i era încreștoșată și nici puterea nu-i slăbise.

8. Fiii lui Israhil l-au plâns pe Moise în cîmpile Moabului timp de treizeci de zile. Zilele de jale și de plâns după Moise au luat sfîrșit.

9. Isus, fiul lui Navi, a fost pătruns de duhul înțelepciunii, pentru că Moise își pușese mâinile asupra lui. Fiii lui Israhil au ascultat de el și au făcut ceea ce poruncise Domnul lui Moise.

10. De atunci nu s-a mai ridicat în Israhil un proroc asemenea lui Moise, pe care Domnul l-a cunoscut în față,

11. Asemenea lui în privința tuturor semințelor și minunilor pe care, trimis de Domnul, le-a făcut în Egipt împotriva lui faraon, a tuturor dregătorilor săi și a întregii țări

12. Si în ceea ce privește mâna puternică și faptele înficioșătoare pe care Moise le-a săvîrșit înaintea întregului Israhil.